biblioteca de buzunar

biblioteca de buzunar

VALERIO MASSIMO MANFREDI

roman

ÎMPĂRĂȚIA DRAGONILOR

www.virtual-project.eu

Valerio Massimo Manfredi

ÎMPĂRĂŢIA DRAGONILOR

www.virtual-project.eu

Traducere din limba italiană: Radu Gâdei

Valerio Massimo Manfredi L'IMPERO DEI DRAGHI 2003

EDITURA ALLFA 2005

Cine vrea să stăpânească
lumea prin forţă
sfârşeşte prin a nu putea face
ceea ce speră.
Lumea este un vas plin de spirite,

care nu se lasă modelat oricum.

LAO-TZE, ***Cartea înţelepciunii***

Citind pe lespedea de deasupra unui mormânt numele împăratului Valerianus, mulţi cred că persanii au înapoiat Romei trupul acelui Valerianus pe care-l capturaseră…

TREBELLIUS POLLION, ***Historia Augusta,*** **XXII, 8.**

MULŢUMIRI

Îi mulţumesc în primul rând prietenului meu Lorenzo di Luca, cel care mi-a dat inspiraţia şi sfatul de a scrie acest roman, după care m-a ajutat cu cunoştinţele lui de cunoscător al artelor marţiale. Fără el, poate că această carte nu ar fi văzut lumina zilei. Mulţumiri deosebite îi adresez lui Aurelio De Laurentiis, care a crezut în această poveste încă din primele momente în care ea a luat fiinţă, îi rămân, de asemenea, îndatorat sinologului Rosa Cascino, pentru atenţia permanentă cu care a urmărit strădania mea de a plasa aceste întâmplări în China secolului al III-lea d.Cr. Îi mulţumesc şi lui Marco Lucchetti de la „Soldiers" care, pentru a mă ajuta, a efectuat cercetări serioase asupra armelor şi forţelor armate din imperiul roman în epoca lui Valerianus şi Gallienus. Abaterile pe care mi le-am permis faţă de reconstituirile sale foarte riguroase au fost determinate doar de anumite cerinţe de ordin narativ.

Trebuie să mulţumesc şi Laurei Grandi, lui Stefano Tettamanti şi lui Franco Mimmi pentru că au citit paginile mele cu atenţie şi răbdare pline de înţelegere sacrificând o bună parte din timpul rezervat ocupaţiilor lor obişnuite. *Last but not least,* datorez mulţumiri pline de afecţiune soţiei mele Christine, poate cea mai severă dintre toţi cititorii mei. Ajutorul său concret şi, în acelaşi timp, creativ a avut un rol important în realizarea acestei cărţi.

V.M.M.

1

Primele raze ale soarelui scăldară în lumină crestele munţilor Taurus, piscurile acoperite de zăpadă se colorară în roz, strălucind ca nişte nestemate pe deasupra văilor rămase încă în umbră. După aceea, mantia de lumină începu să se întindă peste povârnişurile marelui lanţ muntos, făcând să se trezească viaţa adormită de prin păduri.

Stelele păliră încetul cu încetul.

Primul care se repezi spre înaltul cerului ca să salute soarele fu şoimul şi ţipătul său ascuţit răsună printre pereţii abrupţi de stâncă şi peste abisurile prăpăstiilor, peste albia săpată în piatră prin care curgea înspumat Korsotes, torent umflat acum de topirea zăpezilor.

Shapur I al Persiei, regele regilor, al persanilor şi nu numai, stăpân peste cele patru zări ale lumii, tresări la auzul acelui ţipăt şi-şi ridică privirile vrând să urmărească zborul maiestuos al păsării care stăpânea peste înălţimi, după care se apropie de armăsarul său arab pursânge, frumos împodobit, pe care i-l aducea scutierul. Un servitor îngenunche pentru ca suveranul să poată pune piciorul pe genunchiul lui îndoit şi să poată urca mai uşor în şa. Alţi doi servitori îi aduseră arcul şi iataganul cu teaca de aur, iar un stegar veni alături cu stindardul regal desfăşurat: era o fâşie lungă de mătase roşie purtând imaginea cusută cu fir de aur a lui Ahura Mazda.

Ofiţerii îl aşteptau în mijlocul taberei, înarmaţi până în dinţi, călărind pe cai acoperiţi cu valtrapuri preţioase şi având în dreptul frunţii apărătoare din oţel. Ardavasd, comandantul suprem, îl salută cu o plecăciune adâncă şi la fel făcură şi ceilalţi; apoi, la un semn al regelui, îşi îndemnă calul cu călcâiele şi porni la drum. Toţi ceilalţi ofiţeri se răsfirară ca un evantai în dreapta şi în stânga lui Shapur, pornind cu toţii să coboare de pe deal.

Lumina ajunsese acum la capătul văii şi începea să lumineze turnurile din Edessa, cetatea care se înălţa pe platoul arid, bătut de vânturile deşertului.

***

Un cocoş salută astrul solar care se ridica, scoţând un sunet prelung, repetat de câteva ori.

În curtea casei sale, Marcus Metellus Aquila, comandant al Legiunii a doua Augusta, se sculase de mult timp, fiind deja îmbrăcat şi înarmat ca de obicei.

Născut în sudul Italiei, oasele şi muşchii săi se căliseră datorită serviciului de pe toate frontierele imperiului: nevoia de a-şi face auzite comenzile pe câmpul de luptă făcuse ca vocea să-i fie aspră şi răguşită, iar cuvintele să fie pronunţate răstit. Pometii proeminenţi, maxilarele

puternice şi nasul drept erau ca o mărturie a originii sale aristocratice, dar aspectul sobru, aproape primitiv, al părului şi al bărbii care parcă nu fusese niciodată rasă complet trăda austeritatea soldatului şi obişnuinţa sa cu viaţa grea de militar. Datorită numelui său de familie, dar şi din cauza culorii ca de chihlimbar a ochilor care căpătau o expresie ameninţătoare în clipele de dinaintea unei lupte, era cunoscut în toate unităţile aflate la sud de Taurus ca, mai simplu, „comandantul Aquila".

Îşi prindea la centură tocmai în clipele acelea sabia scurtă, o armă învechită moştenită prin neamul său de origini străvechi, o armă pe care el refuza s-o lase atârnată în cui şi s-o schimbe cu arma obişnuită din dotarea armatelor romane. Mai mult, avea încă una, atârnată de şaua calului, şi obişnuia deseori să spună că având două asemenea arme putea face faţă unor săbii mai lungi.

„Cântecul cocoşului într-un oraş asediat este un semn bun" spuse el, în timp ce ordonanţa îi prindea pe umeri mantia roşie cuvenită gradului său de ofiţer superior. „Dacă pasărea asta a rămas în viaţă cu toată foametea de pe aici, înseamnă că ne vom descurca şi noi". Se apropie de altarul zeilor ocrotitori ai casei şi lăsă acolo o ofrandă, mică, dar cu atât mai preţioasă în acele vremuri de restrişte – un pumn de făină de grâu pentru umbrele strămoşilor săi – după care se grăbi să plece.

Se opri atunci când auzi glasul soţiei sale.

— Marcus.

— Clelia. Cum se face că te-ai trezit aşa de devreme?

— Pleci şi nici nu mă saluţi măcar?

— Nu voiam să te trezesc. Noaptea trecută n-ai putut adormi multă vreme şi ai avut un somn agitat.

— Sunt îngrijorată. Este adevărat că împăratul vrea să meargă la o întâlnire cu persanul?

Marcus Metellus zâmbi.

— Este incredibil cum reuşesc întotdeauna femeile să afle nişte lucruri pe care noi încercăm să le păstrăm în cel mai mare secret.

Clelia zâmbi şi ea.

— Împăratul are o soţie care are dame de companie care au nişte prietene…

— Ai dreptate.

— Ei, cum este?

— Mă tem că aşa este.

— Se va duce acolo?

— Foarte probabil.

— Dar de ce?

— A spus că pentru a obţine o pace merită să-ţi rişti viaţa.

— Şi tu? Nu poţi face nimic ca să se răzgândească?

— Voi vorbi dacă îmi va cere părerea şi, dacă va fi aşa, am să încerc să-l fac să-şi schimbe intenţiile. Dar, dacă se va hotărî să nu renunţe, locul meu va fi alături de el.

Clelia lăsă capul în jos.

— Poate că vrea doar să câştige timp. Gallienus este în Antiohia. În numai câteva zile de marş forţat ar putea sosi aici cu patru legiuni ca să elibereze oraşul de sub asediu. Îi ridică bărbia şi văzu că avea ochii plini de lacrimi. Clelia… este semn rău dacă plângi când îţi saluţi soţul, ai uitat asta?

Clelia încercă să-şi ascundă lacrimile. În aceeaşi clipă, se auzi lipăitul unor picioruşe de copil care cobora în grabă scara şi un glas subţirel strigă:

— Tată! Tată!

— Titus, ce faci aici? Du-te imediat înapoi în pat!

— Mi-ai promis că azi o să mă iei cu tine la palestră.

Marcus Metellus se aplecă să-l privească în ochi pe copil.

— Împăratul m-a chemat la el. El este tatăl tuturor, copilul meu, şi când ne cheamă trebuie să fim alături de el. Du-te acum în pat şi încearcă să mai dormi.

Micuţul deveni dintr-o dată serios.

— Tu o să pleci cu împăratul şi pe mine mă laşi singur.

Marcus Metellus se posomorî la rândul său.

— Ce spui tu acolo? O să mă întorc, poţi să fii sigur de asta. Îţi promit că voi fi aici până deseară. Şi ştii că un roman adevărat îşi ţine întotdeauna promisiunile.

O sărută pe soţia sa care plângea înăbuşit şi plecă.

Pe drum, lângă poarta de intrare în tabără îl aşteptau aghiotanţii săi, centurionii Elius Quadratus şi Sergius Balbo. Primul era italian, din Privemum. Celălalt, spaniol, din Saragosa. Amândoi purtau pe chipuri semnele timpului şi ale nenumăratelor bătălii la care luaseră parte în cele patru zări ale imperiului; erau feţe parcă tăiate în piatră, cu sprâncene groase şi cu bărbi stufoase. Quadratus avea părul tăiat foarte scurt, era cărunt pe la tâmple, înalt şi masiv la trup; Balbo era mai scund, cu pielea măslinie, dar cu ochi albaştri şi un nas strivit parcă pentru a aduce aminte tuturor cât de mult iubea lupta cu pumnii.

Metellus îşi îndesă coiful pe cap, legându-şi cu grijă curelele sub bărbie, apoi schimbă cu cei doi o privire de înţelegere şi spuse:

— Să mergem.

Străbătură străzile încă pustii şi cufundate în tăcere ale oraşului, mergând în pas vioi, fiecare dintre ei cufundat în propriile gânduri, fiecare având, însă, inima grea.

Cântecul cocoşului se auzi din nou şi lumina soarelui invadă strada pe care mergeau cei trei, făcând să strălucească caldarâmul de bazalt

şi alungindu-le umbrele până la zidurile ultimelor case din spatele lor.

La o răscruce se întâlniră cu un alt grup de ofiţeri care se îndreptau fără îndoială şi ei către acelaşi loc de întâlnire.

Marcus îşi recunoscu un camarad.

— Salve, Lucius Domitius.

— Salve, Marcus Metellus, îi răspunse celălalt la salut.

Îşi continuară împreună drumul până la forumul pe care-l traversară în direcţia cartierului general. De acolo se putea vedea platforma pentru rondul de gardă de pe metereze. Era schimbul gărzii: paşi cadenţaţi, zgomote metalice de suliţe care loveau în scuturi. Saluturi. Ordine scurte.

— Ultimul schimb şi-a terminat serviciul, spuse Marcus Metellus.

— Pentru ziua de azi, îl corectă Lucius Domitius.

— Aşa este, pentru astăzi, fu de acord Metellus.

Lucius Domitius era superstiţios.

Ajunseră la intrarea în cartierul general. Îi aştepta Cassius Silva, comandantul fortului, mulţi ani tovarăş de arme şi vecin de cort cu Gallienus, fiul împăratului.

Santinelele pretoriene prezentară arma la trecerea celor trei ofiţeri şi le deschiseră porţile. Centurionii şi ceilalţi gradaţi rămaseră afară.

***

Împăratul Licinius Valerianus îi primi el însuşi, gata îmbrăcat şi înarmat.

— Vreau să vă aduc la cunoştinţă că am hotărât să mă duc la întâlnirea cu Shapur. Încă de ieri noapte un detaşament de-al nostru, vreo cincizeci de oameni, se află pe pământul nimănui, pe malul drept al Korsotesului. Pe malul celălalt al râului, tot atâţia călăreţi persani stau de pază în jurul locului în care va avea loc întâlnirea.

— Lucrurile nu au fost lăsate la voia întâmplării: solii noştri au pregătit subiectele despre care se vor purta discuţii, astfel încât totul să se desfăşoare cât mai simplu.

Shapur pare dispus să discute ridicarea asediului asupra Edessei – chiar dacă oraşul, prin poziţia sa de nod geografic şi comercial între Anatolia şi Siria, este foarte important – în schimbul unui acord general prin care să se stabilească noi relaţii între cele două imperii ale noastre şi să se ajungă la o pace trainică. Ne cere să renunţăm la câteva teritorii, în Adiabene şi în Commagene, dar fără a se folosi forţa. Este dispus să negocieze. Situaţia mi s-a părut favorabilă şi m-am hotărât să merg la întâlnirea cu el.

— Este o decizie înţeleaptă, Caesar, se pronunţă Cassius Silva.

Lucius Domitius Aurelianus ascultase posomorât ceea ce spunea împăratul şi-şi ţinea degetele încleştate pe mânerul sabiei. Era un soldat de temut: în luptele la care luase parte, omorâse cu mâna sa aproape nouă sute de duşmani şi le ţinea socoteala prin crestăturile de

pe mânerul suliţei. Scotea cu atâta iuţeală sabia din teacă, încât oamenii săi îi spuneau *manus ad ferrum,* „Mâna-cu-sabie”. Ceru voie să spună şi el ceva.

— Am auzit că fiul tău, Gallienus, este în Antiohia şi că ar putea ajunge aici cu patru legiuni în cel mult cinci zile. De ce să mai riscăm?

— Pentru că mai avem alimente doar pentru două zile, îi replică Silva.

— Am putea să mai reducem raţiile şi să ne ajungă: puţină foame nu a omorât niciodată pe nimeni.

— Nu este doar o problemă de hrană, îi răspunse împăratul. Nu suntem siguri că Gallienus va veni şi nici că o va face în numai cinci zile. Iscoadele noastre spun că sunt multe cete de călăreţi persani de-a lungul întregului drum care vine din Antiohia şi că au misiunea de a împiedica aprovizionarea şi comunicaţiile. Nu. Trebuie să mă duc la întâlnirea cu Shapur. Dacă nu pentru altceva, măcar ca să aflu ce are de gând. Dacă ne putem înţelege pentru o pace îndelungată, cu atât mai bine. Dacă aş reuşi să câştig timp şi să evit un atac în forţă până la sosirea lui Gallienus, ar fi oricum un câştig. Faptul că Shapur este acela care mi-a cerut să ne întâlnim mă face să sper că va fi bine.

După aceea, se întoarse către Metellus.

— Dar tu nu spui nimic, Marcus Metellus? Ce părere ai despre toate astea?

— Nu te duce, Caesar.

Valerianus îl privi mai mult surprins decât tulburat.

— De ce?

— Pentru că toată treaba asta nu-mi place. Miroase de la o poştă a trădare.

— Mi-am luat toate măsurile de precauţie: ne întâlnim într-un loc neutru, în câmp deschis. Fiecare dintre noi avem ca escortă câte cincizeci de oameni. Nu se poate întâmpla nimic. Gata, mă duc, m-am hotărât. Şi, de altfel, nu vreau ca Shapur să creadă că împăratul romanilor se teme de ceva.

Ieşi, urmat de ceilalţi ofiţeri.

Metellus veni lângă el.

— Atunci, vin şi eu cu tine, Caesar.

— Nu, răspunse împăratul. Este mai bine să rămâi aici. Se apropie de el până când putu să-i şoptească la ureche. Vreau să fiu sigur că găsesc porţile deschise atunci când mă întorc.

— Lasă-l, atunci, aici pe Lucius Domitius: este omul cel mai cinstit pe care-l cunosc, este foarte respectat de soldaţi şi s-a mai aflat şi altădată în asemenea situaţii. Eu ţi-aş putea fi mai de folos acolo unde te duci.

Împăratul îl privi pe Metellus, apoi pe Lucius Domitius care rămăsese la câţiva paşi în urmă şi fu de acord.

— Bine, aşa va fi. Tu vii cu mine, iar Lucius Domitius rămâne în cetate. Să sperăm că aşa va fi cel mai bine…

Cassius Silva zâmbi.

— Este totuna cine vine cu tine, Caesar. În orice caz, peste puţin timp ne vom întâlni aici din nou cu toţii ca să luăm prânzul. Asta doar dacă Shapur n-are de gând să ne invite în cortul său luxos.

Un grăjdar aduse calul împăratului şi Marcus Metellus încălecă pe al său. Ca de fiecare dată, ordonanţa îi atârnase la oblâncul şeii cea de-a doua sabie.

Lucius Domitius îşi înălţă privirile către zidurile cetăţii. Un soldat de pe foişorul de pază flutură o pânză roşie: o dată, de două ori, de trei ori.

— Semnalizează că totul este pregătit, spuse el.

O pânză albă se văzu fluturând de pe ziduri, mai întâi de la dreapta la stânga, apoi de la stânga spre dreapta.

— … şi că este linişte peste tot. Nimic suspect.

— Foarte bine, spuse mulţumit Valerianus. Să mergem.

***

Clelia reuşise să-l culce din nou pe copil şi se îndrepta către terasa de pe acoperişul casei, sperând că va putea vedea ce se întâmplă dincolo de ziduri, când, deodată, auzi un zgomot.

Trase cu urechea, dar nu mai auzi nimic altceva. Poate că i se păruse doar. Continuă să urce scările, dar zgomotul se auzi din nou, de data asta mai clar: părea să vină de undeva, de sub casă.

Luă o feştilă de pe o policioară, o aprinse de la flacăra unei lămpi, după care coborî la parter. Era îngrijorată pentru că soţul ei era plecat şi ea rămăsese ca şi singură în casă. Ce-ar fi putut să fie?

Încercă să-şi dea seama de unde venea: era clar că se auzea de sub duşumeaua casei. Deschise uşa care dădea în beci şi începu să coboare treptele, ridicând lumânarea ca să vadă mai bine.

— Cine este acolo? întrebă ea cu glas răsunător.

Îi răspunse un fel de horcăit.

— Cine este acolo? întrebă din nou.

Trase cu urechea şi auzi zgomotul unor paşi târşiţi care se auzeau din spatele unei uşiţe din fier. După câte îşi amintea, pe acolo se ajungea la canalul de scurgere al unor terme vechi, ducând pe sub ziduri în afara cetăţii; uşiţa aceea nu fusese niciodată deschisă de când locuiau ei în casa aceea. Îşi lipi urechea de ea şi auzi aceleaşi zgomote, amplificate de spaţiul gol de sub casă. Trase zăvorul şi începu să smucească din răsputeri, cu amândouă mâinile, de marginea uşii. Balamalele scârţâiră, se mişcară greu la început, dar în cele din urmă uşa se deschise. Clelia sări înapoi, scoţând un strigăt de spaimă.

În faţa ei se afla un bărbat pe jumătate gol şi plin de sânge care o privi timp de o clipă cu o expresie rătăcită, apoi se prăbuşi la pământ

horcăind ca un muribund.

Femeia îşi dădu seama imediat că nenorocitul acela nu putea fi periculos pentru că trăgea să moară. Îl întoarse cu faţa în sus, îşi scoase şalul de la gât şi i-l puse sub cap, după care alergă să-i aducă o cană cu apă.

Omul bău şi începu să vorbească.

— Am fost trădaţi… Anunţaţi… anunţaţi…

— Cine eşti? îl întrebă Clelia. Cine eşti?

Bărbatul ajunsese la capătul puterilor.

— Ne-au atacat prin surprindere şi ne-au măcelărit… anunţaţi-l pe împărat să nu… să nu se ducă la… Este o cursă… este o… Lăsă capul pe o parte şi-şi dădu duhul.

Clelia se înfioră şi fulgerător îşi dădu seama despre ce era vorba şi ce avea să se întâmple peste numai câteva clipe dacă nu va încerca să zădărnicească acel plan ucigător pus la cale de duşmani.

Urcă în fugă scările, străbătu curtea şi ieşi într-o goană nebunească pe stradă. Cetatea era încă pustie şi Clelia continuă să alerge în disperare.

***

Gărzile deschiseră poarta care dădea în exterior şi împăratul porni împreună cu mica sa suită către locul întâlnirii. Soarele se ridicase de-acum destul de mult deasupra orizontului şi razele lui scăldau într-o lumină violentă terenurile aride şi pietroase din jurul cetăţii; doar pe alocuri se vedeau tufe de busuioc roşu şi de terebint. Korsotesul curgea în stânga lor pe o porţiune din drum, după care cotea către apus şi le tăia calea.

Escorta care îşi petrecuse noaptea păzind vadul îi aştepta nu departe, pe pământul nimănui, ca să-i însoţească pe malul celălalt, unde ar fi trebuit să-l întâlnească pe regele persanilor, Shapur. Un centurion, care făcu un semn de salut, şi vreo cincizeci de călăreţi se puseră în mişcare atunci când împăratul şi suita sa se aflau la mai puţin de o sută de picioare, apropiindu-se de vad.

Metellus observă ceva ciudat şi se înnegură la faţă. Îi făcu un semn lui Balbo.

— Ce este, comandante? îl întrebă acesta cu glas scăzut.

— Picioare albe.

— Ce?

— Uită-te şi tu. Ăia au purtat pantaloni până ieri şi pielea lor nu este arsă de soare. Sunt persani, nu romani.

— Fir-ar să fie, dar ai noştri unde sunt?

— Probabil sunt morţi. Anunţă-l pe împărat, eu am să încerc să-i trimit un semnal lui Lucius Domitius. Încă ne mai putem salva.

Balbo se apropie de împărat şi-i şopti ceva la ureche.

Metellus îşi întoarse scutul în bătaia soarelui şi începu să

semnalizeze în direcţia zidurilor.

Lucius Domitius privea îngrijorat la micul grup care se apropia de vad şi tresări atunci când văzu semnalele.

„Pi-cioa-re al-be”, descifră el. „Picioare albe!”, urlă el imediat. „Persani! Trădare”. Împăratul este pe cale să cadă într-o ambuscadă. Trompetist, alarma! Alarmă! Să iasă cavaleria! Repede, mai repede! Deschideţi porţile!”.

Soldaţii aflaţi de pază deschiseră poarta şi trompetistul suflă din răsputeri în bucină, chemând la adunare unitatea de cavalerie încartiruită în apropiere, lângă casa în care locuia împăratul.

În numai câteva clipe, vreo sută de călăreţi sosiseră deja în faţa porţilor deja deschise larg şi tot atâţia se pregăteau să vină şi ei, dar Cassius Silva, aflat în fruntea unui detaşament de pretorieni, le ieşi în cale şi-i opri.

— Cine a ordonat ieşirea? Sunteţi nebuni? Staţi pe loc, opriţi-vă, vă ordon!

— Eu am dat ordinul, strigă Lucius Domitius de la baza zidului. Împăratul se află în primejdie. Este o capcană, îi duc eu afară pe toţi.

— Eu răspund pentru cetate, îi replică Silva, şi ordinul de ieşire în momentul acesta, când urmează să se ducă tratative, mi se pare nebunesc; ar însemna să-i expunem pe ai noştri unei acţiuni în forţă a persanilor şi asta ar însemna moarte sigură. Nu avem motive să credem că împăratul este în pericol. Peste tot este linişte. Închideţi porţile!

Lucius Domitius coborî în grabă de pe ziduri.

— Ce spui tu acolo? Asta este adevărată trădare! O să dai socoteală pentru un asemenea ordin!

Silva le făcu semn pretorienilor din spatele său.

— Comandantul Lucius Domitius Aurelianus este arestat până la noi ordine, pentru nesupunere. Executarea! Şi voi, le spuse el soldaţilor din corpul de gardă, închideţi porţile.

Pretorienii îl înconjurară pe Lucius Domitius, care fu nevoit să le predea sabia, şi-l duseră în arest. Soldaţii începură să închidă porţile solide ale cetăţii.

În acest timp, Clelia, ajungând sleită de puteri în apropierea corpului de gardă, asistase la scena aceea şi acum simţea cum inima îi încetează să mai bată. Soţul ei era acolo şi habar n-avea de nimic, în vreme ce în cetate părea să aibă loc un complot.

Privi îngrijorată în jur, văzu un grăjdar care ducea de căpăstru un cal şi nu mai stătu pe gânduri. Îşi ridică rochia până la genunchi, îl îmbrânci pe grăjdar, sări în şa şi lovi calul cu călcâiele îndreptându-se în galop către ieşirea din cetate.

Calul se cabră în faţa porţii care se închidea, lovi cu copitele şi reuşi să se strecoare afară. Clelia îl îndemnă din nou, pornind într-o goană

nebunească.

Suita imperială ajunsese acum în apropierea vadului, iar falsa escortă era pe cale să ajungă pe malul râului. Nimeni nu făcuse până acum nici o mişcare, dar hotărârea era deja luată.

— Îndată ce se vor afla dincolo de râu, spuse Metellus, vom face cale-ntoarsă şi vom porni în goană către zidurile cetăţii. Avansul va fi suficient ca să ne punem la adăpost.

— Cu condiţia ca porţile să fie deschise, spuse Balbo. Dacă au înţeles mesajul nostru, nu înţeleg de ce nu ne-au venit în ajutor.

Nu terminase de vorbit când fu întrerupt de Quadratus.

— Ia uitaţi-vă, se pare că au înţeles: cineva din cetate se îndreaptă către noi. Dar… este o femeie! exclamă el o clipă mai târziu.

Marcus Metellus se întoarse şi el către zidurile cetăţii şi încremeni de uimire.

— Este Clelia! Este soţia mea! strigă el.

Între timp, falsa escortă începuse să traverseze râul prin vad.

Împăratul îi făcu un semn lui Metellus.

— Du-te!

Iar el porni în galop. O văzu pe Clelia înaintând în galopul calului şi o auzi strigând din răsputeri ceva. Ajunsese acum la jumătatea distanţei dintre el şi zidurile Edessei şi continua să înainteze, dar, pe neaşteptate, ceva zbură în sus de pe ziduri, pe o traiectorie înaltă: săgeţi!

Prin aer se auziră mai multe şuierături. Una, apoi a doua dintre săgeţi se înfipseră în pământ, a treia îşi atinse ţinta şi Clelia se prăbuşi.

Metellus se grăbi să ajungă în dreptul ei, descălecă din goana calului şi o cuprinse cu braţele când încă mai respira. Săgeata o lovise în spate şi vârful i se vedea ieşind prin piept, iar rochia îi era plină de sânge.

Bărbatul o strânse la piept, plângând de durere şi de furie, sărutându-i buzele deja livide, fruntea, părul.

— Este o cursă, şopti Clelia. Toţi cei din escortă au fost ucişi… Silva este… este… Te rog, salvează-te, întoarce-te la fiul nostru. Acum este singur…

— O să mă întorc la el. Îţi făgăduiesc.

Clelia lăsă capul într-o parte şi-şi dădu sufletul. În clipa aceea, lui Marcus Metellus i se păru că moare o dată cu ea.

Îşi ridică privirile către poarta cetăţii care rămânea tot ferecată, privi apoi zidurile şi întrezări o mantie roşie: cu siguranţă că era a lui Silva. Se întoarse în direcţia vadului şi văzu că lupta începuse deja, iar împăratul era înconjurat!

Văzând toate acestea, Metellus îşi veni în fire şi-şi recăpătă tot sângele rece şi curajul. Aruncă un pumn de ţărână pe trupul soţiei

sale, în semn de îngropăciune simbolică, îşi reţinu lacrimile şi sări pe cal, dând pinteni ca să ajungă în zbor la malul Korsotesului.

Se repezi printre persanii din falsa escortă, învârtind în mâini cele două spade şi răsturnă imediat doi dintre ei în apele râului, unul în dreapta şi altul în stânga, după care se năpusti asupra altora cu o furie înspăimântătoare. Lovea în toate părţile, sfârtecând, străpungând, retezând, sfărâmând oase şi ţeste, deschizându-şi calea către Valerianus pentru a-l scoate din mijlocul duşmanilor.

Alţi războinici persani soseau din toate părţile şi Metellus îşi dădu seama că nu mai avea la dispoziţie decât câteva clipe ca să-l poată salva pe împărat. Dar, când se întoarse, îl văzu pe Valerianus prăbuşindu-se de pe cal şi căzând în apele râului, cu o grămadă de inamici în jur. Strigă disperat:

— Salvaţi-l pe împărat! şi porni cu toată forţa în direcţia aceea.

Sări jos de pe cal şi se repezi asupra duşmanilor, chemându-şi în ajutor oamenii.

— Balbo, Quadratus, la mine!

Cei doi centurioni veniră lângă el ca doi dulăi de pază, se postară ca două turnuri doborând cu scuturile pe oricine se apropia, străpungându-i cu săbiile pe cei care ajungeau prea aproape, călcându-i în picioare şi strivindu-i cu marginea de jos a scutului pe cei care căzuseră la pământ. Valerianus se apăra neobosit, cu o energie de necrezut pentru vârsta sa, dar trebuia să ţină piept apelor învolburate ale râului şi, în plus, să pareze atacurile soldaţilor persani. La un moment dat, îşi pierdu echilibrul şi un persan ridică imediat lancea ca să-l răpună. Dar în aceeaşi clipă, Metellus îl atacă pe duşman din spate şi-i reteză amândouă braţele cu două lovituri fulgerătoare de sabie, după care îl împinse în valuri ca pe un buştean inform şi se duse alături de împărat. Având spatele apărat de Balbo şi de Quadratus, îl ajută să încalece, lovi animalul pe crupă cu latul sabiei şi armăsarul pursânge porni în galop către zidurile cetăţii.

***

Valerianus gonea cu toată viteza, ştiind că oamenii săi se sacrificau ca să-i salveze lui viaţa; era hotărât să scoată din Edessa toate forţele pe care le avea ca să le sară în ajutor şi să-i facă pe persani să plătească din plin pentru o asemenea mârşăvie, dar văzu că un detaşament de duşmani apăruse în dreapta lui, ieşind pe neaşteptate din albia unui braţ al râului şi tăindu-i calea înspre cetate.

Îşi întoarse calul în direcţia opusă, sperând să poată ajunge la unul dintre avanposturile de pe drumul spre Nisibis, dar un şir de soldaţi pedeştri se aşeză în faţa lui, ieşiţi ca din pământ, ca să-i taie calea.

Valerianus nu-şi încetini nici o clipă goana şi, în loc de asta, îşi îndemnă calul care, cu un salt formidabil, reuşi să treacă în plină viteză peste linia de soldaţi inamici. Ateriză dincolo de ei şi dădu în

continuare pinteni calului convins de-acum că era salvat, gândindu-se deja cum va răzbuna sângele vărsat de credincioşii săi soldaţi, dar gândurile îi fură întrerupte după o clipă, când văzu o ceată imensă de călăreţi şi de infanterişti apărând pe dealurile din faţa lui. Era Shapur însuşi, având în jur steaguri de purpură fluturând în bătaia vântului şi în spatele lui armata persană se desfăşura pe un front uriaş, închizând toate drumurile.

Împăratul romanilor înţelese că nu mai avea scăpare şi făcu calentoarsă către vad pentru a muri cu sabia în mână, împreună cu oamenii săi, sfârşind printr-o moarte demnă viaţa fără pată de până atunci, dar, tocmai când voia să se amestece în lupta furibundă care se ducea încă în vad, se auziră sunând trâmbiţele persane şi toţi soldaţii inamici se retraseră, lăsându-i pe romani în mijlocul unui cerc larg de oameni înarmaţi.

Gâfâind de oboseală, sleiţi de puteri, plini de sângele care le curgea din rănile primite, soldaţii din mica suită se pregătiră să-l întâmpine pe împăratul lor, care nu reuşise să se salveze.

Marcus Metellus Aquila ieşi din apele râului şi-şi alinie oamenii de-a lungul malului ca să-şi înfrunte destinul.

2

Shapur îşi îndemnă calul cu călcâiele şi înaintă la pas către micul grup al romanilor.

Valerianus le făcu semn oamenilor săi să rămână nemişcaţi şi porni pe jos în întâmpinarea adversarului său. Persanul purta pantaloni de mătase cu o broderie fină, semitransparenţi, avea mustăţi lungi, răsucite în sus şi pe cap o mitră de o formă complicată, împodobită cu pene de struţ foarte lungi; la şold avea o sabie cu teaca din aur bătută cu pietre preţioase. Romanul era acoperit de noroi şi de praf, avea platoşa descheiată, tunica zdrenţuită, iar pe braţe şi pe picioare se vedeau tăieturi adânci din care sângele curgea în valuri.

La un semn al lui Shapur, două dintre gărzile lui de corp se repeziră la împăratul roman şi-l apăsară la pământ, silindu-l să îngenuncheze în faţa persanului. Metellus ieşi dintre ai săi, strigând:

— Lăsaţi-l, ticăloşilor! Luptă-te cu mine, barbarule, dacă ai curaj! Coboară de pe cal! O să-ţi smulg penele de pe cap şi am să ţi le îndes în gură, nenorocitule, fiu de căţea!

Dar, pe deasupra capului său zbură o plasă şi-l imobiliză ca pe un leu căzut în capcană. Camarazii săi fură imediat înconjuraţi şi dezarmaţi de soldaţii persani.

Shapur îi privi în treacăt, le făcu un semn oamenilor săi, după care se îndepărtă, trecând printre şirurile de soldaţi către tabăra din care plecase o dată cu revărsatul zorilor.

Prin ochiurile plasei care nu-l lăsa să facă nici o mişcare, Marcus Metellus văzu o figură ciudată: un bărbat sau poate un copil, dacă ar fi fost să judece după statură, îmbrăcat în nişte haine croite cum nu mai văzuse niciodată, cu faţa ascunsă de o eşarfă neagră care lăsa liberi doar ochii, doi ochi negri şi oblici. Îşi aruncară unul altuia priviri intense şi scurte, cu o clipă înainte ca misteriosul personaj să dispară, amestecându-se în suita lui Shapur.

Fură târâţi către o cocioabă dărăpănată şi rând pe rând fură puşi în lanţuri, începând cu Valerianus. Metellus îl privi pe împăratul său aflat acum în lanţuri şi nu-şi putu reţine lacrimile. După aceea, fură legaţi unul de altul şi primul dintre ei, centurionul Balbo, de şaua ultimului dintre călăreţii care aveau să-i escorteze către soarta care îi aştepta. Erau zece, în afară de împărat şi de comandantul Metellus, cei doi centurioni Elius Quadratus şi Sergius Balbo, un *optio,* voluntar în armata imperială, pe nume Antoninus Salustius, şi şapte soldaţi ai legiunii: Lucianus, Severus, Rufus, Septimius, Publius, Emilius şi Martian.

Merseră toată ziua fără a mânca şi a bea, sub un soare nemilos şi li

se dădu voie să se oprească abia după asfinţitul soarelui. Primiră pâine şi curmale, după care putură bea câteva înghiţituri de apă. La căderea întunericului se întinseră printre pietre ca să se odihnească, fără să aibă nici măcar o zdreanţă ca să se apere de frigul pătrunzător.

Împăratul nu scosese nici o vorbă de când fusese obligat să îngenuncheze în faţa inamicului său şi acum stătea ghemuit ceva mai departe de ceilalţi, cu spatele rezemat de un bolovan mai mare.

Marcus Metellus era zdrobit de durere pentru pierderea soţiei sale, cu care încă nu se putea obişnui şi, în plus, nefericit pentru că fusese despărţit de fiul său şi nu spera să-l mai vadă vreodată. Niciodată în viaţă nu se mai aflase într-o stare sufletească atât de apropiată de disperare şi, cu toate acestea, imaginea împăratului său, a unui om care îşi dedicase întreaga viaţă slujirii statului şi a poporului, care se luptase în ciuda vârstei sale înaintate cu un curaj incredibil şi care avusese parte, în schimb, de o umilinţă greu de îndurat din partea duşmanului său, îl făcu să uite de propriile dureri şi să simtă o imensă milă faţă de starea suveranului.

Se apropie de el ca să-l îmbărbăteze.

— Nu ai nimic să-ţi reproşezi, Caesar: ţi-ai riscat viaţa ca să obţii pacea. Norocul ne-a părăsit. Oricui i se putea întâmpla aşa ceva.

Valerianus îşi întoarse încet faţa către el şi-şi ridică braţele prinse în lanţuri şi încheieturile mâinilor pline de răni.

— Chiar crezi că toate astea sunt din cauza unui destin potrivnic?

Metellus nu-i răspunse.

— Crezi că nu ne-au văzut cei de pe zidurile cetăţii?

— Eu cred că ne-au văzut, Caesar.

— Şi nu te-ai întrebat de ce nu a alergat nimeni în ajutorul nostru? De ce n-a fost trimisă cavaleria ca să respingă atacul inamic?

— Este un lucru pe care nu mi-l pot explica, răspunse Metellus. Dar sunt sigur că a fost vorba de o hotărâre luată de nevoie şi imposibil de evitat.

— Eu cred, însă, că a existat cineva care în mod intenţionat a hotărât să ne abandoneze în voia sorţii şi că acel cineva este sigur că nu va mai trebui să dea socoteală vreodată pentru hotărârea pe care a luat-o, spuse mohorât Valerianus.

— Poate că mergi prea departe cu presupunerile, Caesar, îl contrazise Metellus. Când pierzi legătura cu cineva, pierzi şi posibilitatea de a urmări ceea ce se întâmplă. Se putea întâmpla orice. S-ar putea ca de la înălţimea turnurilor de pază să se fi văzut limpede că nu era posibil să fim salvaţi. Poate că acel cineva a preferat să nu trimită în luptă nişte trupe deja extenuate şi prost hrănite, într-o operaţiune fără şanse de reuşită. Dar eu sunt convins că în câteva zile ai noştri îşi vor face apariţia, vor veni să ne elibereze, ai să vezi. Îl cunosc pe Lucius Domitius: este un om care nu se teme de nimeni şi

de nimic. Dacă nu a ieşit de după ziduri, din motive pe care nu le cunoaştem, înseamnă că ieşirea aceasta a fost doar amânată. S-ar putea să apară dintr-un moment în altul, crede-mă. S-ar putea să fie chiar acum în spatele stâncilor de acolo, le vezi?

Valerianus îşi aţinti asupra lui privirea rătăcită. Chipul său, supt de oboseală şi de privaţiuni, era ca o mască de piatră.

— Nu este nimeni în spatele pietrelor acelora, comandante Metellus. Nimeni. Şi nimeni nu va veni să ne caute. De aceea te-am rugat pe tine să rămâi acolo.

Metellus îşi plecă fruntea, rănit de spusele împăratului.

— Dar de ce spui asta?

— Pentru că, nu uita, comanda cetăţii era în mâinile lui Cassius Silva.

— Ştiu ce vrei să spui… N-aveam de gând să-i spun numele pentru că ştiu cât de bun prieten este cu fiul tău, Gallienus, dar soţia mea, Clelia, înainte de a muri, i-a pronunţat numele. I se umeziră ochii când vorbi despre soţia sa. Abia primise acea rană şi durerea era prea puternică pentru ca să şi-o poată stăpâni.

— Soţia ta, oftă Valerianus, s-a sacrificat ca să ne salveze. În zadar. Dacă zeii mi-ar asculta ruga şi ne-ar da voie să ne întoarcem, îţi jur că am să-i înalţ un monument ca acelea ale vechilor eroine din istoria noastră, pentru a i se păstra în veci amintirea şi recunoştinţa. Din păcate, noi ne aflăm acum în situaţia unor sclavi care nici măcar nu au nume. Silva ne-a lăsat în voia sorţii şi poate că a făcut chiar mai rău… în clipele astea nu pot nici măcar să-mi scot din minte bănuiala că însuşi Gallienus, fiul meu, a uneltit cu persanii ca să aibă loc nenorocita asta de întâlnire, o adevărată mârşăvie.

Metellus nu ştiu ce să mai spună. Ce putea să-i răspundă unui om care cu puţin timp înainte era stăpân peste jumătate din lume, iar acum se afla în mâinile unui duşman perfid şi nemilos, unui om ferecat în lanţuri, chinuit de frig şi răni, dar, mai ales, de bănuiala celei mai dureroase dintre trădări, aceea din partea propriului său fiu?

Valerianus fu acela care rupse din nou tăcerea, de parcă se simţea vinovat pentru că nu luase în seamă încercarea acelui soldat atât de credincios de a-i mai uşura suferinţele şi umilinţa.

— Cred că îi simţi îngrozitor de tare lipsa, nu-i aşa?

— Atât de mult încât aş fi preferat să mor decât să rămân fără ea, răspunse Metellus. Ne-am îndrăgostit unul de altul încă de când eram copii şi am fugit împreună ca să nu fim obligaţi să ne căsătorim după cum plănuiau familiile noastre.

— Înţeleg, răspunse împăratul, şi ştiu că nimic nu te poate consola pentru o asemenea pierdere. Dar trebuie să ne facem curaj şi să ne înfruntăm destinul aşa cum se cuvine pentru nişte soldaţi romani. Să nu le dăm călăilor noştri satisfacţia de a ne vedea înfrânţi, plăcerea de

a ne şti umiliţi.

Metello încuviinţă spusele împăratului cu un gest obosit.

— Mai este un lucru care mă frământă şi nu-mi dă pace.

— Despre ce este vorba? întrebă Valerianus.

— Despre fiul meu, Titus. Ce se va întâmpla cu el? Cine o să-i mai ofere protecţie? Mă tem că Lucius Domitius nu mai are nici o putere în Edessa, altfel ar fi venit în ajutorul nostru. Şi soţia mea nu mai este. Simt că n-am nici o putere ca să apăr fiinţa cea mai dragă de pe lume. Şi când te gândeşti că îi dădusem cuvântul meu de onoare că voi fi înapoi până seara. Şi eu mi-am respectat întotdeauna cuvântul dat, de când mă ştiu.

— Promisiunea aceea era mai degrabă o speranţă, dragul meu, răspunse împăratul, şi împlinirea speranţelor noastre depinde doar în mică măsură de noi. Dar ia-o ca pe o rugă. Rugile oamenilor drepţi ajung întotdeauna la tronul zeilor. Îl vezi pe soldatul acela? spuse el arătând către un legionar cu părul creţ. Şi-a făcut chiar acum semnul crucii. Şi el înalţă rugăciuni, îl roagă pe zeul său creştin să ne salveze pe toţi şi să ne lase să ajungem la casele noastre. Se spune că acela ar fi un zeu puternic, mai puternic decât Jupiter al nostru care este de-acum dezamăgit şi ostenit peste măsură tot veghind de secole din înaltul cerului unde-şi are tronul şi văzând cât de neghioabe sunt câteodată fiinţele umane.

Metellus îl privi mai atent pe soldat: se numea Emilius şi era din legiunea sa, un băiat bun din Messina, bun luptător cu sabia, iute de picior şi excelent înotător, într-o asemenea situaţie nenorocită era mai bine să aibă alături oameni de valoare decât nişte derbedei. Se apropie de el.

— Ce faci, soldat?

— Bine, comandante, cât de bine poate să-i fie cuiva în împrejurările astea.

— Îmi place să te aud vorbind aşa. Trebuie să ne gândim întotdeauna că s-ar fi putut să se întâmple şi mai rău. Suntem în viaţă, am rămas împreună, alături de împăratul nostru. Nu uitaţi că noi suntem centrul lumii, atât timp cât Caesarul este viu şi se află printre noi.

Septimius se întoarse spre el, sprijinit în coate.

— Ai noştri o să vină să ne elibereze, nu-i aşa, comandante?

— Trag şi eu nădejde, dar nu putem fi siguri. Suntem pe teritoriu inamic şi cele mai bune trupe ale noastre se află la Edessa, sub asediu. Tu de unde eşti? îl întrebă văzându-l cât era de blond şi cu ochii albaştri.

— Din Condate, Galia.

— Cei ca tine ar trebui trimişi în campaniile din nord. Suferiţi prea tare de căldură şi pielea vi se arde uşor.

— M-am obişnuit, dar… sigur că da, sper să mă întorc prin părţile mele după ce s-o sfârşi porcăria asta.

— Eu am mare încredere în Lucius Domitius Aurelianus: dacă va avea cea mai mică posibilitate nu se va lăsa până nu ne va elibera pe noi şi pe împărat.

— Mâna-cu-sabie? spuse Martian, un legionar din Septima Ferrata. Ăla da bărbat. N-am văzut niciodată un luptător ca el. Puteţi fi siguri că n-o să ne dea uitării. El nu-i uită niciodată pe oamenii lui. L-am văzut, şi nu o singură dată, riscându-şi viaţa ca să ducă la adăpost un rănit sau chiar să care în spate un mort de-al nostru.

Nici Balbo, nici Quadratus, cei doi centurioni, nu scoaseră vreo vorbă. Erau oameni în plină maturitate care trecuseră prin multe şi învăţaseră de la viaţă că nu trebuiau să-şi facă iluzii deşarte. Stăteau un pic mai retraşi, cu capul rezemat de o piatră şi păreau să doarmă, dar Metellus ştia foarte bine că erau cât se poate de treji şi că nu le scăpa nimic din ceea ce se discuta.

— Staţi unul lângă altul, le spuse el oamenilor săi. Lipiţi-vă unul de altul, ca să vă încălziţi. La noapte o să fie frig rău şi nemernicilor ăstora nici prin gând nu le trece să ne dea pături.

— Aş fi preferat să stau lipit de vreo fată frumoasă, vreo curvuliţă de alea de prin Antiohia cu ţâţele tari ca piatra, decât de un centurion, dar în viaţă nu le poţi avea chiar pe toate, avu curajul să glumească Martian.

— Mare pagubă. Metellus zâmbi. Oricum, mai bine să mai şi glumim decât să ne pierdem cu firea. Pentru că, din clipa asta, nu ne mai putem baza decât pe noi înşine. Trebuie să supravieţuim, băieţi, trebuie să supravieţuim cu orice preţ. Pentru moment, ăsta este singurul nostru ţel. Niciunul dintre noi nu se va simţi lăsat în voia sorţii, fiecare din noi va şti că se poate baza pe toţi ceilalţi. Numai dacă suntem uniţi putem s-o scoatem la capăt, credeţi-mă. Dar vreau să ştiţi şi altceva: facem parte din garda imperială şi mai mult decât oricând trebuie să ne îndeplinim misiunea şi să ne respectăm jurământul de credinţă făcut Caesarului. Nimănui nu-i va fi permis să plece dacă el nu va putea veni cu noi. M-aţi înţeles? Orice încercare de a acţiona separat va fi pedepsită ca o dezertare şi vă promit că eu însumi voi pronunţa şi voi executa sentinţa. Şi le arătă tuturor lanţul pe care-l întinsese între încheieturile mâinilor.

După aceea se ghemui lângă un trunchi uscat de tamarix, îşi acoperi braţele şi picioarele cu nisip şi încercă să se odihnească. Dar, la fiecare mişcare pe care o făceau oamenii sau chiar el însuşi, se auzea şi zăngănitul lanţurilor care-i tulbura şi mai mult sufletul, fie pentru că nu-l lăsa să adoarmă, fie pentru că îi amintea de starea lui de prizonier şi de sclav; deşi încerca din răsputeri să se liniştească, imaginea Cleliei pe moarte, chipul fiului său pe care nu avea să-l mai vadă îi umpleau

sufletul cu o amărăciune fără margini.

Se rugă la strămoşi să-i trimită un semn de îndurare, se rugă la Jupiter Optimus Maximus să-l ajute pe împărat, reprezentantul său pe pământ şi cel mai de seamă slujitor al său, dar îi răspunse doar vaietul prelung al şacalilor, care dădeau târcoale prin stepă în căutare de mortăciuni, ca să-şi astâmpere foamea.

În cele din urmă, oboseala birui durerea şi suferinţa şi bravul soldat căzu toropit de somn.

***

Îi treziră loviturile de picior ale unui supraveghetor, un servitor le împărţi câte un pumn de curmale şi porniră din nou la drum.

Se îndreptau către est, urmând versantul sudic al munţilor Taurus. Se îndreptau, deci, spre interiorul imperiului persan, străbătând regiunile cele mai pustii şi neprimitoare. Apă se dădea mai întâi cailor şi cămilelor şi abia după aceea, dacă mai rămânea, primeau şi prizonierii câteva înghiţituri. Mergeau fără niciun popas şi cine rămânea în urmă era imediat biciuit de paznici. Era limpede că nimeni nu era interesat ca ei să supravieţuiască şi că viaţa lor n-avea nici o valoare, nici măcar aceea pe care ar fi avut-o ca sclavi sau ca ocnaşi.

În a doua zi de mers, la coloana lor se adăugă un alt grup de prizonieri care se părea că veneau dinspre sud: aveau pielea oacheşă, părul creţ şi purtau doar în jurul şoldurilor o învelitoare dintr-o pânză grosolană de in. În mijlocul caravanei mergeau cămilele care duceau proviziile şi burdufurile cu apă, pe margini se aflau prizonierii, iar în exterior mergeau călare supraveghetorii. La urmă se afla un detaşament de vreo sută de războinici şi, printre ei, Metellus îl putu deosebi de la distanţă pe misteriosul personaj cu ochii oblici pe care-l mai văzuse şi în prima zi. Părea să fie liber pentru că se mişca în voie de-a lungul coloanei, dar îşi dădu seama că, deşi nu lăsau să se vadă, persanii nu-l scăpau niciodată din ochi.

În a treia zi, paznicii le scoaseră lanţurile de la picioare şi fu o mare uşurare atât pentru că nu mai mergeau atât de greu, cât şi pentru că rănile căpătate la glezne atrăgeau nori de muşte şi de tăuni.

— Ăsta-i un semn bun, le spuse Metellus camarazilor săi. Înseamnă că le putem fi de folos în vreun fel. S-ar putea să ne pună la muncă pe undeva şi atunci au interes să rămânem în viaţă.

— Ia uitaţi-vă, spuse la un moment dat Septimius, armele noastre, arătând către singurul car tras de catâri, care făcea parte din coloană.

— Sunt săbii şi platoşe bune, îşi dădu cu părerea Emilius. De ce să le arunce?

— Pentru ei sunt nişte trofee valoroase. Văd printre ele armura împreună cu armele împăratului, observă Quadratus.

— Ei, dacă am putea pune mâna pe ele, spuse Lucianus care era pe jumătate roman şi pe jumătate grec din Nicomedia, le-am mai putea

da o lecţie ticăloşilor ăstora.

— Ia-o uşurel, îl linişti Balbo, păstrează-ţi forţele pentru când vom ajunge la destinaţie. Nu cred că ne aşteaptă nimic bun acolo, bineînţeles dacă ajungem în viaţă.

În ciuda suferinţei care-l apăsa, împăratul se comporta cu mare demnitate: cu spatele drept, privirea plină de hotărâre, fruntea sus. Părul alb contrasta cu pielea bronzată de soare şi ţinuta lui mândră impunea un oarecare respect chiar şi paznicilor care îi escortau şi care, aproape cu siguranţă, ştiau pe cine au ca prizonier. Vorbea puţin şi rămânea mereu gânditor şi retras, ca într-un fel de singurătate interioară.

Chiar dacă nu mânca sau nu bea apă timp de mai multe ore, nu se arunca niciodată asupra hranei sau a apei şi aştepta să fie servit, lucru pe care oamenii său îl făceau mereu, încercând să-şi arate astfel respectul şi să-i mai uşureze oboseala şi suferinţele acelui marş epuizant.

Dacă gărzile îl loveau cu biciul sau cu mânerul suliţei, suporta fără să crâcnească durerea, nu scotea nici măcar un geamăt, de parcă nici n-ar fi simţit loviturile. Părea că singurul ţel pe care-l mai avea era să-şi salveze demnitatea şi onoarea mult mai mult decât viaţa.

Merseră mai bine de o lună, traversând Tigrul pe un pod de bărci şi în faţa lor începură să se zărească în depărtare dealurile Mesopotamiei orientale şi, îndată după ele, piscurile unui mare lanţ muntos.

— În Persia ne duc, spuse Metellus.

— De unde ştii, comandante? îl întrebă Quadratus.

— Aceia sunt munţii Elam, îi răspunse Metellus, şi înconjoară podişul Persiei, care se întinde pe o mie cinci sute de mile de aici, până la frontiera cu Bactriana.

— Asta înseamnă că tu ai mai fost prin locurile acestea?

— Nu, sigur că nu, dar am studiat scrierile despre expediţia lui Crassus în Mesopotamia, a lui Marcus Antonius în Armenia şi, mai ales, aceea a lui Alexandru cel Mare.

Valerianus se întoarse către ei.

— Ne duc în inima imperiului lor, de unde cu greu o să mai putem fugi.

— Este adevărat, răspunse Metellus, dar ai să vezi că fiul tău, Gallienus, a şi început tratativele pentru răscumpărare. N-o să treacă mult timp şi va trebui să facem drumul acesta înapoi… cel puţin tu, Caesar.

Valerianus îi aruncă o privire de-o clipă, cu o intensitate severă şi îndurerată, după care spuse:

— Ştii bine că nu este adevărat. Şi, în orice caz, n-aş fi niciodată de acord să mă întorc singur.

Timp de cincisprezece zile se căţărară pe cărări de munte prin

trecătorile şi văile munţilor Zagros, prin locuri rareori călcate de piciorul omului şi străbătând grohotişuri aproape pustii, locuite doar de nişte nomazi pe jumătate sălbatici care priveau din depărtare cum coloana trecea anevoie însoţită de tropotul potcoavelor pe pietre şi de zăngănitul lanţurilor purtate de prizonieri.

Pe măsură ce urcau, aerul devenea tot mai curat şi mai limpede, iar în spatele lor se putea vedea Mesopotamia ca o întindere nemărginită, gălbuie, peste care pluteau aburi lăptoşi. Vegetaţia se schimba aproape la fiecare cotitură a potecii: palmierii deveneau tot mai mici şi mai rari, până când locul lor era luat de leandri, de tamaricşi şi de ciulini, apoi de pini şi cedri maiestuoşi. Apa se scurgea vijelios în albii de piatră, printre stânci negre de bazalt şi albe de calcar, iar clipocitul undelor îi chinuia şi mai mult pe călătorii chinuiţi de sete, orbiţi de soarele necruţător care le pârjolea pielea, ochii şi le tulbura mintea.

Apăru apoi şi podişul: întins de jur împrejur, scăldat într-o lumină orbitoare, arid şi neprimitor, biciuit de un vânt neîntrerupt care făcea ca buzele să crape, sângele să curgă din nas şi ochii să se înroşească. Locurile în care coloana trebuia să poposească se aflau în apropierea rarelor oaze vizibile ca nişte pete verzi pe fundul micilor văi în care se strângea anevoie puţină apă. Creşteau pe alocuri palmieri pitici, roşcovi şi tot felul de plante cu ghimpi. Ierburile erau toate foarte uscate şi emanau o aromă puternică atunci când erau strivite sub copitele cailor şi ale catârilor.

Seara, când paznicii dădeau ordin de oprire într-o oază, prizonierii aveau câteva clipe de uşurare şi chiar de plăcere. Soarele cobora spre orizont ca o minge imensă de foc şi parcă incendia toată bolta cerească, îmbrăcând într-o lumină aurie vârfurile tamaricşilor şi ale acaciilor; vântul se liniştea sau se transforma într-o adiere călduţă, aerul se umplea de parfumul intens al plantelor exotice, în bătaia vântului, undele pâraielor se încreţeau ca nişte mantii de purpură, iar urletul şacalilor salutând primele raze ale lunii era ca un cântec melancolic şi plin de tristeţe.

În ceasurile acelea ale înserării, fiecare dintre prizonieri îşi amintea de ceea ce lăsase în urmă: camarazii, soţiile şi copiii, logodnicele de care deja se legaseră în aşteptarea căsătoriei, părinţii în vârstă care aveau să-i aştepte în zadar. Pe măsură ce se lăsa întunericul şi pe cer apăreau miliardele de stele, acel scurt moment de relaxare se transforma într-o nelinişte chinuitoare, într-o presimţire sumbră, într-un sentiment dureros de neputinţă.

Încercau atunci să nu se lase doborâţi, urzind planuri de viitor din care nu lipseau evadarea şi întoarcerea acasă sau povesteau toate vechile poveşti auzite de nenumărate ori de la veteranii centurioni care păreau să fi fost încă de la naştere îmbrăcaţi în armură şi cu coiful pe cap.

— Aţi auzit vreodată vorbindu-se despre Legiunea pierdută? întrebă într-o seară Publius, un soldat din Legiunea a doua Augusta, originar din Spoletum.

— Eu am auzit despre aşa ceva, îi răspunse Rufus, un camarad de-al său cu părul roşcat, un aruncător neîntrecut de suliţă, atât în luptă cât şi la întrecerile atletice, dar întotdeauna am crezut că este doar o poveste. Întotdeauna când o unitate întreagă a fost nimicită, s-au spus tot felul de baliverne cum că ar fi dispărut cine ştie cum şi asta doar ca să nu-i sperie pe soldaţii din celelalte unităţi.

— Şi totuşi, aici n-ai dreptate, interveni Elius Quadratus. Legiunea pierdută există cu adevărat sau, mai bine zis, a existat, dar nu ştie nimeni ce s-a întâmplat cu ea.

— Este adevărat, comandante? îl întrebă Emilius pe Marcus Metellus, ca pentru a avea o confirmare de toată încrederea a unei întâmplări atât de fantastice.

— Se pare că da, răspunse Metellus. Se spune că, atunci când triumvirul Crassus a fost atras de parţii din Surena într-o cursă la Carres, una dintre legiunile sale a reuşit să iasă din încercuire şi să dispară în neant. Se pare că au reuşit să se salveze cu acvila unităţii cu tot.

— Şi, după aceea? întrebă Antoninus.

— După aceea, legiunea a dispărut ca şi cum ar fi înghiţit-o pământul. Nu s-a mai auzit nimic despre ea. Nici măcar unul singur dintre soldaţi nu s-a mai întors acasă.

Timp de câteva clipe se lăsă tăcerea şi se mai auzi doar fâsâitul molcom al vântului care se strecura printre crengile roşcovilor.

— Şi, după tine, ce crezi că s-ar fi putut întâmpla cu ei? întrebă Emilius.

Metellus ridică din umeri.

— S-ar fi putut întâmpla orice. S-ar putea să fi ajuns în una dintre zonele acelea pustii despre care se spune că ar exista în centrul Asiei, ţinuturi acoperite doar de sare, întinzându-se pe sute şi sute de mile. În locuri ca acelea îţi pierzi orientarea din cauza luminii orbitoare şi a pulberii de sare pe care vântul o poartă peste tot în vârtejuri groaznice.

— S-ar putea să fi ajuns în ţinuturile locuite de populaţii sălbatice şi crude şi să fi fost masacraţi de acestea. Sau poate că au fost lăsaţi în viaţă şi puşi să păzească frontiere îndepărtate de unde nu s-au mai întors… Dar adevărul… adevărul, eu cred că nu-l vom cunoaşte niciodată. Hai, culcaţi-vă acum. Mâine drumul va fi şi mai greu şi lung.

Uneori, împăratul îi aduna în jurul său pe ofiţeri: comandantul Marcus Metellus Aquila, cei doi centurioni Sergius Balbo şi Elius Quadratus şi chiar pe voluntarul Antoninus Salustius, ca pentru un fel

de şedinţă a statului-major, dar subiectele de pe ordinea de zi erau întotdeauna aceleaşi: durerea pricinuită de loviturile primite, setea şi foamea de care sufereau cu toţii, deprimarea care începea să-şi facă loc printre oameni, posibilele încercări de evadare pe care trebuia să le descurajeze pentru că s-ar fi încheiat inevitabil cu prinderea şi torturarea cumplită a fugarilor.

Se convinseseră de aceasta într-o seară din toiul verii, când un prizonier nabateu, care făcea parte de puţin timp din convoi, încercă să fugă, profitând de o furtună de nisip, dar fu prins după numai trei zile.

Paznicii îl dezbrăcară, îl legară de patru ţăruşi înfipţi în pământ, apoi îi tăiară pleoapele şi urinară pe ochii lui lipsiţi de orice apărare. După aceea, îl lăsară aşa, legat, pradă furnicilor şi scorpionilor.

Ore întregi după aceea, urletele lui de durere se mai auziră, din ce în ce mai slab, până când vântul le purtă în alte direcţii.

Odată, Metellus avu impresia că misteriosul tânăr pe care-l văzuse la Edessa făcea o încercare de a evada, dar nu fu decât o plimbare mai lungă călare. Ajunsese pe creasta unui deal, când îl ajunseră din urmă doi călăreţi din escortă. Rămaseră acolo toţi trei de parcă ar fi admirat împreună priveliştea asfinţitului şi, după aceea, se întoarseră în corturile lor.

Ajunseră la ţintă după trei luni de mers fără încetare, toţi, fără nici o pierdere. Slăbiseră foarte mult şi erau sleiţi de puteri, dar rămăseseră în viaţă şi considerară acest lucru ca fiind un adevărat miracol.

Ţinta călătoriei era o mină de turcoaze din inima Persiei, un adevărat iad numit Aus Daiwa. Acolo urmau să trăiască atât cât mai aveau zile. Şi tot acolo erau sortiţi să moară, unul câte unul, dacă nu cumva vreo minune i-ar fi putut salva.

3

Shapur ridică asediul Edessei, în aparenţă mulţumit de rezultatul deosebit de important pe care-l obţinuse.

În toată istoria milenară a Romei singurul eveniment care se putea compara cu acesta fusese capturarea, în urmă cu cinci sute de ani, de către cartaginezi, a consulului Attilius Regulus, în timpul primului război punic. Dar Regulus nu era decât un magistrat, chiar dacă de rang înalt, al orânduirii republicane şi putea fi înlocuit după ce deţinea timp de un an o asemenea funcţie. Licinius Valerianus era împăratul, părintele naţiunii: umilinţa pe care o suferise şi prizonieratul său erau o catastrofă cu consecinţe inimaginabile.

Gallienus intră în oraş abia după o lună şi fu întâmpinat de Cassius Silva cu toate onorurile, deşi, datorită acelor împrejurări, orice festivitate ar fi fost de neconceput. Noul suveran fu întâmpinat cu aclamaţii puternice de trupele aliniate pentru primirea lui şi el le trecu în revistă îmbrăcat cu mantia de purpură şi purtând pe frunte diadema împărătească. Înfăţişarea lui ca a unui funcţionar de provincie, cu buza de sus răsfrântă deasupra celei inferioare, era într-un contrast evident cu pretenţia sa de a arăta ca un militar şi cu pompa exagerată care-l înconjura. Urcă pe podiumul din faţa trupelor şi rosti primul său discurs oficial.

— Soldaţi! începu el. Ceea ce s-a întâmplat este pentru mine un motiv de mare dezamăgire şi de adâncă durere. Captivitatea tatălui meu este urmarea trădării şi a prefăcătoriei duşmanului nostru. Nu se poate da vina pentru aceasta pe felul în care v-aţi făcut datoria voi şi comandanţii voştri. Ştiu că mulţi dintre camarazii voştri au fost ucişi prin perfidia duşmanului, ştiu că alţii, printre care şi comandantul Marcus Metellus Aquila, au căzut în luptă sau au fost luaţi prizonieri împreună cu părintele meu. Soarta lor ne îndurerează nu mai puţin decât nefericita captivitate a Caesarului pentru a cărui salvare înălţăm rugi zeilor şi suntem gata să facem tot ce ne stă în puteri pentru a-l elibera. Ştiu că soţia comandantului, nobila Clelia, a fost ucisă de săgeţile persane în timp ce încerca să-l ajungă din urmă pe soţul ei…

— Săgeţi romane au fost! se auzi un strigăt din rândul soldaţilor.

Gallienus continuă fără să ia în seamă cuvintele auzite.

— … un exemplu de eroism demn de cea mai frumoasă tradiţie a femeilor romane. Fiul lor va fi luat spre creştere de casa imperială şi va fi educat pe cheltuiala statului. Voi da imediat dispoziţii să se înceapă tratativele pentru răscumpărarea tatălui meu. Nici o sumă nu va fi considerată prea mare în schimbul eliberării sale…

Nici nu terminase bine de vorbit, când o voce răsună în curtea largă

a corpului de gardă.

— Nu cu aur, ci cu sabia se redobândeşte onoarea Romei, Gallienus!

Se aşternu o tăcere plină de uimire. Fraza aceea, căzută din senin de nu se ştie unde, fraza aceea pe care o cunoşteau cu toţii încă din copilărie, învăţată din anii de şcoală, pronunţată în urmă cu şapte sute de ani de un erou republican, îi impresionă adânc pe toţi cei de faţă. Gallienus îl privi uluit pe Cassius Silva care, la rândul său, îşi roti privirile fără să-şi poată seama de unde venea acel glas.

În clipele acelea, un alt strigăt răsună dintre soldaţii aliniaţi în faţa podiumului.

— Eliberaţi-l pe Lucius Domitius Aurelianus!

Vocii aceleia i se alăturară altele şi, după puţin timp, aceleaşi cuvinte fură repetate la nesfârşit de toţi cei de faţă, într-un strigăt cadenţat şi hotărât căruia trebuia să i se dea neapărat un răspuns. Gallienus îi spuse ceva lui Silva şi acesta îi răspunse vorbindu-i la ureche. Cel care apăruse ca fiind de-acum înainte noul Caesar ridică braţul pentru a face linişte şi încetul cu încetul strigătele încetară să se mai facă auzite.

— Comandantul Lucius Domitius Aurelianus a fost doar pentru o vreme suspendat din funcţie, pentru a evita nişte neînţelegeri la nivelul înaltei conduceri a armatei în asemenea momente de mare încordare. Lucius Domitius are din acest moment acelaşi grad şi funcţia de comandant al Legiunii a Zecea Augusta.

Alte strigăte puternice, de data aceasta de satisfacţie, izbucniră din rândurile de soldaţi. La puţin timp după aceea, îşi făcu apariţia Lucius Domitius înconjurat de doisprezece pretorieni şi însuşi Gallienus îi înmână sabia. Fără a spune nici o vorbă, comandantul şi-o atârnă la cingătoare, se înclină scurt în faţa împăratului, după care îl fulgeră din priviri pe Cassius Silva şi coborî printre legionarii săi, aşezându-se alături de ei ca un soldat de rând.

Gallienus mai rămase încă zece zile în oraş pregătind o adunare a comandanţilor care răspundeau de linia de apărare de pe frontul de est. Printre aceştia se afla şi un brav ofiţer pe nume Septimius Odenatus, comandantul garnizoanei de la Palmyra, un oraş de la est de Damasc, important pentru că se afla în drumul tuturor caravanelor şi al trupelor auxiliare de osroeni şi de sirieni, care apărau fortăreaţa Dura Europos de pe Eufrat.

Lucius Domitius fu şi el chemat la această adunare, deşi se ştia cât de mult îl ura pe Cassius Silva. Datorită faptului că avea mare trecere în rândul soldaţilor, nu putea fi lăsat la o parte. Era mai bine să se găsească o soluţie mai prudentă pentru a-l îndepărta de Edessa. Gallienus îl trimise împreună cu unitatea sa să oprească o năvălire a sarmaţilor la graniţa dunăreană: era o misiune foarte grea şi periculoasă pentru că numărul barbarilor îl depăşea cu mult pe acela

al romanilor.

Nu puţini fură aceia care erau încredinţaţi că o asemenea decizie îi fusese sugerată împăratului chiar de Silva care, la scurt timp după aceea, fu numit comandant general al pretorienilor, funcţie care făcea din el omul cel mai puternic din imperiu după împărat. Lucius Domitius primi misiunea care îi fusese încredinţată fără să clipească: Mâna-cu-sabie nu putea da, desigur, înapoi în faţa unui ordin militar. Doar că, înainte de a pleca, ceru să fie primit de Gallienus. În sala de primiri se aflau de faţă şi Septimius Odenatus, comandantul armatei de pe Eufrat, cu soţia sa Zainab, faimoasă în tot Orientul datorită extraordinarei sale frumuseţi. Odenatus era atât de gelos, încât o lua întotdeauna după el peste tot pe unde se ducea. Lucius Domitius o privi ţintă, drept în ochi, timp de o clipă, fără ca ea să-şi lase privirile în jos. După aceea se apropie de Gallienus.

— Vreau să ştii, începu el, că te consider doar un regent *pro tempore,* atât timp cât tatăl tău se află în captivitate şi, doar în calitatea aceasta, îţi recunosc dreptul de a-mi da ordine. Nu-ţi voi spune „Caesar", titlu care nu are nici o valoare în absenţa tatălui tău, îţi voi spune pur şi simplu pe nume.

Gallienus nu-i răspunse, dar se vedea după expresia feţei lui câtă nemulţumire şi furie îi provocaseră cuvintele bravului soldat. Oricum, era o furie neputincioasă: dacă s-ar fi atins de Lucius Domitius Aurelianus, asta ar fi însemnat răzvrătirea întregii armate sau chiar mai rău. Comandantul continuă:

— Voi lupta aşa cum am făcut-o întotdeauna şi voi executa cât voi putea de bine ordinele tale. Îţi cer doar un singur lucru: lasă-mi-l mie în grijă pe fiul lui Metellus, pe micul Titus. A rămas fără amândoi părinţii şi a pierdut-o pe mama lui aşa cum se ştie. Îl voi creşte ca şi cum ar fi propriul meu copil, îi voi aminti în fiecare zi cât de viteaz este tatăl său, cât de inteligentă şi de curajoasă a fost mama lui şi-l voi apăra chiar şi cu preţul vieţii mele.

Fruntea lui Gallienus se încreţi.

— Din păcate, nu-ţi pot îndeplini dorinţa, Lucius Domitius. Frontul militar nu este un loc potrivit pentru un băieţandru ca el. În plus, misiunea ta este periculoasă, de aceea te-am ales pe tine: ştiu că eşti unul dintre cei mai buni ofiţeri din întreaga armată. Băiatul are nevoie să meargă la şcoală, să fie îngrijit cum trebuie, să aibă cei mai buni pedagogi şi să aibă parte de condiţiile de viaţă pe care vitejia tatălui său şi sacrificiul mamei sale le-au meritat pentru copilul lor. Îţi mulţumesc pentru că te-ai oferit: este o dorinţă care-ţi face cinste, dar să nu te superi pe mine că nu ţi-o pot îndeplini.

Lucius Domitius îşi muşcă buzele, aşa cum făcea de obicei ca să-şi înăbuşe accesele de furie, apoi spuse:

— Sunt sigur că băiatul va fi tratat aşa cum merită. Aş vrea, totuşi,

să nu uiţi ceea ce am să-ţi spun acum. Dacă i se întâmplă ceva, orice: dacă va cădea pe scări sau se va răni la joacă, dacă va fi gata să se înece sau se va îmbolnăvi de vreo boală gravă, chiar dacă se va strica la stomac pentru că a mâncat prea mult, voi considera că tu eşti vinovat pentru asta şi te voi căuta ca să-ţi cer socoteală, oriunde te-ai afla.

— Îndrăzneşti să mă ameninţi? strigă Gallienus. Îndrăzneşti să pui condiţii împăratului tău?

— Împăratul meu este prizonier la persani şi Sunt sigur că tu îl vei aduce înapoi curând, că vei plăti oricât ca să-l răscumperi, aşa cum ai promis solemn în faţa noastră a tuturor. Dacă nu-l voi vedea pe Valerianus întorcându-se cât de curând, o să te consider răspunzător şi pentru asta. Rămâi sănătos.

Nu-i lăsă timp să mai spună ceva: se răsuci pe călcâie şi plecă, trecând printre pretorieni cu coiful sub braţul stâng şi cu pumnul drept încleştat pe mânerul sabiei, aşa cum mergea de obicei.

Porni cu legiunea sa a doua zi, în sunete de trâmbiţă şi având steagurile în frunte, luând-o pe drumul spre Cesareea, după care avea să se îndrepte prin Ancyra şi Bizanţ către Sirmios unde se afla cartierul general al armatei de la Dunăre, aflată sub comanda lui Publius Festus, un ofiţer priceput şi un bun luptător.

Gallienus şi Silva răsuflară uşuraţi când văzură ariergarda Legiunii a Zecea Gemina dispărând dincolo de cotitura dramului care ducea spre nord. Lăsară la Edessa trei regimente din Legiunea a doua Augusta şi se întoarseră în Antiohia, luându-l cu ei şi pe fiul lui Metellus.

Nu le fu uşor. Băiatul striga din răsputeri că tatăl său îi promisese să vină acasă cât de repede şi voia să fie acolo când el avea să se întoarcă.

Unul dintre servitorii lui Gallienus îl apucă de un braţ şi-i spuse:

— Tatăl tău n-o să se mai întoarcă. La ora asta este cu siguranţă mort.

Titus îşi înfipse dinţii în mâna lui şi încercă să fugă, dar fu înhăţat de ceilalţi servitori şi dus pe sus ţipând, dând din picioare şi plângând de mama focului.

Din Antiohia se îmbarcară pe la jumătatea verii ca să plece mai întâi la Ravenna şi, după aceea, la Milano, unde Gallienus se hotărâse să locuiască.

Titus fu dat în grija majordomului palatului ca să aibă în grijă educaţia lui, dar băiatul nu voia să ştie de nimic. Refuza să mănânce şi nu voia să vadă pe nimeni. Se ascundea sub pat ca să nu poată fi găsit şi încerca în toate felurile să fugă din ceea ce el considera a fi o închisoare, astfel încât un paznic stătea în permanenţă să-l supravegheze.

Gallienus, ocupat acum cu treburile guvernării, era îngrijorat pentru

soarta băiatului, care se stingea văzând cu ochii, pentru că îşi amintea mereu de avertismentul lui Lucius Domitius Aurelianus, ştiind bine că Mâna-cu-sabia nu ameninţa niciodată pe cineva fără se se ţină de cuvânt. În locul pedagogului, bătrân, capricios şi autoritar, trimise o sclavă foarte tânără de numai cincisprezece ani.

— Tu cine eşti? o întrebă Titus îndată ce o văzu intrând în camera lui.

— Eu sunt cea care trebuie să am grijă de tine. Mă numesc Tillia.

— N-am nevoie de nimeni. Pleacă de aici.

— De fapt, eu sunt aceea care are nevoie de tine.

Titus o privi pieziş.

— Aş vrea să te conving să mănânci ceva.

— Nu mi-e foame.

— Pofta vine mâncând.

— Ţi-am mai spus că nu mi-e foame.

— Dacă nu te conving să mănânci, o să fiu bătută şi încă rău de tot. Majordomul palatului este un ticălos bătrân.

— Aici ştiu că ai dreptate.

— Şi-i place să vadă că altul suferă.

— Aşa cred şi eu.

Tillia veni încet şi se aşeză alături de el.

— Ţi-am adus o cană cu supă fierbinte. Am făcut-o cu mare grijă, o să-ţi placă.

Titus nu scoase nici o vorbă.

— Dacă nu mănânci, o să mori. Şi, când tatăl tău o să se întoarcă, o să moară de durere. Vrei asta?

— Mie mi-au spus că tatăl meu a murit.

— Te-au minţit.

Titus se lumină la faţă şi când deschise gura ca să întrebe de unde ştia fata aşa ceva, ea profită de ocazie ca să-l facă să înghită o lingură de supă.

— Ei, cum ţi se pare?

Băiatul răspunse printr-o întrebare.

— De ce crezi că m-au minţit? Vreau să spun în privinţa morţii tatei. Tu ştii ceva despre asta? Eşti doar o sclavă.

Tillia fu iute de mână şi-l păcăli ca să mai ia o înghiţitură de supă, profitând de faptul că reuşise să facă o breşă în apărarea băiatului şi-i răspunse:

— Pentru că tatăl tău este comandantul Aquila, o legendă vie. Toată lumea vorbeşte despre el. Şi toţi spun că a fost prins de persani, împreună cu împăratul Valerianus. Corpul său nu a fost găsit, dar au fost găsite ale tuturor celorlalţi militari căzuţi în ziua aceea la Edessa.

— Erai şi tu acolo? mai întrebă Titus.

— Nu. Am sosit mai târziu, cu suita lui Gallienus, împreună cu

bucătarii şi cu intendenţii care însoţesc curtea. Dar lucrurile astea se petrecuseră cu puţin timp înainte, aşa că am putut vorbi cu soldaţii care fuseseră trimişi să aducă în cetate trupurile celor căzuţi, după plecarea persanilor.

— Ce importanţă mai are lucrul acesta? Dacă tata este prizonier şi a ajuns sclav, înseamnă că, oricum, n-o să-l mai văd niciodată.

— Nu-i adevărat. Gallienus a promis că le va plăti persanilor o răscumpărare ca să-l elibereze pe împărat şi, dacă împăratul va fi eliberat, el se va întoarce cu siguranţă împreună cu tatăl tău şi cu ceilalţi care au fost capturaţi o dată cu el.

— Şi asta când o să se întâmple?

— Eu cred că destul de curând. Probabil că se duc deja tratative.

— Şi dacă nu se vor putea înţelege?

— Cei puternici se înţeleg întotdeauna între ei.

— Sper să ai dreptate. Sigur, pentru o simplă sclavă, ştii foarte multe lucruri.

— E ceva foarte normal. Sclavii nu sunt consideraţi oameni, aşa că lumea vorbeşte fără grijă în prezenţa noastră, ca şi cum am fi doar nişte mobile sau statui. Acum, trebuie doar să te pui pe picioare şi să fii sănătos în aşteptarea zilei în care tatăl tău se va întoarce şi vei putea să-l îmbrăţişezi din nou.

Aşa că Titus înghiţi toată supa şi, după ce Tillia plecă, se duse la fereastră şi-şi rezemă bărbia pe pervazul ei. Putea vedea forfota necontenită a servitorilor şi a soldaţilor din curtea care îi amintea de platoul din Edessa, cu palestra pentru instrucţie unde îl văzuse de atâtea ori pe tatăl său antrenându-se în lupta cu sabia şi cu suliţa. Şi-şi mai amintea şi de caravanele care veneau de la Duras şi de la Damasc, de la Palmyra şi de la Tapsacos, de la Nisibis şi de la Ctesiphon: ţesăturile în toate culorile, armele cizelate cu măiestrie, sticlăria, pietrele scumpe, ouăle de struţ încondeiate, penele de păun, animalele exotice. Le simţea lipsa şi-i era tare dor de părinţi, de mama pe care nu avea s-o mai revadă niciodată şi de tatăl său: eroul pe care-l admira mai mult decât pe orice altă fiinţă umană pe care o cunoscuse. Spera din toată inima ca el să fie în viaţă şi încerca să-şi închipuie unde se afla în clipele acelea, dacă-i era foame sau frig sau dacă îndura umilinţe din partea paznicilor lui. Privea cum cerul începea să se întunece către răsărit şi încerca să calculeze distanţa care-l despărţea de el, după aceea închidea ochii şi încerca să-l vadă cu ochii minţii, poate aşezat sub un palmier, poate mergând prin nemărginitele ţinuturi din depărtări şi încercând să se ţină după mersul legănat al cămilelor. Îşi încorda din răsputeri sensibilitatea de copil încercând să simtă gândurile lui şi dragostea de care avea atâta nevoie.

***

Milano era o cetate umedă şi ceţoasă, întotdeauna acoperită de o

pâclă deasă, care nu se risipea decât rareori şi lăsa să se întrezărească în depărtare culmile Alpilor.

Când i se permitea să iasă din casă împreună cu unul dintre pedagogi sau însoţit de vreun paznic, nu putea găsi nimic care să-l intereseze cu adevărat, în afară, poate, de tarabele vânzătorilor din forum în zilele de târg.

Pe măsură ce timpul trecea, Tillia devenea treptat singura sa prietenă, dar numai în interiorul palatului. Când ieşea din palat era întotdeauna însoţit de câţiva oameni care nu-l scăpau din ochi.

Într-o zi, pe când se afla cu fata în grădină o întrebă:

— Ce este acela un ostatic?

Tillia îl privi, uluită.

— De unde ai auzit cuvântul ăsta?

— L-am auzit de la unul dintre paznici care vorbea cu pedagogul meu.

— Dar nu vorbeau despre tine.

— Ba eu cred că da. De ce, este un cuvânt urât?

— Nu, nu este chiar urât. Ostaticul este un oaspete ceva mai deosebit. Este bine tratat, dar nu poate pleca unde vrea.

— Atunci, chiar eu sunt un ostatic.

— Mă tem că da. Dar, te rog să mă crezi, puteai s-o păţeşti şi mai rău.

— Poate. Îmi lipsesc, totuşi, foarte mult părinţii. Când crezi că o să-l pot vedea pe tata?

Tillia îl privi în ochi: era în ei o intensitate a sentimentelor atât de puternică cum rareori văzuse în viaţă, o speranţă atât de vie încât dacă ar fi dezamăgit-o, ar fi putut părea o adevărată cruzime; să-i dea iluzii ar fi fost de-a dreptul o fărădelege. Aşa că îi răspunse:

— Este greu de spus: nu ştim unde sunt ţinuţi prizonieri împăratul Valerianus şi garda sa. Nu ştim cât de lung a fost drumul pe care l-au străbătut şi nici cum merg tratativele pentru răscumpărare. Eu aş fi de părere că, după un calcul aproximativ, asta s-ar putea întâmpla între şase luni şi un an.

— Aşa de mult? întrebă copilul.

— Timpul trece repede, dragul meu. Dacă s-ar adeveri ceea ce spun eu, ar fi un adevărat noroc.

— Dar lucrurile s-ar putea să meargă şi prost, nu-i aşa?

Tillia îl mângâie cu duioşie pe obraz.

— Din păcate există în viaţă şi nenorociri. Uite, de exemplu eu: m-am născut sclavă şi nu i-am cunoscut niciodată pe părinţii mei. Totuşi, nici nu-ţi dai seama cât de mult îmi lipsesc, cât de mult aş vrea să fie alături de mine. Nu există zi sau noapte în care să nu încerc să-mi imaginez cum arată, cum sună vocea lor sau cum s-ar putea să-i cheme. În timp ce fata vorbea, vedea cum ochii copilului se umezeau,

iar pe chipul lui apărea o umbră de tristeţe şi ei îi părea rău că poate îl chinuia cu asemenea gânduri. Încercă să găsească şi câteva cuvinte de încurajare. Trebuie, totuşi, să-ţi pui toată nădejdea în zei şi în calităţile oamenilor. Tatăl tău este un bărbat adevărat şi, după cum am auzit, şi împăratul este la fel. Oamenii mari merg pe căi care muritorilor obişnuiţi le sunt necunoscute. Şi să mai ştii ceva. Când gândeşti de bine, ai parte de bine. Nu există nici o întâmplare, nici o frază de-a tatălui tău pe care să ţi-o aminteşti şi să fie de bun augur? Înţelegi ce vreau să spun?

Copilul oftă din greu şi tăcu o vreme. Apoi spuse:

— Da, poate că ar fi ceva.

— Ce anume?

— În dimineaţa aceea, tata mi-a promis că până seara se va întoarce acasă.

— Asta este o promisiune grozavă.

— Totuşi nu şi-a ţinut-o.

— N-are importanţă. N-a fost din vina lui. Şi, în orice caz, gândul bun contează şi, crede-mă, acesta este un gând tare bun.

Îl luă de mână şi-l trase după ea în palat, unde îl aştepta pedagogul pentru lecţia din acea zi.

***

Lucius Domitius Aurelianus ajunse la Sirmios, în Panonia, pe la sfârşitul lui august şi se instală împreună cu legiunea sa în tabăra foarte mare construită pe malul drept al Dunării.

Publius Festus, comandantul armatei dunărene, îl privi cu mare bucurie.

— Nici nu îndrăzneam să sper că voi primi astfel de întăriri: unul dintre cei mai buni comandanţi din imperiul nostru. Există o legiune neînvinsă: a zecea Gemina. O să-i fiu recunoscător celui care a avut o asemenea idee.

— Gallienus a avut-o, la sfatul lui Cassius Silva.

— Nu pari să fii prea mulţumit de asta. Sigur că era mai bine în Antiohia, îmi închipui, sau în Alexandria, dar o să te obişnuieşti. Aici nu sunt prea multe distracţii, în cel mai bun caz un joc de zaruri cu vreun centurion.

— Nu-mi plac jocurile de noroc, îi răspunse Lucius Domitius.

— Aşa este. Ai dreptate. Mâna-cu-sabie este un ofiţer de ţinută, ca aceia de pe vremuri. Faima ta a ajuns deja aici… în orice caz, femeile de pe aici sunt frumoase şi nu ne dispreţuiesc.

— Nu femeile sunt problema: când atacăm?

— Ce?

— Te-am întrebat când atacăm. Aş vrea să termin cu povestea asta şi să mă întorc cât se poate de repede la baza mea de la Edessa. Am nişte treburi de rezolvat acolo.

Publius Festus rămase încremenit.

— Comandante, cred că nu-ţi dai seama prea bine cum stau lucrurile. Dincolo de fluviu sunt peste şaptezeci de mii de barbari înarmaţi până în dinţi, obişnuiţi să lupte în câmpia aceea fără margini, pe cai care nu obosesc niciodată. Am avea mare noroc dacă nu vor trece pe malul nostru şi nu vor întreprinde un atac masiv asupra poziţiilor noastre. Avem în total trei legiuni, dacă o punem la socoteală şi pe a ta, şi dacă vom fi nevoiţi să luptăm în câmp deschis s-ar putea să nu avem nici o şansă.

— Eu nu spun ca toate forţele noastre să iasă la atac. Te rog să-mi dai voie doar mie să rezolv treaba asta. Mie şi legiunii mele.

Publius Festus clătină neîncrezător din cap.

— Nici nu mă gândesc. Ar fi sinucidere curată şi eu am nevoie de tine şi de oamenii tăi dacă s-ar întâmpla ca barbarii ăia să ne atace.

— Şi atunci, ce vrei să faci, să aştepţi şi doar atât?

— Să aştept, comandante, să aştept. Şi să sper că nu vor trece pe malul nostru.

Lucius Domitius îşi privi comandantul drept în ochi.

— Eu nu am aşteptat niciodată nimic toată viaţa, spuse el. Se ridică, înclină uşor capul în semn de salut şi ieşi.

4

Mina de la Aus Daiwa se afla într-un loc izolat de pe podiş, într-o zonă complet uscată, şfichiuită în permanenţă de un vânt care se liniştea doar către asfinţit. Un puţ, câteva barăci pentru minieri, o clădire de cărămizi nearse pentru paznici şi magazia de arme erau tot ce se putea vedea în jur. Apoi, ajungând pe platoul principal, se putea observa un fel de piuliţă uriaşă în care se sfărâma minereul. Era acţionat de un fel de vinci care trăgea funia ţinută întinsă de un scripete mare. Vinciul era învârtit cu ajutorul unei jumătăţi de duzină de bare, la fiecare dintre ele împingând patru oameni. Când maiul era ridicat până în punctul cel mai înalt al schelei de susţinere, se scotea pârghia care bloca roata vinciului, roata exterioară se învârtea înapoi şi maiul cădea cu un bubuit peste pietrele îngrămădite sub el, sfărâmându-le. Apoi vinciul îşi relua, gemând din încheieturi, munca de Sisif.

Bucătăria era o simplă vatră, sub cerul liber, în care se pregătea masa pentru soldaţi.

Îndată ce convoiul prizonierilor din Edessa ajunse acolo, un supraveghetor îi întâmpină lovindu-i cu picioarele şi îmbrâncindu-i ca să se alinieze în faţa barăcilor.

Un altul le ţinu după aceea un fel de discurs lălăit în persană, tradus cuvânt cu cuvânt de un prizonier mai vechi: era un bătrân osos şi ştirb care le spuse tuturor că se numea Uxal.

— Acesta este locul în care vă veţi sfârşi zilele. N-are importanţă când, dar cu siguranţă aici. Nimeni nu a reuşit vreodată să fugă din tabără: satul cel mai apropiat, după cum aţi văzut la venire, se află la trei zile de mers, iar următorul la şapte. Dacă vreunul dintre voi ar fi ispitit să fugă, trebuie să afle că va fi urmărit şi prins în numai câteva ceasuri, după care va fi tras în ţeapă aici, în mijlocul acestei pieţe. Călăul nostru este foarte priceput: reuşeşte să înfigă un par în corpul unui om şi să-l străpungă de la un capăt la altul, fără să-i atingă organele vitale, astfel încât condamnatul să mai trăiască încă vreo câteva zile. Rebeliunea, orice fel de rebeliune, va fi pedepsită în acelaşi fel. Simpla nesupunere sau scoaterea unei cantităţi mai mici de minereu decât norma pe care fiecare dintre voi este obligat s-o realizeze vor fi pedepsite cu zece lovituri de bici sau cu trei zile de stat legat de un par, la soare, fără mâncare şi apă. Cantitatea de pietre pe care va trebui să le scoateţi în fiecare zi este de cincizeci de livre. Noaptea veţi fi puşi în lanţuri. Ziua veţi fi lăsaţi cu mâinile şi picioarele libere ca să puteţi lucra mai bine. Paiele pe care dormiţi în barăci vor fi schimbate o dată pe lună. Când unul dintre voi moare,

grupul din care face parte trebuie să-i arunce în prăpastia pe care o vedeţi acolo. Asta-i tot ce trebuie să ştiţi.

După ce termină de vorbit, supraveghetorul porunci să se deschidă uşa uneia dintre barăci şi Uxal îi conduse înăuntru pe noii veniţi: în total douăzeci şi trei de oameni, dintre care unsprezece erau romani.

Bătrânul le arătă culcuşurile de paie, fixă la glezna fiecăruia un cerc de metal cu un belciug prin care se trecea un lanţ şi acesta fu încuiat cu un lacăt de un alt inel fixat în pardoseală. Uxal se puse şi el în lanţuri, după care dădu cheia supraveghetorului şi acesta plecă, închizând uşa în urma lui.

Le făcu semn tuturor să nu scoată nici o vorbă până când paşii paznicului nu se mai auziră, apoi spuse în şoaptă:

— Acum puteţi vorbi, dar nu trebuie să fim auziţi de afară. Dacă ne aud, ne pedepsesc şi nu este ceva prea uşor de îndurat. Aici, viaţa voastră nu face nici doi bani.

— Cum de ştii limba noastră? îl întrebă Metellus care se afla lângă el.

— În tinereţe am fost zece ani în serviciul unui negustor roman de pietre preţioase, care avea un depozit la Buprasium, în golf.

— Dar cum ai ajuns aici?

— Negustorul m-a vândut unui nobil persan, deşi eram om liber, ca să-şi plătească nişte datorii. Am încercat să fug pentru că nu mă puteam resemna cu viaţa de sclav, aşa că m-au adus aici.

— Asta înseamnă că se poate trăi mult timp, spuse Lucianus. Eşti destul de bătrân.

— Nu te baza pe asta, îi răspunse Uxal. Eu mai sunt în viaţă doar pentru că au nevoie de mine. Mă pricep destul de bine la prelucrarea minereului. Dacă nu m-a învăţat altceva, ştiu de la nemernicul ăla de stăpân al meu nişte lucruri datorită cărora am putut să supravieţuiesc, dacă asta se poate numi viaţă. Lăsaţi-mă acum să vă explic cum stau treburile aici. Să începem cu mâncarea: minerii nu mănâncă decât legume uscate şi făină de peşte, care sunt împărţite o dată pe zi, dimineaţa. Ca masă de seară este un castron de zeamă neagră cu un miros îngrozitor, a cărei compoziţie nu am reuşit s-o descopăr niciodată. E bună şi aia. Apa se dă cu porţia pentru că prin locurile acestea este prea puţină. Feriţi-vă să beţi ziua, când asudaţi cel mai mult. Beţi mai bine seara, când începe să se mai răcorească, aşa încât să rămână toată în corp. Câteodată hrana nu soseşte fie pentru că a fost o furtună de nisip, fie din alte motive pe care nu le-am putut afla. Într-o asemenea situaţie, supraveghetorii mănâncă, iar noi nu. Gândacii vă pot ajuta să supravieţuiţi şi, de asemenea, şobolanii. Eu pot să-i frig pe jarul din fierărie şi vă asigur că nu sunt deloc răi. De altfel, se pot mânca şi cruzi. Totul este să te obişnuieşti cu ideea. Cât despre comportare: uitaţi că sunteţi oameni, că aveţi un nume, o ţară

în care v-aţi născut, o familie. Uitaţi că aveţi onoare sau mândrie pentru că, dacă nu, o să muriţi foarte curând. Nu reacţionaţi niciodată, nu-i priviţi niciodată drept în ochi pe supraveghetori, nu ajutaţi un tovarăş care este bolnav. Orice formă de solidaritate în cadrul grupului este considerată o ameninţare, un posibil complot. Oamenii aceştia care ne supraveghează şi ne pedepsesc chiar şi pentru un lucru de nimic, fac uneori aceasta pentru că, dacă s-ar întâmpla ceva, pedeapsa lor n-ar fi mai uşoară decât a noastră, ba din contra. Persanii au o fantezie incredibilă în privinţa torturilor…

— Ştiu, îi replică Metellus. Am citit *Memoriile persane* ale lui Ctesias.

Uxal clătină din cap.

— Despre ce este vorba?

— Este o carte a unui medic grec care a trăit la curtea împăratului Artaxerxes.

— Aha, răspunse Uxal. În orice caz, tu mă îngrijorezi în mod special: eşti soldat, nu-i aşa?

— Toţi suntem soldaţi.

— Dar tu mai mult decât toţi. Înfăţişarea ta este o sfidare permanentă, privirea ta este provocatoare. Ascunde şi una şi alta dacă vrei să trăieşti.

— Trebuie să trăiesc, spuse Metellus, şi, de asemenea, tovarăşii mei.

— Foarte bine. Faceţi, atunci, cum v-am spus eu şi veţi avea unele şanse să rezistaţi mai mult timp.

În timp ce bătrânul vorbea, expresia celor de faţă devenea tot mai mohorâtă, semnele dezamăgirii apăreau pe chipurile acelor oameni care erau, totuşi, obişnuiţi să înfrunte de mulţi ani cele mai cumplite primejdii, riscându-şi în permanenţă pielea. Perspectiva de a duce o viaţă fără speranţă, târându-se cine ştie cât timp între abjecţie şi umilinţă, ajungând în cele din urmă la o moarte îngrozitoare, făcea ca în sufletul lor să-şi facă loc gândul sinuciderii, considerat mai ales de soldaţi ca fiind cel mai onorabil sfârşit.

De parcă Uxal ghicise gândurile care-i frământau, reîncepu să vorbească după câteva clipe de pauză.

— Mâine veţi vedea că iadul există, dar nu uitaţi că există ceva şi mai rău: nivelul al treilea, galeriile de la cea mai mare adâncime. Cine ajunge acolo este mai întâi însemnat cu fierul roşu şi, după aceea, nu mai vede lumina soarelui. Iese la suprafaţă din cavernele acelea întunecoase doar atunci când devine cadavru. Unii dintre voi poate că se vor hotărî să-şi ia viaţa: aşa se întâmplă de regulă. De obicei, fac asta doi sau trei din zece, dar depinde de ce fel de oameni sunt. Pe voi încă nu vă cunosc, aşa că nu mă pot pronunţa. I-am văzut pe unii sfărâmându-şi ţeasta de un bolovan, dându-şi drumul de sus într-un puţ al minei sau aruncându-se asupra unui târnăcop înţepenit cu vârful în sus şi străpungându-şi astfel pieptul. Este o alegere pe care eu

o respect şi la care eu însumi m-am gândit de multe ori. Dacă, însă, vreţi să ascultaţi sfatul meu, încercaţi să rezistaţi cu orice preţ. Nu se poate şti niciodată ce ne-ar putea rezerva viitorul. Ca să vă spun drept, i-am văzut pe unii ieşind de aici.

— Câţi? întrebă Publius.

— Trei… într-un răstimp de douăzeci de ani.

— Nu sunt prea mulţi, constată cu sarcasm Quadratus.

— Depinde cum iei lucrurile, îi replică Uxal.

— Şi ştii cumva în ce fel au şters-o? întrebă Balbo.

— Habar n-am.

— Prin răscumpărare? întrebă Metellus.

— S-ar putea. Dar nu pot fi sigur de aşa ceva.

— Îţi mulţumim pentru avertismentele şi informaţiile pe care ni le-ai dat, dar acum cred că ar fi cazul să ne culcăm. Mâine vom începe lucrul în mină.

— N-ai pentru ce. Ne aflăm cu toţii în acelaşi necaz. Mi se părea corect să vă spun cum stau lucrurile pe aici. Să nu uit: nu trebuie să aveţi încredere în nimeni, nu vorbiţi cu persoane pe care nu le cunoaşteţi. Toţi cei de aici sunt spioni. Ca să capete o lingură de supă în plus, sunt gata să vă vândă sau să vă toarne.

— S-ar putea ca şi tu să fii un spion, spuse Metellus.

— Nu, nu sunt.

— De ce n-ai fi?

— Pentru că am demnitatea mea. Am păstrat-o pentru că am ţinut-o întotdeauna ascunsă. Nu toţi oamenii sunt la fel şi tocmai de asta nu m-am putut hotărî să-mi iau zilele. Am cunoscut, de altfel, o mulţime de oameni interesanţi aici. Mulţi au murit, ferice de ei. Alţii sunt încă în viaţă.

— Mulţumim pentru sfaturi. Şi acum, dacă nu te superi, cred că ar fi mai bine să dormim.

— Un singur lucru ar mai fi… o întrebare.

— Vorbeşte.

— A apărut un zvon ciudat în tabără înainte de a veni voi.

— Ah, da?

— Chiar aşa, confirmă el. Se spune că printre voi s-ar afla un personaj de o foarte mare importanţă.

Metellus nu-i răspunse nimic.

În acest timp, aplecându-se către el, Uxal îi privea pe rând pe toţi cei din jur.

— Mă întreb care dintre voi ar putea fi un asemenea om de vază…

Metellus tăcea în continuare. Privirea lui Uxal se opri asupra lui Valerianus.

— Tu eşti. Nu am nici o îndoială. Numai tu poţi fi… împăratul romanilor… Ceva de necrezut… Zâmbi cu amărăciune. Soarta omului

nu are sens… nu are niciun sens. Tu, cel care stăpâneai peste jumătate din lume eşti acum mai puţin important decât moşneagul ăsta ştirb care stă în faţa ta.

Metellus, aflat lângă el, îl apucă de veşmintele zdrenţuite.

— Gata, îţi ajunge, moşule. Dacă mai scoţi o vorbă, te fac să-ţi piară cheful de glume.

Uxal schiţă un zâmbet timid.

— Linişteşte-te, generale, poţi fi sigur că nu eu sunt omul de care trebuie să se teamă împăratul tău. Doar că n-am mai văzut niciodată un împărat în carne şi oase. Dacă aş fi murit ieri, n-aş mai fi avut prilejul ăsta. Se ghemui pe culcuşul lui de paie, dar continuă să mormăie. Să nu-ţi vină să crezi… să nu-ţi vină să crezi.

Metellus se culcă şi el.

— Încercaţi să vă odihniţi, soldaţi, trebuie să rămâneţi în viaţă. Cu orice preţ: chiar şi sinuciderea este o dezertare. Nu uitaţi asta.

***

Fură treziţi când era încă întuneric şi li se desfăcură lanţurile. Un supraveghetor le dădu lopeţi şi târnăcoape şi Metellus observă că, în timp ce fiecare îşi lua uneltele, soldaţii de pază erau înşiraţi în apropierea lor, cu săbiile scoase din teacă. Erau urcaţi în grupuri de câte cinci pe o platformă suspendată cu frânghii de un scripete şi coborâţi sub pământ până în locul din care se ramificau galeriile. Fiecăruia i se dădea un opaiţ aprins ca să-şi facă lumină prin cotloanele strâmte şi întunecoase ale minei.

Când noii-veniţi se adunară în sectorul care le fusese repartizat, Metellus îi spuse împăratului:

— Caesar, tu nu trebuie să faci eforturi prea mari. Noi suntem unsprezece şi putem să scoatem şi cantitatea de minereu pe care trebuia s-o scoţi tu. Pentru fiecare dintre noi va fi doar un mic efort în plus, dar viaţa ta este preţioasă, iar datoria noastră este să ţi-o apărăm cu orice preţ.

Valerianus răspunse calm, dar hotărât:

— Nu. Aici suntem cu toţii egali. Iar eu o să-mi fac partea mea de muncă. Nu este drept ca voi să vă sacrificaţi pentru mine.

Interveniră şi ceilalţi, întărind spusele lui Metellus.

— Caesar, spuse Quadratus, aşa este drept, să-ţi cruţi forţele pentru ziua în care vei fi răscumpărat. Tu porţi răspunderea întregului imperiu, eşti părintele tuturor romanilor şi trebuie să te întorci cu orice preţ în patrie.

— Nu mai sunt nimic, dragii mei. Sunt doar un tovarăş de-al vostru în starea asta nenorocită. Nu vreau să vă dezamăgesc, dar, dacă fiul meu ar fi început tratativele de răscumpărare, în momentul ăsta am fi fost liberi. Mesajele pe care şi le schimbă conducătorii între ei se transmit mult mai repede decât caravana care ne-a adus aici. Hai să ne

apucăm de treabă. Timpul pe care-l avem la dispoziţie abia ajunge ca să ne facem norma zilnică de minereu, aşa cum au spus paznicii. Luă imediat un târnăcop şi începu să lovească din toate puterile în peretele de stâncă din faţa sa. Sfărâmăturile de piatră zburară în toate direcţiile.

Metellus, Quadratus, Balbo şi Antoninus îşi înşfăcară şi ei târnăcoapele, începând să sape în tăcere. Ceilalţi începură să adune fragmentele de rocă, să le încarce în coşurile pe care le îngrămădiră în galeria principală unde se afla ascensorul de scoatere la suprafaţă a minereului. Unul dintre supraveghetori însemna numărul coşurilor pentru fiecare minier, apoi dădea un semnal şi ascensorul urca scârţâind către lumina zilei.

Pe măsură ce oamenii lucrau, în galerie se isca un praf fin care se aşeza pe trupurile lor, transformându-i în nişte fantome albe, îi împiedica să respire şi le provoca usturimi ale ochilor. Din cauza respiraţiei anevoioase forţa braţelor slăbea, iar căldura făcea ca oboseala să fie din ce în ce mai greu de îndurat.

Ziua aceea părea să nu se mai termine şi, când Metellus şi ai săi ieşiră la suprafaţă, abia se mai ţineau pe picioare. Supa aceea cu miros respingător li se păru delicioasă, iar apa pe care o înghiţiră cu lăcomie un adevărat balsam.

— Totul este relativ, spuse pe un ton sentenţios Uxal după ce le împărţi apa. În condiţii normale, chestia asta ar face pe oricine să-şi verse şi maţele din el, dar, după o zi infernală ca aceea pe care aţi petrecut-o voi, nu mai pare chiar aşa de rea, nu?

— Ai dreptate, moşule, răspunse Antoninus, sorbindu-şi supa cu ochii închişi.

— Acum, trebuie să fiţi atenţi: de mâine va trebui să vă apăraţi gura şi nasul cu o cârpă umedă pentru că, altfel, n-o să vă mai puteţi trage răsuflarea.

Valerianus se apropie şi el de bătrân.

— De ce faci asta pentru noi? Cel care te-a făcut sclav era un roman: ar fi mai normal să ne urăşti.

Uxal zâmbi cu toată gura lui ştirbă. Se vedea bine că era onorat să vorbească ca de la egal la egal cu împăratul romanilor.

— Stăpânul meu era un ticălos înainte de a fi roman şi oameni ca el sunt peste tot. Motivul? Nu-l ştiu. Poate pentru că arătaţi şi vă purtaţi ca nişte oameni civilizaţi.

— Şi noi avem minele noastre, cu sclavi care lucrează exact la fel cum facem noi acum.

— Sclavi există peste tot şi o să existe întotdeauna sub diferite forme, dar când am călătorit în lumea voastră am văzut şi temple, pieţe, biblioteci, fântâni şi apeducte, drumuri ca în nici o altă parte a lumii, terme cu apă caldă şi rece… O dată, am fost într-un oraş care se

numea Lambaesis, chiar în mijlocul deşertului, adică nu era nimic în jurul lui. Şi, totuşi, acolo am văzut o bibliotecă plină de cărţi, o piaţă cu funcţionari care controlau greutăţile vânzătorilor şi capacitatea vaselor cu care se măsurau vinul şi uleiul şi fântâni alimentate cu apă dintr-un apeduct care o aducea de la sute de mile distanţă…Şi, când călătoream, în fiecare seară mă opream într-un loc în care găseam de mâncare, loc de dormit şi un pat curat, iar soldaţii îi ţineau la distanţă pe hoţi, pe tâlhari şi pe ucigaşi.

Valerianus îl privea şi era mişcat până în adâncul sufletului. Călătorul acela umil prin imperiul său îşi amintea acele aspecte de viaţă civilizată pe care el căutase să le perfecţioneze în toţi anii domniei sale.

— Îmi fac plăcere cuvintele tale, îi spuse, chiar dacă nu ai dreptate întru totul. Ai cunoscut lumea persană doar sub înfăţişarea acestei cloace mizerabile. Dacă ai fi avut ocazia să vizitezi Persepolis, Pasargade, Babilonul, Sousa, poate că ai vorbi acum despre ele cu acelaşi entuziasm.

— Se poate, răspunse Uxal, dar oamenii cunosc şi ei ce au ocazia să cunoască. Să ştii, însă, că visul meu era să devin cetăţean roman. Mă poţi crede?

— Te cred, răspunse Valerianus. Mulţi alţii visează aşa ceva. Dar, dacă asta mai poate avea vreo importanţă, eu încă mai am puterea de a-ţi satisface această dorinţă. Nimeni nu m-a destituit din funcţiile pe care le aveam aşa că, pentru bunăvoinţa pe care mi-ai arătat-o mie şi tovarăşilor mei, eu Licinius Valerianus Caesar, te declar cetăţean roman.

Uxal privi în jurul său cu nişte ochi plini de uimire, după care se uită ţintă la împărat.

— Sunt cetăţean roman. Nici nu-mi vine să cred. Dacă mi-ar fi spus cineva aşa ceva nu l-aş fi crezut nici în ruptul capului. Şi ce înseamnă asta?

Sergius Balbo interveni.

— Mă rog, în primul rând, ai dreptul să votezi şi să-i alegi pe magistraţi, poţi transmite moştenirea şi dreptul la cetăţenie către copiii tăi. În caz de proces, ai dreptul la două trepte de judecată, în cazul condamnării la pedeapsa capitală ai dreptul la o moarte rapidă prin decapitare…

— Mmm… toate astea sunt nişte avantaje de care mă tem că nu mă voi putea bucura, dar, oricum, sunt mulţumit că le am. Îţi mulţumesc, împărate.

Valerianus zâmbi şi se duse să-şi ia din găleată porţia de mâncare.

Quadratus se apropie de Uxal.

— Spune-mi ceva, moşule, acum că suntem concetăţeni: nu s-a gândit nimeni să folosească uneltele de muncă pentru a-i ucide pe

supraveghetori şi pe paznici?

— Îmi închipui că da, răspunse Uxal. Dar nimeni nu a încercat vreodată, cel puţin de când sunt eu aici.

— Dar de ce, dacă pot să te întreb aşa ceva?

— Pentru că, după ce petrece o lună în mina asta, omul abia mai are putere să se târască seara afară din gaura aia şi să ajungă cu chiu cu vai la culcuşul lui de paie împuţite. Îţi închipui că nu-şi mai poate permite să se lupte cu nişte bărbaţi bine hrăniţi, înarmaţi până în dinţi şi de zece ori mai numeroşi.

— Înţeleg, mormăi Quadratus.

— Bine. Culcaţi-vă acum pentru că, peste puţin timp, va veni supraveghetorul să ne pună lanţurile.

Se auzi scrâşnetul zăvoarelor şi Uxal le făcu semn tuturor să tacă şi să se întindă pe jos. Supraveghetorul intră şi trecu lanţul prin belciugele pe care fiecare le purta la gleznă, cu excepţia lui Uxal, apoi încuie lanţul cu un lacăt şi plecă, zăvorând uşa în urma lui.

— Pe tine nu te-a legat de data asta. De ce? întrebă Antoninus.

— Câteodată o fac, alteori nu, îi răspunse Uxal. Oricum, ei ştiu că n-aş încerca să fug. Paznicii îşi dau seama întotdeauna când un prizonier s-a resemnat cu soarta sa. Şi, de altfel, unde aţi vrea să mă duc? N-aş face nici măcar o jumătate de milă că m-ar înhăţa şi n-am niciun chef să-mi sfârşesc zilele înfipt într-un par.

***

După o vreme, toţi dormeau sau aşa părea, dar Metellus nu putu închide ochii mult timp, gândindu-se la Clelia şi la fiul său, Titus, care îi lipseau pe zi ce trecea tot mai mult. Nu se mai aflase niciodată într-o situaţie atât de disperată şi pentru prima oară în viaţă se gândi cât de mult poate tulbura destinul viaţa unui om. Îşi aminti că, în dimineaţa aceea în care plecase din cetate împreună cu împăratul pentru a merge la întâlnirea cu Shapur, avea o vagă presimţire a pericolului, dar nu-şi închipuia cât de brutal se putea schimba viaţa sa, sfârşindu-şi viaţa în fundul unei mine, într-o văgăună întunecoasă în care nimeni nu mai avea cum să ajungă la el.

Şi totuşi, în ciuda deznădejdii profunde care-l cuprinsese, încerca să gândească: aşa cum soarta provocase o asemenea schimbare totală a existenţei sale, tot astfel, din alte motive pe care nu le putea şti acum, cursul evenimentelor s-ar fi putut schimba iarăşi. Important era să rămână în viaţă şi să apere viaţa împăratului.

Îşi ridică privirile în tavan şi reuşi să vadă printr-o crăpătură dintre scânduri o stea. Strălucea cu o lumină puternică şi tremurătoare şi comandantul încercă să ghicească din ce constelaţie făcea ea parte. Se străduia să-şi ţină mintea ocupată în permanenţă, să nu se lase doborât de disperare. Încerca să-şi imagineze orice posibilă cale de evadare, în ciuda celor auzite de la Uxal.

Duşmanii îi răpiseră libertatea, însă nu-i puteau lua nici inteligenţa, nici voinţa, nici capacitatea de a croi planuri. Acestea erau resurse încă intacte pe care starea în care se aflau cu toţii le făcea şi mai utile. Erau arme încă puternice pe care trebuia să le ţină ascunse de temnicerii săi pentru a le pune cât mai bine în valoare îndată ce ar fi apărut o ocazie favorabilă.

Fusese instruit timp de mulţi ani ca să lupte, să reziste la oboseală, la durere şi la privaţiuni de tot felul, dar încercările prin care trecea acum erau mai dure decât cea mai cumplită bătălie, cel mai extenuant marş, cea mai dureroasă dintre răni. Se rugă în gând la strămoşi ca să-l ajute în acea lume a decăderii, apoi fu doborât de oboseală şi, sleit de puteri, se cufundă într-un somn agitat: nici veghe nici somn, nici viaţă nici moarte.

5

Trecură lunile, un şir de zile care erau toate la fel, cu trudă supraomenească, privaţiuni şi umilinţe. Trecură şi anotimpuri. Toamna, iarna, soarele care cobora din ce în ce mai jos deasupra orizontului, după care începea din nou să urce şi barăcile care deveniră mai întâi ca de gheaţă şi apoi calde şi în cele din urmă încinse de arşiţă sau şi una şi alta după cum era zi sau noapte. Şi apoi, iarăşi soarele cobora mult deasupra orizontului şi praful stârnit de furtuni se strecura prin cea mai îngustă crăpătură şi totul se acoperea de aceeaşi culoare cenuşie: şi oamenii şi toate lucrurile din jur.

Primul care muri fu Emilius, un creştin, într-o noapte de la sfârşitul toamnei. Căzuse răpus nu atât de oboseala, cât de captivitatea fără speranţă, de întunericul şi de loviturile primite, de pedepsele la care îl supunea unul dintre supraveghetori care căşunase asupra lui fără să fi avut vreun motiv anume. Şi, de fapt, nu rezistase umilinţei. Nu mai mânca nimic şi se stingea văzând cu ochii.

Zeul său iudeu nu fusese în stare să-l elibereze şi nici nu-i putuse salva viaţa. Pentru Metellus şi pentru ceilalţi era ceva normal să fie încredinţaţi că zeilor nu le pasă de ceea ce li se întâmplă oamenilor. Dar, pentru Emilius, nu era aşa. El gândea că zeul lui îl iubea, că, în urmă cu două-trei sute de ani, în vremea lui Pilat din Pont, alesese suferinţa pentru a răscumpăra păcatele întregii omeniri. Se gândea că, dincolo de moarte, ar exista o altă viaţă în care zeul său l-ar fi consolat pe deplin. Măcar de-ar fi aşa, se gândea Metellus, în timp ce-i închidea ochii camaradului său pe culcuşul din baracă.

— Dormi, soldat, îi spuse, pentru tine, suferinţa s-a încheiat. Şi oriunde vei ajunge, ia cu tine şi acea părticică din sufletul nostru care a fost întotdeauna a ta.

Se întoarse apoi către Uxal.

— Aş vrea să te rog ceva.

— Nu prea sunt în stare să fac mare lucru, dar spune-mi despre ce este vorba.

— Vrei să-l întrebi pe şeful supraveghetorilor dacă putem să-l îngropăm pe camaradul nostru? După câte ştiu eu, creştinii îşi doresc să fie înmormântaţi.

— Uită asta. Persanii cred că morţii spurcă pământul care, pentru ei, este sfânt. De aceea îi urcă în vârful unor turnuri cum este acela care se vede acolo, pe deal. Ei le numesc „turnurile tăcerii”. Corpurile sunt devorate de vulturi şi oasele sunt măcinate în timp de soare, de ger, de ploaie şi de zăpadă. Poate că au dreptate. Mie mi se pare un lucru mai bun decât să vâri trupurile celor morţi în pământ. Prin

urmare, nu aveţi de ales. Aruncaţi-l în prăpastia aceea laolaltă cu ceilalţi. Pentru el, n-o să fie o diferenţă prea mare.

— Sigur că este o diferenţă, răspunse Metellus. Sigur că este. Niciunul dintre soldaţii mei n-a murit fără să aibă parte de onorul militar al întregii trupe.

— Roman încăpăţânat ce eşti, îi mustră Uxal, nu vezi în ce hal suntem? îţi dai seama cum arăţi? Tare aş vrea să am o oglindă şi să ţi-o dau ca să te poţi vedea. Pari o epavă umană, un…

— N-am nevoie de oglinzi, îi răspunse Metellus, eu mă pot vedea în ochii oamenilor mei, în înfăţişarea lor, mă văd în umilinţa inadmisibilă a împăratului meu. Pregăti o targă rudimentară din doi pari de acacia între care împleti nişte curmeie de viţă sălbatică, după care le făcu semn oamenilor săi să pună pe ea corpul lui Emilius.

Când, însă, vrură să-l scoată din baracă, Uxal îi opri.

— Aşteptaţi, să vă ia naiba! Vreţi să vă ucidă ăia? Lăsaţi-mă, cel puţin, să-l anunţ pe supraveghetor că vreţi să-l duceţi pe tovarăşul vostru la prăpastia aceea.

Metellus le dădu ordin oamenilor să stea pe loc.

Uxal se întoarse după câteva clipe.

— S-a făcut, dar numai când se face seară. Nu mergeţi în şir, staţi de-a valma. Nu lăsaţi să se vadă nici o urmă de disciplină, iar corpul să vă fie încovoiat în faţă, nu cu spatele drept. Şi pe şeful tău lasă-l aici. Este mai bine ca el să nu vină cu voi.

— Bine, spuse Metellus, înţelegându-se din priviri cu Valerianus.

Aşteptară ca soarele să coboare dincolo de linia orizontului şi ieşiră cu trupul camaradului lor. Traversară tabăra sub privirile distrate ale paznicilor care mâncau, dar, îndată ce ieşiră din raza lor vizuală, Metellus le ordonă soldaţilor să ridice targa cu corpul lui Emilius şi s-o poarte pe umeri, iar celorlalţi să meargă în şir câte doi în urma acelui catafalc improvizat. Ajunşi la marginea prăpăstiei, îl lăsară pe pământ.

— Ştie careva rugăciunile pe care le spun creştinii? întrebă Metellus.

— Eu, răspunse Severus.

— Eşti creştin şi tu?

— Nu. Dar am fost cândva.

— Atunci, spune tu rugăciunea. Noi o să ascultăm.

Severus îşi plecă fruntea şi începu să spună, cu glas sugrumat, rugăciunea de căpătâi a creştinilor: „*Pater noster, qui es in coelis, sanctificetur nomen tuum…*”.

Când soldatul termină, Metellus se rugă şi el:

— „Zeu al creştinilor, primeşte-l la tine pe acest brav soldat al meu, înseninează-i cu lumina ta vederea, pentru că bezna l-a făcut să moară şi bezna îl va păstra în moarte, în vecii vecilor”.

Privi în jur, asigurându-se că nu-l vedea nimeni, apoi luă de pe jos

un pumn de nisip şi-l presără pe cadavrul lui Emilius, îngropându-l după datina creştinească. „Sit *tibi terra levis, Aemili*…” murmură el şi în aceeaşi clipă văzu ca într-o strălucire cum, din mâna sa, ţărâna curgea pe chipul ca de ceară al Cleliei şi nu-şi mai putu stăpâni lacrimile. Sosise momentul despărţirii: le făcu un semn oamenilor şi aceştia înclinară targa către buza prăpastiei făcând să alunece în gol cadavrul romanului, îl văzură lovindu-se ca o păpuşă dezarticulată de ieşiturile peretelui stâncos şi în cele din urmă se izbi de fundul văgăunii cu o bufnitură surdă.

Se priviră unii pe alţii şi fiecare putu citi în ochii congestionaţi de oboseală ai celorlalţi aceeaşi întrebare: cui îi va veni rândul să zboare data viitoare în prăpastia aceea?

Pe când se întorceau tăcuţi în tabără, Metellus se apropie de Severus. Soldatul avea treizeci şi cinci de ani şi servea de cincisprezece în legiune, în fiecare an primind menţiunea de onoare.

— Chiar ai fost creştin? îl întrebă.

— Da. Aşa este.

— Şi cum de nu mai eşti?

— Am impresia că aceşti creştini ne vor schimba atât de mult încât nu vom mai fi capabili să ne apărăm şi să luptăm.

— Şi, după tine, un creştin nu poate fi în acelaşi timp şi un bun luptător?

— În teorie, da. În realitate, nu. Cred că fiecare dintre noi ar vrea să renunţe la cariera armelor, dar cine va face primul acest pas? Cine devine oaie, îl mănâncă lupul, aşa se spune prin locurile din care sunt eu.

— Tot aşa se spune şi pe la mine, recunoscu Metellus.

— În plus, un creştin nu are voie să se gândească la răzbunare. Este obligat să-şi ierte duşmanii. Îţi dai seama? Ce crezi că mă mai ţine în viaţă, comandante? Ţin în mine ceas de ceas toată suferinţa asta şi sper că într-o bună zi o să pot avea în mână măcar pentru câteva clipe vreun temnicer din ăştia care mă păzesc acum.

— Este foarte bine aşa, soldat. Orice lucru care te ţine în viaţă este bun. Ţine cu dinţii de viaţa ta. Clipa aia o să vină dacă vom fi suficient de tari, suficient de îndrăzneţi, suficienţi de răbdători. Noi, romanii, avem în noi o forţă pentru care toată lumea ne invidiază, forţa care ne-a permis să înfrângem toate popoarele cu care am venit în contact. Se numeşte *virtus*. Doar atunci când uităm de ea putem fi înfrânţi.

Îşi continuară drumul şi puteau vedea acum tabăra. Patrulele călări din schimbul de noapte se aflau deja în şa, controlând deja împrejurimile.

Severus se opri o clipă.

— Comandante.

— Da, ce este?

— Putem scăpa de aici?

— A trecut mai mult de un an de când ne aflăm aici şi cei mai mulţi dintre noi am rămas în viaţă. Mi se pare că este un lucru extraordinar. Eu cred… da… cred că putem reuşi.

— Vrei să spui că vor plăti răscumpărarea pentru noi?

Metellus îl privi drept în ochi.

— Mă tem că nu, soldat. Mă tem că a trecut deja prea mult timp. Dacă ai noştri ar fi făcut aşa ceva, acum am fi fost liberi. Va trebui să ne bazăm de acum înainte doar pe noi înşine.

Între timp, se apropiaseră şi ceilalţi.

— Vrei să spui că ai pus ceva la cale, comandante?

Metellus stătea la îndoială dacă să-şi mintă oamenii, care aveau în el o încredere oarbă, dar spuse, totuşi, cu o voce hotărâtă:

— Da, am un plan.

Când ajunseră la baracă, auziră încă de afară un horcăit. Împăratul zăcea pe culcuşul lui, scuturat de frisoane puternice şi respirând cu greutate.

— Martian, strigă Metellus.

Martian se apropie şi îngenunche lângă împărat. Nu era medic, dar mulţi ani fusese infirmier de campanie. Atinse fruntea împăratului.

— Arde.

— Se vede, recunoscu Metellus, îngrijorat.

— De vină este schimbarea de temperatură. Ziua este o căldură înăbuşitoare, noaptea este frig. Ieşim scăldaţi în sudoare din mină şi, când ajungem pe platou, vântul parcă te taie în două.

— Ce putem face?

— Ne-ar trebui nişte pături de lână, ceva cald de băut, poate o baie de aburi.

Valerianus deschise ochii.

— Nu vă faceţi griji pentru mine. Moartea ar fi pentru mine ca o eliberare. Nu faceţi nimic ca să-mi salvaţi viaţa, mi-aţi prelungi doar agonia.

— Din păcate, Caesar, nu putem face chiar nimic, răspunse Metellus, dar, dacă am putea, am face orice pentru că noi credem cu tărie în soarta ta.

Martian îi şterse bolnavului sudoarea de pe frunte, îi dădu să bea câteva picături de apă, îşi lipi urechea de pieptul lui şi-i ascultă câteva clipe respiraţia şuierătoare.

— Încearcă să dormi, Caesar, îi spuse. Apoi, se întoarse către ceilalţi. Dacă fiecare dintre voi mi-aţi da câte o mână de paie din culcuşul vostru, aş vrea să-l acopăr ca să stea la căldură.

Începură cu toţii să strângă paiele ca să acopere trupul împăratului, dar Uxal le făcu semn să se oprească. Privi afară printr-o crăpătură a uşii.

— Peste puţin timp o să vină să ne pună lanţul. Dacă de data asta nu mă leagă şi pe mine, poate că aş reuşi să găsesc o pătură. Este foarte periculos, dar am să încerc.

Afară se pornise un vânt rece care şuiera prin spaţiile goale rămase între scândurile pereţilor şi oamenii încercară să-şi strângă mai bine zdrenţele pe lângă corp ca să se apere cumva de frig.

Supraveghetorul apăru după puţin timp şi trecu lanţul prin inelele de la gleznele prizonierilor, dar pe Uxal îl lăsă liber. Bătrânul era considerat de-acum un fel de ajutor al paznicilor şi se bucura de o oarecare libertate de mişcare. Când supraveghetorul ieşi din baracă, Uxal mai aşteptă puţin ca să se întunece, după care se strecură şi el afară. Se întoarse după o vreme cu o blană de oaie.

— Uite, spuse el. Asta o să-i ţină destul de cald.

— Îţi mulţumesc, îi spuse Metellus. N-o să uit asta.

Vântul bătea acum şi mai tare şi oamenii se înghesuiră unul într-altul, făcându-şi lanţurile să zornăie, ca să se încălzească unul de la altul.

Metellus era cel mai aproape de împărat şi din când în când îi trecea o mână peste frunte. Îl simţea tremurând şi clănţănind din dinţi sub pielea de oaie şi în sinea sa suferea cumplit, simţind că nu are nici o putere ca să-i aline suferinţa.

— Anul ăsta se pare că vom avea o iarnă foarte grea, îi spuse lui Uxal. Am putea să ne adăpostim cumva de frig?

— Câteodată se mai dau pături sau blăni de oaie, dar în cazul vostru n-aş putea să-ţi spun ce o să facă. Nu ştiu ce instrucţiuni au primit în privinţa voastră.

— Vrei să spui că s-ar putea să ne lase să murim de frig în cocioaba asta?

Uxal oftă.

— S-ar putea să fie şi aşa.

Metellus se gândi la casa lui de departe, la nopţile în care dormea alături de Clelia, se gândi la căldura trupului şi la parfumul părului ei; îşi aminti cum se ducea să tragă păturile peste fiul său care dormea, agitat ca toţi copiii, în camera de alături, în paza micii amulete de aur, care atârna pe perete şi inima i se strânse de durere. Simţi că începeau să-l lase puterile, că descurajarea ar fi putut pune stăpânire pe toată fiinţa lui, răpindu-i energia de a lupta şi a continua să reziste.

Tresări când auzi vocea lui Severus.

— Comandante, ai spus că te-ai gândit la un plan. Aşa este? O să ne scoţi din văgăuna asta?

— Lasă-l în pace, spuse Balbo. Împăratul nu se simte bine deloc.

— Acum trebuie să încercăm să-l îngrijim, răspunse Metellus. Poate că Uxal o să poată căpăta nişte condiţii mai bune pentru el. Dar, când o să fie cazul… da, o să vă scot de aici.

— Ne-ai promis, spuse Rufus.

— Da, îi răspunse Metellus. Da, am promis. Dar acum trebuie să avem grijă de împărat. Nu plecăm nicăieri fără el.

Tăcură cu toţii pentru că ultimele cuvinte ale comandantului lor le contraziceau pe cele pe care el le rostise la început şi făceau inutilă sau irealizabilă promisiunea. Cum ar fi putut fugi ducând cu ei un om ajuns într-o asemenea stare?

Chinuit de febră, Valerianus delira spunând vorbe fără nici o legătură între ele; uneori, cădea într-o stare de inconştienţă. Respiraţia era din ce în ce mai scurtă şi şuierătoare, transformându-se treptat într-un horcăit vecin cu agonia.

La revărsatul zorilor, Metellus îi spuse lui Uxal:

— Omul ăsta nu mai este în stare să lucreze. Nici nu se mai poate ţine pe picioare.

— Ştiu, răspunse bătrânul.

— Crezi că l-am putea lăsa să se odihnească?

— Pe mine mă întrebi? N-am mai avut niciodată o asemenea situaţie.

— Ajută-mă. Vorbeşte cu şeful supraveghetorilor.

— Am să încerc. Dar nu avem nimic să-i dăm în schimb. Doar îi cerem ceva. De ce ar trebui să ne asculte?

— Nu ştiu de ce, fir-ar să fie! Tu încearcă oricum, bine? Du-te şi încearcă, luate-ar…

Uxal bombăni ceva, apoi spuse:

— N-are rost să ţipi la mine. Nu rezolvi nimic. Trag nădejde doar să-mi vină vreo idee înainte ca ticălosul ăla să intre şi să descuie lacătul. Se ridică, se apropie de împărat şi-l privi destul de mult timp: era pământiu la faţă, cu cearcăne mari, vinete şi adânci, corpul plin de vânătăi, părul murdar şi năclăit de praf şi de sudoare. Oftă din greu.

În clipa aceea, uşa se deschise scârţâind prelung şi apăru supraveghetorul. Strigă ceva pe limba lui şi descuie lacătul, începând să tragă lanţul din belciuge. Uxal bodogăni ceva în persană şi celălalt îi răspunse doar ridicând din umeri. Uxal continuă să-i spună ceva, pe un ton calm, aproape indiferent, ca şi cum i-ar fi explicat ceva fără legătură cu situaţia lor.

Omul răspunse cu un fel de mârâit, apoi se întoarse către Valerianus şi-l privi pieziş, după care se întoarse din nou spre Uxal spunându-i doar câteva cuvinte.

Metellus îl privi pe bătrân cu o expresie întrebătoare şi acesta dădu afirmativ din cap.

În scurt timp ajunseră la intrarea în mină. Valerianus rămăsese în baracă, întins pe patul lui de paie.

— Ce i-ai spus? întrebă Metellus.

— I-am spus că, dacă l-ar fi obligat pe Valerianus să intre în mină,

ar fi fost răspunzător pentru moartea lui şi că spiritul unui împărat mort devine foarte răzbunător şi periculos. Că i-ar fi pregătit cea mai cumplită moarte pentru un persan: să fie îngropat de viu într-o surpare din mină.

— Şi el te-a crezut?

— Poate că nu. Dar de ce ar fi riscat? În fond, nu-l costă nimic şi eu i-am garantat că până deseară se va scoate aceeaşi cantitate de minereu.

— Îţi rămân recunoscător. Sper că într-o zi am să pot face şi eu ceva cum ai făcut şi tu pentru noi.

— N-am făcut mare lucru, dar îmi place ideea de a face un serviciu unui împărat. De aşa ceva nu ai parte în fiecare zi.

— Nu, sigur că nu, îi răspunse Metellus.

Balbo şi Quadratus organizară munca în aşa fel încât, seara, cantitatea de minereu să fie ca pentru echipa completă şi calitatea să fie dintre cele mai bune. Lucrară fără să se oprească pentru a nu avea probleme atunci când se măsura cantitatea de minereu extrasă şi astfel să se poată întoarce fără întârziere în barăci. Metellus se gândea tot timpul la împăratul care zăcea singur şi chinuit de febră în cocioaba aceea dărăpănată. Şi se mai gândea şi la fiul său. Încerca să-şi închipuie unde era, cum era îmbrăcat, pe cine avea lângă el. Se întreba dacă şi băiatul se gândea la el sau dacă îl credea deja mort. Şi în special gândul acesta din urmă îi provoca o suferinţă atroce.

Ceasurile cele mai grele erau ultimele, muşchii copleşiţi de oboseală şi de cârcei aproape că nu mai răspundeau la comenzi şi fiecare mişcare însemna un efort imens.

Când sosi clipa ieşirii la suprafaţă, Metellus şi camarazii săi rămaseră să asiste la măsurarea minereului şi se văzu că scoseseră mult mai mult decât li se cerea, iar calitatea era peste aşteptări. Nimeni nu-i opri să se întoarcă imediat în barăci şi, mai mult, din modul în care vorbeau, Uxal înţelese că şefii minei erau foarte mulţumiţi de munca prizonierilor. Începu să creadă că prietenii săi aveau astfel o şansă de a supravieţui.

— Aşa s-a întâmplat sau ai plănuit chiar tu un asemenea rezultat? îl întrebă el pe Metellus.

— Ce vrei să spui?

— Doar nu vrei să cred că v-aţi străduit atâta doar ca să le faceţi pe plac paznicilor voştri.

— Nici vorbă. Încerc să le demonstrez că este mai bine să ne ţină în viaţă pentru că le putem aduce un profit mai mare decât ceilalţi.

— Este o idee simplă, dar utilă. Într-adevăr, acesta ar fi singurul motiv pentru care ar trebui să vă ţină în viaţă. Mă întreb, totuşi, cât timp o să reuşiţi să munciţi într-un asemenea ritm.

— Poate că o să le dea prin gând să ne hrănească mai bine.

— Nici să nu te gândeşti la aşa ceva, îi răspunse Uxal.

Cu toate acestea, bătrânul se înşela: în seara aceea zeama păru să fie mai bună şi porţiile mai mari. Şi, pe lângă supă, mai primiră pentru prima dată de când erau acolo un coltuc de pâine.

Metellus încercă să-l facă pe Valerianus să înghită ceva, dar nu reuşi cu niciun chip. Starea în care se afla împăratul devenise tot mai proastă în ultimele zile. Era ud leoarcă de sudoare din cauza efortului uriaş pe care-l făcea ca să respire; inima îi bătea nebuneşte şi întregul său organism părea peste măsură de vlăguit.

Metellus se sfătui în şoaptă cu Martian.

— Ce părere ai?

Martian clătină din cap cu îndoială.

— S-ar putea s-o mai ducă aşa câteva zile, s-ar putea să nu apuce dimineaţa.

Uxal le întrerupse discuţia.

— Ştiţi ceva? Mi-a venit aşa, dintr-o dată, o idee năstruşnică.

— Despre ce vorbeşti? vru să afle Metellus.

— Ştii cum arată văgăuna aceea în care aruncăm morţii?

— Ei, abia am apucat s-o văd.

— N-are importanţă. Crăpătura aceea din stâncă ar trebui să fie albia unui pârâu care aproape tot anul este secat. Nu ştiu de unde vine, cred că dinspre munţi. Aşa se face că, atunci când plouă la munte sau când, pe la sfârşitul iernii, se topesc zăpezile, pe acolo să vină apa mare. Timp de numai câteva zile, câteodată doar pentru câteva ceasuri, văgăuna aceea uscată se transformă într-un torent tulbure şi iute, care vâjâie şi fierbe plin de spume printre bolovani şi printre pereţii de stâncă. Puhoiul acesta duce la vale totul. Când apele se retrag, albia rămâne curată: nu mai este nici urmă de hoituri putrezite, de oase şi de hârci care să-ţi râdă în faţă cu fălcile căscate.

— Nu înţeleg unde vrei să ajungi cu toate astea, îl întrerupse Quadratus, nedumerit.

— Nicăieri, îl linişti Uxal. Doar că, odată, pe când mă aflam în mină, mi s-a întâmplat ceva ciudat şi mă întrebam dacă nu cumva…

— Pe toţi zeii! îl întrerupse Metellus. Împăratului îi este rău!

Horcăitul lui Valerianus era acum un semn al agoniei. Pieptul descărnat se zbătea fără încetare, lăsând să se vadă prin piele coastele şi sternul.

Metellus se apropie de el atât cât îl lăsa lungimea lanţului şi-şi dădu seama că încerca să-i spună ceva.

— Sunt aici, Caesar, spuse el şi apucă mâna muribundului.

— Trebuie să te întorci acolo, Marcus Metellus… trebuie să te întorci…

— Numai împreună cu tine, Caesar.

— Nu, s-a terminat, ştii şi tu asta. Fiul meu m-a părăsit…

— Nu spune asta… n-avem de unde să ştim… şi nu te lăsa doborât, trebuie să te străduieşti să te faci bine, noi suntem aici şi o să te ajutăm.

— Nu mai pot răsufla, fiul meu…

Metellus tresări auzind că împăratul i se adresa astfel; niciodată în atâţia ani de când se cunoşteau nu-l mai auzise spunându-i aşa. Îşi dădu seama că avea să audă nişte cuvinte pline de adevăruri, la care nu mai putea răspunde cu încurajări venite din milă.

— Ascultă-mă bine… începu Valerianus. Gallienus nu are forţa de a domni singur. Se va lăsa influenţat de creştini, nu-i va putea comanda pe şefii cei mari ai armatei… Trebuie să te întorci acolo şi să salvezi imperiul de la destrămare. Promite-mi că ai să faci asta… promite-i unui om care nu mai are mult de trăit.

— Îţi promit. Voi face tot posibilul ca să-ţi îndeplinesc această dorinţă.

— Aruncă-mi trupul în prăpastia aceea şi nu te mai gândi la nimic altceva. O să mă spele ploaia şi o să mă usuce vântul… Lacrimile îi curgeau pe obrajii brăzdaţi de suferinţă. Este vina mea, mai spuse el cu ultimele puteri. Ar fi trebuit să ştiu totul despre fiul meu. Dar sufletul unui tată poate fi orb uneori.

— Nu te mai frământa, Caesar. Suferinţele tale se apropie de sfârşit. Strămoşii sunt gata să te primească în lumea lor. Curăţă-ţi mintea de gânduri chinuitoare, întăreşte-ţi spiritul. Eşti pe cale să devii un zeu şi în cinstea ta noi vom aduce ofrande în patrie, sub cerul Italiei. Îţi jur eu asta.

Timp de o clipă se mai auzi doar foşnetul vântului prin crăpăturile pereţilor, apoi şi vântul păru să se oprească. În tăcerea aceea care părea nefirească, se auzi glasul lui Marcus Metellus Aquila:

— Împăratul a murit.

6

Înainte de revărsatul zorilor, Uxal ieşi din baracă şi se duse la comandantul temnicerilor.

— Împăratul lor a murit.

— Când?

— Astă-noapte.

— Ce-a avut?

— Era sleit de puteri. Ce altceva putea să aibă? Acum, oamenii lui vor să-l ducă la prăpastia aceea, dacă nu aveţi nimic împotrivă.

— N-au decât. Dar nu uita să le spui care sunt regulile.

— Le ştiu ei foarte bine. Nu sunt proşti deloc. Trimite chiar acum pe cineva care să descuie lacătul. Vor să fie înapoi la ora când trebuie să înceapă lucrul. Acum trebuie să producă şi pentru cei doi care nu mai sunt.

— Văd că până acum s-au descurcat foarte bine.

— Ştii cum au reuşit asta? Se organizează extraordinar de bine. Au creat un sistem în care se munceşte după priceperea şi puterile fiecăruia. În felul acesta nu sunt nici timpi morţi şi nici locuri în care munca să fie mai grea. Dacă toată mina asta ar fi organizată astfel, producţia ar fi dublă.

— Interesant. Poate că o să stau cândva de vorbă despre asta cu romanul acela care este şeful lor.

— Dacă vrei, ţi-l aduc aici chiar deseară.

— Îţi spun eu când am chef să vorbesc cu el.

— Cum crezi, înălţimea ta.

— Gata, şterge-o acum de aici, nenorocitule!

Uxal se întoarse la baracă împreună cu supraveghetorul care descuie lacătul şi-i eliberă pe prizonieri.

Metellus şi ceilalţi luară targa pe care o mai folosiseră şi pentru Emilius, punând pe ea trupul neînsufleţit al lui Valerianus. Pe cerul întunecat al nopţii străluceau încă stelele şi doar o geană de lumină trandafirie se vedea către răsărit pe deasupra lanţului de munţi. Porniră în tăcere pe cărarea plină de praf spre prăpastia care servea drept cimitir, avându-l în frunte pe Uxal care le lumina drumul cu un felinar. Începuse să bată un vânt rece şi pătrunzător, ducând cu el tufe uscate de busuioc sălbatic în căutarea unor locuri mai prielnice pentru a-şi scutura seminţele.

De la o vreme, poteca începu să coboare către marginea văgăunii şi în spatele micului grup baraca nu se mai văzu. Atunci, Metellus le ordonă oamenilor săi să ridice pe umeri targa şi să meargă în pas cadenţat, ca şi cum ar fi fost încă îmbrăcaţi în uniforma roşie a

legiunii şi ar fi avut în fruntea formaţiei acvila imperială.

Ajunşi pe marginea prăpastiei, Metellus ordonă să fie lăsat jos corpul împăratului şi le făcu un semn lui Balbo, Quadratus şi Publius să-l ajute să smulgă din pământ câteva tulpini uscate de tamarix din care clădiră un rug. Veniră să-i ajute şi ceilalţi soldaţi, în timp ce Uxal încerca în zadar să-i oprească.

— Sunteţi nebuni, ce vreţi să faceţi?

— Nu te speria, moşule. N-o să-şi dea seama nimeni. Vântul bate din ce în ce mai tare şi vine dinspre nord. O să ducă în partea cealaltă fumul şi mirosurile.

— Dar de ce faceţi asta? Ce rost are să vă puneţi viaţa în primejdie?

— Împăratul romanilor trebuie să aibă parte de ceremonia funerară care i se cuvine pentru că altfel nu va putea fi primit printre zei. Cenuşa lui trebuie să fie adunată într-o urnă.

— Dar cenuşa rămâne doar o simplă pulbere! strigă la ei Uxal. Sunteţi nebuni… nebuni de legat… Cum puteţi crede în astfel de tâmpenii?

— Ai să vezi imediat, îi răspunse Metellus.

Grămada de lemne fusese ridicată şi frunze uscate fuseseră împinse printre lemne astfel încât focul să se aprindă mai repede. Era, aşa cum se obişnuia pentru ritualul funebru, un fel de crematoriu primitiv.

— Dă-mi felinarul, îi spuse Metellus bătrânului.

— Nici nu mă gândesc.

— Mi-l dai sau te arunc imediat în prăpastie.

— Chiar ai fi în stare să faci aşa ceva? întrebă uimit Uxal.

— Fără să stau nici o clipă la îndoială. Felinarul… repetă ameninţător romanul întinzând mâna.

Uxal îi dădu felinarul, clătinând din cap neîncrezător.

Metellus scoase dopul felinarului şi vărsă peste frunzele uscate uleiul dinăuntru, apoi apropie de ele fitilul aprins. Focul cuprinse în scurt timp grămada de lemne, înteţit de vântul care sufla dinspre întinderea podişului.

— Soldaţi, ordonă Metellus, aliniaţi-vă!

Cei doi centurioni îşi aliniară oamenii pe două rânduri, de-o parte şi de alta a rugului.

Metellus rosti formula obişnuită, pronunţând apăsat fiecare cuvânt.

— În onoarea lui Licinius Valerianus Augustus, împăratul romanilor!

Soldaţii ridicară mâinile ca şi cum ar fi avut în pumni lăncile obişnuite ale legionarilor şi strigară într-un glas:

— Onoare!

Nedumerit, Uxal clătina din cap. Nu-şi putea crede ochilor. Tocmai când lucrurile păreau să se mai aranjeze, tocmai când iscusinţa sa de a negocia era pe cale să dea roade şi poate avea să obţină chiar unele

avantaje pentru micul grup al romanilor, tocmai atunci acea ceremonie absurdă şi inutilă putea strica totul.

— Eu am plecat, spuse el. Nu vreau să fiu amestecat în nebunia asta. Habar n-aveţi ce poate ieşi de aici dacă află ăia.

— Poţi pleca, îi răspunse Metellus. Noi mai rămânem un pic aici. O să venim şi noi peste puţin timp.

Uxal plecă şi când ajunse în tabără încercă să intre pe furiş în baracă, dar unul dintre supraveghetori îl observă.

— Unde sunt ceilalţi? îl întrebă persanul.

— Ceilalţi? Vin şi ei imediat. Au mai rămas să se roage şi să stea puţin de veghe. Ştii doar că romanii au mai multe religii şi fiecare trebuie să-şi respecte obiceiurile. Vin din urmă.

Soarele se ivise de-acum peste crestele munţilor şi vântul îşi schimbă direcţia, aducând în tabără mirosul de carne arsă.

— Dar asta este… se alarmă supraveghetorul.

— Vine dinspre focul de la corpul de gardă. E cam frig în dimineaţa asta, spuse Uxal, încercând să-i distragă atenţia. Dar persanul îl îmbrânci făcându-l să se rostogolească pe pământ, după care porni în goană către prăpastie. Uxal se ridică imediat de pe jos şi strigă în urma lui.

— Unde te duci? Nu-i nimic acolo. N-are rost să te duci.

Când supraveghetorul ajunse pe marginea prăpastiei, focul scăzuse din intensitate şi mai rămăsese doar o grămadă de jăratic.

— Ce faceţi aici? întrebă paznicul.

— V-a întrebat ce faceţi aici? traduse Uxal care îl ajunsese din urmă, gâfâind cu răsuflarea întretăiată.

— Ne încălzeam puţin, răspunse Metellus. Venim şi noi imediat.

Persanul privi de jur împrejur şi înţelese după expresia de pe feţele romanilor că aveau ceva de ascuns. Scormoni cu vârful sabiei prin grămada de cărbuni încă aprinşi, dând peste un petic de stofă pe jumătate ars care învelea o mână de om.

— Aţi ars aici hoitul ăla! exclamă el. Aţi profanat focul, blestemaţilor! Apoi, porni în goană către tabără strigând din răsputeri. Săriţi! Săriţi! S-a întâmplat o nelegiuire!

Metellus îl ajunse din câţiva paşi şi-i sări în spinare, încercând să-l reducă la tăcere şi se rostogoli pe pământ luptându-se cu el până pe marginea prăpastiei.

— Nu! Ce vrei să faci? strigă Uxal, dar, în acest timp, ceilalţi supraveghetori, auzind strigătele tovarăşului lor, veniră în goană şi înconjurară micul grup al romanilor. Nu mai era nimic de făcut. Metellus îi dădu drumul adversarului său şi se ridică în picioare, respirând din greu.

— El n-are nici o vină, spuse el arătând înspre Uxal. Noi am făcut totul.

— Spune că eu n-am fost amestecat în asta, traduse bătrânul.

Fură imediat luaţi de acolo şi, cu lanţuri la mâini şi la picioare, fură târâţi până în mijlocul taberei.

— Ce-aţi făcut? continua să-i mustre Uxal. V-am prevenit, v-am spus să nu faceţi aşa ceva. Acum nimeni şi nimic nu vă mai poate salva.

— Ia mai tacă-ţi fleanca, moşule, îl repezi Quadratus. Dacă este să murim, o să murim şi scăpăm o dată de toată porcăria asta.

— Habar n-ai ce spui, îi răspunse Uxal, habar n-ai.

În sinea sa era îngrozit la gândul torturilor pe care aveau să le îndure.

Şeful supraveghetorilor veni mai în faţă şi îi privi atent, unul câte unul, pe prizonierii aflaţi acum în lanţuri. Când ajunse în dreptul lui Metellus, îl privi preţ de câteva clipe drept în ochi, după care păru că vrea să treacă mai departe. Dar, pe neaşteptate, se întoarse şi-l lovi puternic cu bâta în stomac, făcându-l pe roman să se încovoaie de durere. Înainte ca prizonierul să-şi poată reveni, îl mai lovi încă o dată în ceafă şi-l făcu să se prăbuşească la pământ.

Când Metellus deschise din nou ochii, văzu în faţa sa ceva nelămurit, ca un glob de foc. Când reuşi să vadă mai bine, îşi dădu seama că obiectul acela era un fier înroşit pe care paznicii încercau să i-l apropie de ochi. Aveau de gând să-l orbească.

În clipa următoare fu conştient de soarta care-l aştepta şi mintea sa reacţionă pe dată, declanşând toate energiile care îi mai rămăseseră. Fu sigur că în următoarele momente urma să aibă parte de totul sau de nimic. Scoase un strigăt supraomenesc, apucă fierul încins cu mâinile goale, i-l smulse călăului care nu se aştepta la aşa ceva, îl roti prin aer după care îl înfipse în gura persanului care începuse să urle disperat.

Strigătul îi amuţi în sfârâitul cărnii arse. Imediat după aceea, fierul se abătu din nou asupra lui, sfărâmându-i ţeasta.

Balbo şi Quadratus ţâşniră şi ei de pe locurile lor, folosindu-se de lanţuri ca de nişte arme improvizate. Balbo doborî cu pumnul său de fier paznicul pe care-l avea în faţă şi, înainte ca acesta să-şi poată reveni, îi înfăşură lanţul în jurul gâtului, strangulându-l. Quadratus năvăli asupra unuia dintre paznici, cel care ţinea de obicei cheile, îl trânti la pământ, după care îl apăsă peste gură cu lanţul, ca o zăbală în botul unui cal. Îi sfărâmă toţi dinţii şi-i mută din loc maxilarul. Urletul de durere al nenorocitului se stinse într-un muget animalic, după care nu se mai auzi decât un horcăit înfundat. Ceilalţi soldaţi se aruncară şi ei cu forţa disperării asupra paznicilor din jur. Între timp, Balbo, Quadratus şi Metellus luaseră armele duşmanilor şi loveau cu putere în toate părţile. Martian, care îl văzuse căzând pe omul ce avea la el cheile, se repezi asupra lui şi, în timp ce doi supravieţuitori fugeau către corpul de gardă ca să dea alarma, le luă şi-i eliberă pe

tovarăşii lui.

— Veniţi pe aici! strigă Uxal. Repede, pe aici, la magazia de arme!

Oamenii săi îl urmară alergând din răsputeri, în timp ce persanii din corpul de gardă se năpusteau asupra lor ca să-i nimicească. Quadratus sfărâmă zăvorul cu o lovitură de secure şi intră primul, urmat imediat de ceilalţi. Zeci de săgeţi se înfipseră în uşă îndată ce prizonierii o închiseră în urma lor.

Urmară câteva clipe de tăcere care părea că nu se mai sfârşeşte, timp în care toţi oamenii din corpul de gardă înaintară prin norul de praf iscat de luptă înspre uşa magaziei de arme. Dar, când praful se mai risipi, rămaseră încremeniţi în faţa unui spectacol neaşteptat. Aveau în faţă zece soldaţi romani purtând armuri şi cu săbiile pregătite în mâini: Metellus, Balbo, Quadratus, Martian, Publius, Rufus, Severus, Lucianus, Septimius şi Antoninus.

Paznicii nu avură timp să-şi revină din buimăceală că romanii se şi repeziseră asupra lor. Luptau ca nişte furii ale infernului, ca adevăraţi demoni ai războiului, cu o cruzime nemiloasă, cu o îndârjire fără limite. Niciuna dintre loviturile lor nu dădea greş, niciun duşman nu putea scăpa cu viaţă.

Marcus Metellus Aquila scotea strigăte de îmbărbătare pentru oamenii săi, ştiind că forţele lor se vor epuiza destul de curând, lăsându-i fără apărare, la cheremul inamicului. Toţi paznicii trebuiau să moară, cu toţii trebuiau făcuţi una cu pământul. Şi când, în cele din urmă, sabia sa nu mai întâlni în cale niciun trup duşman, îşi dădu seama că reuşiseră imposibilul. Zece sclavi, zece truditori ajunşi la capătul puterilor nimiciseră în numai câteva clipe treizeci de războinici înarmaţi până în dinţi şi bine hrăniţi.

Se priviră unii pe alţii, parcă nevenindu-le să creadă, acoperiţi de sânge, de praf şi de sudoare. Metellus ridică sabia şi strigă cu un ultim efort:

— Caesar este răzbunat! După care se prăbuşi la pământ fără vlagă.

Oamenii lui căzură şi ei, unul după altul, ajunşi la capătul puterilor. Chiar şi un copil dacă i-ar fi atacat în acele momente i-ar fi putut ucide fără prea mari probleme.

Îşi puseseră în joc şi ultima fărâmă de energie ca să-şi redobândească libertatea pierdută.

Uxal se apropie de Metellus şi-l zgâlţâi cu putere.

— Acum nu-i timp de odihnă. Sus, mişcaţi-vă. Avem altceva de făcut.

Metellus se ridică în picioare cu mare greutate şi privi în jurul său. Ceilalţi prizonieri din tabără se adunaseră în cerc în jurul romanilor şi priveau muţi de uimire spectacolul de necrezut pe care-l aveau în faţa ochilor.

— Spune-le că sunt liberi, că trebuie să vină cu noi şi să trecem

împreună de armata persană ca să ne salvăm.

Uxal clătină neîncrezător din cap.

— Te înşeli. N-o să se mişte niciunul din loc. Ei ştiu că nu se poate trece de fortificaţiile din jur şi că, dacă vor fi prinşi, vor fi traşi cu toţii în ţeapă.

— Tu tradu-le! îi strigă Metellus. Între timp, voi, Rufus, Martian şi Severus, duceţi-vă cu Balbo; luaţi-vă pe umeri mantiile persanilor morţi ca să fiţi văzuţi de santinelele de pe fortificaţii. Cineva ar putea intra la bănuieli acolo.

Balbo luă cu el oamenii şi-i postă în locurile cele mai vizibile pentru a putea fi observaţi de la depărtare. După aceea, se întoarse lângă ceilalţi.

Uxal traduse în limbile pe care le cunoştea ceea ce îi poruncise Metellus să zică, dar rezultatul fu cel pe care-l prevăzuse. Pe moment, cuvintele sale stârniră o sclipire aproape nebunească în ochii acelor oameni, dar, în scurt timp, unul după altul, îşi plecară frunţile, resemnaţi. Se auzi pe alocuri câte un murmur după care peste grupul acela de prizonieri se aşternu tăcerea.

— Este exact aşa cum mă aşteptam, spuse Uxal. Nu se simt în stare. Când o pasăre şi-a petrecut cea mai mare parte a vieţii într-o colivie, nu pleacă nici dacă vede uşiţa deschisă. Cum ar putea să facă aşa ceva aici, când în jur se află vreo sută de oameni bine echipaţi pentru luptă.

— Atunci o să pornim singuri.

— Este o adevărată sinucidere, dar ai dreptate. Asta nu se poate numi viaţă. Sunteţi soldaţi, meritaţi măcar să muriţi cu sabia în mână. Acum, însă, trebuie să-i închizi la loc pe oamenii aceia. S-ar putea ca vreunuia să-i vină în minte să facă pe spionul ca să se poată bucura de iertarea supraveghetorilor.

— Să-i închidem? întrebă Metellus.

— N-ai de ales. Asta va fi şi pentru ei o salvare. Nu vor putea fi acuzaţi de răzvrătire.

Metellus le ordonă lui Quadratus, Lucianus, Publius şi Septimius să-i ducă pe prizonieri în barăcile lor şi, în timp ce soldaţii încuiau uşile, se întoarse pe neaşteptate către Uxal.

— Ce-ai spus?

— Eu? Nimic.

— Nu acum, mai devreme… mai devreme…

— Ce vrei să spui?

— Azi-noapte, în baracă, atunci când te-am întrerupt eu. Spuneai că fusese o creştere a apei… Şi, după aceea, ce-a mai fost?

— Aha, da. Mă aflam în una dintre galeriile de la nivelul al treilea ca să iau de acolo cadavrele unor prizonieri şi am văzut că dintr-un perete curgea un şuvoi de apă.

— Vrei să spui că dincolo de peretele acela era fundul prăpastiei?

— Cam aşa ceva. Apa nu putea veni din alte izvoare.

— După părerea ta, locul acela de contact cu peretele prăpastiei s-ar putea să fie dincolo de zidurile exterioare ale posturilor de pază?

— Sunt convins de asta, dar nu pot fi chiar sigur.

— Ai mai putea ajunge în locul acela?

— Cred că da.

— Atunci, hai să mergem chiar acum acolo.

Îl strigă pe Quadratus care tocmai atunci se întorcea.

— Adună oamenii, luaţi lopeţi, târnăcoape şi felinare şi veniţi cu mine.

Quadratus făcu întocmai şi porniră cu toţii în urma lui, în afară de Balbo, care rămase să manevreze troliul de la gura minei.

— Pe aici, spuse Uxal şi, după ce făcură câţiva paşi, adăugă: Fiţi atenţi: acolo jos o să găsim alţi oameni şi s-ar putea să vedeţi ceva care o să vă îngrozească. Acolo ar fi urmat să ajungeţi şi voi.

Coborâră două rampe înclinate până la nivelul al doilea şi după aceea, pe nişte trepte abrupte săpate în stâncă, ajunseră în faţa unei porţi din fier, zăvorâtă din exterior cu un lanţ gros. În partea de jos a porţii se afla o uşiţă basculantă, poate pentru a vârî pe acolo mâncarea. După ce desfăcu lanţul, Uxal trase zăvorul, dar fu nevoie de forţa lui Quadratus ca să se deschidă uşa. În faţa lor se deschidea o galerie strâmtă care se afunda către măruntaiele pământului. În aer plutea un miros insuportabil de excremente şi de putrefacţie. Se opriră în loc, privindu-se unii pe alţii, până când Uxal îi îndemnă:

— Ei, vreţi să vă mişcaţi sau preferaţi să rămâneţi aici ca să meditaţi la ceea ce vă aşteaptă?

— Haideţi să pornim, le ordonă Metellus oamenilor săi şi porni primul prin galerie, ţinând deasupra capului felinarul făcându-le astfel lumină şi celorlalţi. Când ajunseră la capătul acelei hrube se treziră într-un spaţiu destul de larg şi în faţa unui spectacol înspăimântător: fiinţe omeneşti se agitau ca nişte viermi, zgâriind pereţii de piatră cu nişte târnăcoape din lemn, la lumina câtorva feştile. La apariţia grupului de bărbaţi înarmaţi care arătau atât de neobişnuit, prizonierii se opriră din lucru şi se întoarseră să se uite la noii veniţi. Păreau nişte fantome: orbite vinete, obraji scofâlciţi, bărbi lungi şi neîngrijite, dinţi rânjiţi, mâini şi picioare scheletice. Tuşeau mereu şi abia se ţineau pe picioare. Într-un colţ, câţiva sfărâmau minereul în nişte piuliţe rudimentare şi adunau turcoazele într-un coş.

— Primesc hrană doar pe măsura numărului de pietre pe care le găsesc. Este de mirare cum de reuşesc amărâţii ăştia să se mai agaţe de viaţă. Oricum, cei mai mulţi dintre ei mor după câteva luni într-un asemenea iad. S-o luăm pe acolo.

Bătrânul porni către o altă galerie, în partea opusă aceleia prin care veniseră şi la fel de strâmtă.

— Şi cu cei de acolo ce facem? întrebă Quadratus, arătând către bieţii prizonieri.

— Uită de ei, spuse Uxal. N-ar putea face afară nici măcar o sută de paşi. I-ar orbi imediat soarele, iar pielea li s-ar acoperi de o sumedenie de bube. Lăsaţi-i să moară în pace.

Mai făcură vreo sută de paşi până la o bifurcaţie de galerii, unde Uxal o luă la dreapta. În scurt timp ajunseră într-un alt loc ceva mai larg, cam de cinci paşi pe trei, unde galeria se înfunda.

— Aici era, spuse Uxal. Sau cel puţin aşa cred eu.

— Crezi doar? întrebă Publius.

— Dar ce pretenţie poţi să ai? S-a întâmplat acum trei ani, dacă nu chiar patru. Dacă eşti atât de grozav, de ce nu cauţi tu o cale de ieşire?

Metellus le făcu semn tuturor să tacă şi apropie felinarul de perete.

— Aici este, spuse el. Se şi vede că peretele are o altă culoare.

Puse felinarul jos, luă un târnăcop şi începu să sape. Era o rocă destul de moale care nu opunea o rezistenţă prea mare. Septimius şi Lucianus luară şi ei târnăcoapele şi începură să lovească pe rând astfel încât vârful uneltelor muşcau neîncetat din peretele de piatră, în vreme ce la picioarele lor se formă o grămadă de bolovani. Din păcate, nu trecu mult şi cei trei se opriră gâfâind de oboseală aşa că Publius se apucă să lucreze în locul celui care i se părea mai obosit şi, în felul acesta putură continua.

Din când în când, Uxal lua de pe jos câte o bucată de rocă şi, pe măsură ce deschizătura la care lucrau se adâncea, piatra devenea tot mai umedă. La un moment dat, i se păru că deveniseră mai uscate.

— Opriţi-vă, strigă el.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Publius, tuşind şi respirând cu greu.

— Aş vrea să puneţi şi voi mâna pe pietrele astea şi să-mi spuneţi ce credeţi. Vreau să spun, care credeţi că sunt umede şi care uscate. N-aş vrea ca imaginaţia să mă înşele.

Metellus luă în mână bolovanii pe care i-i arătă Uxal şi la fel făcură Quadratus, Publius şi Septimius.

— Ăsta sigur că este umed, spuse Metellus.

— În schimb, ăsta este mai uscat, îşi dădu cu părerea Quadratus.

— Aici este unul de-a dreptul uscat, îi anunţă Septimius.

Uxal se scărpină în barbă.

— Uite ce cred eu: mai întâi am găsit un strat uscat, apoi unul umed, adică acela din interior, după care a apărut din nou un strat uscat. După mine, asta înseamnă că ne apropiem de peretele exterior care dă înspre prăpastie şi este expus mare parte din zi la soare.

— Cred că ai dreptate, spuse Metellus.

— Asta înseamnă că trebuie să jucăm totul pe cartea asta. În timp ce voi continuaţi lucrul aici, eu m-aş întoarce împreună cu doi oameni şi Balbo ne va urca la suprafaţă. O să adunăm apă şi ceva de mâncare,

după care ne întoarcem aici. Dacă impresia mea se adevereşte, până atunci voi veţi fi deja afară. Cu puţin noroc, am putea pleca şi avem ceva şanse să rămânem în viaţă. În caz că ieşim la suprafaţă ar trebui să nu ne mai aflăm tot în zona aceasta supravegheată de persani… Ei, înainte de a ieşi o să mâncăm pe săturate. Cel puţin să murim cu burta plină.

— Eu cred că am putea face asta, moşule, spuse Metellus. Sau, măcar, aşa sper. Tu fă cum ai spus şi, în vremea asta, noi o să continuăm săpatul.

Uxal, împreună cu Publius şi cu Antoninus, porniră înapoi pe bâjbâite, lăsându-le celorlalţi felinarul ca să-şi poată continua munca. Oboseala se făcea simţită din ce în ce mai tare şi oamenii se opreau tot mai des ca să-şi recapete suflul.

— Să sperăm că Uxal şi ceilalţi o să se întoarcă repede, pentru că altfel s-ar putea să murim înainte de a reuşi să spargem peretele ăsta, spuse Septimius.

— Taci! îl întrerupse pe neaşteptate Metellus.

— Ce s-a întâmplat?

Metellus îi făcu semn să tacă şi începu să lovească des, cu vârful târnăcopului, în roca de la capătul galeriei săpate de ei.

— Auziţi?

— Sună a gol, spuse Septimius, luminându-se la faţă. Slăbise atât de mult în ultima vreme încât părea acum doar un băieţandru înfometat.

— Da, aşa este, sună a gol. Hai să-i dăm zor, să înaintăm mai mult.

Începură să lucreze din nou cu târnăcoapele şi parcă pe măsură ce peretele ceda sub lovituri, energiile lor renăşteau.

— Gata, acum opriţi-vă, ordonă Metellus. Am fi nişte proşti dacă acum, după ce am îndurat atâtea, să ne lăsăm cuprinşi orbeşte de grabă şi de emoţie.

Cu coada târnăcopului lovi uşor în ceea ce mai rămăsese din peretele de piatră, până când apăru o deschizătură prin care se strecură o rază de lumină.

Oamenii se priviră în tăcere, chiar dacă le venea să strige de bucurie.

Metellus îşi apropie un ochi de spaţiul acela gol, apoi lărgi deschizătura şi în cele din urmă scoase în afară tot capul. După puţin timp se retrase şi cu lacrimi în ochi spuse:

— Am reuşit. Suntem liberi!

7

Regele regilor, Shapur I, se afla încă în apartamentul său pentru ca valeţii să-i facă toaleta de dimineaţă, când fu adus în faţa lui un mesager purtător de veşti urgente.

Omul îşi lipi fruntea pe pardoseală în faţa suveranului şi aşteptă ca marele vizir să-i facă semn că se putea ridica şi vorbi.

— Stăpâne, începu el, romanul a murit acum zece zile. În mina de turcoaze de la Aus Daiwa. Aşa cum ai poruncit, m-am grăbit să-ţi aduc această veste.

Împăratul păru tulburat de o asemenea ştire. Îl îndepărtă cu un semn al mâinii pe bărbierul care îi încreţea barba şi-l întrebă pe sol:

— Cum a murit?

— Ca toţi cei care lucrează în mină. De epuizare, de febră, de tratament dur în toate privinţele.

— A spus ceva înainte de a muri?

Mesagerul lăsă capul în jos, fără a şti ce să răspundă.

— Să fie cu iertare, mărite stăpân, dar a murit în toiul nopţii şi lângă el nu se afla nimeni în afară de oamenii săi, romanii pe care i-ai înfrânt şi i-ai făcut prizonieri cu puterea braţului tău. Dar nu putea spune mare lucru. De mai multă vreme era mai mult mort decât viu.

— Şi când era viu n-a spus niciodată nimic? N-a cerut ajutor sau iertare? Solul se gândea ce ar fi putut răspunde ca să-i facă plăcere suveranului său, dar acesta îl întrerupse chiar înainte ca omul să fi deschis gura. Vreau adevărul şi numai adevărul, spuse.

— N-a spus niciodată nimic. A păstrat tăcerea de când a sosit acolo şi până a murit.

Shapur plecă fruntea fără să scoată niciun cuvânt, rămânând aşa timp de câteva clipe, după care mai întrebă:

— Corpul lui… unde a fost dus?

— A fost aruncat în prăpastia în care sunt aruncate leşurile tuturor duşmanilor tăi trimişi să muncească în mină.

Shapur tăcu o vreme şi începu să măsoare dormitorul de la un capăt la altul, îmbrăcat în halatul de mătase roşie brodat cu fir de aur.

— Vreau ca armele lui să fie aduse aici, în palatul meu. De ce nu mi-au fost aduse până acum?

Solul nu ştiu ce să răspundă.

— Te-am întrebat ceva, repetă, nervos, împăratul.

— Armele romanilor au fost încuiate în magazia de arme din tabără, dar nimeni de la palatul regal nu le-a cerut.

— Acum am cerut eu.

— Maiestatea sa nu va trebui să le mai ceară încă o dată. Îndată ce

voi ajunge în tabără, voi comunica porunca ta şi trofeul care ţi se cuvine îţi va fi adus în cel mai scurt timp posibil.

Regele îi făcu semn că putea să plece şi curierul se dădu înapoi, aplecat de mijloc, până la uşa încăperii.

Shapur se întoarse către vizir, un demnitar bătrân din vechea nobilime, care se numea Artaban.

— N-a spus nimic, n-a cerut îndurare, n-a cerut să fie scos din mina aceea infernală.

— Dacă ar fi făcut aşa ceva, l-ai fi ascultat?

— Poate.

— Adevărata generozitate este aceea care nu aşteaptă să fie cerută.

— Vrei să spui că eu nu sunt generos? Că nu sunt darnic? Am încurajat cultura grecilor şi a indienilor să se răspândească în ţara mea, am dat voie oricui să-şi respecte religia. Oare asta nu este generozitate?

— Nu zic că nu este, stăpâne. Spun doar că astăzi eşti mai îndurător decât în trecut doar pentru că împăratul romanilor a murit. Şi asta doar fiindcă acum îţi dai seama că nimeni nu este în siguranţă: chiar şi un împărat poate cădea prizonier în mâinile duşmanului, murind în captivitate. Şi te întrebi, poate, dacă ai fi ştiut să mori la fel ca el, îndurând mizeria, umilinţa, certitudinea că ai fost uitat de toţi. Nu este greu să mori în luptă, cu sabia în mână, să mori sub razele soarelui, într-o încordare fără margini, în încleştarea cu duşmanul. Altfel este să te stingi încet, supus unor eforturi infernale şi părăsit.

— A avut parte de moartea pe care o merita. Romanii sunt nişte tâlhari nesăţioşi, lumea întreagă nu le poate satisface lăcomia.

— S-ar putea ca unii să zică la fel şi despre noi.

— Dar tu de partea cui eşti?

— Ai, cumva, îndoieli? Nu te-am slujit cu credinţă toată viaţa? Este de datoria mea să-ţi spun şi lucruri care nu-ţi fac plăcere. Sunt ministrul tău, nu un curtean oarecare. Iar romanii nu au fost întotdeauna aşa. În vremea predecesorului tău, Osroes, împăratul lor i-a eliberat acestuia fiica pe care o ţinea ca ostatică, fără a-i cere nimic în schimb.

— Hadrianus… răspunse Shapur. Acela era un om mare.

— Şi n-a fost singurul. Ceea ce nu-mi place în toată povestea asta este că Valerianus a fost înşelat, atras într-o cursă. Dacă eu m-aş fi aflat atunci la Edessa, nu te-aş fi sfătuit să faci aşa ceva. Nu a fost un lucru demn de tine. Şi nu a fost demn de tine să-l faci să sufere atâta în captivitate. În fond, Valerianus nu s-a făcut vinovat de nici o fărădelege. A încercat să întărească frontierele într-un teritoriu care a fost întotdeauna aprig disputat.

— Era nevoie să le dau un avertisment romanilor. Urmaşii lui trebuie să ştie ce îi aşteaptă dacă mai încearcă să se împotrivească

regelui persan. O să vezi că lui Gallienus nici măcar n-o să-i treacă prin minte să încerce vreo mişcare împotriva mea.

Artaban dădu din cap, încuviinţând cuvintele stăpânului său.

— Gallienus nu este o problemă. Adevărata problemă este Septimius Odenatus, cel care apără graniţa de răsărit. Pe când te întorceai de la Edessa, a avut îndrăzneala să ne atace. Prada de război şi femeile tale au căzut în mâinile lui, iar tu mai porţi încă pe obraz cicatricea rănii primite atunci… Shapur se încruntă, nemulţumit de ceea ce auzea, dar Artaban continuă netulburat. Are o cavalerie care nu este mai prejos de a noastră, iar infanteria este mai bună. Armata noastră nu este capabilă să-l învingă şi să ia înapoi ceea ce ţi-a luat atunci.

— Când îl voi învinge, va avea parte de o pedeapsă de zece ori mai grea decât aceea a împăratului său.

— Nu mi se pare o idee prea bună, dacă-mi dai voie să-ţi spun. Odenatus este un mare luptător, dar, în plus, este foarte ambiţios şi în privinţa asta îl întrece soţia sa, frumoasa Zainab. Gallienus este un om inteligent, dar are multe slăbiciuni. Informatorii mei mi-au spus că Zainab face presiuni asupra soţului său ca acesta să se separe de imperiu şi să-şi formeze un regat numai al său.

— Dacă se va întâmpla aşa ceva, va trebui să cadă la o înţelegere cu noi. Caravanele care ajung la Palmyra, cetatea de bază a lui Odenatus şi a lui Zainab, trec prin teritoriul nostru. Nu le convine să se afle în conflict cu noi. Ai provocat imperiului roman cea mai mare umilinţă din toate timpurile. Nu cere prea mult norocului, stăpâne. Dacă Septimius Odenatus se va separa de Gallienus, aşa cum cred eu, imperiul romanilor va slăbi mult, iar el, de unul singur, nu va putea ajunge la măreţia Romei. Noi trebuie să ne urmărim interesele: atât timp cât în Apus vor fi destui amatori ca să cumpere mărfurile de preţ care vin din Orient, noi putem avea doar avantaje din aceasta. Regii simt nevoia să-şi dobândească gloria prin războaie şi bătălii, pentru a lăsa un nume bun urmaşilor, dar un bun ministru trebuie să se străduiască în permanenţă să dezvolte comerţul şi tot felul de schimburi ca să aducă peste tot în ţară bunăstarea şi fericirea.

— Trebuie să mă gândesc la toate astea, răspunse regele, trebuie să reflectez. Între timp, tu ai grijă să aduni toate informaţiile care ne-ar putea fi de folos.

Îi făcu semn bărbierului să se apropie din nou şi să-i încreţească şuviţele bărbii cu fierul încins.

Vizirul înţelese că era timpul să se retragă şi-i adresă întrebarea obişnuită:

— Mai ai nevoie de mine, stăpâne?

Shapur îi făcu semn cu mâna că putea să plece, dar vizirul încă mai zăbovea.

— Ce este? îl întrebă regele.

— Este ceva despre care nu mi-ai spus nimic şi eu n-am reuşit să aflu. Ar fi important pentru mine să ştiu.

— La ce te referi?

— Gallienus s-a oferit să plătească vreo răscumpărare pentru tatăl său?

Shapur îi făcu din nou semn bărbierului să se îndepărteze şi-l privi ţintă în ochi pe vizir.

— Dar de ce vrei să ştii? întrebă el.

— Din simplă curiozitate: sunt şi eu tată şi am fost cândva şi fiu. M-ar interesa să ştiu dacă puterea poate avea pentru cineva o asemenea importanţă încât să lase pe planul al doilea dragostea filială şi legăturile de sânge, în plus, mi s-a părut întotdeauna ciudat că vizirul nu era la curent cu eventuale tratative. Este o chestiune de stat care mă priveşte direct.

Shapur îl privea în continuare drept în ochi pe ministrul său, cu o expresie greu de precizat.

— Ar trebui să alung din preajma mea un vizir care crede că un suveran ar trebui să acţioneze în funcţie de nişte legături de sânge. Interesele cele mai înalte ale statului sunt cu mult deasupra intereselor personale de rudenie.

— Eu nu sunt rege aşa că-mi pot permite să ţin seama de sentimente.

Shapur nu reacţionă la afirmaţia ministrului său, dar spuse:

— Da. Gallienus a oferit o răscumpărare.

— Cât?

— Nu a precizat nici o limită a sumei.

— Şi tu i-ai dat vreun răspuns, maiestate?

— Nu.

— De ce?

— Este o chestiune care mă priveşte doar pe mine.

— I-ai comunicat lui Valerianus că fiul său era gata să ofere o răscumpărare?

— Nu.

— De ce?

— Pentru că voiam ca bătrânul să aibă parte de tot ceea ce înseamnă suferinţă. Pentru un tată, un asemenea lucru este mai rău decât tortura.

— Prin urmare, un suveran poate avea şi el sentimente.

— Nu puteam exclude această ipoteză.

— Înţeleg. Şi, într-un asemenea caz, suferinţa este mult mai mare. Şi acesta este tot un lucru personal?

— Da, răspunse regele.

— Ai să-mi ierţi îndrăzneala de a te întreba despre ce este vorba?

— Întreabă, dar n-ai să primeşti niciun răspuns. Artaban dădu din

cap în semn de încuviinţare şi nu mai spuse nimic.

— Acum poţi să pleci, îl expedie Shapur.

Vizirul se înclină şi se retrase mergând cu spatele până la uşă, în timp ce regele regilor îşi lăsa din nou obrajii pe mâna bărbierului.

Artaban ajunse în camerele sale şi se aşeză la masa de scris. Faptul că regele nu-i spusese nimic despre oferta de răscumpărare din partea lui Gallienus îl îngrijora destul de mult. Faptul că i se ascundeau nişte informaţii atât de importante putea avea o semnificaţie negativă pentru relaţiile sale cu suveranul şi pentru poziţia pe care o deţinea în stat. În teorie, ar fi trebuit ca în primul rând el să fi fost informat şi tot el să aibă în grijă tratativele. Rămase pe gânduri mult timp, reflectând mai ales asupra motivelor personale la care se referise regele în timpul discuţiei lor. Nu era obligat să-i spună că acţionase dintr-un asemenea motiv, ar fi putut pur şi simplu să nu răspundă. Poate că voia să-i dea de înţeles că, oricum, îl preţuia pe slujitorul său, dar că într-o asemenea chestiune fusese nevoit sau voise să acţioneze de unul singur.

De când era vizir, nu se mai aflase într-o situaţie asemănătoare. Se hotărî să-l cheme pe cel mai bun informator al său: un eunuc nubian bătrân care îi era foarte credincios şi care de mulţi ani era confidentul reginei mamă, al regelui şi al multor personaje importante de la curte. Se numea Ardashir, dar poate că acesta era numele pe care-l primise la curtea regelui. Poate că nici el însuşi nu-şi mai ştia adevăratul nume.

Ardashir sosi destul de repede, având în vedere proporţiile trupului său enorm, datorate atât faptului că era castrat, cât şi slăbiciunii sale pentru mâncărurile indiene pe care un bucătar din Taxila i le pregătea în fiecare zi cu mare grijă şi pricepere.

— Ce mai faci? îl întâmpină vizirul imediat ce intră.

Ardashir îşi şterse sudoarea de pe faţă, după care se aşeză pe un scaun, scoase dintr-un buzunar un evantai din pene de fazan şi începu să-şi facă vânt cu el.

— Ca un sărman bătrân, răspunse eunucul. Ce vrei să ştii, înălţimea ta?

— Nu vreau vreo informaţie anume. Există ceva care îmi scapă şi aş vrea să aflu, dacă aş putea, ce anume mi se ascunde în palatul acesta şi de ce?

— Despre ce este vorba?

— Regele mi-a spus cu puţin timp în urmă că Gallienus, fiul împăratului roman, a făcut acum câtva timp o propunere de răscumpărare a tatălui său. Dar eu n-am fost înştiinţat despre aceasta. Regele a refuzat propunerea din motive personale pe care n-a vrut să mi le dezvăluie. Pe de altă parte, după câte ştiu, regele nu s-a întâlnit niciodată personal cu Gallienus şi nu cred că l-ar fi putut întâlnit pe

Valerianus înainte de cursa pe care i-a întins-o la Edessa. Ştii ceva despre asta?

— Nu. Dar instinctul îmi spune că la mijloc s-ar putea să fie o femeie.

Artaban zâmbi.

— Multă lume mi-a spus că eunucii cunosc cel mai bine tainele femeilor şi, dacă ar fi să mă iau după unele zvonuri, ei sunt şi cei mai buni amanţi.

Ardashir suspină.

— Au trecut vremurile acelea, înălţimea ta, acum am îmbătrânit. Dar, desigur, atunci când ai suferit încă din copilărie o mutilare atât de crudă, ei bine, da, se creează o sensibilitate deosebită pe care femeile o apreciază foarte mult. Şi mângâierile pe care le oferim noi pot fi uneori mult mai plăcute decât împreunarea deseori brutală cu un mascul înfierbântat, care se comportă ca un armăsar la montă. Dar, revenind la subiectul discuţiei noastre, cu toată sinceritatea nu ştiu care ar putea fi aceste „motive personale" la care s-a referit regele. De aceea m-am gândit imediat la femei… într-un fel sau altul, femeile sunt amestecate întotdeauna în astfel de chestii.

— Eşti sigur că nu ai în minte nimic care m-ar putea ajuta să înţeleg ceea ce se întâmplă?

— Ar fi un zvon care circulă de câtva timp prin anumite grupuri de la curte…

— Ce zvon?

— Că regele, în cursul unor tratative, ar fi văzut-o acum câţiva ani pe soţia lui Septimius Odenatus, generalul lui Valerianus care apără frontiera de la răsărit. Este o siriană pe nume Zainab, de o frumuseţe răpitoare.

— Am mai auzit vorbindu-se astfel despre ea.

— Este atât de fermecătoare, încât niciun bărbat care o vede nu poate rămâne indiferent. Cel puţin asta am auzit spunându-se. Din păcate, eu n-am văzut-o niciodată.

— Şi ce are de-a face asta cu ceea ce te-am întrebat şi cu ceea ce mi-a spus regele?

— Probabil, nimic. Dar este singurul element personal, ca să spun aşa, în care l-aş putea vedea amestecat pe regele regilor, strălucitorul Shapur, stăpânul nostru.

Artaban privi în ochii eunucului, încercând să pătrundă dincolo de aluziile subtile din expresia informatorului său.

Ardashir continuă pe un alt ton, ca unul care încearcă să explice un lucru foarte simplu cuiva cam încet la minte.

— Să facem o presupunere, doar aşa, ca în joacă. Să ne închipuim că regele s-ar fi îndrăgostit şi că n-a reuşit să şi-o scoată din minte pe femeia aceea. Să ne închipuim că, atunci când a primit propunerea de

răscumpărare din partea lui Gallienus, ar fi făcut o contrapropunere…

— Zainab în locul unei sume de bani?

— Ai grijă, nu este decât o presupunere. Tu ai spus-o, înălţimea ta, nu eu. Dar, dacă presupunem că ipoteza aceasta ar fi adevărată, multe socoteli se schimbă. Desigur, regele nu-i putea face o asemenea propunere direct lui Odenatus care, cu puţin timp înainte, îl lăsase fără prada de război şi fără mare parte din harem, printr-un atac surprinzător. Dar putea să i-o facă lui Gallienus, pentru ca acesta să-l oblige pe general să-şi cedeze soţia ca despăgubire pentru ofensa adusă regelui persan. Ar fi fost o înţelegere sortită să rămână un secret al celor doi împăraţi: Valerianus în schimbul frumoasei Zainab.

— Dacă aşa ar fi stat lucrurile, răspunse Artaban, Gallienus n-ar fi fost în stare să-i impună lui Odenatus să-şi cedeze soţia lui Shapur, iar tratativele pentru răscumpărarea lui Valerianus s-ar fi împotmolit.

— Să nu uităm că ipoteza aceasta este cu totul fantastică, preciză Ardashir. Ştii cum suntem noi, eunucii, mereu atraşi de marile poveşti de iubire, tocmai pentru că aceste experienţe atât de frumoase, dar, în acelaşi timp, îngrozitoare nouă ne-au fost refuzate. Îşi încheie cuvintele oftând din greu.

— E limpede, răspunse vizirul. Doar o ipoteză fantastică şi câteva bârfe de palat. O să le tratez ca atare. Dar trebuie să înţelegi, dragă prietene, că, în poziţia mea, trebuie să iau în considerare totul, chiar şi ciripitul păsărelelor şi foşnetul vântului prin grădinile regale.

— Ai întru totul dreptate, răspunse eunucul, şi, în orice caz, pentru mine a fost o mare plăcere să schimb câteva cuvinte cu tine, înălţimea ta. Nu uita că-ţi stau întotdeauna la dispoziţie.

Se salutară sărutându-se pe amândoi obrajii şi eunucul porni către uşă cu şuncile tremurându-i pe trupul enorm la fiecare pas.

Artaban oftă – probabil că eunucul Ardashir îi dăduse cea mai corectă interpretare a celor petrecute. Şi uite că îşi găsea o explicaţie şi tăcerea lui Shapur: regele nu ar fi vrut nici în ruptul capului să recunoască, fie şi în faţa unui credincios ministru de-al său, că era obsedat de o femeie şi că amesteca chestiuni de primă importanţă ale statului cu o patimă tulbure care-l privea numai pe el. În orice caz, se simţea mult mai bine după ce aflase toate acestea. Nu era vorba despre o lipsă de încredere a suveranului în el, ci de un fel de ruşine sau de discreţie care nu aveau de ce să-l îngrijoreze. Sufletul i se mai uşurase şi era parcă mai sigur pe el acum, după ce primise, fie chiar şi sub formă de aluzii – şi nici nu se putea altfel – informaţia adevărată despre răscumpărarea eşuată a lui Valerianus.

Se rezemă de spătarul scaunului şi se bucură de câteva clipe de linişte, apoi luă documentele pe care i le pregătise harnicul său secretar şi începu să citească scrisorile, făcând din când în când însemnări în josul paginilor pentru întocmirea unui răspuns. Se

întrerupse la ora prânzului ca să mănânce în grabă ceva, după care lucră în liniște mai multe ore. Abia când văzu că lumina care intra pe fereastră începea să pălească, își dădu seama că soarele era pe cale să apună și se apropia ora de cină.

Peste puțin timp, servitorul avea să intre în biroul său ca să-l anunțe că masa era gata, iar secretarul se pregătea să-i reamintească numele musafirilor și motivele pentru care fuseseră invitați la cină.

În loc de toate acestea, apăru una dintre gărzile imperiale năvălind în birou fără să bată măcar la ușă.

— Te cheamă regele.

Vizirul porni în grabă pe coridor și ajunse gâfâind în sala de audiențe unde îl aștepta Shapur. Suveranul se întoarse brusc spre el și lui Artaban îi fu suficientă o clipă ca să-și dea seama că regele era mânios și că o parte din furia aceea avea să se reverse și asupra lui.

— Dispăruți! strigă regele. S-au făcut nevăzuți și nimeni nu știe nimic!

— Iartă-mă, stăpâne, dar cine a dispărut?

— Romanii! Blestemații ăia au evadat și nimeni nu reușește să le dea de urmă! Cum se poate așa ceva?

— Nu pot să înțeleg… dar nu s-a anunțat că Valerianus a murit?

Shapur încercă să-și mai domolească furia și se întoarse către un bărbat pe care Artaban îl observă abia atunci, făcându-i semn să vorbească.

Omul ieși din umbra în care se aflase până atunci și explică:

— Sigur că a murit, dar cu el erau zece oameni și aceștia au dispărut. Un detașament de cavalerie a intrat în tabără bănuind că se întâmplase ceva după tăcerea neobișnuită care se așternuse acolo și i-a găsit pe cei mai mulți dintre prizonieri încuiați cu cheia, claie peste grămadă într-o baracă, dar cei zece romani nu erau nicăieri și lipseau și armele lor care se păstrau în magazia de arme. I-am căutat peste tot, dar n-am reușit să-i găsim. N-am dat peste nici o urmă de-a lor. Împreună cu ei a dispărut și un prizonier bătrân care îi mai ajuta pe supraveghetori dat fiind că era cel mai vechi din punctul acela de lucru.

Artaban se apropie de el.

— Dar paznicii înarmați ce făceau?

— Morți. Uciși.

— Prizonierii au reușit în vreun fel să pună mâna pe arme, i-au ucis pe supraveghetori și au fugit: unde este misterul? întrebă Artaban.

— Supraveghetorii erau vreo treizeci, bine înarmați și bine hrăniți. Ei erau zece, sleiți de puteri, înfometați.

Nici nu mai arătau ca niște ființe omenești. Și, în plus, în fortificațiile exterioare ale taberei se aflau mai bine de trei sute de oameni călări care țineau sub observație toate căile de acces. Cu toate

acestea, nimeni nu a văzut nimic.

— Eu nu cred în minuni, spuse Artaban. Au ieşit de acolo pe undeva şi mai bine ar fi să-i găsiţi pentru că, altfel, comandantul taberei va suporta consecinţele.

— Şeful paznicilor a fost găsit printre cei ucişi, explică solul, dar comandantul garnizoanei din fortificaţii a ordonat ca fugarii să fie căutaţi peste tot. A cerut întăriri de la garnizoanele vecine şi cercetează acum fiecare palmă de pământ. Zona aceea este în mare parte lipsită de vegetaţie şi secetoasă. Nu au prea multe locuri în care să se ascundă. O să-i găsim, stăpâne. Comandantul nostru este convins că toate aceste căutări vor da roade, în orice caz, voia ca regele, stăpânul nostru, să ştie că el nu are nici o vină pentru evadarea aceasta, ci acela care răspundea de paza din tabără… probabil că nu a luat în seamă capacitatea de rezistenţă a romanilor prizonieri. S-ar putea chiar ca la ora asta să fi fost deja prinşi. Am plecat din Aus Daiwa îndată ce ne-am dat seama de evadare şi mi-au trebuit zece zile ca să ajung până aici. Nu m-ar mira ca dintr-un moment în altul să sosească un alt mesager care să anunţe capturarea fugarilor.

Vânăt de furie, Shapur nu mai scotea nici o vorbă: era limpede că vizirul era acela care trebuia să rezolve o asemenea afacere spinoasă.

Artaban îi făcu semn solului să-l urmeze.

— Stăpânul nostru a fost deja prea mult deranjat de obrăznicia ta. Vino cu mine; o să vedem dacă putem înţelege ceva din toate bazaconiile pe care mi le-ai înşirat.

Dar mesagerul nu se grăbea să se mişte din loc şi Shapur îi porunci să se apropie din nou.

— Ce mai este? Nu mă face să-mi pierd răbdarea!

— Stăpâne, din păcate trebuie să-ţi mai dau şi o altă veste proastă: şi musafirul cu ochii alungiţi a fugit.

— Ceee?

Omul îi răspunse tremurând.

— Cam în aceeaşi perioadă. Ceruse să viziteze o mănăstire zoroastriană şi a fost condus acolo, dar după aceea a dispărut. Preoţii n-au putut să ne spună nimic şi gărzile şi-au dat seama de dispariţia sa abia atunci când era prea târziu. Am dat alarma în toate garnizoanele noastre de aici până la Ocean. Nu va putea să fugă.

Shapur părea să nu mai aibă nici măcar forţa de a se înfuria. Îi făcu semn solului să tacă şi-l chemă mai aproape de el pe Artaban, spunându-i cu glas scăzut:

— Trimite cât se poate de repede câţiva curieri care să-l pună în gardă pe prietenul nostru să fie atent pentru că oaspetele nostru a fugit şi s-ar putea să-şi facă apariţia exact când se aşteaptă mai puţin. Comunică-i că a fost cu siguranţă un complot ca să-i uşureze fuga şi trebuie să-şi ia toate măsurile de siguranţă. Asigură-l de sprijinul

nostru total în căutarea fugarului şi că vom face tot posibilul să-l capturăm şi să facem tot ce trebuie. Nu ne putem permite să pierdem prietenia lui. Cu el şi cu guvernul lui va trebui să tratăm în următorii ani pentru înţelegeri comerciale de o valoare inestimabilă.

— Fii liniştit, stăpâne, mesajul tău va ajunge la destinaţie înainte de orice altceva.

— Mă bazez pe tine, răspunse regele, eşti singurul în care pot avea încredere… Cum merg lucrările la Persepolis?

— Bine, maiestate, sunt pe terminate. O să vezi ce minunăţie a ieşit: un basorelief uriaş în care este înfăţişat Valerianus în genunchi, cerând îndurare maiestăţii tale care eşti călare şi plin de măreţie. Dedesubt se va afla inscripţia cu toate succesele tale, în persană, în limba părţilor şi în greceşte.

— Foarte bine, acum du-te: n-avem timp de pierdut.

Artaban făcu o plecăciune adâncă în faţa lui, îl luă de braţ pe mesager şi ieşi din încăpere.

Îndată ce ajunseră pe coridor, îl împinse cu toată forţa pe sol într-un perete şi-i şuieră printre dinţi:

— Vreau să ştiu tot adevărul, altfel nu mai ieşi viu din palatul ăsta.

Omul îşi lăsă privirea în jos şi îngăimă:

— Am plecat încoace după două zile de căutări neîntrerupte pe o rază de şapte parasanghe, adică mai mult de douăzeci de mile în jurul taberei de la Aus Daiwa.

— Şapte parasanghe? Nu puteau face atâta drum în două zile, în starea în care erau.

— Unele patrule au ajuns chiar mai departe, dar n-au dat de nimeni, de nici o urmă, de niciun semn.

— Atunci, înseamnă că au dispărut undeva în aer cum a spus regele.

— Nu ştiu ce să zic, înălţimea ta. Am răsturnat fiecare piatră şi am percheziţionat toate caravanele, dar nu le-am dat de urmă. Oamenii din cercul al doilea de supraveghere nu şi-au părăsit niciodată posturile de pază şi n-au văzut trecând nici o fiinţă vie.

Vizirul îi dădu drumul din strânsoare şi-i porunci să-l urmeze în biroul său.

— Dacă nu-i găsiţi la depărtarea aceea, înseamnă că trebuie să căutaţi mai pe-aproape. Ai înţeles ce-am spus?

— Ce vrei să spui, înălţimea ta? Am cercetat terenul palmă cu palmă.

— I-aţi interogat pe ceilalţi prizonieri?

— Da. Au spus că romanii i-au zăvorât în baracă şi că nu au nici cea mai mică idee încotro ar fi putut s-o ia.

— Fii atent acum la mine, dacă nu vrei să sfârşeşti într-o ţeapă. Întoarce-te în tabără şi spune-le să percheziţioneze din nou barăcile, la suprafaţă şi dedesubt, galeriile şi puţurile minei, nu se poate să fi

dispărut aşa, din senin. Poate că stau ascunşi pe aproape şi aşteaptă ca voi să nu-i mai căutaţi ca să se poată pune din nou în mişcare. Găsiţi-i şi aduceţi-i la mine, ai înţeles?

— Da, înălţimea ta.

— Şi dă-mi cât mai repede veşti despre oaspetele acela cu ochii iscoditori, în caz că reuşiţi să-i daţi de urmă, pentru că şi eu trebuie să dau socoteală stăpânului despre toate astea.

— Prea bine, înălţime.

— Pleacă de îndată şi trimite-mi cât de curând veşti atât despre romani, cât şi despre celălalt.

— Aşa am să fac, înălţime, bâigui trimisul, tremurând ca varga.

— Atunci, nu mai sta, ia-o din loc. Nu mai pierde timpul.

Omul se îndepărtă în grabă. La puţin timp după aceea, de la balconul apartamentului său personal, vizirul îl văzu ieşind în galop pe poarta de sud a palatului şi dispărând într-un nor de praf.

Îndată după aceea, vizirul îl chemă în biroul său pe cel care răspundea de curieri şi-i încredinţă un mesaj care trebuia să ajungă la destinaţie iute ca vântul.

8

Metellus aşteptă ca tovarăşii săi să se întoarcă aducând proviziile aşteptate şi peste fundul prăpastiei să se lase întunericul, ca să mai lărgească spărtura făcută în peretele minei, după care se încumetă să iasă afară.

Îşi ridică privirile către cer şi văzu sclipind stelele, văzu Calea Laptelui traversând câmpul său vizual strâmt dintre pereţii văgăunii, asemenea unei punţi de lumină, şi simţi cum lacrimile izvorâte parcă din suflet îi scăldau obrajii, iar plămânii i se umpleau cu nesaţ ca şi cum ar fi fost prima respiraţie a vieţii sale, ca şi cum s-ar fi născut a doua oară.

Se aplecă ca să-şi afunde palmele în nisipul uscat dintre bolovanii rotunjiţi de apa şi de vântul nenumăratelor anotimpuri, inspiră parfumul unei tufe de izmă şi mângâie florile mici ale unui scaiete care se înfiripase într-o crăpătură a stâncii. Avea senzaţia minunată că vedea şi pipăia lumea pentru prima oară.

Suferinţele înspăimântătoare pe care le îndurase în ultima vreme, pierderea soţiei, despărţirea de fiul său, moartea soldaţilor săi şi a împăratului: totul părea acum departe şi peste întreaga lui fiinţă plutea mireasma libertăţii. Îşi dădea seama că viaţa îi aparţinea din nou şi că va face totul de acum înainte ca să şi-o apere. Simţea o energie şi o încredere în sine de neînvins; după o asemenea minune, în adâncul sufletului era sigur că putea înfrunta orice încercare a vieţii, că putea imprima evenimentelor toată forţa credinţei sale, a hotărârii sale de neclintit.

Pe fundul prăpastiei nu se simţea duhoarea cadavrelor, aşa cum se aşteptase, pentru că natura, cu forţa ei mereu schimbătoare şi atotputernică, făcuse să dispară corpurile celor morţi, transferase substanţa lor în alte substanţe, în alte forme de existenţă: animale sălbatice, soarele, vântul, pulberea… Putea zări la oarecare distanţă, în lumina slabă, care abia pătrundea de sus printre pereţii de calcar, petele albe ale osemintelor risipite pe jos. Schelete ale atâtor nefericiţi, oase ale tovarăşilor săi veniţi să moară în locuri atât de îndepărtate şi de pustii.

Acele prime clipe de libertate redobândită fură atât de îmbătătoare, încât Metellus pierdu noţiunea timpului şi când simţi pe umăr mâna lui Quadratus i se păru că se trezeşte dintr-un vis.

— Comandante…

Se întoarse ca să-şi privească oamenii: erau zdrenţăroşi, slabi, purtând pe trupuri şi în suflete semnele unei captivităţi neomeneşti, dar în privirile lor strălucea o lumină magică, aproape nebunească, în

stare să treacă dincolo de bezna nopţii. Lumina victoriei asupra morţii, asupra tenebrelor, asupra disperării.

Îi îmbrăţişă pe rând, privindu-i în ochii plini de lacrimi emoţionate şi fiecare îmbrăţişare fu marcată de zăngănitul platoşelor care se ciocneau, al fierului lovit de fier. Era îmbrăţişarea unor soldaţi gata oricând să moară, gata să facă totul pentru că înduraseră tot ce se putea îndura.

Dar în clipa următoare, Metellus îşi dădu seama că lăsându-se prea mult legănaţi de bucuria aceea de nedescris riscau să piardă ceea ce cuceriseră cu atâta greutate.

— Trebuie să mascăm acum spărtura pe care am făcut-o în peretele galeriei. Tu, Publius, care eşti cel mai subţirel, te vei duce înăuntru şi vei închide trecerea, lăsând doar locul neapărat necesar ca să poţi ieşi din nou. Restul îl vom face de aici. Dar, până atunci, să mâncăm şi să bem apă pentru că trebuie să ne recăpătăm forţele.

— Luaţi-o încet, le spuse Martian, nu mai suntem obişnuiţi să mâncăm pe săturate. Poate fi periculos să-ţi umpli prea tare stomacul. O dată, pe când ne aflam în Pannonia, am eliberat pe unul de-ai noştri care căzuse prizonier şi fusese hrănit timp de trei luni doar cu sfeclă crudă. A mâncat cu lăcomie o pâine întreagă cu carne sărată de porc. După puţin timp era mort. Mestecaţi încet până când dumicatul se transformă într-o pastă şi abia după aceea înghiţiţi. Beţi apă cu înghiţituri mici. Îndată ce simţiţi că v-aţi săturat, opriţi-vă. O vreme va trebui să mâncaţi mai puţin şi mai des. Dacă o să faceţi cum vă spun o să vă salvaţi pielea şi o să vă înzdrăveniţi. Dacă o să vă lăsaţi duşi de pofta pentru o mâncare aşa de bună, o să muriţi.

Uxal împărţi proviziile pe care le luase din cămările taberei: pâine de orz, legume, nuci. Şi apă, multă apă.

Publius se puse pe treabă imediat şi camuflă perfect spărtura atât pe dinăuntru cât şi pe dinafară, dând dovadă de o pricepere deosebită, după care continuă să netezească suprafaţa interioară cu argilă, lucrând numai cu palmele, până când nu mai rămase decât o mică deschizătură suficientă doar ca să-şi scoată braţul de acolo; după aceea, închise şi această ultimă gaură cu o piatră care se potrivi perfect. Făcuse parte mulţi ani din echipele de *murarii* şi-şi păstrase îndemânarea pentru astfel de lucruri.

După aceea se aşezară la sfat. Metellus îi spuse lui Uxal, singurul care cunoştea întrucâtva locurile acelea:

— Îţi datorăm libertatea, Uxal, şi acum depindem în continuare tot de tine. Ce ar trebui să facem, încotro ne-am putea îndrepta?

Uxal le răspunse cu o nuanţă de mândrie în glas, conştient de rolul de călăuză pe care-l avea în momentele acelea pentru grupul de fugari.

— Sfatul meu este să nu ne mişcăm de aici.

— Cum asta?

— Exact aşa cum v-am spus. Pentru o vreme, vor trimite toţi oamenii pe care îi au ca să ne vâneze peste tot, pe toate potecile şi drumurile. Vor percheziţiona fiecare caravană, vor scotoci prin toate popasurile pentru caravane pe o rază de mai multe mile. Când se vor convinge că nu ne pot găsi la o distanţă atât de mare, vor căuta din nou prin apropiere, dar va fi greu să le treacă prin minte să ne caute pe sub pământ şi chiar dacă ar face-o, n-ar găsi nimic. Abia atunci o să ne mişcăm din loc ca să ne îndepărtăm cât de mult vom putea. M-aţi înţeles?

— Te-am înţeles foarte bine. Dar crezi că planul tău o să meargă?

— Avem de ales?

— Nu, cred că nu.

— Locul ăsta este destul de sigur pentru că ei îl consideră spurcat şi se tem să intre aici. În plus, o să avem posibilitatea să ne refacem forţele ca să putem porni la un dram lung şi greu.

— Şi armele? întrebă Balbo. Ce facem cu ele?

— Primul gând ar fi să le ascundem, să le lăsăm aici, dar nu cred că este cea mai bună soluţie. Un grup de bărbaţi înarmaţi impune respect şi are întotdeauna posibilitatea de a negocia sau de a face ceea ce doreşte; uneori îşi poate pune forţa în serviciul altcuiva, de exemplu, ca escortă. Asta, bineînţeles, în situaţii favorabile.

— Eu nu văd să existe situaţii favorabile pentru noi pe o rază de cel puţin zece mile, comentă Antoninus, dar armurile se pot desface în bucăţi; de exemplu pieptarele din zale nu ocupă spaţiu dacă sunt bine împăturite. Ar trebui să lăsăm aici doar scuturile. Sunt prea incomode.

— Bine, atunci aşa să facem, propuse Balbo, dacă suntem cu toţii de acord.

— Când vom fi în măsură să pornim la drum, continuă Uxal, vom avea nevoie de câteva animale de povară. Nu prea departe de aici este o baltă care nu seacă aproape niciodată şi este locul unde se adapă câţiva măgari sălbatici. Am văzut locul acela de la înălţime, când veneam aici ca să arunc gunoaiele. Am putea pune o capcană şi astfel facem rost de nişte mijloace de transport tocmai bune pentru noi, pentru provizii şi pentru arme.

Metellus se întoarse către Septimius şi Lucianus.

— Voi eraţi cândva nişte vânători buni, dacă îmi amintesc eu bine. Aţi putea să vă ocupaţi voi de capcane şi de prinderea măgarilor.

Cei doi încuviinţară.

— Va fi suficient să-i ţinem legaţi câteva zile şi să le dăm de mâncare iarba asta, aşa puţină, care se găseşte pe aici. O să vină după noi ca nişte mieluşei. Frânghii putem împleti din fibrele plantei ăsteia care creşte printre bolovani.

Metellus îi făcu un semn lui Antoninus care făcuse parte din corpul

de *fabri,* fierarii pricepuţi la aşa ceva, şi oşteanul încuviinţă dând din cap.

— După aceea? întrebă el din nou.

— Vom începe să coborâm pe firul acestei prăpăstii, continuă Uxal, până când vom găsi un firicel de apă şi vom merge mai departe până ce această prăpastie uscată se va transforma într-un pârâu şi, după aceea, într-un torent; vom continua până când acesta se va vărsa în alt curs de apă. Va fi un marş obositor, dar, cel puţin, vom fi feriţi vederii şi vom urma un parcurs de-a lungul căruia soldaţii persani călări nu ne vor putea urmări. Dacă nu mă înşel, la apus de aici curge fluviul Khaboras, care izvorăşte dintr-o oază foarte frumoasă; acolo ne vom putea ascunde mai uşor sau ne vom găsi un angajament ca gărzi de protecţie pentru vreo caravană. Caravanele ajung peste tot, până în inima Asiei. Dacă vom reuşi să facem un marş de o zi plecând din oază, am avea posibilitatea de a porni cu o barcă pe râu şi am ajunge astfel pe malul oceanului. Acolo, cred că ne vom afla, în sfârşit, în siguranţă şi fiecare va putea merge încotro va voi.

— Cum te-am putea răsplăti pentru tot ceea ce faci pentru noi? îl întrebă Metellus.

— Sunt răsplătit încă de pe acum. În timp ce vorbim, sunt un om liber, respir aerul curat al unei seri minunate, am în jurul meu numai prieteni. Chiar dacă asta ar fi ultima mea noapte, aş zice că a meritat. Dar mai ai răbdare cu mulţumirile. Se mai pot întâmpla multe în drumul de aici până la malul oceanului.

— Ai dreptate, spuse Quadratus, dar este exact aşa cum spui tu: în orice caz, a meritat osteneala. Abia acum îmi dau seama că a muri ca oameni liberi este la fel de important ca a trăi.

— Este de la sine înţeles, continuă Uxal, că va trebui să facem totul noaptea. Ziua, orice urmă, orice semn, vor dispărea. Cel mai mic amănunt ne-ar putea da de gol. Dacă s-ar întâmpla aşa, nu ne va mai rămâne, într-adevăr, altă soluţie decât moartea şi, dacă am ajunge într-o astfel de situaţie, trebuie să-mi făgăduiţi că prima lovitură de sabie mă va atinge pe mine. Dacă m-ar prinde viu, aş avea parte de chinuri înspăimântătoare.

Metellus îi întinse mâna.

— Ai cuvântul unui ofiţer roman. Valorează mai mult decât un jurământ.

— Bun. Să căutăm acum un adăpost pentru a sta acolo în timpul zilei. Doi dintre voi să plece în susul văii, doi în josul ei. Primul care găseşte un loc potrivit se va întoarce ca să ne anunţe. Nu faceţi zgomot, încercaţi chiar să respiraţi cu grijă. Dacă ne descoperă, suntem pierduţi.

Metellus îi trimise pe Quadratus şi pe Antoninus în josul văii, pe Balbo şi pe Septimius în partea opusă.

Septimius fu primul care descoperi o ascunzătoare în stâncă, ferită vederii şi bine camuflată de o lespede mare de calcar.

— Pe când eram copil, spuse el, în petreceam primăvara în munţi, la unchiul meu. Şi îmi plăcea să umblu prin peşteri. Nu-mi scăpa niciuna. Hai, veniţi, este un loc foarte bun şi o să încăpem cu toţii.

Ceilalţi îl urmară în tăcere, ca nişte umbre, strecurându-se unul câte unul prin crăpătura care servea drept intrare în grotă. Pe jos, nisipul era uscat, aşa că se întinseră cu toţii ca să se odihnească după încordarea evadării, epuizaţi de eforturile pe care le făcuseră, de emoţiile prin care trecuseră în ultimele ore. Metellus făcu de pază primul, avându-l alături pe Uxal care voia să-i ţină tovărăşie.

— Ce-i cu tine, n-ai încredere? îl întrebă Metellus. Ai idee de câte ori am făcut de pază în legiunea mea?

— În legiune erai sănătos, bine hrănit şi în putere. Aici ai ajuns ca o zdreanţă şi ai neapărat nevoie de odihnă. Dacă ai rămâne singur, ai putea adormi în mai puţin de o oră.

— Tu nu?

— Bătrânii dorm mai puţin. Lor le place mai degrabă să stea la taifas. Este o noapte tare frumoasă, comandante Aquila. Acesta este numele tău de familie, nu-i aşa?

— Aşa este.

— Să fiu al naibii dacă nu este un nume potrivit pentru un soldat. Cu un asemenea nume nu puteai deveni altceva decât un om al armelor.

— Pe la noi se spune *nomen est omen*: în nume îţi este scris destinul.

Uxal schimbă vorba şi îşi îndreptă din nou privirile către cer.

— Câte stele… ce minunăţie… Şi totuşi, este acelaşi cer pe care-l aveam deasupra capului şi în tabără.

— Dar cine-l mai vedea? Când ne întorceam din mină eram atât de obosiţi că ne prăbuşeam îndată după ce mâneam zeama aceea împuţită.

Uxal privi atent la un schelet care se zărea între doi bolovani.

— Cine o fi ăla de acolo?

— Ce importanţă mai are? Unul dintre cei mulţi care au murit în infernul ăsta.

— Acum, însă, suferinţele lui s-au sfârşit. Şi uite-l ce vesel este, râde cu toţi dinţii la vedere. Râde poate de noi care ne zbatem, suntem îngrijoraţi, născocim o mulţime de şiretlicuri ca să mai prelungim cu câteva respiraţii sărmana noastră viaţă. El ştie că fiecare este dator cu o moarte şi că nu are niciun rost să ne mai agităm atât. De aceea râde. Nu crezi?

— S-ar putea. Dar nu are dreptate. Nu există nici o clipă a vieţii noastre care să nu merite s-o trăieşti. Chiar şi atunci când mă aflam în cea mai neagră mizerie, faptul că mă aflam în viaţă era cel mai

important pentru mine, faptul că-mi vedeam prietenii, că vedeam mijind zorii şi murind amurgurile, că auzeam cântând păsărelele sau şacalii urlând prin bezna nopţii. Şi mai este şi speranţa. Speranţa nu moare niciodată. De exemplu, de a-mi revedea fiul.

— Aşa este, fiul tău…

— Peste zece zile o să fie ziua lui de naştere. Dacă aş fi acolo, aş da o mare petrecere pentru asta. I-aş face cadou o platoşă micuţă făcută de un meşter iscusit şi o mantie de tribun militar. Numai la aşa ceva era cu gândul! Copil bun. Învaţă, îşi respectă învăţătorii, este inteligent şi sensibil. Când mă întorceam seara de la punctul de comandă, îmi ieşea alergând în întâmpinare, îşi desfăcea sabia de la cingătoare, mă ajuta să-mi scot pulparele. Îmi aducea ştergare curate ca să fac baie şi stătea aşezat pe marginea căzii trăncănind şi punându-şi o sumedenie de întrebări.

Uxal oftă.

— Ei, trebuie să fie tare frumos să ai copii.

— Dacă ai norocul ăsta, aşa este. Tu n-ai avut niciodată copii?

— Cum puteam? Ca să ai copii, este nevoie de o soţie. Cine putea lua pe unul ca mine? Mă întreb uneori cum ar fi arătat dacă i-aş fi avut. Al tău, de exemplu, cum arată?

— Este un copil frumos, spuse Metellus. Are ochi negri şi limpezi ca ai mamei lui şi o piele netedă, de o culoare frumoasă, aurie.

— Dar cu tine nu seamănă deloc?

— Oh, sigur, cred că da. La caracter, la mişcări, până şi în felul în care merge.

— O să ajungi din nou lângă el, spuse Uxal, sunt sigur de asta.

Metellus nu mai spuse nimic. Lăsă capul în jos şi tăcu o vreme.

În clipa aceea se auziră nişte zgomote, nechezat de cai, ordine. Cei doi priviră unul la altul cu o expresie îngrijorată.

Dar, după câteva clipe, Uxal chicoti cu gura lui ştirbă.

— Nu ştiu unde să ne caute, hi hi hi!

— Linişte! îl mustră Metellus. Vrei să ne audă?

— Stai liniştit. Nu ştiu încotro s-o ia. Şi ştii de ce? Pentru că sunt siguri că de la nivelul al treilea nimeni nu a mai ieşit viu. Iar noi am şters-o tocmai pe acolo. La ora asta scotocesc peste tot, prin barăci, la gunoi, în fânare, îi percheziţionează unul câte unul pe toţi prizonierii, o să-i pună să se dezbrace şi să defileze goi prin faţa supraveghetorilor. Am văzut mai demult o scenă dintr-asta. Uite acolo! spuse el pe neaşteptate. Au trecut pe malul celălalt al prăpastiei. Şi-i arătă nişte lumini care se mişcau pe marginea văgăunii, în partea opusă taberei. Ca să ajungă acolo au fost nevoiţi să facă un ocol foarte lung. Am auzit că dincolo de prăpastia asta nu se poate trece multe mile la deal şi la vale; de aceea au construit tabăra în locul acesta.

După o vreme, călăreţii care se vedeau trecând prin noapte fură înghiţiţi de bezna de nepătruns. Metellus privi poziţia stelelor şi spuse:

— Este vremea schimbului al doilea de pază. Mă duc să-l trezesc pe Quadratus. Ar trebui să aţipeşti şi tu un pic.

Când se putu culca şi el pe nisipul uscat, în aerul călduţ al grotei, se simţi împăcat cu el însuşi şi cu natura care-l înconjura şi-l proteja în colţişorul acela de sub stâncă. Nu dormi mult, dar somnul fu adânc şi odihnitor.

Îl treziră razele soarelui şi vocea lui Uxal.

— Ne bărbierim, comandante?

— Ceee?

Bătrânul se afla deja în faţa lui cu un castronaş cu apă, un pămătuf, foarfeci şi un brici.

— Dar de unde ai luat chestiile astea?

— Când m-am întors în tabără ca să iau provizii şi apă, am văzut că prin magazie erau şi alte lucruri, aşa că m-am servit cu ce am apucat. În halul în care arătaţi se vede de la poştă că sunteţi nişte prizonieri evadaţi. Obrajii bine raşi o să vă facă să arătaţi ca nişte oameni de vază.

Metellus se supuse de bunăvoie torturii lui Uxal care îi scrijeli obrajii cu un brici departe de a fi în zilele lui cele mai bune şi cu nişte foarfeci care probabil că fuseseră folosite la tunsul oilor. Cu toate acestea şi cu Uxal în frunte, cu toţii fură de acord cu o asemenea operaţiune, aşa că se aşezară disciplinaţi la coadă ca să se radă. Acel ritual simplu al unei vieţi civilizate îi făcea să se simtă oarecum reveniţi în viaţa normală de dinainte, părea un fel de prevestire a unei întoarceri apropiate la o viaţă obişnuită.

***

Hrana fu porţionată în perspectiva şederii în grotă şi a lungii călătorii care-i aştepta, dar Publius şi Lucianus, care luptaseră în campaniile din Palestina şi din Arabia, descoperiră în scurt timp nişte plante cu rădăcini care aveau gust de alune şi erau foarte hrănitoare. La lăsarea întunericului ieşeau să le culeagă, după ce-şi mânjeau cu praf corpul pentru a fi cât mai puţin vizibili.

Mai greu le fu să captureze măgarii sălbatici. Mai întâi împletiră funii din fibrele unei plante, apoi, după ce făcură laţuri, pregătiră capcanele şi fură nevoiţi să sacrifice multe dintre plantele delicioase cu care se hrăneau, punându-le ca momeală pentru animale.

În trei zile prinseră doar trei măgari, două femele şi un mascul, care fură duşi, cu toate că erau îndărătnici şi dădeau mereu din copite, la grota care servea de adăpost micului grup. Acolo fură obişnuiţi cu prezenţa oamenilor şi începură să primească hrana din mâinile celor care îi capturaseră. Din acelaşi fibre din care făcuseră frânghiile pentru măgari confecţionară şi câteva rogojini pe care puteau la

început să doarmă, dar mai târziu aveau să le folosească şi în multe alte scopuri.

Într-o zi, Metellus şi Antoninus căutară o posibilitate de a se căţăra pe peretele prăpastiei şi, sub acoperirea întunericului nopţii, reuşiră să ajungă sus, într-un loc de unde puteau observa ce se petrecea în tabăra de la Aus Daiwa. Era o adevărată forfotă a patrulelor care veneau şi plecau fără încetare. Semnale luminoase se vedeau pâlpâind pe vastele întinderi ale deşertului, în toate direcţiile, până la orizont. Persanii nu se resemnaseră, încă îi mai căutau.

Se hotărâră să mai aştepte încă două zile înainte de a pleca, pentru că mai erau două nopţi de lună plină, după care urmau altele cu întuneric deplin.

Înfăşurară cu paie copitele măgarilor, încărcară pe spinarea animalelor armele şi platoşele pe care le acoperiră cu rogojini, după care, când ultimele raze ale soarelui dispărură la orizont, porniră la drum. Îşi recăpătaseră forţele, atât datorită odihnei la care fuseseră obligaţi, cât şi cu ajutorul hranei consistente căreia îi duseseră dorul atâta timp.

Înaintară cu mare precauţie, căutând mai mult să nu facă zgomot decât să meargă mai repede şi, când se opriră, în zorii zilei următoare, nu străbătuseră probabil mai mult de o milă. Se aflau într-un loc primejdios, fără nici o posibilitate de a se ascunde şi prea aproape de tabără. Era de-ajuns ca o patrulă să treacă pe malul de răsărit al defileului şi i-ar fi observat.

Hotărâră să se împartă în trei grupuri, păstrând între ele o distanţă de circa trei sute de paşi, ca să nu fie descoperiţi toţi o dată, dacă s-ar fi întâmplat să apară pe neaşteptate vreo patrulă, şi continuară să înainteze cu speranţa că vor ajunge la un adăpost mai sigur.

Centurionul Elius Quadratus, care se afla în fruntea micii avangărzi, auzi la un moment dat zgomotul unor copite pe malul defileului şi le ordonă camarazilor săi să se lipească de peretele de stâncă, iar pe Antoninus care se afla alături de el îl trimise să-i oprească din drum pe ceilalţi.

Antoninus ajunse la timp: o clipă mai târziu, grupul lui Balbo, Uxal şi Lucianus cu măgari cu tot ar fi apărut în loc descoperit. Aşteptară ţinându-şi răsuflarea până când se auzi zgomotul de galop care se îndepărta, apoi ajunseră la tovarăşii lor care se pregătiseră deja pentru ce era mai rău, gata să-şi vândă cât mai scump pielea.

— Zeii au fost de partea noastră, spuse Metellus. Să mergem mai departe, n-avem de ales.

Mai merseră o milă, protejaţi pe alocuri de umbra înălţimilor şi a stâncilor care se înălţau pe malul de răsărit al văii, mereu cu teama de a nu fi descoperiţi, până găsiră un adăpost suficient de larg ca să se refugieze acolo cu toţii. Trecerea unor torente cauzate de inundaţii

săpase în piatra mai friabilă, aflată între două straturi de cremene, o cavitate destul de adâncă şi de înaltă pentru ca un om să poată sta în picioare. Intrară acolo în cea mai mare grabă, mai întâi animalele cu povara lor şi mai apoi oamenii, după care putură să se bucure de o odihnă binemeritată.

Metellus îi trimise pe Publius şi pe Antoninus să exploreze peretele de piatră ca să caute un loc prin care ar fi putut urca pentru a observa teritoriul din jur, tabăra de la Aus Daiwa, dacă nu era prea departe, şi centura de fortificaţii care, în locul acela, ar fi trebuit să se afle deja în spatele lor.

Cei doi, purtând doar tunica scurtă, se căţărară pe o cornişă stâncoasă datorită căreia ajunseră aproape de vârf şi se instalară să facă de pază tot restul zilei, astfel încât ceilalţi să se simtă în siguranţă.

Când se întoarseră, la căderea nopţii, simţiră o anumită agitaţie printre camarazii din grotă şi descoperiră că Septimius şi Lucianus reuşiseră să doboare cu suliţele un ţap sălbatic pe care acum îl jupuiau.

— Pe Hercule! exclamă Quadratus. Nu ştiam că sunteţi aşa buni vânători.

— Eu sunt pe jumătate celt, îi răspunse Septimius. Pe la noi învăţăm să vânăm mistreţi chiar înainte de a vorbi.

— Eu sunt pe jumătate grec, spuse Lucianus şi-mi place carnea friptă. Abia aştept!

— Nici să nu te gândeşti, îl dezamăgi Metellus. Suntem încă prea aproape de tabără. Fumul şi mirosul ne-ar putea da de gol. O să mâncăm carnea crudă. Va fi la fel de hrănitoare.

— Carne crudă? interveni Uxal. Nu prea se potriveşte cu un ştirb ca mine. Înseamnă că eu am să mănânc doar făină de năut şi apă. Dar soldaţii îi tocară cu pumnalele măruntaiele animalului, inima şi ficatul, astfel că putu mânca şi el. Apoi tăiară şi conservară carnea cealaltă, învelind totul în rogojini, cu speranţa că o vor putea fierbe sau afuma când s-ar fi ivit vreo posibilitate.

Păreau bine dispuşi, dar se putea ghici o îngrijorare palpabilă, o teamă nelămurită care îşi făcea loc în sufletele lor. Teama că acea libertate recucerită ar putea să ia sfârşit, mai devreme sau mai târziu, şi că soarta nu le va lăsa tuturor timpul de a-şi lua viaţa pentru a nu cădea vii în mâinile duşmanului. Urletul şacalilor întâmpină apariţia lunii în formă de seceră subţire şi anunţă primul schimb de pază pentru centurionul Sergius Balbo şi legionarul Septimius. Se instalară, înarmaţi doar cu pumnalul şi cu sabia, la adăpostul a doi bolovani din mijlocul defileului, la zece paşi unul de altul, şi stătură de veghe în tăcere, cu auzul încordat ca să surprindă şi cel mai mic zgomot, sfredelind cu ochii bezna nopţii.

Din când în când, Balbo îl chema pe camaradul său.
— Ei, blondule! Tot acolo eşti?
— Aici sunt, centurionule, îi răspundea Septimius. Tot aici.

9

Porniră din nou la drum după al doilea schimb de pază şi, după o vreme, terenul deveni ceva mai uşor de străbătut. Fundul văii se lărgi, malurile laterale deveniră mai scunde căpătând un profil mai puţin accidentat, iar pe fund pietrele lustruite de vântul puternic şi de apă ofereau un dublu avantaj: se putea călca mai comod pe ele şi nu rămâneau urme care i-ar fi putut ajuta pe urmăritori.

Albul bolovanilor de calcar şi al pereţilor reflecta puţină lumină, care le permitea drumeţilor să vadă pe unde calcă. Înainte de revărsatul zorilor străbătuseră cam trei mile în deplină tăcere şi într-un calm total. De-acum înainte sperau ca restul drumului să-l facă fără obstacole prea mari, dar, în realitate, niciunul dintre ei nu îndrăznea să creadă aşa ceva, ca şi cum totul fusese până atunci prea uşor.

Căutară un nou adăpost în care să se poată ascunde şi rămaseră acolo până la căderea întunericului. Metellus îi trimise pe Lucianus şi pe Septimius, care păreau să se înţeleagă bine între ei, să exploreze împrejurimile ca să se asigure că nimeni nu-i urmărea. Cei doi cercetaşi nu aveau prea multe posibilităţi de a se mişca în zona aceea lipsită de vegetaţie şi aproape netedă, dar constituiau un fel de avangardă care-i putea feri pe ceilalţi de surprize neplăcute, puteau semnala apropierea unor eventuale patrule inamice sau a unor caravane: primele ar fi însemnat un pericol mortal, celelalte ar fi însemnat salvarea.

Făcură la fel încă patru nopţi, până ce ajunseră într-un loc în care văgăuna de până atunci se desfăcea într-o albie largă acoperită de bolovani şi de prundiş, presărată cu tufe spinoase şi cu plante aromatice. Se opriră ca să se sfătuiască.

— De aici încolo vom fi tot mereu la vedere, spuse Metellus. Dacă ar apărea nişte patrule, ne-ar observa imediat. Pe de altă parte, este de la sine înţeles că nu ne putem întoarce din drum sau să rămânem pentru vecie adăpostiţi între pereţii defileului. Uxal este cel care cunoaşte mai bine zona şi părerea lui va conta mai mult decât a oricăruia dintre noi.

— Eu nu pot să spun mare lucru, începu Uxal. Cred că singurul lucru pe care-l putem face este să urmăm albia aceasta secată. Oricum, malurile sunt destul de înalte ca să ne ascundă într-o oarecare măsură. În caz de alarmă, ne vom culca la pământ şi vom aştepta să treacă pericolul. Noaptea ne va ajuta şi ea să ne ascundem, cu toate că lumina lunii creşte din ce în ce mai mult. Dacă îmi aduc eu bine aminte, peste două sau trei etape de mers ar trebui să dăm de drumul caravanelor care merg către oaze şi către malul oceanului şi, în felul acesta, posibilităţile noastre de a ne salva vor creşte în fiecare zi.

— Pe toţi zeii, eşti un adevărat strateg! exclamă Balbo, pe un ton ironic. Mai ai puţin şi o să-l întreci pe comandantul Metellus.

— Dacă ai o idee mai bună, îi răspunse Uxal, nu te opreşte nimeni să ne-o prezinţi. Eu spun ceea ce ştiu şi propun ceea ce cred eu de cuviinţă că putem face.

— Balbo glumea, interveni Metellus. Sunt şi eu de aceeaşi părere cu tine. Trebuie doar să sperăm că vom avea şi de acum încolo un pic de noroc. Ceea ce mă îngrijorează este lipsa de mâncare. Cam în două zile, rezervele noastre de hrană se vor termina, iar apa este şi ea pe sfârşite. Asta este problema cea mai importantă.

— S-ar putea să dăm de apă destul de curând, pentru că vegetaţia din valea aceasta este din ce în ce mai deasă. Cât despre mâncare, poate că ştiu cum să ne-o procurăm dacă ajungem la oaza de pe fluviul Khaboras. Dacă, însă, situaţia ar deveni disperată, nu ne mai rămâne decât să apelăm la carnea de măgar.

— Dacă-i pe-aşa, spuse Metellus, să pornim din nou la drum şi sper să nu ne părăsească norocul. Singura măsură de precauţie pe care o putem lua este să trimitem pe cineva în faţă ca să cerceteze terenul şi pe altul în urmă ca să ne asigure spatele. Mai mult de-atât nu putem face.

Fu ales Antoninus ca avangardă şi Quadratus ca ariergardă, fiecare mergând la circa o jumătate de milă de micul convoi. La apariţia zorilor, şi unul şi celălalt reveneau alături de camarazii lor ca să le spună ce observaseră.

Făcură astfel două etape, cam două parasanghe, adică în jur de şase mile romane. În dimineaţa celei de-a doua etape, Quadratus veni lângă ceilalţi cu o expresie îngrijorată.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă Metellus.

— Am zărit pe cineva, comandante. Cineva care, după părerea mea, ne urmăreşte.

— Câţi sunt?

— Unu.

— Doar unu? Asta mi se pare ciudat.

— Eu doar unu am văzut. Şi sunt aproape sigur că nu erau şi alţii cu el.

— Era călare?

Quadratus confirmă.

— Persanii merg peste tot în grupuri destul de mari, interveni Uxal. Este aproape imposibil să umble pe aici primprejur doar câte unul, pentru simplul motiv că, dacă unul descoperă ceva, nu are posibilitatea de a anunţa acest lucru decât dacă pierde contactul cu cel pe care-l urmăreşte.

— Este perfect adevărat, îl aprobă Metellus. Dar, atunci, cine ar putea fi?

— N-am nici mai mică idee, răspunse Quadratus. L-am văzut în depărtare pe creasta unui deal, de două ori, după care a dispărut.

— Nu putem afla decât într-un singur fel, spuse Metellus. Să-i ieşim în întâmpinare şi eventual să-l luăm prin surprindere, măcar cu o oră înainte de ivirea zorilor. Ia-l cu tine pe Publius care este sprinten şi poate alerga iute şi încercaţi să aflaţi cine este şi ce vrea. Dar nu vă expuneţi, nu riscaţi nimic. Scopul nostru este să aflăm ce are de gând, dar asta fără să ne descoperim noi.

— O să facem tot ce putem, comandante, răspunse Quadratus. Poţi conta pe noi.

— Foarte bine. Odihniţi-vă câteva ceasuri şi apoi porniţi la drum. Luaţi-vă sabia şi pumnalul, s-ar putea să aveţi nevoie. La cel mai mic semn de pericol întoarceţi-vă cât puteţi de repede ca să ne anunţaţi şi pe noi.

— Am înţeles, comandante, răspunse Quadratus, după care se îndepărtă împreună cu camaradul său şi se culcară pe o rogojină la umbra unei tufe de tamarix.

În toiul nopţii, când luă sfârşit primul schimb de pază, se sculară, îşi luară armele şi porniră în direcţie contrară celei pe care veniseră.

Merseră cu mare grijă, încercând să se strecoare pe lângă tufele rare, pe după bolovani sau târându-se prin adânciturile terenului. Lumina firavă a lunii noi le îngăduia să distingă destul de bine locurile din jur, aşa că înaintau destul de repede, iar pe cerul perfect senin străluceau roiuri de stele. La un moment dat, Quadratus îi făcu semn camaradului său să se oprească.

— Ce este?

— Nu simţi? Miroase a ars.

— Aşa este. Acum îmi miroase şi mie.

— Un foc. Focul unui drumeţ. Şi nici nu pare să fie prea departe.

— Mergem să aruncăm o privire?

— Da, dar trebuie să ne târâm până dăm de el. Nu vreau să riscăm nimic.

Luară o distanţă de câţiva paşi unul de celălalt şi înaintară cu cea mai mare prudenţă, încercând să nu facă niciun zgomot, pipăind pământul cu picioarele şi cu mâinile ca să nu mişte din loc vreo piatră şi să-şi facă simţită prezenţa. Străbătură astfel poate o jumătate de milă, până când Quadratus îi dădu un semnal lui Publius: ţipătul bufniţei pe care-l foloseau întotdeauna în timpul campaniilor militare pentru a indica apropierea de ţinta fixată.

Publius răspunse în acelaşi fel şi se apropie cu grijă de el.

Quadratus arătă cu degetul înaintea sa: un foc stins, care încă mai răspândea un miros slab de fum. Cei doi priviră de mai multe ori în jur, după care se apropiară.

Quadratus îşi afundă degetele în cenuşă.

— Încă mai este caldă. Nici măcar n-a mai avut grijă să stingă focul.

— Aşa este, răspunse Publius, luând şi el puţină cenuşă în palmă. Poate că avea prea puţină apă şi n-a vrut s-o risipească.

— Astea-s prostii. Era suficient să arunce puţin nisip ca să stingă jarul. Mai că-mi vine să cred că a vrut să ne atragă aici ca să…

Nu avu timp să-şi termine fraza, pentru că Publius îl înghionti ca să-i atragă atenţia. Îi făcu un semn din priviri, cu o expresie de uimire şi de teamă.

În faţa lor, la nu mai mult de douăzeci de paşi, se afla un călăreţ, nemişcat în şa. În lumina slabă a lunii, putea fi văzut destul de bine: zvelt ca un băieţandru, necunoscutul era îmbrăcat în pantaloni şi cazacă, iar faţa îi era ascunsă aproape în întregime de o fâşie de pânză neagră, prinsă în părţi sub un fel de căciulă cum nu mai văzuseră până atunci.

— Ce crezi, este înarmat? murmură Publius.

— Mă tem că da, răspunse Quadratus. Nu te mişca. Nu se poate şti ce are de gând.

Călăreţul îşi îndemnă calul cu călcâiele şi porni la pas dând ocol celor doi bărbaţi pe care-i avea în faţă. Tăcerea nopţii era deplină în acele momente, dar zgomotul copitelor era aproape imperceptibil.

— S-ar părea că nici nu atinge pământul, mai şopti Publius şi dădu să se răsucească pentru a rămâne cu faţa la misteriosul călăreţ.

— Nu te mişca, îl avertiză Quadratus. Nu te întoarce cu faţa spre el. Oricum, n-o să ne lovească pe la spate. Dacă ne rotim o dată cu el, s-ar putea să creadă că ne este frică.

— Ăsta-i adevărul, recunoscu Publius printre dinţi şi rămase nemişcat.

Călăreţul îşi termină ocolul în jurul celor doi bărbaţi, care rămăseseră nemişcaţi lângă vatra stinsă a focului, oprindu-se din nou în faţa lor. Pe neaşteptate, în mâinile sale apăru un arc, cu săgeata pregătită şi gata încordat.

— Gata, s-a terminat, şopti Publius. Adio, centurionule, ne întâlnim în Hades.

Quadratus nu-i răspunse. Fixa ca vrăjit vârful săgeţii. Călăreţul îl luă la ţintă timp de câteva clipe, după care slăbi coarda arcului, îşi puse din nou arcul pe umăr şi dădu pinteni calului, dispărând în scurt timp dincolo de o colină.

Cei doi romani se priviră în faţă fără să scoată nici o vorbă şi porniră către ceilalţi.

Ajunseră la camarazii lor când zorile erau aproape şi le povestiră ceea ce li se întâmplase. După ce-i ascultă cu cea mai mare atenţie, Metellus se întoarse către Uxal.

— Tu ce părere ai? Cine putea fi? Cu siguranţă, nu un cercetaş de-al persanilor: de ce le-ar fi cruţat viaţa?

— Nu cred nici eu că era un cercetaş persan pornit pe urmele noastre. Nu s-ar fi mulţumit doar să-i ameninţe cu arcul şi, de altfel, n-ar fi fost singur. Tot ceea ce aş putea să spun este că nu vrea să aibă de-a face cu nimeni. Dacă s-ar întâmpla ca vreunul dintre noi să mai treacă prin faţa lui, nu ar sta la îndoială şi ar slobozi săgeata din arc.

— Am şi eu impresia asta, spuse Quadratus. Ar fi avut tot timpul să ne străpungă cu câte o săgeată, dacă asta ar fi avut de gând. A vrut doar să ne facă să înţelegem că trebuie să stăm departe de el şi că, dacă îl mai urmărim, nu se va gândi de două ori înainte de a trage în noi.

— Aţi spus că avea un fel de văl negru care îi acoperea gura? îi întrebă Metellus pe cei doi.

— Da, prins în jurul frunţii cu un fel de căciulă ciudată. Purta o cazacă încheiată în faţă şi strânsă la mijloc cu o centură. Şi pantaloni şi încălţări care îi acopereau picioarele.

O imagine trecu fulgerător prin mintea lui Metellus, aceea a călăreţului cu faţa acoperită pe care-l văzuse apărând timp de câteva clipe la Edessa, printre războinicii din suita lui Shapur şi, după aceea din nou, în timpul drumului pe care-l făcuseră, ca prizonieri, de-a lungul podişului persan.

— Totuşi, individul acela este ciudat, spuse Severus. Ne urmăreşte, dar nu ne dă voie să-l urmărim şi noi pe el.

— Nu s-ar putea spune că ne urmăreşte, remarcă Balbo care până în clipa aceea nu scosese nici o vorbă. Poate că doar merge pe acelaşi drum ca şi noi. Poate că fuge şi el de cineva sau de ceva, exact la fel ca noi.

— S-ar putea, spuse Metellus, aşa că eu nu mi-aş face prea mari probleme. Să mergem mai departe pe drumul nostru. Acum, să plecăm, cât mai este răcoare. Când se va face prea cald, ne oprim la adăpost, în caz că găsim unul, dacă nu, o să încercăm să ne facem unul cum vom putea. Hai, sus, plecăm.

Porni în frunte, urmat de Balbo şi de Quadratus, apoi veniră Uxal, Septimius şi Lucianus trăgând după ei măgarii, iar în urma lor Antoninus, Severus, Martian, Publius şi Rufus care nu se despărţea de lancea sa nici în timpul marşului.

Zorile nu se lăsară prea mult aşteptate şi se iviră, mai întâi printr-o dâră rozalie în stânga drumeţilor, apoi printr-un arc luminos care făcu stelele să pălească una după alta. Când soarele apăru la orizont, câmpia fără margini, pe care doar cu puţin timp înainte lumina şovăitoare şi amestecul dintre albastrul nopţii şi zorii roz o modelau şi o scăldau într-o mulţime de culori şi de umbre amăgitoare se transformă într-o stepă prăfuită şi orbitoare, ca o lespede informă pe deasupra căreia aerul încins plăsmuia imagini înşelătoare.

Când văzu că sudoarea curgea şiroaie pe oamenii săi, Metellus le

dădu ordin să se oprească şi să înalţe un adăpost din câţiva pari şi rogojini. Măgarii fură lăsaţi liberi să pască tufele de tamarix şi alte ierburi ca nişte mingi de un verde intens, care reuşeau să reziste printre pietrele încinse.

Se trântiră la pământ unul lângă altul, îşi acoperiră cumva feţele şi încercară să adoarmă. Rămaseră de pază doar Rufus şi Publius, ţinând sub observaţie pustietatea din jur.

— Uite-l acolo, spuse deodată Publius.

— Pe cine?

— El. Arcaşul călare.

— Eu nu văd nimic.

— Uită-te înspre vârtejul acela de praf. Pe măgura aia.

— Ai vederea bună. Acum că m-ai făcut atent, îl văd şi eu. Ce-o fi făcând acolo?

— Nimic. Stă nemişcat în mijlocul deşertului, pe calul său.

— Şi încă nu i-au luat foc creierii de la arşiţa asta?

— Habar n-am ce să zic. Cine ştie de unde vine, cine ştie cine o fi. Se spune că Asia este atât de mare că acoperă tot restul lumii. Sunt acolo locuri în care trăiesc monştri cu un singur picior, iar alţii nu au o faţă ca toţi oamenii, ci un ochi în mijlocul pieptului.

— Şi tu crezi aşa ceva?

— Nu ştiu, dar el nu este ca noi, îţi spun eu. Ne-am trezit cu el în faţa noastră ca şi cum ar fi căzut din cer. Şi cine ştie ce se ascunde sub masca aceea neagră care-i acoperă aproape toată faţa. Centurionul Quadratus este un bărbat plin de curaj, doar ştii asta, dar s-a făcut alb ca varul când s-a pomenit cu el în faţă, în lumina lunii, cu un arc îndreptat asupra lui.

— Toţi oamenii sunt albi ca varul în lumina lunii.

— N-aveţi de gând să terminaţi cu sporovăiala? îi întrerupse Quadratus. Eu aş vrea să dorm o oră sau două, dacă o să mă lăsaţi voi.

Cei doi tăcură, dar nu scăpau din ochi mica siluetă întunecată, ce continua să stătea nemişcată pe ridicătura de pământ din depărtare.

— Dacă vrei să-ţi spun ce cred eu, continuă în şoaptă Rufus, ăla nu vrea să ne-o ia înainte. Ne lasă pe noi să mergem înaintea lui ca să nu aibă parte de nici o surpriză.

— Sau poate că nici nu ştie încotro s-o ia şi atunci vine în urma noastră cu speranţa că noi ştim drumul.

— Da, s-ar putea şi asta. Oricum, are dreptate comandantul. Să-l lăsăm să fiarbă în suc propriu şi noi să ne vedem de ale noastre. Mai devreme sau mai târziu o să scăpăm de el.

Într-adevăr, fantomaticul călăreţ dispăru la fel de brusc cum apăruse. Rufus şi Publius se duseră pentru câteva clipe să aducă înapoi măgarii care se îndepărtaseră cam mult şi, când îşi îndreptară din nou privirile către dealul cu pricina, călăreţul dispăruse în tremurul aerul

încins de soarele necruţător.

La apropierea serii, mâncară câteva curmale uscate şi nişte nuci, îşi bău fiecare ultima porţie de apă servită de Martian într-o cană din lemn, după care porniră din nou la drum urmând în continuare albia secată a râului.

Merseră toată noaptea şi la fel făcură şi în noaptea următoare, cu stomacul aproape gol şi cu buzele arse de sete. Simţeau cu toţii că în curând puterile aveau să-i lase. Urmele chinuitoare ale unui an şi jumătate de muncă istovitoare, într-o umilinţă de neînchipuit, nu puteau fi înlăturate prea uşor, cu atât mai mult cu cât acum erau nevoiţi să-şi găsească drumul către o libertate adevărată, la capătul unei călătorii care parcă nu se mai sfârşea. Îşi continuau marşul către zări, îndurau foamea şi setea doar printr-o încordare fantastică a voinţei, împinşi din urmă de tăria sufletească a unor fiinţe călite în cele mai înspăimântătoare încercări.

Starea lui Uxal era aceea care îi îngrijora cel mai mult: vârsta sa înaintată, oboseala, emoţiile acelei aventuri păreau să-l copleşească pe bătrân mai mult decât pe oricare dintre ei.

În sfârşit, în zorii celei de-a treia zile, în albia secată prin care mergeau, începură să se arate semnele unei vegetaţii ceva mai abundente şi Uxal parcă îşi reveni dintr-o dată şi chiar îi îndemnă pe fugari să meargă înainte, în loc să se oprească pentru a-şi pregăti adăpostul pentru o nouă zi.

— Dar de ce să ne grăbim neapărat? întreba Metellus. Am aşteptat atât, putem avea încă puţină răbdare.

— Sunt sigur că ne-am apropiat de ţinta noastră, îi răspundea Uxal. Vezi păsărelele acelea? Sunt scatii şi au nevoie de apă în fiecare zi. O să vezi că aproape am ajuns unde trebuia.

Şi nu se înşela. După mai puţin de două ceasuri, temperatura scăzu simţitor şi în mijlocul acelei albii uscate apăru primul pâlc mai des de vegetaţie.

— Mă duc eu înainte, spuse Uxal. Nu se ştie niciodată. Voi aşteptaţi-mă aici şi căutaţi să nu fiţi văzuţi.

Plecă singur şi se întoarse după o vreme cu părul alb şi cu veşmintele ude; gura i se deschidea într-un zâmbet larg, care ar fi fost de-a dreptul frumos, dacă i-ar mai fi rămas şi vreun dinte de arătat.

— Apă, spuse.

— Apă, repetă Metellus, parcă nevenindu-i să creadă.

— Şi curmale şi boabe de fistic. Din belşug.

Metellus nu mai spuse nimic, dar în adâncul sufletului mulţumi strămoşilor şi duhului protector al Cleliei care îl ajutaseră să trăiască o asemenea clipă. Merse după Uxal care îi arăta drumul până pe coama unui deal şi acolo se opri să privească spectacolul salvării, îi privi după aceea pe oamenii săi cum alergau către păduricea de palmieri şi

de tamaricşi viguroşi şi parcă nu îndrăznea să creadă că făcuseră cu toţii un nou pas către libertatea deplină.

— Apa şi hrana, se gândea el în timp ce se amesteca printre camarazii săi, ne vor da forţa şi curajul de a merge mai departe. Şi, de acum înainte, nu se poate să nu fie bine. O să dăm şi de aşezări omeneşti, de târguri şi de caravane care ne vor putea duce cât mai departe de iadul din care am scăpat.

Îi apăru iarăşi în minte imaginea fiului său şi i se păru că băiatul fusese acela care, cu gândurile şi cu încrederea că tatăl său se va întoarce, îi trimisese apa aceea atât de binefăcătoare. Era convins că gândurile bune ale persoanelor care-l iubeau de departe făcuseră ca lucrurile să iasă bine, spre folosul lui şi al tovarăşilor săi.

Apa izvora dintre doi bolovani mari de calcar, umplând până la refuz un mic bazin natural şi, de acolo, printr-o scobitură în piatră, se scurgea la vale, dând naştere unei mici cascade, care mai apoi se transforma într-un pârâu, croindu-şi drum printre pietre lustruite de vreme şi nisip fin.

Soldaţii îşi lepădaseră straiele zdrenţuite, luau apă cu palmele făcute căuş şi se stropeau unul pe altul, râzând fericiţi ca nişte băieţandri, bucuroşi că îşi eliberau trupurile de praful amestecat cu sudoare, de urmele murdăriei care parcă li se încrustase în piele şi în păr. După ce-şi potoli setea, Metellus luă parte şi el la baia aceasta colectivă cu senzaţia că-şi recapătă forţele şi încrederea în ceea ce avea să urmeze.

Se făcuse amiază când terminară scalda. Se trântiră pe nisip ca să se usuce, lăsându-l pe Martian să facă de pază la marginea oazei.

Lucianus observă că împrejur se vedeau multe urme de animale.

— S-ar putea să facem rost aici şi de carne, spuse el. La lăsarea întunericului, vor veni să se adape gazele, capre sălbatice şi antilope. Trebuie numai să ai puţină răbdare şi să loveşti cu precizie.

— Am putea face chiar şi un foc? întrebă Severus.

— Eu cred că nu mai suntem într-un pericol aşa de mare, îi răspunse Uxal. Suntem la multe mile de tabăra de la Aus Daiwa şi au trecut destul de multe zile de la fuga noastră. Aia nu ştiu pe unde să ne mai caute şi, de altfel, aici ne aflăm în zona prin care trec toate caravanele. Fumul de la locurile lor de popas este ceva obişnuit şi, mai mult, noaptea nu se poate observa. Ar fi de ajuns dacă am ascunde focul după nişte rogojini sau cum vom putea.

— Eu nu sunt de aceeaşi părere, le spuse Metellus, dar, dacă sunteţi cu toţii de acord, eu sunt gata să risc.

Avem nevoie să ne mai întremăm cumva şi o halcă de carne friptă este o ispită prea mare chiar şi pentru un comandant de legiune.

Soldaţii izbucniră în râs, după care, unul după altul se lăsară furaţi de un somn odihnitor. Mai târziu, până aproape de înserat, culeseră

curmale încă necoapte, dar bune de mâncat chiar şi aşa, şi chiar fistic pe care voiau să-l coacă pe cărbuni atunci când urma să aprindă focul. Lucianus şi Septimius le spuseră celorlalţi să se îndepărteze de izvor şi se aşezară la pândă. Rufus li se alătură, ţinându-şi ca de obicei lancea la îndemână, şi toţi trei aşteptară să se lase întunericul. Măgarii fură lăsaţi liberi pentru ca prezenţa lor în jur să liniştească animalele sălbatice.

Aşteptară mai mult decât îşi închipuiseră. O gazelă tânără se apropie îndată după asfinţit, dar probabil că adulmecă un pericol pentru că se îndepărtă în grabă, cu salturile ei mari. Mai târziu, fu rândul unui şacal să apară, şi el se adăpă liniştit, îndepărtându-se după aceea cu paşi mărunţi. Animalele mai mari apărură abia când noaptea pusese stăpânire peste oază: o antilopă şi o pereche de capre sălbatice. Profitând de lumina slabă a lunii, Lucianus ţinti cu atenţie şi slobozi săgeata. Una dintre capre, lovită în şold, încercă totuşi să scape cu fuga, dar Rufus era deja pregătit să intervină şi el, aşa că aruncă lancea care se înfipse între coastele animalului. Septimius ucise capra cu pumnalul, o jupui şi o tăie în bucăţi. În acest timp, Uxal încerca să aprindă focul după metoda nomazilor, frecând o nuia de sicomor în scobitura unei crengi uscate de tamarix. Obosi repede, dar fu înlocuit de Balbo şi de Quadratus, care doar privindu-l câteva clipe, înţeleseseră ce aveau de făcut. În scurt timp, creanga de tamarix începu să fumege şi imediat după aceea se iscă o flăcăruie plăpândă.

Fu cea dintâi masă pe cinste de care aveau parte după nouăsprezece luni de captivitate şi Uxal reuşi să dea şi mai mult gust fripturii cu o iarbă sărată culeasă dintre pietre.

— Dacă am mai avea şi un strop de vin… oftă Antoninus. Ia gândiţi-vă ce-ar fi! Aş da orice pentru o înghiţitură de Massicus.

— Bine măcar că am avut apă, îl linişti Metellus, este o adevărată minune.

— Comandante, spuse Rufus, acum putem spune că am reuşit, nu-i aşa? Cred că de-acum nu ne mai caută.

Metellus smulse un fir de secară sălbatică şi-l răsuci câteva clipe între degete, în tăcere, înainte de a-i răspunde tânărului.

— Trebuie să gândeşti întotdeauna cum ar gândi duşmanul. Dacă ai fi în locul lor, ce ai face? Te-ai recunoaşte învins?

Rufus nu răspunse.

— Să vedem ce-o mai fi, adăugă Metellus. Fiecare zi este una câştigată. Sigur că putem reuşi, cum să nu? Cu fiecare ceas care trece, ne apropiem tot mai mult de libertate totală, dar nemernicii aceia nu se vor da bătuţi. De asta putem fi siguri. Acoperiţi cu nisip tăciunii, ştergeţi urmele, încărcaţi totul pe măgari şi să plecăm.

Porniră la drum şi curând se făcură nevăzuţi în bezna nopţii.

10

O caravană apăru pe creasta unui deal, la o distanţă nu mai mare de trei sau patru mile: era formată din douăsprezece cămile care duceau poverile şi dintr-o mică escortă de călăreţi. Se distingeau ca nişte siluete întunecate, pentru că razele soarelui de dimineaţă băteau drept în spatele lor şi părea să meargă în aceeaşi direcţie ca oamenii lui Metellus. Aceştia continuau să străbată albia pârâului ca să nu fie văzuţi şi comandantul se îndepărtase de câteva ori la câteva sute de paşi în dreapta sau în stânga, pentru a-şi da seama dacă micul convoi putea fi zărit; se liniştise văzând că, din afară, cu greu se puteau distinge capetele celor mai înalţi oameni ai săi, de fapt imposibil de observat pentru cineva care nu ştia de prezenţa lor acolo.

Se hotărî să continue drumul doar pe timpul nopţii, pentru că strategia aceea dăduse cele mai bune rezultate până atunci, dar porneau la drum încă de la asfinţitul soarelui şi nu se opreau decât la apariţia primelor raze ale soarelui. În felul acesta reuşi să mărească distanţa de cei din caravană până la aproape şapte, opt mile.

Pe măsură ce înaintau, cursul de apă de pe fundul albiei devenea din ce în ce mai lat şi avea acum aspectul unui adevărat râuleţ, care făcea ca vegetaţia să fie destul de deasă, fapt care aducea după sine prezenţa multor animale şi stoluri de potârnichi şi cârduri de dropii cu care alimentaţia oamenilor devenea mai consistentă şi ei îşi recăpătau puterile văzând cu ochii. În afară de Uxal, erau cu toţii încă tineri şi organismul lor, supus vreme îndelungată unor privaţiuni, reacţiona cum nu se putea mai bine la mâncarea destul de puţină, dar foarte hrănitoare pe care reuşeau s-o obţină din vânat. Dar ceea ce le dădea tot mai multă vigoare era, mai ales, entuziasmul libertăţii redobândite şi hotărârea aprigă de a nu mai renunţa niciodată la ea, oricare ar fi fost preţul pe care ar fi trebuit să-l plătească.

În acest fel şi cu o asemenea stare sufletească continuau să înainteze, păstrând mereu aceeaşi distanţă de siguranţă de caravana pe care o zăriseră. Probabil că erau nişte negustori însoţiţi de servitori, de oamenii care mânau animalele şi de o mică escortă, făcând cu toţii popas pe malurile râului unde aprindeau focuri şi-şi pregăteau de mâncare.

Pe la jumătatea celei de-a doua etape de după întâlnirea cu caravana, râul dispăru pe neaşteptate, parcă înghiţit de pământ şi în următoarele opt mile nu-l mai văzură apărând din nou. Îşi luaseră apă de ajuns, dar hrana era din nou redusă.

Într-o seară, Quadratus se apropie de Uxal, care îşi frigea ceva pe o piatră încinsă de la jăratic.

— Ce ai acolo? îl întrebă centurionul. Miroase tare bine.

— Ceva bun, răspunse Uxal. Nu vrei să guşti?

Quadratus nu se lăsă prea mult rugat, iar camarazii săi îl imitară imediat.

— Ce era? întrebă după aceea Severus. N-am mai mâncat niciodată aşa ceva.

— Larve, răspunse Uxal.

— Vrei să spui că ăia erau viermi? sări ca ars Severus, cu scârba întipărită pe chip.

— Poţi să le spui cum vrei. Important este să nu rămânem flămânzi, spuse Metellus din spatele lor. Nu vreau să vă pierdeţi forţele. Avem nevoie de orice fărâmă de energie.

Mai făcură alte două etape de câte trei parasanghe fiecare şi fură fericiţi să vadă apărând din nou râul care-i însoţi de atunci tot restul drumului. La capătul celei de-a şasea etape, la revărsatul zorilor, în faţa ochilor le apăru o zonă plină de palmieri zdraveni, printre care râuşorul lor îşi făcea loc mergând să se verse în Khaboras, un fluviu destul de lat, care parcă umplea toată valea cu apele lui urmându-şi cursul de la nord către sud printre maluri joase de piatră sfărâmicioasă prin care îşi croise drumul. Peste tot de-a lungul malurilor se puteau vedea caravane aflate la popas în umbra copacilor, şi multe altele se zăreau sosind din toate direcţiile. Pe latura dinspre apus a pădurii de palmieri se vedea chiar şi un sat cu case scunde, clădite din cărămizi crude lipite şi tencuite cu pământ.

— Oaza Khaboras! exclamă fericit Uxal. Ce v-am spus eu?

— Nici nu m-am îndoit vreodată de spusele tale, îl linişti Metellus, punându-i o mână pe umăr. Şi îţi suntem recunoscători pentru tot ceea ce ai făcut pentru noi toţi. Tu, Uxal, eşti adevăratul conducător al acestei expediţii.

Fără tine, n-am fi reuşit niciodată să ajungem aici. Dar mă tem că de-abia de acum încolo vin adevăratele greutăţi. Prin locurile acestea trebuie să treacă neapărat toţi. Şi nimeni nu ştie asta mai bine decât duşmanii noştri. Sunt sigur că printre caravane sau în vreuna dintre casele din sat sunt iscoade persane, dacă nu chiar soldaţi care stau ascunşi gata să intervină.

— Ce propui să facem, comandante? întrebă Quadratus.

— Eu zic să-i trimitem în recunoaştere pe Uxal şi pe Septimius, cu doi măgari. Septimius va face pe servitorul, aşa că nu va trebui să scoată nici o vorbă şi, în plus, va putea veni la noi în fiecare noapte ca să ne spună ce se petrece acolo. Când Uxal va aranja să plecăm cu vreo caravană, o să apărem şi noi ca să ne continuăm drumul, în speranţa că vom scăpa definitiv de primejdia unei alte întâlniri cu persanii.

— Cred că este o idee cuminte. Şi când ar trebui să plecăm? întrebă

Uxal.

Metellus privi spre soare.

— Oamenii care nu au nimic de ascuns călătoresc ziua, astfel încât cred că ar trebui să ajungeţi seara acolo. Aveţi de aşteptat destul de mult până atunci.

Obosiţi, soldaţii îşi căutară un locşor la umbra palmierilor şi fiecare încercă să-şi omoare timpul cu ceva: îşi spălau hainele în pârâu, făceau tot felul de incrustaţii pe câte un baston, mai treceau cu o piatră de ascuţit pe lama sabiei sau a pumnalului sau împleteau din nuiele un coşuleţ.

Publius preferă să facă o plimbare înapoi, pe malul pârâului, împreună cu unul dintre camarazi.

— Tot te mai gândeşti la arcaşul acela călare, nu-i aşa? îl întrebă Rufus.

— Ştii cum este atunci când îţi dă târcoale un ţânţar, cu bâzâitul acela continuu şi enervant; nu te înţeapă, dar tu te întrebi mereu „uite-acu mă împunge, uite-acu” şi nu mai eşti în stare să te ocupi de altceva.

— Cum să nu, sigur.

— Poftim, aşa este. Aş da orice ca să ştiu pe unde o fi la ora asta şi ce are de gând.

Ajunseseră într-un loc ceva mai înalt, o măgură de pe care puteau cuprinde cu privirile toată zona, dar nu putură zări în depărtare decât o caravană, care probabil că se îndrepta spre oaza Khaboras.

— Eu cred că-şi vede liniştit de treburi. N-o să-l mai întâlnim, să fii sigur, spuse Rufus.

— Asta îmi doresc şi eu, dar inima îmi spune că nu poate fi aşa. Oricum, eu mai rămân puţin pe aici. Dacă vrei să te întorci la ai noştri, du-te liniştit.

Rufus rămase împreună cu camaradul său, dar nu se întâmplă nimic: misteriosul călăreţ nu apăru pe imensa câmpie din jurul lor. Şi, pe măsură ce soarele se ridica deasupra lor, suprafaţa încinsă a deşertului crea fantasme ciudate, forme neclare dansând peste contururile stâncilor, vârtejuri de praf care se răsuceau încoace şi încolo ca nişte spirite blestemate să îndure mereu chinul arşiţei.

— Hai să plecăm, spuse Rufus după câteva ore de scrutare zadarnică a zărilor. Ţi-am mai spus. Şi-a văzut liniştit de drum.

Publius se lăsă cu greu convins să renunţe şi cei doi porniră pe prundişul de pe malul pârâului în direcţia taberei lor.

— Ştii ceva? spuse el după o vreme. Sunt sigur că îndată ce ne-am întors ca să plecăm, el a apărut. Mare ticălos şi ăsta. Nu se poate să nu fie pe undeva pe aici prin pustietatea asta…

— Asta-i o obsesie de-a ta, îl linişti Rufus. Eu nici nu mă mai gândesc la el. Singurul lucru care mă interesează este să ne lipim de

vreo caravană, să ajungem la un port de la ocean, să ne îmbarcăm pe o corabie care duce marfă către Apus şi, în două sau trei luni, să ajung acasă la mine, la ţară, în Sicilia. Bine-ar fi dacă ai vrea să vii şi tu cu mine acolo: am o căsuţă frumoasă din piatră, şi în spatele ei un pârâu care pune în mişcare moara. Am o livadă cu tot felul de porni, măslini, o păşune pentru oi. Am şi o mulţime de găini: nevastă-mea adună în fiecare dimineaţă de la ele un coş de ouă.

— Şi eu trăiesc la ţară, spuse Publius. Pe lângă Spoletum. Am un lan de secară, o vie frumoasă şi o pădure de stejari în care pasc porcii. N-ai idee ce cârnaţi şi ce şunci fac.

— Nu mai vorbi despre aşa ceva că-mi lasă gura apă, îi răspunse Rufus. Mai bine să nu ne facem iluzii: încă n-am scăpat de persani. După mine, ce-i mai rău de-abia acum s-ar putea să vină. Ai auzit ce spunea comandantul. El crede că oaza asta este locul ideal în care duşmanii s-ar gândi să ne caute.

Publius sări în picioare, ca pentru a surprinde pe cineva care, de fapt, nici vorbă să fi fost pe acolo.

— Of! exclamă Rufus clătinând din cap. Nu poţi să renunţi, nu-i aşa?

Publius tăcu tot timpul pe drumul care-i ducea către tabără.

Ceasurile acelei amiezi fierbinţi, sub razele unui soare nemilos, trecu într-o ciudată şi apăsătoare tăcere, pentru că fiecare se închisese în el, având în minte doar gândul la pasul acela important şi periculos pe care-l aveau de făcut în curând: intrarea într-o aşezare omenească despre care nu ştiau mai nimic.

Aceia dintre ei care îndураseră cel mai greu captivitatea, din cauza caracterului lor mândru, neîmpăcat cu pierderea libertăţii – Quadratus şi Balbo, dar şi Severus şi Antoninus – se întrebau în sinea lor dacă n-ar fi fost mai potrivit să-şi prelungească mai mult timp libertatea aceea în locuri sălbatice, decât să şi-o rişte într-o aşezare omenească în care ar fi putut s-o piardă pentru totdeauna, îşi dădeau, însă, seama că aveau cu toţii aceeaşi soartă, că salvarea era a tuturor sau a nimănui; erau în acelaşi timp conştienţi că mica lor armată avea un conducător, pe Aquila, comandantul Legiunii a doua Augusta, unul dintre cei mai bravi generali ai imperiului şi cea mai bună călăuză pe care şi-ar fi putut-o dori.

Şedeau asudând la umbra palmierilor, în aparenţă nepăsători, dar, din când în când, aruncau câte o privire fugară înspre Metellus, vrând să vadă în ce dispoziţie era comandantul. Expresia acestuia, preocupat de planurile pentru zilele următoare, era de nepătruns. Trebuia să evite orice greşeală posibilă, să studieze itinerarul cel mai sigur ca să ajungă la o libertate definitivă şi deplină.

***

Uxal se întoarse abia a doua zi, pe la asfinţit, împreună cu Septimius

şi, arătându-le tuturor un coş de nuiele, exclamă:

— Pâine! V-am adus pâine, vitejilor! Ce ziceţi de asta?

— Pâine? repetă Lucianus. Cred că i-am uitat şi gustul.

— Uite, ia de aici, puiul mamei! îi spuse Septimius, arătându-i pâiniţele rumenite. Este destulă pentru toţi şi încă mai rămâne!

— Cum a mers? îl întrebă Metellus pe bătrân.

— Bine. Eu aş zice că bine. Am făcut cunoştinţă cu un negustor indian, un anume Daruma, şi Septimius a muncit pentru el, drept pentru care a primit ca plată coşul ăsta de pâine abia coaptă. Individul va pleca de aici peste două zile. Are de gând să coboare pe malul fluviului încă o zi sau două până la un port de unde să se îmbarce ca să ajungă pe malul oceanului.

— I-ai pomenit ceva despre noi?

— I-am spus că aşteptam nişte prieteni care voiau şi ei să se îmbarce, dar nu aveau destui bani ca să închirieze singuri o barcă. Mă rog, nu am intrat în amănunte, dar am pregătit terenul.

Metellus se întoarse către Septimius.

— Ai observat ceva neobişnuit? Ai putut să vezi mai multă lume?

— N-am văzut prea multe. Nu erau decât negustori, muncitori, sclavi, oameni de toate seminţiile: persani, evrei, armeni, arabi, comageni, adianiţi. Am găsit chiar pe unul care vorbea latineşte, un sirian din Emesa care mi-a povestit o mulţime de lucruri interesante.

Uxal începu să taie pâinea în felii, iar Lucianus aprinse focul cu ajutorul tăciunilor pe care-i purta mereu cu el într-un vas din lemn de palmier, plin cu cenuşă.

— Ce fel de lucruri ai aflat? întrebă Metellus.

— Mai întâi că Odenatus, în timp ce se întorcea acasă cu legiunile din Palmyra şi cu trupele de osroeni, l-a atacat pe Shapur capturând toată prada pe care acesta o luase în timpul campaniilor sale militare şi provocându-i pierderi grele. Se pare că Shapur a avut mare noroc că a scăpat cu viaţă.

Metellus îl privi pe Septimius cu o expresie îngrijorată.

— Ştirea asta este foarte bună, dar cum de aţi ajuns să vorbiţi despre aşa ceva?

— Luam apă din fântână când l-am auzit vorbind latineşte cu servitorul lui, aşa că l-am întrebat de unde e; el mi-a răspuns şi ştii cum se întâmplă în asemenea cazuri: după puţin timp a început să-mi spună că se afla în convoiul de aprovizionare al persanilor când Odenatus l-a urmărit pe Shapur şi l-a atacat, înainte ca toate carele cu prada să poată intra pe podul de peste Tigru.

Metellus se plesni cu palmele peste coapse.

— Bine i-a făcut, pe Hercule! Tare mult aş fi vrut să fiu şi eu acolo ca să-l pedepsesc pe păunul ăla înfoiat, pe lăudărosul ăla neruşinat, nemernic şi fiu de căţea…

— Aşa m-am gândit şi eu, continuă Septimius, dar n-am uitat că, dacă Odenatus ar fi atacat mai devreme, poate că Edessa ar fi fost eliberată de sub asediu şi poate că şi împăratul ar mai fi trăit acum. Dar, ce să-i faci!

— Oricum, sirianul acela ştia o mulţime de lucruri: mi-a spus că Gallienus nu s-a mai arătat prin regiunile răsăritene, că a adunat în jurul său o mulţime de miniştri creştini şi că, în orice caz, la sud de Anatolia, Odenatus guvernează de fapt ca un suveran independent.

— Nu mă miră, replică Metellus. Odenatus este un general foarte bun, dar şi foarte ambiţios, iar soţia sa este şi mai şi, fiind în stare să-l convingă să facă tot ce vrea ea… în ce limbă vorbeşte Daruma ăsta? îl întrebă el după aceea.

— Uxal a vorbit cu el în persană, dar eu l-am auzit vorbind cu un alt sirian şi în greceşte, dacă nu mă înşel.

— Bine, atunci hai să mergem acolo. Du-mă la el.

— Chiar acum?

— N-are rost să mai aşteptăm, o să mâncăm pe drum pâinea adusă de tine. Haideţi, să mergem.

Porniră la drum către oază la ora la care începeau să se aprindă focurile pe la popasuri şi lumina lor colora în roşu frunzele palmierilor de deasupra lor. Vedeau în trecere cum grupurile de oameni din caravane se pregăteau de cină: femei arabe cu feţele tatuate, sclavi sirieni tineri, grupuri de armeni îmbrăcaţi în lungi mantii albastre, gălbui şi negre şi în tunici cenuşii, indieni cu părul lins sau creţ, iudei cu capul înfăşurat în pânză de in şi chiar etiopieni. Se simţea peste tot un zumzet, o agitaţie generală şi nu lipseau chiotele şi râsetele copiilor care se fugăreau printre trunchiurile palmierilor şi nenumăratele canale de irigaţie. Dar nici Metellus, nici oamenii săi nu se lăsau atraşi de spectacolul acela atât de senin şi de îmbietor; fără a lăsa să se vadă, ei nu scăpau din vedere niciun amănunt care putea părea suspect.

— Tabăra lui Daruma este acolo, spuse la un moment dat Uxal. Acolo, în fund, lângă casele din cărămidă. Staţi aici, lăsaţi-mă să mă duc eu înainte.

Ceilalţi încetiniră mersul şi se opriră, aşteptând ca Uxal să le facă semn să se apropie.

Daruma se afla în mijlocul unui loc gol, unde oamenii săi frigeau un berbec. Era îmbrăcat cu o tunică gălbuie lungă până în pământ, care nu reuşea să ascundă trupul masiv şi dungile de grăsime de pe pântece; purta cercei de argint, iar părul îl avea strâns la ceafa. Părea să aibă vreo cincizeci de ani, judecând după şuviţele cărunte, care contrastau cu negrul părului.

Când ajunse în faţa indianului, Metellus îl salută în greceşte:

— *Chaire!*

— *Chaire,* răspunse Daruma în aceeaşi limbă. Fii binevenit în

modesta mea tabără, străinule.

Vorbea într-un dialect oriental, cu un accent puternic, dar greu de precizat, tipul de greacă pe care o foloseau cu toţii, de la Bizanţ până în Alexandria, în porturile din Golful Persic, de la Marea Roşie şi de pe ţărmul sudic al Arabiei, acel koine pe care îl înţelegeau mai ales cei care nu erau greci prin naştere şi pe care grecii din Atena n-ar fi putut să-l vorbească nici în ruptul capului.

— Îmi închipui că tu eşti şeful micii tale caravane, spuse Drama.

— Tovarăşii mei au toată încrederea în mine, îi răspunse Metellus, încercând să se exprime în aceeaşi manieră ca omul din faţa sa.

Daruma se aşeză pe o rogojină şi-i invită pe oaspeţii săi să facă la fel. Metellus şi ceilalţi se aşezară încrucişând cu mare greutate picioarele sub ei.

— Nu am luat şi perne cu mine, spuse zâmbind Daruma. Rogojinile sunt mult mai uşor de transportat în călătoriile lungi şi nu ocupă loc prea mult.

— Sunt foarte bune şi rogojinile, spuse Metellus oarecum stânjenit.

— Tovarăşul vostru mi-a spus că vă căutaţi ceva de lucra.

— Am să-ţi spun eu cum stau lucrurile, răspunse Metellus. Duceam o încărcătură de stofe şi de blănuri către portul Hormusia când am fost atacaţi de o bandă de tâlhari. Am scăpat doar noi şi am reuşit să salvăm din tot ce aveam doar măgarii ăştia trei, care fugiseră în deşert atunci când ne-au atacat. Doar printr-o minune am mai rămas în viaţă, trăind cu ce reuşeam să găsim. Nu avem bani, dar avem nevoie să ajungem pe ţărmul oceanului ca să ne putem întoarce acasă. Ştim să facem orice, suntem buni meseriaşi, fierari şi tâmplari, putem face pe hamalii sau…

Un servitor aduse o tavă cu carne multă, proaspăt friptă, şi o puse în faţa stăpânului, iar acesta începu s-o taie în bucăţi.

— Cred că vă este foame, spuse el cu o expresie nelămurită, între curiozitate şi neîncredere.

— Da, răspunse imediat Metellus, ne este foame.

Daruma îi făcu un semn servitorului, care purtă prin faţa tuturor tava cu carne. Luă fiecare o bucată zdravănă şi începură să înfulece cu graba unora care nu mai mâncaseră de foarte mult timp ceva ca lumea, dar o privire mustrătoare a lui Metellus îi făcu să fie ceva mai rezervaţi. Metellus începu şi el să mănânce cu multă reţinere din porţia lui, simţind că gazda îl observa în permanenţă. Îi simţea privirile, îşi dădea seama că-i studia pe el şi pe oamenii lui cu o atenţie meticuloasă, chiar dacă şi-o ascundea cu grijă, îşi dădea seama că nu-i scăpa nimic din înfăţişarea lor, din expresia de pe feţele lor, din stânjeneala puţin dezorientată cu care călătorii aceia necunoscuţi priveau în jur.

Daruma porunci să se aducă şi un vin de palmier, surprinzător de

rece şi de spumos.

— Cum faci să-l păstrezi aşa de rece? întrebă Metellus ca să mai învioreze conversaţia.

— Udând în permanenţă vasul. Apa care se usucă răcoreşte amfora şi vinul din ea. Am învăţat asta de la nomazii din deşert care sunt obişnuiţi să trăiască în condiţii pe care niciun locuitor al unui oraş nu le-ar putea suporta.

După ce mâncară, Metellus îi mulţumi.

— Îţi rămânem recunoscători pentru bunăvoinţa şi ospitalitatea cu care ne-ai primit. Aş vrea să putem face şi noi…

— Cine eşti? îl întrebă prin surprindere Daruma, privindu-l ţintă, drept în ochi, de la mică distanţă.

Metellus şovăi.

— Nu eşti obişnuit să minţi, îl încolţi Daruma, şi nici măcar nu ştii să stai aşezat astfel. Eşti obişnuit să comanzi şi ceilalţi să ţi se supună fără să crâcnească. Prin urmare vii din Apus şi sunt aproape sigur că eşti militar. Aş crede, un ofiţer roman… ba chiar aş fi în stare să pariez asta. Şi aceştia, în afară de bătrân, sunt oamenii tăi.

Vorbea cu glas scăzut, astfel încât să nu poată fi auzit decât de interlocutorul său. Metellus încercă să nu se lase intimidat, dar mâna dreaptă începu să alunece aproape imperceptibil pe sub tunică spre mânerul sabiei.

— N-ai nevoie de aşa ceva, îl opri imediat Daruma chiar dacă nu avea privirile îndreptate asupra lui. Şi, de altfel, prin părţile mele se obişnuieşte ca musafirii să nu fie trădaţi. Şi, atâta timp cât veţi mânca din pâinea mea, veţi fi în siguranţă la fel ca într-o cetate.

Metellus îşi puse palmele pe genunchi şi răsuflă uşurat.

— V-aş putea lua drept un grup de iscoade trimise în inima imperiului persan, dar încercările grele prin care se vede că aţi trecut, cicatricele pe care încercaţi să le ascundeţi pe sub hainele voastre zdrenţuite, teama cu care priviţi în jur, toate acestea mă fac să cred că fugiţi de o ameninţare foarte gravă. Dacă ţi-aş spune că sunteţi grupul de prizonieri fugari de la mina din Aus Daiwa pe care persanii îi caută prin toate ascunzişurile din ţinutul acesta, aş fi foarte departe de adevăr?

— Ce te aştepţi să-ţi răspund? spuse Metellus.

— Nimic. Ştiu deja că am ghicit adevărul.

— Atunci, de ce ne-ai găzduit?

— Din simplă curiozitate. Drumurile astea lungi sunt teribil de plictisitoare şi eu nu scap nici o ocazie să mă amestec în treburile altora, dacă găsesc în ele ceva interesant. Oricum, n-am crezut nici o iotă din ce mi-a spus bătrânul şi din ceea ce mi-ai spus tu după aceea, chiar dacă el ştie să mintă mult mai bine decât tine.

— Şi acum, când ştii adevărul, ce ai de gând să faci?

— Ai copii? întrebă Daruma ca şi cum n-ar fi auzit întrebarea lui Metellus.

Acesta îl privi uimit din cauza acestei schimbări neaşteptate de subiect, dar răspunse:

— Unu. Dar nu ştiu ce s-a întâmplat cu el şi nici unde ar putea fi.

— Prin urmare, nu eşti însurat.

— Am avut. Au ucis-o pe soţia mea.

— Persanii?

— Romanii.

— Întrebarea cea mai logică ar fi: de ce nu-i trădezi, atunci? Am impresia că eşti un ofiţer de rang înalt şi cu siguranţă ştii nişte lucruri care ar putea valora mult, dar este evident că, dacă ai fi vrut, ai fi făcut-o deja ca să scapi de prizonierat şi de suferinţă. Cred că am înţeles: eşti unul dintre romanii aceia care se văd sculptaţi pe arcurile de triumf şi pe columne: ţepeni, dintr-o bucată, viteji şi, uneori, chiar puţin cam proşti.

— S-ar putea, răspunse fără chef Metellus.

— Nu te supăra pe mine: încerc doar să înţeleg ce fel de om eşti. Trebuie să-l cunosc pe cel care va călători împreună cu mine, nu?

— Vrei să spui că…

— Cum te cheamă? îl întrerupse iarăşi Daruma.

Felul acela în care sirianul întrerupea firul discuţiei, sărind de la una la alta, îl scotea din fire pe Metellus, dar răspunse imediat, cu un calm desăvârşit.

— Marcus Metellus Aquila.

— Pronunţat în limba ta, trebuie să fie un nume care te face să tremuri doar când îl auzi.

— Este un nume care nu a fost pângărit niciodată.

— Îmi închipuiam eu. Ascultă-mă acum cu atenţie: spune-le oamenilor tăi că pot dormi în cortul de acolo, unde sunt priponite cămilele. Tu vei fi musafirul meu.

Metellus lăsă fruntea în jos.

— Sunt obişnuit să împart totul cu oamenii mei.

— De data asta ai putea face o excepţie, ca să nu-mi refuzi o plăcere: sper că am meritat aşa ceva.

— Nu cred că aş fi în stare să dorm: trebuie să controlez eu însumi schimbarea gărzii de noapte.

— N-ai nevoie de nici o pază. Locul acesta a fost deja scotocit de trei ori şi întors cu susul în jos de soldaţii persani. Au mişcat din loc chiar şi bolovanii şi nu cred că o să se mai întoarcă. În plus, am paznicii mei şi ei nu suportă ca alţii să facă treaba în locul lor. Dar, dacă nu-ţi place, vă puteţi întoarce acolo de unde aţi venit.

— Nu, răspunse Metellus. Accept invitaţia ta în numele meu şi al oamenilor mei. Dar o să ne iei cu tine, nu-i aşa?

— Depinde.
— De ce anume?
— O să afli asta în curând.
Se ridică şi porni înspre cortul său.

11

Uxal îi conduse pe soldaţi la locul unde aveau să doarmă, iar Metellus mai rămase câteva clipe singur, în faţa focului din mijlocul taberei. Noaptea era neînchipuit de frumoasă, era musafirul unui negustor bogat, mâncase la cină pâine abia coaptă, carne friptă şi vin rece. Oamenii săi erau bine hrăniţi şi fuseseră găzduiţi cu toată grija. Spera din toată inima că Daruma îi va lua cu el, că vor putea ajunge pe ţărmul oceanului şi că, de acolo, se vor întoarce în sfârşit în patrie. Aproape că-i venea să creadă că îndelungata lor captivitate, moartea împăratului şi a unuia dintre camarazi, suferinţele crunte pe care le înduraseră nu erau decât un vis urât, un coşmar sortit să dispară la apariţia primelor raze de soare. Dar mai exista şi ceva care îl readucea la realitate: durerea sfâşietoare pentru pierderea soţiei sale şi dorul de fiul despre care nu mai ştia nimic de atâta vreme.

Se gândea la Aurelianus, la Mâna-cu-sabie, şi avea încredere în credinciosul său prieten, spera că va face tot ce-i va sta în puteri ca să se ocupe de micul Titus, ca să-l apere de orice pericol. Poate că-l luase cu sine şi păstra vie amintirea tatălui în sufletul copilului, îi întreţinea speranţa că părintele său se va întoarce într-o bună zi.

Nu existase nici o seară – de când căzuse prizonier şi de când îşi recăpătase libertatea – în care să se culce fără a se ruga la strămoşi să vegheze asupra lui, asupra fiului căruia îi promisese că se va întoarce negreşit atunci când fusese nevoit să pornească pe acel drum care pentru oricine ar fi părut fără întoarcere. „Unde eşti, fiul meu?” se întreba în sinea sa. „Unde eşti, copile?”. Şi credea cu tărie că şi el îşi punea, poate, aceeaşi întrebare. „Unde eşti, tăticule? Şi poate că aceste două gânduri se întâlneau undeva, fără ca ei să ştie, în vreun loc de pe bolta cerului şi aprindeau stelele căzătoare… Uite, ca aceea pe care o vedea chiar în clipa aceea lăsând o dâră de flacără prin întuneric şi dispărând în spatele pâlcului de palmieri.

***

De fapt, nu se înşela. Dacă zeii ar fi dat ascultare rugilor sale părinteşti, ar fi văzut că, în clipele acelea, Titus ieşise pe balconul palatului imperial de la Milano şi privea, asemenea lui, bolta cerească.

Tillia, sclava, îl privea cu atenţie: băiatul crescuse de când fata intrase în serviciul lui şi părea să se fi obişnuit cu situaţia în care se afla. Lua lecţii de la preceptorii săi, învăţa greaca, gramatica, matematica, caligrafia. Era tratat cu respect şi însoţit în fiecare clipă a zilei, până la asfinţit, când era din nou luat în grijă de Tillia.

Pe Gallienus îl vedea doar din când în când şi de departe, atunci când aveau loc ceremoniile oficiale. Era convins că nu îndrăznea să se

apropie de el ca să nu fie nevoit să răspundă la întrebările pe care i le-ar fi pus: „Unde este tatăl meu? Şi unde este al tău?”.

Nu-l mai văzuse nici pe Aurelianus, prietenul tatălui său, eroul pe care soldaţii îl numeau Mâna-cu-sabie.

Sosise vestea că, aflându-se la comanda legiunilor sale dincolo de Danubius, în luptă cu sarmaţii, ucisese cu mâna lui mai mult de cincizeci de duşmani într-o bătălie victorioasă în care barbarii pierduseră peste douăzeci de mii de oameni. Dar nu-i fusese consacrat un triumf, aşa cum ar fi avut dreptul, pentru că, după cum se spunea, Gallienus era invidios pe el. Se mai auzea că acum Aurelianus pornise către Moesia, pentru a apăra teritoriile de acolo împotriva năvălirii goţilor.

Tillia îi dădea întotdeauna asemenea veşti pentru că ea, ca sclavă, intra peste tot şi putea asculta orice, ca şi cum ar fi fost o statuie sau un obiect oarecare.

— De ce au barbarii ceva împotriva noastră? îl întrebase într-o zi Titus pe dascălul său, un profesor din Treviri, cu o barbă galbenă şi părul de culoarea nisipului.

— Nu cu noi au ceva, îi răspunsese învăţatul. Vor doar să intre în imperiu pentru că doresc să se bucure şi ei de lucrurile frumoase pe care le avem noi. Dacă tu ai fi nevoit să alegi între a trăi într-un car, pe frigul iernii şi sub arşiţa verii, fără să te poţi spăla decât rareori, suferind mereu de foame şi de sete şi a trăi într-o casă, bine hrănit în fiecare zi, cu băi, încălzire iarna şi fântâni care răcoresc aerul vara, biblioteci, grădini, ce ai alege?

— Ştii câte apeducte are Roma? Unsprezece. Ştii câte are Milano? Şapte. Ştii câte camere sunt în palatul acesta? Trei sute. Şi câte biblioteci există în imperiu? Cam cinci mii, cu treisprezece milioane de cărţi. Şi pe ce distanţă se întind şoselele? Pe două sute de mii de mile, cu câte o staţie de poştă la fiecare cincisprezece mile. Noi încercăm să-i oprim pe barbarii aceia, când putem, prin tratative, când nu putem altfel, cu armata. Asta fac acum generalii noştri în Pannonia şi în Moesia.

— Unul dintre generali este prieten cu tatăl meu, îi spusese Titus.

— Da? Cine?

— Aurelianus, cel poreclit Mâna-cu-sabie, unul care nu glumeşte şi dacă ar vrea cineva să-mi facă vreun rău ar avea de-a face cu el.

— Nu vrea nimeni să-ţi facă rău.

— Atunci, de ce mă ţin prizonier în locul acesta?

— Tu nu eşti prizonier. Eşti musafir. Şi „locul acesta” este palatul imperial în care oricine ar fi fericit să trăiască.

— Mă rog, dar mie nu-mi place şi vreau să plec de aici.

— Eşti prea mic.

— Atunci, de ce nu-l aduceţi înapoi pe tata?

Nimeni nu avea un răspuns la întrebarea aceea. Nici măcar împăratul.

Când Titus vorbea despre tatăl său, era cuprins de o disperare cumplită pe care inimioara lui o putea suporta cu mare greutate. Atunci se îndepărta, orice ar fi făcut în clipa aceea, şi se ducea să plângă pe ascuns, de obidă şi de dor, până când se descărca.

***

— La ce te gândeşti?

În spatele lui Metellus se auzi pe neaşteptate vocea lui Daruma, trezindu-l din visare. N-ar fi putut spune de cât timp stătea astfel, cufundat în gânduri. Privi la vatra focului şi văzu că nu mai rămăsese decât cenuşa. Trecuse, aşadar, destulă vreme.

— La fiul meu, răspunse.

— Crezi că îl pândeşte vreun pericol?

— Orice este posibil. Nu am nici o veste de la el. A nu avea nici o veste parcă este mai rău decât a avea unele proaste.

— Nu-i nimeni care să aibă grijă de el?

— Am un prieten, comandantul uneia dintre marile unităţi de luptă din armata noastră. Ştiu că va face tot ce va putea ca să-l ocrotească, dar s-ar putea să fie departe, fără posibilitatea de a-l ajuta. S-ar putea chiar să fi murit: se întâmplă multe în războaie.

— Dar nu li se întâmplă generalilor.

— El este unul dintre aceia care stă în faţa trupelor, nu undeva în spatele lor. Înfruntă primul riscurile pe care le pretinde soldaţilor săi. Suntem romani dintr-o bucată, cam proşti câteodată, aşa cum ai spus tu.

— Toţi avem defecte şi calităţi. Nimeni nu este perfect, gândi cu glas tare Daruma.

— Îmi închipui că persanii au pus un preţ pe capul nostru. Nu eşti ispitit să-l iei tu?

— Eu cumpăr şi vând mărfuri, nu oameni.

— Dar faptul că noi ne aflăm în caravana ta, chiar dacă pentru scurt timp, este un risc mare pentru tine. Cum de faci asta?

— La sfârşitul mesei m-ai întrebat ceva şi eu ţi-am răspuns: „Depinde”.

— De ce anume depinde?

— De cât de mult sunteţi dispuşi să riscaţi tu şi oamenii tăi.

— Suntem gata să facem orice, numai să fim liberi.

— Atunci, putem sta de vorbă. Dacă nu eşti prea obosit, bineînţeles.

— Nu sunt. Te ascult.

— Nu mă aflu aici pentru comerţ.

— Deci, suntem chit. Mai departe.

— Aveam o întâlnire cu o persoană care, însă, nu a sosit. Înţelegerea era ca, dacă în cincisprezece zile nu apărea aici, în oază, întâlnirea

urma să aibă loc mai la sud, în portul Khaboras, la două zile de mers de aici.

— Prin urmare, te gândeşti să pleci.

— Chiar mâine sau cel mai târziu poimâine. Faptul că n-a sosit persoana aceea mă cam îngrijorează şi cred că un grup de soldaţi înarmaţi şi bine antrenaţi m-ar putea face să mă simt mai în siguranţă.

— Noi am fi aceia?

— Nu arătaţi prea bine, dar păreţi nişte oameni trecuţi prin multe care au reuşit cu toate acestea să rămână în viaţă.

— După mai bine de optsprezece luni la Aus Daiwa.

— Pare greu de crezut… Oricum, dacă sunteţi dispuşi să escortaţi caravana aceasta, eu sunt gata să vă asigur hrana şi să vă plătesc, în sicii de argint la fiecare zece zile, până ajungem la destinaţie. După aceea, sunteţi liberi să plecaţi. Cu banii pe care îi veţi câştiga, vă veţi putea întoarce în patrie.

Metellus clătină din cap.

— Ce este, nu-ţi convine?

— Ai spus că ai deja paznici. Atunci, de ce mai ai nevoie de noi?

— Te-am minţit. Nu voiam să ştiţi că paznicii mei sunt doar nişte servitori credincioşi şi astfel să vă vină vreo idee ciudată. Pe de altă parte, şi tu m-ai minţit. La nevoie, minciuna poate fi o soluţie. Atunci, putem spune că ne-am înţeles?

— Mie îmi convine de minune. Aproape că nici nu-mi vine să cred că am avut un asemenea noroc.

— Poate că nu m-ai înţeles bine. Aici vă riscaţi viaţa.

— N-am făcut altceva până astăzi, cum vrei să-mi pese de asta?

— Dar oamenii tăi ce spun?

— Pentru ei este bine ceea ce hotărăsc eu.

— Bine, ne-am înţeles, spuse Daruma.

Metellus adăugă:

— Cred că ar trebui să-mi iau deja misiunea în serios, dacă aşa stau lucrurile.

— Oamenii mei stau de pază şi cred că pentru noaptea asta este suficient. Este lună plină, se vede în jur ca ziua, dar, dacă asta te face mai liniştit, pune de pază şi un om de-al tău. În cortul meu ai patul pregătit, vino când crezi de cuviinţă. Noapte bună, comandante Aquila.

— Noapte bună, Daruma, răspunse Metellus. Şi… mulţumesc.

Daruma zâmbi şi dispăru în cort.

Metellus trase sabia de sub tunică, şi-o puse la brâu şi porni către corturile în care se odihneau oamenii săi. Îl găsi treaz pe Balbo.

— Îmi închipuiam eu că nu puteai avea încredere în alţii. În orice caz, termină tu primul schimb de gardă, centurionule, suntem din nou în serviciu. Daruma ne-a angajat ca escortă la caravana lui.

— Nu-ţi baţi joc de mine, comandante?

— Absolut deloc. În schimb, ne va da hrană şi ne va plăti până la destinaţie. Mie mi s-a părut o afacere bună.

— Minunat. Du-te să te odihneşti, am eu grijă să organizez schimburile de pază.

Înainte de a se culca, Metellus mai dădu o raită în jurul taberei. Oaza era cufundată în beznă, focurile se stinseseră de mult şi animalele dormeau, catârii, măgarii, cămilele uriaşe din Bactriana şi dromaderele mai sprintene, îngrămădiţi unul într-altul, acoperiţi de pături împodobite cu ciucuri roşii şi albaştri. Se mai auzea doar clipocitul apei care curgea prin canalele de irigaţie şi, mai în depărtare, vuietul Khaborasului, cu undele sale impetuoase. Luna se oglindea cu reflexe argintii în apa canalelor şi, din când în când, printre trunchiurile seculare ale palmierilor trecea umbra unei păsări de pradă cu aripi larg desfăşurate, ca nişte gânduri de noapte.

Metellus o luă înspre cortul lui Daruma, sperând să aibă parte de câteva ore de somn bun pe un aşternut curat, dar, în timp ce se pregătea să intre în cort, auzi mârâitul câinelui legat de stâlpul de la intrare.

Privi de jur împrejur, dar totul părea în regulă. Se gândi că, după spusele unora, câinii erau în stare să audă sunete pe care urechea omului nu le poate percepe şi îşi îndreptă privirile mai în depărtări, dincolo de păduricea de palmieri, înspre dealurile calcaroase care mărgineau la nord oaza. I se păru că zăreşte ceva nelămurit, ca o geană de ceaţă abia conturată. Dar n-avea de unde să fie ceaţă…

„Praf, cai!”

Înţelese că un escadron pornise în galop asupra oazei şi sângele îi îngheţă în vene. Se gândi că visul lor luase sfârşit, dar măcar aveau să cadă în luptă ca nişte adevăraţi bărbaţi, cu sabia în mână. Alergă spre corturi şi-l găsi pe Balbo deja neliniştit.

— Ceva nu este în regulă, comandante, păsările se ridică speriate în zbor, animalele se foiesc mereu, neliniştite…

— Trezeşte-i pe toţi, repede, şi toată lumea să-şi ia armele. Se apropie de noi un escadron de cavalerie.

Treziţi rapid de centurion, soldaţii săriră în picioare şi se adunară în jurul comandantului lor.

— Mai mult ca sigur vin să ne captureze, le spuse Metellus, dar eu n-o să mă mai las prins viu, nu mă mai întorc în cloaca aceea. Cine gândeşte ca mine să ia armele în mâini şi să vină după mine.

În clipa următoare, ordinul lui era deja executat şi oamenii gata înarmaţi erau adunaţi din nou în jurul lui. Din depărtare începea să se audă, deocamdată slab, tropotul cailor în galop.

— Nimeni să nu facă vreo mişcare fără ordinul meu. Să stăm ascunşi în spatele palmierilor, după zidul caselor. Este locul cel mai

adăpostit. Dacă ne înconjoară, retrageţi-vă împreună cu mine în locul acela mai strâmt dintre casele pe care le avem în spatele nostru şi acolo o să ne batem cu ei până la ultima suflare. Nu ştiu ce alt plan să vă propun. Avem de ales între o moarte rapidă şi un chin nesfârşit. Nu staţi pe gânduri, nu aveţi de ce să şovăiţi. Să fim mulţumiţi că încă mai avem posibilitatea să alegem. Vreau să vă spun doar că sunt mândru de voi, că sunteţi cei mai buni soldaţi şi cei mai dragi prieteni pe care mi i-aş fi putut dori vreodată. Dacă ne este sortit ca mâine noapte să ne luăm cina împreună în Hades, aşa să fie! Porniţi!

Fiecare dintre ei luă poziţie în spatele câte unui palmier, astfel încât să-l vadă pe comandant, dar şi pe ceilalţi camarazi. Lucianus şi Septimius îşi încordau arcurile, Rufus îşi cumpănea în mână suliţa, Publius şi Antoninus îşi încleştaseră pumnul pe mânerul sabiei, Severus şi Martian aveau în mâini pumnalele trase din teacă.

Cei doi centurioni, Balbo şi Quadratus, erau înarmaţi fiecare şi cu sabie şi cu pumnal şi scrutau întunericul din faţa lor în direcţia din care se aşteptau să vină primul asalt.

Asudau din belşug cu toţii în aşteptarea luptei, a acelei încleştări scurte, dar crâncene, care avea să le aducă moartea.

În clipele acelea de încordare supremă, răsună glasul lui Uxal.

— E ceva ciudat acolo, ia uitaţi-vă!

Şi arătă către un drumeag care traversa partea dinspre răsărit a oazei, unde se putu distinge în curând un călăreţ înfăşurat într-o mantie neagră trecând de unul singur într-un galop nebunesc.

— Da’ ce naiba… înjură Metellus. Nu apucă să termine ce voia să spună că escadronul de cavalerie năvăli dinspre nord traversând oaza aproape la fel de iute ca acel călăreţ care abia trecuse. În numai câteva clipe dispăruseră înspre sud, lăsând în urmă un nor des de praf.

— N-aveau treabă cu noi, spuse Uxal.

— Se pare că nu, răspunse Metellus, respirând uşurat.

— Îl urmăreau pe călăreţul acela, remarcă imediat Quadratus.

— L-a văzut careva dintre voi? îi întrebă Metellus pe ceilalţi.

Publius făcu un pas înainte.

— A trecut prin faţa noastră foarte repede şi prin zona aceea de umbră a palmierilor, dar aş putea să jur că era cel care ne-a urmărit pe noi până mai ieri.

— Nu asculta ce spune, comandante, interveni Rufus. El este obsedat de călăreţul acela fără să ştie măcar cine este. Îl visează şi noaptea, îl vede peste tot chiar şi când nici vorbă nu poate fi de el.

Metellus se întoarse către Publius.

— Ce te face să crezi că era călăreţul acela singuratic?

— Mantia neagră, trupul mărunţel, felul în care călărea. Eu mă înşel foarte rar, comandante.

Uxal îşi dădu şi el cu părerea.

— Că el era, că nu era, lucrurile nu se schimbă prea mult. Cel mai mult ne interesează că au plecat şi că nu ne căutau pe noi. Pentru o clipă, am crezut şi eu că pentru noi asta va însemna sfârşitul.

— Şi eu am crezut la fel, recunoscu Metellus.

— Dar ce se întâmplă aici?

Auzind vocea din spatele lor, Metellus se întoarse şi-l văzu pe Daruma, abia trezit din somn.

— Un escadron de călăreţi persani a trecut prin oază acum câteva clipe. Păreau să urmărească un alt călăreţ care gonea ca gândul în faţa lor.

Daruma se întunecă la faţă.

— Un călăreţ spui? L-aţi văzut cum arăta?

— Eu l-am văzut, spuse Publius şi i-l descrise, aşa cum făcuse şi cu Metellus.

Daruma se încruntă.

— În ce direcţie a luat-o?

— Într-acolo, răspunse Publius şi arătă către o zonă cu vegetaţie mai deasă de pe malul râului.

Daruma oftă şi-i făcu semn lui Metellus să vină după el în cort.

— Ia loc, spuse el după ce intrară.

— Prefer să stau în picioare. Mi-e mai bine aşa.

— Mă îngrijorează… începu indianul.

— Crezi că era persoana cu care trebuia să te întâlneşti?

— S-ar putea.

De afară se auzea larmă, lătrat de câini, strigăte în limbi diferite. Oamenii din caravane se treziseră cu toţii din cauza zgomotului făcut de călăreţi, dar nimeni nu era în stare să dea vreo explicaţie şi aceasta sporea şi mai mult agitaţia.

Daruma rămase o vreme pradă gândurilor, într-o tăcere adâncă, apoi spuse:

— N-are rost să-mi mai fac griji acum. Oricum, nu mai pot face nimic. Trebuie, însă, să pornim la drum cât de curând. Chiar mâine. Să fiţi gata în zori, îmbrăcaţi şi înarmaţi. Am poruncit să li se aducă soldaţilor tăi haine noi. Cred că vom merge zi şi noapte fără să ne mai oprim. Trebuie să ajungem cât mai curând la locul de îmbarcare de pe Khaboras. Du-te acum să te odihneşti puţin pentru că ne aşteaptă un drum lung şi greu.

Metellus ieşi ca să-i dea ultimele dispoziţii lui Balbo, apoi se întoarse şi se culcă acolo unde i se făcuse patul, înainte de a închide ochii, frânt de osteneală, se gândi că poate ieşea din propria lui aventură ca să intre în cea a altcuiva despre care încă nu ştia mare lucru.

Porniră în zori, însoţiţi de cântecul cocoşilor care răsuna în toată oaza cufundată încă în somn şi nu mai pierdură timpul ca să ia ceva în

gură. Primi fiecare hrana şi apa din mers.

Merseră toată ziua sub razele unui soare arzător. Daruma şedea pe o cămilă mare pe care fusese instalat un baldachin ca să-l apere de soare şi-şi ştergea mereu faţa cu o basma umedă. În ciuda faptului că era atât de îngrijorat, nu renunţa la comoditatea pe care i-o oferea rangul.

Fluviul Khaboras curgea la mică distanţă în dreapta lor, iar malurile sale erau pline de palmieri, de pâlcuri de sicomori şi de smochini, de tufe mari de leandri.

Metellus îşi înşirase oamenii pe dreapta şi pe stânga convoiului, în timp ce Uxal mergea în urmă călărind pe unul dintre măgari, acum domesticit cu totul. Pe măsură ce înaintau, se vedeau pe apele fluviului tot mai multe ambarcaţiuni: unele erau făcute pur şi simplu dintr-un schelet de nuiele împletite peste care fuseseră întinse piei de vită tăbăcite, unse cu smoală ca să devină impermeabile, dar din când în când apăreau urcând în susul apei şi adevărate bărci mari din lemn, cu pânze în formă de trapez şi cu cârmă la pupa. Câteodată, aceste bărci pluteau atât de aproape de maluri încât se puteau vedea feţele marinarilor ocupaţi cu manevrarea velelor. Aceasta se întâmpla deoarece fluviul îşi croise albia printr-un masiv calcaros şi doar pe unele porţiuni malurile erau mai joase şi se adânceau treptat către mijlocul apei, acolo unde curentul era mai puternic.

În locurile în care malurile erau mai joase, se zăreau sate cu case din cărămidă crudă, uscată la soare. Se vedeau femei purtând pe cap vase din lut, întorcându-se de la râu, unduindu-şi cu graţie şoldurile. Copii goi, cu pielea măslinie, se jucau în apă chiuind de mama focului şi stropindu-se plini de veselie unii pe alţii. Acele mici aşezări omeneşti semănau cu oricare dintre satele aflate pe malul Mediteranei, în Mesopotamia sau în Egipt. Şi totuşi, marile puteri imperiale, aici ca şi pe malurile Mării Mediterane, adunau de prin acele paşnice comunităţi tineri vânjoşi, îi educau în spiritul urii şi al agresivităţii contra inamicului cu care se duceau războaiele, oricare ar fi fost el, şi-i aruncau în focul luptelor. Fiecare dintre părţi considera că are dreptate, fiecare om credea că lumea lui era cea mai bună şi că trebuia s-o extindă şi s-o impună peste tot pe unde era posibil.

Metellus îşi amintea foarte bine că îl mai bântuiseră şi altădată asemenea gânduri. Dar îşi amintea în acelaşi timp şi că, pe măsură ce călătorise şi cunoscuse atâtea ţări, se convinsese tot mai mult că lumea sa era singura în care merita să trăieşti; în niciun loc nu mai întâlnise o idee despre om comparabilă cu cea pe care o zămislise întâlnirea dintre civilizaţiile Atenei şi Romei. Iar lunga şi cruda captivitate în puterea unui inamic care nu recunoştea valoarea fiinţei omeneşti şi nu avea niciun fel de consideraţie pentru acela care dădea dovadă de curaj, vitejie şi credinţă îi întărise şi mai mult această convingere.

Reuşea să accepte şi faptul că alţii, străinii, erau convinşi că

dreptatea era de partea lor. Dar nu reuşea să uite că Valerianus, împăratul său, îşi pierduse libertatea şi viaţa pentru că avusese încredere în loialitatea adversarului său, convins că merita să înfrunte orice risc pentru a obţine şi a consolida pacea în toate ţinuturile lumii cunoscute, de pe malurile Atlanticului până la gurile Indusului.

Cufundat în asemenea gânduri, continua să mărşăluiască în tăcere sub soarele arzător.

12

Nu se întâmplă mai nimic important sau neprevăzut în timpul călătoriei. Pe la asfinţit apăru un grup de oameni înarmaţi care ar fi putut fi tâlhari, dar dând cu ochii de armele scoase la vedere de Metellus şi de ceilalţi romani, renunţară la orice intenţii agresive, dacă ar fi avut într-adevăr de gând aşa ceva. Se îndepărtară călărind pe cămilele lor şi dispărură după un deal din depărtare.

Portul de pe fluviu apăru în faţa lor a doua zi. Era un târguşor prăfuit, adăpostit într-o cotitură a răului, având în jur tot felul de palmieri şi tufe dese de leandri roşii şi albi. Un dig scund din cărămizi arse servea drept adăpost pentru cotul fluviului şi permitea acostarea unui mare număr de bărci.

Daruma le recomandă lui Metellus şi oamenilor săi să-şi acopere faţa cu o fâşie de pânză pe care s-o poarte înfăşurată în jurul capului. Era aproape sigur că în port se aflau soldaţi persani sau spioni care pândeau apariţia vânatului.

— Răspândiţi-vă în jur, le spuse, dar nu vă scăpaţi din vedere unul pe altul. Le arătă un steag verde. Când îl veţi vedea fluturând pe catargul unei bărci, să ştiţi că aceea este a noastră şi puteţi urca la bordul ei îndată după ce se întunecă, dar pe furiş, nu toţi o dată. Ţineţi ascunse armele, nu vă luaţi la harţă cu nimeni. Nu vorbiţi între voi atunci când în jur se află alţi oameni, pentru că dacă un spion aude chiar şi o jumătate de cuvânt în latineşte sunteţi ca şi morţi. Comunicaţi între voi prin semne şi fără să atrageţi atenţia cuiva. Nu uitaţi că acesta este ultimul obstacol care mai stă în calea voastră către libertatea definitivă. Dacă treceţi şi de el, aţi reuşit: prizonieratul va fi o amintire urâtă de demult, dar dacă faceţi un pas greşit vă poate costa totul, iar eforturile voastre de până acum ar deveni zadarnice. Ultimele clipe sunt cele mai periculoase. Se poate întâmpla orice, chiar şi un lucru de nimic: o privire sau o comportare ciudate, un cuvânt pe care-l puteţi scăpa în locul şi la momentul nepotrivite. Amintiţi-vă că, dacă vă prind, eu nu vă cunosc, nu v-am văzut niciodată. E clar? Şi nu voi putea face nimic pentru voi, absolut nimic.

— Ai făcut deja mult, Daruma, răspunse Metellus, şi nu vrem ca tu să-ţi rişti viaţa pentru noi. Vom fi în stare să ne descurcăm. O să am eu grijă să-i instruiesc pe oamenii mei aşa cum se cuvine.

— Foarte bine. Acum, să ne despărţim.

Metellus şi ai săi hotărâră să nu intre în niciuna din numeroasele cârciumi din zona portului şi nici să cumpere de mâncare de la tarabe ca să nu bată la ochi. Mâncară pâine uscată şi băură apă din plosca pe care o avea fiecare, umblând cu un aer indiferent pe străduţele

aglomerate ale micii aşezări.

Pe tarabe, vânzătorii ofereau o mulţime de mărfuri: curmale, pâine azimă coaptă în cuptoare de cărămidă, peşte sărat şi uscat, peşte proaspăt din fluviu şi piersici cu un aspect foarte ispititor. În plus, dovlecei, pepeni galbeni şi pere mici, pădureţe, care păreau să fie foarte tari. Nu lipseau nici vânzătorii de animale: şerpi, maimuţe, păsările cu penaj viu colorat, de specii necunoscute europenilor. Romanii erau încântaţi de acest spectacol, de mireasma cărnii fripte, a condimentelor exotice, a mirodeniilor. Erau şi vânzători de parfumuri care-şi prezentau marfa în nişte sticluţe din sticlă colorată sau din alabastru.

Cu greu puteai să înţelegi preţurile, dar era clar că asemenea parfumuri nu puteau fi cumpărate decât de cei bogaţi, negustori cu pungile pline de argint care se târguiau de mama focului strigând în toate limbile, după care îşi făceau cumpărăturile, convinşi, atât cumpărătorul cât şi vânzătorul, că făcuseră o afacere grozavă.

Era prima dată când Marcus Metellus se afla ca un călător oarecare dincolo de graniţele imperiului. Se gândise de mai multe ori să facă o asemenea călătorie, dar imperiul era atât de întins încât atunci când cineva ajungea aproape de graniţă îşi dădea seama că trecuse deja prea mult timp şi trebuia să se întoarcă acasă.

Se simţea dezorientat, dar, în acelaşi timp, situaţia aceea îl ţinea încordat, îi dădea o senzaţie nouă: un fel de ameţeală a imensităţii, a lipsei de graniţe şi de margini, îşi dădea seama că aici, în Asia, spaţiul avea dimensiuni incomensurabile şi că popoarele care îl locuiau păreau să fie infinite ca număr. Se gândea la peisajele monotone pe care le străbătuse, la câmpiile pustii, la culoarea mereu albă a cerului fără nori. Îşi amintea de poveştile despre popoare şi animale de basm de care aflase citind paginile lui Plinius şi din *De Mirabilibus* şi-şi dădea seama că, în realitate, creaturile monstruoase din natură existau doar în imaginaţia omului care le plasa în locuri mereu mai îndepărtate pe măsură ce explorarea şi cunoştinţele sale reuşeau să depăşească fantezia. Sau poate că eroii antici, Hercule, Teseu, Ulise, îi nimiciseră deja pe monştri cu mulţi ani înainte. Poate chiar şi Alexandru cel Mare rămăsese dezamăgit atunci când, în India, nu văzuse nici hipogrifi, nici himere, nici furnici care să scoată precum minerii aurul din măruntaiele pământului.

Îl rugă pe Uxal să meargă împreună cu el, pentru că ştia limba acelor locuri şi nu trezea bănuieli, aşa că asculta ceea ce spunea şi încerca să-şi dea seama ce înţeles aveau acele cuvinte. La un moment dat, văzu pe taraba unui negustor o jucărie: un mic elefant sculptat în lemn de acacia şi pictat, cu o trompă mobilă care se balansa înainte şi înapoi. Îl întrebă în şoaptă pe Uxal:

— Poţi să-mi cumperi jucăria aceea? O vreau pentru băiatul meu.

Uxal, care păstra banii tuturor, începu o târguială îndelungată şi înverşunată, până când reuşi să obţină un preţ care, după părerea lui, era convenabil. Plăti cu câţiva bănuţi şi luă jucăria.

— Grăbeşte-te să te întorci cât mai repede acasă, spuse el după ce plecară din piaţă.

— De ce?

— Pentru că un copil creşte foarte repede şi jucăriile s-ar putea să nu-i mai fie pe plac.

Metellus suspină.

— Ai dreptate. Dar, pentru mine, timpul s-a oprit în loc când am căzut prizonier. Pentru mine, fiul meu rămâne tot copilul pe care l-am lăsat acasă, chiar dacă aş lipsi de lângă el o mie de ani.

— Ştii ceva? spuse Uxal. Îmi amintesc de o chestie asemănătoare într-un poem vechi: se povesteşte acolo că un bărbat, parcă un marinar, se întoarce în insula sa după ce lipsise mulţi ani şi găseşte în locul copilului pe care-l lăsase acasă un bărbat în toată puterea.

— *Odiseea,* îi răspunse Metellus. Poemul se numeşte *Odiseea* de la numele eroului său, Odisseu, care-şi lasă acasă fiul abia născut şi când îl îmbrăţişează la întoarcere el are douăzeci de ani şi a devenit un bărbat adevărat: Telemac.

— Da, probabil că aşa era povestea, dar eu îţi urez să-ţi revezi băiatul cu mult înainte să împlinească douăzeci de ani.

— Şi eu îmi doresc asta, Uxal, răspunse Metellus. Îmi doresc din toată inima…

După aceea, Uxal merse o vreme fără să scoată nici o vorbă, în timp ce întunericul începea să coboare peste străzile care deveneau din ce în ce mai pustii şi peste acoperişurile albe ale caselor. La un moment dat, Metellus privi în direcţia portului şi-i făcu bătrânului un semn cu cotul.

— Steagul verde, spuse el. Daruma a găsit barca.

***

Urcară ultimii la bord, abia după ce îi văzură pe toţi camarazii lor trecând, unul după altul, pe pasarela din lemn şi trestie, care lega barca de ţărm.

Daruma porunci să se aprindă felinarele la proră şi la pupa şi puse doi oameni de pază: unul dintre indienii săi, Saraganda pe numele lui, şi un roman al lui Metellus, Antoninus. Puse să se împartă cina, câteva feluri de mâncare cumpărate de la piaţă, foarte condimentate şi picante: carne sărată de capră, peşti fripţi cu mentă şi salvie şi pâine azimă sărată, coaptă în cuptoare de cărămidă, totul stropit cu vin de palmier.

De pe celelalte bărci ancorate se auzeau chiotele de petrecere ale echipajelor care se destindeau după o zi de muncă şi de izolare, bând pe săturate sau distrându-se cu fetele închiriate de prin port. Dar

tensiunea era încă prea apăsătoare printre romani şi nu puteau avea nici o relaţie cu restul echipajului despre care nu ştiau absolut nimic. Mâncau şi beau în tăcere privind mereu către mal, parcă temându-se să nu fie luaţi prin surprindere.

Metellus se apropie de Daruma.

— Cine sunt oamenii din echipaj?

— Sunt din Taprobanes. Pe aici nimeni nu le înţelege limba, aşa că nu este niciun pericol din partea lor. În plus, ei nu cunosc pe nimeni pentru că au sosit doar de câteva zile. Lucrează pentru mine de mai mulţi ani şi i-am plătit bine întotdeauna. Puteţi fi liniştiţi în privinţa asta.

Metellus dădu din cap în semn de aprobare.

— Am impresia că totul merge prea uşor şi tot ceea ce se petrece este atât de frumos încât parcă nici n-ar fi adevărat.

— Nu merge deloc prea uşor, îl contrazise Daruma. Năvala aia în oază, în toiul nopţii, ţi s-a părut un lucru normal? Dacă, apoi, călăreţul acela urmărit era într-adevăr omul pe care-l aşteptam, ei bine, la ora aceasta s-ar putea să fie deja mort.

— Ai dreptate, răspunse Metellus. Când cineva a suferit mult, devine egoist şi nu se mai gândeşte decât la sine însuşi.

Daruma îi dădu dreptate şi adăugă:

— Dacă vrei să ştii ce cred eu, află că nu ne putem considera în afara pericolului. Sunt bărci care coboară pe fluviu având la bord soldaţi de-ai regelui, sunt, cu siguranţă, iscoade şi în portul acesta şi probabil că au fost instalate din loc în loc, pe malurile fluviului, mici detaşamente de arcaşi călări. Voi sunteţi nişte prizonieri care valoraţi mult pentru ei, dacă am înţeles eu bine. Mai mult, dacă vrei să continuăm împreună călătoria aceasta, ar fi bine să-mi spui şi restul adevărului.

— Care adevăr?

— De ce eraţi toţi zece la Aus Daiwa? Şi cum aţi reuşit să evadaţi? Este practic imposibil aşa ceva.

— Dacă îţi spun, juri să nu spui niciodată, nimănui, ce vei auzi?

Daruma zâmbi.

— Şi tu chiar ai avea încredere în cuvântul unui negustor?

— M-am gândit că, dacă ai fi vrut să ne trădezi, ai fi făcut-o până acum.

— Aşa este. Îmi spui?

— Îmi dai cuvântul?

— Dacă asta poate avea o valoare, ai cuvântul meu.

Metellus mai şovăi câteva clipe, după care se gândi că Daruma avea tot dreptul să ştie ce risca ajutându-i.

— Eram comandantul gărzii personale a lui Licinius Valerianus Augustus, ultimul împărat al romanilor, care a murit în captivitate la

Aus Daiwa, după ce a fost capturat prin trădare de Shapur, la Edessa. După moartea împăratului, am fugit datorită ajutorului dat de Uxal care ne-a condus până la oaza de pe malul Khaborasului. Restul îl ştii.

— Mare Trimurti!

— Ce ai spus?

— Am invocat Triada noastră supremă care este cam ca aceea pe care voi o veneraţi în Capitoliul vostru de la Roma.

— Ai fost la Roma?

— Nu, dar cunosc pe cineva care a fost acolo. Dar să nu schimbăm vorba. Sunteţi într-o mare încurcătură şi eu împreună cu voi. Ai fi putut să-mi spui toate astea de la început.

— Ne-ai mai fi luat cu tine?

— Nu.

— Vezi?

— De cât timp aţi fugit de acolo?

— Am pierdut şirul zilelor, dar cred că de o lună şi jumătate sau poate mai mult.

Daruma oftă.

— Grozavă încurcătură. Dacă ne prind, ne jupoaie de vii, dacă nu chiar mai rău.

— Ştiu.

— Pe de altă parte, până acum nu v-au prins. Cum aţi reuşit, fără cai şi pe un teren aproape întotdeauna descoperit?

— Am rămas mai multe zile ascunşi într-un loc pe care ei îl considerau inaccesibil: prăpastia în care aruncă trupurile celor care au murit în mină.

— Genial… şi după aceea?

— Când am avut impresia că nu ne mai căutau în zona aceea, am început să ne mişcăm, întotdeauna noaptea şi tot pe fundul văgăunii aceleia, până când am dat de apă şi, urmând cursul acelui pârâu, am ajuns în locul în care se vărsa în Khaboras.

— Retrag ce am spus despre prostia romanilor. Dar acum trebuie să fim atenţi ca să nu stricăm totul în această ultimă parte a călătoriei.

— Trebuie să mai rămânem mult timp în locul acesta?

— Cel puţin încă trei zile. Aşa era înţelegerea şi am adăugat de la mine o zi, ca să fiu mai sigur. În tot timpul acesta, n-o să coborâţi deloc pe uscat. Dacă aveţi nevoie de ceva, vă fac eu rost.

— De acord, încuviinţă Metellus. Dar mai este o problemă.

— Care?

— Avem o înţelegere cu tine. Tu ne plăteşti ca să fim escorta convoiului tău. Dacă nu putem coborî din barca asta, cum ne vom putea îndeplini obligaţiile?

— O să aveţi timp şi pentru aşa ceva, te asigur.

— Dar unde şi când?

— O să aflaţi şi asta la momentul potrivit. Acum căutaţi să staţi liniştiţi atâta timp cât este nevoie.

***

Petrecură astfel trei zile, într-o stare de lâncezeală, în orele amiezii, căldura era greu de suportat. Metellus şi oamenii săi stăteau întinşi pe punte, printre frânghii, la umbra pânzei care era înălţată mai mult ca paravan care să-i apere de arşiţă, asudând din belşug în zăpuşeala chinuitoare şi sperând în zadar la o baie în apele fluviului, lucru de asemenea interzis de gazda lor. Abia spre seară începea să bată un vânticel care mai aducea puţină răcoare. La ora aceea, cina devenea un adevărat eveniment.

Daruma stătea cea mai mare parte a zilei pe uscat, împreună cu doi sau trei dintre oamenii săi, evident, ca să întâlnească persoana pe care o aştepta. Se întorceau abia când se făcea întuneric, aducând coşuri cu mâncare pentru echipaj. Metellus nu încerca niciodată să afle ceva despre personajul pe care-l căutau, dar îşi dădea seama că Daruma era foarte îngrijorat pentru că nu se întâlnea cu el. Fiecare zi care trecea, făcea ca riscul de a fi descoperiţi la bord să crească, dar, în acelaşi timp, micşora şi şansele ca oaspetele atât de aşteptat să mai sosească.

În seara celei de-a patra zi, Daruma luă o hotărâre.

— Plecăm mâine, spuse el. Dacă omul călare pe care l-aţi văzut în oaza de la Khaboras era cel pe care-l aşteptam, ar fi trebuit să fie aici încă de acum două zile, gândindu-ne că noi am mers la pasul cămilelor şi al catârilor. Nu mai pot să-l aştept. În orice caz, va mai exista o posibilitate de a ne întâlni în portul de la ocean.

— Cum vrei, răspunse Metellus. Îmi pare rău că întâlnirea aceasta a ta n-a avut loc. Noi suntem gata de plecare în orice moment.

A doua zi, înainte de ivirea zorilor, ridicară ancora. Marinarii aduseră barca până în mijlocul curentului, împingând cu prăjini lungi pe fundul apei, după care se limitară doar la manevrarea cârmei de la pupa pentru a menţine direcţia. Viteza nu era prea mare, dar se păstra constantă şi peisajul defila sub ochii lor printr-o varietate foarte plăcută de forme şi de culori. Uneori zăreau pâlcuri de gazele micuţe venite la adăpat; la vederea bărcii, îşi ridicau alarmate botişorul negru, dar nu fugeau: probabil că se obişnuiseră cu navigaţia de pe fluviu. Din când în când, zăreau pe lângă maluri şi grupuri de flamingi de culoare roz, scormonind pe fundul apei cu ciocul lor curbat, în căutarea hranei.

Antoninus, Publius, Rufus şi ceilalţi priveau cu admiraţie toate acestea, iar Metellus se bucura şi el la vederea neobişnuitului peisaj care, la fiecare cotitură, la fiecare promontoriu, devenea tot mai variat şi spectaculos prin culorile gălbui şi ocru ale stâncilor, prin palmierii din ce în ce mai înalţi şi viguroşi, prin satele de pescari şi de agricultori care deveneau tot mai numeroase pe maluri.

— Îmi aminteşte de unele ţinuturi din Egiptul de Jos… începu să spună Metellus, dar fu întrerupt de strigătul unui marinar căţărat pe catarg. Omul, cu pielea măslinie şi lucioasă de sudoare, arăta spre un punct de pe mal.

— Pe toţi zeii! exclamă Publius. Este chiar el!

Călăreţul, cu vălul negru înfăşurat în jurul capului, cobora în galop de pe un deal către apele fluviului şi, la puţin timp după aceea, apărură şi urmăritorii: vreo douăzeci de soldaţi persani care se apropiau de fugar în goana nebunească a cailor. Probabil că dăduseră de el cu puţin timp în urmă, pentru că viteza alergării lor era prea mare ca să poată fi păstrată mult timp fără a obosi peste măsură caii.

Daruma se repezi către parapetul bărcii, strigând:

— El este! Trage repede la mal, trage la mal!

Cârmaciul nu aşteptă să i se spună încă o dată, se aruncă pe bara cârmei, împingând-o cu toată puterea şi făcând barca să cotească brusc spre stânga. Pe porţiunea aceea, malul era destul de jos, dar abrupt, aşa încât călăreţul se îndrepta cu toată viteza către un loc în care se vedeau tufişuri dese, poate pentru a încerca să se ascundă, dar soarta lui părea pecetluită.

— Pregătiţi de tragere arcurile şi lăncile! strigă Metellus şi oamenii săi apărură fulgerător pe latura stângă a bărcii, pregătindu-se de luptă.

Între timp, cârmaciul ţinea bara cârmei pe centru, corectând direcţia bărcii astfel încât aceasta plutea acum paralel cu ţărmul, la o distanţă de vreo douăzeci de picioare de uscat. Călăreţul părea să fi înţeles manevra şi se apropia şi el de apă, dar fără a reduce din viteză. În spatele său, persanii începură să tragă cu arcurile şi săgeţile căzdeau în jurul fugarului din ce în ce mai aproape de ţintă, dar, din fericire, niciuna nu-l atinse. Era ca şi cum le-ar fi ghicit direcţia şi se ferea în ultima clipă.

Metellus ordonă şi el să se tragă, şi două săgeţi ale soldaţilor săi îşi nimeriră ţinta, doborând tot atâţia inamici şi făcându-i pe ceilalţi să mai încetinească puţin alergarea.

Daruma strigă din nou:

— Acostează! dar cârmaciul strigă şi el ceva, continuând să menţină aceeaşi direcţie. Se temea să nu atingă fundul apei. Cu o energie neaşteptată pentru statura sa, îl apucă de ceafă şi-l trânti pe punte, după care se agăţă el însuşi de bara cârmei aducând barca mereu mai aproape de mal. De două ori se auzi cum chila scrâşneşte pe prundişul de pe fundul apei, dar barca nu se opri şi se apropie la cel mult opt, nouă picioare de mal.

Daruma strigă din nou, mai tare. Un singur cuvânt, cu un timbru sec şi tăios, poate un ordin, poate un îndemn într-o limbă necunoscută celorlalţi.

Călăreţul reacţionă la strigătul lui şi, sub privirile uluite ale

soldaţilor, se urcă în picioare pe spinarea calului şi ţâşni într-un salt acrobatic. Se rostogoli prin aer de parcă şi-ar fi pierdut ca prin farmec greutatea şi, cu o bufnitură surdă, ateriză în barcă, în picioare, cu braţele depărtate şi cu genunchii îndoiţi, oprindu-se într-o poziţie total imobilă, de parcă ar fi fost ţintuit pe scândurile punţii.

Daruma coti brusc spre mijlocul fluviului şi, pe când persanii trimiteau înspre fugari o ultimă salvă de săgeţi, Metellus şi ai săi ridicară împletiturile de nuiele care dublau bordul, ca pe nişte scuturi, reuşind să oprească aproape toate săgeţile. Îndată ce ieşiră din bătaia lor, se întoarseră către mijlocul punţii ca pentru a se convinge că nu visaseră. Misteriosul personaj era tot acolo, ţeapăn ca o statuie, în timp ce oamenii din echipaj laolaltă cu romanii făceau cerc în jurul lui pentru a vedea de aproape o asemenea minune.

Rămas fără grai, Metellus îl întrebă pe Daruma:

— El este?

Daruma dădu din cap aprobator.

— Ce i-ai strigat?

— Sări!

— În ce limbă?

Daruma făcu un gest care putea însemna „am să-ţi explic mai târziu” şi se apropie de bărbatul căzut ca din cer. Abia în clipa aceea, Metellus avu senzaţia limpede că mai văzuse cândva ochii aceia. Atât de ciudaţi, atât de indiferenţi, atât de oblici. Şi-şi dădu seama că şi străinul acela avea aceeaşi senzaţie. Ca într-o strălfulgerare a memoriei, romanul se revăzu la Edessa, în momentele acelea sfâşietoare în care Valerianus fusese obligat să îngenuncheze în faţa lui Shapur şi privi din nou ţintă în ochii aceia incredibil de negri şi de scânteietori.

Daruma se apropie de noul venit, încrucişă mâinile la piept şi se aplecă până la nivelul centurii într-o plecăciune adâncă. Fiinţa aceea misterioasă îşi îndreptă spatele, îşi înălţă umerii, apropie pumnul stâng de palma mâinii drepte, aplecând abia perceptibil capul, după care se îndepărtă către proră şi rămase din nou nemişcat cu privirile aţintite în zare.

Oamenii lui Metellus se priveau unii pe alţii, muţi de uimire.

— V-am spus eu că el era, rupse tăcerea Publius.

— Care el? întrebă Rufus.

— Cel care ne urmărea prin deşert.

— S-ar putea, îi replică Rufus, dar cine este?

— Eu aş întreba mai degrabă „ce este”? interveni Lucianus fără a-şi desprinde privirile de silueta nemişcată de la proră.

— Este un om, pe Hercule, ce să fie? spuse Severus. Eu n-am mai văzut niciodată vreun om care să se ferească în felul acesta de săgeţi şi… să zboare.

— Dar nu a zburat, îl contrazise Antoninus. A sărit doar.

— Da? Asta numeşti tu o săritură? Ia încearcă şi tu, să vedem dacă eşti în stare.

Metellus le întrerupse discuţia, făcându-le semn să se potolească. După aceea, se apropie de Daruma.

— El este, într-adevăr?

— Mulţumită cerului, da. Pot să spun că nu mai speram să apară.

— Dar cine este, dacă-mi dai voie să întreb.

— Un prinţ.

— Din ce ţară?

— China.

Metellus îl privi, uluit.

— China? Ce este asta?

13

— China? repetă Daruma cu un zâmbet plin de înţelegere. China este Ţara Mătăsii, ceea ce voi numiţi *Sera Maior* pe hărţile voastre atât de aproximative.

— De fapt, se pare că unii dintre ai noştri au ajuns până acolo, spuse Metellus. Erau mai mult negustori, dar poate că a fost şi o solie. Am auzit că pe timpul împăratului Marcus Aurelius, un magistrat cu rang de cavaler, împreună cu doi centurioni, ar fi ajuns până la capitala lor. Dar, după câte ştiu, descrierea acestei călătorii s-a pierdut. Tu, însă, cunoşti bine ţara asta?

— Destul de bine. Merg acolo cam la doi sau trei ani odată ca să cumpăr mătase pe care o vând apoi pe pieţele persane şi indiene. Când marfa ajunge la voi, a trecut deja pe la mulţi negustori şi fiecare şi-a câştigat partea.

— Acolo l-ai cunoscut pe el? întrebă Metellus făcând un semn cu capul înspre bărbatul aşezat la proră. Acesta purta o cazacă de culoare cenuşie, tivită cu galben şi având în partea de sus un guler ceva mai lat. Pantalonii erau largi, iar în picioare avea nişte încălţări ciudate, asemănătoare cu cele pe care le purtau femeile din Frigia sau Cappadocia. Chipul nu se putea vedea, pentru că era acoperit cu vălul negru înfăşurat peste cap.

— Da, răspunse Daruma. L-am cunoscut acolo, în urmă cu câţiva ani.

— Cine este? mai întrebă Metellus.

— Un prinţ. Un prinţ al neamului său, fiul împăratului.

Metellus se gândi la Gălbenuş şi simţi un fior de gheaţă pe şira spinării. Simţea că va avea parte de un destin din cale-afară de ciudat pe care ar fi vrut să-l evite, dar care, în acelaşi timp, îl atrăgea cu o forţă căreia nu i se putea opune.

— Şi cum se face că un simplu negustor a fost primit printre suveranii din ţara aceea?

— Este o poveste lungă, am să ţi-o spun… dacă o să avem timp.

— Şi cum de se afla împreună cu Shapur?

Daruma şovăi câteva clipe înainte de a răspunde. Barca aluneca mai departe, purtată de curent, printre maluri tot mai depărtate şi, pe măsură ce lăţimea fluviului creştea, viteza curentul scădea, încetinită în acelaşi timp şi de vântul care bătea dinspre sud.

— A fost trimis în calitate de ambasador, spuse indianul după aceea, şi ca oaspete, pentru a petrece câteva luni la curtea regelui persan. Până atunci nu se mai întâmplase aşa ceva, dar părea o iniţiativă înţeleaptă. Toate caravanele care aduc mătasea în Occident trec prin

Persia şi ar fi fost util să se stabilească relaţii directe între cele două ţări…

— Şi, pentru că erai din branşă, ai crezut de cuviinţă să contribui la o asemenea iniţiativă, comentă Metellus, fără a-şi lua privirile de la prinţ.

Îl priveau şi oamenii săi. Pe sub sprâncene, şi în acest timp schimbau păreri între ei, cu glas scăzut, sau chiar deschis, cu voce tare, aşa cum se întâmplă când oamenii au în faţă o fiinţă exotică, venită de pe pământuri îndepărtate. Dar străinul continua să-şi ţină privirile aţintite spre orizont, în aparenţă închis în sine ca într-o carapace a singurătăţii. Ca şi cum n-ar fi scăpat ca prin urechile acului de o moarte sigură, ca şi cum n-ar fi făcut cu puţin timp înainte o ispravă ieşită din comun cu care niciun alt muritor nu s-ar fi putut lăuda. Ce fel de om era acela? Ce sânge curgea prin venele lui?

Daruma tăcu din nou o vreme şi, în liniştea care se aşternuse, vântul se făcu mai tare auzit, făcând să vibreze şarturile catargului ca nişte corzi de harpă.

— Se schimbă vremea, spuse el după aceea, parcă gândind cu voce tare şi reluând subiectul discuţiei întrerupte, continuă. Da, dar presupun că oricine ar fi făcut la fel… Şi aşa, au trecut doi ani în care nu s-au mai primit veşti de la prinţ.

„Doi ani” se gândi Metellus. Cam cât timp fusese el prizonier la Aus Daiwa. După aceea întrebă:

— Când s-au împlinit aceşti doi ani?

— Cam cu şase luni în urmă. Atunci am plecat eu la drum ca să am această întâlnire.

Prin urmare, la vremea în care Valerianus cădea prizonier sub zidurile Edessei, prinţul era încă un oaspete sau poate nu-şi dădea seama că era deja un prizonier al lui Shapur.

Un om din echipaj se apropie de Daruma şi-i arătă ceva pe înălţimile care se zăreau la câteva mile distanţă, pe malul dinspre apus. Cămile în plină alergare.

— Crezi că ne urmăresc? întrebă Metellus, întorcându-şi şi el privirile în direcţia aceea.

— Îmi ceri prea mult. Pot să-ţi spun doar că marele rege foloseşte dromaderii ca să trimită mesaje urgente traversând deşertul, acolo unde caii n-ar rezista efortului şi setei. Dacă oamenii aceia duc vreun mesaj, s-ar putea ca el să ne privească pe noi şi, în acest caz, aş da tot ce am în pungă pentru a afla despre ce este vorba. Dar ghicitul nu este una dintre calităţile mele.

Metellus nu mai întrebă nimic altceva, dar avu o strângere de inimă la gândul că mai erau încă obstacole serioase în calea lui şi a oamenilor săi către libertatea deplină. Aveau să găsească neapărat un port la gurile de vărsare ale fluviului, un port în care corăbiile de

cursă lungă încărcau şi descărcau mărfurile destinate să fie transferate pe bărcile de pe fluviu sau predate caravanelor de pe uscat, care să le transporte în Apus.

Apus. Gândul acela deveni dominant şi privirea lui se îndrepta insistent în direcţia pe care o lua soarele către asfinţit, înspre patria sa.

Edessa: avea să mai revadă vreodată cetatea? Şi ce putea găsi acolo la întoarcerea sa? Avea să-şi mai vadă vreodată fiul? Reflecta la ceea ce se întâmplase între zidurile cetăţii şi se gândea că viaţa sa putea fi şi acolo în pericol, aşa cum era aici, pe pământ străin. Avea să se furişeze pe tăcute, să acţioneze din umbră, să lovească din toate puterile şi fără milă. Se întorcea ca să-şi ţină o promisiune, să repare o greşeală pe care o făcuse. Fusese de bună credinţă, sigur că Aurelianus îşi va face datoria şi că Silva va fi la înălţimea funcţiei sale de comandant al garnizoanei care apăra zidurile fortăreţei. Dar mai ştia şi că dacă l-ar fi ascultat pe împărat, care-i ceruse să rămână la Edessa, poate că ar fi reuşit să evite dezastrul, să pornească în fruntea unui detaşament ca să-l salveze pe Valerianus, să-l elibereze din prizonierat sau cine ştie ce altceva.

Evoca în minte fără încetare destine paralele sau alternative, alimentate de regretul care stătea de obicei imobil în străfundurile conştiinţei sale, ca un crocodil bine ascuns în mâl cât timp apele de la suprafaţă erau agitate, dar care ieşea de îndată la suprafaţă ca să-i rănească sufletul, tocmai atunci când calmul se înstăpânea din nou pe toată fiinţa sa.

Valerianus îi încredinţase o misiune imposibilă: să se întoarcă pentru a restabili autoritatea statului. Şi el promisese, îşi dăduse cuvântul în faţa suveranului muribund… Ştia că îndeplinirea unor misiuni prea îndrăzneţe însemna aproape întotdeauna sacrificiul suprem, dar, ca soldat, era obişnuit cu gândul că moartea este un rău mai mic decât pierderea onoarei.

Curentul continua să scadă în iuţeală şi, de altfel, putuse vedea el însuşi grupul acela de cămile câştigând teren către sud şi, după aceea, dispărând la orizont. Pe apa fluviului pluteau acum mult mai multe bărci, mari sau mici, iar numărul lor creştea pe măsură ce se apropiau tot mai mult de ocean. Unele, ca a lor, coborau urmând firul curentului, altele urcau cu pânzele desfăşurate, folosindu-se de forţa vântului care bătea dinspre miazăzi.

La un moment dat, când soarele începea să coboare spre linia orizontului, văzură că prinţul se ridicase şi-şi dezmorţea membrele într-un mod cum nu mai văzuseră niciodată, cu braţe şi picioare care se întindeau pe rând, când unele, când altele, mâini care se deschideau îndreptând degetele când într-o direcţie, când în alta. Ce mişcări stranii erau acelea? Un dans, oare? O modalitate de a-şi

destinde muşchii după o imobilitate îndelungată? Şi de ce rămăsese atâta timp iară să facă nici cea mai mică mişcare?

Metellus privi la oamenii săi: fiecare dintre ei făcea câte ceva. Publius încrusta o bucăţică de lemn cu pumnalul lui ascuţit ca briciul, Uxal scobea nişte linguri din lemn de acacia, Lucianus îşi cârpea tunica folosindu-se de o andrea pentru împletit plase, Severus şi Martian înşiraseră pe scândurile punţii segmente demontate ale platoşelor şi le controlau una câte una, strângând cu un cleşte fiecare inel care le prindea între ele, Rufus ascuţea vârful de fier al suliţei de care nu se despărţea niciodată, Antoninus îşi confecţiona o undiţă de pescuit rudimentară, ajutat de Septimius, Balbo trecea cu gresia pe o parte şi pe alta a ascuţişului sabiei, cu mişcări încete, sporovăind în timpul acesta cu Quadratus.

Pentru nişte soldaţi ca ei, lâncezeala aceasta era o adevărată pedeapsă, o sursă de plictiseală fără margini. Dimpotrivă, nemişcarea prelungită a străinului le păruse tuturor artificială şi, prin urmare, imposibilă. Era o dovadă a faptului că lumea era mult mai mare, era imensă faţă de ceea ce credeau romanii, atât de mare încât imperiul Cezarilor, întins pe toate ţărmurile Mării Interioare părea o nimic toată. Atâtea deosebiri nu puteau decât să se adune şi să crească o dată cu întinderea fără sfârşit a teritoriilor, cu boltirea peste măsură a cerului şi cu mutarea din loc a constelaţiilor.

Poate că în locuri atât de îndepărtate, regulile vieţii erau altele, poate că acolo ceea ce era bun la Roma sau la Alexandria nu era la fel pe pământurile acelor oameni mărunţei, cu ochii oblici care, mai ştii, poate vedeau la fel de oblic realitatea, după felul în care înţelegeau şi judecau lucrurile. Dar toate acestea erau reflecţii care nu-l impresionau peste măsură, doar că ar fi vrut să i le povestească într-o zi fiului său, după ce toate acestea s-ar fi încheiat şi ar fi aparţinut trecutului.

Îl trezi la realitate vocea lui Daruma.

— E gata, comandante.

— Gata ce anume?

— Nu simţi mirosurile de mâncare? E gata cina.

— Pe toţi zeii… s-a făcut deja seară. Nici nu observasem.

— Ai stat mult timp cufundat în gânduri şi nu am vrut să te deranjez. Când un om a fost prizonier atâta timp, mintea sa are nevoie să-şi pună la lucru energiile mintale prin imaginaţie, fantezie sau visare. Lipsa libertăţii aduce la neputinţă inteligenţa, distruge orice posibilitate de a face planuri. Primul lucru care-ţi invadează toată mintea este trecutul…

— Aşa este, răspunse Metellus, trecutul cu fantasmele sale.

— Dar şi viitorul cu speranţele lui, adăugă Daruma.

— Speranţe… murmură Metellus. Mi-au rămas destul de puţine, dar

chiar dacă ar rămâne numai una, şi aceea plăpândă, asta ar însemna viaţă. Tu nu-ţi poţi închipui cum ne simţim noi acum, eu şi oamenii mei. Este ca şi cum am fi ieşit dintr-o amorţeală vecină cu moartea. Ne dăm seama treptat în ce hal am ajuns, ce ne-a mai rămas şi ce ne-a fost luat.

— Mănâncă acum, spuse Daruma. Viaţa o să ţi se pară mai frumoasă cu burta plină.

Se aşezară cu toţii în cerc, laolaltă cu oamenii din echipaj care nu aveau de făcut vreo manevră în momentul acela; li se alătură şi tânărul străin, aşezându-se, după cum se obişnuia la ei, pe călcâie. Îşi scoase vălul negru de pe faţă şi de sub el apăru un chip smead, ca de copil, cu părul negru ca tăciunele, lung şi neted, legat la ceafă cu o cureluşă scurtă din piele, o gură mică şi bine conturată, tenul ca de ceară, de o paloare ciudată şi uniformă. Un chip care nu putea roşi în nici o împrejurare. Metellus se întrebă dacă aceasta însemna imposibilitatea de a se înfuria sau de a cădea pradă unor emoţii puternice. Dacă nu cumva poseda un fel de linişte înnăscută, ataraxia pe care filosofii din Occident o definiseră cu mari eforturi speculative.

Uxal veni în faţa lor şi împărţi tuturor lingurile de lemn, roşii, pe care le cioplise cu puţin timp înainte, din nişte bucăţi de lemn de acacia; bucătarul aduse imediat farfurii şi un castron mare plin cu stufat de peşte, zarzavaturi şi legume, totul condimentat cu ulei, şofran şi piper.

Oamenii începură să mănânce cu mare poftă, dar Metellus, văzând că tânărul cu ochi oblici nu mânca nimic, îi întinse lingura înclinând uşor capul. Celălalt nu întinse mâna ca s-o ia, dar spuse pe un ton scăzut câteva cuvinte.

— Ce a spus? îl întrebă Metellus pe Daruma.

— Dacă vrei, pot să-l întreb dacă acceptă să vorbiţi. Cunoaşte limba persană.

— Şi de unde ştii că eu pot s-o vorbesc?

— Te-am auzit schimbând câteva vorbe cu un îngrijitor de catâri în oaza de pe Khaboras.

— Şi m-ai lăsat să vorbesc în dialectul acela tot timpul acesta?

— Mi-am închipuit că voiai să nu se ştie acest lucru şi nu puteam să mă amestec.

— Dar eu? intră în vorbă şi Uxal. De mine ai uitat? M-ai lăsat să fac pe tălmaciul timp de un an şi jumătate, ca un tâmpit, fără să-mi spui că înţelegeai persana.

— O şi vorbesc, răspunse liniştit Metellus, dar voiam ca lucrul acesta să rămână secret. Am fi putut scăpa fără voie vreun cuvânt şi cineva ne-ar fi putut auzi… N-am făcut-o pentru că nu aveam încredere în tine, Uxal. Când este în joc totul, nici o precauţie nu este de prisos.

Uxal bombăni ceva şi-şi aplecă din nou faţa în farfurie.

Daruma schimbă, pe un ton foarte respectuos, câteva cuvinte cu străinul şi apoi îi spuse lui Metellus:

— L-am întrebat dacă este de acord să discute cu tine.

— Ah, da? răspunse romanul. Şi care a fost răspunsul lui?

— Acceptă. Poţi să vorbeşti cu el. În persană.

— O întâmplare ciudată, spuse Metellus, întorcându-se către străin, după ce reflectase câteva clipe, a făcut ca noi doi să ne întâlnim, prinţe.

— Nu chiar atât de ciudată, răspunse prinţul. Oameni ca noi, cu răspunderi atât de mari, nu se întâlnesc niciodată din întâmplare.

— Atunci, de ce?

— Pentru că merg pe aceleaşi căi, prin aceleaşi locuri. Este mai uşor ca doi regi aflaţi la distanţe imense să se întâlnească, decât ca unul dintre ei să arunce o singură privire celui mai umil servitor al său.

Tonul interlocutorului său era în aparenţă rece şi distant. Metellus încercă să facă discuţia ceva mai familiară.

— Nu vrei să mănânci cu noi? îl întrebă.

Omul răspunse:

— Cantitatea de mâncare din unealta aceea nu este demnă de o persoană educată. Scoase apoi dintr-un buzunar interior al tunicii două beţişoare şi începu să mănânce, luând de pe farfurie cantităţi minuscule de mâncare, atât de mici încât mişcarea maxilarelor aproape că nu se putea distinge.

— Pe toţi zeii, spuse Uxal, ăsta nu mănâncă nici cât o vrăbiuţă.

— Mănâncă atât cât îi trebuie, spuse Daruma. Ai văzut câtă energie are omul ăsta?

— Chiar aşa, interveni Metellus. Mă întreb de unde o capătă.

— O să afli atunci când va veni momentul, spuse Daruma.

— Momentul? îi replică Metellus. De-acum nu prea ne-a mai rămas timp. Am impresia că nu mai avem mult până la ţărmul oceanului.

Daruma nu mai continuă discuţia.

Uxal nu mai spuse nici el nimic şi timp de câteva clipe se aşternu o tăcere stranie, pentru că şi ceilalţi oameni continuau să-l privească pieziş pe străin. Toată lumea îl vedea acum pe comandantul Metellus că ia de pe farfurie cantităţi mult mai mici de mâncare, cât să încapă pe vârful lingurii. După aceea, începură să vorbească în şoaptă între ei.

— Daruma mi-a spus că vii dintr-o ţară mare de la răsărit, reluă discuţia Metellus, în persană.

— *Zhong Guo,* răspunse străinul.

— Aşa se numeşte ţara ta?

— Da, răspunse el. Dar a ta?

Metellus se gândi o clipă, după care răspunse şi el, în latină:

— *Imperium Populi Romani.*

— Unde se află?

— La apus şi are în interiorul său o întreagă mare.

— Probabil că este cea pe care noi o numim *Taqin Guo*. Înseamnă Ţara de la apus.

Metellus observă că acel cuvânt, *guo,* putea să însemne „ţară" sau „ţinut", dat fiind că se afla în denumirea celor două ţări.

— Ştiţi, prin urmare, că existăm, după cum şi noi ştim de ţara voastră pentru că de acolo cumpărăm multă mătase… Daruma mi-a mai spus şi că eşti un prinţ, continuă. Aş vrea să ştii că suntem onoraţi de faptul că facem împreună cu tine această călătorie.

Prinţul acceptă această formulă de politeţe cu o uşoară înclinare a capului.

— Aş putea să ştiu cum te cheamă?

— Dan Qing, răspunse prinţul.

— Numele meu este *Marcus Metellus Aquila.*

— Totul pare foarte complicat în limba ta.

— Şi foarte simplu în a ta, dar, cu siguranţă, atât pentru mine, cât şi pentru tine, acestea sunt doar nişte impresii superficiale.

Metellus observă că, atunci când îi spunea ceva, prinţul nu-l scăpa din ochi, iar lucrul acesta nu-i făcu prea mare plăcere. Era o privire care i se părea enigmatică şi fără nici o expresie.

O rafală neaşteptată de vânt, de data aceasta destul de puternică, le întrerupse conversaţia.

— Vine dinspre apus, remarcă Uxal.

— Aşa este, fu de acord Metellus.

— Nu-mi place deloc, spuse Septimius.

— Nici mie, i se alătură Metellus, dar asta nu înseamnă mare lucru. Vântul este la fel ca soarta oamenilor, se poate schimba dintr-o clipă în alta.

Daruma îi făcu semn bucătarului să strângă farfuriile goale şi făcu să circule printre cei de faţă o amforă cu vin de palmier. Băură cu toţii, în afară de Dan Qing care sorbi doar o înghiţitură de apă. Îndată după aceea, se ridică, îi salută pe ceilalţi cu o mică plecăciune şi dispăru sub punte.

— Nu te-am văzut vorbind prea mult cu el, îi spuse Metellus lui Daruma. Este ciudat pentru doi oameni care aveau o întâlnire şi un plan comun de salvare.

— Era prea multă lume de faţă. Mă duc acum la el şi vom putea discuta între patru ochi. Cine vrea să doarmă, va primi rogojini şi pături. Noaptea este umezeală pe punte, chiar dacă este cald. Cred că nu trebuie să-ţi mai spun să fii cu ochii în patru, adăugă el. Vasul nostru ar putea fi atacat noaptea de mici ambarcaţiuni pirat, foarte rapide şi periculoase, iar ameninţarea de care vreţi să scăpaţi încă nu

a dispărut.

— Ştiu, răspunse Metellus. N-o să ne lăsăm luaţi prin surprindere. Şi, în timp ce Daruma cobora şi el sub punte, îşi adună oamenii şi stabili schimburile de pază. O lună mare şi roşie îşi făcu apariţia pe oglinda fluviului, lăsând pe ape o lungă dâră aurie, în timp ce către apus nu mai rămânea decât o urmă roşietică a soarelui deja apus.

Dan Qing apăru din nou pe la miezul nopţii şi se aşeză la proră, nemişcat ca de obicei, rămânând astfel până în zori. Metellus se uită la el de câteva ori, însă n-ar fi putut spune dacă era treaz sau dormea. După poziţia sa, cu capul uşor înclinat în faţă, s-ar fi putut crede şi una şi alta, dar, cu siguranţă, chiar dacă din când în când mai aţipea, odihna sa părea să fie în permanenţă vigilentă. Nu-i scăpa nici o mişcare, nici o schimbare de direcţie sau o vibraţie a aerului.

***

Noaptea trecu în linişte. Luna apuse după al doilea schimb de pază, lăsând cerul plin de stele de o strălucire nemaivăzută, străbătut de la un capăt la altul de vălul alb al Căii Lactee. Metellus făcu el însuşi de gardă în ultimul schimb, înainte de apariţia zorilor, împreună cu Quadratus; observă că, la răsăritul soarelui, Dan Qing pusese capul pe un colac de parâme, permiţându-şi câteva clipe de somn. În momentele acelea părea la fel de plăpând ca un copil, dar trupul său încovoiat ca un arc dădea impresia că se putea destinde în orice clipă, cu aceeaşi forţă cu care făcuse acea săritură uluitoare.

Ar fi vrut să stea de vorbă cu el ca să afle mai multe despre ţara aceea din depărtări din care venise până la graniţele imperiului roman, să-l întrebe despre felul în care ia naştere mătasea, despre care în Occident se spuneau multe lucruri greu de crezut, printre care şi unul cu totul absurd: că era toarsă de un vierme. Dar nu voia să-i tulbure singurătatea la care ţinea atât, chiar dacă în scurt timp aveau să se despartă, pornind pe drumuri diferite, pentru ca fiecare să se îndrepte către lumea pe care o părăsise de mult timp şi astfel n-ar mai fi avut ocazia să stea de vorbă.

La răsăritul soarelui, Daruma apăru pe punte îmbrăcat într-un veşmânt lung până la călcâie, dintr-o ţesătură asemănătoare inului, dar mult mai fină. Fluviul devenise şi mai larg, iar malurile, joase şi acoperite de nisip, se îndepărtau din ce în ce mai mult.

— Peste vreo două ceasuri vom zări oceanul, spuse Daruma.

— Şi, de acolo, drumurile noastre se vor despărţi. Nici nu ştii cât de recunoscători îţi suntem pentru ceea ce ai… răspunse Metellus.

— Nu cred, îl întrerupse Daruma.

— Cum adică „nu cred”?

— Că nu ne vom despărţi. Voi o să veniţi cu mine şi cu prinţul.

— Glumeşti. Noi nu…

— Aveam o înţelegere: aşa îşi respectă un roman cuvântul dat?

— Doar n-o să ai pretenţia să te urmăm până în locul acela…

— În China? Chiar aşa.

— Dar nu aşa era înţelegerea.

— Cum să nu fie aşa? V-am angajat ca escortă până la sfârşitul călătoriei.

— Dar acesta este sfârşitul călătoriei. Malul oceanului. Alexandru însuşi s-a oprit pe ţărmurile oceanului. Daruma, eu am lăsat acasă un copil singur, fără mamă, în mâinile unor duşmani. Înţelegi? Nu mă gândeam decât la el când am încheiat înţelegerea asta cu tine: am fost amândoi de acord că obligaţia mea era să te însoţesc până la malul oceanului şi, în virtutea cuvântului dat, eu mă voi simţi liber de orice obligaţie, de îndată ce vom ajunge la gurile de vărsare ale acestui fluviu.

Daruma lăsă capul în jos şi păru să reflecteze în tăcere timp de câteva minute, după care spuse:

— Voi îmi datoraţi viaţa, romanilor, iar acum eu vă cer să-mi plătiţi această datorie. Şi, întrucât nu există pe lume nimic mai preţios decât viaţa, voi va trebui să faceţi ceea ce vă cer eu, ca să-mi plătiţi măcar în parte pentru serviciul pe care vi l-am făcut. Ah, dar toate astea sunt filosofie! Dacă veţi pune piciorul pe uscat în portul acesta, încotro credeţi că puteţi pleca? Nu aveţi suficienţi bani ca să plătiţi unei caravane şi să călătoriţi cu ea.

— Vom pleca pe mare.

— Dar persanii controlează toate cheiurile de unde se fac îmbarcări şi, în plus…

— Este un risc pe care trebuie să mi-l asum.

— Venind cu mine, continuă Daruma, ca şi cum nici nu l-ar fi auzit, veţi vedea lucruri care nici nu vă închipuiţi că ar putea exista, veţi cunoaşte o lume pe care nimeni din lumea voastră n-a văzut-o vreodată şi poate că nici n-o va vedea curând. Veţi fi plătiţi atât de bine, încât nu veţi mai avea grija de a câştiga bani, câte zile veţi mai avea. Şi, la sfârşit, eu am să vă însoţesc înapoi până la graniţa lumii voastre. Voi face acest lucru chiar eu sau voi însărcina cu aceasta călăuze de încredere care s-o facă în locul meu.

În tot acest timp, oamenii lui Metellus se adunaseră în apropiere şi priveau îngrijoraţi cum comandantul lor discuta cu Daruma: Dan Qing se întorsese şi el către cei doi privindu-i în sfârşit cu o expresie care părea să-i trădeze un sentiment. Îngrijorare, poate, sau nedumerire.

Cârmaciul începu să vireze către malul dinspre apus, îndepărtându-se de curent.

14

Barca se îndreptă către malul apusean, şi lui Metellus i se păru că acesta ar fi putut fi un semn bun, dar privirea lui Daruma nu promitea nimic de felul acesta, iar aceea enigmatică a lui Dan Qing nu exprima nimic. Arşiţa devenise greu de suportat, umiditatea pe care o dădeau apele fluviului era sufocantă, iar dinspre apus se apropiau nori groşi, ameninţători.

Se putea vedea acum portul, cu o mulţime de vase ancorate, ambarcaţiuni de diferite mărimi pe care se zăreau mişunând marinari goi până la brâu, încărcând şi descărcând, cosând şi reparând pânzele verificând cârmele şi vâslele. Se auzeau toate limbile pământului, amestecate cu ţipetele pescăruşilor care zburau aproape de apă, căutând să prindă gunoaiele aruncate de pe bărci.

Metellus privi pe rând fiecare dintre acele vase, căutând să recunoască o formă care să-i fie familiară, vreo navă grecească, de exemplu, pe care să se poată îmbarca, profitând cel puţin de rangul său militar: căpitanul unui vas comercial ar fi putut considera rugămintea lui drept o ocazie nimerită pentru a avea unele avantaje la întoarcerea în patrie.

Balbo se apropie de el.

— Ce facem, comandante?

— Ne întoarcem acasă, răspunse Metellus pe un ton plin de hotărâre.

— Dar ăla, continuă Balbo, privind pieziş spre Daruma, nu mi-a făcut impresia că ar fi de acord. Sau greşesc?

— Într-adevăr, nu este. După părerea lui, ar fi trebuit să-l escortăm pe el şi pe prinţul ăla cu ochi oblici până în Sera Maior, în China, cum o numeşte indianul. E limpede că a fost ceva neclar în înţelegerea noastră, dar trebuie să înţeleagă şi el că nu ne poate obliga să facem asta.

— Şi dacă n-o să înţeleagă?

— Ce vrei să spui?

— Ne-ar putea trăda, dându-ne pe mâna persanilor. La urma urmelor, cine îl poate împiedica să facă aşa ceva?

— Oaspetele nostru. Şi el este căutat de persani, iar Daruma pare să răspundă pentru libertatea lui. Atât timp cât este cu noi, nu avem motive de teamă. Probleme ar putea apărea în cazul în care ne-am despărţi…

Chiar în clipa aceea, se auzi vocea marinarului aflat în vârful catargului.

— Vas de război în faţă!

Daruma reacţionă fulgerător.

— Vâslele în apă, toţi oamenii la posturile lor, cârma la stânga! strigă el. Şeful de echipaj transmise comanda şi marinarii fixară vâslele în suporturi şi începură să vâslească din răsputeri. Alţii se pregăteau să înalţe pânza de îndată ce ajungeau în estuarul de la vărsarea fluviului.

Metellus privi în direcţia pe care o indicase marinarul şi văzu că un vas cu o formă prelungă, pus în mişcare de vreo cincizeci de vâslaşi, ieşea tocmai atunci din port având pe punte cel puţin tot atâţia soldaţi. La pupa era înălţat un steag având pe el o creatură înaripată: simbolul lui Ahura Mazda. Se întoarse către oamenii săi.

— Fiţi gata de luptă!

Îşi luară cu toţii armele şi se postară pe latura din dreapta a bărcii. Uxal se alătură, plin de curaj, tovarăşilor săi, ca şi cum ar fi putut lupta şi el, dar Quadratus îl împinse înapoi fără prea multe explicaţii.

Barca lui Daruma era avantajată de forţa curentului care sporea eforturile vâslaşilor, dar vasul de război îşi păstra direcţia şi viteza urmărind să le taie calea.

— Cu siguranţă, cineva a ajuns aici înaintea noastră ca să ne întâmpine de bun venit, spuse Daruma.

— Eşti sigur că au ceva cu noi? întrebă Metellus.

— Dar cu cine? răspunse Daruma. În timpul acesta privea cu îngrijorare nava persană, care se apropia văzând cu ochii.

Dan Qing se apropie de ei.

— Se porneşte vântul. Înalţă pânza.

— Dar nu-i nici vorbă de vânt, spuse Metellus, privind în jur.

Dan Qing îl privi ţintă o clipă, cu ochii săi lipsiţi de orice emoţie şi răspunse:

— Acum începe să bată.

— Faceţi cum v-a spus! porunci Daruma. Şi marinarii ridicară pânza. În clipele următoare, uriaşul dreptunghi de pânză atârna ca o cârpă oarecare pe catarg. Metellus clătină din cap şi se duse înspre oamenii săi. Nava de război ajunsese de-acum pe la mijlocul estuarului şi cârmaciul lui Daruma continua să îndrepte barca spre stânga ca să aibă o posibilitate de scăpare pe lângă malul opus, înainte ca nava care se apropia să-i taie calea.

— Să ne pregătim de luptă! ordonă Metellus. Suntem unu contra cinci.

— Nu-i prima oară, spuse Quadratus, dacă-mi aduc eu bine aminte.

— Fiţi gata să respingeţi abordajul! strigă imediat după aceea Metellus şi oamenii săi traseră săbiile din teacă.

Nu apucase să termine, că o pală de vânt lovi în plin barca, umflă pânza care făcu să scârţâie scripeţii şi catargul se încovoie. Cârmaciul rămase pe direcţie, dar nu putu împiedica barca să devieze periculos

spre mal. Şeful de echipaj comandă vâslaşilor de la bordul stâng să crească ritmul, astfel încât putură să corecteze direcţia şi să îndrepte barca spre gura de vărsare din estuar, acolo unde vântul, fără să mai întâlnească niciun obstacol, umflă pânza şi viteza crescu simţitor.

Nava militară, care nu înălţase pânza, renunţă la urmărire şi se opri.

— Suntem salvaţi, spuse Daruma.

Metellus respiră uşurat, iar oamenii din echipaj scoaseră chiote de bucurie. Uxal se porni să danseze pe punte, făcându-i pe toţi să râdă în hohote.

Comandantul roman se apropie de Daruma şi-i spuse:

— Acum sunteţi în siguranţă şi sunt sigur că vei găsi să-ţi angajezi o altă escortă la fel de sigură. Aici, drumurile noastre se despart. Trage la mal.

— Cum crezi că aş putea să fac asta? îi răspunse Daruma. Uită-te cum este ţărmul: nu te poţi apropia, este plin de stânci care ies la suprafaţa apei. Şi simţi vântul? Ştii ce este?

— Nu sunt marinar.

— Este musonul care bate necontenit spre răsărit, zi şi noapte, cu o forţă de neînvins şi ţine tot anotimpul acesta.

— Trage la mal, repetă Metellus pe un ton care nu admitea replică. Dacă este nevoie, o să înotăm până la mal. Nu-i decât aer în mişcare. Suntem obişnuiţi cu lucruri mai rele.

Vântul creştea în intensitate şi norii se apropiau cu o viteză înspăimântătoare: era ca un zid negru, străbătut în fiecare clipă de fulgere orbitoare, însoţite de bubuitul îndepărtat şi ameninţător al tunetelor. Puterea devastatoare a unei naturi oarbe, duşmănoase, se dezlănţui fără întârziere. Metellus, obişnuit cu blândeţea climei din jurul Mediteranei, privi cu o nelinişte mută spectacolul acela monstruos. Un nou fulger brăzdă cerul şi se abătu în apa mării, stârnind jerbe imense de foc, după care tunetul îi asurzi pe călători.

Şeful de echipaj strigă:

— Fiecare la locul lui pentru coborârea pânzelor! Prora înspre val!

Văzând ce manevre se făceau, Metellus păli.

Daruma îl privi cu un surâs sarcastic, în timp ce o rafală de vânt îi făcea părul să fluture în dezordine.

— Nu te teme, comandante, nu este decât puţin aer care se mişcă încolo şi încoace. Spune-le oamenilor tăi să se ţină bine pe punte dacă nu vor să fie luaţi de valuri.

El însuşi se ţinea zdravăn de parapetul punţii.

Soarele era pe cale să fie acoperit de o pătură deasă şi ameninţătoare de nori şi, înainte de a dispărea cu totul, razele lui mai luminară pentru ultima oară suprafaţa vineţie şi înspumată a oceanului.

— Acesta este oceanul, comandante! strigă Daruma. Nimeni şi nimic

nu-i poate sta în cale.

Dan Qing ajunse la proră din două sărituri şi se agăţă de şarturile care întindeau pânza mică între catarg şi proră, asemenea unui călăreţ care ţine în mâini hăţurile unui cal nărăvaş. Uxal se cuibări ca un şobolan la adăpostul parapetului de la proră, în spatele unui colac de parâme.

Împinsă puternic de la pupa, barca începu să coboare vertiginos în golurile care se căscau în faţa ei şi imediat porni în sus pe povârnişul lichid al valurilor înalte ca nişte dealuri.

Începu după aceea şi ploaia, torenţială, în rafale. Biciui puntea cu o forţă nemaipomenită şi se combină cu acţiunea valurilor care măturau puntea de la proră până la pupa. Apa începu să năvălească pe singurul bocaport, ameninţând să umple spaţiul de sub punte.

Ţinându-se fără încetare de parapet, Daruma veni până lângă Metellus.

— Am nevoie de doi oameni puternici pentru pompa de scos apa din barcă, strigă el. Nu pot să iau oameni din echipaj pentru că nu mai are cine să facă manevrele. Repede, altfel ne ducem la fund!

— Rufus, Septimius, la pompă, repede! strigă Metellus.

Cei doi se repeziră sub punte şi începură să tragă de maneta unei pompe de scos apa. Era o maşinărie excepţională, de fabricaţie romană, după cum se putea vedea din marca gravată de cel care o construise. Rufus scoase afară capătul tubului de pânză groasă şi i-l dădu lui Publius, ud din cap până în picioare şi abia ţinându-se de parapetul punţii, apoi se întoarse în grabă dedesubt şi începu să pompeze cu toată forţa.

Pompa reuşea cu greutate să scoată apa care intra fără încetare în barcă şi cei doi bărbaţi care o manevrau profitau de cele mai mici momente de răgaz ale furtunii ca să pompeze mai cu spor. Obosiră în curând şi Metellus ordonă celorlalţi să-i schimbe pe rând pentru ca golirea apei de sub punte să nu înceteze nici o clipă.

Furtuna bântui ore întregi, iar echipajul, deja sleit de puteri, se străduia să menţină cu orice preţ barca la suprafaţa apei. Din când în când, Metellus privea prin beznă la Dan Qing care stătea tot nemişcat la proră şi, văzându-l încleştat puternic de parapet, avea impresia că el era acela care ţinea barca pe linia de plutire, o conducea printre valurile vijelioase cu o forţă misterioasă pe care romanul nu reuşea s-o înţeleagă şi nici s-o perceapă, dar care părea să acţioneze asupra întregii ambarcaţiuni, ţinând laolaltă bordajul, puntea şi catargul în haosul acela de apă, tunete, vânt şi fulgere. În jur, întunericul devenise aproape de nepătruns. Două felinare atârnate de catarg dădeau o lumină slabă care permitea să se distingă doar siluetele oamenilor, ceva mai mult decât nişte fantome îmboldite de strigătele şefului de echipaj, care încerca să se facă auzit în vacarmul vijeliei.

Pe neaşteptate, puţin după miezul nopţii, un val mai puternic decât toate celelalte mătură puntea până la proră, îl smulse pe Uxal din locul în care se refugiase şi-l târî spre parapetul din dreapta. Parapetul era întrerupt de nişte deschizături late cam de două picioare, pentru ca apa să se poată scurge mai repede în afară. Bătrânul fu purtat pe acolo de forţa apei care se retrăgea şi se trezi în exteriorul bărcii, dar încercă să se agaţe de stâlpii parapetului ca să nu cadă în mare. Strigă din răsputeri „ajutor!”, dar abia după câteva clipe, Metellus îşi dădu seama ce se întâmplase şi se grăbi să-l ajute.

Uxal era atârnat acum de parapet doar cu mâna stângă şi se vedea bine că nu putea rezista prea mult, iar picioarele îi spânzurau în gol. Metellus înşfăcă mâna bătrânului cu numai o clipă înainte ca acesta să cadă în apă, dar un al doilea val, la fel de puternic, îl împinse şi pe el în afară, prin aceeaşi deschizătură din parapet. Reuşi să prindă unul dintre stâlpii bordajului, petrecându-şi în jurul lui braţul stâng, în timp ce cu mâna dreaptă continua să-l ţină pe Uxal. Începu să strige:

— Pe aici, veniţi aici! Repede! Dar vuietul furtunii era atât de asurzitor încât strigătul său nu fu auzit. Un nou val izbi bordul drept al bărcii şi-l smulse pe Uxal din strânsoarea lui Metellus. Bătrânul dispăru în infernul de spume de dedesubt, cu un urlet deznădăjduit. Metellus rezistă loviturii, luptându-se cu ultimele puteri ca să se prindă de bord şi cu cealaltă mână. Se legăna în gol, încercând să se ridice pe punte, dar valurile îl loveau unul după altul şi simţea cum îl lasă puterile. Îşi dădu seama că în scurt timp îmbrăţişarea rece a oceanului îl va trage în adâncuri. Mai scoase un ultim strigăt deznădăjduit înainte de a se afunda în talazurile înspumate şi de a cădea în braţele morţii.

În aceeaşi clipă, însă, două mâini ca de oţel i se încleştară pe încheieturi şi o forţă formidabilă îl ţinu deasupra apei. Dan Qing atârna cu capul în jos, ţinându-se de stâlpii parapetului cu picioarele. Aşteptă o clipă ca să vină un alt val înalt, după care, folosindu-se şi de forţa acestuia, împinse corpul romanului cu atâta putere încât îl aruncă până la marginea parapetului. Metellus se prinse cu amândouă mâinile şi se rostogoli pe punte. Îndată după aceea, îl văzu pe Dan Qing făcându-şi vânt printr-un balans înainte şi înapoi, după care parcă zbură peste parapet şi ateriză în picioare pe punte.

Mut de uimire, Metellus abia reuşi să îngaime:

— Mulţumesc.

Dan Qing înclină uşor capul, apoi se duse din nou la locul lui de la proră.

Furtuna dădu semne că s-ar potoli abia în zori şi Daruma, împreună cu şeful de echipaj numărară marinarii care rămăseseră în viaţă, în lumina palidă care se chinuia să se strecoare printre norii care începeau să se destrame.

Metellus se duse şi el la ai săi.

— Uxal a murit, le spuse. Cum de nu mi-a răspuns nimeni atunci când strigam după ajutor?

— Comandante, spuse Lucianus, toţi strigau, iar marea vuia şi mai tare decât glasurile oamenilor. Nu se putea distinge un zgomot de altul în tot vacarmul acela. Şi eram cu toţii agăţaţi de câte ceva ca să rezistăm la izbiturile valurilor, înţepeniţi de frig şi sleiţi de puteri; alţii erau jos, sub punte, ca să pompeze apa afară. Îmi pare rău…

— Sărmanul Uxal, spuse Balbo care urcase şi el în clipa aceea pe punte.

— Lui îi datorăm salvarea, adăugă Rufus. Dacă nu era el, n-am mai fi ieşit în veci din iadul acela.

— Dacă o să mă mai întorc vreodată acasă, la Spoletum, spuse Publius, o să ridic în curte un mic altar şi în fiecare an o să aduc sacrificii funebre în ziua morţii sale. Era tare cumsecade şi chiar începuse să ţină la noi.

Daruma se apropie de ei.

— Am pierdut în noaptea asta doi oameni din echipaj, spuse, şi voi aţi pierdut unul, nu-i aşa?

— Am făcut tot ceea ce am putut ca să-l salvez, dar aş fi murit şi eu dacă n-ar fi fost el, spuse Metellus arătând spre Dan Qing. Încă nu reuşesc să pricep cum de m-a auzit strigând şi cum a reuşit să mă apuce de încheieturile mâinilor cu doar o clipă înainte ca valurile să mă ia cu ele.

Daruma zâmbi cu înţeles.

— Oamenii ca el au fost crescuţi într-o filosofie cu totul deosebită, care îi face în stare să simtă orice forţă care vibrează în atmosferă şi s-o deosebească de toate celelalte. Să faci asta la vârsta lui atât de fragedă este ceva extraordinar.

Metellus îl privi uimit fără să poată răspunde ceva, după care privi din nou înspre Dan Qing, care se dezbrăcase ca să-şi usuce veşmintele şi acum stătea cu picioarele încrucişate sub el, având doar o fâşie îngustă de pânză în jurul şoldurilor.

Daruma îi spuse şefului de echipaj.

— Vântul s-a domolit destul de mult. Putem ridica pânza cea mare. Acum trebuie să controlăm ce a mai rămas neatins de apa mării, să punem la uscat tot ce se mai poate usca, de îndată ce soarele va apărea, şi să mai prindem puteri.

Coborî sub punte şi Metellus îl urmă.

— Dacă n-am fi avut pompa asta, acum am fi fost pe fundul oceanului, spuse Daruma, arătând spre maşinăria din bronz fixată pe un suport dintr-o scândură groasă.

— Doi cilindri, aspiră şi evacuează, spuse Metellus. A fost făcută pentru a veni în ajutorul minerilor, dar funcţionează bine în orice

situaţie. Cum ai făcut rost de aşa ceva?

— Caut să nu-mi lipsească nimic. Este făcută la Alexandria, dar eu am cumpărat-o la Hormusia. Ai priceput, aşadar, de ce nu ne putem îndrepta spre apus? Musonul este un vânt constant care bate timp de şase luni în direcţia asta. Şi nici o navă nu poate naviga împotriva lui, decât cu ajutorul vâslelor şi asta pe distanţe scurte. Poate înţelege asta şi unul care nu se pricepe la marinărie. În scurt timp ajungem la gurile de vărsare ale Indusului. Dacă tot mai vreţi că coborâţi pe uscat, va trebui să lânceziţi în vreun port nenorocit de pe coastă, timp de şase luni sau chiar mai mult, aşteptând să se schimbe direcţia vântului, printre ţânţari şi friguri, fără un ban, fără să cunoaşteţi limba şi fără să aveţi siguranţa că veţi găsi o ocazie să plecaţi, din moment ce nu sunteţi în stare să plătiţi. S-ar putea să ajungeţi sclavi, ca să vă dau doar un exemplu de ce vi se poate întâmpla, sau să fiţi duşi în vreun sat prăpădit din interior unde să lucraţi cu ziua pentru un pumn de orez.

— Ce este orezul? întrebă Metellus.

— Grâu de mlaştină. O să-l gustaţi cât de curând… Dacă, însă, veţi alege să veniţi cu mine, veţi vedea o ţară minunată, veţi străbate munţii cei mai înalţi din lume, Caucazul indic despre care vorbesc istoricii lui Alexandru cel Mare. Hindukuş, cum îl numim noi. Şi, după ce îl vom însoţi până acasă pe Dan Qing, vă voi aduce înapoi eu însumi, aşa cum ţi-am mai spus.

— Peste şase luni? întrebă Metellus, neîncrezător.

— Mă rog, poate ceva mai mult, dar în orice caz asta vă convine, pentru că, dacă aţi fi singuri, ar trebui să vă opriţi mereu ca să munciţi şi să vă câştigaţi banii pentru a vă plăti călătoria de întoarcere. Să nu credeţi că veţi găsi o corabie care să vă ducă direct la Alexandria, tolăniţi la soare pe punte, cu burta la soare. Este o propunere înţeleaptă, comandante, este singura soluţie raţională, crede-mă… Ce ai de spus?

Metellus suspină. Privi spre cer: prin crăpăturile dintre scânduri pătrunseră în cală razele de soare ca nişte pumnale de lumină.

— Trebuie să-i întreb pe oamenii mei, spuse el. Îţi dau un răspuns până diseară.

Daruma se îndreptă către bocaport ca să iasă pe punte. Metellus îl urmă şi se trezi scăldat în lumina puternică a soarelui. Nori împrăştiaţi de vânt treceau în goană pe deasupra bărcii, scândurile punţii începeau pe alocuri să se usuce, peste tot se vedeau haine puse la uscat, dând impresia unor pânze ciudate, care căutau să prindă vântul în ele şi să poarte barca tot mai departe. Marea se potolise şi acum se unduia cu valuri mai rare şi mai leneşe, scânteind ca mii de oglinzi sub razele soarelui. Câţiva delfini îşi curbau spinările la suprafaţa apei şi din când în când săreau din apă şi, căzând din nou în valuri,

stârneau în jur un vârtej de spumă albă ca laptele.

Metellus reflecta în sinea sa: „Trebuie să mă întorc la fiul meu, trebuie să mă întorc în ţară ca să fac ceea ce mi-a ordonat împăratul. Dar pentru asta trebuie să rămân în viaţă. Îşi aminti de Uxal care-şi dormea somnul de veci pe fundul oceanului şi simţi un nod în gât. Oftă adânc şi se duse la oamenii săi.

— Aţi văzut că nu este nimic de făcut: vântul şi furtuna ne-au împins către răsărit.

— Unde ne aflăm, comandante? întrebă Rufus.

— Nu ştiu nici eu prea bine, răspunse Metellus. Cred că la o lună de navigaţie de la gura de vărsare a Indusului.

— A Indusului? se miră Quadratus. Dar asta înseamnă capătul lumii!

— Nu chiar. Cred că lumea este mult mai mare decât ne închipuim noi. Aţi văzut şi voi cât de mare şi puternic este oceanul.

— Şi atunci, ce avem de făcut? întrebă Lucianus pe un ton care, în alte împrejurări, i-ar fi adus o pedeapsă exemplară.

Metellus se prefăcu că nu auzise vorbele lui şi le povesti tuturor ceea ce îi spuse Daruma, după care le prezentă şi propunerea indianului.

— Eu nu am de gând să vă influenţez cu nimic, încheie el. Fiecare dintre voi este liber să ia orice hotărâre. Când vom debarca în India, cine va dori va putea alege dacă va rămâne cu noi sau se va întoarce pe cont propriu. În ceea ce mă priveşte, eu cred că propunerea lui Daruma este înţeleaptă şi, mai mult, este singura posibilitate pe care o avem de a ne întoarce, chiar dacă mai târziu, la casele noastre.

— Dar tu ai încredere în Daruma ăsta, comandante? întrebă Septimius, cu o expresie îngrijorată. În fond, îl cunoaştem de puţină vreme. Nu-i decât un negustor şi cuvântul unor astfel de oameni nu mi se pare dintre cele mai sigure.

— Cred că Daruma este ceva mai mult decât un negustor. Nu ştiu să vă spun ce anume, dar sunt destul de sigur de asta. Faptul că s-a angajat să elibereze un prinţ din Sera Maior şi să-l aducă viu şi nevătămat acasă, nu mi se pare un lucru de nimic. Ar trebui să ţineţi seama că Dan Qing este echivalentul lui Gallienus, într-un imperiu mult mai mare decât al nostru. În plus, până acum, Daruma şi-a respectat cuvântul dat şi promisiunile pe care ni le-a făcut.

— Suntem zece, oameni bine înarmaţi, îi aminti Publius.

— Eram doar nişte epave umane când ne-a primit în tabăra lui. Armele noastre nu ar fi însemnat mai nimic dacă ar fi vrut să scape de noi. Eu îi sunt recunoscător pentru faptul că n-a făcut aşa ceva şi cred că pot să am încredere în el. Dar, repet, fiecare dintre voi este liber să ia decizia pe care o doreşte. Nu vreau să-mi asum răspunderea de a vă da ordine în acest caz. Singurul lucru sigur este că vântul acesta va

bate neîncetat şi cu aceeaşi forţă timp de şase luni în direcţia răsăritului şi, prin urmare, de întors nu putem să ne întoarcem decât pe uscat. Vreau de asemenea să vă reamintesc că Alexandru a încercat să parcurgă un asemenea drum şi a pierdut douăzeci de mii de oameni în deşertul acela de sare, fără niciun fir de iarbă şi fără nici o picătură de apă. Şi el avea o armată cu animale de povară, cu carele necesare pentru a transporta alimente şi apă, călăuze de prin partea locului. Nu ştiu ce soartă ar avea cel care s-ar aventura de unul singur într-un teritoriu pustiu, bântuit de tâlhari fără milă. Ar mai exista posibilitatea de a aştepta pe ţărm până când vântul îşi va schimba direcţia, dar nici această variantă nu este lipsită de riscuri. Hotărâţi voi. Aveţi tot timpul să vă gândiţi. Dacă alegeţi să mă urmaţi, veţi vedea locuri pe care nu le-a explorat nimeni până acum şi veţi avea parte de întâmplări tocmai bune de povestit nepoţilor. Veţi fi singurii care au străbătut ca soldaţi cele mai mari imperii din lume, ajungând până în locuri despre care Alexandru cel Mare nici nu-şi putea imagina că există.

Urmă o tăcere adâncă. Oamenii se gândiseră în ultima vreme că se vor putea întoarce acasă şi această nouă perspectivă, atât de diferită şi plină de necunoscute, îi tulbura profund. Cel mai mult îi tulbura posibilitatea aceasta care li se oferea, de a decide ei, pentru că fuseseră dintotdeauna obişnuiţi să primească de la comandantul lor doar ordine pe care erau obligaţi să le execute.

Quadratus fu acela care rupse tăcerea.

— Dacă tu mergi, vin şi eu cu tine, spuse el fără să şovăie.

— Şi eu, spuse Balbo, celălalt centurion.

— La fel, adăugă Antoninus, poţi să te bazezi pe mine.

Lucianus şi Septimius schimbară între ei priviri întrebătoare, după care spuseră ce gândeau.

Nici nu ne gândim să aşteptăm ca vântul să se schimbe. Noi suntem mai ceva decât vântul. Pe Hercule, aşa suntem noi, cei din Legiunea a doua Augusta!

— Aşa este! strigară ceilalţi.

Metellus zâmbi.

— Bun, atunci ne-am înţeles. Mă bucur că aţi hotărât să veniţi cu mine. Vru să se ducă să-i spună lui Daruma ce hotărâre luaseră oamenii săi, dar se opri. Ah, era să uit: aceasta este ultima decizie pe care am lăsat-o pe seama voastră. De acum înainte ne întoarcem la vechea regulă: eu dau ordinele, voi le executaţi.

15

Metellus se apropie cu paşi uşori de prinţ, oprindu-se la distanţă de el.

— Pe la noi se povesteşte ceva, începu el, care seamănă puţin cu ceea ce s-a întâmplat astă-noapte.

Dan Qing nu scoase nici o vorbă, dar o mişcare abia perceptibilă a capului îl făcu pe roman să înţeleagă că era gata să asculte.

— S-a întâmplat acum trei secole, continuă Metellus. Un om mare al poporului nostru, o căpetenie de oşti, întemeietorul imperiului nostru– numele său era Cezar - a traversat o strâmtoare din marea noastră interioară, noaptea, într-o barcă mică. Pe porţiunea aceea de mare patrulau vase din puternica flotă a inamicului său, care adunase o armată mare pe celălalt ţărm al strâmtorii. Cezar trebuia să ajungă cu orice preţ la armata sa care urma să înfrunte adversarul, pentru a o conduce la victorie, aşa că a făcut această traversare într-o beznă adâncă şi în ape pline de pericole. Pe la jumătatea drumului, s-a pornit o furtună şi barca era ca o biată coajă de ou în voia valurilor. Speriat de moarte şi ajuns la capătul puterilor, cârmaciul nu reuşea să menţină barca pe direcţia dorită, dar Cezar s-a apropiat de el şi i-a spus: „Curaj! Tu trebuie să-l duci acolo pe Cezar şi norocul său!”. Atunci, cârmaciul s-a dezmeticit şi s-a luptat vitejeşte cu forţele dezlănţuite ale naturii, reuşind să-l ducă pe călător de cealaltă parte a strâmtorii. Cezar l-a învins în luptă pe duşmanul său şi a devenit întemeietorul imperiului care se întinde peste toate ţinuturile din jurul mării interioare, pe care noi o numim acum „A noastră”, şi asupra tuturor popoarelor care locuiesc pe aceste pământuri. Toţi copiii din şcolile noastre aud de la învăţătorii lor această poveste…

— Şi de ce faceţi aceasta? întrebă Dan Qing.

— Vrem să-i obişnuim pe tineri să nu se lase niciodată copleşiţi de disperare şi să aibă convingerea că destinul ni-l construim noi înşine prin forţa noastră sufletească, prin hotărârea şi curajul cu care acţionăm. În noaptea aceasta, tu mi-ai salvat viaţa şi eu am venit acum să-ţi mulţumesc. Dar te-ai salvat şi pe tine însuţi, salvând, poate, în felul acesta, şi destinul ţării tale. Aşa cum a făcut în noaptea aceea Cezar, traversând marea pe timp de furtună.

Dan Qing se întoarse către el.

— Cuvintele tale sună ca o urare de succes, răspunse, dar drumul este foarte lung, ameninţările numeroase, prietenii destul de puţini. Câţi oameni îl aşteptau pe principele vostru pe malul celălalt, dincolo de marea învolburată?

— Cincizeci de mii, răspunse Metellus.

— Nu prea mulţi. Dar nici puţini. Eu sunt singur.

Metellus îl privi atent, încercând să descifreze expresia de nepătruns a privirii sale.

— Singur?

Dan Qing nu răspunse, ci doar dădu aprobator din cap.

Metellus se aştepta ca în clipele acelea prinţul să-i ceară ajutorul, dar Don Qing îşi întoarse din nou privirile către suprafaţa scânteietoare a oceanului.

Omul acela îi impunea un sentiment ciudat de respect şi, în acelaşi timp, îl ţinea în permanenţă la distanţă. În timp ce vorbea, i se părea că vocea lui vine din adâncuri abisale, dar omul acela îi trezea tot mai insistent curiozitatea, prin forţa extraordinară de care dădea dovadă, prin energia aceea aproape inexplicabilă graţie căreia îl salvase din valuri când era pe cale să se înece.

— Daruma mi-a cerut să te escortez cu oamenii mei până când vei ajunge la capătul drumului.

— Daruma ţi-a explicat ce ne aşteaptă în această călătorie?

— Nu. Dar cred că pot să-mi imaginez.

— Şi ai fost de acord?

— Da.

— De ce?

— Pentru că sunt militar. Lucruri dintr-astea nu mă sperie. Şi, de altfel, Daruma ne-a promis că ne va aduce înapoi. Altfel, nu avem nici o posibilitate să ne întoarcem.

— Mi se pare un motiv bun.

— Pot să te întreb ceva?

— Te rog.

— De ce mi-ai salvat viaţa astă-noapte?

— Pentru că eşti comandantul escortei mele.

— Este un motiv foarte bun, răspunse Metellus şi se îndepărtă.

Navigau fără probleme şi destul de repede. Către seară putură zări o altă navă plutind cu pânza întinsă în aceeaşi direcţie, la o distanţă de aproximativ două mile. Chiar şi după căderea nopţii, călătoria continuă destul de liniştit şi fără neplăceri, cu toate că, pe la miezul nopţii, cerul se înnoră şi începu să plouă, o ploaie deasă care ţinu cam o oră, dar fără ca vântul să se înteţească şi marea să devină agitată. Felinarele răspândeau pe punte o lumină slabă şi Metellus, întins pe o rogojină pe punte, deschidea din când în când ochii ca să arunce o privire în jur. Daruma dormea în cabină, iar oamenii săi sub punte. Quadratus pusese pentru orice eventualitate un om de pază: poate că nu avea o încredere totală în echipaj, poate că era un obicei creat în cei douăzeci de ani de serviciu militar ca subofiţer scrupulos, disciplinat şi atent la toate.

În răstimpurile în care rămânea treaz, Metellus se gândea la ceea ce

îi aştepta pe el şi pe soldaţii săi, într-un teritoriu întins şi necunoscut, printre oameni despre care nici nu ştia că există. În unele momente i se părea că fusese o nebunie să accepte o asemenea propunere, alteori i se părea că făcuse un lucru înţelept, singura alegere chibzuită în asemenea împrejurări. Dar cel mai mult îl neliniştea senzaţia că se îndepărta în fiecare clipă tot mai mult de lumea sa, de fiul său şi de misiunea pe care o avea de îndeplinit. Încerca un fel de ameţeală care parcă îi tăia răsuflarea. Căuta atunci să scape prin somn de acea nelinişte, încerca să se lase legănat de valurile care clătinau blând barca şi mângâiat de adierea vântului călduţ.

În zori îl trezi strigătul unuia dintre marinarii din Taprobanes, urcat în vârful catargului. Daruma privi cu atenţie în zare, după care strigă:

— Priviţi! Acolo, unde suflă!

Alergară cu toţii către proră şi văzură o jerbă de aburi, înaltă cât catargul bărcii, ridicându-se de la suprafaţa mării şi, după aceea, o spinare uriaşă se arcui, iar o coadă uriaşă, despicată la capăt, se agită afară din apă înainte de a coborî în adâncuri.

— Acolo! strigă Balbo. Altul!

— Şi altul acolo! îl imită Antoninus.

Metellus privi uluit spectacolul care se desfăşura în faţa ochilor săi: monştri mai mari decât barca pe care navigau ei, având pe spinări depuneri cum se vedeau pe marile corăbii care traversau oceanul, ieşind pe jumătate din apă, pentru a se scufunda din nou, cu bufnituri înfundate într-un cerc spectaculos de spumă.

— Ce sunt astea, comandante? întrebă Lucianus. Crezi că o să ne atace?

— Sunt balene, se auzi glasul lui Daruma din spatele său. Fiinţe pe cât de mari, pe atât de paşnice. Se joacă mereu ca nişte peştişori şi se hrănesc. Deschid larg gura şi înghit cârduri întregi de sardele.

— Am citit despre ele în cartea lui Onesicritos, răspunse Metellus, amiralul lui Alexandru cel Mare, comandantul corăbiei regale, care s-a întors din India până la gurile de vărsare ale Tigrului şi Eufratului. Dar nu credeam că o să le văd vreodată.

— N-o să-ţi pară rău, romanule, că ai făcut această călătorie. O să înţelegi până la urmă ce înseamnă lumea şi cât de mică este băltoaca în jurul căreia v-aţi construit imperiul în comparaţie cu imensitatea oceanelor care înconjoară întinderea fără margini a pământului. Şi sunt sigur că aceasta te va învăţa ceva, pentru că pari un om dispus să înţelegi ceea ce vezi.

Metellus nu răspunse şi tăcu, privind dansul acelor uriaşi ai mării, spinările lor lucioase, cozile enorme care biciuiau valurile, trâmbele de aburi pe care le trimiteau către înaltul cerului. La un moment dat, unul dintre monştri apăru la mică distanţă de barcă şi îi putu vedea ochiul mititel de lângă colţul gurii. Un mic bulb cenuşiu şi fără nici o

expresie care păru să se aţintească asupra lui, înainte de a dispărea sub apă.

— Înseamnă că sunt doar nişte legende întâmplările cu monştri marini care fac bucăţi corăbiile şi-i înghit pe marinarii căzuţi în apă, spuse Metellus când balenele dispărură în depărtare.

— Legende? îl contrazise Daruma. Jaibal! strigă el la unul dintre marinarii săi. Unul dintre ei, cu pielea brună şi gol până la brâu, se apropie. Daruma prinse cu degetele un obiect care îi atârna la gât şi i-l arătă lui Metellus. Asta ţi se pare o legendă?

— Pe toţi zeii! Ce-i asta?

— Un dinte. Este al unui monstru lung de treizeci de picioare, cu trei rânduri de colţi ca acesta, peste măsură de iute şi de lacom, vânzător neobosit. Înhaţă tot ce-i iese în cale… întoarce-te, Jaibal, îi mai spuse el marinarului.

Omul se întoarse cu spatele şi se putu vedea o cicatrice uriaşă de la mijloc până la articulaţia genunchiului.

— Aceasta este o mică amintire de la tigrul acela de mare. Jaibal a avut noroc. Alţii au fost ciopârţiţi şi mâncaţi. Li se întâmplă mai ales pescuitorilor de perle care trebuie să se scufunde în ape mişunând de asemenea fiare. Şi voi vă plângeţi că perlele sunt scumpe. Dacă v-aţi trezi faţă în faţă cu o asemenea dihanie, la o adâncime de patruzeci de picioare, sunt sigur că n-aţi mai gândi aşa.

— Perle… răspunse Metellus. I-am cumpărat soţiei mele una singură, atunci când s-a născut fiul nostru, la a cincea aniversare a căsătoriei noastre.

Jaibal plecă la treburile sale şi Daruma ceru să i se aducă o infuzie de ierburi din care îi oferi şi lui Metellus.

— Te-am văzut când vorbeai cu Dan Qing.

— I-am mulţumit pentru că mi-a salvat viaţa noaptea trecută.

— N-ar fi trebuit să faci asta.

— De ce?

— Pentru că el este un prinţ chinez. Este fiul unui împărat care, la rândul său, este considerat fiul Cerului. Un om de rangul său nu vorbeşte de obicei cu cineva care nu a fost introdus printr-un ceremonial complicat. Ai văzut, poate, că şi faţă de mine a avut doar un gest de respect după ce a sărit în barca mea. Trebuia să-mi ceri mie să te introduc.

— Iar tu ai fi putut să mă avertizezi.

— Sigur că da, dar, la urma urmelor, este mai bine că lucrurile au decurs astfel. Dacă ţi-a răspuns, înseamnă că într-o situaţie ca aceasta protocolul nu are pentru el nici o importanţă.

Metellus aruncă o privire înspre Dan Qing. Aşezat pe călcâie, părea cufundat, ca de obicei, în gânduri.

— Dar ce face atunci când stă ore întregi în poziţia aceea atât de

incomodă care i-ar distruge oricui genunchii?

— Meditează.

— Meditează? La ce?

— Meditaţia lui nu are un obiect anume. Caută dao, altfel spus calea.

— Calea încotro?

— Nu există un încotro.

— Prin urmare, nu meditează la nimic şi caută o cale care nu duce nicăieri.

— Cam aşa, chiar dacă problema asta nu este chiar atât de simplă. În virtutea acelei meditaţii a reuşit să facă saltul acela de pe spinarea calului până în barca mea, fără nici o abatere. Şi tot datorită acelei meditaţii reuşeşte să stea într-o poziţie atât de incomodă timp de ore întregi, ca şi cum nici n-ar avea greutate. Dao este un concept filosofic complicat, creat de unul dintre cei mai mari învăţători ai lor, Kong Fuzi. După teoriile lui, natura nu are sfârşit, nici scop, ci este străbătută de o forţă interioară care o conduce şi-i dă anumite semnale. Dao este acest suflet universal care se întinde în tot cosmosul, pământul şi chiar şi felul de a fi al speciei umane. Omul care ajunge să cunoască dao şi face din el un vehicul şi un purtător renunţă la intenţia de a schimba mersul evenimentelor prin forţă, ci se lasă pe seama lui lăsându-se pătruns de el.

Metellus zâmbi.

— Noi avem o zicală: *„Faber quisque est sucie fortunae”*. Ştii ce înseamnă?

Daruma mai sorbi o înghiţitură din ceaiul lui de ierburi uscate.

— Cunoştinţele mele de limbă latină sunt foarte limitate, dar măcar asta sper să reuşesc: „Fiecare om îşi făureşte propriul său destin”.

— Exact. Şi este negaţia teoriei despre care mi-ai vorbit mai devreme.

— Asta nu înseamnă să renunţi la a lua o decizie. Îţi aminteşti de săritura lui? Dacă ar fi făcut-o cu o clipă mai devreme, ar fi căzut în apă, dacă ar fi întârziat o clipă, ar fi murit străpuns de o mulţime de săgeţi. A zburat prin aer exact în momentul în care a simţit că i se deschide calea dintre cele două destine opuse. În clipa aceea, o forţă pe care o înfrânase până atunci a fost suficientă pentru a ajunge la rezultatul acela incredibil. La voi, cei din apus, este ca şi cum aţi vâsli mereu împotriva curentului şi cu vânt potrivnic. Daruma asuda din belşug, încercând să explice teorii atât de complicate într-o limbă care nu era a sa. Vorbea când în persană, când în acel dialect, koine, atât de răspândit, iar interlocutorul său încerca să-l ajute suflându-i cuvinte mai potrivite.

— Ne-am putea întreba, atunci, cum am reuşit noi, romanii, să clădim un imperiu şi să-l păstrăm secole de-a rândul, răspunse

sarcastic Metellus. Şi cum de am reuşit noi, un mic grup de fugari să îndurăm necazurile sorţii, cruzimea inamicului, să ieşim învingători asupra unor forţe superioare într-o luptă incredibil de scurtă şi de crudă, să parcurgem zeci şi zeci de mile prin beznă, mâncând doar ce puteam găsi în drum, chinuiţi de sete şi de împunsăturile foamei.

— Trebuie să recunosc cinstit că toate astea sunt impresionante, admise Daruma, dar realitatea este aceeaşi. Risipa de energie este o nebunie, preţul plătit prin suferinţă este imens, iar rezultatul este doar rodul întâmplării… Dar, întorcându-ne la Dan Qing, n-am nici o îndoială că şi-a făcut o părere foarte bună despre tine. Nu şi-ar fi pus niciodată în joc viaţa pentru cineva, cu atât mai mult cu cât vă cunoaşteţi de atât de puţin timp.

— Lucrurile nu stau deloc aşa. Sunt aproape convins că prima oară m-a văzut la Edessa.

— Şi ce a văzut la tine? întrebă Daruma, în timp ce un mus îi mai turna ceai în cană.

Bău şi Metellus, simţind un gust cam acrişor, dar plăcut şi parfumat.

— Cred că m-a văzut luptând, luptând ca să-mi apăr împăratul. Am făcut asta până la capătul puterilor.

— Asta ar explica multe… spuse Daruma înclinând capul cu o expresie gravă.

Metellus gustă iarăşi din ceai, dându-şi seama că începea să se obişnuiască deja cu mirosul acela curios de frunze parfumate.

— Ce făcea la Edessa împreună cu Shapur? Şi ce făceai tu la oaza de pe malul Khaborasului? întrebă, privindu-l ţintă drept în ochi pe interlocutorul său. Dacă destinul meu a fost să vin cu voi, cred că ar fi drept să ştiu.

În clipa aceea se auziră strigăte de la pupa şi Metellus se răsuci pe călcâie: echipajul aruncase plasele de pescuit şi acum începea să le scoată din apă. Le săriseră în ajutor şi soldaţii romani, aşa că acum, pe măsură ce năvodul ajungea pe bord, puntea se umplea de peşti care săreau în toate părţile şi erau adunaţi în coşuri, urmând să fie curăţaţi şi gătiţi pentru cină.

Daruma trase adânc aer în piept ca unul care se pregăteşte pentru o ispravă dificilă şi începu să povestească:

— China este un imperiu străvechi, poate cel mai vechi care există pe acest pământ, dar, de câteva decenii este supus unor tulburări permanente. Barbarii care îl ameninţă dinspre miazănoapte şi certurile interne au împărţit această ţară uriaşă în trei regate. Unul la nord, unul în centru şi unul la sud. Fiecare este guvernat de un şef militar care s-a proclamat *wang,* adică suveran. Fiecare dintre cei trei este convins că are dreptul şi datoria să unifice imperiul şi, prin aceasta, să-i elimine pe ceilalţi doi. A rezultat de aici un război neîncetat şi înspăimântător care a pustiit satele cândva foarte bogate, a distrus

oraşe înfloritoare, a făcut ca schimburile comerciale să scadă la jumătate. Sărăcirea ţăranilor şi scăderea populaţiei a făcut ca recrutările în armată să scadă, astfel încât în nord s-au instalat, în spatele marilor ziduri de apărare, aşa-numiţii Xiong Nu, barbarii nomazi din stepe care au primit în proprietate pământuri cu condiţia să se înroleze în armată. Într-un tablou general atât de tulbure şi plin de decadenţă, regatul din nord care este cel mai mare şi cel mai puternic, rămăsese, poate, singurul punct de referinţă cu măreaţa sa capitală, care se lăuda cu cea mai mare bibliotecă din ţară, cu douăzeci de mii de elevi care studiau diferite discipline.

Metellus era surprins de toate aceste coincidenţe de necrezut cu imperiul din Roma: presiunea barbarilor la nord, stabilirea frecventă a diferitelor triburi în interiorul vechiului sistem de apărare, creşterea treptată a numărului de barbari din armată şi, de asemenea, războaiele civile care îndurerau mereu viaţa poporului.

Daruma continuă:

— Una dintre plăgile care făceau cel mai mare rău regatului din nor era puterea fără limite a eunucilor de la palat…

— Bine măcar că noi nu avem aşa ceva, nu se putu abţine să nu spună Metellus.

— Eunucii? în China sunt foarte mulţi. Iar chirurgii sunt atât de buni încât numărul pacienţilor care rămân în viaţă după o asemenea operaţie este mai mare decât al celor care mor. În orice caz, mulţi dintre ultimii împăraţi erau doar nişte băieţandri când au urcat pe tron, astfel încât erau nevoiţi fie să-şi lase mamele să guverneze statul, fie să se bazeze pe eunuci care deseori ajung, datorită inteligenţei şi vicleniei lor, să se infiltreze în cele mai înalte centre de putere. În cazul lui Dan Qing, s-a întâmplat ceva asemănător, un eveniment despre care nu cunosc chiar toate amănuntele.

Vântul se înteţi şi umflă cu putere pânza, făcând să scârţâie catargul în lăcaşul său: un nou front noros apăru la joasă înălţime deasupra valurilor venind dinspre apus şi Metellus îl auzi pe Antoninus care-i spunea lui Rufus:

— Dacă mai continuă aşa, o să avem din nou o noapte grea.

— Spune mai departe, îl îndemnă Metellus pe Daruma.

— Acum trei ani, Dan Qing a plecat în misiune diplomatică la curtea persană, lăsând grijile statului pe seama celui mai credincios dintre miniştrii tatălui său, regentul Liu Bang. Când s-au împlinit trei ani de când Dan Qing plecase, cineva a început să se îngrijoreze foarte serios de absenţa sa prea îndelungată: era învăţătorul său, Wangzi, un om înţelept şi plin de credinţă care trăieşte într-o mănăstire din creierul munţilor. Îl cunosc de mulţi ani pentru că în timpul călătoriilor mele mă opresc deseori la sihăstria lui şi sunt găzduit cu mare bunăvoinţă. El a fost acela care a organizat această misiune a

mea, a luat legătura cu preoţi zoroastrieni prieteni de-ai lui, pentru a-i trimite lui Dan Qing un mesaj, comunicându-i data întâlnirii cu caravana mea la izvoarele Khaborasului şi, mai apoi, în portul de pe malul fluviului.

— Şi acum, trase concluzia Metellus, prinţul se întoarce într-un regat care nu mai este al său, trebuie să pedepsească un ministru trădător şi să preia puterea fără a se putea baza pe nimeni, dacă te-am înţeles eu bine, în afară de un călugăr bătrân. Este ceva foarte asemănător cu ceea ce ar fi găsit în ţară împăratul meu, dacă aş fi reuşit să-l aduc viu acasă.

— Dan Qing ţi-a spus ceva despre toate astea? întrebă Daruma.

— Mi-a spus doar că este singur.

— Asta înseamnă că lucrurile stau chiar aşa.

— Dar poate că ar mai fi şi trupele care i-au rămas credincioase. Nişte prieteni cărora le-a făcut vreun bine, ofiţeri ce i-au jurat credinţă cândva…

— Dacă el ţi-a spus că este singur, înseamnă că nu poate sau nu vrea să se bazeze pe nimeni. Sau cam aşa ceva.

— Ar mai fi un lucru pe care trebuie să-l lămurim în privinţa asta, Daruma. Am avut deja ocazia să intrăm în contradicţie.

— Cred că înţeleg ce vrei să spui.

— Vreau să ştiu până unde va trebui să-l însoţim pe Don Qing. Cu alte cuvinte, când putem considera că misiunea noastră se poate încheia şi când va începe călătoria noastră de întoarcere în patrie, aşa cum ne-ai promis.

— Nu te teme, comandante, nu sunt un erou şi niciun războinic. Vom pătrunde în China dinspre sud, străbătând munţii şi vom continua drumul până la mănăstirea despre care ţi-am vorbit. Acolo, drumurile noastre se vor despărţi. Dan Qing îşi va vedea de treburile sale, noi vom preda în câmpie o încărcătură de condimente, vom lua o încărcătură de mătase şi ne vom întoarce de unde am pornit. Din momentul acela vei putea număra zilele care te mai despart de Taqin Guo.

— Taqin Guo… asta ar putea însemna imperiul roman pentru chinezi.

— Aşa îl numesc. Pentru ei, este un loc de basm de la capătul apusului, despre care nu ştiu aproape nimic.

— Pare imposibil, spuse Metellus. Noi cumpărăm cantităţi uriaşe de mărfuri din China, multe dintre acestea le exportăm la rândul nostru şi totuşi nimeni din cele două imperii nu a intrat vreodată în legătură cu ceilalţi, ca şi cum ar fi fost două lumi diferite.

— Distanţele… răspunse Daruma. Distanţele, comandante. Sunt atât de mari încât este nevoie de intermediari. Ceea ce mă miră este că aceştia sunt persanii, duşmanii voştri de moarte, ei neavând de altfel

relaţii grozave nici cu partenerii lor orientali.

— Asta aşa-i. Chiar împăratul nostru Tiberius se plângea cu două sute de ani în urmă că, folosindu-se de aurul dobândit în urma importurilor noastre de mătase şi de pietre preţioase, persanii întreţineau războiul împotriva noastră.

— Nu mă miră, cugetă, indiferent, Daruma. Lăcomia, adică dorinţa de a strânge averi, este una dintre trăsăturile voastre caracteristice.

Metellus ar fi vrut să-l contrazică, dar tocmai în clipa aceea îi veni în minte un vers din opera lui Vergilius: *„Quo non mortalia pectora cogis, sacra auri fames”*.

Aşa încât, nu mai scoase nici o vorbă.

16

Pe la asfinţit, cine era pregătită. Metellus şi camarazii săi văzură cum se frigeau pe cărbuni peşti despre care nu ştiau că există, peşti de toate culorile, cu reflexe albăstrii sau de un verde metalic. Carnea lor era delicioasă, condimentată din belşug, în special cu piper, condiment de care, în Apus, nu se puteau bucura decât cei foarte bogaţi.

Dan Qing se aşeză şi el împreună cu ceilalţi, dar ceva mai retras. Fu servit primul şi i se puse dinainte şi băutura aceea preparată din infuzia de frunze uscate din care Metellus avusese deja ocazia să guste. Ceilalţi fură serviţi cu vin de palmier.

Soarele asfinţi printre norii adunaţi la orizont, negri şi cu marginea purpurie, iar ultimele sale raze aşternură pe suprafaţa oceanului cărări de un roşu învăpăiat care ajungeau până la barcă.

Oamenii discutau între ei şi erau cu toţii bine dispuşi. Vorbeau mai ales despre femei şi Metellus se bucură să-i asculte. Nu-i mai auzise de ani întregi discutând despre femei, de la ultimele mese de seară de sub corturile din munţii Taurus, când patrulau fără încetare prin jurul cetăţii Edessa. De atunci nu mai fusese nici timp, nici ocazie, dar nici chef.

Subiectul era un semn al vitalităţii care dădea semn de revenire. Metellus se simţea şi el străbătut acum de o forţă şi de o energie care îl făcea să simtă furnicături pe sub piele. Dar şi mai chinuitor era faptul că dorinţa aceea secretă, cu fiecare zi mai insistentă, evoca un om care nu mai exista. Şi, totuşi, imaginea Cleliei era la fel de atrăgătoare: gândul la buzele ei pline, la sânii frumoşi ai acelei femei din Sud, la şoldurile frumos arcuite îi trezea vise, senzaţii concrete, încă pline de viaţă. Îşi amintea de ultima lor călătorie împreună, în Italia. Era într-o misiune în Sicilia. Îşi amintea de o după-amiază la Segesta, printre şirurile de coloane ale marelui sanctuar: stăteau unul lângă altul, privind soarele care asfinţea, vorbeau despre ce aveau să facă atunci când el s-ar fi întors din Orient, la casa pe care se gândeau s-o cumpere în apropiere de locul acela minunat, la livada de măslini, via, grădina de trandafiri, la tufele de iasomie care ar fi înmiresmat aerul serii. Se gândeau că fiul lor trebuia să crească după modelul strămoşilor, şi-l învăţase el însuşi să facă vin din struguri şi să îngrijească stupii de albine. Şi voiau să mai aibă şi alţi copii pe care să-i crească în linişte, bucurându-se de zile senine în umbra marilor coloane solitare. Îşi amintea până şi ciripitul păsărelelor, nerăbdătoare să se întoarcă la cuiburile lor de sub arhitrava care parcă susţinea bolta cerului.

Şi totul dispăruse într-o clipă de durere sfâşietoare, într-un fulger însângerat care-i rănise de moarte sufletul.

— Nu mănânci? se auzi vocea lui Daruma de undeva de lângă el.

Metellus se trezi din visare. Privi la farfuria din faţa sa şi începu să mănânce.

— Ştiu ce simţi, dar aşteaptă să ajungem pe uscat şi acolo va fi altfel: schimbarea nesfârşită a priveliştilor, oraşele, satele, munţii, răgetul tigrului şi ţipetele ascuţite ale elefanţilor. India! Atât de multe şi felurite vor fi noile senzaţii de care vei avea parte, că viaţa ta va deveni la fel de clocotitoare ca apele năvalnice ale unui râu ce îşi croieşte o nouă cale după ce un cataclism i-a astupat vechea albie. Marea, în schimb, este ca o oglindă a gândurilor noastre şi, din păcate, ele sunt dintre cele mai profunde şi mai melancolice. Ea reflectă ceea ce se află în ascunzişurile sufletului nostru, spaimele noastre nemărturisite, şi chiar şi chipul morţii parcă se desluşeşte sub oglinda sa lichidă şi mereu în mişcare sau dincolo de zarea care se îndepărtează tot mai mult pe măsură ce încercăm să ajungem la ea.

Metellus zâmbi.

— Vorbeşti ca unul de pe la noi, ca unul dintre poeţii noştri. Credeam că filosofia voastră a scăpat de aceste spaime.

— A noastră, da. Dar nu şi a ta. Nu-mi este prea greu să intuiesc ceea ce îţi trece acum prin minte.

— Află, atunci, că nu trebuie să-ţi faci griji: o s-o scot eu la capăt. Şi voi face tot ceea ce trebuie.

Terminară în curând de mâncat şi la scurt timp după aceea luna îşi făcu apariţia din apa mării, poleind cu razele sale întinderea lichidă fără margini. Metellus mai rămase puţin să privească suprafaţa vălurită a oceanului care reflecta razele astrului în mii de scânteieri tremurătoare, apoi se duse să se rezeme de parapetul bordului ca să se bucure şi mai mult de spectacolul acela minunat ce îi amintea de marea interioară de acasă. Refăcea în minte calea urmată de Nearchos, amiralul lui Alexandru, şi a lui Onesicritos şi aştepta ca nu peste mult timp să vadă ceea ce marele erou macedonean doar îşi imaginase. Ar fi vrut să-l întrebe multe pe prinţul cu ochi oblici, dar simţea din partea lui numai trufie şi respingere pe care le percepea ca pe o barieră de netrecut. Îl fascina, ba chiar îl şi atrăgea, dar continua să-şi amintească prin contrast de bunătatea plină de durere sufletească a lui Valerianus, de bătrânul împărat mort în chinurile captivităţii, înconjurat de soldaţii săi, cu o demnitate şi o forţă sufletească pentru care nici o formulă filosofică nu ar fi putut găsi un model.

Preferă, aşadar, să se apropie din nou de Daruma, care îşi sorbea fiertura de frunze uscate.

— Existenţa imperiului nostru este, într-adevăr, cunoscută în China?

— Aşa cum ţi-am mai spus, da. Dar cunoştinţele lor nu sunt mai

multe şi mai amănunţite decât cele pe care le aveţi voi despre China. Se povesteşte, însă, că, acum un secol şi jumătate, pe vremea împăratului Hedi, un general chinez pe nume Ban Chao a ajuns cu armatele sale până la Marea Caspică, după ce trecuse prin marile deşerturi ale Asiei Centrale. De acolo, l-a trimis pe locotenentul său, Gan Ying, în căutarea suveranului din Taqin Guo, adică a împăratului roman!

Metellus îl privi, uluit.

— De unde ştii toate astea?

— Mi le-au povestit călugării din fortăreaţă. Ei păstrează copii ale documentelor şi cărţilor care au fost distruse în incendiul de la Marea Bibliotecă din Luoyang.

— Spune mai departe. Ce s-a întâmplat cu Gan Ying?

— A ajuns până la ţărmul unei mări interioare.

— Pontul Euxin?

— S-ar putea. Descrierea făcută de izvoarele noastre nu este prea clară. Dar cred că aceea ar putea fi. Se pare că ar fi ajuns la numai două zile de mers de graniţa cu Taqin Guo.

— De necrezut. S-ar putea să fi fost pe la Tigranocerta sau la Fasi, în Armenia… Şi, după aceea?

— Atunci s-a întâmplat că Gan Ying avea călăuze persane şi când acestea şi-au dat seama că solul chinez voia să ajungă la graniţa imperiului roman şi să poarte discuţii cu împăratul vostru, i-au spus că n-ar fi reuşit niciodată să facă acest lucru, că distanţa pe care o mai avea de străbătut până la graniţa cu Taqin Guo era tot atât de mare ca aceea pe care o străbătuse până atunci. Gan Ying şi-a pierdut curajul şi s-a întors acasă fără să-şi fi îndeplinit misiunea. Persanii nu aveau niciun interes ca două imperii atât de mari să aibă între ele legături directe.

— Sigur că da. Taxele pe care persanii le cer pentru trecerea caravanelor cu mătase le aduc o grămadă de bani, dar poate că nu numai acesta este motivul. Cele două imperii se aflau la o distanţă prea mare ca să se teamă unul de altul, dar puteau fi interesate să colaboreze sau chiar să se alieze împotriva duşmanilor comuni. De exemplu, împotriva persanilor.

— Îi urăşti, nu-i aşa?

— Ura este un sentiment personal. Nu se poate îndrepta asupra unui întreg popor. Îi urăsc pe cei care l-au făcut să moară în chinuri pe împăratul meu şi pe unul dintre camarazii noştri. Ne-au făcut să suferim şi ne-au înjosit în toate felurile. Dar toate acestea probabil că nu s-ar fi întâmplat dacă am fi fost răscumpăraţi. Vezi tu, noi avem un mare istoric grec care susţine că istoria este în mare parte rod al întâmplării. Întâmplarea pe care mi-ai povestit-o pare să confirme această teorie. Ce s-ar fi întâmplat dacă, acum un secol şi jumătate, cei

doi împăraţi ar fi stabilit relaţii directe între ei? Care ar fi fost destinul omenirii, ce curs ar fi luat istoria? Dar, printr-o mică minciună, o călăuză persană a făcut ca o asemenea schimbare epocală să nu mai aibă loc. Aşa s-a făcut că, pentru China, am rămas Taqin Guo, o ţară de basm din îndepărtatul Apus; tot aşa, pentru noi, China a rămas doar Sera Maior, ţara care produce mătasea…

Metellus tăcu, dar Daruma intui ceea ce îi trecea prin minte.

— În clipa asta, te gândeşti că ai putea fi tu acela care să îndeplinească această misiune, nu-i aşa? Sigur, e posibil. Imaginează-ţi ce urmări nemaipomenite ar putea avea întâlnirea acestor două imperii. Gândeşte-te ce întorsătură ai putea da istoriei! Pentru prima oară de când îl cunoştea, Daruma părea să fie entuziasmat la culme de o asemenea eventualitate.

— Acum nu vreau să mă gândesc la aşa ceva, răspunse Metellus. Singura mea grijă este să mă întorc acasă cât mai repede. Dar… dacă aş putea… sigur că mă atrage o asemenea idee. Doar că mă întreb ce fel de legătură s-ar putea stabili cu oameni ca Dan Qing. Împăratul meu vorbea în fiecare zi chiar şi cu ultimul dintre soldaţii săi.

— Pentru că foloseau acelaşi limbaj. Dacă vrei să comunici cu Dan Qing, va trebui să înveţi limba sa, nu numai limba care se vorbeşte în mod curent, ci şi aceea în care se gândeşte.

Metellus îl privi cu un aer neîncrezător.

— Dacă vrei, am să te ajut, spuse Daruma, apoi îi ură noapte bună şi se duse să se culce sub punte.

Înainte ca luna să se ascundă după un nor, Metellus luă o cupă cu vin de palmier şi vărsă câteva picături în mare pentru a omagia spiritul lui Uxal pe care parcă îl simţea plutind pe ape.

***

Ajunseră după treizeci de zile la gurile de vărsare ale Indusului şi apropierea marelui fluviu le fu anunţată de o pată mare, gălbuie, care se întindea în mijlocul undelor de un albastru intens ale oceanului. Largul estuar era un adevărat furnicar de ambarcaţiuni, malurile erau înţesate de negustori, de marinari, de hamali şi de ţărani. Coborâră unul după altul pe ţărm, cu excepţia lui Dan Qing, care rămase la bord. Era limpede că locul acela nu prezenta pentru el niciun interes. Sau, dacă prezenta, nu lăsa să se vadă aceasta. Metellus şi oamenii săi se răspândiră prin piaţă, fiind pentru prima oară când ieşeau undeva ca nişte oameni cu adevărat liberi. Pentru că şi teama este un fel de sclavie: teama de a se şti urmăriţi şi căutaţi, vânaţi fără încetare.

În locurile acelea se putea respira cu adevărat atmosfera unei alte lumi: obiceiurile, hainele, culoarea pielii oamenilor. Până şi animalele erau ciudate: maimuţe, papagali, elefanţi… Şi vaci, mai ales vaci care colindau liniştite peste tot. Erau vaci care arătau cu totul altfel decât ştiau ei: cu o cocoaşă ciudată ca a cămilelor puţin mai în spatele

grumazului.

Daruma, urmat de un mic grup de marinari de-ai săi, se ocupa de cumpărarea celor necesare continuării călătoriei. După câte putea înţelege Metellus, barca avea să urce o vreme pe fluviu, ajutaţi în parte şi de forţa musonului, după care, nu ştia unde, vasul lor ar fi rămas ancorat pe undeva şi oamenii şi-ar fi continuat drumul cu o caravană până la destinaţie.

La o distanţă nu prea mare de piaţă, Balbo, Quadratus şi ceilalţi observară o mulţime de oameni îngrămădită în jurul unui copac atât de mare, încât la umbra lui ar fi putut încăpea o întreagă legiune. De pe crengi atârnau adevăraţi stâlpi vegetali, în realitate rădăcini, care se prelungeau spre pământ şi, o dată ajunşi jos, se transformau în trunchiuri de susţinere pentru crengile prea avântate spre exterior. Metellus fu şi mai surprins atunci când, făcându-şi loc prin mulţime, văzu care era motivul acelei îmbulzeli. Aşezat pe pământ, cu picioarele încrucişate sub el şi cu un turban înfăşurat în jurul capului, se afla un bărbat uscăţiv, cu pielea cenuşie şi zbârcită şi cu o barbă lungă, cufundat într-o meditaţie profundă. Ţinea mâinile încrucişate pe genunchi, cu palmele îndreptate către cer. Era atât de ţeapăn încât părea o statuie şi îi aminti de un personaj din cultura greacă: filosoful Diogene, cinicul care trăia într-un butoi şi bea dintr-o cană de lemn. Probabil că era vreunul dintre sofiştii care apăreau în scrierile despre Alexandru cel Mare. Unul ca învăţătorul indian care-l însoţise pe suveranul macedonean pe drumul de întoarcere până la Persepolis şi apoi îşi dăduse foc el însuşi pe rugul funebru. Kalanos…

Bătrânul acela osos, la fel ca şi Kalanos, dovedea că nu se teme de moarte: un şarpe cu un venin ucigător şedea încolăcit în poala sa, se înălţa până la gâtul omului, fluturându-şi limba despicată la câteva degete de faţa sa.

Soldaţii lui Metellus rămăseseră şi ei cu gura căscată la vederea unui asemenea spectacol.

— Asta chiar că este o ţară ciudată, mormăi Balbo, uluit peste măsură.

— Aşa este, i se alătură Antoninus. Când o să ne întoarcem acasă, o să avem multe de povestit.

Rufus se despărţi de restul grupului.

— Mă duc să arunc o privire prin port. Nu se ştie niciodată… Poate reuşesc să găsesc o corabie de-a noastră.

— Nu vă mai gândiţi la aşa ceva, spuse Metellus. Chiar dacă ar fi vreuna, ar rămâne blocată aici cel puţin şase luni, până când se va schimba direcţia vântului. În plus, avem un angajament. V-am întrebat dacă era cineva împotrivă, dacă voia careva să se întoarcă de unul singur: aţi răspuns cu toţii că voiaţi să rămâneţi împreună cu mine. Şi, pe Hercule, o să rămâneţi cu mine!

— Nu vrea nimeni să dea înapoi, comandante, se scuză Rufus. Voiam doar să mai schimb, dacă se putea, câteva cuvinte în limba noastră. Aş fi putut măcar să trimit salutări acasă. Uneori, mesaje comunicate din gură în gură, de la un trecător la altul… Ştii, nu se ştie dacă ne vom întoarce cu toţii în ţară: ne aşteaptă alte încercări, unele dificile, poate atacuri, lupte. Nu cred că o să facem o simplă plimbare. Aşa că m-am gândit să trimit veşti la ai mei…

— O să ne întoarcem, Rufus. O să ne întoarcem cu toţii. Îţi promit. Şi o să petrecem atunci, o să ne amintim împreună toate pericolele şi suferinţele pe care le-am îndurat împreună, o să râdem atunci de toate astea… Acum, să mergem la Daruma: probabil că ne aşteaptă.

Aruncă o ultimă privire bătrânului scheletic, cu şarpele încolăcit pe trupul său firav, după care plecă, făcându-şi loc prin mulţime.

***

Urcară o bună parte din drum în sus, pe Indus, şi Metellus încerca să recunoască locurile pe care le văzuse Alexandru atunci când coborâse pe fluviu în sens contrar. În dreapta sa se întindea India adevărată, cea pe care suveranul macedonean n-o văzuse niciodată, şi se întreba ce ar fi simţit eroul acelor vremuri văzând cum defilează prin faţa ochilor săi o privelişte fantastică, stând la bordul corăbiei regale şi zărind soarele care răsărea din ceţurile depărtărilor, printre coroanele dese ale unor copaci uriaşi, şi trezea la o nouă zi stoluri de mii de păsări. Suferise, desigur; sufletul său, dornic mereu de cunoaştere, se întristase amarnic văzând cum dispare orizontul curbat pe deasupra unor lumi pe care destinul său nu-l lăsa să le vadă.

El, însă, avea să reuşească aşa ceva? Cu soldaţii săi putea reuşi să ajungă la capătul pământului, până la oceanul cel fără valuri? Pe măsură ce înainta, imaginile aievea ale naturii alungau tablourile de basm din *Naturalis Historia* şi din *De Mirabilibus* pe care se bazau cunoştinţele sale despre ţinuturile aflate departe de tot, la răsărit, dar natura nu era mai puţin impresionantă decât legenda.

Noaptea, când ancorau lângă vreun mal mlăştinos, Metellus putea auzi ţipetele unor animale necunoscute şi, uneori, răgetul tigrului care pleca în căutarea prăzii. Marinarii din Taprobanes tremurau de mama focului când auzeau răgetul acela şi se priveau înspăimântaţi unul pe altul, cu ochii holbaţi de spaimă şi chiar şi camarazii săi priveau în jur oarecum cu nelinişte. Doar Dan Qing părea să nu cunoască frica. De câteva ori, înarmat doar cu un cuţit, cobora pe mal şi se afunda de unul singur în desişuri. În mai multe rânduri, Metellus se oferi să-l însoţească, dar Daruma îl convinse de fiecare dată să renunţe. Se vedea bine că mersul prin pădure nu însemna pentru el un pericol demn de luat în seamă şi, oricum, probabil că era vorba despre unul dintre multele sale obiceiuri greu de înţeles.

Aproape peste tot văzură elefanţi: minunatele creaturi care trezeau

atâta uimire în Occident, considerate de toată lumea ca fiare sălbatice bune doar să fie prezentate în luptele din amfiteatre, aici erau folosite ca animale de muncă: ridicau cu trompele şi duceau unde omul avea nevoie trunchiuri groase de copaci sau târau după ei, pe care sau sănii, poveri uriaşe.

Deseori se iscau ca din senin furtuni şi atunci zăgazurile cerului se deschideau, adevărate ziduri de apă se puneau în calea bărcii, fulgerele, urmate de bubuitul înspăimântător al tunetelor, luminau ca ziua întinderile nemărginite. Romanii nu mai văzuseră de când erau ceva asemănător. Treceau acum din ce în ce mai des prin locuri inundate de fluviul care-şi ieşise din matcă şi vedeau la tot pasul crocodili indieni forfotind prin apele nămoloase sau luptându-se între ei pentru hoitul vreunui animal înecat, biciuind apa cu cozile solzoase şi clămpănind din fălci cu dinţi înfricoşători.

Alteori văzură şerpi uriaşi, cu corpul acoperit de pete, alunecând printre crengile copacilor care se întindeau peste apă sau brăzdând cu mişcări unduioase şi elegante bălţile tulburi de dincolo de albia fluviului. Daruma le explică romanilor că vietăţile acelea erau în realitate inofensive pentru oameni, în timp ce altele erau atât de veninoase încât cine era muşcat de ele putea muri în câteva clipe.

Întâlneau în cale o natură înspăimântătoare şi aproape întotdeauna primejdioasă, dar fascinantă în cel mai înalt grad. De fiecare dată când făceau o nouă descoperire, oamenii îşi manifestau zgomotos uimirea.

Atunci când musonul începu să bată prea tare dintr-o parte, oamenii coborâră pe ţărm şi barca porni înapoi în portul de la vărsarea fluviului în ocean. Continuară călătoria pe jos.

Urmă un marş extenuant de mai bine de o lună, până la confluenţa a trei mari râuri care se vărsau în stânga Indusului: Hyphasis, Acesine şi Hidraot. Acolo construise Alexandru cele douăsprezece altare închinate zeilor olimpieni pentru a însemna locul cel mai îndepărtat în care ajunsese expediţia sa către răsărit. Metellus îl rugă pe Daruma să afle dacă altarele mai existau, gândindu-se că ar fi frumos să viziteze locurile acelea, dar nimeni nu ştia nimic. Trecuseră mai mult de cinci secole şi jumătate de la aventura tânărului rege macedonean, iar regatul grec de la Bactriana dispăruse şi el de mult timp. Nu rezistase presiunii unor popoare pe care imperiul chinez le respinsese de la graniţele sale.

În tot acest timp, Metellus petrecu mult timp cu Daruma, învăţând limba lui Dan Qing. Tot Daruma îl făcuse să înţeleagă că lucrul acesta ar fi făcut ca relaţiile dintre ei să devină mult mai bune şi s-ar fi putut înţelege mult mai bine. Pentru prinţ, să vorbească într-o limbă străină pe care, totuşi, o cunoştea era o înjosire imposibil de acceptat şi, alături de trufia sa înnăscută de aristocrat înălţa între cei doi o barieră de netrecut.

— Nu fac asta pentru el, spunea Metellus, m-a făcut curios limba aceasta care conţine numai cuvinte monosilabice, atât de diferită şi îndepărtată de limbile pe care le vorbim noi în Apus. Pe de altă parte, întotdeauna am avut o înclinaţie naturală către învăţarea altor limbi. La Edessa eram singurul ofiţer superior care vorbea destul de bine limba persană.

— Aşa este, recunoştea Daruma. Ai un talent deosebit pentru asta şi înveţi foarte repede. Şi, în sinea sa, se gândea că, poate, curiozitatea faţă de lumea aceea nouă creştea în sufletul lui Metellus atât de mult încât îl îndemna să-i înveţe limba, ca şi cum ar fi vrut să rămână acolo foarte multă vreme sau chiar definitiv.

Apoi, într-o bună zi, Metellus vru să afle mai multe în privinţa munţilor despre care auzise doar zvonuri greu de crezut şi descrieri care se băteau cap în cap.

— Caucazul indian, răspunse Daruma. Aşa îi spuneţi voi pentru că aşa i-a pus numele Alexandru al vostru. Sunt cei mai înalţi munţi de pe pământ. Piscurile lor se înalţă până la casele zeilor, povârnişurile lor sunt acoperite cu un strat gros de gheaţă, iar în anotimpul acesta suflarea călduţă a musonului provoacă acolo avalanşe dezastruoase: grămezi de zăpadă suficiente ca să îngroape sub ele un oraş întreg pornesc la vale cu un bubuit ca de tunet, culcând la pământ pădurile, rostogolind bolovani mari cât casele. Pe măsură ce urci, aerul se rarefiază, respiraţia este tot mai anevoioasă, oboseala creşte cu fiecare pas până când te doboară. Am auzit vorbindu-se despre oameni care, urcând pe pantele unuia dintre aceşti munţi, un urcuş care întrecea în dificultate orice închipuire, au reuşit să parcurgă într-o zi doar o sută de paşi.

Metellus se bucură că oamenii săi nu înţeleseseră explicaţiile lui Daruma pentru că, altfel, s-ar fi îngrozit de ceea ce îi putea aştepta. Erau soldaţi foarte buni, nişte luptători excepţionali, dar erau obişnuiţi să aibă ca adversari fiinţe omeneşti: ideea de a înfrunta natura i-ar fi înspăimântat şi, de altfel, el însuşi era puţin neliniştit în privinţa aceasta. Nu reuşea să-l mai liniştească decât calmul lui Daruma, dobândit după cât se părea datorită îndelungatei sale experienţe.

— Îmi povesteşti toate astea ca să mă sperii? îl întrebă. De obicei, se întâmplă altfel: ţii în taină asemenea greutăţi ca să nu-ţi sperii oamenii.

— Ai să hotărăşti tu cum trebuie să vorbeşti cu oamenii tăi. În ce mă priveşte, prefer ca tu să ştii dinainte ce ne aşteaptă în cale: nu vreau să mă aflu în situaţii periculoase şi să fiu nevoit să am grijă de o escortă care este cuprinsă de panică.

— Îmi închipui că tu ai trecut de multe ori prin asemenea situaţii dificile.

— Bineînţeles că am trecut.

— Şi că ai scăpat teafăr, dat fiind că poţi vorbi cu atâta linişte despre ele.

— Cred că se vede, nu-i aşa?

— În cazul acesta, o să fim şi noi în stare să ne descurcăm. Nu ne temem de niciun obstacol şi de niciun pericol. Şi noi avem munţi destul de înalţi, Alpii, iar legiunile noastre îi străbat în orice anotimp.

— Aşa este cel mai bine, răspunse Daruma. Mă aşteptam să primesc un asemenea răspuns de la tine.

***

Mergeau făcând etape cam de şapte mile pe zi, oprindu-se din când în când prin sate ca să cumpere mâncare şi să-şi împrospăteze rezervele de apă. Avură ocazia să cunoască în felul acesta grâul de mlaştină, cu boabe mult mai subţirele şi mai lunguieţe decât cele ale grâului obişnuit, dar de culoare foarte asemănătoare. Se mânca fiert, împreună cu verdeţuri şi cu peşte, fiind deosebit de gustos. Oamenii se întrebau de ce având atâtea vaci în jur nu se putea mânca o friptură bună şi trebui să li se explice că în ţara aceea vacile erau considerate sacre, astfel că omorârea lor era considerată o crimă la fel de gravă ca uciderea unei fiinţe omeneşti. Fructele îi consolau oarecum pentru neîmplinirea unor asemenea pofte: erau atât de variate, atât de gustoase şi de aromate că oamenii le mâncau pe săturate.

Înaintau ţinând caii şi cămilele la pas. Dan Qing mergea în fruntea convoiului pe un căluţ negru şi era la fel de tăcut ca de obicei. Împreună cu el şi ceva mai în spate călărea Metellus pe un cal murg. Apoi veneau cei doi centurioni pe jos, urmaţi fiecare de câte un şir de trei soldaţi, la distanţe destul de mari între ei, încadrând cămilele mânate de Daruma. În coada coloanei se afla Antoninus avându-l alături pe Rufus cu suliţa lui de care nu se despărţea niciodată.

Mărşăluiau în pas destul de vioi, deşi păstrând cadenţa obişnuită, având la ei doar arme uşoare, aşa cum ordonase Sergius Balbo, în timp ce platoşele demontate şi săbiile făceau parte din bagajul caravanei. Fiecare dintre soldaţi se întreba când ar fi trebuit să le monteze şi să le poarte din nou ca să-şi îndeplinească îndatoririle de militari.

Cerul era aproape în permanenţă acoperit de o pătură deasă de nori, aflaţi la mică înălţime, din care se revărsau din când în când ploi torenţiale. Pământul devenea imediat alunecos, transformându-se într-un noroi gălbui prin care curgeau şuvoaie repezi de apă tulbure, hainele se udau şi apa li se scurgea pe şira spinării, pe braţe şi pe picioare, până ajungea tot pe pământul mocirlos. Îngrămădiţi sub acoperişuri de stuf, locuitorii de prin sate îi priveau curioşi cum treceau printre cocioabele lor, gândindu-se că oamenii aceia erau foarte grăbiţi dacă nu se opreau la adăpost, aşteptând să treacă ploaia.

Apoi, într-o zi, câmpiile începură să devină mai ondulate astfel încât cărarea pe care mergeau se transforma acum într-un urcuş din ce în ce

mai abrupt, îndreptându-se treptat către pătura aceea de nori plumburii. Vegetaţia se rări şi începu să arate altfel. Pădurea umedă dispăru şi în locul ei se instală încetul cu încetul o vegetaţie de ferigi mari cât nişte copaci, după care veni rândul unor arbori veşnic verzi cu un aspect maiestuos. Lui Metellus îi aminteau de cedrii din Liban pe care-i văzuse deseori prin provinciile răsăritene ale imperiului.

— Sunt chiar cedri, îi explică Daruma. În limba noastră se numesc *Deodara*.

— Ce înseamnă?

— Copacul lui Dumnezeu, răspunse pe un ton solemn Daruma.

— Asta-i ciudat, reflectă cu glas tare Metellus. Îmi aminteşte de limba greacă.

— Aşa este, îi dădu dreptate Daruma. În koine ar fi *Diosdendron*.

— Dar cum este posibil?

— O să ţi se pară ciudat, dar limba noastră se aseamănă în multe privinţe cu greaca. S-ar putea ca, în vremuri foarte îndepărtate, popoarele noastre să fi trăit destul de aproape unul de altul.

— Iudeii susţin că, la începutul începuturilor, oamenii vorbeau cu toţii aceeaşi limbă, apoi, pentru că păcătuiseră prin trufie faţă de Dumnezeul lor înfricoşător, fură împrăştiaţi şi separaţi, iar limbile pe care le vorbeau deveneau din ce în ce mai diferite…

Erau atât de absorbiţi de discuţie că aproape nu observaseră că se aflau destul de aproape de norii care semănau acum cu o ceaţă deasă. Înaintară în tăcere prin pâcla de nepătruns, aproape speriaţi de atmosfera densă în care toate zgomotele păreau să fie înăbuşite şi alungate nu se ştie unde. Apoi, încetul cu încetul, pâsla de aburi se rări şi, în cele din urmă dispăru cu totul. În strălucirea neaşteptată şi aproape orbitoare a soarelui şi a zăpezilor apărură munţii cu crestele îngheţate scânteind în lumina limpede şi cu piscurile ascuţite care parcă împungeau cerul.

17

Priveliştea acelui lanţ impresionant de munţi îl lăsă pe Metellus fără grai. Nu şi-ar fi putut imagina vreodată un asemenea spectacol, fascinant şi înfricoşător în acelaşi timp. Citadela aceea muntoasă se înălţa pe un podiş fără margini şi vârfurile cele mai înalte păreau nişte piramide ascuţite de cleştar, scânteind ca diamantele în razele soarelui. Unele erau înconjurate de nori, altele se profilau singuratice pe cerul de un albastru atât de intens încât parcă amintea de firmamentul nocturn. Îşi aminti de modestul Olimp care le inspirase grecilor imaginea unui aşezământ al zeilor şi-i veni să zâmbească: cât de măruntă părea lumea lui faţă de tabloul strivitor al acelei naturi titanice!

Înţelese de ce Alexandru considerase că aceşti munţi uriaşi ar fi fost Caucazul şi-şi imaginase că putea fi locul în care fusese înlănţuit Prometeu. Nu-şi putea desprinde privirea de la piscurile acelea semeţe, atât de înalte încât dădeau privitorului o senzaţie de ameţeală şi privea după aceea la oamenii săi ca să desluşească în ochii lor o şi mai mare uimire.

Îl auzi pe Antoninus zicând:

— Sunt convins că acela care ar reuşi să ajungă în vârful unuia dintre munţii aceia ar putea zări în orice parte şi-ar îndrepta privirea capătul pământului şi oceanul care îl înconjoară.

— Nimeni nu poate ajunge în vârful acelor piscuri. Cei care s-au apropiat doar de povârnişurile lui au povestit lucruri înfricoşătoare. Dincolo de o anume limită nimeni nu mai este în stare să urce, fie numai din cauza frigului atât de puternic încât ucide pe oricine se încumetă să ajungă acolo, chiar şi pentru scurt timp, spuse Daruma, ghicind sensul cuvintelor lui Antoninus. Dar şi aerul devine greu de respirat pentru că este foarte rarefiat.

Conversaţia nu se prelungi prea mult pentru că toate energiile se concentrau acum asupra urcuşului care făcea ca respiraţia să devină tot mai deasă şi mai anevoioasă.

Metellus observă că băştinaşii erau destul de scunzi de statură şi aveau toracele mult dezvoltat. Se gândi că aceasta se datora nevoii de a respira mai des şi mai profund. Mai observă de asemenea de-a lungul drumului nişte construcţii din piatră, în formă de cub, având deasupra o cupolă care se prelungea uneori cu un mic turn ascuţit. După aspect păreau să fie foarte vechi. La un popas îl întrebă pe Daruma ce erau acelea.

— În limba noastră se numesc *stupă,* îi răspunse negustorul. La început, erau construite pentru a păstra relicvele unui filosof sau

profet sau taumaturg al nostru, nu ştiu cum se numeşte un asemenea om în koine. Apoi, au devenit, pur şi simplu, monumente, pentru a aminti de predicile acelui om şi de faptele sale. El se numea Siddharta, dar după aceea a fost numit *Buddha* cuvânt care înseamnă „iluminatul". Învăţătura sa a ajuns până în China şi vei găsi imaginea sa în multe locuri. Îl vei putea vedea mai ales într-o stare de meditaţie, aceasta permiţându-i să atingă iluminarea şi liniştea totală.

— Prin urmare acel dao al lui Dan Qing are legătură şi cu învăţătura acestui filosof?

— În parte, da. Învăţătorul prinţului este un om ataşat profund celor două filosofii: cea a lui Buddha şi cea a înţelepţilor chinezi: maestrul Kong Fuzi şi maestrul Laozi. Vezi, comandante, calea iluminării aşa cum o arată…

Metellus îl întrerupse cu un suspin de nerăbdare pe care nu şi-o putea ascunde prea bine.

— Mă tem că o să-mi fie cam greu să te urmăresc şi să înţeleg ce-mi spui în acest domeniu, Daruma. Ceri prea mult unui simplu soldat.

Daruma zâmbi.

— Nu trebuie să-ţi faci griji. Poate că nici cunoştinţele mele nu au ajuns prea departe. Nu sunt decât un negustor.

— N-aş putea spune că sunt absolut sigur de asta, răspunse Metellus, dar vom avea, bănuiesc, tot timpul ca să ne cunoaştem mai bine. În ceea ce-i priveşte pe filosofi şi pe profeţi, eu m-am ferit întotdeauna de ei ca de ciumă.

— De ce? întrebă Daruma. Ţi-e, cumva, frică să ai de-a face cu gândurile unuia care a ajuns mai sus ca tine?

— S-ar putea, răspunse romanul, dar eu sunt soldat: oamenii ca mine au misiunea de a crea suficientă siguranţă şi pace în interiorul statului pentru ca şi filosofii să-şi poată desfăşura activitatea, pentru ca judecătorii să poată împărţi dreptatea, iar artiştii şi poeţii să-şi făurească în tihnă operele. Ca să realizăm aceasta trebuie să-i înfruntăm şi să ne luptăm cu cei care încă nu au cu ce să se hrănească, împotriva celor care nu ştiu să construiască şi că cultive pământul aşa cum facem noi, ei fiind doar nişte fiinţe primitive având doar o dorinţă sălbatică de a cuceri tot ce pot, dorinţă pe care au avut-o şi strămoşii noştri la începuturile vechii republici. Vezi, Daruma, eu cred că oamenii se adresează cu toată nădejdea profeţilor şi taumaturgilor atunci când nu mai pot fi siguri că săbiile noastre ar mai putea fi în stare să le garanteze viaţa şi proprietatea asupra bunurile dobândite cu greu. Şi la noi s-a răspândit foarte mult în ultima vreme religia unui învăţător iudeu, pe nume Cristos, despre care se spune că ar fi fiul lui Dumnezeu. Acest profet a fost condamnat la moarte şi executat, acum mai bine de două sute de ani, de un guvernator de-al nostru pentru delictul de răzvrătire şi acum învăţătura lui cucereşte

încetul cu încetul imperiul nostru. Şi ştii de ce? În realitate, nici el nu este capabil să garanteze securitatea statului nostru şi, cu atât mai puţin, a lumii noastre, dar le promite celor care cred în el fericirea într-o altă lume, într-un loc pe care nu l-a văzut nimeni până acum şi de unde nimeni nu s-a mai întors. Oamenii se îndreaptă către zei atunci când sunt disperaţi, când nu mai pot crede în nimeni altcineva. Şi, dacă vechii zei nu mai inspiră încredere, caută alţii noi care să le împlinească aşteptările.

— Pe la noi există un cuvânt care îi denumeşte pe oamenii care gândesc la fel ca tine.

— Şi la noi, îl întrerupse Metellus. Li se spune sceptici. Din păcate, şi cuvântul acesta vine de la o şcoală filosofică. Dar nu uita, Daruma: oamenii ca mine poate că nu pot purta o conversaţie strălucitoare, dar au o calitate de preţ: sunt obişnuiţi să se bazeze doar pe ei înşişi sau pe alţii din aceeaşi categorie.

— Te referi la ei? întrebă Daruma, arătând către soldaţii romani care trebăluiau la instalarea taberei.

— Da, la ei, confirmă Metellus.

— Cu toate acestea, saltul acela nemaivăzut al lui Dan Qing te-a impresionat. Şi era un salt real, executat de un om în carne şi oase.

— Aşa este, recunoscu romanul, dar la ce-i foloseşte o asemenea îndemânare dacă nu este în stare nici măcar să spună ceva ca să comunice cu alţii, dacă îşi petrece aproape tot timpul închis în sine însuşi ca într-o carapace? Ce diferenţă este între el şi o piatră sau un copac sau, dacă vrei, un filosof retras în spatele propriilor sale convingeri?

Daruma se întoarse pentru o clipă ca să arunce o privire înspre Dan Qing care stătea aşezat pe călcâie în faţa unui mic *stupa* şi răspunse:

— Este greu să judeci un om după aparenţe. Tăcerea şi izolarea pot fi câteodată nişte pedepse pe care cineva şi le poate da lui însuşi.

***

A doua zi porniră din nou la drum şi merseră până la trecătoarea din înaltul munţilor şi, o dată ajunşi acolo, se întoarseră ca să arunce o privire la cărarea şerpuită pe care urcaseră şi care, văzută de sus, părea şi mai abruptă decât în realitate. Rămaseră peste noapte într-un loc în care era o îngrăditură pentru animale şi un han. În modesta construcţie din pietre şi buşteni, un bătrân cu barba rară şi cu ochi ca ai lui Dan Qing îi servea pe muşterii cu un stufat de berbec la care adăuga grâu de mlaştină fiert şi condimentat cu grăsime.

Era, desigur, o mâncare nu prea atrăgătoare pentru oamenii lui Metellus, dar nu exista altă posibilitate.

Într-un loc atât de izolat de restul lumii nu putea exista, desigur, posibilitatea de a alege altceva.

Mutară acolo poverile de pe catâri pe cămilele de Bactriana, mult

mai potrivite pentru tipul acela de teren, pentru temperatura şi mersul la asemenea înălţimi. Îşi continuară drumul a doua zi, coborând mai întâi pe un podiş întins şi apoi începură din nou să urce. După câteva zile de mers, oamenii începură să simtă dureri de ochi şi ameţeală. Metellus le recomandă să poarte pentru a-şi proteja vederea o fâşie de pânză neagră cu două tăieturi înguste în dreptul ochilor ca să mai reducă din lumina prea puternică. Împotriva ameţelilor, Daruma le împărţi tuturor grăunţe de sare ca să le mestece.

Dan Qing, însă, nu părea să simtă oboseala mersului prin locuri atât de dificile, poate pentru că acum se afla în mediul său: pe măsură ce înaintau, oamenii întâlniţi în cale semănau la înfăţişare tot mai mult cu el, cu toate că muntenii aceia aveau feţele adânc brăzdate şi pielea de culoarea teracotei din cauza soarelui şi a uscăciunii care domnea prin acele locuri. Romanii, în schimb, îşi dădeau seama acum că, pe măsură ce înaintau, deveneau obiectul unei evidente, deşi discrete, curiozităţi din partea indigenilor.

Era clar că nu mai văzuseră oamenii din rasa lor călătorind prin părţile acelea şi copiii, curioşi ca peste tot în lume, se apropiau până atingeau cu mâna fiinţele acelea ciudate care aveau faţa acoperită de o barbă deasă, braţele păroase ca ale maimuţelor şi ochi rotunzi. Le atrăgea cel mai mult atenţia Septimius cu ochii lui albaştri şi cu pletele lungi şi blonde. Se apropiau de el până îi atingeau genunchii şi în clipa următoare o zbugheau râzând ca să se ascundă printre picioarele părinţilor.

După prima trecătoare mai făcură alte cincisprezece etape până la baza unei alte trecători, mult mai înalte decât cea dinainte. Aici lăsară cămilele de Bactriana şi mutară bagajele pe nişte boi ciudaţi, mici şi cu părul foarte lung, singurele animale, după cum le spuse Daruma, în stare să facă faţă înălţimilor la care aveau să ajungă. Trecură prin locuri sălbatice de o frumuseţe extraordinară: crestele înzăpezite străjuiau cărarea pe care trecea caravana ca nişte piramide de gheaţă cu reflexe albăstrii, drumul se căţăra pe povârnişurile munţilor şi devenea tot mai strâmt, uneori atârnat de pereţi prăpăstioşi, deasupra unor adâncuri care le tăiau călătorilor răsuflarea. Când vreo piatră, mişcată din loc la trecerea unui călător, cădea în prăpastie, se auzea uruitul pietrişului care se scurgea la vale şi al multor alte pietre care se rostogoleau pe povârnişurile văii şi aceasta îi făcea pe toţi să înţeleagă foarte limpede că orice pas greşit însemna moarte sigură.

Înaintară cu greutate mergând în urma călăuzelor indigene care ţineau de căpăstru boii cu poveri, obişnuindu-se în fiecare zi, uneori oră cu oră, să respire aerul acela rarefiat, adaptându-se treptat la o lumină din ce în ce mai limpede, la o atmosferă mereu mai transparentă.

Pe măsură ce urcau, frigul devenea mereu mai înţepător şi pereţii de

stâncă se apropiau tot mai mult, până când fu clar că trebuiau să treacă de partea cealaltă şi, ca să facă acest lucru, era necesar să traverseze o punte din lemn suspendată cu frânghii groase între cei doi pereţi de piatră, pe deasupra prăpastiei. Oamenii se priviră surprinşi unul pe altul şi pe chipurile lor, Metellus văzu groaza. Oricât de obişnuiţi erau cu toate pericolele şi deşi trecuseră prin tot felul de peripeţii, romanii nu avuseseră timp să se obişnuiască suficient cu asprimea înfricoşătoare a acelei lumi necunoscute. Doar calmul şi hotărârea comandantului lor şi exemplul dat de centurioni îi făcu să-şi recapete siguranţa cu care acceptaseră dintotdeauna disciplina aspră a armatei imperiale.

— Trebuie să priviţi doar înaintea voastră, le spuse Metellus, niciodată în jos. La urma urmelor nu-s decât câţiva paşi. Aţi făcut voi altele mult mai grele.

Cel mai greu le fu să treacă dincolo animalele. Primul trecu Balbo, împreună cu una dintre călăuzele indigene, ducând cu ei o funie pe care trebuiau s-o lege de peretele din faţă pentru ca animalele să nu se deplaseze prea mult la dreapta sau la stânga în timpul traversării şi să dezechilibreze toată structura punţii. După aceea veni rândul oamenilor. Dan Qing ajunse dincolo fără nici o greutate şi fără să se ţină de funie, Daruma trecu ultimul, cu ajutorul lui Lucianus şi Rufus care îl susţineau pe ambele părţi.

Timpul se înrăutăţea văzând cu ochii, vântul din ce în ce mai rece sufla în rafale prin spaţiul îngust dintre stânci şi puntea începea să se balanseze tot mai tare. Dacă se mai întârzia puţin, trecerea dincolo n-ar mai fi fost posibilă. Când şi Daruma păşi dincolo, începură coborârea, cu toate că lumina scădea rapid pe măsură ce se apropia noaptea. Merseră pe cărare atât cât trebuia ca să ajungă într-un loc ceva mai sigur, cu o temperatură mai suportabilă, şi instalară, în sfârşit, tabăra, sleiţi de puteri şi dârdâind de frig.

Continuară să înainteze a doua zi şi în alte câteva, până ajunseră la intersecţia cu un alt drum care venea dinspre răsărit, trecând printr-un lanţ muntos în care se zăreau numeroase prăpăstii adânci. Acolo se opriră ca să se odihnească şi să schimbe din nou boii aceia păroşi, cu alte cămile de Bactriana şi cu câţiva cai, destul de mici de statură şi flocoşi, dar foarte rezistenţi la drum.

Metellus rămase surprins de sistemul prin care se schimbau animalele, amintindu-i într-un fel de schimbul cailor care se făcea în imperiu, pe *cursuspublicus,* întinsa reţea de şosele care ajungea până şi în cele mai îndepărtate aşezări ale Africii sau ale Britanniei. Diferenţa era că aici nu era doar statul cel care stabilea regulile şi modalităţile de schimb, ci acestea depindeau de nevoile călătorilor şi de obiceiurile comunităţilor locale.

— Mai la nord, îi explică Daruma, sunt nişte triburi nomade care

cresc cei mai buni cai din lume. Chinezii îi numesc „cai care transpiră sânge” şi sunt gata să plătească pentru aceste animale sume uriaşe. Unii împăraţi chiar le-au dat propriile fiice de soţie acestor şefi barbari, numai să primească în schimb o herghelie de asemenea cai fantastici. Când vom ajunge în împărăţia Dragonilor o să poţi vedea cu siguranţă câţiva.

— Împărăţia Dragonilor? întrebă Metellus. Ce înseamnă asta?

— Înseamnă China, răspunse Daruma. Este un alt nume al său. Dragonul este un personaj mitologic des întâlnit în ţară, sub diferite forme, fie de demon fie de protector.

Daruma pronunţa multe cuvinte şi expresii în chineză ca să-l oblige pe elevul său să exerseze în această limbă, chiar dacă îşi dădea seama că romanul nu se gândea la altceva decât la întoarcerea acasă.

În tot timpul acesta, Metellus vorbise foarte puţin cu Dan Qing: doar câteva fraze scurte de politeţe în persană în momentele în care îşi ofereau unul altuia mâncare în timpul meselor comune, la prima întâlnire de dimineaţă sau seara, atunci când se pregăteau să meargă la culcare. Dar nu încetase niciun moment să înveţe limba cu ajutorul lui Daruma, în fiecare seară după cină şi, câteodată, chiar şi cu ocazia popasurilor, iar progresele sale erau evidente şi neîncetate.

În timpul ultimelor etape de pe marele lanţ muntos, vremea se strică din nou şi se treziră într-o zi în mijlocul unui viscol puternic: era ceva la care nu se aşteptau şi nu erau pregătiţi să-i facă faţă, aşa că îl suportară cu greu. Începu să bată un vânt îngheţat şi tăios ca o lamă de brici care pătrundea până la oase şi nu putea fi oprit de niciun fel de haine. Apoi se porni o ninsoare deasă cu fulgi ca nişte cristale înţepătoare, în timp ce vântul şuiera printre stânci cu un vaier prelung. Metellus şi soldaţii săi fură nevoiţi să apeleze la toată forţa sufletească şi la ultimele resurse de rezistenţă ca să nu cadă victime frigului şi oboselii.

De mai multe ori, Dan Qing îi privi cu ochii săi oblici şi cineva care ar fi fost în stare să descifreze expresia sa de nepătruns, ar fi înţeles că în spatele privirilor era admiraţie pentru capacitatea de a suporta dificultăţile pe care o aveau oamenii din Taqin, pentru voinţa plină de dârzenie cu care înfruntau vitregiile naturii.

Vremea continua să se înrăutăţească: frigul deveni şi mai puternic şi membrele călătorilor îngheţau, aşa că reuşeau cu mare greutate să înainteze. La un moment dat, la o cotitură a potecii, în timp ce intrau într-un alt vârtej de zăpadă, ceva trecu iute ca o săgeată prin faţa calului pe care călărea Dan Qing şi animalul se dădu imediat înapoi cu un nechezat înspăimântat.

Luat prin surprindere, prinţul căzu pe spate, iar calul se prăbuşi alături de el sub colţii unui leopard alb.

Dan Qing era presat între trupul calului şi marginea prăpastiei. Dacă

ar fi încercat să se elibereze, ar fi putut cădea în gol. În acest timp, leopardul îl văzuse şi descleştându-şi fălcile din beregata calului care agoniza deja, porni asupra prăzii umane, dezvelindu-şi colţii însângeraţi şi întinzând spre ea labele cu gheare puternice. Publius, care se afla la doi paşi în urma prinţului, se repezi în faţă agitându-şi mantia în faţa botului fiarei. Leopardul, devenind furios din cauza foamei care-l împingea să ucidă, continua să mârâie amenințător şi încerca să sfâşie cu ghearele pe cei care i se păreau a fi nişte rivali gata să-i fure prada. În timp ce Publius încerca să-şi scoată sabia care, înţepenită de gheaţă, nu ieşea din teacă, Balbo şi Antoninus, ajungând din doi paşi în apropiere, reuşiră să-l salveze pe Dan Qing. În clipa aceea, o lovitură de labă a leopardului îl răni la braţ pe Publius, care alunecă în prăpastie. Metellus strigă: „Ajutaţi-l!” şi în acelaşi moment în care leopardul sărea asupra lui, se întoarse ca să apuce suliţa lui Rufus care venea imediat în urma lui şi, răsucindu-se fulgerător pe călcâie, străpunse leopardul chiar atunci când acesta se prăvălea peste el.

Publius striga de undeva de dedesubt: „Ajutaţi-mă! Sunt aici, ajutaţi-mă!” şi, în timp ce Metellus împingea într-o parte corpul fără viaţă al fiarei, Quadratus, Balbo şi Septimius formară un lanţ uman ca să apuce mâna lui Publius care izbutise să se prindă de o ieşitură a peretelui de piatră.

În cele din urmă, Septimius reuşi să-l apuce cu o clipă înainte de a cădea în gol şi cu ajutorul celorlalţi îl aduseră sus. După ce-şi trase afară suliţa din corpul leopardului, Metellus mai zăbovi puţin uitându-se la sălbăticiunea pe moarte care scotea pe nări trâmbe de abur şi păta cu sângele ei albul zăpezii din jur. Era un exemplar de o frumuseţe rară, cum nu mai văzuse niciodată, complet alb şi doar datorită câtorva pete mai întunecate de pe blană i se putea distinge silueta pe zăpadă.

Marcus Metellus se întoarse şi se trezi cu Dan Qing în faţa sa. Nemişcaţi ca nişte statui de zăpadă, cei doi bărbaţi se priviră ţintă, drept în ochi, fără să scoată nici o vorbă, apoi Metellus se apropie de Publius care încă mai tremura de frig şi de groază şi-l îmbrăţişă ca pe un fiu scăpat din ghearele morţii. Porniră iarăşi la drum prin furtuna care nu mai contenea şi ajunseră, obosiţi peste măsură, la următorul loc de popas: o casă din bârne având alături un grajd. Înfometaţi şi năuciţi de frig şi de oboseală reuşiră să împingă animalele la adăpost şi să se târască în interiorul casei unde se vedea un foc arzând într-un vas mare, aşezat în mijlocul încăperii, în dreptul unei găuri din acoperiş prin care ieşea fumul. Pe foc fierbea o oală. De una din bârnele tavanului spânzura un felinar afumat în care ardea grăsimea vreunui animal.

Un bărbat şi o femeie destul de în vârstă stăteau aşezaţi pe o blană

de oaie şi păreau să supravegheze cu atenţie oala de pe foc, ţinând fiecare în mână câte o cană. Pe cap purtau căciuli de blană, iar trupul le era înfofolit într-un fel de mantii lungi din piele. Daruma le spuse ceva şi bătrânul făcu semn tuturor călătorilor să se aşeze. Dan Qing intră ultimul şi se aşeză într-un colţ, pe călcâie, aşa cum îi era obiceiul.

Bătrâna le dădu căni, apoi luă oala de pe foc şi-i turnă fiecăruia un polonic de supă cu câteva bucăţi de carne de berbec. Zeama aceea fierbinte îi mai învioră puţin pe bărbaţii sleiţi de puteri, dar peste puţină vreme începură să se simtă cu toţii moleşiţi. Nimeni nu avea chef de vorbă: îndată ce sfârşiră de mâncat, răpuşi de căldură şi sătui, toţi romanii se prăvăliră unul după altul pe blănile de oaie aşternute pe jos, cufundându-se fulgerător într-un somn adânc.

Mai mult din obişnuinţă decât din grija pentru siguranţa celorlalţi, Metellus ieşi afară ca să facă o scurtă inspecţie. Luna răsărea tocmai atunci din spatele unor nori îngrămădiţi la răsărit şi scălda în lumina ei fantomatică munţii încă biciuiţi de furtună. Caii şi animalele de povară mestecau liniştiţi fânul din iesle, iar din depărtare se auzea, răsunând din fundul văii, ţipătul unei păsări de pradă. Se întoarse către refugiu şi dădu cu ochii de Dan Qing.

— De ce ai făcut-o? îl întrebă prinţul în persană.

— Sunt plătit ca să fac aşa ceva, îi răspunse Metellus şi, fără să mai adauge ceva, intră să se culce.

A doua zi, natura părea să-şi fi schimbat cu totul aspectul. Soarele abia răsărit scălda într-o lumină roz piscurile acoperite de zăpadă şi făcea să strălucească pajiştile de un verde intens de la baza munţilor. Vântul se potolise complet şi o acvilă începu să se rotească pe cer în cercuri largi, parcă solemne. Quadratus îşi făcu apariţia primul, dezmorţindu-şi membrele înţepenite şi se apropie de o adăpătoare pentru animale, sparse gheaţa de deasupra apei şi se spălă pe faţă. La scurt timp după aceea ieşiră din casă şi ceilalţi, iar ultimul fu Dan Qing, urmat de Daruma. Îngrijitorii pregătiră animalele pentru drum, cei doi bătrâni le împărţiră tuturor căni cu lapte cald. Daruma plăti cu bani indieni şi caravana se puse în mişcare. Merseră toată ziua şi ziua următoare, până la o zonă întinsă de podiş în care începură să întâlnească alte caravane, mai mici sau mai mari, care se îndreptau în direcţie opusă cu încărcătura lor de mărfuri. Acum, oamenii semănau aproape toţi cu Dan Qing şi o asemenea constatare îl făcu pe Metellus să înţeleagă că ţinta călătoriei lor nu putea fi departe. Calculând timpul care le fusese necesar ca să ajungă de la gurile Indusului până în locul acela, înţelese că mai aveau cam o lună de mers până să ajungă la destinaţie, acolo de unde ar fi trebuit să înceapă călătoria sa de întoarcere acasă.

Parcurseră încă douăzeci de etape, cam de douăsprezece mile pe zi,

străbătând un ţinut de stepă şi, după aceea, un deşert foarte uscat prin care ar fi fost imposibil să treacă fără ajutorul unor călăuze de prin partea locului, buni cunoscători ai drumurilor şi, mai ales, ai fântânilor atât de necesare pentru ca oamenii şi animalele să-şi potolească setea.

Metellus era sigur acum că trecea prin locuri pe care nici Alexandru nu le cunoscuse în lungul său marş către Orient, el ajungând mult mai departe de Maracanda şi de Alexandria Ultima. Era sigur că trecuse de ţinuturile pe care Herodot le credea locuite de cele mai îndepărtate popoare, Isedonii şi Ipomologii, iar aspectul însuşi al bolţii cereşti şi al constelaţiilor i se părea altul. Îşi aminti că Antoninus servise în armată ca topograf şi se întreba dacă ar fi putut alcătui o hartă a drumului pe care-l parcurseseră, dar, după aceea, se gândi că îi lipseau instrumentele, reperele şi materialele pentru scris şi desenat. Se gândi, totuşi, că, atunci când aveau să ajungă la destinaţie, ar fi putut face mai apoi o *groma,* procurându-şi materialele necesare pentru a scrie şi desena, făcând astfel harta în timpul călătoriei de întoarcere. O asemenea hartă ar fi putut deveni o sursă nepreţuită de informaţii, descriind teritoriul pe care soldaţii săi îl străbăteau cu pasul lor răbdător şi egal.

Senzaţia care se înstăpânise în sufletul său şi al oamenilor săi era că străbăteau un teritoriu nesfârşit, că vedeau cum lumea lor devine tot mai mică pe măsură ce se îndepărtau de ea, ca atunci când obiectele şi oamenii sunt priviţi de la înălţimea unui turn sau de pe buza unei prăpăstii.

Imensitatea Asiei putea tăia oricui respiraţia: vastitatea fără de margini a deşerturilor, întinderea netedă a stepelor care nu aveau alt hotar decât orizontul, dominate de tăceri abisale sau de ţipetele repetate şi monotone ale unor creaturi misterioase şi ascunse. Amurgurile aproape neaşteptate aruncau fulgere de lumină sângerie pe nisipurile aurii şi imediat după aceea lăsau locul roiurilor de stele tremurătoare de pe nesfârşitele întinderi cereşti. Câteodată, în toiul nopţii se auzea deodată un fâlfâit uşor, stoluri de fantasme înaripate străbăteau bezna pe cărări ştiute numai de ele. Luna îşi făcea apariţia ca un scut uriaş din argint care lumina o priveliştе fantomatică şi stârnea vaietul prelung al şacalilor; alteori, seceră subţire, atingea profilul unduios al dunelor şi, când în cele din urmă apunea, luceafărul dimineţii rămânea singurul care mai veghea la porţile aurorei.

Alţi oameni, alte convoaie parcurgeau fie într-un sens fie într-altul acest imens teritoriu, cele mai multe fiind caravane de cămile care înaintau cu mersul lor unduios caracteristic. Deseori Metellus se întrebase cum de nu le ataca nimeni, de ce nu încercau tâlharii să pună mâna pe încărcăturile preţioase ale convoaielor şi ajunsese la

concluzia că era prea mare interesul tuturor ca mărfurile să ajungă intacte la destinaţie, prea mari erau câştigurile care se obţineau din această circulaţie continuă ca să le tulbure cineva călătoria.

În timpul interminabilei deplasări de la un capăt la altul al lumii, relaţiile dintre Dan Qing şi Metellus nu se intensificară deloc, rămânând aşa cum fuseseră până în acel moment, excepţie făcând primele ore şi primele zile în care se întâlniseră şi se cunoscuseră pe barca lui Daruma. La început, încercase să-şi explice comportarea prinţului şi ajunsese la concluzia că, pur şi simplu, omul acela era prea altfel; mentalitatea şi educaţia sa erau prea îndepărtate de lumea lui pentru a putea fi înţelese. Distanţa dintre ei părea să se accentueze în loc să se reducă şi avea impresia că nici Daruma nu dorea ca lucrurile să se schimbe.

Într-o zi se apropie de el pe când urcau către o trecătoare unde hotărâseră să facă popas, o adâncitură în formă de şa între două culmi muntoase nu prea înalte.

— Ar fi timpul să vă puneţi şi platoşele, spuse el. Cu cât mai devreme, cu atât mai bine.

— De ce? întrebă Metellus. Până acum n-am avut niciun fel de probleme mergând în ţinuta asta mai comodă.

— Pentru că am ajuns la graniţa cu China şi de mâine încolo ne putem aştepta la orice. La prima oprire vom avea posibilitatea să cumpărăm tot ce vă mai trebuie.

Metellus clătină din cap.

— Nu cred că ne trebuie ceva. Oamenii mei nu ar folosi niciodată arme cu care nu sunt obişnuiţi şi, în plus, au o încredere fără margini în echipamentul armatei noastre. Nu-ţi face griji: avem pieptarele noastre de zale şi platoşe din plăci pe care le putem asambla în scurt timp. Scuturile şi coifurile va trebui să ni le facem noi dacă găsim vreo fierărie. Dar cum de ţi-ai dat seama că am ajuns la destinaţie?

— Vezi siluetele acelea de pe cele două laturi ale trecătorii? îl întrebă Daruma în loc de răspuns.

Metellus nu mai avu timp să spună ceva. Îl văzu pe Dan Qing dând pinteni calului şi pornind cu viteză către locul pe care i-l arătase negustorul, apoi sărind pe pământ şi făcând mai multe plecăciuni către ceva care nu se putea distinge din locul în care se aflau.

Abia când se apropie suficient, Metellus reuşi să vadă mai bine: pe cele două laturi ale trecătorii se aflau două sculpturi uriaşe din piatră, săpate în stâncă, înfăţişând doi monştri înaripaţi într-o atitudine ameninţătoare.

Daruma îl privi ţintă în ochi şi exclamă:

— Fii binevenit în împărăţia Dragonilor!

18

Primul popas pe pământ chinez se făcu într-un caravanserai în care se opreau convoaiele cu mătase, o construcţie de formă pătrată cu patru turnuleţe la colţuri şi o curte interioară cu coloane. În centrul acesteia se afla o fântână care avea în jur un bazin din piatră sculptată. Pe laturi se aflau o moară, un cuptor, o forjă de fierar şi un joagăr. Primul şi ultimul dintre acestea erau puse în mişcare de un pârâu care cobora din munţi, având un curent limpede şi năvalnic datorită căruia mecanismele se învârteau cu o viteză destul de mare şi constantă. Severus şi Antoninus rămaseră încântaţi de acele maşinării şi se apropiară de ele ca să vadă cum funcţionează.

Metellus se duse la Daruma pe când acesta ducea tratative cu funcţionarul care răspundea de activitatea celor patru ateliere, pentru a li se permite celor doi *fabri* romani să se folosească de forjă. Cumpără de asemenea şi cai pentru toată lumea.

Publius şi Rufus primiră ordin să asambleze platoşele care fuseseră demontate şi să controleze pieptarele din zale. Lucianus puse cozi noi la suliţe, iar atunci când Severus şi Antoninus se întoarseră din turul de recunoaştere, le dădu ordin să construiască scuturile cu plăci din lemn de la gater şi să călească noi coifuri. Metellus îi supraveghea pe toţi şi se opri să schimbe câteva vorbe cu Severus care se ocupa de scuturi. Le făcea din lemn întărit cu fier, aşa cum ştia el mai bine.

În cele câteva zile pe care le petrecură în locul acela, întremându-se şi recăpătându-şi energia de altădată, Metellus şi oamenii săi avură ocazia să-şi facă o idee despre lumea în care intraseră: regulile care o conduceau, monedele care circulau în ţară, obiceiurile şi deprinderile, dar aflară câte ceva şi despre religia oamenilor de aici.

Într-adevăr, nu lipsea un mic sanctuar construit din lemn şi pictat în culori vii: roşu ca focul, alb, galben ocru şi verde. Un slujitor religios, poate un preot sau un ghicitor, acorda oracole călătorilor care se opreau la el. Şezând pe călcâie, poziţia tipică pentru oamenii de acolo, arunca pe jos nişte oase pe care erau pictate nişte semne de neînţeles. Erau, mai ales, oase de la omoplaţii unor animale, pentru că pe suprafaţa lor plată se puteau desena acele semne magice.

— Se numeşte scapulomanţie, le explică Daruma. După poziţia în care cad, cu o faţă sau alta în sus, clarvăzătorul face preziceri citind semnele pe care le vede. Dan Qing se pricepe bine la aşa ceva. L-a învăţat maestrul său, venerabilul Wangzi.

— Dan Qing… murmură Metellus. Parcă a trecut un secol de când a sărit pe barca noastră şi tot nu ştiu aproape nimic despre el. Ce cred oamenii aceştia despre putere dacă un conducător nu are voie să

poarte chiar şi cea mai simplă conversaţie cu un om obişnuit?

În timp ce vorbea, îl urmărea din priviri pe prinţ care se căţăra călare pe povârnişurile unui deal calcaros din apropierea caravanseraiului.

— Nici eu nu cunosc prea bine povestea lui, spuse Daruma, dar circulă zvonuri ciudate despre el: în trecutul său s-ar putea ascunde şi lucruri destul de neplăcute, secrete care nu pot fi mărturisite. În ţara aceasta, puterea supremă se asociază deseori cu nişte acte de o cruzime pe care nici nu ţi-o poţi imagina.

— Puterea este aceeaşi peste tot, dar îmi dau seama că ţara aceasta se deosebeşte mult de a mea. Ce vrei să spui? întrebă Metellus.

Daruma zâmbi.

— Când marele împărat Huangdi a stabilit legile regatului său, acestea prevedeau că toate şcolile filosofice vor fi închise, iar cărţile să fie arse, în afară de un singur exemplar care să fie păstrat în biblioteca regală. Un mare număr de înţelepţi, filosofi şi scriitori şi-au manifestat atunci dezaprobarea faţă de o asemenea măsură…

— Şi?

— Şi Huangdi a poruncit ca patru sute şaizeci dintre ei să fie îngropaţi de vii într-o groapă comună.

— Înţeleg. Îmi închipui că astfel de întâmplări îi taie cheful de a mai spune ceva chiar şi celui mai vorbăreţ dintre guvernanţi, aprecie sarcastic Metellus. Îmi este la fel de greu să înţeleg cum se poate împăca o filosofie atât de avansată ca aceea despre care mi-ai vorbit tu, cu nişte manifestări atât de crude ale puterii. Cel mai bun dintre împăraţii noştri a fost şi filosof. Se numea Marcus Aurelius Antoninus şi era un domnitor înţelept, cumpătat şi viteaz.

— Cred că faima lui a ajuns până în China, sub numele de An Dong, răspunse Daruma.

Metellus privi din nou către dealul din apropiere şi zări silueta lui Dan Qing, călare pe calul său, scrutând depărtările şi lanţurile muntoase acoperite de păduri succedându-se ca valurile mării, cu profilurile lor care coborau către alte câmpii, alte râuri, alţi munţi. Lumea aceea părea să nu se mai termine.

***

Daruma angajă câţiva hamali, doi îngrijitori de cămile şi un medic chinez, după care porniră la drum şi, după alte câteva zile, ajunseră într-un loc destul de îndepărtat şi izolat, într-o pădure de stejari; acolo, soldaţii romani îşi îmbrăcară cămăşile de zale şi platoşele ca atunci când îşi făceau serviciul militar în unităţile lor.

Centurionul mai vârstnic, Sergius Balbo, se prezentă în faţa lui Metellus care-l privi uluit. Purta chiar şi însemnul gradului său, creasta din vârful coifului, confecţionată din păr de cal şi bastonul de comandă.

— Trupa este aliniată, comandante! raportă el.

Metellus dădu din cap, aprobator, şi-şi trecu în revistă soldaţii, unul câte unul, fără grabă, privindu-i în ochi şi examinând cu atenţie fiecare detaliu al ţinutei lor de luptă, de la coif până la marele scut pătrat, perfect reconstituit şi chiar pictat după cum cerea regulamentul militar în vederea unei inspecţii. În ochii acelor veterani văzu strălucind o mândrie şi o emoţie care îl făcură să simtă şi el un nod în gât.

La sfârşitul acelui scurt ritual, obişnuit în viaţa militarilor dintr-un castru roman, Metellus se opri în faţa celor doi *fabri,* Severus şi Antoninus, pentru a-i felicita.

— Văd că nu v-aţi uitat meseria.

Atunci, Antoninus făcu un pas înainte.

— Am pregătit ceva pentru tine, comandante, spuse el şi scoase la iveală platoşa de ofiţer superior a comandantului său, ascunsă până atunci sub o mantie: o cuirasă de formă anatomică, din fier bătut, cu imaginea unei gorgone sculptată în mijlocul pieptului. Împreună cu platoşa îi mai dădu şi un coif nou, din fier călit, făcut pe măsură în forja caravanseraiului.

Lui Metellus i se tăie respiraţia. Armura era perfectă, strălucitoare ca şi cum ar fi ieşit chiar atunci din mâinile meşterilor armurari.

— Dar cum aţi făcut să… începu el să zică.

— Am adus-o cu noi sub samarul catârilor, dată în jumătate, după care am făcut-o ca nouă în fierăria de aici. Barbarii ăia au rămas cu gura căscată.

— Incredibil, spuse emoţionat Metellus. Ajutaţi-mă s-o îmbrac.

Antoninus i-o potrivi pe umeri; Severus îi încheie curelele din părţi şi în clipele acelea Marcus Metellus nu putu să nu-şi aducă aminte de ultima oară când cineva îl ajutase să-şi pună armura. Era în casa sa de la Edessa, sub porticul peristilului, înaintea de a pleca la întâlnirea de stat-major cu împăratul. Casa în care nu se mai întorsese niciodată, casa aceea pe care era aproape sigur că avea s-o găsească goală şi întunecoasă, dacă avea să mai pună vreodată piciorul pe acolo sau poate ocupată de barbari.

Suspină, apoi îşi puse coiful pe care i-l întinsese Severus. Apăru astfel în ochii micii sale armate în toată demnitatea şi prestigiul rangului său. Marşul nesfârşit de până atunci redase trupului său formele din vremurile bune, muşchii braţelor şi ai picioarelor erau din nou oţeliţi în urma lunilor de trudă continuă, iar pielea i se bronzase la soarele oceanului şi al munţilor.

Quadratus, vizibil emoţionat şi el, se apropie în pas cadenţat.

— *Salve,* comandante, spuse el înţepenind într-un salut militar perfect regulamentar. Suntem la ordinele tale, ca întotdeauna… Doar că… bine ar fi să avem aici şi acvila noastră.

— Acvila se află aici, în pieptul fiecăruia dintre noi, răspunse Metellus, şi va şti să ne dea curaj, aşa cum s-a întâmplat altădată. Am scăpat dintr-o captivitate care ar fi distrus pe oricine altcineva, am înfruntat furia oceanului, bulboanele Indusului, viscolul de la trecătoarea Paropamisos şi acum suntem la un pas de îndeplinirea misiunii noastre. Îndată după ce-l vom însoţi până acasă pe prinţul Dan Qing, vom porni, în sfârşit, în călătoria de întoarcere acasă. Sunt încredinţat că vom reuşi să ne vedem ţara toţi împreună şi sunt sigur că întoarcerea noastră va face pe mulţi să tremure şi pe mult mai mulţi să se bucure.

Se întoarse pe călcâie ca să-i lase pe soldaţi să plece în pas cadenţat şi fu surprins să-l vadă în faţa sa pe Dan Qing, care îl privea ţintă, drept în ochi.

— M-a impresionat foarte tare ceea ce am văzut aici, spuse prinţul.

— Ce vrei să spui? întrebă Metellus.

— N-am văzut niciodată nişte soldaţi care să-şi poarte cu atâta mândrie uniformele, demonstrând în acelaşi timp un asemenea ataşament şi respect faţă de comandantul lor.

— În armata noastră, niciun ofiţer nu poate comanda decât dacă se bucură de preţuirea şi respectul oamenilor săi. Nu poate da ordine decât dacă n-a demonstrat mai întâi el însuşi că le poate executa şi nici nu poate cere un sacrificiu din partea soldaţilor dacă nu a demonstrat că ştie să se sacrifice mai întâi el. Prin urmare, aceştia sunt oamenii care răspund de persoana ta şi pot să te asigur că nu există alţii mai buni ca ei.

Dan Qing salută înclinând uşor capul, după care atinse cu pumnul stâng palma dreaptă, un gest de salut care însă excludea contactul, strângerea viguroasă de mână cu care era obişnuit Metellus. Romanul răspunse şi el înclinând capul în semn de salut, după care dădu ordinul de pornire în marş.

Merseră câteva zile pe cărări care străbăteau un teritoriu plin de tufişuri şi arbuşti scunzi de pin sau pâlcuri de cânepă indiană, dintre care se înălţau plante mai înalte şi impunătoare, acolo unde, prin scobiturile terenului stâncos, se mai adunase un strat ceva mai gros de pământ fertil.

Pe măsură ce înaintau, vegetaţia devenea tot mai deasă şi mai viguroasă şi din când în când dădeau peste pâraie cu apă limpede care clipoceau printre steiuri de piatră şi grohotişuri. Începură să vadă în jur şi animale, mai ales maimuţe de culori minunate. Blana lor cu franjuri care se unduiau la fiecare mişcare era aurie, iar picioarele brune păreau nişte pantaloni de altă culoare. Un mascul destul de mare se apropie până la câţiva paşi de ei şi îi putură zări faţa ca a unui bătrân filosof, nasul lătăreţ, ochişorii strălucitori, mici cât vârful unui ac.

Pe alocuri, pe lespezile de piatră din albia pârâului pe lângă care mergeau, se puteau vedea inscripţii, desene ale unor animale de prin partea locului: cerbi, bivoli, ţapi cu coarne lungi, încovoiate, şi siluete de vânători surprinşi în timp ce urmăreau vânatul, având ca arme arcuri şi săgeţi. Câteodată se vedeau şi semne magice atât de vechi încât care nici măcar Daruma nu reuşea să le descifreze. Civilizaţia aceea părea să-şi aibă rădăcinile chiar în originile speciei umane.

După câtva timp, Metellus băgă de seamă că Daruma părea mai îngrijorat, privea mereu în jur şi câteodată chiar se oprea ca să tragă cu urechea la zgomotele din depărtare. De multe ori, însuşi Dan Qing se întorcea şi el fulgerător chiar şi la fâsâitul aripilor unei păsărele care-şi lua zborul prin pădure la apropierea călătorilor.

Caravana lui Daruma forma un şir destul de lung din cauza văii înguste prin care mergeau, un traseu cu siguranţă mai incomod şi mai accidentat, dar aproape pustiu. Totul părea să indice că se afundau mai degrabă într-un teritoriu inamic decât în patria tovarăşului lor de drum. Într-o zi, Rufus şi Publius care intraseră mai adânc în pădure, neliniştiţi din cauza unor zgomote ciudate, strigară înspăimântaţi când se treziră în faţa unei creaturi ciudate, de fapt absolut inofensivă. Era un fel de urs cu blana albă şi neagră, purtând o pată neagră pe bot care făcea să arate ca şi cum ar fi purtat o mască.

— Staţi liniştiţi, spuse Daruma care alergase imediat acolo unde se auzeau strigătele. Este un biet animal de pădure care se hrăneşte doar cu muguri de trestie.

Şi totuşi, însuşi Metellus parcă simţea în permanenţă o prezenţă străină; instinctul său de veteran care luptase ani de zile prin codrii Germaniei şi Pannoniei îl ţinea într-o stare de alarmă care nu-l părăsea nici atunci când totul în jur părea absolut liniştit. Ridicarea neaşteptată a unui stol de păsări, trosnetul ramurilor din calea vreunui animal speriat de trecerea oamenilor, ţipătul insistent şi neliniştit al unei păsări de noapte, totul făcea ca starea de încordare să crească, aşa că aproape întotdeauna oamenii primeau ordin să înainteze cu armele pregătite. Dan Qing părea din nou să fie liniştit, gesturile sale erau calme şi măsurate, dar toată fiinţa lui exprima un control permanent al tuturor simţurilor, o capacitate de a reacţiona care se bănuia a fi fulgerătoare.

Acum purta şi el o sabie, atârnată la centură, o armă care parcă venise din văzduh, pentru că nimeni nu-şi putea aminti unde şi când apăruse la şoldul prinţului. Era mai lungă decât *gladius* pe care-l purtau soldaţii, şi mânerul era minunat cizelat, cu măiestria unor meşteri de mare rafinament.

La un moment dat, Severus, care mergea la vreo sută de paşi în faţa tuturor, împreună cu Martian, ca să cerceteze terenul, strigă:

— Ce era aia? Ai văzut? Ce putea fi?

Metellus dădu pinteni calului şi veni lângă ei.

— Ce s-a întâmplat?

— O pasăre! strigă Severus, desfăcând braţele în lături ca pentru a arăta ce mari erau aripile. O pasăre mare cât zece acvile.

— Un adevărat monstru, confirmă Martian.

Metellus îl mustră.

— Ce tot spui tu, nu poate exista un asemenea animal.

Nici nu termină bine de vorbit, că se auzi din nou un şuierat, ca o pală de vânt, şi o umbră uriaşă trecu pe deasupra lor: păreau să fie aripile unui liliac cât toate zilele. Metellus îşi ridică fulgerător privirile: nu putu vedea altceva decât o siluetă neclară zburând dincolo de coroanele dese ale copacilor.

Lângă ei îşi făcu apariţia şi Dan Qing.

— Ce s-a întâmplat, ce aţi văzut? întrebă el cu îngrijorare în glas.

— Umbra unei păsări uriaşe care ne-a tăiat calea, răspunse Metellus. De două ori. Mai întâi au văzut-o Severus şi Martian şi, după aceea, am văzut-o şi eu însumi.

— Ce vă face să credeţi că era o pasăre? întrebă Dan Qing.

— Chiar aşa, de unde ştiţi? întrebă şi Daruma care venise şi el în mare grabă, îmboldindu-şi cămila pe care era cocoţat.

— Pe cer sunt doar nori şi păsări, răspunse Severus. Şi, pentru că sunt sigur că nu era umbra unui nor, m-am gândit că poate era a unei păsări. Forma acelei umbre te făcea să crezi că pasăre era. Dar vă poate spune şi comandantul: a văzut-o şi el.

— Se poate să existe creaturi de asemenea dimensiuni în ţara asta? îl întrebă Metellus pe Daruma.

Daruma zâmbi.

— Nu uita, comandante, că ne aflăm în împărăţia Dragonilor.

— Se mai auzea şi un fel de şuierat, ceva mai puternic decât adierea vântului, adăugă Martian, dar n-a durat decât o clipă. Când am ridicat privirile către cer, chestia aia dispăruse dincolo de stâncile de pe mal.

— Mă tem că sosirea noastră n-a putut trece neobservată, spuse Dan Qing. Poate că era cineva care ne spiona… din cer.

— Cineva? întrebă Metellus, peste măsură de uimit. Ce înseamnă „cineva”? Un zeu? Un demon? Un dragon înaripat?

— Un om, răspunse Dan Qing, cu o expresie mohorâtă. Şi acum ştie că ne aflăm aici.

Prinţul părea acum mai neliniştit, privea în jurul lui supraveghind cu atenţie fiecare rămurică, fiecare frunză. Când auzi un foşnet abia perceptibil, sabia sa fulgeră prin aer şi un con de brad căzut dintr-un copac atinse pământul, tăiat în două. Veveriţa vinovată de acel zgomot fugi chiţăind în adâncul pădurii, sărind sprintenă din o creangă în creangă.

Îl priviră uluiţi cu toţii în timp ce îşi vâra sabia la loc, în teaca ei, cu

o mişcare incredibil de iute şi de precisă.

— De aici înainte trebuie să înaintăm cu cea mai mare precauţie, spuse Dan Qing, apoi încălecă şi porni mai departe la pasul calului.

Antoninus care mergea alături de Rufus, îi şopti camaradului său:

— Am spus eu, nu este un om. Trebuie să fie ori un zeu, ori un demon.

Metellus se apropie de Daruma.

— La ce făcea aluzie prinţul atunci când spunea că era vorba despre un om… vreau să spun umbra aceea care a trecut pe deasupra capetelor noastre? Doar nu vrea să ne facă să credem că în ţara asta există oameni zburători.

— Nu ştiu la ce se referea. În ultima vreme au apărut nişte zvonuri ciudate. Pot să-ţi spun doar că poporul acesta are nişte cunoştinţe foarte avansate. Civilizaţia lor este veche de peste două mii de ani.

— Mă cam obosesc atâtea mistere şi felul în care se comportă ca şi cum ar fi un zeu. Abia aştept să mă întorc acasă. Oare cât mai este până atunci?

— N-aş putea să-ţi spun cu exactitate. Noi nu mergem acum pe drumul obişnuit. Continuăm să urmăm văile astea ca să fim văzuţi, dar cred că ştiu încotro mergem. Hai să nu ne facem mai mult probleme decât ar trebui şi să ne continuăm în linişte drumul.

Merseră o vreme tot pe valea abruptă şi acoperită cu păduri a râului şi timp de patru zile nu se mai întâmplă nimic neobişnuit. Tensiunea începea să se risipească şi nimeni nu se mai gândi la umbra aceea misterioasă care le tăiase calea. În seara zilei a cincea, când se părea că uitaseră cu totul de întâmplarea aceea, un strigăt înăbuşit îi puse pe neaşteptate în stare de alarmă; unul dintre conducătorii animalelor se prăbuşise la pământ străpuns de o săgeată. Alta şuieră la câteva degete de capul lui Antoninus şi se înfipse în trunchiul copacului de lângă el.

— Adăpostiţi-vă, adăpostiţi-vă cu toţii! Apăraţi-l pe prinţ! strigă Metellus.

Abia terminase de dat aceste ordine, că alte câteva săgeţi şuierară prin aer şi doborâră alţi oameni din caravană, înfigându-se şi în scuturile pe care legionarii le ridicaseră ca să se apere. Îndată după aceea, o ceată de oameni înarmaţi şi îmbrăcaţi în negru ţâşniră din pădure şi se năpustiră cu strigăte ascuţite şi cu săbiile scoase din teacă asupra lui Dan Qing şi a celor care îl apărau.

În momentul atacului, romanii se aflau încă în formaţia de marş şi nu putuseră face altceva decât să se întoarcă rapid cu faţa către inamici. Riscau să fie încercuiţi şi răpuşi unul câte unul.

— Retrageţi-vă către mine, repede! Depărtaţi-vă de ei şi retrageţi-vă! strigă Metellus. Regrupaţi-vă! Dar el însuşi fusese atacat de un inamic care încerca să-l rănească printr-o ploaie de lovituri cu sabia.

Atacatorii erau înspăimântător de sprinteni, mişcările lor erau

fulgerătoare. Adversarul încercă să-l străpungă cu o serie de lovituri directe, pe care Metellus le pară cu scutul şi cu sabia; în acelaşi timp începu să se retragă, căutând să se apropie de Dan Qing pe care îl zărise nu departe, în spatele său. Ajunse alături de el exact în clipa în care era atacat de alţi doi inamici. Îl asaltau cu lovituri ale săbiilor care străluceau orbitor, mai mult nişte fulgere decât arme. Dan Qing răspundea cu aceeaşi formidabilă îndemânare. Metellus continua să strige pentru a domina furia acelei încăierări cumplite şi a se face auzit de oamenii săi care începuseră să cedeze pas cu pas terenul, apărându-se cu scuturile şi răspunzând cu lovituri precise. Îl văzu pe Rufus străpungând cu lancea sa pe unul dintre demonii aceia zburători, făcându-l să se prăbuşească pe stânci cu un pârâit de oase sfărâmate, pe Quadratus rupându-i altuia şira spinării cu o mişcare violentă de scut, pe Publius şi pe Severus, aşezaţi spate în spate şi încercând să se apere pe rând de loviturile tot mai dese ale duşmanilor.

— Rufus este rănit! Rufus este rănit! auzi strigându-se la un moment dat şi-i văzu pe Balbo şi pe Severus apropiindu-se unul de altul ca un zid viu care să-l apere pe soldatul căzut.

Îl văzu cu coada ochiului pe Dan Qing sângerând pe neaşteptate la un braţ, după aceea la şold; fu cuprins de o furie cumplită, cum nu mai simţise de mult timp. Simţi că o energie formidabilă îi explodează în piept şi i se învârte în jurul capului ca un nor de foc. Strivi faţa războinicului din faţa lui, lovindu-l năprasnic cu coiful, se învârti în loc şi-şi înfipse sabia în spinarea altuia care era cât pe ce să-l doboare pe Dan Qing, aflat acum în mare pericol.

— Cu toţii la mine! strigă din nou din răsputeri ca să acopere ţipetele din ce în ce mai ascuţite ale duşmanilor.

Ca prin minune, oamenii săi îi veniră unul după altul în preajmă şi, pe măsură ce se retrăgeau, distanţa între ei scădea, astfel încât, în cele din urmă ajunseră să lupte umăr la umăr. Trei dintre războinicii inamici încă mai luptau cu Metellus şi cu Dan Qing, dar nu mai aveau contact cu ai lor, izolaţi de linia compactă a soldaţilor romani. Şase dintre ei se aşezară ca un zid în faţa duşmanilor, iar doi – Quadratus şi Balbo – se întoarseră ca să dea o mână de ajutor comandantului lor. Cei trei inamici fură doborâţi unul după altul, dar Dan Qing, rănit destul de grav, începea să piardă din puteri. Metellus strigă din nou:

— Strângeţi formaţia! şi mica armată se strânse în jurul prinţului care era gata să cadă. Duşmanii scoaseră la iveală alte arme, un fel de cârlige bine ascuţite, făcând salturi spectaculoase ca să-i lovească de sus, dar romanii blocară trecerea lipindu-şi vizierele coifurilor de marginea curbă a scuturilor masive, reacţionând imediat cu lovituri de sabie. Acum, trecătoarea era blocată cu desăvârşire. Lupta mai continuă o vreme, de data aceasta, avantajul fiind de partea

romanilor. La fiecare ordin al lui Metellus, bariera de scuturi se deschidea câte puţin şi suliţele zburau către exterior lovind cu o precizie nemiloasă. Deodată, ridicând puţin capul ca să poată respira mai adânc, Metellus observă că unii dintre atacatori se pregăteau să sară din copaci în salturi acrobatice ca să ajungă la Dan Qing pe deasupra liniei de apărători. Strigă:

— *Testudo!* Cei şase soldaţi făcură un pas înapoi şi ridicară scuturile deasupra capului. Războinicii zburători aterizară pe acel acoperiş de nepătruns din care ieşeau, prin spaţiile dintre scuturi, săbii şi pumnale. Câţiva duşmani, răniţi la picioare şi la spinare, căzură la pământ şi fură ucişi imediat. Alţi doi, căzuţi în interiorul cercului, fură străpunşi fără întârziere de suliţe.

Rufus fusese tras de ai săi la adăpostul aşa-numitei formaţii „broască ţestoasă” şi era în viaţă, dar avea nevoie urgentă de îngrijire.

Daruma, care se ascunsese ca să nu încurce lucrurile, îşi făcu apariţia împreună cu servitorii săi. Se făcuseră cenuşii la faţă de spaimă şi doar cu mare prudenţă îndrăzneau să se strecoare printre corpurile duşmanilor ucişi.

Daruma strigă:

— Hei, voi din partea asta! Aici este unul care mai trăieşte! Dan Qing se apropie, apăsând nişte fâşii de pânză pe rănile care îi sângerau.

— Nu trebuie lăsat să moară, spuse. O să-l facem să vorbească şi o să ne spună totul.

Daruma le dădu ordin oamenilor săi să dea primele îngrijiri rănitului, dar îndată ce doi dintre ei se apropiară, acesta strânse maxilarele, o şuviţă de lichid negru i se scurse pe la colţul gurii şi în numai câteva clipe, cuprins de convulsii, îşi dădu sufletul.

Daruma îi deschise gura şi scoase de sub limbă coaja sfărâmată a unui ou de prepeliţă.

— Otravă, spuse. Omul ăsta nu ne va mai putea spune nimic.

19

— Otravă? întrebă Metellus.

— Aşa este, răspunse Daruma. Nu există nici o îndoială. Se apropie de un alt duşman mort, cel pe care îl străpunsese din aer cu suliţa, îi deschise gura şi scoase bucăţele dintr-un alt ou mic cu punctuleţe negre. Ţin oul ăsta în gură, continuă el arătând celorlalţi ce găsise, sigilat cu ceară şi este plin cu otravă. Este suficientă o apăsare uşoară cu limba pentru a-l sparge şi veninul îşi face imediat efectul. Dacă oamenii aceştia au vreun secret de apărat, nu există niciun pericol că l-ar putea dezvălui. După cum se ştie, morţii nu vorbesc.

— Vulpile zburătoare, spuse Dan Qing din spatele lor.

— Ce înseamnă asta? întrebă Metellus.

— Acum trebuie să plecăm de aici cât putem de repede, spuse prinţul. Nu este locul potrivit ca să stăm de vorbă. O să vorbim mai târziu.

— Dar eşti rănit, îi aminti Metellus. Iar unul dintre oamenii mei pierde şi el mult sânge.

— Bine, atunci îngrijiţi-l, răspunse prinţul, dar grăbiţi-vă. Şi să trimitem oameni care să patruleze prin jur. S-ar putea să ne mai atace şi alţii.

Martian se ocupă de Rufus: îi netezi cu foarfecele marginile rănii, i-o spălă cu vin de palmier şi, după aceea începu să i-o coasă cu ac şi aţă.

— Medicina voastră este foarte primitivă, constată Dan Qing, văzând strâmbăturile de durere ale lui Rufus pe când camaradul său îi dădea îngrijirile necesare.

— Facem tot ce putem, îi replică Metellus, un pic nervos. Nu ne aflăm într-o situaţie prea favorabilă şi nici nu cred să fie vreun spital prin apropiere.

În vremea aceasta, Daruma îi făcuse semn unuia dintre oamenii săi şi acesta, după mai multe plecăciuni, se apropiase de prinţ şi îi examina rănile. Erau nişte tăieturi lungi, dar nu prea adânci, provocate prin atacuri directe ale săbiilor duşmane. Metellus luă una din cele căzute pe jos şi o privi cu atenţie: era mult mai lungă decât a romanilor, cu două tăişuri, iar garda era încrustată cu fildeş şi cu pietre preţioase. Pe lamă erau gravate acele semne ciudate care păreau nişte simboluri magice. Oţelul era de o calitate excepţională: urmele pe care le lăsaseră pe *gladii* şi tăieturile pe care le făcuseră în scuturi demonstrau din plin aceasta. Când, însă, încercă s-o mânuiască, simţi că greutatea lamei forţa puternic încheietura mâinii, astfel încât se convinse că era cel mai bine să folosească armele cu

care era obişnuit de atâta vreme: pentru el, sabia scurtă nu era decât o prelungire de oţel a braţului.

În vremea aceasta, oamenii lui Daruma îl înconjuraseră pe Dan Qing, formând un fel de cortină care îi împiedica pe ceilalţi să vadă ceea ce făcea medicul chinez. Când Rufus fu urcat pe cal, cu un braţ imobilizat printr-o eşarfa legată la gât, Dan Qing fu gata să pornească din nou la drum, în aparenţă fără nici o greutate. Părea doar puţin obosit şi tras la faţă.

Mergeau la pas, dar în ţinută completă de luptă, purtând chiar şi grelele scuturi pătrate.

Metellus se apropie de Severus.

— Bună treabă, *faber*.

— Mulţumesc comandante.

— Metoda *testudo* a dat rezultate. Scuturile au rezistat. A fost o tehnică la care ei nu se aşteptau.

— Nu bănuiam că o să fim atacaţi atât de curând. N-am avut timp să-mi pun în aplicare ideea. Dar la primul popas o să ne punem iarăşi pe lucru.

Metellus îl bătu cu mâna pe umăr şi se duse din nou alături de prinţ.

Pe măsură ce înaintau, glasurile pădurii deveneau din ce în ce mai numeroase şi mai variate: păsări, maimuţe, tot felul de animale şi, într-un rând, văzură un şarpe cu trupul pătat alunecând pe crengile unui copac. În prima noapte de popas după atacul Vulpilor zburătoare, se auzi şi mârâitul răguşit al unui tigru.

Oamenii lui Daruma se priviră înspăimântaţi unul pe altul.

— De ce se tem? întrebă Quadratus văzându-i cum tremură ca varga. Un tigru este doar un fel de leu cu dungi şi am văzut o mulţime de lei ucişi.

Daruma zâmbi.

— N-ai auzit niciodată vorbindu-se despre mâncătorii de oameni?

Quadratus păru să cadă oarecum pe gânduri.

— Bănuiesc că dacă unui tigru îi este foame, mănâncă tot ce întâlneşte în cale şi, dacă întâlneşte chiar şi un om, cred că…

— Nu m-ai înţeles. Tigrii mâncători de oameni mănâncă oameni şi gata. Dacă au prins gustul cărnii de om, nu mai vor să mănânce altceva. Asta şi pentru că omul este prada cea mai uşoară.

— Depinde, îi răspunse Quadratus şi-şi învârti sabia pe sub nasul lui Daruma.

— Oamenii mei au văzut o mulţime de tigri, iar pe mâncătorii de oameni îi recunosc după mârâitul lor înfundat şi prelung, ca acela pe care l-ai auzit adineauri. Dacă aş fi în locul tău le-aş spune băieţilor tăi să fie cu ochii în patru în noaptea asta, asta şi pentru că nu putem face focuri şi să se ştie unde ne aflăm: s-ar putea ca şi alte Vulpi să ne urmărească. S-ar putea ca… Se întrerupse pentru că îl văzuse pe Dan

Qing apropiindu-se de Metellus gata să-i spună ceva. Îi privi emoţionat pe amândoi ca şi cum ar fi asistat la un eveniment de o importanţă excepţională.

— Îţi datorez viaţa, spuse Dan Qing. De data asta, n-aş mai fi avut scăpare.

— Şi tu mi-ai salvat viaţa, îi răspunse Metellus în chineză.

— Cum e posibil?

— Băieţii mei sunt cei mai buni luptători, ţi-am mai spus.

— Nu asta voiam să spun. Mă refeream la faptul că vorbeşti în limba mea.

— M-a învăţat Daruma şi m-am mai exersat cu hamalii chinezi pe care i-am angajat când am coborât din munţi.

— Deci astea erau discuţiile voastre interminabile? N-aş fi crezut că un barbar ar putea învăţa limba noastră într-un timp atât de scurt.

Metellus nu reacţionă la o asemenea provocare oarecum insultătoare şi Dan Qing continuă:

— Tu şi oamenii tăi… trebuie să recunosc sincer că nu vă credeam în stare să rezistaţi unui atac al Vulpilor zburătoare.

— Nu erau prea mulţi şi nu cunoşteau felul în care luptăm. Sunt multe lucruri pe care n-ai fi crezut că le vei vedea sau înţelege. Se pare că te înşeli destul de mult în privinţa celor pe care îi ai în jur.

Nici Dan Qing nu răspunse provocării şi continuă:

— Şi când te gândeşti că, la început, i-am spus lui Daruma că nu vă voiam, că veţi fi doar o piedică pentru mine…

— S-ar putea să ai dreptate.

— Mă înşelam amarnic.

— Vor veni din nou?

— Mă tem că da; se mişcă şi acţionează în grupuri mici, independente. Dar nu putem şti când ar putea să ne atace iarăşi.

Metellus începu să vorbească în persană, dându-şi seama că nu poate fi în stare să stăpânească acea limbă nouă şi întrebă:

— Cum de ne-au descoperit? Am mers întotdeauna pe fundul unei văi înguste, printr-o vegetaţie cât mai deasă.

— Din cer. Îţi aduci aminte de umbra acelei păsări pe care au văzut-o oamenii tăi? Era adevărat: acesta este motivul pentru care războinicii aceia sunt numiţi „Vulpi zburătoare”. Zboară atârnaţi de aripi de mătase întinse pe un schelet din tulpini de bambus, folosindu-se de adierea vântului cum face o barcă purtată în larg de pânza sa.

— Este de necrezut aşa ceva… răspunse Metellus, uluit peste măsură. La noi, omul care poate zbura cu aripi artificiale este o legendă străveche care se încheie trist: la sfârşit, omul se prăbuşeşte în mare… Tăcu o vreme, după care adăugă. N-am văzut niciodată pe cineva mânuind sabia în felul acela şi nici oameni care să zboare prin aer ca războinicii aceia, de parcă nu mai aveau greutate; de altfel, faci

şi tu la fel… Cum se poate aşa ceva?

— Voi, barbarii de la Apus, aţi fost educaţi să vă fortificaţi corpul, noi suntem educaţi să ne întărim mintea, iar mintea se duce oriunde vrea.

— Frumoase cuvinte, dar tot nu reuşesc să înţeleg cum faceţi…

— Ai văzut trupurile acelea zburând prin aer, răspunse Dan Qing, cu privirea aţintită undeva în faţă. În timp ce executau acele mişcări, înaltul se transforma în jos, iar josul devenea înalt pentru un timp foarte scurt după care era din nou jos… Aici este tot secretul, adică faptul că nimic nu are o valoare absolută: ceea ce este la dreapta, este în acelaşi timp la stânga şi invers. Dacă un om reuşeşte să se convingă în adâncul fiinţei lui de acest adevăr, se va afla la înălţime tot atât de uşor cum i-ar fi să stea cu picioarele pe pământ… Dar ai dreptate: astea sunt doar cuvinte. Pentru a găsi calea spre aşa ceva, este necesară o lungă şi intensă meditaţie.

Metellus reflecta în tăcere, încercând să înţeleagă cum putea sensul acelei doctrine să influenţeze mişcarea corpurilor şi se simţea oarecum dezorientat, împins într-o dimensiune nesigură şi tulbure.

— În orice caz, continuă Dan Qing, aş vrea să te întreb şi eu ceva: ce forţă îi făcea pe oamenii tăi şi pe tine însuţi să lupţi împotriva unor inamici mult mai îndemânatici şi mai iuţi, cu metode mult mai eficiente, fără a vă lăsa cuprinşi de panică şi descurajaţi, dacă nu cunoaşteţi calea, dacă nu ştiţi să obţineţi un echilibru al forţelor naturale, singurele care pot învinge?

— Se numeşte *virtus,* răspunse Metellus privindu-l ţintă în ochi.

Dan Qing nici măcar nu încercă să repete cuvântul acela.

— Ce este? Ce înseamnă?

— Înseamnă „forţă bărbătească”, dar este greu de explicat esenţa ei. Este forţa care ne îndeamnă să ne dăm viaţa pentru familie şi patrie, dacă este necesar, fără a spera în nimic altceva decât în amintirea care va rămâne despre onoarea noastră.

— Azi v-aţi pus viaţa în pericol pentru mine. Nu fac parte din familia ta şi nici din poporul tău.

— Ţi-am dat cuvântul şi asta era de ajuns. Şi aceasta înseamnă *virtus.*

— Şi este suficient ca să justifice vitejia voastră?

— *Virtus* este o convingere, o imagine despre tine însuţi, în care te obişnuieşti să crezi orbeşte, încă de la vârsta copilăriei. Înveţi asta de la tatăl tău care, la rândul său, a învăţat-o de la părintele său. Cine posedă această *virtus* ştie că niciun obstacol nu este de netrecut, nici o încercare nu este prea îndrăzneaţă, niciun sacrificiu nu este prea mare, nici măcar acela al vieţii. Şi doar acela care posedă *virtus* poate purta pe umeri povara *disciplinei,* spiritul care îi ţine laolaltă pe soldaţii noştri, făcând din ei un singur bloc, o stâncă. Şi *disciplina* aceasta face

ca forţa unei întregi unităţi din armata noastră să fie prezentă în cugetul fiecăruia dintre soldaţi, chiar şi atunci când este singur şi înconjurat de duşmani, chiar şi atunci când oricare alt om ar renunţa să mai lupte cu forţe invincibile.

Tot timpul cât Metellus spuse aceste cuvinte, Dan Qing nu-şi luă privirea de la el. După aceea, zise:

— Am nevoie de tine şi de oamenii tăi ca să-mi recuceresc imperiul care a încăput pe mâna unui uzurpator.

— Mă tem că recucerirea unui imperiu nu se poate face doar cu zece oameni, oricât de curajoşi ar fi ei, răspunse Metellus.

— Şi totuşi, vom reuşi. Simt eu asta. Şi am nevoie de ajutorul tău: nu pot avea încredere în nimeni. Trebuie să întronez din nou legea şi ordinea, trebuie să aduc oamenilor mei pacea, trebuie să unific ţara mea care a fost fărâmiţată în trei părţi. Gândeşte-te la asta în timpul care ne-a mai rămas până ajungem la maestrul meu, în mănăstirea Apelor susurătoare. Gândeşte-te la asta, te rog…

Metellus fu puternic impresionat de cuvintele acelea, aproape imploratoare, pe care n-ar fi crezut să le audă vreodată rostite de prinţ.

— Dacă vei face ceea ce îţi cer, răsplata pentru tine şi oamenii tăi nu va avea limite. Dacă te vei hotărî să mă ajuţi, şi ei vor face la fel, sunt sigur de asta. Un simplu semn de-al tău va fi suficient ca ei să te urmeze până la capătul lumii.

Metellus oftă.

— Tocmai de aceea nu mă folosesc decât foarte rar de puterea mea: pentru că răspund pentru vieţile şi soarta lor şi răspunderea aceasta apasă greu pe umerii mei, câteodată imposibil de suportat.

— De ce? întrebă Dan Qing. Ei sunt doar nişte soldaţi, iar tu eşti stăpânul lor. Nu contează decât ceea ce vrei tu.

— Nu. Greşeşti, prinţe. Viaţa lor este aceea care contează. Pentru un comandant, viaţa oamenilor săi este cel mai preţios lucru.

— Nu te înţeleg, dar accept modul tău de a gândi. În orice caz, când vom ajunge la castelul maestrului meu veţi fi liberi să vă întoarceţi. Dacă vei pleca, eu îţi voi fi totuşi recunoscător şi-mi voi aminti de tine toată viaţa. Acolo, voi lua din nou contact cu forţele care îmi sunt credincioase şi ne vom putea despărţi. Dacă, însă, te vei hotărî să rămâi, am să-ţi ofer un nou destin, atât de mare încât nici nu-ţi poţi închipui.

Metellus plecă fruntea, gânditor, apoi îşi aţinti ochii de culoarea ambrei în cei negri ca tăciunele ai prinţului.

— La ce distanţă de aici este mănăstirea maestrului tău?

— Opt zile de mers. Dar vor fi zile pline de primejdii.

— Te vom escorta până acolo. După aceea, cu voia ta, vom pleca împreună cu Daruma, pentru că el este singurul care cunoaşte drumul

de întoarcere şi ne poate aduce acolo de unde am plecat. Acasă.

Dan Qing suspină.

— Dacă aşa vrei, veţi pleca având binecuvântarea mea şi a strămoşilor mei. Dar mai lasă-mă ca în aceste opt zile care ne-au mai rămas, să sper că te vei răzgândi… Acum, pentru că m-aţi apărat de atacul duşmanilor mei şi aţi acceptat să mă însoţiţi până la destinaţia mea definitivă, doresc să vă numesc pe tine şi pe oamenii tăi garda mea personală. Începând de acum, vă veţi numi „Diavolii roşii”, iar tu, comandante, vei avea un nume nou în limba mea. Acest lucru te va face cetăţean al Ţării de Mijloc, Zhong Guo, şi membru al familiei mele.

— Nu merit o asemenea onoare, prinţe, răspunse Metellus, dar o accept cu recunoştinţă în numele oamenilor mei.

— Te rog acum să-mi spui cum se numeşte neamul tău, spuse Dan Qing.

— *Aquila,* răspunse Metellus în latină. Acesta este numele familiei mele.

— Şi ce înseamnă?

— Este numele celei mai mari şi mai nobile dintre păsările de pradă. Pentru noi, este simbolul unităţilor noastre de luptă şi animalul sacru al regelui tuturor zeilor.

— Atunci, începu solemn Dan Qing, numele tău va fi Xiong Ying, „Acvila mândră”.

Metellus răspunse:

— Îl voi purta cu mândrie cât timp mă voi afla pe pământul tău şi-l voi păstra în suflet pentru tot restul vieţii mele, atunci când mă voi întoarce în patria mea.

Dan Qing înclină uşor capul şi Marcus Metellus răspunse în acelaşi fel.

***

Porniră din nou la drum, Metellus şi Dan Qing călărind unul lângă altul, Severus şi Martian pe dreapta şi pe stânga, prin pădure, iar ceilalţi, pe un rând, încadrau caravana lui Daruma. Înaintară astfel trei zile fără nici o dificultate. În fiecare seară, Rufus era îngrijit de Martian, cu toate că Daruma se oferise să-l cheme pe medicul chinez; acesta se ocupa, cu cea mai mare discreţie şi grijă, de rănile prinţului. În a treia zi, pe seară, ajunseră într-un loc în care valea se deschidea aproape pe neaşteptate, lăsând vederii o privelişte de basm: povârnişurile împădurite de pe margini deveniră din ce în ce mai line, lărgindu-se într-o câmpie largă.

Apa râului se împărţi în zeci de canale artificiale care umpleau cu apă bazine largi săpate de-a lungul văii, aşezate ca într-un amfiteatru, unul deasupra celuilalt, ca nişte oglinzi scânteietoare, înroşite de lumina asfinţitului, în partea de jos, aproape de capătul văii, se afla un

sat cu case din lemn, acoperite cu ţiglă, iar de jur împrejur păşteau cirezi de bivoli şi turme de oi. În mijloc se înălţa o locuinţă mai impunătoare decât celelalte: un fel de casă fortificată, în formă de turn cu mai multe etaje. Fiecare etaj era marcat printr-un acoperiş care ieşea în afară pe toate cele patru laturi şi Metellus observă că rândurile de ţigle se terminau printr-un ornament foarte asemănător cu cele care se puteau vedea la templele zeilor din patria sa.

Era o imagine încântătoare care lăsă fără cuvinte micul grup de străini. Rezemaţi de scuturi, priveau ca vrăjiţi tabloul acela idilic, culorile irizate ale bazinelor în care se reflectau ultimele raze ale soarelui, pădurile de bambuşi foarte înalţi şi atât de flexibili încât dădeau impresia unui lan de grâu unduindu-se în bătaia vântului. În înaltul cerului treceau nori înroşiţi de lumina asfinţitului şi pe coşurile caselor începea să se ridice fumul.

Dan Qing se întoarse către Metellus.

— Aici m-am născut eu, Xiong Ying. Mama se afla pe drum către tatăl meu care ducea o campanie militară la graniţa de miazănoapte, când a fost surprinsă de durerile facerii, fiind nevoită să ceară găzduire în sat ca să nască. Casa aceea care seamănă cu un turn a fost înălţată de locuitorii de aici ca un dar pentru mine şi nimeni altcineva nu poate intra acolo când nu sunt eu aici. Oamenii de aici îmi sunt credincioşi întru totul şi cred că ne putem considera în siguranţă printre ei.

Metellus ar fi vrut să-l întrebe dacă nu putea să-i lase liberi şi să fie însoţit de locuitorii satului până la fortăreaţa maestrului său, Wangzi, dar se gândi că ar fi fost aproape o insultă, pentru că prinţul îi ceruse să mai reflecteze până în a opta zi. În fond, simţea şi el că nu i-ar fi plăcut să facă aşa ceva. Pe meleaguri atât de îndepărtate de casă, se afla în faţa unei situaţii foarte asemănătoare cu aceea pe care o lăsase în urmă: haosul instituţiilor, dezordinea şi slăbiciunea statului, lucruri care se cereau îndreptate de un conducător înţelept. Într-un fel, printr-o întâmplare greu de crezut, avea aceeaşi funcţie pe care o avusese şi în patrie: să fie garda de corp a împăratului, adică omul în care suveranul putea avea o încredere absolută.

Dan Qing îl chemă pe Daruma, scoţându-l pe Metellus din starea de visare.

— Trimite pe cineva să anunţe că sosesc. Oamenii vor să mă salute.

— Imediat, prinţe, răspunse Daruma şi trimise un călăreţ care vorbea chineza să-i anunţe pe locuitorii satului că ilustrul lor oaspete le făcea onoarea să-i viziteze.

Dan Qing făcu semn să se continue drumul şi Metellus le ordonă soldaţilor să-şi reia marşul.

Dacă priveliştea acelei văi încântătoare îi lăsa muţi de admiraţie pe noii-veniţi, înfăţişarea acestora îi uimea pe locuitorii care se mai aflau

încă la muncă. Ogoarele lor erau oglinzile de apă în care cultivau grâul de mlaştină, folosindu-se de bivoli cu coamele lungi şi teşite. Ţăranii purtau pe cap nişte pălării ciudate, de formă conică, făcute din nuiele sau din paie împletite. Ridicau capetele la trecerea acelui cortegiu neobişnuit şi curiozitatea lor era atrasă de uniformele soldaţilor, ceva ce nu mai văzuseră niciodată: tunici roşii şi platoşe strălucitoare, pulpare cu încrustaţii, coifuri cu creastă. De unde apăraseră aceşti războinici neînfricaţi, cu trupuri atât de masive şi impunătoare?

Dar unii îl recunoscuseră deja pe cel care călărea mândru alături de unul dintre războinicii străini cu creste pe coifuri – prinţul Dan Qing, nimeni altul! — şi, la trecerea lui, se prosternau atingând pământul cu fruntea. Lui Metellus nu-i scăpă acea formă de respect atât de profundă încât părea o adoraţie şi-şi dădu seama cât de mare era consideraţia pe care o avea prinţul faţă de el.

Pe măsură ce se apropiau, la intrarea în sat se putea observa o agitaţie crescândă, o foială de bărbaţi şi femei, chiote de copii care alergau în toate părţile, fără ca mamele să-i mai poată opri. Steaguri începeau să fluture în vânt, armele scânteiau în ultimele raze de soare, veşminte în culori vii îi împodobeau pe mai-marii satului, care până cu câteva clipe înainte purtaseră hainele ponosite de lucru. Era ca şi cum un zeu ar fi coborât din cer ca să viziteze locul acela şi Metellus fu impresionat să vadă bucuria şi emoţia cu care oamenii aceia simpli întâmpinau o fiinţă considerată sacră.

Ajunşi la intrarea în sat, descălecară. Dan Qing îşi lăsă calul în grija unui grăjdar care apăruse în grabă şi-şi continuă drumul pe jos. Metellus şi ai săi făcură acelaşi lucru, mergând apoi la câţiva paşi în urma lui.

Căpeteniile satului, deşi surprinşi de o vizită atât de neaşteptată şi, de fapt, greu de prevăzut, se aflau deja aliniaţi în piaţa din mijlocul aşezării, aşteptându-l pe ilustrul oaspete în veşminte viu colorate şi împodobite cu figuri de dragoni sau cu motive florale. Când Dan Qing se opri în faţa lor, îngenunche ară cu toţii şi atinseră pământul cu fruntea, iar Metellus se simţi din nou stânjenit pentru că nu putea avea aceeaşi comportare ca a lor.

La un moment dat, se auziră tropote de cai venind dinspre stânga şi apăru un grup de călăreţi înarmaţi care se apropiau în goana cailor stârnind un nor de praf roşiatic.

Metellus vru să tragă sabia din teacă, dar Daruma îi făcu un semn cu capul, îndemnându-l să stea liniştit: erau miliţiile din partea locului, credincioase prinţului pentru că altfel nu s-ar fi putut apropia atât de uşor. Ajungând în apropiere de grupul musafirilor, se opriră, şi cel care părea a fi comandant descălecă, imitat imediat de ceilalţi.

Echipamentul lor nu se deosebea prea mult de cel al soldaţilor lui

Metellus: purtau un coif de o formă neobişnuită cu nişte apărători pe obraji şi la ceafă, o platoşă din plăcuţe de bronz prinse între ele cu inele de fier, o tunică de piele, lungă până la genunchi, pantaloni de stofa groasă şi cizme din piele cu vârfurile ridicate în sus. La gât aveau o batistă înnodată care să-i ferească de rosăturile platoşei.

Ajungând la câţiva paşi de prinţ, comandantul detaşamentului se prosternă lipindu-şi fruntea de pământ, imitat de oamenii săi, iar când Dan Qing îi făcu semn că se putea ridica, îl privi imediat pe Metellus cu o expresie duşmănoasă, pronunţând câteva cuvinte pe un ton foarte dur.

Romanul nu reuşi să înţeleagă ce spunea, dar intui cam despre ce putea fi vorba.

— Ce a spus? îl întrebă pe Daruma.

— De ce diavolii aceştia străini nu se pleacă în faţa maiestăţii tale?

Dan Qing îi răspunse localnicului, pronunţând rar cuvintele astfel încât să poată fi înţeles şi de Metellus:

— O să facă asta şi ei, spuse, din moment ce se află în ţara asta. Şi-l privi în ochi pe roman ca şi cum ar fi aşteptat din partea lui o confirmare urmată de un gest de supunere.

Metellus răspunse privirii sale cu o expresie respectuoasă, dar fermă, şi spuse în persană:

— Un soldat roman nu face plecăciuni în faţa nimănui, prinţe… şi, în timp ce spunea aceste cuvinte, prin ochii celor doi trecu un fulger; şi unul şi celălalt îşi amintiră de felul în care se priviseră pentru o clipă la Edessa, în momentul în care Valerianus era obligat să îngenuncheze în faţa lui Shapur. Era o imagine neaşteptată şi crispă dureros trăsăturile lui Metellus, care adăugă pe un ton apăsat şi categoric:

— Nici măcar în faţa zeilor.

Dan Qing nu fu în stare să mai zică nimic.

20

Notabilităţile satului îl însoţiră pe prinţ până la reşedinţa sa unde aveau de gând să pregătească un banchet în onoarea lui, dar Dan Qing îi rugă să renunţe.

— Dragii mei prieteni, spuse el îndată ce intrară cu toţii în casă, nu vreau să vă deranjez deloc şi să vă întrerup muncile care văd că sunt în plină desfăşurare. Vreau doar să mă sfătuiesc cu voi: să aflu ce s-a întâmplat în lipsa mea şi să vedem împreună ce ar fi de făcut în continuare.

Ajunseseră între timp în sala de primire. Dan Qing se aşeză lângă perete, pe o pernă de mătase, iar ceilalţi luară loc pe rând începând din dreapta şi din stânga lui, conform ordinii ierarhice şi în funcţie de relaţiile pe care le avea fiecare dintre ei cu prinţul. Ofiţerul care venise cu detaşamentul său de călăreţi rămase în picioare lângă uşa de la intrare, până când prinţul îi făcu semn să se apropie.

— Vino mai aproape, Baj Renjie.

Ofiţerul făcu câţiva paşi, se prosternă din nou ajungând cu faţa până la pardoseală, după care se apropie, rămânând la vreo cinci paşi de stăpânul său.

— După cum ştiţi, începu Dan Qing, absenţa mea atât de îndelungată se datorează unei trădări. Nu ştiu cine este trădătorul. Am plecat acum trei ani în Persia, în fruntea unei solii care trebuia să stabilească relaţii directe cu împăratul Shapur, dar, când a venit vremea să mă întorc acasă, am fost reţinut acolo sub nenumărate pretexte care nu aveau altă justificare decât aceea că, aşa cum mi-am imaginat, ceva se schimbase la Luoyang şi altcineva luase puterea. Am încercat de mai multe ori să cer explicaţii împăratului Shapur, dar era ca şi cum aş fi vorbit unor surzi. Răspunsurile erau întotdeauna foarte politicoase, dar ocolind mereu adevărul, eram în permanenţă invitat la ceremonii oficiale şi a trebuit să iau parte chiar şi la campanii militare, eram tratat întotdeauna ca un oaspete de seamă, dar nu aveam nici o posibilitate de a pleca…

Îşi făcură apariţia mai mulţi servitori care aduceau băuturi răcoritoare şi gustări pe măsuţe mici din lemn de trandafir, aşezându-le la picioarele prinţului şi demnitarilor satului.

Dan Qing sorbi din fiertura de frunze pe care o bea şi pe barca lui Daruma, după care continuă să povestească.

— Abia la începutul acestui an am primit un mesaj prin care eram anunţat că exista un plan pentru eliberarea mea. Trebuia să profit de posibilitatea, aşa limitată cum era, de a mă mişca pentru a merge la o întâlnire cu o caravană care urma să mă aducă până aici. Nu a fost

deloc uşor; mi-am riscat viaţa de mai multe ori, dar, în cele din urmă, am reuşit să mă întorc şi parcă nu-mi vine încă să cred că mă aflu printre voi, după atâta timp. Meritul pentru toate acestea îl au prietenul meu credincios, indianul Daruma, şi soldaţii pe care i-aţi văzut alături de mine. Cu numai trei zile în urmă, am suferit un atac puternic din partea Vulpilor zburătoare şi, dacă n-ar fi fost ei, eu aş fi mort acum, n-aş mai fi aici cu voi ca să facem planuri de viitor. Şi ei au scăpat dintr-o captivitate mult mai grea şi mai nemiloasă decât a mea şi au rămas în viaţă datorită unei tării sufleteşti din care poate că şi noi am avea ceva de învăţat…

Baj Renjie îşi reţinu cu greu o strâmbătură de dispreţ, dar Dan Qing continuă fără să-l ia în seamă:

— Ei vin din puternicul imperiu Taqin Guo care trece astăzi şi el printr-o perioadă la fel de grea ca a noastră şi vă pot asigura că sunt la înălţimea legendei care s-a răspândit la noi din vremea împăratului Yuandi.

— Te referi, oare, la legenda celor trei sute de Diavoli mercenari? întrebă unul dintre săteni.

— Da, la aceea, răspunse Dan Qing.

— Cu tot respectul, interveni Baj Renjie, aceea era doar o legendă şi au trecut mai bine de trei sute de ani de atunci. Dacă-mi este permis să-mi exprim o părere, stăpâne, nu mi se pare drept să-i umileşti pe servitorii tăi credincioşi, preferând nişte străini pe care nici măcar nu-i cunoşti şi care nu sunt altceva decât nişte mercenari.

— A făcut asta marele împărat Yuandi, aşa că nu văd de ce n-aş putea s-o fac şi eu. Nu vreau să umilesc pe nimeni, ci doar să-mi exprim admiraţia pentru aceşti oameni care şi-au riscat viaţa şi au fost chiar răniţi pentru a mă salva pe mine. Şi tu ar trebui să le fii recunoscător. Dar poate că acum eşti orbit de invidie, Baj Renjie.

Ofiţerul îşi stăpâni cu greu indignarea şi nu mai scoase nici o vorbă.

— Ce ai de gând, stăpâne? întrebă un alt sătean.

— Voi merge la refugiul secret al maestrului meu Wangzi şi mă voi sfătui cu el. Dar acum vreau să-mi spuneţi ce s-a întâmplat în lipsa mea. Cine a poruncit ca eu să fiu reţinut în Persia ca un prizonier? Am auzit câte ceva, dar nu-mi este de ajuns. Poate că voi ştiţi şi alte lucruri pe care trebuie neapărat să le ştiu.

Bătrânii satului şi căpeteniile se priviră unii pe alţii, încurcaţi, de parcă niciunul dintre ei n-ar fi îndrăznit să vorbească primul.

— Ce s-a întâmplat? Este ceva care vă împiedică să vorbiţi? îi îndemnă Dan Qing.

În cele din urmă, cel care îşi luă inima în dinţi şi începu să vorbească fu un bătrân cu o înfăţişare venerabilă, cu o barbă lungă şi albă ca neaua. Purta o tunică de mătase de un galben deschis, împodobită cu simbolurile zodiacului. Era omul care avea grijă de

casă, însărcinare pe care o primise chiar de la împărătească după ce aceasta născuse. Cunoştea multe taine ale firii şi, de asemenea, multe meandre ale sufletului omenesc.

— La puţin timp după ce ai plecat, începu el, starea de sănătate a tatălui tău, deja şubrezită după cum ştii, s-a agravat şi mai mult. Trăia retras, vegheat de medicii săi şi de servitori, aşa că nu se mai ştia aproape nimic despre el. Regenţa se afla în mâinile înţeleptului Liu Bang, dar, pe măsură ce timpul trecea, şi el a început să apară tot mai rar în public, aşa că printre oamenii de rând s-a răspândit zvonul că altcineva ar fi pus mâna pe putere, cineva în care el avea încredere, pe care îl ocrotise multă vreme şi se bucura astfel de preţuirea sa. Mai mult nu pot să-ţi spun. Satul acesta este departe de lume, după cum bine ştii, şi veştile ajung la noi târziu şi deseori deformate. Ceea ce pare de-acum sigur este că tatăl tău s-ar afla deja alături de strămoşi în lumile cereşti.

Auzind spusele bătrânului, Dan Qing îşi aplecă fruntea şi, după ce tăcu o vreme, spuse:

— Prin urmare, nu poţi să-mi spui cine a poruncit ca eu să fiu ţinut atâta timp în Persia.

— Câte ceva ţi-aş putea spune, răspunse îngrijitorul casei, dar s-ar putea să nu fie adevărat şi ar fi mai bine să tac. Singurul lucru sigur este că, oricine ar fi fost, îţi este duşman.

— După cum ţi-am spus, acum trei zile am fost atacat de un grup de Vulpi zburătoare care probabil că m-ar fi ucis dacă n-ar fi fost alături de mine războinicii care mă însoţeau. Din păcate, o asemenea întâmplare se explică în două feluri: mai întâi că uzurpatorul s-a aliat cu Vulpile zburătoare sau este chiar căpetenia lor; în al doilea rând, că omul acesta a aflat de întoarcerea mea.

— Prin urmare, careva dintre ai tăi te-a trădat, spuse Baj Renjie.

— Nu putem fi siguri de asta, interveni bătrânul. Prinţul putea fi observat de vreun informator în timpul unei călătorii atât de lungi. S-ar putea ca împăratul persan să fi anunţat curtea de le Luoyang de fuga lui şi, în felul acesta posturile de pază de la graniţă ar fi fost puse în stare de alarmă.

— Invidia ta este de-a dreptul caraghioasă, Baj Renjie, spuse prinţul, şi încercarea ta de a mă face să-i bănuiesc de trădare pe cei care mi-au redat libertatea şi m-au ajutat să mă întorc este greşită şi nedreaptă. Voi avea nevoie de toţi cei care vor să mă ajute, şi în mod special de tine, care mi-ai fost întotdeauna credincios. Dar te rog să-i respecţi pe oamenii aceştia cu ochii rotunzi, chiar dacă sunt barbari şi se deosebesc atât de mult de noi. M-ai înţeles, Baj Renjie?

Ofiţerul nu scoase nici o vorbă, dar făcu o plecăciune adâncă în faţa stăpânului său.

— N-am de gând să mă opresc aici mai mult decât este neapărat

necesar, pentru că nu vreau să pun în pericol acest sat care îmi este foarte drag.

— Noi am face orice pentru tine, stăpâne, spuse unul dintre fruntaşii satului.

— Ştiu asta, dar credinţa voastră mă face să am o răspundere şi mai mare, răspunse prinţul.

Toţi cei de faţă schimbară între ei priviri uimite, de parcă nu le venea să creadă ce auziseră.

— Acum, lăsaţi-mă singur, trebuie să mă gândesc la ce am de făcut.

Toţi sătenii ieşiră din încăpere. Înainte de a ajunge la uşă, Baj Renjie se întoarse.

— Ai vreun ordin să-mi dai, stăpâne?

— Nu, pentru moment, nu.

— Trebuie să stau cu ochii pe barbari?

— Nu cred că este necesar.

— Şi dacă vor să plece?

— Nu vor face aşa ceva. N-ar şti încotro s-o ia şi sigurul lor gând este să se întoarcă pe la casele lor. Aşa că n-ai de ce să te temi. Am poruncit deja să fie găzduiţi şi hrăniţi cum se cuvine. Du-te acum.

Baj Renjie se retrase, făcând mereu plecăciuni şi fără să întoarcă nici o clipă spatele, până când ajunse la uşă.

Dan Qing aşteptă să audă zgomotul de închidere a uşii de la intrarea în casă, după care se duse la scări şi începu să urce.

Cu fiecare treaptă pe care o urca, i se părea că se întoarce înapoi în timp, revăzându-se ca adolescent, apoi ca băieţandru şi în cele din urmă copilaş. Îşi amintea de timpul petrecut acolo printre oamenii aceia simpli, ţărani şi păstori, din voinţa tatălui său care îl lăsa să stea acolo perioade destul de lungi de timp. Şi-şi amintea cum o văzuse prima dată pe sora sa, Yun Shan, o făptură coborâtă parcă din ceruri, un chip ca de fildeş, o frunte înaltă şi senină. Fusese mult timp tovarăşa lui de joacă, prietena lui, cu prezenţa ei ca o preţioasă figură de jad. Se întâmplase apoi ceva îngrozitor, un lucru cumplit care-l rănise adânc şi făcuse ca între ei să se înalţe o barieră de netrecut. Nu mai ştia nimic de ea din momentul în care plecase şi se întreba acum pe unde putea fi şi ce sentimente putea să mai aibă faţă de el.

Ajunsese între timp la ultimul etaj al casei şi-şi lăsă privirea să cutreiere peste valea aflată acum în umbra serii, peste crestele munţilor din depărtare şi peste linia unduioasă a colinelor din jurul satului, până în locul în care se înălţa un stejar uriaş alături de o stâncă ascuţită. Cu gândul mereu departe în timp, aşteptă până când zări sclipirile focului de la o vatră din apropierea stâncii şi un firicel de fum înălţându-se către cerul care începea să se întunece. Atunci coborî în grabă, sări pe cal şi porni în galop către locul în care zărise strălucind focul.

Trecu printre casele din sat fără ca priviri indiscrete să-l urmărească şi o luă pe drumul care urca spre deal. Înaintă la pas, urmărind reflexele slabe ale focului care se întrezărea printre tulpinile lucioase ale bambuşilor şi trunchiurile zgrunţuroase ale stejarilor. Stătu în loc abia atunci când ajunse în faţa şamanului uscăţiv, aşezat cu picioarele încrucişate sub el în faţa focului pe care fierbea o oală din aramă.

— Am aflat că te-ai întors, spuse bătrânul fără să-şi ia aproape deloc privirea de la foc.

— Înseamnă că te-a anunţat imediat cineva. Am sosit acum puţin timp.

— Nimic din ce se întâmplă în satul acesta nu poate să-mi rămână necunoscut. Ai lipsit destul de mult timp.

— Şi acum, când m-am întors, totul s-a schimbat. Puterea tatălui meu se află acum în mâinile unui uzurpator. Ştii cine este?

— Nu. Dar poate că tu însuţi ştii asta.

— Am pus piciorul pe pământul patriei mele de puţin timp. Nu am habar de nimic.

— Şi totuşi, în sinea ta ai o presimţire. Nu-i aşa?

Dan Qing nu răspunse. Privirea îi era aţintită în flăcările focului care păreau în unele momente să crească peste măsură, ca într-un incendiu necruţător ce mistuia întreg pământul.

— Nu-i aşa? repetă şamanul.

— Ce vrei să spui? Că nimeni altul decât Cerul a luat familiei mele puterea de a domni la fel cum a luat-o celor din dinastia Han acum treizeci de ani? Că tot ceea ce s-a întâmplat, acest *geming,* a fost din voia Cerului?

— Tu ai spus-o, nu eu. Aceasta este presimţirea ta. Iar acesta este un semn rău. De altfel, în venele tale, se amestecă şi sângele domnitorilor Han, deşi dinastia lor s-a stins.

— Ce-ar trebui să fac?

— Să priveşti în tine însuţi. Să vezi dacă există o cauză a celor întâmplate, dacă o anumită acţiune a distrus armonia, a oprit fluxul energiei vitale, aducând dezordinea şi tulburările, violenţa şi războiul.

— Visam să ofer poporului meu prosperitate şi ordine în toate treburile statului. Visam să înfăptuiesc unitatea ţării.

— Şi atunci de ce mai ai îndoieli? De ce graba aceasta ciudată care te-a îndemnat să vii atât de repede la mine?

— Citeşte-mi destinul, şamanule, spune-mi cine este uzurpatorul. Ce se ascunde în spatele măştii sale?

Vraciul aruncă o mână de frunze în foc şi trase adânc în piept fumul gălbui care se înălţă, apoi scoase din desagă oasele sacre şi le aruncă de trei ori pe pământul de lângă foc.

— Ce vezi? întrebă nerăbdător Dan Qing.

— Văd multe vieţi sacrificate şi o ură pe care doar moartea o poate

stinge. Dar unde va lovi ea nu reuşesc să văd… pentru că prevestirea aceasta se ascunde în sufletul tău. Tu eşti acela care nu îndrăzneşte să privească acolo şi din cauza aceasta lovitura hotărâtoare nu o vei da tu, nu tu îl vei doborî pe duşman. Altcineva este sortit s-o facă în locul tău. Unul care n-a făcut niciun rău în Ţara de Mijloc. Cât despre tine, dacă vei avea curajul să te priveşti în adâncul sufletului, vei vedea şi chipul uzurpatorului. Mergi sănătos, prinţe.

Şamanul închise ochii şi se cufundă într-o stare de toropeală indiferentă la tot ceea ce se întâmpla în jurul lui.

Dan Qing rămase şi el o vreme nemişcat, fără să scoată nici o vorbă, încercând să înţeleagă mesajul pe care-l primise, dar simţea în sinea lui că nu era pregătit pentru o adevărată revelaţie şi că doar ajutorul maestrului său, venerabilul Wangzi, i-ar fi putut arăta calea către aflarea adevărului.

Se trezi din această stare când auzi nechezatul în surdină al calului. Îl luă de căpăstru şi se întoarse înapoi în sat. Casa în formă de turn era acum luminată de câteva felinare de diferite culori, în semn de sărbătoare pentru întoarcerea sa, dar nu mai observă şi un alt semn sărbătoresc. Poate că veştile proaste nu le lăsau să iasă la suprafaţă pe cele bune.

Cină singur, aşa cum se cuvenea celor de rangul său, dar se simţi oarecum stânjenit de aceasta, după toate lunile petrecute cu tovarăşii săi de drum, după toate peripeţiile prin care trecuseră împreună. Îşi dădu seama dintr-o dată că, în ciuda distanţei la care îi ţinuse, exista ceva în modul lor de viaţă, care-i mersese drept la inimă. Şi chiar ceva din limba lor. După ce mâncă, deschise uşa bibliotecii şi rămase acolo citind până târziu în noapte un text vechi scăpat de rugul care mistuise biblioteca din Luoyang. Era povestea despre „Diavolii mercenari”, soldaţi străini apăruţi pe neaşteptate la graniţele de apus ale ţării, în urmă cu trei sute paisprezece ani. Nimeni nu ştia de unde veneau.

Împăratul Yuandi, care domnea pe atunci, poruncise să fie alungaţi, iar fortăreaţa în care se instalaseră să fie cucerită, dar trupele sale erau respinse de fiecare dată de războinicii aceia neîmblânziţi care ieşeau în câmp deschis şi luptau ţinându-şi scuturile pe cap. În cele din urmă, văzând cât de viteji erau luptătorii aceia apăruţi ca din senin, împăratul le propuse să intre în serviciul lui ca gardă personală. Din momentul acela, ei intraseră în legendă pentru curajul şi credinţa cu care-l slujeau pe suveran. Mulţi dintre ei au căzut pe câmpul de luptă în cursul multor campanii militare, până când au mai rămas doar trei sute şi au devenit cu toţii eroi legendari. Se povesteşte că, dacă dinastia ar fi fost ameninţată cu dispariţia, ei s-ar fi întors din mormânt ca să poarte o ultimă bătălie.

Se vârî în patul în care dormea cândva ca adolescent, în care visase

la prima fată şi avusese primele fantezii amoroase şi trimise un gând pios către sufletele strămoşilor, pentru ca ei să-i arate calea cea bună şi să-l ajute într-o aventură care din toate punctele de vedere părea disperată.

***

— Cum te simţi astăzi, Rufus? îl întrebă Metellus pe soldatul său care fusese rănit.

— Mult mai bine, comandante, răspunse în locul lui Martian. Într-adevăr, Rufus era cufundat într-un somn adânc şi odihnitor. Aseară a venit unul dintre medicii lor. A spus că prinţul îl trimisese ca să se ocupe de camaradul nostru. Am vrut să te anunţ, dar m-am gândit după aceea că ar fi fost nepoliticos să refuzăm ajutorul lor, aşa că i-am dat voie să-l consulte pe Rufus.

— Foarte bine ai făcut. După câte pot eu înţelege, medicina lor se pare că este mult mai avansată decât a noastră.

— Eu sunt gata să jur asta, comandante. Individul ăla a intrat şi i-a turnat un lichid pe rană. După aceea, a curăţat-o şi a cusut-o cu un fir de mătase, dar cu o asemenea îndemânare cum n-am mai văzut în viaţa mea. Din când în când îl întrebam pe Rufus dacă îl doare, iar el îmi răspundea: „Nu, aproape nimic. Simt cum pătrunde acul în carne, firul cu care se strâng marginile rănii, dar nu simt aproape deloc durerea”. Îţi închipui ce bine ar fi fost dacă aş fi avut un preparat ca al lui atunci când trebuia să cos la loc braţele tăiate ale soldaţilor noştri după o bătălie. Strigătele de durere, chinul sfâşietor… Nu poţi să te obişnuieşti niciodată cu aşa ceva, comandante.

Metellus dădu din cap aprobator şi puse palma pe fruntea soldatului rănit.

— Are puţină febră, dar nu cine ştie ce.

— Doarme de zece ore. Probabil datorită medicamentului pe care i l-a dat medicul lor: era un lichid închis la culoare şi foarte amar, mi-a spus Rufus înainte să adoarmă, asemănător cu zeama de pelin. Somnul este cel mai bun leac pentru febră. O să vezi că o să se scoale cu o poftă de mâncare grozavă şi gata să pornească din nou la drum.

— Sper.

În cele din urmă, dădu să iasă din cameră.

— Comandante, pot să te întreb ceva?

— Sigur, cum să nu.

— Când o s-o pornim în altă direcţie? Vreau să spun când o să putem pleca spre casă?

— N-aş putea să-ţi spun. Trebuie să avem încredere în Daruma şi în prinţ. Dar cred că nu mai avem mult până la punctul final. Câteva zile de mers.

— Şi pe urmă?

— Daruma va trebui să-şi rezolve afacerile, să-şi vândă marfa şi să

cumpere alta, iar asta cere ceva timp… Şi trebuie, de asemenea, să ne asigurăm că prinţul Dan Qing se află în siguranţă înainte de a ne despărţi de el.

— Înţeleg. Dar, după aceea, o să ne întoarcem acasă, nu-i aşa?

— Sigur că da. De ce mă întrebi, te mai îndoieşti?

— Uite, eu şi ceilalţi băieţi ne-am gândit în fel şi chip. Ne este teamă, comandante, să nu ajungem la ţărmul oceanului tocmai când vântul se va schimba din nou şi vom avea împotrivă altul, din direcţie opusă, aşa că am fi nevoiţi să mai aşteptăm alte şase luni şi…

Metellus ridică o mână şi Martian tăcu.

— Soarta voastră îmi stă pe suflet mai mult decât a mea, soldat. Şi asta ar trebui să-ţi fie de ajuns.

— Da, comandante, răspunse Martian şi Metellus ieşi.

Soarele apăruse în clipa aceea din spatele unor coline împădurite care mărgineau valea către răsărit şi lumina sa nespus de limpede se reflecta în mulţimea oglinzilor de apă aşezate în trepte de jur împrejurul satului. Bâtlani mari, cenuşii, se ridicau în zbor de pe întinderile nemişcate de apă şi stoluri de stârci albi părăseau coroanele copacilor în care îşi petrecuseră noaptea, lansându-se în zbor peste întreaga vale, ca un alai vesel ieşit să întâmpine lumina dimineţii.

Ţăranii ieşeau de prin case şi porneau pe cărările ducând spre bazinele în care fiecare familie îşi avea plantaţia cu grâu de mlaştină, hrana lor de toate zilele. În urma lor, câinii şi copiii se zbenguiau prin apă.

Aproape că se ciocni nas în nas cu Publius, Septimius şi Antoninus care păreau foarte agitaţi.

— Comandante, stai puţin, comandante!

— Ce s-a întâmplat, măi băieţi?

— Ţara asta este incredibilă. Ştiai că pe aici peştii în loc să fie cenuşii sunt de culoare aurie?

— Oameni buni, sunteţi siguri? Nu cumva aţi băut ceva, aşa, dis-de-dimineaţă?

— Nu, vino cu noi, ai să vezi cu ochii tăi!

Îl duseră la o fântână care se vărsa într-un bazin de piatră. În apă înotau nişte peşti extraordinar de frumoşi, roşu-aurii, cu nişte cozi lungi, transparente ca nişte văluri, nişte creaturi minunate. Metellus rămase pe loc o vreme, privind încântat peştii, apoi întrebă:

— L-aţi văzut pe Daruma?

— Era cu Quadratus şi cu ceilalţi, acolo, lângă copacii aceia.

— Trebuie să vorbesc cu el, spuse şi se îndreptă, urmat de ceilalţi romani, către micul grup de oameni care stătea de jur împrejurul unor arbuşti foarte frumoşi, din care atârnau nişte fructe mari şi rotunde, galben-aurii şi ele.

— Se mănâncă? întrebă Antoninus.

— Bineînţeles, răspunse Daruma. Gustă una. Sunt coapte.

Antoninus rupse un fruct de pe o creangă şi-şi înfipse dinţii în el, dar imediat scuipă, înjurând de mama focului.

— Aah! E amar, pişcă tare, m-ai otrăvit!

Daruma clătină din cap, zâmbind poznaş, apoi luă şi el un fruct, îl coji cu grijă şi când îl rupse în jumătate, văzură cu toţii cum arăta ciudăţenia aceea în interior, un fel de boabă uriaşă împărţită în felioare pe care începu să le desfacă împărţindu-le romanilor. Gustă şi Metellus.

— Este un fruct nemaipomenit, n-am mai mâncat niciodată ceva aşa de bun, spuse el. Dar ce este?

— Este o portocală. Şi mai este şi un simbol al egalităţii pentru că natura l-a împărţit în porţii absolut egale astfel încât fiecare să aibă exact ceea ce au şi ceilalţi.

— Şi astea? întrebă Septimius arătând înspre nişte fructe destul de asemănătoare, de formă lunguiaţă şi de o culoare galbenă, strălucitoare.

— Se mănâncă şi astea?

— Sigur, răspunse din nou Daruma. Gustă.

— Nu mă mai păcăleşti, răspunse Septimius şi începu să cojească fructul.

Septimius luă în gură două felii groase şi imediat pe faţă îi apăru o strâmbătură.

— Uaah! Dar este îngrozitoare! strigă el, scuipând.

— Nu este îngrozitoare, ci doar diferită, răspunse Daruma. Trebuie doar să te obişnuieşti. Luă fructul din mâna lui Septimius, rupse o altă felioară şi o mestecă încet, cu plăcere.

— Este o lămâie, le explică el. Ceva mai acră şi mai amară, dar are şi multe calităţi, ca multe dintre lucrurile amare, glumi el.

Metellus porni mai departe în recunoaştere şi-l găsi pe Septimius lucrând în fierăria satului.

— Merge, merge?

— Merge, comandante, merge foarte bine. Pregătesc acum scuturile… modific ceva ca să le fac mult mai eficace.

— Modifici ceva? Ce anume?

— O să afli la timpul potrivit, comandante. Mai întâi vreau să fiu sigur că funcţionează şi…

Severus mai voia să spună ceva, când sosi în fugă un băieţandru din sat care-i spuse lui Metellus că prinţul Dan Qing dorea să-i vorbească.

21

— Ai trimis să mă cheme?

Metellus intră în cămăruţa de lângă bibliotecă, însoţit de un servitor. Dan Qing era aşezat pe o rogojină cu spatele la uşă şi cu o tăbliţă pe genunchi, scriind ceva pe o foaie asemănătoare cu papirusul, dar, după cât se vedea, mai subţire şi mai flexibilă.

— De ce ieri nu m-ai salutat cu tot respectul, asemenea supuşilor mei? Sunt urmaşul legitim la tronul acestui imperiu şi toţi cei care locuiesc pe acest pământ sunt datori să-şi arate veneraţia faţă de mine, aşa cum cere un ritual vechi de mii de ani. Refuzul tău m-a umilit în faţa supuşilor mei şi a comandantului Baj Renjie.

— Mă aflu pe acest pământ, răspunse Metellus, dar nu-i aparţin. Oamenii mei şi cu mine nu suntem supuşii tăi.

— Vrei să spui că în ţara ta nu se arată veneraţie faţă de împărat?

— Ardem tămâie pentru spiritul său ocrotitor, o dată pe an în ziua lui de naştere, dar, când vorbim cu el, stăm în picioare şi-i spunem pe nume. În timpul campaniilor militare, mănâncă aceleaşi lucruri ca noi, bea din vinul nostru, aşa acru cum este, şi doarme pe pământ la fel ca ultimul dintre soldaţii săi. Asta nu înseamnă că nu suntem gata să murim pentru el, atunci când este nevoie. Singura relaţie pe care o poţi avea cu mine, prinţe, este ca între egali, de la bărbat la bărbat.

Dan Qing se ridică în picioare şi se întoarse către el.

— La noi, raportul unei persoane cu împăratul este considerat o onoare şi se numeşte *yi,* care înseamnă „preafericirea”, în timp ce acela dintre prieteni este singurul pe care îl considerăm bazat pe egalitate. Se numeşte *xin* şi înseamnă „credinţă”. Eu te pot trata ca prieten, Xiong Ying, dar tu eşti gata pentru a-mi arăta credinţă?

— Eu cred că da, răspunse Metellus, dacă şi tu eşti gata.

Dan Qing înclină uşor capul în semn de încuviinţare, apoi se aşeză din nou şi continuă să scrie. Metellus se apropie, curios, de ceea ce vedea că are forma unei foi albe.

— Sunt semne magice? întrebă. Sunt asemănătoare cu semnele încrustate pe oasele de care şamanul din caravanserai se folosea pentru oracole.

— Nu sunt semne magice, răspunse prinţul. Este scrierea noastră.

— Complicată. Niciun semn nu seamănă cu altul… Sistemul nostru este mai eficient: cu douăzeci şi trei de semne simbolice foarte simple se pot scrie toate cuvintele.

— În ce limbă?

— În a noastră, în latină.

— Aşa că trebuie s-o înveţe toţi cei care vor să înţeleagă ceea ce

scrieţi.

— Evident.

— În ţara aceasta se vorbesc mai mult de o sută de dialecte diferite. Fiecare dintre aceste semne reprezintă o noţiune a minţii ca „om”, „casă”, „copac” şi este cunoscut de toţi, dar fiecare îl exprimă prin cuvântul corespunzător din graiul său matern. Nimeni nu trebuie să coboare până la învăţarea unor cuvinte dintr-o limbă străină. Semnele acestea respectă libertatea minţii, mai importantă chiar decât cea a corpurilor, la care ţii atât de mult. De ce ţi se pare atât de îngrozitor să faci o plecăciune în faţa unui suveran?

— Ai auzit vorbindu-se vreodată de un rege de la Apus, un tânăr şi iscusit comandant de oşti, numit Alexandru?

— Da, am auzit vorbindu-se despre el în Persia, unde îl numesc Iskandar şi-l consideră un adevărat demon; dar şi pe la noi s-a auzit de el cândva, mai demult.

— Când el a ajuns la graniţa cu India, după ce a moştenit coroana persanilor, a vrut să adopte şi el asemenea obiceiuri, pretinzându-le camarazilor săi să-şi încovoaie spinarea în faţa lui atunci când îl salutau. Ei au refuzat să facă aşa ceva, s-a declanşat o luptă înverşunată, s-au urzit chiar şi comploturi ca să fie ucis. Din asemenea lucruri poţi să înţelegi cât de importantă este pentru noi demnitatea fiecărei persoane, fie ea oricât de umilă.

— Aveţi sclavi? întrebă Dan Qing.

Luat prin surprindere de o asemenea întrebare, Metellus şovăi o clipă, apoi răspunse:

— Da, avem.

— La noi, sclavia a fost abolită prin decretul împăratului Wang Mang acum mai bine de două secole, răspunse Dan Qing şi nu mai adăugă nimic.

Nici Metellus nu mai avu ce să spună şi îl privi pe când se apuca din nou să scrie.

— De unde luaţi un papirus atât de alb? întrebă el după o vreme.

— Nu ştiu ce este acel… „papirus” despre care vorbeşti, răspunse Dan Qing. Aceasta este hârtie.

— Hârtie? întrebă admirativ Metellus.

— Hârtie, repetă prinţul. O facem din zdrenţe pe care le lăsăm la topit. Le albim apoi cu leşie şi uneori o parfumăm cu esenţe de iasomie, violete sau trandafiri. Scoase o foaie dintr-un sertar şi i-o flutură pe la nas.

Metellus aspiră parfumul delicat al hârtiei, apoi luă foaia în mână, o puse în lumina soarelui şi-i admiră minunata transparenţă şi consistenţa perfect omogenă.

— Foi parfumate, spuse. De ce faceţi asta?

— Pentru scrisorile de dragoste. Iubita îţi recunoaşte scrisoarea

chiar înainte de a o citi, după parfumul pe care-l emană hârtia. Nu crezi că este ceva frumos?

Metellus dădu din cap aprobator. Ochii i se înceţoşară de povara amintirilor.

— Te gândeşti la ea, Xiong Ying, nu-i aşa?

— Sigur că da.

— Ea era favorita dintre toate concubinele pe care le aveai?

Pentru o clipă, în ochii aparent lipsiţi de expresie ai prinţului se oglindi privirea lui Metellus şi suferinţa secretă pe care i-o provocaseră cuvintele acelea.

— Nu, prinţe, era soţia mea, răspunse el. Noi, romanii, avem doar o soţie şi, deseori, pentru toată viaţa.

— Mi se pare un lucru demn de barbari, îi răspunse Dan Qing, dar, dacă vouă vă place aşa… îţi lipseşte mult?

— Îngrozitor.

— Ai vrea ca ea să-ţi poată citi cuvintele dacă i-ai scrie?

Metellus rămase tăcut câteva clipe, cu fruntea plecată. Apoi spuse:

— Aş da orice ca lucrul acesta să se întâmple… dar mă tem că este imposibil: nu există mesaj care să poată ajunge la morţi, în lumea de dincolo.

— Nu ţi-a mai rămas nimeni? îl întrebă Dan Qing.

— Un fiu, un copil de şapte ani. Nici măcar nu mi-am luat rămas bun de la el. Şi nu ştiu ce s-a întâmplat cu băiatul meu.

Dan Qing lăsă capul în jos. Dacă ar fi fost să se ia după mecanismele de putere cu care era obişnuit, copilul acela ar fi trebuit să fie deja mort.

Metellus oftă din greu, după care tăcu, urmărind pe Dan Qing care începuse din nou să scrie, trasând cu o pensulă mititică acele semne atât de elegante ale sale.

— Ce înseamnă „Vulpi zburătoare”? întrebă el într-un târziu.

— Sunt animale care trăiesc prin codrii din Sud. Se aseamănă cu nişte vulpi mici, dar între membrele anterioare şi cele posterioare au o membrană cu ajutorul căreia fac salturi lungi de pe o creangă pe alta şi pot plana, rotindu-se în zbor ca nişte păsări.

— Dar, atunci când vorbeai despre ele, te refereai la nişte oameni, nu la animale. La oamenii care ne-au atacat pe drum.

— Îmbrăcaţi în negru, continuă Dan Qing, punând pensula pe un suport din lemn lăcuit… nemiloşi, iuţi ca fulgerul, luptători neîntrecuţi, credincioşi orbeşte şefului lor şi misiunii pe care o au de îndeplinit. Cine îi are de partea sa, poate fi sigur de victorie.

Metellus se apropie de peretele de piatră pe care atârna carapacea uriaşă a unei broaşte ţestoase, mare cum nu mai văzuse niciodată. Mângâie suprafaţa netedă şi lucioasă ca abanosul lustruit.

— Cu toate astea, noi i-am respins.

— Pentru că nu se aşteptau la o astfel de rezistenţă… o formaţie cu care nu se mai confruntaseră până atunci.

Metellus întârzie cu degetele pe suprafaţa lustruită a carapacei.

— Noi o numim „*testudo*”, broasca ţestoasă. Broasca ţestoasă a învins Vulpile zburătoare… chiar dacă tactica noastră seamănă, poate, mai mult cu aceea a ariciului… Este ciudat cum omul compară deseori comportarea lui cu cele ale animalelor.

— Nu-ţi face iluzii, Xiong Ying, când vor înţelege cum stau lucrurile, vor găsi o modalitate ca să vă…

— S-ar putea. Dar, uite ce este, noi avem un proverb foarte vechi provenind de la un mare poet din trecut: „Vulpea are o mulţime de şiretlicuri. Ariciul unul singur, dar bun”.

Dan Qing se întoarse spre el cu o sclipire amuzată în priviri.

— Este un proverb bun, spuse el.

— Dar cine sunt ei în realitate, de unde vin?

Dan Qing se ridică, îndreptându-şi picioarele cu eleganţa unduioasă a unui şarpe sau ca un peşte care se mişcă prin apă. Se duse până în faţa unui dulăpior din perete, îl deschise şi scoase de acolo un mănunchi de beţe de bambus, legate cu o panglică, îl desfăşură pe pardoseală şi se putu vedea astfel un text scris în limba lor.

— Cu multe secole în urmă, începu el privind la străvechile documente, în Ţara de Mijloc trăia un mare maestru care se numea Mo. Era o perioadă tulbure, cu nenumărate lupte între cele mai puternice familii, iar maestrul a construit o teorie prin care familia şi legăturile de sânge erau considerate ca aflându-se la originea tuturor relelor, a tuturor ciudăţeniilor şi a tuturor formelor de egoism. A plănuit o societate în care fiecare om să se poată simţi membru al unei singure comunităţi universale, fără deosebiri de familie, în care fiecare tată să fie tatăl tuturor, fiecare copil, copilul tuturor, fiecare oraş, oraş al tuturor, iar fiecare om să poată fi locuitor al oricărui oraş…

— Şi noi am avut un maestru care a creat o asemenea teorie. O numim „*cosmopolitismos*”, în limba celor mai mari filosofi ai noştri, nu se putu abţine Metellus să nu remarce, dar adăugă imediat. Continuă, te rog.

— Maestrul Mo considera că războiul este cel mai rău dintre toate relele, acţiunea umană cea mai nesuferită Cerului, iar războinicii sunt ca nişte fiare crude ale neantului… A hotărât, prin urmare, că omenirea trebuie să se opună războiului prin toate mijloacele… inclusiv prin război!

Metellus clătină din cap, uluit la culme.

— Avem şi noi o asemenea concepţie despre absurd: o numim *paradoxon*.

— El era convins că nici o acţiune a omului nu este dăunătoare în sine. Ceea ce o face să devină astfel este scopul ei. Şi-a organizat

adepţii într-o sectă secretă pe care a împărţit-o în mai multe grupuri independente, conduse după reguli stricte. În interiorul acestei secte au fost perfecţionate numeroase tehnici de luptă, unele pur defensive, altele de o eficacitate ofensivă înspăimântătoare, tehnici bazate pe controlul minţii şi al nelimitatelor sale energii… Dacă o familie cădea victimă unui abuz, dacă o comunitate, fie ea un sat sau chiar un oraş, era atacată fără motiv, oamenii aceia intrau în acţiune. Se mişcau prin întuneric asemenea unor fantome, atacau cu iuţeala fulgerului şi dispăreau parcă înghiţiţi de bezna nopţii. Apăreau câteodată ca din senin, ca şi cum ascultau o chemare numai de ei auzită, iar unităţile lor de luptă se concentrau ca prin farmec în cele mai surprinzătoare locuri. Loveau cu o duritate extraordinară şi-şi lăsau întotdeauna pecetea pentru a se şti fără echivoc motivul şi destinatarii pedepsei. Dacă vreunul dintre ei era rănit în luptă, nu cădea viu în mâinile adversarului pentru a nu putea dezvălui secretele sectei.

— La fel ca şi oamenii care ne-au atacat… Dar, dacă scopul lor era să facă dreptate, atunci de ce…

— Nu există ispită mai puternică decât puterea; nimic din ceea ce a creat omul nu este scutit de riscul unor devieri periculoase, iar tu probabil că ştii foarte bine asta, continuă Dan Qing. Un asemenea instrument formidabil putea rămâne mult timp imun la ispitele puterii?

Metellus se gândi la legiunile sale, la maşina de război extraordinară a Romei, apărută în vederea apărării şi transformată de-a lungul timpului într-un instrument al numeroaselor războaie sângeroase de cucerire, de măceluri în masă, de lupte civile necruţătoare.

Dan Qing îşi continuă povestirea.

— Când maestrul Mo a murit, secta a continuat să trăiască în umbră, în unele perioade destul de îndelungate părea chiar să fi dispărut, astfel încât nimeni nu credea că mai putea exista. În realitate, în acele lungi perioade de linişte, adepţii îşi perfecţionau tehnicile de luptă, făceau necontenit progrese şi-şi creau sisteme de comunicare tot mai complicate pentru a nu putea fi descoperiţi. O sectă atât de eficientă te face să presupui că are o scară ierarhică învăluită într-un secret desăvârşit, o structură internă perfect sudată şi o supunere oarbă. Secretul era atât de mare încât într-o vreme se credea că secta aceasta nu a existat decât în imaginaţia unora, fiind o legendă ca atâtea care circulă în ţara aceasta uriaşă. De altfel, n-ar fi exclus ca o asemenea convingere să fi fost creată şi răspândită chiar de membrii sectei. Dar, în momente critice, adepţii ei apăreau prin surprindere şi loveau, deseori în locuri aflate la mare distanţă unul de altul şi în cele mai diferite situaţii. După câte s-a putut afla, se pare că începând de acum circa cincizeci de ani, s-a produs o gravă decădere morală şi căpeteniile sectei au început să folosească uriaşa putere şi

secretele metodelor de luptă pentru a sprijini sau doborî pe unul sau pe altul dintre cei care doreau să obţină puterea supremă asupra ţării. Şi poate că aceasta a fost una dintre cauzele ce au dus la decăderea şi, în cele din urmă, la dispariţia glorioasei dinastii Han care a condus ţara în ultimele patru secole… şi la divizarea imperiului în trei regate separate şi rivale: Wei, Shu şi Wu.

Metellus simţi că-l apucă din nou ameţelile: patru secole! O singură dinastie domnise peste pământul acela care părea nesfârşit, mai mult timp decât toate dinastiile imperiale ale Romei.

— Aceşti luptători, continuă Dan Qing, care se abătuseră de la adevăratele raţiuni ale apariţiei şi existenţei lor au devenit cunoscuţi ca „Vulpile zburătoare". O parte dintre ei, puţini e drept, s-au despărţit de camarazii lor care o luaseră razna şi s-au refugiat într-un loc secret despre care nimeni nu ştie pe unde ar putea fi, întemeind o comunitate care trăieşte după legile frăţiei, împărţind între ei mâncarea, roadele pământului şi ale apelor, practicând agricultura şi păstoritul, dar fără să uite meditaţia în care sunt neîntrecuţi.

— Dar acum, spuse Metellus, Vulpile zburătoare se năpustesc asupra ta şi încearcă să te omoare. De ce?

Dan Qing înfăşură la loc documentul întins între beţele de bambus, punându-le la loc în dulăpiorul pe care-l închise apoi cu cheia.

— Răspunsul ar putea fi foarte simplu de dat, spuse el. Dorinţa de a pune mâna pe puterea absolută…

— Sau?

Dan Qing îşi aţinti asupra romanului acea privire pătrunzătoare cu care părea să-şi domine întotdeauna interlocutorul.

— Îţi povestesc, fără să ştiu de ce, lucruri pe care nu le-aş fi spus nimănui şi, drept să-ţi spun, asta mă pune pe gânduri.

— Nu mi-aş fi putut închipui vreodată că sentimentele te-ar putea nelinişti. Noi nu reuşim să ne ascundem emoţiile: oricine le poate ghici după felul în care faţa noastră păleşte sau se îmbujorează. Dar tu nu roşeşti şi nici nu păleşti: chipul tău este ca o mască de ceară.

— Rasa voastră este încă în evoluţie, materia din care sunteţi plăsmuiţi se află încă într-o fază tulbure. Rasa noastră a ajuns de ceva vreme la perfecţiune… Dar nu înseamnă că nu suntem supuşi voinţei Cerului. Iar Cerul poate hotărî să ia puterea unei dinastii sau unui împărat dacă s-au lăsat pătaţi de ruşine, de tiranie sau de o corupţie generalizată. În acest caz, are loc *geming,* detronarea, după care vine spiritul de revoltă pe care nimeni nu-l poate opri. Iar aceasta dă naştere unei stări de nelinişte de care nici măcar un *Hucingdi,* un împărat, nu poate scăpa… Dar tu îmi vei fi credincios, Xiong Ying?

— Nu l-am putut ajuta pe împăratul meu; am fost nevoit să-l văd sfârşindu-şi zilele în cea mai neagră mizerie: dacă pot, te voi ajuta pe tine, dar trebuie să ştiu pentru cine mă lupt. Vorbeşte-mi despre

neliniştea ta, prinţe.

— Tatăl meu era un om bun, un domnitor înţelept care se îngrijea de soarta poporului său. Iar eu nu visez altceva decât să refac unitatea Ţării de Mijloc: din ce motiv Cerul ar trebui să nu lase familia mea să domnească? Vulpile zburătoare se supun unei forţe ascunse, sunt sigur de asta.

— Dar tu n-ai făcut nimic de care să-ţi fie ruşine? Nimic care ar putea face ca faţa ta să roşească sub masca aceea ca de ceară?

— Întreci măsura, nimeni nu-mi poate pune astfel de întrebări! exclamă Dan Qing. Oricare altul ar fi plătit scump o asemenea neruşinare!

— Nimic care să fi încălcat legile dreptăţii? insistă Metellus fără a se lăsa intimidat, apropiindu-se de Dan Qing.

— Ce te face să-mi pui asemenea întrebări? De ce mă asaltezi cu atâta obrăznicie?

— Pentru că îţi simt nesiguranţa. Este ceva aici ce nu reuşesc să înţeleg. Te aperi, ca şi cum ai avea ceva de ascuns.

Dan Qing îl ţintui cu privirea, apoi, spuse rar, accentuând asupra fiecărui cuvânt:

— Nu am făcut nimic din ceea ce n-aş fi avut dreptul să fac.

După aceea, îi întoarse spatele şi se închise într-o tăcere deplină.

Metellus dădu să iasă din încăpere, dar în prag se opri.

— Noi avem un proverb, spuse el. *Summum jus, summa injuria.*

Dan Qing nu scoase niciun cuvânt.

— Înseamnă: „Dreptul nelimitat este o nedreptate fără limite”, adăugă Metellus, după care ieşi.

22

Baj Renjie veni, înarmat până în dinţi, după răsăritul soarelui şi ceru să fie primit de Dan Qing.

— Stăpâne, spuse el, este periculos să mai zăboveşti. Vulpile zburătoare ştiu că te afli în aceste locuri şi s-ar putea să apară din nou, cu forţe sporite.

— Sunt gata de plecare, răspunse prinţul. Adună-ţi oamenii.

— Aşteaptă un singur semn ca să pornească la drum, prinţe.

Dan Qing întinse braţele în lături şi doi servitori se apropiară, punându-i platoşa şi atârnându-i la brâu minunata sabie.

— Acum nu mai ai nevoie de barbarii care te-au însoţit până aici, spuse Baj Renjie. Îi poţi lăsa să plece împreună cu negustorul acela.

— Demonii roşii vor veni cu noi până la destinaţie, adică până la castelul maestrului meu Wangzi, răspunse Dan Qing.

Baj Renjie nu îndrăzni să mai spună ceva, dar expresia chipului său nu lăsa nici o îndoială asupra stării sale sufleteşti.

Afară, ofiţerul îi găsi pe Metellus şi pe oamenii săi înarmaţi şi ei, luându-şi masa de dimineaţă pe o bancă de lângă bazinul cu peşti. Nu-i învrednici nici măcar cu o privire şi se duse direct la detaşamentul său. Erau vreo cincizeci de oameni, dintre care doar jumătate erau călări. Purtau platoşe din plăci de bronz unite între ele cu inele de fier, tunici din piele, cizme, şi la gât aveau înnodată o batistă. Nu purtau coifuri, iar părul le era strâns la ceafă într-un fel de conci de o formă ciudată, fixat cu nişte ace lungi din fildeş şi cu o panglică atârnând în spate şi peste umeri. Pe cap purtau un fel de căciulă din stofă de culoare închisă. Călăreţii aveau pe umăr arcuri şi la şold tolbe cu săgeţi, în timp ce soldaţii pedeştri erau înarmaţi cu săbii şi pumnale. Metellus observă că nici ei nu purtau coifuri sau scuturi. Îşi dăduse mai demult seama că mijlocul lor de protecţie era mânuirea cu mare îndemânare a armelor de atac. Probabil de aceea Dan Qing rămăsese uimit de felul în care romanii mânuiau suliţele, scuturile şi săbiile scurte.

Când ajunse în piaţa din centrul satului, prinţul ridică braţul şi Baj Renjie îşi îndemnă calul cu călcâiele, pornind la pas. În urma lui veneau cei douăzeci şi cinci de călăreţi ai săi. Îndată după ei porni la dram prinţul, urmat de Metellus călare şi de oamenii acestuia, mergând pe jos. După ei veneau infanteriştii chinezi. În coada convoiului porni şi Daruma cu caravana lui, dar nu-i însoţi decât o porţiune scurtă din drum.

Pe la începutul după-amiezii, convoiul se opri într-un loc în care drumul urmat până atunci se despărţea în două direcţii. Cel care

mergea spre dreapta era destul de larg şi lesne de parcurs, în timp ce celălalt era îngust şi abrupt, iar la o distanţă de câteva mile se putea vedea cum urcă o coastă stâncoasă.

Daruma îşi îmboldi cămila ca să-l ajungă din urmă pe Dan Qing, iar când fu alături de el, îi făcu semn să se oprească. Dan Qing trase de hăţuri şi stătu pe loc.

— Prinţe, eu cred că aici drumurile noastre se despart. Am impresia că o vei lua spre stânga, pe un drum pe care sunt sigur că nu mă pot încumeta să merg.

— Cu alte ocazii ai mai fost pe acolo, îi răspunse Dan Qing.

— Nu cu o caravană aşa de modestă şi nu sub ameninţarea atâtor primejdii. În cazul în care aţi fi atacaţi, noi nu vom putea face altceva decât să vă încurcăm. Transmite-i maestrului Wangzi salutări din partea mea.

— Sunt sigur că şi-ar fi dorit să te vadă şi să-ţi mulţumească pentru că ţi-ai dus misiunea la bun sfârşit.

— Când mă voi întoarce, am să-i trimit vorbă ca să ne putem fixa o întâlnire. Spune-i că îmi doresc foarte mult să stau de vorbă cu el şi asigură-l, te rog, de respectul meu fără margini.

Metellus se apropie de cei doi.

— Ai spus că ne despărţim? Am înţeles eu bine?

— Ai înţeles foarte bine, comandante, răspunse Daruma. Cunoştinţele tale de limba chineză se îmbunătăţesc pe zi ce trece. Dar nu te teme, când mă voi întoarce, mă voi opri din nou aici şi ne vom continua drumul împreună către Apus.

Metellus îi răspunse în koine:

— Dar ce rost are să ne despărţim? Prinţul îşi are garda lui şi nu mai are nevoie de noi.

La auzul acelor cuvinte, Dan Qing se întoarse către ei, dându-şi seama că fuseseră spuse într-o limbă pe care el nu trebuia s-o înţeleagă. Metellus se simţi stânjenit dându-şi seama la ce se putea gândi prinţul şi amintindu-şi de felul în care se despărţiseră după ultima discuţie.

Daruma îi răspunse în aceeaşi limbă:

— Nu te lăsa cuprins de panică…

— Dar nu mă las deloc cuprins de panică.

— Ba cum să nu. Crezi că n-o să mai ştim unul de altul în ţara asta fără margini, că nu ne vom mai întâlni niciodată sau că eu o voi lua pe alte drumuri şi nu-mi voi ţine cuvântul de a vă aduce în ţara voastră. Vreau să-ţi spun că te înşeli. Ascultă-mă cu atenţie: este lesne de înţeles că eu nu mă pot căţăra pe un asemenea drum cu o caravană ca asta. În ce vă priveşte pe voi, când veţi ajunge la mănăstire, prinţul va lua o hotărâre. Sunt aproape sigur că maestrul lui îl va pune în legătură cu forţele care l-ar putea susţine ca să-şi realizeze planurile.

Dacă el va porni din nou la drum, voi puteţi hotărî să mergeţi cu el până la Luoyang, unde eu voi rămâne timp de cel puţin o lună. Dacă, însă, veţi hotărî să aşteptaţi la mănăstire, lucru pe care-l consider cel mai probabil, mă vei aştepta acolo până ce voi trece eu să te iau.

— Şi dacă se întâmplă ceva neprevăzut?

— Asta s-ar putea întâmpla în oricare dintre situaţii, chiar şi dacă nu ne-am despărţi. Dar poţi să fii sigur că prinţul nu este un nerecunoscător. Prin urmare, ţi-ar da în orice caz nişte călăuze care să te ducă unde vrei. Trebuie să ai încredere, comandante, vei vedea că promisiunea unui negustor indian poate fi la fel de sigură ca aceea a unui ofiţer roman. Ne vom întâlni din nou la această răscruce peste o lună sau ne vedem la Luoyang. Prinţul ştie întotdeauna unde poate să-mi trimită un mesaj. N-o să-ţi pară rău că l-ai însoţit şi în această ultimă parte a călătoriei. Se simte ameninţat şi are multă încredere în tine. Nu-l dezamăgi şi n-o să-ţi pară rău.

Spunând acestea, se apropie de Dan Qing şi-l salută cu tot respectul.

— Dă-mi voie să-ţi urez, prinţe, drum bun şi succes în tot ceea ai de gând să faci.

— Îţi rămân dator, Daruma.

— Lasă că ai timp să te revanşezi, răspunse Daruma. O autorizaţie specială pentru comerţul cu mătase, de exemplu, ar putea fi un semn de recunoştinţă din partea ta şi l-aş aprecia foarte tare, dar avem tot timpul să vorbim despre aşa ceva când vom lăsa în urmă toate primejdiile şi obstacolele care ne aşteaptă.

Făcu o plecăciune respectuoasă, apoi îşi îndemnă cămila să pornească la pas pe drumul din dreapta, urmat de servitori şi de ajutoare.

— Poţi să pleci cu el dacă vrei, îi spuse Dan Qing lui Metellus. Eşti liber să faci cum crezi de cuviinţă.

Metellus nu putu să spună nimic: simţea aţintite asupra sa privirile oamenilor săi, care se simţeau pierduţi în ţara aceea nemărginită, dar ştia în acelaşi timp că trebuia să-şi menţină promisiunea făcută prinţului. Nu-l putea părăsi înainte ca el să-şi atingă ţelul. Era sigur că servea o cauză dreaptă, dar nici nu putea vedea nepăsător cum oamenii săi erau nevoiţi să se supună hotărârilor altuia. Aşa că spuse:

— Voi merge cu tine până la capăt, dar, dacă sunt nevoit să fac aceasta, vreau comanda asupra întregii escorte, inclusiv asupra forţelor chineze.

Pentru prima oară, Dan Qing îl privi uluit şi răspunse:

— De ce? Este mai bine ca fiecare comandant să răspundă pentru ceea ce fac oamenii săi.

— Chiar aşa va fi. Dar fiecare dintre noi va avea obiective diferite, cele pe care le voi hotărî eu.

— Ce vrei să spui?

— Am putea vorbi între patru ochi?

Dan Qing dădu din cap aprobator, coborî de pe cal şi se retrase împreună cu romanul la oarecare distanţă de ceilalţi.

— Dacă este adevărat că Vulpile zburătoare au aflat de venirea noastră, este foarte greu de crezut că ei nu ştiu exact unde ne aflăm. Cu siguranţă, nu ne-au scăpat din ochi în tot acest timp şi poate că acum se află chiar prin apropiere. Dacă nu ne-au atacat, este pentru că nu au destulă forţă.

— Probabil că aşa este, răspunse Dan Qing.

— O vor face îndată ce vor fi suficient de mulţi ca să ne învingă şi să ne ia prizonieri. Aşa că iată care este planul meu. Vom merge o vreme împreună prin pădure; când vom ieşi în loc deschis, unul dintre oamenii tăi va fi îmbrăcat cu hainele tale, va purta armele tale şi va călări pe calul tău. Tu vei fi îmbrăcat cu hainele unuia dintre servitorii care au în grijă alimentele. Cel care te va înlocui va merge cu Baj Renjie şi cu forţele chineze pe drumul către Luoyang, adică va face exact ceea ce Vulpile zburătoare consideră a fi logic şi normal: să fie escortat de conaţionalii săi în care poate avea încredere şi cu care poate vorbi în aceeaşi limbă. În acest timp, tu vei veni cu noi. Vom fi îmbrăcaţi cu toţii ca nişte ţărani şi vom merge pe jos ducând după noi caii ca animale de povară. Vom pleca la drum doar după asfinţitul soarelui şi vom forma trei grupuri mici, păstrând o anumită distanţă între ele. Ziua ne vom opri şi vom sta ascunşi în pădure. Între timp, dacă am avut dreptate, Vulpile zburătoare vor merge pe urmele lui Baj Renjie şi ale celui care te reprezintă pe tine.

— Baj Renjie va fi fericit să se sacrifice pentru mine.

— Îţi pot lua eu însumi locul, dacă preferi. În acest caz, eu mă voi întâlni cu Daruma, împreună cu oamenii mei şi cu dublura ta, în timp ce tu vei urca îmbrăcat ca servitor pe cărarea aceasta, împreună cu comandantul tău chinez. Pentru mine nu ar fi o diferenţă prea mare, dar sunt sigur că aceasta este singura posibilitate de a te ajuta să ajungi teafăr la destinaţie. Aştept acum răspunsul tău.

Dan Qing se îndepărtă la câţiva paşi de Metellus şi tăcu o vreme, meditând la propunerea romanului, după care se apropie de el şi-i spuse:

— Facem aşa cum zici tu. Şi tu vei fi acela care mă va escorta.

Îl chemă pe comandantul chinez şi-l puse la curent cu planul de acţiune. Baj Renjie îl privi cu o expresie nu prea convinsă şi încercă să obiecteze, dar prinţul îl opri chiar înainte ca el să deschidă gura.

— Aceasta este hotărârea mea, Baj Renjie şi nu poate fi schimbată. Dacă îmi eşti credincios, faci aşa cum spun eu. Dacă nu, pleacă.

Ofiţerul îşi reţinu dezamăgirea şi făcu o plecăciune respectuoasă în faţa stăpânului său. Le porunci câtorva dintre oamenii săi să intre în pădure ca să pregătească totul pentru deghizare.

Dan Qing îl salută pe ofiţerul său care pleca pe celălalt drum.

— Ascultă-mă, Baj Renjie, ştiu că această hotărâre nu-ţi este pe plac, dar eu consider că este cea mai potrivită pentru a-mi putea salva viaţa şi a pregăti întoarcerea mea la Luoyang. Cerul să te ajute. Dacă totul merge cum trebuie, ne întâlnim la Luoyang în cârciuma Dudul Alb.

Baj Renjie se înclină, apoi încălecă şi trecu în faţa detaşamentului său. Alături de el călărea servitorul deghizat în Dan Qing.

— Vor merge pe un teren în cea mai mare parte descoperit, aprecie Metellus. Cine ar vrea să-i ţină sub observaţie, ar trebui să se ţină la o distanţă suficient de mare pentru a nu bate la ochi. În felul acesta, cel care te reprezintă pe tine nu se va putea deosebi de original.

Romanii, împreună cu prinţul, se retraseră şi ei la adăpostul vegetaţiei dese ca să se pregătească de drum. Soldaţii îşi scoaseră platoşele şi armele, încărcându-le pe spinarea cailor, după care se îmbrăcară cu haine indigene şi se tolăniră la umbra unui stejar enorm, odihnindu-se înaintea călătoriei grele care urma.

Zilele de captivitate erau lăsate de-acum mult în urmă, fiecare dintre ei se afla în deplinătatea puterilor şi se simţeau chiar bine dispuşi. Obişnuiţi în fond cu îndelungatele campanii militare, se simţeau în largul lor şi travestirea aceea nu avea darul să-i neliniştească. Rana lui Rufus se închisese şi nu supurase aproape deloc, semn că medicina chineză era mult superioară celei romane. Când prinţul se dezbrăcă, ajutat de doi dintre servitorii săi, Metellus observă că mai avea încă braţele şi pieptul bandajate, dar nu se vedeau pete de sânge, semn că şi rănile lui erau pe cale de a se vindeca.

Înainte de lăsarea întunericului, mâncară: grâu de mlaştină fiert cu muguri de brad şi cu bucăţele de carne de porumbel, mâncare pregătită încă din sat în bucătăria prinţului. Păstraseră cu toţii lingurile cioplite de Uxal şi mâncau cu mare poftă, oprindu-se din când în când ca să arunce priviri piezişe spre Dan Qing care ducea la gură cu beţişoarele lui cantităţi infime de mâncare. Metellus încercase de mai multe ori să le folosească şi el, dar fără succes, aşa că se folosea tot de o lingură de lemn ca aceea a soldaţilor săi.

La o oră după ce se întunecă de-a binelea, Quadratus ieşi cu precauţie către potecă şi făcu o recunoaştere pentru a se asigura că nu era nimeni prin apropiere. Apoi se întoarse ca să raporteze, iar Metellus dădu ordinul de plecare: porniră cu toţii pe jos, ţinând caii de căpăstru ca şi cum ar fi fost animale de povară.

Drumeagul era din pământ bătătorit cu câteva porţiuni în care era pietruit, dar totul era deja lustruit de mii de ani de când oamenii treceau pe acolo. Un vânticel abia simţit făcea să foşnească în surdină frunzişul pădurii care se întindea, din ce în ce mai deasă şi mai întunecoasă pe amândouă laturile drumului. Luna încă nu apăruse şi

erau nevoiţi să înainteze foarte încet până când ochii aveau să li se obişnuiască să vadă şi prin întuneric. Oamenii vorbeau cu glas scăzut ca să-şi ţină de urât în atmosfera aceea care devenea din ce în ce mai sumbră, printre copaci sau bolovani de piatră părând să aibă un aspect ameninţător şi neliniştitor.

— Comandantul Metellus, spuse Balbo, a hotărât să adoptăm aceeaşi strategie ca atunci când am fugit de la Aus Daiwa: să mergem noaptea mulţumindu-ne să parcurgem distanţe ceva mai scurte, dar în siguranţă.

— Cred că Vulpile zburătoare ar trebui să aibă o vedere ca a pisicilor ca să ne vadă prin bezna asta, răspunse Quadratus.

— Şi, după mine, probabil că acum merg pe urmele chinezilor care îl escortează pe falsul prinţ.

— S-ar putea, dar comandantul nu-şi face cu siguranţă prea multe iluzii. Ştie că şiretlicul va funcţiona doar atât cât să ne ofere un oarecare avantaj.

— Încă vreo cinci zile, spuse Balbo, şi vom porni pe drumul spre casă. Îţi închipui ce înseamnă asta? Eu număr fiecare clipă care mă ţine departe de casă. Ai fost vreodată în Spania? La Saragoza?

— Poate că ar fi mai bine să nu te mai gândeşti atâta la asta, îl aduse Quadratus cu picioarele pe pământ. Se pot întâmpla multe înainte de a ajunge acasă. Ai idee cât avem de mers până acasă? Ai idee prin câte peripeţii va trebui să mai trecem până acolo? Şi, mai mult, l-am văzut pe comandant foarte îngrijorat atunci când ne-am despărţit de Daruma, îngrijorat că ăla n-o să se mai întoarcă în veci şi noi o să ne trezim rătăcind prin ţara asta fără margini, fără a şti încotro s-o apucăm.

— N-o să se întâmple asta: în orice caz, prinţul ne va da în grija cuiva care să ne conducă pe drumul spre casă. La urma urmelor, doar datorită nouă a ajuns până aici.

— Să sperăm. Mie nu mi-a fost niciodată aşa de frică şi nici nu l-am văzut vreodată pe comandantul Metellus atât de îngrijorat.

Dinspre munţi se auzi un sunet prelung: un fel de vaiet care parcă salută apariţia lunii din spatele crestelor muntoase. Un lup, poate, sau un şacal sau vreun alt animal necunoscut din ţinuturile acestea pline de surprize.

Merseră mai departe, însoţiţi doar de zgomotele pădurii şi de foşnetul frunzelor la fiecare adiere de vânt. În depărtare, pe crestele munţilor, se văzură o vreme strălucirile fulgerelor luminând din interior uriaşe grămezi negricioase de nori, care începeau să acopere cerul înstelat până atunci, nori ameninţători prevestind că se apropia furtuna. Iar bubuitul înfundat al tunetelor ajungea din când în când până la drumeţi, după ce se repeta de nenumărate ori între pereţii văii.

În fruntea caravanei, prinţul Dan Qing şi comandantul Metellus merseră toată noaptea, în tăcere, potrivindu-şi paşii după respiraţia îngreunată de urcuş.

Zorii îi surprinseră într-un mic luminiş presărat cu crini tărcaţi şi cu nişte flori albastre minunate, asemănătoare cu genţiana. Atunci, Metellus le ordonă tuturor să se retragă în pădure şi să se odihnească la umbra copacilor.

***

Înaintară astfel încă patru zile, odihnindu-se de cum răsărea soarele şi pornind la drum noaptea, la lumina din ce în ce mai limpede a lunii în creştere, printre miresmele puternice ale unor flori nemaivăzute ale pădurii, cu petale cărnoase şi culori vii. Zona aceea a munţilor era aproape pustie şi se vedeau rar de tot oameni care treceau pe acolo, înainte de revărsatul zorilor sau pe la asfinţit: munteni cocoşaţi sub legăturile uriaşe de lemne culese de prin pădure sau ciobani care duceau turmele către păşunile de pe povârnişurile muntelui.

În dimineaţa celei de-a patra zile, apăru nu departe de ei, pe versantul din faţă, o mănăstire, crescută parcă pe o stâncă. Era o construcţie masivă, cu patru turnuri în colţuri, cenuşie ca piatra din jur. Către răsărit, muntele se prelungea printr-un povârniş împădurit, continuat până înspre câmpie. Locul acela părea solitar şi paşnic în seninătatea lui depărtată de lume. Întreaga construcţie se contura pe fondul unui cer de opal care căpăta încet nuanţele rozii prevestind răsăritul soarelui. În jurul zidurilor puternice se întindeau pajişti de un verde intens de pe care se înălţau spre cer plante impunătoare, ca nişte adevăraţi uriaşi a căror înălţime se vedea chiar de la distanţa aceea destul de mare. Era un castel ca din basme, o locuinţă a spiritului, cum Metellus nu mai văzuse şi nici nu-şi închipuise că ar putea exista vreodată. O asemenea construcţie, într-o poziţie perfect dominantă asupra locurilor din jur, ar fi fost în lumea sa o fortăreaţă invincibilă, loc ideal pentru soldaţi şi maşini de război.

— Cine mai trăieşte acolo în afară de maestrul tău? îl întrebă pe prinţ care contempla vrăjit priveliştea aceea sublimă.

— O comunitate de călugări care-şi petrec timpul în meditaţie şi în studiu, în educarea spiritului şi a trupului, în căutarea armoniei universului. Maestrul Wangzi este călăuza lor spirituală şi este venerat ca un adevărat părinte de fiecare dintre călugări, se bucură de admiraţia lor nemărginită pentru calităţile de ascet înţelept şi pentru bunătatea sufletului său.

— Ce este acela un călugăr? întrebă Metellus.

— Este un om care alege să se îndepărteze de viaţa printre oamenii obişnuiţi, pentru a deveni un intermediar între Pământ şi Cer, este acela care face din cunoaşterea de sine şi înţelegerea forţelor supreme ale cosmosului scopul unic al vieţii pe care o duce. Este un om

modest, care nu pretinde că ar fi păstrătorul adevărului, ci doar a dorinţei de a căuta calea pentru a merge pe ea împreună cu oricine vrea să-l urmeze. Omul acesta este, pentru mine şi pentru alţii ca mine, maestrul Wangzi. Dacă nu era el, aş mai fi fost şi acum prizonier la persani, iar misiunea mea nu s-ar fi împlinit niciodată.

— De unde ştia că eşti prizonier?

— Înainte de a pleca la curtea regelui Shapur, am trecut pe la el în mare secret ca să-l salut şi i-am spus că mă voi întoarce după un an ca să-i povestesc tot ce făcusem printre persani. Când a văzut că nu m-am întors nici după un an, nici după doi şi îndată ce şi-a dat seama că puterea începea la Luoyang pe mâini străine, a apelat la toate cunoştinţele sale din China, din India şi chiar din Persia, încercând să afle ce se întâmplase cu mine. Apoi, după ce a aflat în ce loc eram, a trimis două mesaje, unul mie şi altul lui Daruma, pentru a organiza întâlnirea dintre noi doi. Totul a fost ca o adevărată minune şi lucrul acesta mă face să cred că este o misiune a Cerului de a aduce pacea în Ţara de Mijloc şi a repune în drepturi statul legitim.

Metellus nu mai spuse nimic.

— Ei, dar acum ar trebui să pornim la drum, îl îndemnă Dan Qing. Abia aştept să-l revăd.

— Mai bine nu, răspunse romanul. Am ajuns teferi până aici, pentru că am urmat întocmai planul meu. Ar fi o prostie ca, tocmai acum când aproape că am ajuns, să facem ceva necugetat sub impulsul nerăbdării. Mă miră ce văd la tine, prinţe: răbdarea ar trebui să fie una dintre virtuţile de bază ale educaţiei tale.

— Nu este vorba despre răbdare, Xiong Ying, îl contrazise prinţul. Râpa care ne desparte de poarta castelului nu poate fi trecută decât pe o punte suspendată. Este greu de trecut dincolo la lumina zilei, iar noaptea ar fi o adevărată sinucidere.

— Este lună, îi aminti Metellus.

— Luna nu este suficientă şi, în orice caz, lumina ei slabă nu ajunge până acolo.

Metellus îl privi drept în ochi.

— Bine, răspunse. Cât este de la puntea aceea până la poarta castelului?

— Două ore de mers, răspunse Dan Qing.

— Este un risc acceptabil, dar vom trece podul mâine, la revărsatul zorilor. Acum soarele este prea sus pe cer.

— Cum doreşti, răspunse Dan Qing şi se afundă în pădure.

După câtva timp, Metellus îl văzu cufundat în meditaţie, cu picioarele încrucişate sub el, spinarea dreaptă, mâinile unite astfel încât braţele să formeze un cerc.

Rămase nemişcat în poziţia aceea toată ziua şi, când se întunecă, apăru pe neaşteptate în faţa romanului, ca şi cum ar fi venit dintr-o

altă lume.

— Sunt gata, spuse. Să mergem.

— Să mergem, repetă Metellus. Şi le făcu semn oamenilor săi să se pună în mişcare.

Îndată după aceea, se apropiară de el amândoi centurionii: Sergius Balbo şi Elius Quadratus. Singurul care vorbi fu Quadratus, el având gradul cel mai înalt.

— Comandante, eu sunt de părere că ar trebui să îmbrăcăm platoşele şi să ne luăm armele: după ce intrăm în castelul acela, vom fi într-un loc închis, tocmai bun pentru o ambuscadă.

Metellus zâmbi.

— Locul acela este un refugiu al spiritului, o oază a păcii locuită de nişte oameni pioşi, obişnuiţi doar cu meditaţia. Armele n-au ce căuta acolo. Dacă te face să te simţi mai bine, poţi să-ţi iei sabia pe sub mantia aceasta.

— Pot să le spun şi celorlalţi să facă la fel? întrebă Quadratus.

— Da, cu condiţia ca toţi să ţină armele bine ascunse.

Quadratus dădu din cap încuviinţând fără prea multă convingere: îi era greu să creadă că o asemenea fortăreaţă, în aparenţă inexpugnabilă, putea fi doar un loc de meditaţie.

Îşi continuară drumul, la scurt timp după asfinţitul soarelui, un asfinţit înfocat care scălda într-o lumină sângerie norişorii răspândiţi pe bolta cerului şi merseră până ajunseră la capătul punţii.

Metellus verifică dacă nu puteau să treacă dincolo chiar atunci, în ciuda întunericului, dar fu cât pe ce să se prăbuşească în gol, astfel încât se întoarse la oamenii săi ca să aştepte cu toţii ivirea zorilor.

23

Când apărură cele dintâi raze de soare, Dan Qing păşi primul pe puntea suspendată, o construcţie pe cât de fragilă, pe atât de îndrăzneaţă, aruncată peste o prăpastie de pe fundul căreia o vegetaţie deasă înălţa spre cer parfumul îmbătător al florilor şi se auzea murmurul unui pârâu ascuns vederii, care se strecura ceva mai departe printre bolovani. Mergea de-a-ndărătelea, ţinându-şi de căpăstru calul legat la ochi. Reuşea în felul acesta să-l menţină pe mijlocul punţii, distribuind uniform greutatea animalului.

Când Dan Qing ajunse pe malul celălalt, Balbo porni şi el, căutând să-l imite pe prinţ. Severus, Publius, Rufus şi ceilalţi îl urmară, unul după altul, în acelaşi fel, după care veni şi rândul lui Quadratus.

Metellus trecu peste punte ultimul, împreună cu calul său. La cea mai mică legănare, animalul, deşi fusese şi el legat la ochi, dădea semne de nervozitate şi de teamă, iar Metellus îşi dădea seama că ar fi fost suficient un singur pas pus alături pentru a dezechilibra puntea, căzând astfel în prăpastia înmiresmată şi umedă care se căsca sub tălpile lui. Dar se bizuia pe ajutorul strămoşilor care, până în clipele acelea, nu-l părăsiseră la greu. Era sigur că nu-l puteau părăsi tocmai atunci când nu mai era mult şi urma să ia, în sfârşit, drumul spre casă. Când puse în cele din urmă piciorul pe teren solid, se gândi că trecuse de ultimul obstacol şi nici măcar nu-i trecea prin minte că ar putea avea de înfruntat asemenea dificultăţi, dacă nu chiar mai mari, pe drumul de întoarcere în patrie.

— Totul a mers cum nu se poate mai bine, spuse el răsuflând de uşurare. Acum, să mergem la castel.

Dan Qing dezlegă cârpa de pe ochii calului şi la fel făcură şi ceilalţi, apoi încălecară cu toţii şi porniră din nou la drum.

Se aflau acum pe un platou înverzit, presărat cu flori purpurii de şofran şi cu mănunchiuri de flori albe asemănătoare cu crinii de pădure. În depărtare, undeva în dreapta, mai multe căprioare păşteau liniştite sub privirea vigilentă a unui mascul bătrân, cu coame imense. La trecerea oamenilor, stoluri de păsări se ridicau în zbor din stejarii maiestuoşi care mărgineau pajiştea printre vălurile unduitoare ale ceţii de dimineaţă.

Metellus dădu pinteni murgului său şi se apropie de prinţ.

— Totul pare liniştit, spuse. Am impresia că lucrurile au mers bine.

— Probabil că ne-au zărit deja, răspunse Dan Qing. Sunt sigur că nu va trece mult şi maestrul meu va veni să ne întâmpine.

Soarele se ridicase destul de mult scăldând în lumină zidurile impresionantei construcţii şi statuile a doi grifoni din vârful celui mai

înalt dintre turnuri. Poarta principală începu să se deschidă încet şi o siluetă zveltă şi înaltă se profilă în contra lumină prin deschizătură.

— El este? întrebă Metellus.

Dan Qing clătină din cap, fără a-şi lua ochii de la silueta întunecată care se oprise în faţa porţii şi răspunse scurt.

— Nu.

— Maestrul tău ştia că urma să vii?

— Nu cred. N-a mai fost timp să-l anunţ.

— Crezi că este vreun pericol?

— Nu ştiu. Oricum, o să aflăm imediat.

— O iau eu înainte cu doi dintre oamenii mei. O să mă înţeleg cu el.

— Nu. Nu este niciun motiv de îngrijorare. S-ar putea ca maestrul Wangzi să se afle în plină meditaţie sau să se ocupe cu instruirea învăţăceilor. Oricum, n-ar servi la nimic s-o iei înainte.

Nu terminase de vorbit, că un sunet înfundat şi prelungit al unui corn răsună pe unul dintre turnuri şi se amplifică repetat de ecou peste munţii din jur.

— Asta ce înseamnă? întrebă iarăşi Metellus.

— Nimic. Este semnalul pentru rugăciune. Viaţa mănăstirii se desfăşoară conform acestor sunete.

— Îl cunoşti pe omul acela?

Dan Qing mai făcu câţiva paşi fără să răspundă, apoi spuse:

— Parcă mi se pare ceva cunoscut în înfăţişarea lui, dar nu-i pot vedea faţa, este contra luminii.

Metellus remarcă o oarecare îngrijorare în privirea de obicei perfect calmă a prinţului.

Ajunseseră de-acum la vreo sută de paşi de intrare şi Metellus făcu semn oamenilor săi să fie atenţi, dar chiar în clipa aceea, Dan Qing dădu pinteni calului şi se apropie de poartă. Metellus îl urmă împreună cu oamenii săi şi reuşi să-l audă spunând:

— Sunt un discipol al maestrului Wangzi. Te rog să-l anunţi de sosirea mea. Poţi să-i spui că a venit persoana pe care o aştepta de multă vreme.

Silueta subţirică şi înaltă făcu o plecăciune adâncă.

— Orice trecător şi orice pelerin este binevenit între aceste ziduri. Maestrul este acum în timpul meditaţiei, dar, îndată ce va fi posibil, îl voi anunţa de sosirea ta, astfel încât să te primească imediat.

Dan Qing rămase preţ de o clipă mut de uimire, ca şi cum nu putea înţelege ceva, dar tânărul care le ieşise în întâmpinare îi făcu un semn politicos cu mâna către interiorul mănăstirii, spunând:

— Vă rog, intraţi.

Dan Qing porni înainte, urmat de Metellus şi de ceilalţi romani, dar din când în când părea să-l privească pieziş pe călugărul care îi conducea.

— Ce mai face? întrebă el la un moment dat.

— Bine, răspunse tânărul. Cu voia Cerului. Dar cine sunt străinii aceştia care te însoţesc, dacă îmi dai voie să te întreb? Şi arătă înspre Metellus şi ceilalţi.

— Sunt servitorii mei. Am făcut o lungă călătorie către apus şi ei sunt de acolo: din Taqin Guo, marele Imperiu de la Apus.

— Taqin Guo… repetă călugărul. Destul de puţini sunt aceia care pot spune că au fost acolo şi că s-au întors. Se pare că este foarte departe…

Pe când traversau curtea mare, pavată cu lespezi de ardezie, Metellus privea în jur. Se vedeau peste tot forfotind bărbaţi raşi în cap, îmbrăcaţi cu tunici lungi şi cu mânecile largi. Unii duceau fructe în coşuri de nuiele, alţii nişte instrumente muzicale. Observă că Dan Qing se uita din când în când la ei şi-i urmărea câteva clipe cu privirea.

— Iată-l pe maestru! spuse dintr-o dată călugărul, arătând înspre o siluetă nemişcată, îmbrăcată într-o tunică lungă, gălbuie, aflată în vârful unuia dintre turnurile de pe latura din spate a castelului, într-un fel de foişor acoperit.

— Peste puţin timp, voi urca la el ca să-l anunţ de sosirea ta şi a servitorilor tăi cu ochii rotunzi.

Metellus observă că tânărul era atras, poate doar curios, de înfăţişarea sa şi de aceea a soldaţilor săi: era evident că nu mai văzuse niciodată în toată viaţa sa pe nimeni altcineva care să vină tocmai din acel imperiu de la apus. Cu siguranţă, ar fi vrut să le mai pună şi alte întrebări, dar probabil că se abţinea ca să nu pară prea îndrăzneţ şi nepoliticos.

Ajunseseră acum la capătul celălalt al curţii, unde se vedeau câteva uşi care dădeau înspre încăperile din interiorul clădirii. Dan Qing privi din nou chipul însoţitorului său.

— Am impresia că te-am mai văzut cândva.

— Tot ce este posibil, răspunse călugărul. Nu mă aflu în această mănăstire pentru prima oară şi, dacă eşti un discipol al maestrului Wangzi, s-ar putea foarte bine să ne fi întâlnit în urmă cu ceva timp chiar în locul acesta. Intră, te rog, voi spune să se aducă şi ceai, dacă ţi-ar face plăcere să bei cu mine o ceaşcă.

— Am să beau cu mare bucurie o ceaşcă de ceai. Aici, la mănăstire, se face un ceai extraordinar dacă îmi aduc eu bine aminte.

Tânărul dădu din cap în semn de mulţumire pentru acel compliment şi arătă înspre intrare.

Dan Qing îşi îndreptă pentru un moment privirea către Metellus şi însoţitorul său observă imediat aceasta.

— O să spun, desigur, să li se aducă şi servitorilor tăi ceva de băut. Un frate îi va conduce la camerele servitorilor, spuse. Şi arătă înspre

un călugăr care tocmai se apropia.

Dan Qing îi făcu semn lui Metellus că-l puteau urma fără grijă pe călugăr şi acesta îi dădu de înţeles că aşa va face. După ce se înclină, se îndepărtă, urmat de oamenii săi care-şi duceau caii de dârlogi.

Dan Qing intră într-o mică sală în care mai fusese cu ocazia altor vizite şi se simţi mai liniştit datorită parfumului plăcut al lemnului de santal din care erau făcute mobilele şi aromei de ceai care venea dinspre bucătăria aflată nu departe. Regulile ospitalităţii din locul acela sacru cereau ca la orice oră din zi, de la primele raze ale dimineţii până târziu în noapte, ceaiul să fie mereu pregătit, astfel încât musafirii şi pelerinii să poată fi întâmpinaţi în fiecare moment de căldura acelei băuturi reconfortante. Călugărul se îndepărtă pentru o clipă şi peste puţin timp apăru aşezând o tavă cu două căni din care ieşeau aburi pe o măsuţă din lemn roşu lăcuit. Gazda se aşeză în faţa oaspetelui, îl servi, luând apoi cealaltă cană şi ducând-o la buze.

Dan Qing îi observă ochii peste marginea vasului de ceramică albastră lucrată cu măiestrie şi simţi că privirea tânărului parcă îl sfredelea. Sorbi o înghiţitură, privindu-l şi el insistent, după care spuse:

— Numele meu este…

— Dan Qing, completă celălalt fraza făcând o plecăciune adâncă… Prinţul nostru.

— Aşadar, ştii cine sunt… dar încă nu mi-ai spus care este numele tău.

Tânărul continua să-l fixeze cu o privire care, în oricare altă situaţie, ar fi apărut ca fiind insultătoare dacă ar fi fost îndreptată asupra unui membru al familiei imperiale, dar care, în acel loc al spiritului, al umilinţei, era permisă oricui.

— Chiar nu mă recunoşti? întrebă călugărul cu o expresie care devenise dintr-o dată serioasă, neliniştitoare. Sau amintirea cruzimii tale a devenit atât de greu de îndurat încât ai fost nevoit să ţi-o alungi din minte? Spunând aceste cuvinte, se ridică brusc în picioare. Trebuie să-mi desfac tunica şi să-ţi arăt infirmitatea mea pentru a-ţi putea aminti cine sunt? strigă.

Dan Qing simţi acele cuvinte ca pe o lovitură năucitoare. Şopti:

— Wei, tu trebuie să fii Wei… dar asta nu se poate…

— Chiar eu sunt şi mă aflu aici ca să mă răzbun.

***

Metellus şi ai lui trecură pe sub arcada turnului dinspre miazănoapte, o construcţie impunătoare din lemn sculptat şi pictat, urmându-l pe călugărul care îi conducea către o uşă mare din stejar.

Ceva căzu de undeva de sus pe creştetul lui Rufus care încheia coloana.

— Păsări nenorocite! înjură el, ducându-şi o mână la cap. Văzu că

palma îi era pătată de sânge şi i-o arătă uluit comandantului. Dar ăsta-i… sânge!

O imagine reveni într-o clipă în mintea lui Metellus: silueta ţeapănă şi nemişcată a maestrului Wangzi în vârful turnului, chiar acela care se înălţa deasupra lor. Îşi ridică privirea către tavanul turnului şi văzu sânge picurând printre scânduri.

— Să ne întoarcem imediat la prinţ! ordonă el. Puneţi mâna pe arme! În clipa aceea, în mâna călugărului care-i conducea apăru o sabie care fulgeră prin aer. I-ar fi luat gâtul lui Metellus dacă acesta nu s-ar fi aflat deja în poziţia de apărare şi nu s-ar fi lăsat în jos. Antoninus îşi scosese deja pumnalul de la cingătoare şi-l trimitea cu o precizie ucigătoare să se înfigă drept în fruntea inamicului, acesta prăbuşindu-se fără suflare la pământ.

— Să mergem repede la prinţ! strigă din nou Metellus şi se năpusti cu sabia în mână către camerele oaspeţilor, urmat de oamenii săi. Deschise uşa cu o lovitură de picior şi năvăli înăuntru, strigând:

— Prinţe! Este o cursă! Fii atent! Dar se opri, mut de uimire, văzându-l pe Dan Qing imobilizat de mai mulţi oameni înarmaţi.

Se vedea limpede că tânărul care-i întâmpinase în poarta castelului era căpetenia lor. Făcu un semn unuia dintre oamenii săi, care apropie un cuţit de gâtul prizonierului.

— Aruncaţi armele sau dau ordin să-i taie gâtul, spuse tânărul şi privirea lui nu era mai puţin tăioasă decât lama care atingea gâtul prinţului.

Metellus lăsă să-i cadă sabia şi la fel făcură soldaţii romani care intraseră în încăpere în urma lui.

— Servitorii tăi sunt foarte pricepuţi în mânuirea armelor, spuse Wei, sarcastic. Mă întreb cum de şi-au dat seama de cele ce se petreceau aici.

— Pe când treceam pe sub tumul dinspre nord, spuse Metellus, întorcându-se către prinţ, a căzut de sus o picătură de sânge. În turn nu este decât cadavrul maestrului tău.

Cuprins de disperare, Dan Qing scoase un strigăt furios şi încercă să se elibereze din strânsoarea duşmanilor, dar aceştia îi răsuciră cu forţa mâinile la spate, obligându-l să cadă în genunchi.

— Nu am avut de ales, spuse Wei pe un ton indiferent. Bătrânul ăla nebun nu voia să înţeleagă ce aveam de gând şi era gata să facă lucruri necugetate. Tu ştii bine că, în ciuda vârstei pe care o are, mai poate fi încă destul de periculos şi că doar o sabie poate fi mai tare decât mâinile acelea osoase ale lui.

— Câine turbat! strigă Dan Qing. Nenorocitule! O să plăteşti scump pentru mârşăvia asta!

— Mai mult decât am plătit deja? îi replică Wei. Nu ţi se pare că exagerezi, prinţe? Ai idee ce înseamnă castrarea unui băiat de

şaisprezece ani? Ai idee de durerea insuportabilă, de disperarea, de groaza care m-au cuprins în ziua aceea?

Metellus îl privi ţintă pe Dan Qing, mut de uimire, dar prinţul întoarse capul în altă parte.

— Doar dorinţa de a mă răzbuna m-a ţinut în viaţă, continuă Wei. Şi acum voi avea ceea ce mi-am dorit atât de mult. Ţi-am luat regatul. Îţi voi lua şi tot ceea ce mai ai, după care vei fi condamnat la o disperare veşnică. Habar n-ai cât am aşteptat aceste clipe. Se întoarse către oamenii săi. Luaţi-i de aici! Şi, în timp ce ordinul său era executat, adăugă. Nu uitaţi de arme. Mai au şi altele ascunse în bagajele de pe spinarea cailor.

Metellus şi ceilalţi porniră în urma paznicilor, care îi conduseră în mijlocul curţii şi îi legară cu lanţuri în faţa grajdurilor, iar Dan Qing fu dus în interiorul mănăstirii, în timp ce era împins dincolo de prag, se întoarse către Wei şi întrebă:

— Unde este Yun Shan?

Wei îi răspunse, rânjind:

— Nu poate fi prea departe. Peste puţin timp voi pune mâna şi pe ea. Cine ştie, poate mă mai iubeşte încă, ce zici?

— Las-o în pace, răspunse Dan Qing. Ea nu are niciun amestec: totul este doar între mine şi tine!

Wei îi aruncă o privire plină de ură şi de disperare.

— Yun Shan este amestecată şi chiar foarte mult: din cauza ei m-ai pedepsit în modul cel mai umilitor cu putinţă. Vocea lui subţire, de adolescent care încearcă în zadar s-o facă să sune mai grav, contrasta într-un mod neliniştitor cu ferocitatea bărbătească a privirii sale.

Trăsăturile lui Wei erau extraordinar de frumoase: tenul avea transparenţa netedă a unei măşti de ceară, maxilarele nu prea pronunţate îi dădeau o expresie dură şi plină de voinţă. Gâtul era drept şi musculos, umerii largi, talia subţire, picioarele lungi, degetele subţiri ca ale unei fete, dar puternice şi încordate ca ghearele unui tigru. Dan Qing simţi o strângere de inimă când îl scoaseră din încăpere.

***

Rămas singur, Wei începu să măsoare cu paşi mari sala mare şi goală. Apoi se rezemă cu cotul de un perete şi, cu fruntea lipită de braţ, rămase nemişcat timp de câteva clipe.

Îl scoase din această stare vocea unuia dintre oamenii săi: un chinez din nord, înalt şi uscăţiv, cu ochii înguşti ca două crăpături în pielea obrajilor.

— Stăpâne, am căutat peste tot, dar n-am găsit-o.

— Asta nu se poate! strigă Wei. Nu v-aţi uitat peste tot. Găsiţi-o, ai înţeles ce ţi-am spus? Găsiţi-o dacă vreţi să vă păstraţi capul pe umeri. Eu ştiu că este pe-aproape! Sunt sigur de asta!

Manciurianul nu păru să aibă nici o reacţie: chipul său ca de piatră cenuşie rămase impasibil în timp ce se înclina şi ieşea. La scurt timp după aceea, se afla din nou în pivniţele mănăstirii şi le transmitea oamenilor săi să nu înceteze căutările. Coborî treptele unei scări în spirală care ducea într-o sală mare, săpată sub pământ, trecând pe lângă trupurile neînsufleţite ale călugărilor care opuse – seră o rezistenţă îndârjită atacatorilor. Cadavrele erau înşirate peste tot şi sângele închegat cursese în valuri pe piatra cenuşie. Ajunse în faţa unei uşi de bronz, deschisă larg, dând într-o încăpere subterană luminată cu lămpi de bronz. La mică distanţă de pereţi se afla un şir de coloane din piatră neagră, iar pe una din laturile scurte, doi dragoni de bronz străjuiau treptele largi care duceau către o mare statuie a lui Budha, înfăţişat în timpul meditaţiei. Un vas uriaş de bronz pe un postament cu trei picioare tot din bronz, cizelat cu măiestrie, era plin cu apa rituală pe suprafaţa căreia pluteau flori purpurii de lotus. Cinci oameni înarmaţi tocmai ieşeau.

— Unde vă duceţi? îi opri manciurianul. Stăpânul a zis să mai căutaţi încă o dată.

— Aici nu este nimic, răspunse cel care părea şeful micului grup. Am scotocit prin cele mai ascunse colţişoare.

— S-ar putea să fie nişte ascunzători secrete, spuse manciurianul. Mai căutaţi. Eu mă duc în partea dinspre răsărit ca să caut şi acolo. Nu plecăm de aici până n-o găsim pe vipera aia blestemată.

Cei cinci se întoarseră şi începură să pipăie pardoseala şi pereţii, partea din spatele statuii, chiar şi statuia, ciocănind cu mânerul suliţelor în fiecare lespede de piatră, în fiecare palmă din zid, la baza coloanelor şi pe toată înălţimea lor.

— N-are rost, spuse în cele din urmă cel care părea să fie şeful. Chiar dacă ar fi să rămânem aici toată ziua, tot n-o să putem găsi nimic. Haideţi să plecăm. Ridică pentru ultima oară torţa deasupra capului ca să cerceteze încă o dată grinzile tavanului, după care clătină dezamăgit din cap şi ieşi pe uşă. Unul după altul, oamenii lui ieşiră şi ei.

În aceeaşi clipă, o siluetă subţirică, îmbrăcată din cap până în picioare în negru, se desprinse de una din bârnele tavanului, ajunse până la capătul de sus al unei coloane şi se lăsă să alunece pe suprafaţa lustruită a pietrei, atingând în clipa următoare pământul fără să facă nici cel mai mic zgomot. Se apropie tiptil de ultimul dintre soldaţi şi, înainte ca acesta să iasă pe uşă, îi tăie beregata cu un pumnal bine ascuţit. Cu celălalt braţ susţinu corpul neînsufleţit până ce acesta se întinse pe jos, cu îndemânarea şi cu uşurinţa cu care ar fi pus un copil în leagănul lui. Îndată după aceea, se îmbrăcă pe rând cu cazaca şi cu cizmele mortului, trăgându-şi pe cap şi coiful cu viziera lăsată ca să-i acopere faţa. Apucă arcul şi săgeţile duşmanului ucis şi

porni pe scări ca să-i ajungă pe ceilalţi oameni ai lui Wei. Nu urcă decât câteva trepte că o mână îi înşfacă glezna, oprind-o în loc.

— Yun Shan…

Fata se aplecă deasupra călugărului care trăgea să moară.

— Bao Deng! Sărmane prietene…

— Fugi, salvează-te. Du-te la oamenii Lotusului Roşu. Doar ei te pot ocroti - dar ei nu mă cunosc… Nu i-am întâlnit niciodată. Maestrul avea de gând să mă pună în legătură cu ei, dar n-a mai avut timp.

— Du-te în capitală… în cârciuma Dragonul Verde. Dă-i cârciumarului amuleta asta pe care o port la gât… ia-o. Suspină abia auzit şi-şi dădu sufletul.

Yun Shan îşi şterse cu dosul palmei o lacrimă şi desfăcu de la gâtul călugărului o panglică de piele de care atârna un mic medalion de argint având în mijloc o floare de lotus pictată cu lac roşu. Închise cu blândeţe ochii călugărului şi din câteva salturi sprintene îi ajunse din urmă pe duşmanii care urcau scările.

Ofiţerul manciurian care venea tocmai atunci din aripa de la răsărit a mănăstirii ghici din privirile oamenilor săi că nu avuseseră nici de data aceasta succes şi se duse imediat la Wei ca să-i spună că nici acum misiunea lui nu dăduse vreun rezultat.

— Am cercetat peste tot, stăpâne. Am controlat şi cadavrele, unul câte unul, ca să vedem dacă n-a fost cumva ucisă din greşeală în învălmăşeala aceea. Nimic. N-a fost chip s-o găsim. Ori informaţiile pe care le aveai tu nu erau bune ori a reuşit să fugă încă din primele clipe de zăpăceală, atunci când am năvălit în mănăstire.

— Nu se poate aşa ceva, comandante Zhou, am încredere în sursele mele şi ceea ce îţi spun eu este întotdeauna adevărat. Ţine minte asta dacă nu vrei să ai necazuri cu mine.

Ieşi din încăpere, se îndreptă către mijlocul curţii şi timp de câteva clipe rămase pe loc, privind fără să-şi ascundă curiozitatea la cei zece barbari din Apus, legaţi la stănoaga pentru animale. În apropiere, câţiva dintre oamenii lui priveau şi ei curioşi armele barbarilor, trecându-şi-le din mână în mână. Cerul de deasupra mănăstirii începea să se acopere din cauza unui vânt puternic dinspre nord, care aducea cu el nori groşi de ploaie. Din depărtare se auzi ecoul unui tunet.

Wei se întoarse din nou către comandantul manciurian.

— Ordonă să se percheziţioneze toate satele din jur, să fie supravegheate drumurile şi potecile, podurile şi vadurile. Vreau s-o prind cu orice preţ pe fata aceea. Se întoarse din nou să-i privească pe Metellus şi pe ceilalţi romani. Legaţi-i pe caii lor. Îi luăm cu noi.

Unul dintre paznici îi dezlegă, alţii aduseră caii şi-i forţară pe prizonieri să încalece, legându-le din nou mâinile de oblâncul şeilor.

Dan Qing avu parte de acelaşi tratament, în timp ce oamenii lui Wei apăreau din toate părţile, adunându-se în curtea mănăstirii. Printre ei,

se gândea prinţul, se aflau cu siguranţă şi oameni din rândul Vulpilor zburătoare, poate unii dintre ei fiind chiar aceia care-i atacaseră pe parcursul călătoriei. Şi i se părea că-i recunoaşte pe câţiva dintre formidabilii războinici după mişcările sprintene, după intensitatea privirii, după felul în care îşi încleştau pumnul pe mânerul sabiei. Metellus trecu pe lângă el fără să-i adreseze niciun cuvânt şi Dan Qing se simţi umilit.

— Nu ai dreptul să mă judeci, spuse. Nu ştii nimic din tot ce s-a petrecut atunci.

— Poate că ştiu destul, răspunse Metellus. Mi-a fost de-ajuns ceea ce am reuşit să înţeleg. Sunt nişte atrocităţi de neînţeles pentru un om ca mine. Nici măcar cei mai nebuni dintre împăraţii noştri n-au făcut asemenea lucruri.

Coloana se puse în mişcare avându-l în frunte pe Wei, călare pe un cal negru, în timp ce caii lui Dan Qing şi Metellus fură legaţi de unul dintre ultimele care; în urma lor veneau şi ceilalţi romani.

Norii se adunaseră acum, formând grămezi uriaşe, negre cu margini cenuşii, din interiorul cărora se vedeau ţâşnind fulgerele ca nişte şerpi de foc. Bubuitul înfundat al tunetelor se repeta de mii de ori peste marginile stâncoase ale văii. La un moment dat începu să plouă.

Dan Qing îl văzu pe Wei descălecând şi urcându-se în unul din ultimele care, apoi continuă să vorbească:

— Soliditatea statului nostru depinde şi de pedepsele exemplare.

— Aceasta nu este o pedeapsă: este o cruzime fără margini pe care nimic nu o poate justifica. Ce făcuse băiatul acela ca să merite o astfel de grozăvie?

Unul dintre călăreţii manciurieni din escorta lui Wei trecu pe lângă Metellus şi timp de o clipă îl privi drept în ochi, cu o insistenţă ciudată, o privire care i-o aminti pe aceea a lui Dan Qing, prima dată când îl văzuse, în faţa zidurilor Edessei. Se strădui să-şi ia privirea de la ochii aceia şi să-l asculte mai departe pe prinţ.

— Nu eu am dat ordinul acela.

— Ah, nu? Dar, atunci, cine?

Dan Qing se simţea umilit de faptul că trebuia să dea explicaţii unui supus de-al său şi aşa ceva nu mai făcuse niciodată. Dar nu putu să nu continue.

— Wei încerca s-o seducă pe sora mea, prinţesa Yun Shan, dar eu nici măcar nu-l cunoşteam. Lucrul acesta l-am aflat de la un ministru de-al tatălui meu: spunea că băiatul era foarte ambiţios şi că voia să se folosească de farmecul lui pentru a se căsători cu prinţesa, intrând astfel în familia imperială. Şi, de asemenea, că se putea să fi fost îndemnat de cineva să facă asta pentru a strecura un alt sânge în dinastia Han.

— O iubire între nişte adolescenţi… pe toţi zeii, se îndrăgostise de

sora ta… Nu mi se pare ceva chiar atât de grav. La noi se întâmplă asemenea lucruri în fiecare zi şi nimeni nu se miră.

Se puse în mişcare şi coada coloanei, iar Metellus se întoarse către camarazii săi ca să-i încurajeze.

— Haideţi, sus fruntea, băieţi! După toate păţaniile prin care am trecut, doar n-o să ne sperie ce se întâmplă acum. Avem mult de mers şi se pot întâmpla multe. Trupele chineze ale prinţului ne vor veni în ajutor.

Dan Qing resimţi acea întrerupere a discuţiei lor ca o nouă şi intenţionată lipsă de respect, dar acceptase să aibă o relaţie specială cu romanul acela căruia îi spunea Xiong Ying şi înţelegea că purtarea sa de atunci nu avea alt scop decât să-l pună la încercare, să cunoască adevărul înainte de a decide dacă trebuia să-l mai considere sau nu prieten. Era o încercare grea pe care trebuia s-o accepte şi continuă să vorbească mai departe, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Yun Shan fusese promisă de tatăl meu unui prinţ din statul Wu, un regat care devenise independent faţă de imperiu: era o modalitate de a realiza o reunificare fără vărsare de sânge. I-am spus ministrului să-l convingă pe Wei să renunţe la intenţiile sale, dar totul a fost în van. Ministrul a considerat că era necesară o pedeapsă exemplară pentru a-l îndepărta de sora mea, dar şi pentru ca nimeni să nu se mai gândească vreodată la un asemenea lucru.

— Iar el a poruncit să fie castrat.

Dan Qing confirmă.

— Ce ruşine, spuse Metellus fără să-l mai învrednicească nici măcar cu o privire.

— Nu eu am dat ordinul acela.

— Lucrurile nu se schimbă prea mult. Cine are puterea răspunde şi pentru ceea ce fac supuşii săi. Oamenii mei, chiar şi în toiul unei bătălii, chiar şi în situaţiile cele mai grele, ştiu că trebuie să respecte întotdeauna nişte reguli al căror apărător suprem este comandantul lor. Şi, în, orice caz, eu răspund pentru fiecare acţiune a lor, chiar şi atunci când aceasta este cu totul contrară principiilor mele. Şi pentru noi toţi aceste lucruri se numesc „disciplină”.

Dan Qing nu mai spuse nimic. Se auzeau doar fornăitul cailor şi tunetele care răsunau în valea cufundată în ceaţă.

24

— Trăieşte.

Dan Qing se întoarse către Metellus.

— Ce tot spui?

— Sora ta trăieşte.

— De unde ştii?

— N-am uitat să fac deosebirea dintre privirea unei femei şi aceea a unui bărbat. O femeie travestită în soldat manciurian cine altcineva putea să fie?

— S-ar putea. Şi unde a plecat?

— Nu ştiu. M-a privit fix timp de o clipă şi apoi a dispărut. S-ar putea să fie pe aici pe undeva sau poate că s-a dus mai departe, prin pădurile acelea.

Vântul se înteţi şi mai mult, cu rafale din ce în ce mai puternice, până când norii se rupseră şi ploaia începu să cadă în valuri, inundând terenul din jur şi transformând cărarea într-un pârâu noroios. Soldaţii îşi încovoiară spinările sub asaltul furtunii, obişnuiţi să suporte în tăcere adversităţile, duşmănia oamenilor, a naturii şi a intemperiilor. Metellus se întorcea din când în când către ei, îi privea şi simţea o strângere de inimă. El îi convinsese să vină cu el în această nouă aventură care, din păcate, se transformase într-o altă captivitate, poate la fel de crudă ca aceea din care scăpaseră.

De data aceasta se temea că soarta nu le va mai oferi o cale de scăpare, se temea că nu se folosise îndeajuns de libertatea recucerită cu atâta greutate şi se frământa, căutând în toate felurile să găsească o ieşire din acest nou impas. Îi arunca priviri piezişe lui Dan Qing şi-i simţea furia şi umilinţa, frustrarea şi neputinţa, dar în acelaşi timp îşi dădea seama că dorea mai ales să vorbească, să împartă cu altcineva povara neliniştii care-l apăsa.

— Cine crezi că te-a trădat? îl întrebă într-un târziu, privind ţintă doar în faţa sa.

— Nu ştiu. Dar putea să fie oricine. În sat m-a văzut toată lumea. Nu pot fi sigur că toţi îmi erau credincioşi.

— Dar atacul Vulpilor zburătoare venea chiar din partea celor care ne ţin acum prizonieri, nu crezi?

— S-ar putea.

— Prin urmare, duşmanul tău ştia dinainte că noi am trecut graniţa… Daruma?

— Imposibil, răspunse Dan Qing. De ce m-ar fi eliberat, înfruntând atâtea pericole ca să mă aducă înapoi în patrie? Maestrul meu avea încredere în el şi nimeni nu cunoştea oamenii mai bine ca maestrul

meu.

— Din păcate, maestrul tău a murit…

— La ora asta, furtuna i-a spălat sângele: cheagurile acelea negre sunt dizolvate în apa care se scurge din belşug peste ziduri şi peste treptele de piatră… Dar cel care l-a ucis va trebui să moară.

— Vrei să te răzbuni pe o răzbunare. Este absurd.

— Nu eu am fost cauza nenorocirii sale. Nu mă face să-ţi mai repet încă o dată toată povestea.

— Asta nu schimbă nimic. Wei a suferit o rană care nu se mai poate vindeca. Acum este o maşină de război, un amestec de ură şi de durere pe care doar suferinţa altuia îl mai poate alina şi nu se va simţi împăcat decât ştiind că poate provoca suferinţe mai mari decât acelea pe care a trebuit să le îndure el.

— După felul în care vorbeşti, se vede bine că şi tu ai acelaşi sentiment… faţă de cel care ţi-a ucis soţia şi ţi-a luat fiul. Greşesc, cumva, Xiong Ying? Metellus nu spuse nimic şi Dan Qing vorbi mai departe. De aceea trebuie să-l ucid. Dintr-un motiv sau altul, Wei nu mai este o fiinţă omenească: este o fiară sălbatică, un câine turbat care nu trebuie să mai trăiască.

Vijelia dădea semne că începe să se domolească, iar forţa cu care se dezlănţuise părea că scade. Norii începură să se îndrepte cu iuţeală către câmpie, lăsând pe cer doar urme palide ale trecerii lor. O pâclă deasă se aşternu peste vale, iar picăturile de ploaie, deşi mari, erau acum mult mai rare. Coloana străbătea în clipele acelea un luminiş larg acoperit de iarbă înaltă.

— Avem vreo speranţă? întrebă Metellus.

— Speranţa moare întotdeauna ultima, spune un vechi proverb de pe la noi, răspunse prinţul.

— Şi noi avem un proverb care zice exact acelaşi lucru. Dar tu ce crezi?

— Îşi aminteşti ce ţi-am spus despre Vulpile zburătoare?

— Ca şi cum mi-ai fi spus acum câteva clipe.

— Discipoli ai adevăratei căi pe care a arătat-o cu mulţi ani în urmă maestrul Mo mai există şi acum. Sunt duşmani neînduplecaţi ai Vulpilor zburătoare. Sunt călugări războinici care au depus un jurământ, fiind în stare de orice faptă vitejească, gata să facă orice sacrificiu. Sunt oamenii Lotusului Roşu. Doar ei ne mai pot salva din situaţia asta.

Abia terminase de vorbit că din vale se auzi un ţipăt, ascuţit şi aspru ca acela al unei acvile. Wei se dădu jos din car, se răsuci în toate direcţiile, scrutând cu privirea povârnişurile munţilor din dreapta şi din stânga, cuprins de o agitaţie ciudată.

— Ce-a fost asta? întrebă Metellus.

— Un semnal, răspunse Dan Qing. Un mesaj care să ne facă să

înţelegem că nu suntem singuri. Poate că ai dreptate: Yun Shan s-ar putea să fie în viaţă şi poate că acum se gândeşte cum ne-ar putea elibera.

— Yun Shan înseamnă… „înveşmântată în nori”, nu-i aşa? spuse Metellus, traducând în persană.

— Aşa este.

— Toate femeile voastre au nume atât de încântătoare?

— Aproape toate. Dar pe soţia ta cum o chema?

— Clelia.

— Ce înseamnă?

— Este numele unei eroine din vremuri de demult, înainte de a muri, mi l-a lăsat în grijă pe fiul nostru; nu ştiu pe unde se află şi nici măcar dacă mai trăieşte… iar eu merg într-o direcţie care mă îndepărtează tot mai mult de el.

— Nu pentru totdeauna…

Metellus tăcu o vreme.

— Nu ştiu ce să cred despre tine, spuse el mai apoi, ca şi cum aceasta ar fi fost concluzia unui gând care-l frământase până atunci.

— Va trebui să-ţi învingi neîncrederea, răspunse Dan Qing, asta dacă vrei cu adevărat să faci aşa ceva. Şi, în orice caz, dacă stai să te gândeşti, sunt singura persoană pe care te poţi baza, fie că-ţi place, fie că nu.

Metellus tăcu iarăşi câtva timp.

— Acum trebuie să ne unim forţele şi să încercăm să scăpăm cu viaţă. Vei avea tot timpul ca să înţelegi cine sunt eu cu adevărat.

Metellus se întoarse din nou ca să-i privească pe oamenii săi, încercând să-şi dea seama în ce stare sufletească se află şi dacă această nouă captivitate nu le-a slăbit moralul. Îi văzu mergând mai departe în şa, vorbind între ei cu glas scăzut. Poate că nu-şi dădeau seama de pericol sau poate că nu voiau să se gândească la el, considerând că n-avea rost să-şi mai obosească mintea.

Poposiră pe înserat la marginea unui sat aflat pe un deal acoperit de verdeaţă. Prizonierii fură dezlegaţi şi adunaţi într-un singur cort, sub supravegherea unor paznici înarmaţi. Doar Dan Qing fu dus singur într-un alt cort.

Metellus le spuse pe scurt oamenilor săi:

— Ştiu la ce vă gândiţi: că poate am fi făcut mai bine să aşteptăm musonul de primăvară în India şi că s-ar putea ca de data aceasta să nu ne mai recăpătăm libertatea. Dacă aşa este, greşiţi. Hotărârea pe care am luat-o împreună atunci era în orice caz cea mai bună, chiar dacă acum totul pare pierdut.

— Dar ce se întâmplă, comandante? întrebă Balbo.

— Tânărul care ne-a întâmpinat în poarta castelului este cel care a luat puterea în lipsa lui Dan Qing. Între cei doi este o ură neîmpăcată,

dar noi nu avem nimic de-a face cu această luptă care pe care. Orice se va întâmpla între cei doi, cred că vom scăpa de aici. Doar că trebuie să vă fie limpede un singur lucru: atât timp cât toată această întâmplare nu s-a încheiat, noi ne aflăm de partea lui Dan Qing, chiar dacă ne punem viaţa la bătaie. Ne-am dat cuvântul şi-l vom respecta. Antoninus clătină din cap, dar Metellus se prefăcu că nu-l vede. Fiţi gata de orice şi nu vă pierdeţi curajul. Vă voi duce acasă, chiar cu preţul vieţii mele.

***

În dimineaţa următoare porniră iarăşi la drum şi în trei zile străbătură valea în direcţia răsăritului. Călăreau cu mâinile legate de oblâncul şeii şi cu picioarele de scări, supravegheaţi cu atenţie de gărzile înarmate ale lui Wei, mercenari manciurieni cu o înfăţişare sălbatică, înarmaţi cu săbii lungi, uşor curbate. În frunte mergeau oamenii în negru, înarmaţi cu arcuri duble şi săgeţi cu cozile foarte lungi şi grele. Era o adevărată sinucidere să se gândească în asemenea condiţii la o evadare. După prima zi, Dan Qing merse separat de ceilalţi, legat în spatele carului lui Wei, un vehicul mult perfecţionat care în partea de sus semăna foarte bine cu o litieră de mare lux, cu ornamente din lemn lăcuit şi bronz.

După primele patru zile de drum, valea începu să se deschidă, lăsând locul unei câmpii întinse având în mijloc un fluviu uriaş cu ape noroioase pe care se vedeau plutind ambarcaţiuni cu pânze trapezoidale, încărcate cu tot felul de mărfuri, coborând purtate de curent şi de forţa vântului. Peste tot se întindeau ogoare inundate cu apă pentru cultivarea grâului de mlaştină care era acum mâncarea lor zilnică, alături de carne de gâscă şi de ouă. Oamenii nu puteau să nu observe că erau trataţi cu o generozitate ciudată, uneori primind chiar şi o băutură fermentată care semăna cu vinul.

— Comandantul are dreptate, spunea Quadratus. Noi nu avem treabă cu ce este între oamenii aceştia. Poate că Wei are de gând să ne angajeze în armata lui şi nu vrea să ne pierdem puterile.

— S-ar putea, răspundea Antoninus, cel mai înalt în grad după cei doi centurioni. Ba chiar, cred că sigur este aşa.

Pentru că nu puteau fi siguri de nimic în privinţa viitorului, fiecare era gata să creadă în ipoteza cea mai liniştitoare. Metellus avea, însă, nişte presimţiri urâte, dar le ţinea doar pentru el.

Mai merseră încă trei zile şi peisajul se schimba mereu: se vedeau şiruri nesfârşite de copaci cu frunze mari de un verde închis pe crengile cărora creşteau bobiţe mici galbene sau roşii, foarte asemănătoare cu murele. Tuturor li se părea ciudat că se făceau culturi atât de întinse pentru o plantă care producea doar bobiţele acelea atât de mici, dar şi aceea avea să fie una dintre nenumăratele ciudăţenii din ţara aceea nemărginită şi atât de diferită de a lor.

Pe măsură ce înaintau, satele deveneau tot mai numeroase şi mai aglomerate, drumurile erau pavate şi circulaţia pe ele era din ce în ce mai intensă. La fiecare zi de drum era câte un popas unde se puteau schimba caii şi unde călătorii puteau găsi o masă caldă şi găzduire. În asemenea locuri, convoiul îşi instala separat tabăra, totul fiind deja pregătit ca pentru a primi cum se cuvine asemenea oaspeţi importanţi. Metellus era sigur de-acum că ţinta lor finală era capitala. Un nume se auzea tot mai des: Luoyang.

Şi Luoyang apăru în faţa lor într-o seară, către asfinţit, după multe zile de mers din locul în care fuseseră făcuţi prizonieri. Pentru poporul acela, era ceea ce Roma era pentru ei şi Metellus privi cu admiraţie marele oraş înconjurat de ziduri masive, de turnuri impunătoare înălţate din blocuri de piatră tăiate cu o pricepere extraordinară. În interiorul oraşului se vedeau alte construcţii măreţe de forme diferite: poate temple sau palate ale aristocraţilor. Şi peste tot se înălţau copaci cu coroane dese, luminate de ultimele raze ale amurgului. Cerul era acoperit de pâclă, soarele palid, dar discul lui uriaş care cobora în spatele lor, dincolo de munţii din zare, lumina turnuri, palate, acoperişuri şi creneluri, răspândind peste tot acea lumină sângerie care se reflecta în culori schimbătoare pe lemnul pictat, pe obiectele din bronz sau pe cele din ceramică multicoloră.

În ciuda îngrijorării care-i apăsa, Metellus şi oamenii săi priveau cu admiraţie acest spectacol, dându-şi seama că probabil erau singurii din lumea de la apus care puteau contempla o asemenea minunăţie. În sinea lor se întrebau totuşi dacă vor avea vreodată posibilitatea de a povesti celor de acasă toate peripeţiile prin care au trecut. Izolarea, lipsa unor veşti, despărţirea de Dan Qing, singura fiinţă omenească pe care o cunoşteau, în stare să le explice ceea ce se întâmpla sau să descifreze semnale care lor nu le spunea nimic, toate acestea îi făceau să se simtă ca o frunză în bătaia vântului, dar, pe de altă parte, trecerea zilelor şi lungile ore de marş fără ca nimic nou să se întâmple le dăduse un sentiment de linişte şi de normalitate care până la urmă le strecură în suflete un anumit optimism greu de explicat.

Înainte de a intra în oraş, coloana se opri şi Metellus remarcă o oarecare agitaţie lângă carul lui Wei. La scurt timp după aceea, văzu un călăreţ mergând cu capul acoperit între doi paznici. Probabil că era Dan Qing. Îi trăseseră pe cap un sac de stofă neagră pentru a nu fi recunoscut de trecători.

Coloana se puse din nou în mişcare şi continuă să se apropie în pas vioi de porţile dinspre apus ale capitalei, încă deschise şi păzite de o unitate a armatei. Probabil că un curier îi anunţase pe soldaţi de sosirea lui Wei, pentru că imediat ajunse la faţa locului, învăluit într-un nor de praf, un escadron din cavaleria imperială cu misiunea de a escorta carul tânărului eunuc pe străzile oraşului. Şi acest lucru i se

păru ciudat lui Metellus: însemna că puterea împăratului în capitală nu era pe deplin consolidată şi de aceea avea nevoie de o escortă atât de puternică.

Soldaţii călări, cel puţin cincizeci, se înşirară pe cele două laturi ale carului, cu săbiile trase din teacă, iar alţii aprindeau torţe pentru a lumina străzile cufundate deja în penumbra serii. Prizonierii fură lăsaţi în spate, sub paza soldaţilor care încheiau coloana.

Chipuri dolofane de copii apăreau la ferestrele care dădeau înspre stradă ca să admire trecerea acelui alai impunător, dar din spatele lor se auzeau vocile îngrijorate ale părinţilor care îi chemau înăuntru. Trecători erau puţini şi grăbiţi, iar peste oraş părea să se fi lăsat o tăcere ireală. Metellus schimbă priviri neliniştite cu centurionii săi şi aceştia le transmiseră în şoaptă oamenilor:

— Fiţi atenţi, s-ar putea întâmpla în orice moment ceva.

— Eu am reuşit să-mi slăbesc legăturile, răspunse Antoninus. Dacă reuşesc să-mi eliberez mâinile, am să-i ajut şi pe ceilalţi.

— Bine, răspunse Quadratus, dar nu faceţi nimic fără ordinul comandantului.

La câţiva paşi de capul coloanei, strada se îngusta pentru că trebuia să treacă pe sub o arcadă susţinută de doi stâlpi groşi de piatră. Călăreţii fură nevoiţi să formeze un singur şir, neavând loc să treacă doi oameni unul lângă altul, aşa încât carul trecu dincolo singur. În aceeaşi clipă, câţiva oameni îmbrăcaţi în tunici şi pantaloni cenuşii cu o panglică roşie legată pe braţ coborâră ca fulgerul pe funii de mătase de la înălţimea arcadei pe acoperişul carului şi încercară să facă o spărtură în el cu săbii şi securi. Se iscă o încăierare cumplită între oamenii din escortă şi atacatori, iar oamenii lui Wei încercară să se urce pe acoperişul carului, angajându-se într-o luptă îndârjită.

Metellus şi ai săi rămaseră deoparte, supravegheaţi de un grup de mercenari din ariergardă cu armele îndreptate către ei. Probabil că aveau ordine stricte în privinţa prizonierilor pentru că nu-i scăpară nici o clipă din ochi, ca şi cum în imediata apropiere nu s-ar fi întâmplat nimic şi viaţa şefului lor n-ar fi fost în pericol.

Atacatorii se mişcau şi loveau cu o rapiditate ucigătoare, armele lor fulgerau din toate părţile, braţele făceau mişcări scurte care nu puteau fi prevăzute şi nici simţite decât în clipa în care îşi atingeau ţinta.

Prin zăngănitul armelor, în mijlocul acelei învălmăşeli cumplite, Metellus îl văzu pe prinţul Dan Qing, cu capul acoperit de sacul negru, zvârcolindu-se din răsputeri ca şi cum furia luptei care se dădea peste tot în jurul său îl scosese din minţi, dar legăturile îi intrau tot mai mult în carne. Romanul îl putu vedea timp de o clipă pe eunucul Wei stând nemişcat în carul său, poate paralizat de spaimă sau cuprins în mod surprinzător de dorinţa de a muri ori chiar cu totul indiferent faţă de ceea ce se întâmpla în jurai său, dus cu gândul în altă parte.

Totul se întâmplă în numai câteva clipe care părură să se prelungească la nesfârşit. Grupul din fruntea escortei, care trecuse deja de arcul cu pricina, se întoarse imediat înapoi şi călăreţii, ajungând în faţa acelui loc îngustat, săriră din şaua cailor zburând pe deasupra arcadei şi aterizară pe acoperişul carului.

Erau Vulpi zburătoare.

Primii apărători, în mare parte mercenari manciurieni, fuseseră ucişi sau respinşi, dar acum lupta se dădea între forţe egale. Schimbul de lovituri deveni atât de rapid şi de precis că Metellus şi ai săi uitară de condiţia lor de prizonieri, fiind captivaţi de spectacolul unei lupte care nu părea să se dea între fiinţe omeneşti, ci între nişte demoni însufleţiţi de o energie infernală.

Oamenii cu panglica roşie prinsă pe braţ, renunţară să mai spargă acoperişul carului şi săriră pe pământ pentru a putea lupta mai bine, dar în scurt timp superioritatea numerică a Vulpilor zburătoare deveni hotărâtoare. Unul dintre atacatori căzu ucis, apoi al doilea şi al treilea: unul cu pieptul străpuns dintr-o parte în alta, altul cu capul tăiat, iar al treilea fu proiectat cu atâta forţă într-un zid încât ţeasta i se sfărâmă ca o coajă de ou. Un al patrulea fu prins viu şi dezarmat înainte de a se putea sinucide.

Abia atunci Wei coborî din car şi privi în jur. Mercenarii manciurieni veniră cu torţe aprinse şi scena acelui măcel nemilos apăru în toată ferocitatea sa. Cel care părea să fie căpetenia Vulpilor zburătoare se apropie de prizonierul încă viu şi-i smulse batista care-i acoperea faţa, scoţând la iveală trăsăturile unui băiat abia trecut de douăzeci de ani.

— O să regreţi că n-ai murit când am să te torturez eu, cu mâinile mele, îi spuse.

— Cine sunt oamenii aceia, comandante? întrebă Publius.

Metellus încercă să găsească o semnificaţie a scenei pe care o avea în faţă, cu umbre profunde şi sclipiri ale şiroaielor de sânge.

— Wei a fost atacat de cineva care nu acceptă dominaţia lui, dar rezultatul luptei i-a fost favorabil. Aţi văzut cu ochii voştri: Vulpile zburătoare sunt de neînvins.

— Dar noi i-am bătut, îi răspunse Rufus.

— S-a întâmplat aşa pentru că nu erau pregătiţi pentru metodele noastre de luptă şi datorită scuturilor lui Severus, dar…

Metellus fu întrerupt în timp ce vorbea de un strigăt şi de un cor de înjurături: rebelul capturat viu fusese lovit în mijlocul frunţii de o săgeată lansată de undeva de sus şi se prăbuşise ca secerat. În jurul săgeţii înfipte în capul lui, sângele curgea din belşug pe trupul tânărului care se zbătea în spasme îngrozitoare de parcă ar fi refuzat să se predea morţii ce pusese deja stăpânire pe el.

Metellus se întoarse în direcţia din care venise săgeata şi văzu clar,

pe acoperişul casei din faţă, o siluetă întunecată care ţinea în mâini un arc. Alte două săgeţi şuierară prin aer, una după alta şi două dintre gărzile eunucului se prăbuşiră lovite mortal.

Abia atunci, indiferenţa aparentă a lui Wei dispăru. Strigă din răsputeri:

— Prindeţi-l, nenorociţilor, puneţi mâna pe el!

Arcaşul trase o altă săgeată care trecu foarte aproape de eunuc şi se înfipse în piciorul unuia dintre mercenarii manciurieni. Omul se prăvăli la pământ, zvârcolindu-se şi urlând de durere. Misteriosul arcaş dispăru în bezna nopţii sărind de pe un acoperiş pe altul cu o sprinteneală incredibilă.

În zăpăceala care se crease după atac, Dan Qing, cu capul încă acoperit, fusese nevoit să se dea câţiva paşi înapoi şi acum se afla în imediata apropiere a prizonierilor romani. Metellus îi şopti, încercând să se facă auzit:

— Prinţe, suntem aici.

— Tu eşti, Xiong Ying? Ce s-a întâmplat? întrebă Dan Qing. Ce-i cu tămbălăul acesta? Sunteţi teferi cu toţii? N-a fost rănit nimeni?

— Suntem bine. Cei care au atacat convoiul nu aveau nimic cu noi, ci cu Wei.

— Şi ce s-a întâmplat până la urmă?

— Au fost respinşi. Trei de-ai lor sunt morţi. Alţi doi sau trei au putut fugi. Unul care fusese prins viu a fost ucis de un tovarăş de-al său care a tras cu arcul de pe acoperişul casei de peste drum. Acum Vulpile zburătoare îl urmăresc: au arcurile îndreptate către acoperişul cu pricina…

Vulpile zburătoare puseseră mâna pe arcuri şi pregăteau acele săgeţi grele despre care romanul nu ştia la ce folosesc, nişte adevărate harpoane zburătoare care trăgeau după ele frânghii subţiri de mătase. Le lansară şi ele se înfipseră în bârnele comişei, căţărându-se, după aceea, pe acoperişuri cu o agilitate extraordinară pentru a-l urmări pe arcaşul fugar.

— Şi el are o panglică roşie pe braţ, la fel ca şi ceilalţi, continuă Metellus. Acum fuge foarte repede, urmărit de oamenii lui Wei care parcă zboară… Pe toţi zeii, ce ţară mai este şi asta?

— Lotusul Roşu… murmură Dan Qing. Prin urmare, nu trebuie să ne pierdem speranţa. Mai poţi vedea şi altceva?

În acele clipe, Metellus îl vedea pe fugar dispărând după coama unui acoperiş, apărând pentru o clipă la marginea unei terase, apoi dispărând cu totul.

Wei dădea ordine scurte oamenilor săi şi vreo şase călăreţi porniră în galop în diferite direcţii; făcu apoi un semn escortei şi oamenii se adunară. Cadavrele fură luate de pe jos şi puse pe un cărucior cu două roţi, după care Wei se urcă din nou în carul său şi convoiul porni mai

departe.

Antoninus se întoarse către Metellus.

— Si, acum, ce-o să se mai întâmple, comandante? întrebă el.

— Habar n-am, îi răspunse Metellus. Dar tu şi ceilalţi căutaţi să rămâneţi în viaţă. Orice s-ar întâmpla, trebuie să rămâneţi în viaţă.

25

Luna plină se ridicase dincolo de crestele munţilor şi lumina acoperişurile din Luoyang umezite de roua serii. Siluete întunecate alergau cu repeziciune, ca nişte umbre abia vizibile, după o altă umbră care sărea de pe un acoperiş pe altul, se strecura ca o pisică printre ornamentele turnurilor, se arunca parcă zburând pe crengile copacilor care se înălţau din grădinile ascunse printre case, ţâşnind iarăşi ca o veveriţă către coama unui alt acoperiş.

Vulpile zburătoare nu-l slăbeau pe fugar, îi ţineau calea când din stânga, când din dreapta, încercau să-l împingă înspre un cartier în care casele coborau către un loc mai jos, nu prea îndepărtat de zidurile oraşului. Dar fugarul apărea şi dispărea mereu, ascunzându-se după orice ieşitură a acoperişurilor, ca să pornească într-o altă direcţie de îndată ce urmăritorii treceau de el. La un moment dat, reuşi să ia un oarecare avans şi se căţără în vârful unui turnuleţ de unde, fără a fi văzut, observa toate mişcările urmăritorilor. Îndată ce-l zări pe unul dintre ei sărind de pe un acoperiş pe altul, slobozi din arc o săgeată care-l străpunse pe urmăritor şi-l făcu să se prăbuşească fără viaţă pe caldarâmul străzii. Duşmanii avură o clipă de ezitare şi arcaşul dispăru printr-o trapă, coborând nişte scări până într-o curte şi de acolo ajunse în stradă.

Umbra adâncă a unei arcade îi oferi fugarului un adăpost sigur până când Vulpile zburătoare se îndepărtară, ca o haită de copoi înnebuniţi de furie pentru că au pierdut urma vânatului.

Când în jur totul se linişti, misteriosul personaj îşi dădu jos batista care îi acoperea chipul, lăsând să se vadă un oval feminin delicat şi doi ochi negri precum tăciunele care sclipiră pentru o clipă în lumina slabă a lunii, ca aceia a unei tigrese tinere. Deschise uşa mare din spatele său cu o atingere uşoară a mâinii şi intră într-o curte interioară unde o aştepta un cal legat cu hăţurile de un belciug de fier.

Îl dezlegă şi se întoarse în stradă. Privi cu grijă în dreapta şi în stânga, trase cu urechea şi desluşi un murmur venit din capătul străzii pe care se afla: era un loc aglomerat, un loc în care putea trece neobservată… Porni cu paşi grăbiţi în direcţia aceea, ţinând calul de hăţuri, îndreptându-se către luminile slabe de la capătul străzii. Ajunse peste puţin timp la marginea unei pieţe mici, mărginită în partea opusă de un caravanserai. Dinspre locul acela ajungea până la ea larma tulbure a drumeţilor, nechezatul înăbuşit al cămilelor de Bactriana, marile animale de povară ale caravanelor care străbăteau distanţe uriaşe, aducând mărfuri din cealaltă parte a lumii. Fata vru să iasă la loc deschis, dar se dădu repede înapoi la adăpostul

întunericului, pentru că o ceată de călăreţi trecea în galop cu săbiile scoase din teacă şi îndreptate înainte. Aşteptă până când ecoul acelei curse nebuneşti se stinse, se asigură că nu mai venea şi altcineva şi traversă piaţa intrând în curtea marelui caravanserai.

În timp ce-şi lega calul lângă perete, îşi roti privirile în jur: curtea era luminată de numeroase felinare colorate care răspândeau o lumină caldă pe sub arcade, peste baloturile cu mărfuri, asupra servitorilor care îngrijeau de animale, asupra mulţimii pestriţe a călătorilor, oameni veniţi din toate colţurile lumii, îmbrăcaţi în tot felul de costume şi vorbind în toate limbile pământului; se pregăteau cu toţii să se aşeze la masa de seară după ce încheiaseră afaceri cu alţi negustori care, ca şi ei, poposeau la acelaşi han.

Fata îşi dădu seama că încă mai purta pe braţ panglica roşie şi o desfăcu de îndată ce auzi pe cineva vorbind în spatele său. O ascunse sub cingătoare şi întoarse capul în altă direcţie ca să evite un schimb nedorit de priviri.

— Umblaţi cu grijă cu lada aceea, sunt lucruri delicate acolo, să vă ia naiba pe toţi! cârâia vocea aceea cu un pronunţat accent străin.

Fata se dădu într-o parte pentru a-l lăsa să treacă pe cel care se auzea în urma ei şi un negustor corpolent, cu pielea măslinie, i-o luă înainte, însoţit de doi servitori care târau cu greu o ladă din lemn urcată pe un cărucior hodorogit.

Un ospătar chinez se apropie de el.

— Slăvite Daruma, spuse acesta, slăvitul tău coleg Wu He te aşteaptă pentru cină.

— Vin acum, băiete, răspunse Daruma, mişcându-şi trupul mătăhălos către intrarea în cârciuma aflată în capătul caravanseraiului.

Venind în urma lui, fata întinse cu iuţeală mâna ca să ia un sul de stofa rezemat de un balot cu lână, îşi aranjă pe umeri ţesătura ca să-şi ascundă hainele pe care le purta, intrând şi ea în cârciumă. Se aşeză ca un client oarecare lângă un perete al încăperii pline de un fum gros, într-un colţ nu prea luminat, dar apropiat de masa la care tocmai se aşezau Daruma şi negustorul chinez.

Un grup de instrumentişti mongoli aflaţi sub o arcadă cântau o melodie cu sunete grave, acompaniindu-şi vocile la fel de grave. Solistul era în stare să scoată note atât de groase încât fata simţi că-i vibrează tot corpul.

— Anul a fost foarte rău… începu să spună negustorul chinez.

— … producţia mică, paraziţii au atacat gogoşile, continuă Daruma cu un aer plictisit. Cunosc deja povestea asta, Wu He: pe chestia asta o să-mi ceri mai mult cu zece până la douăzeci la sută. De când te cunosc eu, niciodată n-a fost un an bun, iar preţurile au crescut mereu.

— Ah! Nu te plânge! ripostă omul care purta numele de Wu He. Cine ştie cât câştigi tu în Apus când vinzi mătasea noastră diavolilor străini. Că veni vorba, ştii că au sosit câţiva în oraş chiar acum câteva clipe? Oameni cu o înfăţişare ciudată şi îmbrăcaţi altfel decât pe la noi, prizonieri, desigur, în convoiul eunucului Wei, să-l ţină teafăr zeii.

Auzind cuvintele acelea, fata fu şi mai atentă şi chiar încercă să se mute pe bancă, astfel încât să ajungă mai aproape de cei doi negustori şi să audă cât mai mult din discuţia lor.

Gestul ei nu-i scăpă lui Daruma care nu dădu semne că l-ar fi băgat de seamă şi continuă discuţia cu Wu He.

— Străini ai spus? Şi cum arătau?

— Ochi rotunzi, bărbi dese şi aspre ca o coamă de mistreţ, păr pe braţe şi pe picioare ca la maimuţe… brăţări de metal la încheietura mâinilor. Aşa mi-a spus un servitor de-al meu. Şi mai era unul, un chinez poate, judecând după îmbrăcăminte, cu capul acoperit de un sac.

Fata nu mai reuşi să se abţină.

— Am ascultat fără să vreau discuţia voastră, cinstiţi negustori, spuse, şi aş fi foarte curios să-i văd şi eu pe străinii aceştia, pentru că n-am întâlnit niciodată vreunul. Se spune că într-adevăr sunt îngrozitori la vedere… Ştiţi cumva unde i-au dus?

Wu He o privi destul de surprins, în timp ce Daruma aţintise asupra ei o privire scrutătoare: ieşirea aceea neaşteptată din partea unui necunoscut care ascultase discuţia lor i se părea foarte ciudată.

În orice caz, Wu He începu să spună:

— După câte ştiu, se pare că i-au dus la…

Nu mai avu timp să continue ce începuse să spună, pentru că un grup de soldaţi din armata imperială intră în cârciumă. Fata lăsă imediat privirea în jos şi întoarse capul către perete, dar nici gestul acesta nu-i scăpă lui Daruma care o apucă de încheietura unei mâini, apropiindu-se de ea ca să poată vorbi fără a fi auzit de ceilalţi muşterii.

— O încheietură prea subţire ca să fie a unui bărbat tânăr, dar în orice caz foarte puternică, constată el. Şi, acum, dacă nu-mi spui cine eşti şi de ce te interesează atât de mult străinii aceia, aş putea să-i rog pe soldaţii ăia să caute sub cingătoarea ta unde ar putea găsi o frumoasă panglică roşie.

Mâna liberă a fetei alunecă sub haină căutând mânerul pumnalului, dar se opri atunci când Daruma continuă:

— … Printre diavolii aceia străini s-ar putea să se afle şi nişte prieteni de-ai mei la care ţin foarte mult.

Mâna fetei nu mai ajunse la mânerul pumnalului.

— Prieteni? repetă ea.

— Prieteni, confirmă Daruma. Putem să vorbim despre asta?

— Putem vorbi despre aşa ceva, răspunse fata.

— Cum te cheamă?

— Deocamdată, nu pot să-ţi spun.

— De ce nu-mi poţi spune?

— Pentru că nu este momentul şi pentru că nu te cunosc destul de bine. La urma urmelor nu eşti decât un străin.

— Bine, dar acum ai să faci exact ce-ţi spun eu, apoi o să te duci în curte şi o să mă aştepţi lângă arcada aceea cu fântână.

Fata dădu din cap aprobator.

Daruma ridică glasul şi, arătând către un vas mare din faţa lui, îi porunci:

— Oferă-le puţin vin de rodii unor bravi soldaţi! Or fi obosiţi şi le-o fi sete! Ospătar, eu plătesc!

Fata se supuse, se duse să scoată vin din vas, ajutată de cârciumar şi îl împărţi soldaţilor care dădură cănile peste cap, fără a-i arunca nici măcar o privire. După ce le mai umplu încă o dată cănile, porni nepăsătoare către uşa cârciumii şi se îndreptă către fântâna cu pricina. Peste puţin timp, ieşiră şi soldaţii, încălecară şi porniră în galop pe străzile pustii ale oraşului. Pe uşa care rămăsese deschisă, se rostogoli trupul imens al lui Daruma avându-l alături pe colegul său, care continua să îndruge aceleaşi scuze.

— După cum îţi spuneam, cinstite prietene, anul a fost foarte prost, duzii s-au uscat din cauza secetei şi…

— Bine, fie, făcu Daruma, de acord. Cât vrei pentru toată marfa?

— Şapte mii cinci sute de darien, răspunse grăbit Wu He.

Daruma îl privi cu o expresie nemulţumită şi răspunse:

— Bine, tâlhar şi lipitoare ce eşti. Asta-i adevărată hoţie, dar n-am încotro.

— Ah, nu vorbi aşa, cinstite prieten: sunt sigur că o să recuperezi mărirea aceasta pe care ţi-am cerut-o de la clienţii tăi care, la rândul lor, o să te facă şi ei tâlhar şi lipitoare. Asta-i legea meseriei noastre.

— Bine, bine, dar acum te rog să mă ierţi: sunt foarte obosit şi în seara asta aş vrea să mă culc ceva mai devreme.

Wu He îl salută cu o plecăciune plină de respect şi se îndepărtă, ieşind din han. Fata îl privi pieziş şi se apropie de cal vrând parcă să-i dezlege hăţurile, dar auzi vocea lui Daruma atât de aproape, ca şi cum i-ar fi vorbit la ureche.

— Dacă aş fi în locul tău, n-aş face aşa ceva.

Yun Shan se întoarse şi rămase uluită văzând că Daruma se mai afla încă în partea cealaltă a curţii, la o distanţă de cel puţin treizeci de paşi, şi părea că se gândeşte la ceva foarte important stând rezemat de peretele cârciumii.

Vocea negustorului răsună din nou foarte aproape şi pe un ton

absolut natural.

— M-ai auzit bine. Trebuia să ne continuăm discuţia începută, ai uitat?

Fata lăsă din mână hăţurile calului şi se apropie de el traversând curtea.

— Cum ai făcut? îl întrebă.

— O şmecherie acustică. Uite, dacă vorbeşti în scobitura aceasta mititică din tocul uşii eşti auzit până în partea aceea a porticului.

— Interesant. Şi acum despre ce trebuie să vorbim? întrebă Yun Shan.

— De ce ai întrebat unde sunt străinii aceia? Şi ce faci aici?

— De ce vrei să ştii? Nu te cunosc.

— E foarte simplu: descrierea lui Wu He m-a făcut să mă gândesc imediat că prizonierii despre care vorbea el nu sunt alţii decât prinţul Dan Qing şi garda sa: oameni care vin din îndepărtatul imperiu Taqin Guo, aflat departe, în Apus. Când te-am auzit că voiai să ştii mai multe despre ei, m-am întrebat dacă nu cumva ne interesăm amândoi de aceeaşi persoană. Eşti o fată travestită în bărbat, purtai panglica Lotusului Roşu şi fugeai de gărzile împăratului.

— Să admitem că ar fi aşa, răspunse ea. Cine îmi garantează că nu eşti un spion?

— Faptul că nu te-am dat pe mâna soldaţilor. N-ai mai fi avut cum să scapi, iar eu aş fi încasat o recompensă grasă: suficient ca să acopăr o parte din mărirea de preţ cerută cu neruşinare de Wu He la cantitatea de mătase pe care am cumpărat-o de la el.

Yun Shan îl privi pe sub sprâncene, fără a spune nimic. Părea să-l studieze pe omul cu care vorbea, iar el, la rândul său, putea s-o examineze în linişte: fata avea gura mică şi frumos conturată, ochii mai mari decât erau cei ai chinezoaicelor, iar între nas şi frunte se contura o cută.

— Încă nu te-ai convins? întrebă Daruma.

— Maestrul meu obişnuia să-mi spună că pentru a înşela pe cineva nici o metodă nu este mai bună decât aceea de a-i câştiga încrederea.

— Adevărat. Eşti o persoană inteligentă. Atunci, ce pot să fac pentru ca tu să ai încredere în mine?

— Să mă convingi şi încă foarte repede. Mă grăbesc să plec.

— Semeni foarte mult cu fratele tău, prinţul Dan Qing, spuse în cele din urmă Daruma. Eu sunt cel care l-a adus acasă din Persia.

— Dovedeşte-mi că spui adevărul.

— Dovada ţi-o poate oferi doar fratele tău, dar mai întâi trebuie să-l găsim. Trebuia să ne întâlnim chiar în cârciuma asta, dar au trecut mai multe zile şi el nu a apărut. Din păcate, vorbele lui Wu He mă fac să cred că personajul cu capul acoperit era chiar el. Şi nu-i nici o îndoială că străinii cu ochii rotunzi şi cu bărbile aspre sunt garda lui

de corp. I-am recrutat eu însumi în Persia. Sunt doar zece, dar fac cât o sută. Nişte luptători excepţionali: fără ei, fratele tău n-ar mai fi ajuns niciodată până aici, prinţesă Yun Shan.

Yun Shan păru să cedeze în faţa evidenţei.

— El este prizonierul. Eram de faţă când Wei l-a capturat. Voiam doar să aflu de la Wu He dacă avea habar unde au fost duşi… De unde ştiai că sunt sora lui?

— Nu ştiam. Am ghicit după asemănarea dintre voi. Dar, hai, vino să ne aşezăm în colţul acela, spuse negustorul, arătând spre două perne din lână şi un covor de sub o arcadă a caravanseraiului. Suflă în felinar şi se făcu întuneric. Curtea nu mai era luminată decât de razele lunii şi putură continua în linişte discuţia începută.

Daruma respiră adânc.

— Cum s-a întâmplat? întrebă.

— Wei a pus stăpânire pe mănăstirea Apelor susurătoare. L-a ucis pe maestrul Wangzi.

Daruma îşi duse o mână la frunte cu expresia unui om abătut.

— Îl cunoşteai? întrebă Yun Shan.

— Împreună cu el am organizat fuga fratelui tău din Persia. Dan Qing şi cu mine ne-am despărţit chiar acolo unde începea urcuşul care duce la Apele susurătoare. Caravana mea n-ar fi putut trece pe puntea aceea peste prăpastie. Dar îl lăsam pe prinţ pe mâini bune: escorta lui şi ospitalitatea maestrului Wangzi… Tu erai acolo, nu-i aşa?

— Da, eram acolo.

— Şi acum faci parte din Lotusul Roşu. De cât timp?

— De o lună. Nu aveam pe nimeni în care să am încredere şi unul dintre călugării de la Apele susurătoare mi-a spus să mă duc la ei.

— Şi cum se face că ieri te urmăreau oamenii împăratului?

— Am încercat să-l eliberăm pe fratele meu.

— Şi n-aţi reuşit.

— Nu ne-a lipsit, totuşi, mult ca să reuşim. Ai aflat şi altceva de la prietenul tău, negustorul?

— Nu, dar informaţii am mai putea obţine oricum. Când a avut loc atacul?

— La doi Dan după asfinţit.

— Şi tu ai fugit imediat după aceea?

— A trebuit să ne retragem, forţele duşmane erau mult mai numeroase. Şi mai era şi un grup de Vulpi zburătoare. Nu sunt încă pregătită să lupt cu asemenea adversari.

— Aşadar, dacă Wu He aflase deja de ei, înseamnă că acela care l-a informat i-a văzut nu prea departe de aici. Şi nu a trecut mai mult de o jumătate de Dan. Singurul loc în care s-ar putea să-i fi dus într-un timp atât de scurt este Palatul Trepiedelor de bronz.

— Se poate, răspunse Yun Shan. Cred că ai judecat bine.

— Este mai mult decât probabil, spuse Daruma. După cum ştii, Palatul Trepiedelor de bronz este o construcţie foarte veche, de pe vremea împăratului Wudi şi tatăl tău a poruncit să fie restaurată, înlocuindu-se cea mai mare parte a zidurilor din cărămidă nearsă cu blocuri de piatră, dar rămâne totuşi un punct slab. Problema va fi să-l anunţăm pe prinţ că-i pregătim eliberarea, astfel încât să fie gata în orice moment.

— Lucrul acesta se poate rezolva destul de simplu. Lotusul Roşu are mulţi informatori chiar şi în locuri considerate absolut inaccesibile.

— Spune-mi ce ştii despre escorta lui. Este vorba despre nişte oameni excepţionali pe care aş vrea să-i salvez cu orice preţ. Am o datorie faţă de ei şi o înţelegere pe care vreau s-o respect. Erau cu toţii vii atunci când i-ai văzut ultima oară?

— Nu i-am numărat. Dar am avut impresia că erau cam zece.

— Comandantul lor este un om cu un caracter extraordinar, care a ştiut să câştige încrederea şi poate că şi stima fratelui tău. Este destul de înalt, brunet, ochii de culoarea ambrei, privirea pătrunzătoare, musculatură puternică… L-ai văzut? Vreau să spun, ai văzut un om care să arate astfel şi să fie… viu?

— L-am văzut. Cred că da…

Daruma respiră uşurat.

— Sper să nu te fi înşelat.

Yun Shan şovăi câteva clipe.

— Îmi amintesc de o privire…

— De-ar vrea cerul ca Xiong Ying să fie încă în viaţă! Este un războinic faimos în ţara sa, dar este şi un om care a suferit mult, care a văzut murind persoane pe care le iubea fără să-şi piardă cumpătul. Un om care-şi respectă cuvântul dat, chiar dacă asta l-ar costa propria lui viaţă. Nu merită să-şi sfârşească zilele în chinuri şi nu merită aşa ceva nici oamenii lui.

Yun Shan revăzu ochii aceia adânci, de culoarea ambrei, care o priveau cu forţa pătrunzătoare a unei acvile, dar în acelaşi timp puţin înceţoşaţi de tristeţe. Ochii lui Xiong Ying…

— De ce are un nume de chinez?

— Pentru că i l-a pus fratele tău după ce bărbatul acesta i-a salvat viaţa într-un atac al Vulpilor zburătoare. Nici n-ai fi în stare să-i pronunţi numele adevărat.

— Ce ai de gând să faci ca să-i eliberezi? întrebă Yun Shan.

— Ar trebuie să culegem cât mai multe informaţii putem şi asta cât mai repede. Fiecare clipă care trece poate fi pentru ei ultima. Locul acesta va fi cartierul meu general, poţi să-mi trimiţi aici oricând un mesaj.

Yun Shan se ridică în picioare, gata să plece.

— Încă o clipă, spuse Daruma.

Fata stătu pe loc.

— Ce este adevărat în povestea care circulă despre tine şi Wei?

Yun Shan dădu să spună ceva, dar simţi că i se pune un nod în gât şi ochii i se umplură de lacrimi. Se duse şi-şi luă calul, dispărând în tăcere în bezna nopţii.

Daruma rămase singur.

— Aşadar, este adevărat, şopti ca pentru sine. Totul este adevărat.

26

Yun Shan înaintă la pas, destul de prudent, apoi, când văzu că drumul era liber, îşi acoperi din nou faţa şi-şi îndemnă calul la galop. Trecu ca o fantomă pe străzile tăcute ale capitalei scăldate în lumina lunii. Calul său părea că abia atinge pământul cu copitele, ca şi cum n-ar fi avut nici o greutate în şa, ca şi cum forţa călăreţei ar fi fost totuna cu membrele sale nervoase, cu fibrele încordate ale muşchilor săi. Zbură ca gândul prin pieţele pustii, sări peste ziduri care înconjurau casele, străbătu grădinile ascunse printre case, curţile cufundate în umbră, pe sub porticuri sculptate, de-a lungul aleilor cu şiruri de trepiede aliniate pe margini, printre flăcări domoale şi felinare cu lumina amorţită.

Gonea întruna ca să fugă de propriile sale gânduri, de amintirile dureroase ale trecutului, de grijile prezentului, de umbrele morţilor, de fantasmele care galopau la fel de iuţi pe cer, acoperind în răstimpuri cu un văl sinistru discul argintiu al lunii.

O umbră.

Umbra unui călăreţ la capătul străzii.

Trase de hăţuri şi opri calul, după care porni la fel de iute în direcţie opusă, fără a mai putea recunoaşte locurile, fără a mai şti unde avea s-o poarte galopul nervos al animalului de sub ea.

Iarăşi o umbră.

Un călăreţ nemişcat sub arcada porţii închidea trecerea către exteriorul oraşului.

Yun Shan se întoarse şi privi în urmă, apoi în lături, sigură că va vedea străzile barate cu cete de soldaţi imperiali, dar toate erau libere.

Călăreţul acela o provoca la o luptă în doi. Era cazul s-o accepte.

Trase de hăţuri, pipăi în spatele şeii şi luă teaca preţioasă în care se afla închis Fulgerul de gheaţă, sabia făurită cu trei secole în urmă de un meşter din Yue pentru strămoşul său Xung Zhou. Sări pe pământ şi trase sabia din teacă, făcând-o să sclipească, albăstrie, în razele lunii.

Călăreţul sări la rândul său din şa şi scoase sabia din teacă. Era îmbrăcat în negru, iar faţa îi era acoperită cu o eşarfă de mătase turcoaz.

Se apropiară unul de altul cu paşi calculaţi, se opriră la distanţa potrivită pentru ca o lovitură directă să poată străpunge cu precizie adversarul. Lamele săbiilor scoteau fulgere albăstrui, spintecând pentru început aerul, cu şuierături rapide. Trupurile se mişcau ca într-un dans care încorda membrele în căutarea echilibrului perfect, a punctului de forţă din care moartea putea da lovitura decisivă.

Apoi, lamele se ciocniră scoţând scântei argintii, în zăngănitul sec al

unor lovituri precise, din ce în ce mai iuţi, din ce în ce mai nerăbdătoare. Tăişul aducător de moarte al săbiilor trecea la un fir de păr de trupuri, aluneca scrâşnind pe oţelul adversarului, se năpustea ţintind ochii sau fruntea, chiar şi inima, deviat de ţâşnirea neprevăzută a celeilalte minţi, a celuilalt braţ, a celuilalt tăiş.

Dintr-o dată, amândoi luptătorii se opriră, cu vârful săbiilor îndreptate înainte, pregătind un nou şi calculat atac.

Yun Shan simţi că forţele celuilalt erau proaspete, le simţi pe ale sale slăbite de lungile cavalcade din ziua aceea, de emoţiile prea multe prin care trecuse, de fuga nebunească, de teama de un duşman tot mai puternic.

Trebuia să-şi înfrângă acel sentiment care o făcea să se îndoiască de ea însăşi, să facă un salt înainte cu un ţipăt de acvilă, să zboare prin aer cu forţa unui tigru pentru a ajunge sus, ca un fulger, înfigând sabia cu o singură lovitură între omoplaţi, ajungând astfel la inimă.

Să atingă de sus inima.

Îşi dădu seama că aceste cuvinte treceau şi prin mintea celuilalt, în aceeaşi clipă. Adversarul se feri de o lovitură răsucindu-se pe vârfurile picioarelor, învârtindu-se ca titirezul unui copil pe pardoseală. Fulgerul de gheaţă se înfipse în pământ şi Yun Shan puse genunchiul jos alături de sabia sa, cu mâna dreaptă încleştată pe mâner, cu stânga sprijinindu-se pe pământ. Dar lama adversarului lovi tăind doar nodul eşarfei care îi acoperea faţa. Pânza căzu descoperindu-i chipul de o perfecţiune ca a măştilor de ceară.

Deşi ar fi putut încheia lupta cu o lovitură decisivă, adversarul se opri ca şi cum imaginea acelei figuri i-ar fi străpuns inima.

— Prinţesa Yun Shan… spuse el, descoperindu-şi la rândul lui faţa.

— Wei… răspunse fata. Ce mai aştepţi… Nu pe mine mă voiai? Loveşte! Ucide-mă!

— Tu erai, deci, aceea care voia să mă omoare, spuse Wei ca şi cum nici n-ar fi auzit cuvintele ei.

— Voiam doar să-mi eliberez fratele.

— Fratele tău te-a făcut pe tine nefericită, iar pe mine m-a aruncat în braţele disperării, spuse tânărul, mişcându-se în cerc în jurul ei. El trebuie să simtă pe pielea lui ce înseamnă o rană pe care nimeni nu o poate vindeca, trebuie să sufere tot ce poate suferi un om.

— Asta nu-ţi va da înapoi nimic din ceea ce ai pierdut Yun Shan trase din pământ vârful Fulgerului de gheaţă fără ca Wei să facă vreo mişcare. Bărbatul îşi ţinea sabia cu vârful îndreptat în jos, la fel ca şi privirea, şi se învârtea în jurul lui Yun Shan, care nu-l scăpa din ochi, gata să reia lupta.

Fata părăsi cercul acela imaginar şi îndreptă vârful sabiei către gâtul adversarului.

— L-ai ucis pe maestrul meu, Wangzi. Iar eu trebuie să-l răzbun.

— Nu era maestrul tău. Era maestrul fratelui tău. Era şi el vinovat. Maeştrii răi trebuie să plătească pentru elevii răi pe care i-au împrăştiat în lume ca să facă rău şi altora.

Fulgerul de gheaţă era acum gata să atingă gâtul lui Wei, pielea albă şi netedă ca a unei fete.

Wei ridică fruntea pe care până atunci o ţinuse plecată şi ochii îi înotau în lacrimi. Şiroaie de lacrimi coborau din ochii lui neîndurători, alunecând pe obrajii perfect netezi.

— Doar din partea ta aş putea accepta moartea, doar de la tine mi-ar putea veni pacea, din moment ce cândva n-am putut avea dragostea ta. Loveşte acum, Yun Shan. N-o să mai ai altă ocazie.

Yun Shan porni lovitura, drept înaintea sa, dar Fulgerul de gheaţă doar crestă uşor fruntea lui Wei şi se retrase imediat. Lăsă o picătură roşie acolo unde oţelul pătrunsese prin piele, o picătură mică, aidoma uneia de rouă, apoi dispăru în teacă.

— Ia seama că acesta este ultimul meu gest de milă faţă de tine, spuse prinţesa. Tu ai ales o cale ce duce în neant, o cale pe care numai nişte bandiţi te pot urma. Eliberează-l pe fratele meu şi eu voi uita ce ai făcut. Retrage-te într-o mănăstire şi nimeni nu se va atinge de tine. Îţi dau cuvântul meu.

Wei se apropie de ea şi mai mult până când îi putu simţi respiraţia. Ochii scânteind de lacrimi ar fi putut înduioşa pe oricine, dar glasul era rece şi tăios când spuse:

— Am să nimicesc neamul acesta blestemat pe care Cerul l-a renegat şi voi întemeia altul. Dar, dacă ar fi să nu reuşesc, îmi voi urma destinul fără să simt niciun regret. Vocea păru tremurătoare atunci când adăugă. Port mereu cu mine o amintire, Yun Shan, amintirea unui sentiment pe care nici lama cea mai crudă nu l-a putut scoate din trupul meu chinuit. Rămâi cu bine pentru totdeauna.

Vârî sabia în teacă şi făcu un salt greu de imaginat, ajungând lin în şaua calului său. Dădu pinteni şi îndemnă animalul în direcţia câmpiei, dispărând curând în zare.

Yun Shan îl urmări câteva clipe din priviri, apoi se prăbuşi, plângând, la pământ.

***

Călăreţul intră în galop pe poarta cea mare a palatului imperial, trecând printre cele două şiruri de gărzi care vegheau în aşteptarea zorilor şi ajunse tot în galop până la scările maiestuoase care duceau la clădirea principală. Ajuns aici, lăsă calul în grija scutierilor care alergaseră imediat în întâmpinarea lui şi urcă în fugă scările până la atriumul luminat de şase făclii mari fixate pe trepiede monumentale de bronz.

Un funcţionar bătrân veni să-l salute cu o politeţe respectuoasă.

— Nobile stăpân, bine ai venit.

— Ce s-a întâmplat astăzi este nemaipomenit. Am fost atacat în propriul meu oraş, Lotusul Roşu era cât pe ce să mă omoare!

Bătrânul se înclină puţin descumpănit.

— Îmi dau seama mărite Wei, dar, pe de altă parte, facem tot ce putem ca să…

— Nu vreau tot ce se poate, strigă Wei. Vreau ca oamenii aceia să fie nimiciţi! Ce fac iscoadele tale? Unde îţi sunt informatorii? Viaţa mea este în pericol chiar între zidurile propriului meu palat!

— Lotusul Roşu are mulţi complici în rândul populaţiei, stăpâne, şi mulţi oameni au rămas credincioşi casei imperiale. În orice caz, este un mare noroc faptul că ai reuşit să-l prinzi pe prinţul Dan Qing.

— Nici vorbă de noroc: l-am prins datorită priceperii mele şi faptului că m-am ocupat personal de asta, îl puse la punct eunucul. Am în jurul meu doar molâi şi nepricepuţi, nu mă pot baza decât pe mine însumi!

Bătrânul funcţionar continuă să vorbească de parcă nici n-ar fi auzit spusele lui.

— Împăratul este de-acum mort, chiar dacă nimeni nu ştie; fiul lui este prizonier. Îţi mai rămâne de făcut un singur lucru: să câştigi bunăvoinţa poporului şi, prin asta, bunăvoinţa Cerului.

— Ce vrei să spui? întrebă Wei devenind pe neaşteptate calm.

— Trebuie să convingi poporul că tu eşti unealta pusă în slujba Cerului ca să pedepsească o dinastie care şi-a pierdut dreptul de a domni: şi atunci puterea ta nu va mai avea limite. Poate că vei reuşi chiar să unifici cele trei regate, să aduci toată ţara noastră între aceleaşi graniţe, aşa cum este normal să fie.

— Şi să întemeiez o dinastie care va muri o dată cu mine… Wei surâse sarcastic.

— Nu este adevărat. În orice caz, urmaşii se pot crea. Nici nu ştii de câte ori împărătese care nu puteau avea copii îşi înşelau soţul arătându-le copilul unei sclave. Şi, dacă nişte mame sterpe au putut să dea naştere unor moştenitori, de ce nu se poate întâmpla acelaşi lucru cu un tată? Acum, crede-mă, stăpâne, tu trebuie să câştigi bunăvoinţa poporului.

— Dar cum? Oamenii nu mă iubesc. Asta este sigur.

Tăcerea nopţii era atât de adâncă încât se putea auzi sfârâitul cu care ardea flacăra felinarelor şi, la răstimpuri, foşnetul uşor al vântului de nord. Timp de o clipă, se auziră paşi în curte, după care totul rămase cufundat în aceeaşi tăcere.

Bătrânul păru să fi găsit până la urmă un răspuns potrivit.

— Oamenii nu te iubesc pentru că şi-au format despre tine o imagine care nu corespunde realităţii.

— În sensul că eu sunt mult mai rău decât şi-ar putea închipui ei. Şi în privinţa asta nu sunt îndoieli. Dar, spune-mi, la ce te gândeşti?

— Peste puţin timp va fi din nou Anul Nou. De mulţi ani, din cauza tulburărilor abătute de la o vreme asupra ţării noastre, nu se mai organizează serbările cu care era obişnuit poporul.

— Petreceri, lumini peste tot, mâncare gratis, dragoni de hârtie colorată care scot fum pe nări…

— Şi lupte între prizonieri.

— Nu vorbi în ghicitori. Spune deschis la ce te-ai gândit.

— Se spune că barbarii aceia pe care i-ai capturat împreună cu prinţul ar fi nişte luptători grozavi. Este adevărat că vin din Taqin Guo?

— Aşa se pare. Si, judecând după înfăţişarea lor, aşa este.

— Am citit scrierile secrete salvate de rugul care a mistuit Marea Bibliotecă din Luoyang. Se pare că în ţara lor există un obicei barbar, dar interesant, care este spectacolul cel mai îndrăgit de oamenii acelor locuri: lupte între prizonieri sau între luptători de meserie în nişte locuri construite special cu bănci pentru public. Pune-i să lupte în curtea mare a palatului, în faţa scării mari, şi lasă poporul să-i vadă.

Pentru o clipă, Wei păru să se gândească la altceva, iar privirea îi era pierdută parcă în căutarea unor fantasme îndepărtate.

— Nu ţi se pare bună ideea?

— Ba da, s-ar putea… Şi un grup de sălbatici şi cruzi Xiong Nu, capturaţi de curând prin preajma marelui zid, ar fi tocmai buni ca adversari ai lor.

— Cu tot respectul, luminate stăpân, cred că lupta ar fi şi mai spectaculoasă dacă adversarii ar fi mult mai buni.

— Acei Xiong Nu n-ar fi destul de buni? La cine te gândeşti, cine ar putea lupta cu barbarii veniţi din Taqin Guo?

Pe chipul bătrânului apăru o expresie gravă şi coborî privirile înainte de a răspunde:

— Vulpile zburătoare.

— Ştii bine că aşa ceva nu se poate, spuse Wei după ce ezită o clipă.

— De ce nu, luminate stăpân? Ce anume te împiedică?

— Înţelepciunea pe care la vârsta ta ar trebui s-o ai. Vulpile zburătoare trebuie să rămână doar nişte fiinţe fără trup şi fără chip pentru a inspira o teamă cât mai mare posibil. Scoţându-i la lumina zilei, într-o luptă publică, ei vor apărea ca nişte fiinţe omeneşti în carne şi oase, fiind astfel vulnerabili.

— Înţeleg punctul tău de vedere şi preţuiesc nemărginita ta înţelepciune, dar văzându-i cum luptă împotriva celor mai teribili războinici din Apus, oamenii ar înţelege cu toţii că este imposibil să te opui unei asemenea forţe.

— Prin urmare, spectacolul acesta ar fi mai ales pentru oamenii Lotusului Roşu.

— Sunt sigur că nu puţini dintre ei se vor afla în mulţimea de

spectatori.

Wei începu să se plimbe înainte şi înapoi, cu paşi mari, prin marele atrium şi, de fiecare dată când trecea prin faţa bătrânului, lumina spectrală a lunii cădea pe chipul său îngândurat.

— Şi crezi că un asemenea lucru mi-ar aduce bunăvoinţa poporului?

— Fără nici o îndoială.

Wei clătină din cap, încă nehotărât.

Bătrânul continuă să vorbească.

— Barbarii ar trebui să fie îmbrăcaţi în hainele lor şi să-şi folosească armele obişnuite pentru ca spectacolul să fie şi mai atrăgător. Şi ar trebui să le promiţi că-i vei elibera în caz că vor ieşi învingători. Se vor bate astfel cu o şi mai mare îndârjire. Şi ar mai fi încă un motiv pentru care Vulpile zburătoare ar trebui să fie singurii şi cei mai demni adversari ai lor…

— Un alt motiv… care ar fi acela?

— Poate nu ştii, stăpâne, dar ei nu sunt primii care au ajuns din ţara lor până aici.

— Ce tot spui? întrebă, surprins, Wei.

— Ai auzit vreodată vorbindu-se despre legenda celor trei sute de Diavoli mercenari?

— Da. Dar este doar o legendă.

— Este un adevăr. Cei trei sute de Diavoli mercenari au existat cu adevărat. Acum mai mult de trei secole, ei au apărut ca din senin la graniţa noastră apuseană. Au ocupat o cetate de frontieră şi s-au instalat acolo fără a da semne că ar mai vrea să plece. Comandantul garnizoanei, un bărbat viteaz şi credincios misiunii sale, i-a atacat cu forţele pe care le avea la dispoziţie, dar oamenii aceia s-au arătat a fi nişte adversari atât de puternici, încât nu i-a putut clinti din loc. În cronici scrie că luptau într-un mod ciudat: cu scuturile deasupra capetelor, într-o formaţie ca nişte solzi de peşte…

— Ce poveste mai este şi asta, bătrâne? îl întrerupse Wei. N-are absolut nici o noimă. Şi cum se face că eu nu ştiu nimic despre aşa ceva, deşi am studiat multe scrieri care au scăpat de focul de la Marea Bibliotecă din Luoyang?

— Pentru că acele cronici despre care vorbesc eu au fost ţinute secrete şi doar cine a văzut inscripţia din râpa de la Li Cheng cunoaşte această poveste.

— Spune mai departe… zise Wei şi bătrânului i se păru că desluşeşte în ochii lui o trecătoare, misterioasă, slăbiciune. Făcu atunci semn unui servitor care aştepta nemişcat ca o statuie în capătul sălii. Omul dispăru şi după puţin timp reapăru aducând un vas din care ieşeau aburi şi turnă ceai galben în două cupe de aur cizelat.

Cei doi se aşezară pe călcâie şi băură, după care bătrânul îşi continuă povestirea.

— Când a aflat de toate acestea, împăratul Yuandi s-a mâniat peste măsură. A poruncit să i se taie capul comandantului de garnizoană şi a trimis acolo un alt ofiţer, mai tânăr, cu trupe proaspete şi i-a dat ordin să-i alunge pe barbarii aceia. Dar nici acesta nu a reuşit: inamicii au ieşit în câmp deschis cu maşini de război nemaivăzute până atunci, care aruncau cu o forţă înspăimântătoare nenumărate suliţe. Apoi, printr-o ieşire surprinzătoare din spatele zidurilor, au atacat în formaţia lor închisă şi i-au nimicit. De data aceasta, împăratul, uluit de cele întâmplate, a întrebat câţi puteau fi acei luptători şi câţi de-ai noştri ar fi fost necesari ca să-i învingă. I s-a răspuns că ar fi suficienţi cinci mii de oameni pentru a-i distruge pe barbarii aceia ca pe nişte insecte dăunătoare, dar n-a fost aşa. Când noua armată a pornit la atac, s-a trezit în faţa unor fortificaţii de o concepţie nouă, care făceau ca acea redută modestă din lut uscat la soare să nu poată fi cucerită. Armata s-a împotmolit din cauza ploilor de toamnă, fără ca acel avanpost, devenit acum o fortăreaţă în toată puterea cuvântului, să dea vreun semn că ar fi vrut să capituleze… Să spun mai departe, stăpâne?

— Continuă, răspunse Wei.

— Comandantul nostru a decis atunci să joace totul pe o carte, sătul să mai aştepte predarea inamicilor prin înfometare, şi a ordonat un atac asupra zidurilor, dar şi această acţiune s-a sfârşit printr-un nou dezastru: şanţuri care nu existau înainte se deschideau sub tălpile lor, ziduri de flăcări se înălţau în faţa atacatorilor, o ploaie de bolovani cădea din cer, iar suliţele ucigătoare făceau goluri largi în rândurile lor. Când, în cele din urmă, ai noştri au reuşit să deschidă o breşă, au văzut în faţa lor un al doilea zid din blocuri masive de piatră. Şi turnuri laterale din care cădea ca o ploaie alte suliţe… Pentru ai noştri, atacul s-a transformat într-un adevărat măcel… împăratul şi-a dat seama că ar fi trebuit să pornească o ofensivă cu forţe uriaşe, dar nu s-a simţit în stare să nimicească nişte oameni care se apăraseră cu atâta curaj şi, în loc să trimită împotriva lor o nouă armată, le-a trimis un învăţător.

— Un învăţător?

— Da, stăpâne. Un profesor de chineză, care a fost primit cu respect şi tratat bine de barbari, astfel încât s-au arătat a fi mult mai puţin barbari decât se aşteptase toată lumea. La sfârşitul iernii, şefii lor învăţaseră destul de bine limba noastră ca să poată purta o conversaţie simplă şi atunci învăţătorul a pus elevilor săi o serie de întrebări pe care i le sugerase însuşi împăratul: cine erau, de unde veneau, de ce se opriseră tocmai în locul acela şi de ce luptau cu atâta îndârjire. Au răspuns că veneau dintr-o ţară îndepărtată pe care o considerau cel mai mare imperiu de pe pământ. Un imperiu cu peste zece mii de oraşe, apărat de un milion de războinici, un imperiu care avea în

interiorul său chiar şi o mare foarte întinsă, apele ei fiind brăzdate de mii de corăbii… După multe alte indicii, se putea înţelege că era vorba despre ţara de basm Taqin Guo.

— Aceiaşi oameni, deci, spuse Wei, ca pentru el.

— Aceiaşi, confirmă bătrânul. Au spus că luaseră parte la o mare bătălie cu persanii, căzuseră într-o ambuscadă şi mare parte dintre camarazii lor fuseseră masacraţi după o rezistenţă înverşunată. Doar unitatea lor reuşise să spargă încercuirea şi să-şi deschidă un drum către libertate. Dar, pentru că toate drumurile erau blocate de persani, cu excepţia celui spre răsărit, porniseră în direcţia aceea, ajungând după un an la graniţele noastre. După ce le-a ascultat povestea, împăratul le-a propus să intre în serviciul lui ca gardă personală. Au acceptat şi, în misiunile care le-au fost încredinţate, s-au dovedit a fi atât de viteji încât erau consideraţi invincibili şi chiar nemuritori. După mulţi ani în serviciul său, împăratul i-a lăsat la vatră, dându-le pământ pentru culturi agricole într-un sat care se numeşte Li Cheng, unde se spune că ar mai trăi încă urmaşi de-ai lor. Împăratul a mai hotărât că numai ei îl puteau escorta în mormânt, pe vecie, atunci când avea să vină momentul.

— De ce mi-ai povestit toate astea? întrebă Wei după ce bătrânul tăcu.

— Pentru că oamenii aceia au devenit legendari şi acum sunt la fel. Doar un mit poate lupta împotriva unui alt mit: Vulpile zburătoare împotriva războinicilor din Taqin Guo.

— Tu crezi că, într-adevăr, aşa ceva ar face ca poporul să-mi fie favorabil?

— Fără nici o îndoială. Văzând Vulpile zburătoare în acţiune şi dându-şi seama că oameni de o asemenea vitejie şi pricepere incredibilă îţi sunt credincioşi, nimeni nu va mai putea avea dubii asupra dreptului tău de a deţine puterea. Şi ascensiunea ta nu va mai avea limite: într-o zi vei putea unifica toate cele trei regate sub acelaşi sceptru, intrând în istorie ca salvator al ţării noastre.

— Şi tu crezi cu adevărat că pe mine mă interesează toate astea? întrebă Wei cu o expresie aproape absentă.

Bătrânul plecă fruntea cu un suspin uşor şi nu mai spuse nimic.

Vântul se înteţi şi, pe undeva, obloanele unei ferestre scârţâiră, un câine se auzi din depărtare urlând la lună, iar flăcările de pe trepiede păreau să scadă.

— S-a făcut târziu, spuse la un moment dat Wei. Vreau să mă duc la culcare. Vezi să li se dea înapoi războinicilor din Taqin Guo armele, hainele şi podoabele. Peste câteva zile vor lupta cu Vulpile zburătoare.

— Voi face precum ai spus, stăpâne. N-o să-ţi pară rău, ai să vezi.

Între cei doi, aşezaţi pe călcâie unul în faţa celuilalt, se aşternu tăcerea.

Prin bezna nopţii trecu un şuier înăbuşit sau poate că era geamătul vântului. Şi fu ultimul sunet care se mai auzi înainte de tăcerea încremenită care precede zorile.

27

Marcus Metellus fusese foarte îngrijorat în acele zile de captivitate, încercând să-şi imagineze ce soartă i-ar fi putut aştepta, pe el şi pe oamenii săi, ce ajutor ar fi putut aştepta de la cei de afară şi dacă acest ajutor va mai veni vreodată. Deşi era izolat în celula sa, încerca să se menţină în contact cu ceilalţi, strigându-le din când în când câte ceva sau bătând în uşă cu degetele ca ei să-l audă şi să le transmită curaj şi speranţă. Ştia cât de mult contau asemenea lucruri pentru ei. Le făgăduise că-i va aduce acasă şi, în lungile ore ale prizonieratului, îşi imagina şi încerca să plănuiască alte şi alte căi pentru a reuşi acest lucru, dar pereţii goi ai celulei, întrerupte doar de o ferestruică de sub tavan prin care pătrundea o lumină slabă, păreau să nu-i mai dea nici o speranţă.

Se gândi că nu există în viaţă o situaţie atât de rea încât să nu poată exista ceva şi mai rău. În comparaţie cu izolarea aceea atât de apăsătoare, cu golul acela absolut, suferinţele cumplite de la Aus Daiwa i se păreau de preferat. Acolo, cel puţin, exista contactul cu camarazii săi, posibilitatea de a da un ajutor cât de mic celui care avea nevoie de aşa ceva. Şi îşi amintea de Uxal, de gesturile lui stângace de prietenie şi se întreba ce ar fi spus şi ar fi făcut el dacă s-ar aflat împreună cu ei în închisoarea aceea.

În fiecare noapte, înainte de a adormi, gândurile sale se îndreptau către strămoşi, către Clelia, şi încerca să revadă prin beznă chipul ei, ochii negri şi strălucitori, buzele moi şi atât de frumos desenate. Iar trăsăturile ei, învăluite în melancolie, îi aduceau imediat în memorie pe acelea ale fiului său, atât de îndepărtat, atât de rătăcit. Poate viu, poate deja mort, victimă fără apărare a unor forţe scăpate de sub control. Se gândea la Aurelianus, la prietenul viteaz şi credincios. Spera că el putea fi bastionul de apărare a patriei şi a fiului său.

Uneori, printre toate aceste senzaţii se strecura una neaşteptată şi tulburătoare: ochii parcă atinşi de febră şi privirea enigmatică a lui Yun Shan, fata cu care avusese prilejul să schimbe o căutătură fugară în mănăstire, înainte de a fi dus de acolo împreună cu Dan Qing. Simţea în clipele acela o senzaţie ciudată, un sentiment nelămurit de vrajă, poate chiar de misterioasă atracţie.

Dar, mai apoi, îşi dădea seama că gândurile lui se învârteau în gol în spaţiul acela pustiu şi surd şi încerca să-şi ţină mintea ocupată cu orice altă activitate, cu calcule sau cu cuvinte. Încerca să recite din memorie cânturile din *Eneida* lui Vergilius, amintindu-şi de studiile din tinereţe, sau capitolul întâi din *Anabasis* a lui Xenofon în greceşte, pe care îl buchisise de atâtea ori pe băncile şcolii primare.

Singurul contact cu exteriorul îl avea în momentul mesei, când printr-o deschizătură a uşii îi erau strecurate mâncarea şi apa şi, pentru câteva clipe, putea zări fizionomia temnicerului, un bătrân cu o barbă lungă şi albă.

Într-o zi, îşi dădu seama că pierduse legătura cu camarazii săi. Nu-i mai răspundeau: deduse de aici că-i mutaseră în altă parte şi fu cuprins de o cumplită descurajare. În jurul lui nu mai era acum decât tăcere. Întreaga clădire părea goală şi vocea sa care striga se stingea imediat în întuneric.

După câteva zile ale acelei vieţi greu de suportat, mintea sa începu să dea semne de rătăcire. Se gândi că o asemenea situaţie ar fi putut dura luni sau ani sau poate o veşnicie şi că n-ar fi putut îndura aşa ceva. Se strădui chiar să-şi închipuie ce-ar fi făcut el dacă s-ar fi aflat în locul celui care-l ţinea prizonier, dar toate ipotezele i se păreau greu de acceptat pentru că nu putea bănui ce fel de mentalitate zăcea în acel suflet străin. Se hotărî ca atunci când nu va mai putea suporta acel gol absolut, să-şi ia singur viaţa, să moară onorabil, ca un adevărat roman. Până în clipa aceea, avea să-şi exerseze mintea şi trupul astfel încât să le menţină perfect eficiente. Singurul lucra ciudat din captivitatea aceea erau relativa abundenţă şi varietate a hranei, apa foarte bună şi chiar infuzia de culoarea ambrei care i se aducea din când în când împreună cu masa.

Apoi, într-o noapte, cu puţin înainte de vărsatul zorilor, auzi zgomote, scârţâit de uşi, zgomot de zăvoare şi, după aceea, se aşternu din nou tăcerea.

Căută uşa, dar îşi dădu seama că nu mai era acolo unde fusese dintotdeauna şi o găsi la puţin timp după aceea, bâjbâind în patra labe, pe un alt perete: cum fusese posibil aşa ceva? Se simţi îngrijorat şi dezorientat: oare mintea lui o luase într-adevăr razna?

Zgomotele se auziră din nou; îşi lipi urechea de canatul uşii pentru a putea auzi mai bine şi, spre marea sa surprindere, împingând uşor uşa, aceasta se deschise.

Metellus se trezi într-un coridor cu greu luminat de un felinar de bronz şi începu să înainteze cu prudenţă. Coridorul era destul de scurt şi la capătul lui era o cameră mare în care dădeau alte celule. Nu se vedea nici o uşă de ieşire către exterior. Ce putea însemna situaţia aceea absurdă?

Se apropie de una dintre uşi şi atinse zăvorul.

O voce întrebă în latineşte:

— *Quis est?*

Recunoscu vocea lui Martian.

— Tu eşti, Martian? întrebă.

— Eu sunt, comandante! Dar ce faci acolo afară? Pe unde ai fost? De mai multe zile nu te-am mai auzit.

— Nu ştiu, răspunse. Uşa celulei mele era deschisă. Trase zăvorul. Martian se afla în faţa lui, nevenindu-i să creadă.

— Dar ce se întâmplă?

— Nu ştiu, răspunse Metellus. Habar n-am.

— Hei! răsună vocea lui Quadratus. Comandante, tu eşti?

— Suntem şi noi aici! se auziră alte voci.

Metellus deschise unul câte unul zăvoarele şi-şi eliberă oamenii. Se îmbrăţişară. Părea imposibil să se afle cu toţii împreună, după o izolare atât de apăsătoare.

Balbo îi puse o mână pe umăr.

— Sunt fericit să te revăd. Şi acum ce-o să se întâmple? Am impresia că nu putem ieşi de aici.

— Cred că nu, răspunse Metellus, dar, cel puţin, se pare că se va întâmpla ceva. Dacă ne-au adus pe toţi împreună, or fi avut un motiv.

Lucianus începu să pipăie pereţii, palmă cu palmă, înjurând în greceşte, când îşi dădu seama că întreaga construcţie era un fel de cutie din piatră fără intrări şi ieşiri.

— Îşi aduce aminte careva dintre voi pe unde am intrat? întrebă.

Rufus se scărpină în claia lui de păr roşu.

— Să mor eu dacă pot să recunosc fie şi un singur punct din vizuina asta.

— Era întuneric atunci când am fost aduşi aici, îşi aminti Septimius.

Publius se apropie de Metellus.

— Comandante, tu reuşeşti să înţelegi ceva din toate astea? Niciunul dintre noi nu recunoaşte locul în care ne aflăm. Nimeni nu-şi aduce aminte cum am ajuns aici şi nu putem înţelege cum s-ar putea ieşi de aici. Şi, totuşi, cineva a lăsat deschisă uşa celulei tale. A intrat şi a ieşit pe undeva.

Metellus reflectă câteva clipe în tăcere, apoi spuse:

— Nu există decât o singură explicaţie: am fost transportaţi în somn în alt loc decât acela în care am intrat prima oară.

— Comandante, spuse Antoninus, eu mă trezesc chiar dacă trece un gândac pe pardoseală.

— Nu şi dacă te-au adormit ei, îl lămuri Metellus. Şi probabil că nu le-a fost greu să ne pună vreun drog în mâncare sau în apă.

Abia terminase de vorbit, când se auzi un zgomot care venea dinspre una din celulele deschise, un fel de scrâşnet ca de piatră care se freacă pe altă piatră, şi apăru un om îmbrăcat într-un veşmânt de mătase verde, lung până la glezne. Tuturor li se păru că se întrupase în faţa lor chiar în clipa aceea, ca o fantomă.

— Care dintre voi este comandantul Xiong Ying? întrebă noul venit.

— Eu sunt, răspunse Metellus, făcând un pas înainte. Cum de cunoşti numele meu chinezesc? Te-a trimis cumva prinţul? Ai venit ca să ne eliberezi?

Omul în verde nu răspunse la întrebări, dar le făcu semn să-l urmeze şi se întoarse în celula din care ieşise.

Metellus şi ceilalţi merseră în urma lui şi-şi dădură seama că peretele din capătul celulei, cea în care fuseseră închişi Septimius şi Rufus, era deschis: tot peretele se învârtea pe un ax, la fel ca o uşă, şi lăsa să vadă o altă încăpere. Trecură de pragul de piatră şi rămaseră nemişcaţi, uluiţi de ceea ce vedeau. Aliniate unele lângă altele, pe suporturi din lemn, erau înşirate armele şi platoşele lor în perfectă stare. Dintre toate, coiful cu creastă al lui Marcus Metellus ieşea în evidenţă datorită culorii roşii şi a strălucirii metalului.

— Ce înseamnă toate acestea? întrebă Metellus în chineză.

— Înseamnă că am venit să vă ofer libertatea, răspunse omul rostind răspicat fiecare cuvânt, pentru a fi sigur că era înţeles.

— Vorbeşte mai limpede, îl zori din nou Metellus. Vrei să spui că putem pleca?

— Libertatea este un bun preţios, răspunse omul, şi trebuie cucerită.

Metellus înţelese că nu puteau spera la nimic bun din toată situaţia aceea atât de ciudată.

— Mâine este sărbătoarea noastră de Anul Nou. Wei, stăpânul nostru, a hotărât să reînvie un vechi obicei din primii ani ai dinastiei: prizonierii străini vor da piept cu cei mai buni luptători ai noştri. Dacă învinge, îşi dobândesc libertatea. Dacă pierd, sunt înmormântaţi în cimitirul străinilor cu hainele şi cu armele lor.

Metellus trase adânc aer în piept.

— Ce tot spune ăla acolo? întrebă Antoninus.

— Spune că va trebui să luptăm cu cei mai buni războinici ai lor dacă vrem să ne recăpătăm libertatea, într-un fel de lupte de gladiatori.

— Spune-i că suntem gata s-o facem, spuse Quadratus. Nu ne este teamă de nimeni.

— Mai bine o lovitură de sabie decât să putrezim în vizuina asta, spuse şi Publius. Toţi ceilalţi i se alăturară.

— Suntem gata, răspunse Metellus. Care sunt regulile?

— Nici o regulă, răspunse omul cu veşmântul verde. Lupta va fi pe viaţă şi pe moarte. Nu se va întrerupe până când ultimul dintre voi sau dintre adversarii voştri nu va fi mort.

Metellus traduse cuvânt cu cuvânt ceea ce i se spusese, după care îi privi în ochi pe oamenii săi, unul câte unul, cei mai buni oameni pe care îi comandase vreodată. Îi privi ca şi cum atunci i-ar fi trecut pentru prima oară în revistă: centurionul mai în vârstă Elius Quadratus, centurionul Sergius Balbo, *optio* Antoninus Salustius, legionarii Martian, Publius, Septimius, Lucianus, Rufus şi Severus, neîntrecuţi în lupta cu sabia şi cu lancea, rezistenţi la marşuri şi la lipsuri de tot felul, iubitori de vin şi de femei, aspri la suflet şi la trup.

Soldaţi adevăraţi.

Nu avu îndoieli când se întoarse către omul în verde ca să-i răspundă:

— Da, acceptăm.

Omul dădu din cap, în semn că luase act de hotărârea sa şi plecă. O uşă masivă de bronz se deschise în capătul sălii şi el dispăru.

— De asta ne dădeau mâncare atât de bună, spuse Martian. Nu ştiu dacă voi aţi băgat de seamă, dar în ultima vreme ne dădeau mâncare ca pentru războinici: grâu de mlaştină, carne, zarzavaturi, peşte, ouă.

— Eu am observat doar că erau nişte bunătăţi, dar lucrul acesta nu-mi plăcea deloc: sunt cazuri în care sunt hrăniţi aşa de bine cei care au fost condamnaţi la moarte, comentă Rufus.

— Şi atunci, ce facem? întrebă Septimius.

— Ne pregătim de luptă, răspunse Metellus. Nu trebuie să ne facem iluzii: ne vor pune să luptăm împotriva celor mai destoinici oameni pe care îi au şi aţi avut deja ocazia să vedeţi cât de buni sunt.

— Vorbeşti de Vulpile zburătoare, comandante? întrebă Balbo.

— De asta mă tem, răspunse Metellus. Ascultaţi-mă, ei ne pun să luptăm doar pentru că au impresia că noi nu mai avem nici o speranţă. Sigur, s-ar putea ca numărul adversarilor noştri să fie mult mai mare decât al nostru, ca priceperea lor în lupte să fie cu mult mai mare decât a noastră sau amândouă aceste lucruri împreună. Suntem soldaţi şi nu ne temem de moarte. Dacă vom evita lupta, pentru noi nu va mai exista salvare, aşa că este singura posibilitate de a rămâne în viaţă şi a ne redobândi libertatea. Orice s-ar întâmpla, singura noastră şansă este să luptăm din răsputeri şi cu tot curajul de care suntem în stare. În cel mai rău caz, ne-am vândut scump pielea şi am avut parte de o moarte demnă de nişte soldaţi. În cel mai bun caz, aşa cum am spus, am putea fi din nou liberi. Are vreunul dintre voi ceva de spus?

Balbo şi Quadratus îşi priviră oamenii şi răspunseră:

— Credem că suntem cu toţii de acord, comandante.

— Foarte bine. Atunci, voi, centurionii trebuie să-i pregătiţi pe ceilalţi pentru luptă.

Quadratus dădu din cap şi le spuse oamenilor:

— Controlaţi-vă fiecare dintre voi platoşa, sabia şi suliţa sau lancea. Tot. N-aş vrea să fi făcut ăştia vreo şmecherie. După aceea, va trebui să ne stabilim un plan de bătaie. Mă tem că va fi cea mai grea încercare din viaţa noastră.

Severus şi Antoninus, cei doi *fabri,* luară în mână scuturile şi le examinară cu atenţie.

— Grozav, spuse Severus. Se pare că nu şi-au dat seama de nimic.

— La ce referi? întrebă Metellus.

— Ţi-am spus că am pregătit o surpriză când am refăcut echipamentul în fierăria de la graniţă. Şi iată ce am făcut. O

modificare pe care am început-o acolo, la graniţă, şi am terminat-o în satul prinţului. Vedeţi mânerul acesta mic lângă suportul cu care ţinem scutul? îi întrebă el pe ceilalţi soldaţi. Ei bine, este suficient să tragi de el şi opt pinteni de oţel vor străpunge pielea groasă care acoperă pe dinafară scutul şi vor ieşi la suprafaţă. Duşmanii cunosc felul în care luptăm noi, pentru că am mai luptat cu ei, dar aceasta este o mică variantă care le poate produce o surpriză nu tocmai plăcută.

Balbo încercă să tragă de mâner, dar Antoninus îl opri.

— Nu face asta, centurion, spuse el. Mecanismul are un arc şi nu trebuie acţionat decât o singură dată. Dacă găureşti pielea de protecţie, se vor vedea vârfurile ascunse şi atunci s-a terminat cu surpriza. Ar trebui să demontăm scuturile şi să refacem învelitoarea de piele. Nu ne rămâne decât să sperăm că va funcţiona atunci când vom avea nevoie.

— Am înţeles, răspunse Balbo. Atunci, după ce vă verificaţi armele, veniţi cu toţii aici şi începem antrenamentul: vom forma două echipe care vor lupta una împotriva celeilalte. Va trebui să fim pregătiţi pentru a face faţă incredibilei iuţeli a adversarilor. Aduceţi-vă aminte de vorbele poetului, nu mai ştiu cum se numea: „Vulpea are multe trucuri. Ariciul unul singur, dar bun”.

— Arhiloh, îi suflă Metellus.

— Aşa este, confirmă Balbo. După care continuă. Nu este atât de important să lovim neapărat la ţintă: fiecare rană pe care le-o facem este un avantaj pentru noi pentru că îi scade din puteri, îi încetineşte mişcările şi capacitatea de a riposta, îl slăbeşte şi-l face mult mai vulnerabil. Nu avem arcuri şi nu cred că am fi în stare să le mânuim, dar aruncătorii noştri de suliţe vor lovi de fiecare dată când inamicul va căuta să se folosească prea mult de capacitatea lui de a face săriturile acelea. Rufus, tu eşti cel mai bun la aruncarea suliţei: nu trebuie să ratezi nici o lovitură.

Metellus privi cu atenţie, dintr-un colţ al camerei, exerciţiile de luptă pe care le făceau oamenii săi. Către seară, uşa mare din bronz din capătul sălii se deschise din nou şi doi servitori îşi făcură apariţia aducând mâncarea. Abia atunci dădu semnalul de încetare a antrenamentului şi oamenii se aşezară ca să mănânce şi să se odihnească.

— Care a fost, după tine, motivul pentru care ne-au mutat dintr-un loc în altul după ce ne-au narcotizat, dacă într-adevăr aşa s-au petrecut lucrurile? întrebă Martian.

— Ca să nu fim observaţi în timp ce ne mutau, înfăţişarea noastră atrage imediat atenţia, răspunse Metellus. Trag concluzia de aici că se temeau să nu se încerce din nou eliberarea noastră. Poate că n-am fost uitaţi de cei de afară. Nu sunt pierdute toate speranţele. Să nu ne

pierdem curajul, la urma urmelor trebuie să facem doar ceea ce am fost pregătiţi să facem: să luptăm.

Omul în verde apăru ceva mai târziu şi-i conduse într-o altă încăpere, dincolo de uşa de bronz, unde fuseseră pregătite paturi pentru noapte.

Oamenii se culcară unul după altul şi Metellus ascultă până târziu ce vorbeau în şoaptă, îi văzu pe Martian şi pe Antoninus jucând pe muteşte de-a ghicitul, pe Quadratus plimbându-se de-a lungul pereţilor cu mâinile la spate, pe Balbo trecând lin gresia pe ascuţişul sabiei. Purta mereu gresia aceea atârnată la gât cu un lănţişor de fier, ca pe o amuletă.

Se gândi mult timp la urcuşurile şi coborâşurile de care avuseseră parte în ultimii ani, la felul în care soarta le rezervase mai întâi înfrângerea şi captivitatea, apoi le oferise libertatea, apoi din nou captivitatea şi acum o încercare decisivă, poate ultima. Dar cine putea să ştie? Se gândi că va lupta a doua zi cu gândul la cei pe care îi iubea sau îi iubise şi că nici o altă motivaţie n-ar fi fost mai nimerită. Avea să-şi înfrunte destinul sub ocrotirea strămoşilor, a celor din neamul Acvila care se distinseseră cu toţii în momentele în care erau puse în joc onoarea şi devotamentul faţă de credinţa lor. Lor le cerea ajutor şi protecţie, nu zeilor la care nu se mai ruga încă de când era foarte tânăr. Erau prea mulţi, aproape la fel de mulţi ca oamenii şi pentru el asta însemna că, dacă zeul suprem se ascundea în spatele atâtor chipuri, nu mai merita să-l caute în continuare, în cele din urmă îl fură somnul şi dormi liniştit până la răsăritul soarelui.

Un servitor le aduse micul dejun şi mâncară cu toţii aşezaţi pe jos, discutând liniştiţi, ca şi cum nici vorbă ca aceea să fi fost ultima lor masă.

Metellus se ridică primul şi începu să-şi pună armura, dar Antoninus veni lângă el ajutându-l să-şi încheie platoşa şi pulparele. Apoi îi puse la brâu centura şi-i atârnă teaca sabiei. La sfârşit îi întinse sabia, o armă care trecea din tată în fiu de şapte generaţii, făcută din cel mai bun oţel şi cu mânerul din lemn de stejar. Metellus o vârî în teacă făcând-o să scoată un zăngănit scurt. La sfârşit îşi puse pe cap coiful şi-şi legă sub bărbie panglicile obrăzarelor.

Ceilalţi îşi puneau şi ei echipamentul, ajutându-se unul pe altul şi, când terminară, veni rândul scuturilor să fie sprijinite pe braţ. Erau gata. Septimius sărută amuleta pe care o purta atârnată la gât. Severus, care fusese creştin cândva, îşi făcu rapid şi oarecum pe furiş semnul crucii. Antoninus îşi rezemă fruntea de perete, spunând în şoaptă o formulă de descântec. Apoi, uşa de bronz se deschise şi omul în verde le făcu semn să-l urmeze.

Străbătură un coridor lung, mergând în coloană câte doi, avându-i în frunte pe comandant şi pe cei doi centurioni, în pas cadenţat.

Zgomotul regulat al încălţărilor cu ţinte de fier pe tălpi le dădea curaj. Soldaţi romani în marş: cine i-ar fi putut opri?

Dintr-o dată, o altă uşă se deschise în capătul coridorului şi timp de o clipă fură orbiţi de lumina puternică a soarelui. Se îndreptară către o piaţă scăldată în lumină. Şi plină de soldaţi. Erau două şiruri de soldaţi călare, purtând armuri complete şi arcuri pe umăr. Metellus îi recunoscu pe mercenarii care-i escortaseră până la Luoyang.

Pe măsură ce parcurgeau acel culoar încadrat de soldaţi, vedeau apropiindu-se o intrare impunătoare cu trei uşi, în faţa căreia se auzea o larmă asurzitoare şi se zăreau oameni îmbrăcaţi în negru. Erau alţi oameni care încercau să intre, dar probabil că în arenă nu mai era loc pentru alţi spectatori. Când ajunse în apropierea intrării, Metellus simţi un fior în tot corpul, ca atunci când pornise pentru prima oară la luptă. I se păru ciudat, dar îndată după aceea, rotindu-şi privirile în jur, îşi dădu seama de unde venea acea senzaţie: văzuse doi ochi negri şi strălucitori, o privire pătrunzătoare şi enigmatică. Aceeaşi privire care-l străfulgerase la mănăstire, înainte de a pleca pe drumul prizonieratului: Yun Shan!

O privi şi el cu o tristeţe sfâşietoare, fără să ştie ce mesaj voia să-i transmită fetei, fără a şti dacă prezenţa ei acolo reprezenta o speranţă sau pecetea sfârşitului. În clipa următoare, i se păru că fata încerca să se apropie, dar îndată după aceea o pierdu din vedere.

Contrar aşteptărilor lui Metellus, nu fură introduşi în vasta arenă care se zărea dincolo de poarta aceea mare, ci ajunseră la o intrare laterală, într-un fel de cuşcă de pe o latură a pieţei, de unde puteau privi nestingheriţi prin câteva ferestruici.

Văzură intrând nişte dansatori în minunate costume de mătase, cu fâşii lungi de pânză colorată prinse pe suporturi de lemn pe care le roteau, astfel încât să dea naştere unor încântătoare desene aeriene. Îşi făcură apoi apariţia dragonii de stofă care se răsuceau ca şi cum ar fi fost vii, scoţând chiar fum pe nări.

Locul în care se desfăşura acest spectacol era foarte larg, mărginit pe toată lungimea de tribune în trepte şi avea în capăt o lojă încăpătoare în care se putea zări o persoană îmbrăcată în negru şezând sub un baldachin roşu şi înconjurată de oameni în picioare, îmbrăcaţi şi ei în negru, cu o haină care le acoperea picioarele până la glezne şi având pe deasupra o tunică scurtă cu mâneci lungi.

După ce dansatorii şi dragonii îşi încheiară evoluţiile, apărură nişte luptători care executară o serie de mişcări de prindere şi lovituri de mare efect prin care îi încântară pe spectatori. La sfârşit avură loc dueluri cu săbiile între luptători chinezi şi barbarii din nord, detestaţii Xiong Nu. Duelurile se încheiară aproape toate cu moartea luptătorilor barbari şi Metellus împreună cu oamenii săi observară cu mare atenţie cum foloseau sabia, cum tăceau mişcări înşelătoare, cum loveau şi

cum reuşeau să se ferească de lovituri.

După ce se termină şi ultima luptă, un mongol uriaş luă o ghioagă şi lovi cu toată puterea într-un fel de clopot de bronz. La auzul acelui sunet care răsună în tot oraşul, ofiţerul care-i păzea pe romani îi împinse către o uşă ce dădea înspre curtea interioară. Metellus pricepu că venise clipa aşteptată şi le făcu semn oamenilor săi să-l urmeze.

Se treziră pe neaşteptate în curtea imensă a palatului, înţesată de lume şi Metellus rămase înmărmurit văzând acest spectacol, în timp ce larma se potolea aproape de tot, până când se aşternu o ireală, neliniştitoare tăcere.

Reveni la realitate când Sergius Balbo îi spuse:

— Pe noi ne aşteptau, comandante.

— Asta cred şi eu, răspunse Metellus. Acum petrecerea poate să înceapă.

28

Înaintară către mijlocul acelei mari suprafeţe dreptunghiulare privind în jur, simţind aţintite asupra lor privirile mulţimii. Metellus se afla în mijloc, în dreapta sa Quadratus, Severus, Lucianus şi Antoninus. În stânga Balbo, Publius, Septimius şi Rufus. Cei doi centurioni se aflau în exterior, ca şi cum ar fi comandat unităţi de sute de oameni. Erau ca nişte ziduri ale acelei minuscule armate, ancore pentru acea proră vitează. Antoninus, singurul *optio,* locotenent al lui Balbo, se afla în interior.

Metellus avea în mâini doar cele două săbii: toţi ceilalţi purtau cu mâna stângă scuturile grele, ţinându-le îndreptate lateral astfel încât părea să fie unul singur pentru cel care privea dintr-o parte şi abia vizibile privite din faţă.

Aerul era răcoros, lumina limpede, tăcerea atât de adâncă încât părea absurdă. Romanii se simţeau puţin dezorientaţi de atmosfera aceea pentru că se aşteptau la un adevărat vacarm. Răsună foarte clară vocea crainicului care anunţă:

— Marele nostru binefăcător, prealuminatul Wei, are acum plăcerea să vă ofere un spectacol cum nu v-aţi închipuit niciodată că ar putea exista, un obicei străvechi care a fost mult timp uitat şi aducea un an nou mai bogat şi mai fericit: o luptă rituală în care Fiii Cerului îi înfruntă pe barbarii cei cruzi, duşmani ai Ordinii Supreme din ţara noastră. Aţi văzut cum au fost nimiciţi sălbaticii Xiong Nu de războinicii din garda imperială. Acum veţi vedea zece Diavoli străini, oameni veniţi din îndepărtata ţară Taqin Guo, înspăimântători la vedere, păroşi şi cu ochii rotunzi, purtând armele lor înfricoşătoare, atât de puternice încât au supus toate popoarele din Apus, luptând cu cei mai viteji dintre luptătorii noştri, eroii care ne veghează liniştea şi pacea: Vulpile zburătoare!

Metellus îşi roti privirea în jur, căutând-o pe aceea a lui Yun Shan ca o consolare a ultimului drum, dar nu văzu decât agitaţia mulţimii. Le spuse oamenilor săi:

— Avem soarele în faţă, dar este deja destul de sus şi nu ne va incomoda prea mult. Fiţi gata.

Yun Shan nu-l pierdea din vedere nici măcar o singură clipă. Ochii săi priveau ţintă platoşa minunată a comandantului roman, coiful cu creastă roşie strălucind în soare şi trăsăturile încordate ale feţei sale.

Un glas care venea de lângă ea îi şopti la ureche:

— Prinţesă.

— Tu eşti, Daruma?

Negustorul indian se afla în spatele său.

— Totul este pregătit, prinţesă Yun Shan. Baj Renjie, comandantul gărzii, este, din fericire, alături de noi. A găsit cinci cai-care-asudă-sânge, cele mai rapide animale care există, pentru a-l duce la un loc sigur pe fratele tău. Pentru tine va fi pregătită o barcă ascunsă pe malul fluviului Guandong, imediat după vad. O vreme, toată lumea va fi ocupată să vadă lupta aceasta. Şi micul meu animal este gata să-şi facă datoria. Spune-le prietenilor tăi că trebuie să pornim la treabă: lupta asta nu poate să dureze prea mult.

Yun Shan nu reuşea să-şi dezlipească privirile de ochii comandantului Metellus. Daruma, care se afla acum lângă ea, îşi dădu seama ce se întâmpla.

— Uită-l prinţesă: este un om mort. Nu poţi face nimic ca să-l salvezi.

Yun Shan lăsă privirea în jos şi începu să facă nişte gesturi cu mâinile în dreptul pieptului: semnale pe care cineva putea să le înţeleagă, de partea cealaltă a pieţei, exact în faţa ei. O panglică roşie flutură prin aer pentru o clipă şi prinţesa îi spuse lui Daruma:

— Grupul este pregătit: oamenii se vor afla în locul convenit înainte ca tu să ajungi acolo. Poţi pleca.

— Tu nu vii?

— Mai încolo, răspunse Yun Shan.

Daruma nu mai spuse nimic şi se îndreptă înspre ieşire, în timp ce Yun Shan îşi făcea loc prin mulţimea de spectatori ca să poată ajunge cât mai aproape posibil de cei zece soldaţi care înaintau încet, umăr la umăr. Începu să bată o tobă, ca un tunet, într-un ritm grăbit şi obsedant, apoi tăcu brusc.

Balbo era năduşit tot sub coif.

— De câte ori am asistat la lupte de gladiatori! N-am încercat niciodată să aflu la ce se gândeau oamenii aceia care aveau să moară Acum ştiu.

— Ah, da? răspunse Rufus printre dinţi. Şi la ce se gândeau?

— Că totul pare zadarnic în acest moment şi fără niciun sens.

— În alte ocazii am văzut moartea în faţă.

— Da, dar era altceva. Atunci luptam ca să trăim. Acum luptăm ca să murim.

— Poate că vor doar să se distreze, poate că la sfârşit o să ne lase să plecăm, spuse Septimius.

— De ce ar face aşa ceva? interveni Publius. Moartea este spectacolul cel mai palpitant, la urma urmelor, în orice loc din lume. Şi individul acela de acolo, îmbrăcat în negru, nu pare să fie unul capabil de fapte bune.

— Gata, spuse Metellus. Dacă va trebui să murim, să murim ca nişte soldaţi. În clipele astea nu trebuie să ne gândim la altceva decât la felul în care ne putem cheltui forţele în cel mai bun mod cu putinţă.

Nimeni nu are de unde să ştie ce ne mai poate rezerva destinul. Din păcate, nu avem prea multe suliţe, iar săbiile noastre sunt prea scurte. Nu putem face altceva decât să ne apărăm.

Septimius scoase de sub centură o praştie.

— Eu am păstrat asta, spuse. Desfăcu pumnul şi arătă câteva proiectile din plumb. Şi astea, adăugă el.

— Mai bune decât nimic, aprecie Metellus.

Publius scoase şi el de la brâu două cuţite de aruncat, făcute din două piroane groase de dulgher.

— Şi eu le am pe astea.

Metellus zâmbi văzând acea minunată şi aproape naivă forţă vitală.

— Foarte bine, acum fiţi gata să strângeţi rândurile la ordinul meu.

Abia terminase de vorbit, că din gura unuia dintre dragonii de bronz de sub lojă se auzi un urlet îngrozitor şi în faţa lor ţâşni unul dintre războinicii Vulpilor zburătoare, cu sabia în mână.

Metellus respiră adânc şi scoase şi el sabia din teacă. Şuieratul oţelului care ieşea din teacă răsună tăios în aerul nemişcat.

— Formaţie strânsă, ordonă el şi oamenii traseră săbiile, ridicară scuturile în poziţia de luptă, alcătuind un adevărat zid în faţă şi pe laturi, lăsând să se vadă doar vârful săbiilor. Şi fiţi gata pentru *testudo* dacă ăştia încep să zboare.

Răsună un alt urlet şi un alt războinic sări dintre fălcile celui de-al doilea dragon. Apoi un al treilea, un al patrulea, un al cincilea şi alţii, până când numărul lor ajunse egal cu cel al romanilor: zece contra zece.

— Mă aşteptam la asta, spuse Metellus. Trebuia să fim în număr egal.

Adversarii erau acum foarte aproape şi mânuiau săbiile făcându-le să şuiere prin aer atât de repede încât aproape că lamele lor nici nu se mai vedeau. Apoi, unul dintre ei făcu un salt incredibil de înalt şi, în timp ce ateriza pe pământ, rupse cu picioarele unul dintre catargele laterale care purtau în vârf steagurile imperiale.

Metellus intui pericolul şi strigă exact la timpul potrivit:

— *Testudo*!

Stâlpul se prăvăli asupra grupului său şi i-ar fi strivit, dacă acoperişul de scuturi nu l-ar fi deviat.

— Atenţie! strigă iarăşi Metellus. Picioarele şi mâinile, întregul corp, sunt armele lor cele mai periculoase. Antoninus fii pregătit când pornesc iar în zbor.

Septimius intră în interiorul formaţiei şi îndată ce Metellus ordonă ca aceasta să se oprească, rezemă scutul pe pământ şi începu să-şi rotească praştia pe deasupra capului.

Cercul adversarilor începea să se strângă, loviturile lor cădeau ca o grindină furioasă din toate părţile, neaşteptate şi imprevizibile, şi doar

închiderea totală a careului roman putea să le ofere soldaţilor protecţie.

— Acum vor încerca să intre! strigă Metellus. Fiţi atenţi, fiţi atenţi! Şi încă mai striga atunci când una dintre Vulpi sări şi, poposind pentru o fracţiune de secundă pe umerii unui alt războinic, zbură prin aer.

— Deschideţi! strigă Metellus în aceeaşi clipă. Proiectilul lui Septimius săgetă prin aer şi-l lovi în mijlocul frunţii pe luptătorul chinez care se prăbuşi fără viaţă pe pământ. Formaţia romană se închise din nou ca un arici.

Reacţia Vulpilor zburătoare fu imediată şi furioasă: doi de-ai lor zburară prin aer rotindu-şi săbiile pe deasupra capului, urmărind să se catapulteze în interiorul formaţiei romane, dar, înainte ca ei să ajungă acolo, *testudo* se închise din nou, iar Severus dădu un ordin scurt. Opt pinteni de oţel răsăriră din pielea care îmbrăca scuturile şi ciuruiră picioarele celor doi războinici chiar în clipa în care aterizau. Se prăbuşiră la pământ urlând de durere şi fură ucişi imediat de Lucianus şi de Septimius care îi străpunseră cu săbiile.

După aceea, careul se închise din nou, ermetic.

— Ne descurcăm, băieţi! strigă Metellus. Suntem deja zece contra şapte. Nu cedaţi, staţi umăr la umăr! Proptiţi-vă bine în picioare!

Wei, vânăt la faţă de furie, se întoarse către consilierul său.

— Dacă mai continuă tot aşa, o să se nască o altă legendă despre Diavolii străini. Trebuie să moară de îndată, dar nu toţi.

Făcu un semn şi alţi patru războinici apărură dintre fălcile dragonilor, ţinând în mâini nişte arme nemaivăzute: securi flexibile pe care le roteau prin aer, scoţând un şuierat ascuţit. Într-o clipă se alăturară celorlalţi şapte.

— Au început deja să-şi recunoască înfrângerea! strigă Metellus, încercând să-i îmbărbăteze pe oamenii săi care începeau să obosească. Paisprezece de-ai lor contra zece de-ai noştri. Să ne ţinem bine. Încă îi putem bate!

Vulpile zburătoare schimbară între ei un semn. Sunete scurte, guturale, se auziră printre ei şi, înainte ca romanii să poată reacţiona, cei patru nou veniţi zburau deja pe deasupra lor sfărâmând cu securile rotitoare scuturile înălţate ca protecţie. După ei, alţii se catapultară în interiorul formaţiei împungând cu săbiile, înfrângând până la urmă rezistenţa îndârjită a micului grup al romanilor, făcând ca formaţia până atunci compactă să se destrame în lupte individuale.

Cei care rămăseseră în exterior începură să înainteze în semicerc, rotind în aer săbiile, din ce în ce mai rapid, până când şuierul lor deveni un fel de bubuit surd în tăcerea absolută din imensa arenă. Dar când se aflau de-acum la mică distanţă de romani, se auzi un ţipăt ascuţit ca al unui şoim şi omul îmbrăcat în negru care stătuse până atunci în lojă, între cei doi dragoni de bronz, lăsă să-i cadă de pe

umeri pelerina lungă şi zbură în arenă îmbrăcat doar într-un costum subţire de mătase şi învârtind în mână o sabie cu reflexe albăstrii.

De la postul său de observaţie, Yun Shan simţi un fior de gheaţă pe şira spinării. Wei cobora pe câmpul de luptă ca să conducă atacul Vulpilor zburătoare! Strânse pe sub pelerină mânerul Fulgerului de gheaţă, dar se abţinu: ştia bine că dacă ar fi intervenit, ar fi însemnat sfârşitul.

Apariţia lui Wei păru descărcarea unui fulger: atacul se transformă într-o ploaie cumplită de lovituri: scuturile cedară unul după altul la atacul acelor arme teribile, platoşele începură să cadă sfărâmate de pe trupuri. Vulpile zburătoare îşi coordonau mişcările fulgerătoare ca şi cum se supuneau unui singur creier: o singură minte făcea membrele lor să se mişte încoace şi încolo cu o repeziciune şi o precizie supraomeneşti, săbiile loveau pe nevăzute împungând şi tăind fără încetare.

De data aceasta, mulţimea strigă, explodă într-un vacarm asurzitor ca şi cum se elibera în ea o energie mult timp închistată, ca şi cum o teamă misterioasă ar fi oprit-o până atunci să se dezlănţuie.

Metellus lupta ca un leu, cu trupul acoperit de sânge, cot la cot cu oamenii săi; para şi răspundea la fiecare lovitură, dar era ca şi cum ar fi luptat cu o hidră monstruoasă cu mii de braţe şi mii de săbii. Îl văzu căzând pe Severus, talentatul *faber,* şi pe Publius, după ce înfipsese cu o aruncare formidabilă unul dintre cuţite în umărul unei Vulpi zburătoare. Îl văzu pe Rufus, sicilianul cu părul roşu, spintecat de o lovitură de sabie, căzând în genunchi şi încercând să-şi adune măruntaiele cu mâinile, sub protecţia zadarnică a lui Antoninus, imediat străpuns şi el de o lovitură, după aceea pe Septimius, blondul Septimius, iscusitul vânător şi prăştiaş neînfricat, cu un braţ retezat şi continuând să lupte, urlând ca o fiară rănită, cu sângele ţâşnind ca dintr-o fântână din ciotul rămas, înainte de a fi străpuns de trei săbii în acelaşi timp. Lucianus, rămas fără arme, se repezi asupra unui adversar, înfigându-şi dinţii în umărul lui ca un lup, înainte de a fi străpuns în pântece şi în gât. Martian lăsă să-i cadă sabia din care nu mai rămăsese decât cu mânerul şi dădu să apuce pumnalul, dar fu lovit de mâini şi picioare tari ca nişte pietre şi zgomotul oaselor sfărâmate se uni cu horcăitul său de moarte. Quadratus şi Balbo fură ultimii care căzură: Balbo atins în plin piept de o lovitură ucigătoare de picior şi imediat ţintuit la pământ de o lovitură de pumnal şi, după el, Quadratus lovit din spate şi din lături de patru adversari în timp ce încerca să-l protejeze cu propriul său trup pe camaradul căzut. Se prăbuşi la pământ ca un taur sub cuţitul măcelarului.

Apoi se aşternu din nou tăcerea.

***

Metellus se clătina pe picioare, sleit de puteri. Sângele îi curgea în

valuri din răni: întregul corp era ca o singură pată roşie. Simţea că moartea era o chestiune de clipe, dar în acea dureroasă singurătate timpul părea să se prelungească la infinit. Trebuia să moară, dar nu înţelegea de ce lovitura de graţie nu mai venea. Îşi descheie coiful şi-l aruncă, apoi platoşa care îi căzu la picioare.

La rândul său, Wei lăsă şi el să-i cadă sabia din mână.

Romanul respira cu greutate. Îşi şterse sângele care-i pătrunsese în ochi şi reuşi să întrezărească moartea neagră care-l pândea: tânărul nespus de frumos cu părul ca pana corbului şi cu ochi cruzi care se învârtea în jurul lui de la dreapta la stânga şi de la stânga la dreapta, ca şi cum ar fi vrut să-l doboare doar prin forţa privirilor.

Ajunsă acum foarte aproape, Yun Shan simţea că moartea se apropia de războinicul din Taqin Guo: lovitura tigrului, lovitura secretă transmisă din generaţie în generaţie, care fusese creată de însuşi maestrul Mo. O lovitură atât de rapidă, încât era imposibil de văzut. Simţi că trebuia s-o pareze, absorbindu-i măcar în parte forţa aducătoare de moarte. Yun Shan îşi concentră toată energia spre pieptul războinicului rănit care încă mai strângea în pumn mânerul sabiei. Şi iată că ridică arma ca să lovească, dar Wei se feri, palma sa stângă lovi cu muchia braţul adversarului, care scăpă sabia din mână cu un geamăt de durere. În aceeaşi clipă porni şi faimoasa lovitură, invizibilă, cu dreapta. Yun Shan înţepeni parcă de durere, pentru o clipă dădu ochii peste cap, inima încetă să bată.

Când putu din nou să vadă ce se întâmpla în arenă, Metellus era întins fără suflare pe pământ şi mulţimea îl aclama în delir pe învingător, care urca treptele scării monumentale dintre dragonii de bronz cu fălcile căscate. Wei se întoarse doar pentru o clipă căutând parcă să vadă ceva anume şi Yun Shan înţelese că privea exact în direcţia ei, chiar dacă de la distanţa aceea nu se putea distinge faţa cuiva. Simţea o durere cumplită în piept, dar prinse curaj şi se îndepărtă cu greu, încercând să-şi facă loc printre spectatorii care-l ovaţionau pe învingător.

Din lojă, Wei îşi savura triumful, în timp ce un grup de servitori ridicau trupurile fără viaţă ale luptătorilor căzuţi şi le încărcau pe un cărucior.

— După cum vezi, stăpâne, spuse bătrânul consilier, nu greşeam. Acum, poporul este de partea ta.

Wei dădu din cap, satisfăcut.

— Bine, răspunse. Ştii ce trebuie să faci acum.

Consilierul făcu semn unui ofiţer al mercenarilor manciurieni să se apropie, îi şopti ceva la ureche şi omul plecă în grabă.

***

Uriaşul elefant se năpusti furios înainte îndemnat de un *mahut* indian, în timp ce Daruma privea atent ce se întâmplă de după colţul

unei case. Fruntea şi colţii întăriţi cu fier ai animalului izbiră zidul de cărămizi din faţa lor şi făcu o spărtură largă. Îndată după aceea, câţiva oameni de-ai Lotusului Roşu pătrunseră prin breşă ajungând în faţa lui Dan Qing, care fu uluit şi dezorientat în faţa acestei surprize. Legară două frânghii de belciugele zdravene la care prinţul era legat şi îndemnară din nou elefantul, care se dădu înapoi şi le smulse din perete.

În clipa următoare, Dan Qing se afla în şaua unui cal şi pornea într-un galop nebunesc urmat de oamenii care-l eliberaseră. Între timp, Baj Renjie împreună cu câţiva soldaţi ţineau piept gărzilor care alergaseră la faţa locului şi dădeau alarma. Daruma văzu de la postul său de observaţie că o ceată de cavaleri manciurieni venea în galop dinspre curtea palatului în care avea loc lupta şi-şi dădu seama că-l văzuseră fugind pe Dan Qing. Trebuia să-i oprească în vreun fel, chiar dacă prin aceasta ar fi tăiat calea de retragere a lui Baj Renjie şi a oamenilor lui care blocau gărzile şi acopereau fuga prinţului. Duse două degete la gură şi fluieră. Îndată după aceea o turmă de cămile şi de catâri fu mânată în stradă, împiedicând total trecerea. Călăreţii manciurieni încercară în toate felurile să-şi facă loc, dar imediat sosiră şi alte animale care ocupară tot locul liber dintre case.

Dan Qing şi tovarăşii săi de la Lotusul Roşu dispărură la capătul străzii, Baj Renjie prins în capcană împreună cu câţiva din oamenii săi, fu capturat şi dezarmat. Daruma, lipit de zidul care-l ascundea, oftă. Nu avusese de ales şi acţionase în ultima clipă. Dacă mai zăbovea puţin planul pentru eliberarea lui Dan Qing ar fi eşuat.

***

O pasăre nocturnă de pradă, poposită pe un trunchi uscat de copac, scoase un ţipăt scurt, după care se ridică în zbor, speriată de apropierea unui car. Dispăru în beznă într-o fluturare tăcută a aripilor.

Cei doi oameni din car traseră de hăţuri şi catârii se opriră. Coborâră şi deschiseră portiţa neîncuiată a cimitirului pentru străini, unde o groapă mare, proaspăt săpată aştepta cadavrele Diavolilor străini. Atârnară felinarul de creanga unui copac, apoi, apucându-i de umeri şi de picioare, îi târâră până pe marginea gropii, aşezându-i unul lângă altul. Se opriră ca să-şi tragă răsuflarea şi, în timp ce-şi întindeau braţele obosite, o apariţie fantomatică îi făcu să încremenească. Un războinic cu faţa acoperită şi cu o legătură roşie pe braţ se afla în faţa lor cu sabia scoasă din teacă. Oamenii schimbară între ei o privire complice şi se întoarseră ca s-o ia la fugă, dar capetele lor retezate se rostogoliră pe fundul gropii, în timp ce trupurile încă mai făceau câţiva paşi, purtate de inerţie.

Războinicul îşi descoperi faţa, scoţând la iveală nişte trăsături feminine delicate şi scoase un oftat prelung, se aplecă peste trupurile nemişcate ale romanilor, îi răsturnă unul după altul cu faţa în sus şi se

opri atunci când ajunse la cel care-i condusese în lupta aceea îngrozitoare şi disperată. Puse palma în dreptul inimii, apoi pe o venă de la gât şi lăsă bărbia în piept într-un gest deznădăjduit.

Rămase nemişcată câteva clipe, dar simţi o respiraţie slabă şi o voce abia auzită şopti:

— Yun Shan…

Fata ridică brusc privirile şi-l văzu pe străin rotindu-şi privirile şi căutând să vadă corpurile ciopârţite ale camarazilor căzuţi.

— Soldaţii mei, fraţii mei… jurasem că mă voi întoarce cu ei acasă, dar i-am dus la moarte…

Yun Shan simţi că ochii i se umplu de lacrimi.

— Trăieşti, spuse ea mângâindu-i faţa tumefiată. Eşti viu…

Metellus o îmbrăţişă şi timp de o clipă se lăsă mângâiat de căldura trupului ei.

Yun Shan îl privi în ochi.

— N-avem nici o clipă de pierdut. Sus, încearcă să te mişti: trebuie să plecăm de aici.

Îl ajută să se ridice şi îl susţinu în cei câţiva paşi pe care trebuiau să-i facă până la car. Acolo îl aşeză întins pe spate şi-l acoperi cu zdreanţa însângerată în care fuseseră învelite cadavrele.

Sosea în momentul acela cioclul care trebuia să îngroape morţii, dar, înainte să fie observat, se piti în spatele unui tufiş, tremurând de frică.

Pentru o clipă, fata păru să simtă prezenţa unei persoane străine, aşa că luă felinarul şi privi în jur cu sabia pregătită în mână, dar nu văzu nimic suspect. Luă bereta unuia dintre căruţaşi, îşi aruncă mantia pe umeri şi îndemnă catârii să pornească.

Carul se puse în mişcare clătinându-se şi scârţâind din toate încheieturile, dispărând în scurt timp în bezna nopţii.

Putând din nou să răsufle în voie, cioclul o luă la sănătoasa ca să spună autorităţilor că o fată înarmată cu sabie, omorâse doi oameni vii ca să ducă undeva un mort. Unii îl considerară nebun. Se găsi, însă, cineva care să-l ia în serios.

29

Baj Renjie fu condus pe înserat în faţa regentului Wei, escortat de o duzină de mercenari manciurieni. Primul lucru pe care-l putu vedea fură uneltele de tortură şi gândindu-se la iscusinţa călăilor de a-i face pe arestaţi să sufere dureri atroce, începu să tremure. Ştiind foarte bine că se afla în mâinile unui inamic extraordinar de inteligent şi incredibil de crud, a unui om care ura lumea întreagă pentru ceea ce suferise el însuşi, în adâncul sufletului său era cuprins de un adevărat vârtej al spaimei pe care încerca să şi-o stăpânească în fiecare clipă ca să nu cadă în genunchi şi să ceară îndurare.

— Încotro au luat-o? întrebă eunucul.

Baj Renjie trase adânc aerul în piept, apoi spuse pe nerăsuflate:

— Nu pot să-ţi spun nimic mai mult decât ştii deja şi tu.

— Atunci, înseamnă că s-au îndreptat către Li Cheng.

Baj Renjie nu răspunse.

— Dar cum se ajunge la Li Cheng? întrebă la fel de calm eunucul.

Baj Renjie îşi putea închipui foarte bine ce monştri se cuibăriseră pe fundul mocirlei aparent liniştite din sufletul său. Îşi luă inima în dinţi şi răspunse:

— Nu ştiu aşa ceva şi chiar dacă m-ai supune la torturi nu ţi-aş putea spune ceea ce nu ştiu. Nimeni dintre cei care nu sunt membri iniţiaţi ai Lotusului Roşu nu ştie unde se află Li Cheng.

— Nu-ţi bate joc de mine, îl puse la punct Wei. Chiar dacă nu ştii unde este Li Cheng, sunt sigur că ai cunoştinţe printre cei din Lotusul Roşu.

— Sigur că da. Dar niciunul dintre ei nu mi-a spus vreodată ceva despre ascunzătoarea lor. La fel cum nici Vulpile tale zburătoare nu spun nimic dacă sunt prinşi.

Wei lăsă capul în jos şi numai faptul că-şi ascundea faţa îl nelinişti cumplit pe Baj Renjie. Încerca să-şi închipuie ce expresie putea să aibă chipul regentului când avea să ridice din nou fruntea. Dar, în clipa aceea, intră unul dintre soldaţii săi şi, după ce se înclină cu respect, îi şopti ceva la ureche.

Wei îşi înălţă fruntea şi îndreptă către ofiţerul lui Dan Qing o privire de gheaţă.

— Trupul adversarului pe care eu l-am învins în arenă a fost furat şi doi servitori credincioşi ai ţării au fost decapitaţi fără milă, în timp ce voiau să-i îngroape astă-noapte pe acei barbari viteji… Ai putea să-mi spui de ce s-a întâmplat aşa ceva?

Baj Renjie îl privea înspăimântat, în timp ce călăul înainta cu un pas la fiecare frază pe care o pronunţa Wei.

— După toate probabilităţile, asta înseamnă că, din păcate, barbarul nu era mort. Altfel, de ce l-ar fi luat de acolo? Ben Renjie nu reuşi să-şi ascundă un gest de spaimă. Te înţeleg, continuă eunucul. Prinţul tău preferă să aibă mai multă încredere într-un străin, un barbar venit de departe decât în tine. Nu-i aşa? Mi s-a spus că-l priveai cu invidie când călărea în dreapta lui Dan Qing, în locul acela de onoare. Şi am mai auzit chiar că străinului i s-a permis să nu se mai încline în faţa prinţului: este o favoare de neconceput în lumea noastră.

— Greşeşti, lucrurile astea nu mă interesează. Eu…

— Este de înţeles. Tu i-ai fost întotdeauna credincios. Cine ştie… poate ai avut chiar un gând, un vis în adâncul sufletului tău de vechi soldat credincios. Visul că ţi-ar putea-o da de soţie pe Yun Shan… De ce nu? Cine n-ar dori să se bucure de trandafirul acela înmiresmat, de steaua aceea a dimineţii? La urma urmelor, erai singurul pe care el putea conta. Să nu-mi spui că nu sperai la aşa ceva… Şi, deodată, apare acest demon străin şi-ţi ia locul. Nu aşa s-a întâmplat? Iar ea – pentru că ea trebuie să fie - pleacă în căutarea corpului său ciopârţit, înfruntă un pericol de moarte ca să-i salveze viaţa. Şi nu se ştie dacă nu cumva a şi reuşit… Călăul se oprise şi acum îl privea cu ochi fără nici o expresie, ca o statuie. Eu, însă, aş şti să te apreciez cum se cuvine, dacă m-ai ajuta. Priveşte-mă, uită-te în ochii mei şi spune-mi că nu ţi-ar păsa dacă aş gândi astfel.

Baj Renjie îl privi şi ochii lui i se păreau ca a unei cobre, se simţea învăluit de privirea aceea, aproape golit de orice putere de a reacţiona.

— Cum se ajunge la Li Cheng? întrebă din nou eunucul.

Baj Renjie şovăi câteva clipe, apoi răspunse:

— N-aş putea să-ţi spun decât ce se zvoneşte: se spune că ar fi un loc greu accesibil, se pare că se poate ajunge mergând pe firul râului Liao Ho, dar bărcile care au încercat să ajungă acolo au dispărut cu totul în toiul nopţii. Se spune că doar păsările se pot aşeza pe acoperişurile din Li Cheng.

Wei închise ochii pe jumătate.

— Doar păsările. Poate că ai dreptate. Poate că asta este soluţia.

Făcu un semn cu mâna şi călăul se retrase în tăcere, împreună cu ajutoarele sale, dispărând în ungherele întunecate ale sălii. Eunucul rămase ţeapăn, ca şi cum ar fi fost cuprins de o durere neaşteptată sau de un gând, sau poate ar fi fost supus de puterea unui demon. Marea sală, cufundată în penumbră, fu străbătută de o vibraţie ciudată care crescu devenind un clinchet argintiu, slab şi abia auzit, apoi, treptat, ceva mai tare, de parcă ar fi fost adus de vântul dinspre apus care trecea pe sub arcadele porticului exterior.

***

Yun Shan privea micile amulete din bronz atârnate pe o sfoară

deasupra uşii de la intrare. Scoteau un clinchet delicat la fiecare adiere şi-l şopteau vântului care îl ducea mai departe.

În spatele său răsună o voce.

— Vino înăuntru, copilă, intră la adăpost… plouă.

Yun Shan, aşezată pe treptele din faţa intrării, răspunse fără să se întoarcă:

— Ce spui, doică? Este lună plină şi cerul este senin.

Bătrâna veni lângă ea: chipul său era de culoarea lutului ars, ochii ca nişte crăpături, părul cărunt adunat într-un conci la ceafă.

— Plouă cu o aură rea, spuse ea. O simt. Repede, îţi spun, grăbeşte-te!

Yun Shan trecu pe sub sfoara cu amulete şi se duse să se aşeze lângă vasul de aramă plin cu cărbuni care dădeau în încăpere o căldură plăcută şi o lumină difuză. Se aşeză pe călcâie şi privi în ochii bătrânei.

— O să trăiască? întrebă.

— Am făcut tot ce am putut, răspunse doica.

— Ajută-mă Shi Wanli, nu vreau să moară.

— A luptat cu Vulpile zburătoare şi cu eunucul Wei în arenă, fără să aibă niciun pic de experienţă, răspunse bătrâna. Şi vorbele ei sunau ca o condamnare la moarte. Este greu să rămâi în viaţă după aşa ceva. Are multe oase sfărâmate. Chiar dacă va rămâne în viaţă, va fi un schilod, nu un bărbat.

Ochii lui Yun Shan înotau în lacrimi.

— L-am văzut luptând cu un curaj atât de disperat, apărându-şi camarazii cât putea de mult… Eu… am preluat asupra mea o parte din loviturile care-l ţinteau pe el.

Şi, în timp ce vorbea, îşi dezveli pieptul arătându-i o pată vânătă între sânii de un alb imaculat.

Bătrâna făcu ochii mari.

— Ai folosit pentru el energia inimii ascunse… Aşa ai făcut, nu?

Yun Shan dădu din cap afirmativ.

— Nu trebuia, spuse Shi Wanli. Energia aceea ţi-a fost dată doar ca să-ţi salveze viaţa dacă n-ai mai fi avut nici o altă soluţie. Vor trece ani buni până când o vei putea acumula din nou, înţelegi? Ani de lungi meditaţii şi disciplină aspră.

— Nu-mi pasă. Nu-l puteam lăsa să moară.

— Este un barbar, străin de noi. Fii atentă la ce faci.

— De ce?

— Pentru că va pleca şi-ţi va sfâşia sufletul. Dacă se va mai vindeca vreodată, va pleca.

— S-ar putea, dar poate că nu va pleca. Tu m-ai văzut, doică. Crezi că sunt de lepădat?

Bătrâna suspină.

— Oricare pretendent ar plăti cu toate bogăţiile sale ca să te poată admira măcar pe ascuns fără veşmintele care-ţi ascund frumuseţea, fiica mea… dar trecutul unui om pe care nu-l cunoşti poate fi un abis fără fund.

Se auzi un geamăt. Yun Shan se ridică şi se grăbi către camera alăturată, unde Metellus zăcea pe o rogojină întinsă pe podea. Se trezise şi respiraţia îi era ca un horcăit de durere. Era gol, cu un braţ şi un picior prinse între beţe de bambus. Corpul îi era plin de răni pe care Shi Wanli le cususe una câte una cu un fir de mătase. Buzele îi erau strivite şi acoperite de coji de sânge uscat. Ochii erau umflaţi şi aproape închişi, pe pometele drept avea o umflătură vânătă înspăimântătoare. Membrele păreau dezarticulate. Era ca morman de carne dureroasă, aproape de nerecunoscut.

— Tu eşti? şopti bărbatul.

Fata se apropie, căutându-i privirea.

— Sunt Yun Shan.

— Învăluită în nori… *sicut luna,* la fel ca… luna, spuse Metellus în şoaptă.

— Ce ai spus?

— Am vorbit pe limba mea, răspunse el.

— Şi tu? Care este numele tău?

— Marcus… Metellus… Aquila. În limba ta mi se spune Xiong Ying, reuşi să spună şi leşină de efortul prea mare pe care-l făcuse.

— Acvila mândră… suspină Yun Shan, atingându-i braţul cu degetele, dar cu aripile sfărâmate.

Pe măsură ce treceau zilele, Shi Wanli se arăta tot mai neliniştită şi îngrijorată. Din când în când, cobora în satul din apropiere ca să cumpere provizii şi să aştepte vreun mesaj sau un semnal, făcând întotdeauna acest drum la adăpostul întunericului ca să nu fie văzută de nimeni. Într-o noapte se întoarse în grabă, mai devreme decât de obicei.

— În sfârşit, spuse ea de îndată ce intră în casă, persoana pe care o aşteptai a sosit. Veţi pleca la drum chiar în noaptea asta. Să ne grăbim, aura aceea rea devine tot mai puternică, o simt.

Yun Shan tăcu câteva clipe, apoi spuse:

— Ajută-mă să-l urc în car. O să-l târâm până în prag, pe rogojină, şi acolo o să-l urcăm în car. O să mâni tu catârul până la vad. Eu am să merg înainte, ca să mă asigur că drumul este liber şi, poate, ca să întâlnesc un prieten în caz că a sosit şi el.

— Atunci să nu mai zăbovim, spuse Shi Wanli. Orice clipă pierdută s-ar putea să ne fie fatală.

Yun Shan dădu din cap şi se apropiară împreună de rănit. Începură să târască amândouă pe podea rogojina pe care zăcea Metellus, până la uşa de la intrare; Yun Shan înhămă catârul la car şi-l făcu să se dea

înapoi până când platforma de scânduri a vehiculului ajunse la nivelul pragului. Târâră rogojina în car şi-l înveliră pe Metellus, încă inconştient, într-o pătură de lână. Shi Wanli urcă în car, iar Yun Shan încălecă şi porni înainte prin pădurea de stejari care începea din faţa casei şi se continua după aceea cu o luncă plină de sălcii ce ajungea până la malul râului. Yun Shan îşi struni calul şi se opri atunci când văzu scânteierea argintie a apelor printre sălcii.

Descălecă şi aşteptă, observând cu atenţie malul celălalt. După o vreme, auzi în faţa ei un zgomot uşor de ramuri strivite şi ţipătul unei bufniţe. O dată, de două ori, de trei ori. Încălecă şi porni să traverseze râul prin vad împroşcând în jur un nor de stropi de argint.

— Yun Shan… o întâmpină o voce cunoscută.

— Daruma!

— Mulţumesc Cerului că eşti teafără. Străinul ce face?

— Trăieşte. Mai mult nu pot să-ţi spun.

— Deja este mult. Nimeni n-a mai rămas în viaţă, după o luptă cu Wei.

— Mi-ai adus ce mi-ai promis?

— La ora asta, barca ar trebui să fie ancorată acolo, după cotitura aceea a râului. Am lăsat treaba asta în mâinile unor oameni de mare încredere. Voi aştepta cât este nevoie. Dacă nu te mai întorci, înseamnă că totul a mers bine şi cobori deja pe râu.

— Bine. Îţi mulţumesc. În felul acesta va avea o posibilitate de a scăpa cu viaţă. Zdruncinăturile unei călătorii pe uscat l-ar fi ucis.

— Nu trebuie să-mi mulţumeşti. Îl cunosc pe Xiong Ying de mai mult timp decât tine.

— Cum te-aş putea răsplăti?

— Salvându-i viaţa.

— Aşa am să fac. Nimic altceva?

— Şi ducând din partea mea un salut prinţului Dan Qing, fratele tău.

— Nu-mi este prea uşor să fac asta. Fratele meu mi-a provocat, şi nu numai mie, răni adânci, greu de vindecat.

— Iar acest salut va fi un prilej de a vă împăca. A trecut mult timp de atunci. Şi el a suferit mult din cauza prizonieratului şi depărtării de casă. Are nevoie de tine şi are nevoie de prieteni. Dar acum grăbiţi-vă, înainte de a fi descoperiţi. Oamenii lui Wei sunt pe urmele voastre.

Shi Wanli sosi şi ea în scurt timp. Yun Shan îşi legă calul de o salcie, apoi se urcă în car alături de doică. Calul necheză, încercând să vină după ea.

— Iartă-mă, Răsuflare-de-foc, spuse Yun Shan îndemnând cu biciul catârul înhămat la car.

Trecură prin vad până la locul în care era ancorată barca. Îl aşezară pe Metellus pe fundul micii ambarcaţiuni, luară un urcior cu apă de

izvor şi un sac cu provizii.

Yun Shan dădu un semnal lui Daruma că totul mergea bine, apoi o strânse în braţe pe doică.

— Ai grijă de Răsuflare-de-foc, îi spuse.

— Aşa am să fac. Fii liniştită, răspunse Shi Wanli şi trase de hăţurile catârului ca să se întoarcă acasă.

Yun Shan dădu să dezlege frânghia care ţinea barca ancorată la mal, când auzi paşi în urma sa şi trase fulgerător sabia din teacă. În faţa ei apăru un bărbat neînarmat care ţinea în mână o colivie.

— Daruma a uitat să-ţi dea asta, spuse. Este un dar pentru prinţ. Şi-i întinse colivia care avea înăuntru un porumbel.

Yun Shan o luă, apoi urcă în barcă şi începu să vâslească.

Din locul în care se afla, Daruma putu vedea cum barca apărea de după cotul râului şi era purtată la vale de curent, îndepărtându-se lin pe cărarea argintie lăsată de lună peste ape.

O mai însoţi cu privirea până dispăru după un alt cot al râului. Abia atunci respiră uşurat şi plecă.

***

Când se lumină de ziuă, Yun Shan putu să-l privească mai bine pe al doilea pasager al său: porumbelul închis într-o colivie de argint lucrată cu mare măiestrie. Într-un bileţel prins în partea de sus scria că era un cadou pentru Dan Qing. Zâmbi. Fiinţa aceea nevinovată avea s-o mai facă să uite de îngrijorarea sa permanentă.

Prin faţa ochilor ei defilau privelişti încântătoare: traversa suprafaţa unui lac din care răsăreau o sumedenie de insuliţe, unele doar puţin ridicate peste nivelul apei, altele mai înalte şi cu margini abrupte, toate acoperite de o vegetaţie deasă şi viguroasă. Fiecare dintre aceste insuliţe se oglindea în apa limpede dând naştere unui joc de imagini care se înmulţeau în mii de faţete pe măsură ce barca înainta pe oglinda liniştită a lacului, purtată de un curent abia simţit. O ceaţă uşoară se ridica în momentul acela din lac învăluind fiecare siluetă, fiecare contur, într-un fel de aură unduitoare.

Barca aluneca tăcută şi, de fiecare dată când trecea prin apropierea uneia dintre insule, era salutată de strigătele cormoranilor care se ridicau în zbor plecând în căutarea hranei.

Yun Shan urma curentul prin mişcări uşoare din vâsle şi se întorcea mereu să-l privească pe tovarăşul său de drum, care zăcea fără cunoştinţă, pradă febrei, pe fundul bărcii. Din când în când înmuia o batistă în apă şi-i umezea fruntea şi tâmplele. Uneori Metellus deschidea ochii şi-i spunea câte un cuvânt, dar în privirea lui se citea neliniştea: poate că printre reflexele mişcătoare ale apei întrezărea chipurile însângerate ale camarazilor săi ucişi.

Urmau după aceea tăceri lungi întrerupte doar de clipocitul vâslelor care se afundau lin în apă şi de gânguritul liniştit al porumbelului în

colivia sa de argint.

Plutiră astfel timp de trei zile, traversând mai întâi lacul şi coborând din nou pe firul râului, care devenea din ce în ce mai larg datorită numeroşilor afluenţi întâlniţi în cale. Mai întâlneau câteodată şi alte bărci, de pescari sau poate de negustori, dar de la o vreme nu se mai vedea nici ţipenie de om pe ape. Râul deveni ciudat de pustiu şi de mai multe ori Yun Shan avu senzaţia precisă că era supravegheată de priviri ascunse printre copacii deşi care acopereau malurile. Metellus nu se trezea decât rareori şi cerea de fiecare dată apă.

În seara celei de-a patra zile, se opriră la poalele unui perete de stâncă foarte înalt, acoperit de o vegetaţie agăţată în crăpăturile pietrei, străbătut de vinişoare subţiri de apă care brăzdau suprafaţa rocilor şi, căzând în apa râului, răspândeau în jur un adevărat concert de sunete diferite, în funcţie de cantitatea de apă a fiecăruia: clipoceli blânde, gâlgâituri, fâsâituri, însoţite deseori de foşnetul mai tulbure al apei care, scurgându-se în râu, se strecura printre crengile şi frunzele atâtor plante.

Înspre apus, acolo unde apele întâlneau orizontul, soarele asfinţea incendiind râul şi norii de pe cer, care călătoreau alene să-şi întâlnească enigmaticul destin din depărtări. Yun Shan se duse lângă peretele de stâncă, acolo unde curentul era foarte slab, scoase de la cingătoare un ghem de mătase roşie şi-l lăsă să se desfăşoare în apă şi să formeze un fel de dâră colorată care se întinse pe apă ca un firişor de sânge.

Metellus deschise ochii şi o văzu făcând acea operaţiune ciudată. Avu puterea să întrebe doar:

— Ce facem acum?

— Nimic, răspunse Yun Shan. Aşteptăm.

Şi aşteptară până când văzură apărând, printr-o perdea de aburi albăstrii, luna plină, enormă, care se ridica încet, ca un felinar magic, pe deasupra acelei privelişti parcă ireale.

Apoi, un nor venind dinspre răsărit acoperi discul lunii şi suprafaţa râului se transformă într-o întindere plumburie. Ţipătul unei păsări nocturne de pradă răsună pe neaşteptate deasupra călătorilor şi porumbelul, înspăimântat, începu să bată din aripi încercând să iasă din colivie. În aceeaşi clipă se auzi un plescăit puternic şi neaşteptat: patru fantome ţâşniră din apă şi săriră în barcă, două la prora şi două la pupa. Metellus nu reuşi să distingă decât nişte siluete de pe care şiroia apa, membre ca de oţel care se mişcau cu o îndemânare extraordinară, corpuri fără greutate care păreau să atingă doar în treacăt suprafaţa apei. Purtau o fâşie de pânză roşie strânsă în jurul şoldurilor şi în mână o lamă ascuţită, care reflecta sclipirile apei cu fulgere de argint.

Yun Shan duse mâinile împreunate la piept şi se înclină în faţa lor

în semn de profund respect. Nimeni nu scotea niciun cuvânt.

Metellus auzi şi nişte zgomote: de fier scrâşnind pe piatră şi, după aceea, trosnete metalice. Simţi cum barca se clatină puternic şi, după aceea, inconfundabilul zgomot apei care picură: barca părăsise suprafaţa apei, ridicată de funii fixate pe margini şi trasă de un scripete din vârful stâncii, iar acum se legăna în aer. Luna ieşi din nori şi în lumina ei Metellus văzu peretele de piatră, acoperit de tufe, de plante agăţătoare, de copăcei care creşteau parcă suspendaţi în gol, trecând prin dreptul ochilor lui pe măsură ce barca urca. Văzu, sau auzi, păsări trezite din somn luându-şi zborul cu fâlfâit de aripi şi părăsindu-şi cuibul la trecerea prin dreptul lui a acelui obiect care plutea atât de ciudat în afara elementului său natural.

La un moment dat, barca se opri din urcuş, fu deplasată într-o parte şi se aşeză lin pe o platformă din vârful stâncii. Cei patru războinici coborâră, alţii se apropiară cu o targă făcută din tulpini de bambus şi-l mutară pe străinul rănit. Totul fu luminat de torţe şi prinţul Dan Qing îşi făcu apariţia.

— Surioară, spuse el de îndată ce dădu cu ochii de Yun Shan.

Fata lăsă capul în jos şi nu rosti niciun cuvânt.

— Am aşteptat mult timp un asemenea moment. În toţi anii aceştia am visat la clipa în care te vei arunca în braţele mele… dar… te înţeleg. Te rog, nu-ţi fereca inima şi acordă-ţi timpul necesar ca să înţelegi. O să înţelegi că, dacă am greşit, am făcut-o crezând că iau o hotărâre dreaptă. Totuşi, am impresia că există un motiv pentru care Cerul ne-a adus împreună în acest loc, după atâţia ani de despărţire. Dădu cu ochii de Metellus. Xiong Ying! exclamă.

— Prinţe, reuşi să răspundă Metellus şi încercă instinctiv să se ridice într-un cot, dar căzu pe spate cu o strâmbătură de durere.

Yun Shan luă colivia de argint şi i-o dădu fratelui său.

— Un dar din partea lui Daruma.

— Un dar… Dan Qing zâmbi. Ca şi cum n-ar fi făcut destul până acum. Omul acela m-a eliberat din captivitate când nu mai aveam deja nici o speranţă.

— A făcut-o cu preţul vieţii multor oameni, spuse Yun Shan.

Fratele ei nu spuse nimic. Dădu însă ordin oamenilor ca Metellus să dus imediat acolo unde cineva trebuia să-l aibă în grijă. În timp ce rănitul era transportat, văzu pata de sânge care se scursese pe fundul bărcii şi apoi privirea cu care sora sa îl urmărea până ce dispăru în întuneric.

Merse şi el acolo unde era dus Metellus. Un grup de călugări se şi adunase deja în jurul romanului. Unul încălzea apă, altul ţinea pe foc, într-un vas din bronz, o substanţă de culoare închisă. Alţii pregăteau bandaje, instrumente chirurgicale, beţe de bambus.

Dădură la o parte pătura cu care fusese învelit Metellus şi care în

unele locuri se lipise de sângele închegat, aşa că unele răni începură să sângereze din nou. Pe chipul lui Dan Qing apăru o expresie îndurerată la vederea corpului masacrat al lui Xiong Ying. Se uită întrebător la chirurgi.

— Cine i-a cusut rănile a făcut ca şansele de a fi salvat să crească destul de mult, spuse unul dintre ei, dar trebuie să mai treacă prin încercări foarte grele, chiar în noaptea asta, în condiţiile în care se află, de slăbiciune aproape de limită. Pe de altă parte, nu avem de ales. Dacă mai aşteptăm, înseamnă să-l condamnăm la moarte sigură.

— Bine, atunci faceţi ce trebuie, le spuse Dan Qing.

Unul dintre ei se apropie de un dulăpior şi scoase de acolo o cutiuţă lunguiaţă de argint, o deschise şi ieşiră la iveală o mulţime de ace extrem de subţiri. Metellus le văzu şi-şi strânse maxilarele pregătindu-se să îndure alte dureri. Ştia dintr-o îndelungată experienţă cum acţionau chirurgii militari, dar Dan Qing îi zâmbea, ca un prieten care vrea să-i dea curaj.

— Să începem, spuse chirurgul. Mai întâi trebuie să izolăm centrele durerii.

Luă acele, unul după altul, şi începu să le înfigă în diferite puncte ale acelui corp atât de chinuit. Erau înfipte destul de puţin sub piele, cu gesturi precise şi sigure, astfel încât în scurt timp o adevărată pădure de ace argintii desena contururi misterioase.

După o vreme, chirurgul făcu un semn şi unul dintre ajutoare, fără să fie văzut, apropie flacăra unei lămpi de talpa lui Metellus, care nu avu nici cea mai mică reacţie. Chirurgul fu mulţumit de rezultat, luă o cană din mâna altui ajutor şi o apropie de buzele pacientului.

— Bea, îi spuse Dan Qing. Este foarte amar, dar te va ajuta să te cufunzi într-un somn adânc. N-o să simţi nici o durere.

Metellus bău încet fiertura aceea, mai amară decât fierea, şi se lăsă pe spate. Mai văzu câteva clipe chipurile oamenilor aplecaţi deasupra lui, apoi nu se mai întâmplă nimic.

30

Din acel moment, Metellus intră într-o stare mentală cum nu mai cunoscuse niciodată în viaţă. O dimensiune vagă, difuză, asemănătoare cu un vis, dar mai profundă, câteodată conştientă, alteori neavând nici o legătură cu toate lucrurile reale pe care le cunoscuse de-a lungul anilor. Crezu că murise şi că acel soi de suflet plăpând pe care mai reuşea să-l perceapă aparţinea lumii de dincolo de moarte. Un Hades fără zeităţi, populat doar cu fantome.

Primele care îşi făcură simţită prezenţa fură cele ale camarazilor săi căzuţi în lupta aceea feroce cu adversari invincibili. Îi ieşeau în cale cu chipul lor însângerat şi greu de recunoscut din cauza loviturilor, cu membrele ciuntite, cu măruntaiele atârnând şi apoi dispăreau ca un nor de ceaţă risipit de vânt, fără a rosti niciun cuvânt şi fără a răspunde la chemările lui. Dar îşi dădea seama că toţi cereau răzbunare şi de aceea apăreau în mintea lui dezorientată, dar capabilă totuşi să-şi păstreze amintirile. Umbre chinuite ale unor oameni care nu avuseseră parte de împlinirea unei promisiuni de întoarcere şi nici măcar de ritualul funebru pe care-l meritau.

Şi apoi umbra Cleliei, fantasmă blândă, mai micuţă decât fusese în realitate, aproape o copiliţă, care îl privea trecând prin faţa ei, îl mângâia cu privirea aceea a ei de soţie iubitoare şi credincioasă. Părea că ar fi vrut să-i spună ceva: uneori gura ei se mişca, dar nu scotea niciun sunet. Iar el striga, îi rostea plângând numele. Zadarnic.

Ea dispărea în neant.

Uneori i se părea că se află pe punctul de a înţelege, de a fi la un pas de o revelaţie. Dar ce fel de revelaţie? A sensului vieţii, poate, sau a sensului morţii, dar senzaţia aceea se învârtea ca într-o spirală din ce în ce mai iute, până când se transforma într-o bulboană care o absorbea către înaltul cerului precum o frunză galbenă în bătaia unui vânt rece de toamnă.

Ar fi vrut să audă sunete de care îi era dor, vocea fiului său, pe care şi-o imagina mult schimbată după tot timpul acela care se scursese, dar nu reuşea… nu reuşea! Se gândi că era poate un semn bun: acela că Titus trăia şi, prin urmare, nu putea să-i apară în Hades. În acelaşi timp, îi simţea lipsa şi-şi dădea seama – asta da – că nu-l va mai vedea şi auzi aşa cum era obişnuit să-l vadă şi să-l audă cândva. Că senzaţiile acelea atât de intense şi profunde care îl făceau să se simtă cu adevărat tată nu le va mai trăi niciodată.

În asemenea condiţii, timpul nu mai avea niciun sens: nu era nici lumină, nici umbră, nici zi, nici noapte, nimic nu-i dădea posibilitatea să simtă cum se petrecea un eveniment oricare ar fi fost el, să

perceapă o durată, un sfârşit sau o întrerupere. Singura senzaţie care îi amintea de existenţă era un parfum: uşor, aproape permanent. Care uneori părea să fi dispărut, dar în scurt timp se întorcea şi punea din nou stăpânire pe el. Dar, pentru că nu-l putea asocia cu vreo fiinţă sau imagine sau idee, ajunsese la concluzia că trebuia să fie parfumul lumii de dincolo de moarte.

Pajiştea cu crini de pădure? I se părea că o vede aievea: tulpini lungi, mlădioase, având în vârf un buchet de flori albe, întinse cât vezi cu ochii în toate direcţiile, fără orizont, fără hotare, însufleţite parcă de un fior tainic, poate al zefirului sau poate al unei lumini interioare care vibra absurd în umbra aceea difuză, în atmosfera aceea în care nu se mai afla nimic altceva.

În felul acesta, fiinţa lui deveni mireasmă şi, pe măsură ce timpul trecea, mireasma aceea deveni şi căldură, contopindu-se chiar una într-alta. I se părea că pluteşte, avea senzaţii care îi aduceau aminte de viaţă. Şi îşi dădea seama că este în stare să-şi amintească… Apoi, dintr-o anume întâmplare pe care n-ar fi putut s-o plaseze în niciun moment special al existenţei sale, apăru o mângâiere.

O mângâiere.

Ştia că este unul dintre ciclurile existenţei sale fără corp, ce altceva ar fi putut să fie? Şi totuşi, nu mai avusese niciodată un atât de neaşteptat şi concret sentiment al adevărului. Şi următoarea senzaţie fu de luminozitate.

Blândă.

Fără culori. Fără contururi, dar crescând neîncetat, cu tresăriri neaşteptate, cu ritmuri din ce în ce mai impetuoase. Până când simţi că are ochi.

Şi lacrimi.

— Xiong Ying…

Lacrimile îi curgeau pe obraji şi le putea simţi gustul. Văzu ochi mari şi strălucitori şi simţi parfumul acela, acum legat de o privire, de un corp, de o expresie a unui chip.

— Yun Shan.

— Te-ai întors.

— Şi… sunt viu.

— Da, eşti, dar…

— Cât timp?

— Multe zile şi multe nopţi.

— Şi tu ai stat mereu lângă mine?

— Nu mai vorbi.

— De ce?

— Pentru că n-ai încă putere pentru asta.

***

Îi aduse o băutură cu un gust ciudat, uşor amăruie, apoi ceva de

mâncare aproape lichid. Şi puterile reveniră cu fiecare zi care trecea şi o dată cu puterile veni şi durerea. Ascuţită, în braţe, în picioare, în piept.

— O să ai dureri, îi spusese Yun Shan.

— Durerea… cel puţin înseamnă viaţă. O viaţă pe care ţi-o datorez ţie.

— Medicilor.

— Şi totuşi eu simt că tu eşti aceea care m-ai salvat de la o moarte sigură. Şi nu ştiu de ce.

— Fiecare simte ceea ce îi spune sufletul să simtă.

— Ce mi-au făcut? De ce nu-mi amintesc nimic?

— Au împiedicat durerea să ajungă la mintea ta, în timp ce-ţi deschideau carnea şi-ţi puneau la loc oasele. Acolo se simte acum durerea, nu în mâini sau în braţe. Au închis mintea ta într-un zid de ace subţiri.

— Nu înţeleg.

— Şi după aceea te-au adormit.

— O să mă mai fac la fel cum eram înainte?

— Da, dar va mai trebui să treacă timp.

— Zile? Luni?

— Cât va fi nevoie.

Metellus tăcu, asaltat din nou de gânduri.

— Şi, când te vei face bine, ce vei face, Xiong Ying? Te vei întoarce în ţara ta… la familia ta?

— Ţara mea, Taqin Guo… Nu mai ştiu nimic despre ea de atâta timp. L-am văzut pe împăratul meu murind în captivitate ca un sclav. Mi-am lăsat oraşul prins în capcana duşmanului… Am văzut-o pe soţia mea căzând străpunsă de săgeţi şi murind în faţa ochilor mei şi ai fiului meu… pe el l-am lăsat în mâinile duşmanilor mei.

— Şi acestea sunt motivele pentru care vei dori să te întorci… E drept.

— Nu mai ştiu ce este drept şi ce nu. Nu mai ştiu ce fel de lume mă aşteaptă acolo… Şi tovarăşii mei masacraţi mişeleşte… Umbrele lor aşteaptă să li se facă dreptate şi să li se îndeplinească o promisiune care le-a fost făcută.

— Asta te interesează cel mai mult?

Metellus îi căută privirea.

— Nu… în timp ce te privesc pe tine, gândurile îmi sunt altele. Viaţa mea pare să se conducă după bătăile inimii tale.

Yun Shan lăsă capul în jos.

— În ultima vreme visez mereu acelaşi lucru: mi se pare că mă aflu în curtea aceea mare a palatului imperial. Trupurile camarazilor mei zac în jurul meu fără viaţă şi în faţa mea este duşmanul care se pregăteşte să-mi dea lovitura de graţie. Dar, când mâna lui săgetează

prin aer, tu apari între mine şi el, primind lovitura în locul meu… exact aici, în inimă.

— Xiong Ying, şopti fata, visurile nu sunt decât nişte vise.

— Exact acolo… şi-şi îndreptă mâna către pieptul ei. Este ca şi cum tu ai fi dat o parte din viaţa ta ca s-o salvezi pe a mea. Nu-i aşa? Nu ştiu cum, dar simt că aşa a fost.

Yun Shan nu spuse nimic. Continua să-şi ţină privirile lăsate în jos.

— De ce ai făcut asta? Eu îţi voi fi recunoscător pentru tot restul zilelor mele. Dar te rog să-mi spui de ce ai făcut-o?

Ea îşi ridică fruntea şi îl privi. Nu există cuvinte care ar fi putut exprima ceea ce privirea ei spuse într-o clipă, un răspuns pe care bărbatul îl primi drept în inimă; un sentiment în care ardea o forţă tainică a unei pasiuni mistuitoare.

Văzu ochii aceia strălucind de lacrimi şi chipul rămânând grav şi concentrat, într-o demnitate supremă, într-o armonie sublimă. Totul se petrecu doar cât ar fi clipit. Yun Shan se ridică, înclină abia perceptibil capul şi ieşi. Metellus se prăvăli la loc pe rogojină şi închise ochii, ca pentru a fereca acea privire în întreaga sa fiinţă şi a o păstra pentru vecie în inimă.

***

N-o mai revăzu multe zile la rând, însă primi în schimb vizita lui Dan Qing care îi arătă ce dar minunat îi trimisese Daruma. Partea de sus a coliviei era acţionată de un mecanism care o făcea să se rotească aidoma unei bolţi cereşti, iar pe cercul de la bază erau însemnate lunile şi anotimpurile zodiacului care în chinezeşte avea nume ciudate: maimuţa, şobolanul, iepurele. Iar mişcările porumbelului care se dădea în leagăn punea în mişcare din nou mecanismul.

În cele din urmă, Metellus se ridică de pe rogojina pe care zăcuse şi începu să meargă şi, după aceea, puţin câte puţin, putu chiar să alerge. Nu ştia exact unde se afla, în afară de faptul că aceea era cetatea Li Cheng. Locul în care se refăcea era o sală mare, cu tavanul din bârne uriaşe de stejar, cu podeaua din lemn de pin bine lustruit şi cu pereţii din cărămidă vopsiţi în alb.

Câteodată avea voie să se mişte şi prin grădină, un loc al unei perfecţiuni divine în care trebuia să meargă doar pe aleile marcate, fără a face niciodată mişcări necontrolate care ar fi putut rupe vreo rămurică sau ar fi făcut să cadă o frunză. Era plante pe care nu le mai văzuse niciodată, cu nişte culori de vis, cu forme fantastice obţinute prin poziţia crengilor şi a frunzelor. Era acolo una, mai ales, care se oglindea în micul lac artificial, plină de flori foarte mari, cu petale cărnoase, de culoare roz combinat cu alb. O plantă cerească, demnă de a sta şi în rai, de o frumuseţe armonioasă şi un aspect atât de nobil, încât cine o vedea pentru prima oară era extaziat. Florile erau atât de multe încât creau un adevărat nor şi nici o frunză nu se deschise decât

după ce toate petalele florilor căzuseră.

Pe lac pluteau florile lotusului roşu, simbol şi stemă a ordinului monahal care locuia în locul acela, iar la fundul apei, peste prundişul amestecat artistic cu pietricele albe şi cenuşii înotau peşti minunat coloraţi: roşii, albaştri, verzi.

Perfecţiunea aceea a naturii, rod al unei complicate meserii, îi transmitea pe de o parte o pace adâncă, iar pe de altă parte îl făcea să simtă o încordare ciudată, un freamăt de energie pe care o simţea furnicând pe sub piele. Era un fel de terasă naturală aflată lângă peretele vertical al uriaşei stânci şi, de acolo, se putea zări cotul râului şi, în depărtare, păduri întinse şi bălţi de pe care se ridicau stoluri de păsări; se ridicau în zbor dimineaţa devreme, trecând prin faţa discului solar captiv încă în norul des de aburi ridicat de pe bălţi şi din păduri.

Uneori, când se afla în camera lui, o vedea pe Yun Shan plimbându-se prin grădina aceea vrăjită, purtând o rochie din mătase albastră care dădea trupului ei eleganţă şi o încântătoare graţie. O vedea trecând printre crengile înflorite ca şi cum ar fi plutit, uşoară şi vaporoasă ca un nor.

Şi-ar fi dorit să îi spună câte ceva, s-o privească în ochi ca să vadă dacă mai ardea încă în ei lumina care îi răpise sufletul şi făcuse ca în ziua aceea de neuitat s-o simtă incredibil de aproape. Dar îşi dădea seama că grădina aceea era un loc al spiritului, permis doar aceluia care, în singurătate, se plimba pe aleile ei şi se simţea una cu natura.

***

Şi sosi ziua în care începu să înveţe secretele străvechilor arte ale luptei, aşa cum maestrul Mo le transmisese adepţilor săi, atât celor care urmaseră calea cea dreaptă, cât şi celor care se abătuseră de la ea.

— Te vei putea mişca şi tu aşa cum ai văzut că fac eu de multe ori, îi spuse Dan Qing, ca Vulpile zburătoare şi chiar mai bine, dacă vei fi încrezător în forţele tale şi dacă vei fi sigur că mergi pe calea cea dreaptă.

— Dao… spuse Metellus.

— O filosofie, înainte de a fi o disciplină fizică, o convingere adâncă, un avânt al minţii. Noi o numim Go Ti. Va trebui să te mişti în înfrăţire cu natura, să-i percepi respiraţia, s-o laşi să-ţi parcurgă întregul trup. Nu există nimic pe care să nu-l poţi face. Dar nu trebuie să te grăbeşti spre ţintă, trebuie să te laşi purtat spre ea de curentul vieţii, de energia cosmosului care se scurge printr-un fir de iarbă la fel ca în corpul tău, în grăuntele de nisip ca şi în stelele care pulsează în veşnicia cerului. Va trebui să înveţi să faci meditaţia, aşa cum m-a învăţat şi pe mine Wangzi, va trebui să uiţi tot ce ai învăţat în ţara ta, pentru că te-a dus la înfrângere şi a făcut ca oamenii tăi să fie

masacraţi.

— Totul în afară de un lucru, răspunse Metellus. Contribuţia mea la toate acestea: forţa care a dus vitejia oamenilor mei dincolo de orice limite posibile, echilibrul care poate duce la sacrificiul suprem doar prin credinţa în valorile transmise din generaţie în generaţie.

— Dacă vrei aşa, fie. Poate doar amintindu-ţi de sacrificiul camarazilor tăi te vei putea lupta cu demonul care i-a masacrat şi să speri în victorie. Îţi vei putea uni destinul cu al nostru, vei cunoaşte o altă viaţă, o lume pe care nici măcar nu ţi-ai imaginat-o, o civilizaţie construită pe baza unei intensităţi de gândire la care cu greu se poate ajunge. Nu pentru a ajunge la adevăr, care se îndepărtează mereu de noi ca orizontul în faţa drumeţului, ci ca să-ţi trăieşti viaţa cu cea mai mare intensitate de care o fiinţă omenească poate fi capabilă. Tu vrei să înveţi toate acestea, Xiong Ying? Vrei să vii alături de noi şi să iei parte la lupta noastră?

— Vreau, răspunse Metellus.

— Şi aşa va fi. Dar cu o condiţie. Va trebui să-mi promiţi pe onoarea ta, că această cunoaştere nu va ieşi niciodată din ţara noastră.

— Promit, răspunse Metellus, dar cum mă vei putea convinge că ai fost mai puţin vinovat decât duşmanul tău? Că ferocitatea lui nu este consecinţa ferocităţii tale, a modului fără scrupule cu care îţi doreşti puterea?

Căutând armonia perfectă între forţa corpului şi cea a minţii, ai uitat că toate acestea nu au niciun sens fără virtute. Dacă îmi vei da o explicaţie, o voi accepta pentru că îţi sunt prieten şi prietenia, ca şi dragostea, nu ia seama la convenienţe.

Dan Qing îl privi ţintă în ochi şi zâmbi.

— Acum vorbeşti şi gândeşti ca un chinez, Xion Ying… dar, din păcate, nu există cuvânt pe care eu să ţi-l spun în clipa asta şi să te poată convinge. În vremea aceea, eu eram prea tânăr ca să pot rezista forţei de atracţie a puterii. Am reacţionat la ceea ce eu simţeam că era o ameninţare, în mod exagerat şi crud, dar în ochii puterii supreme această măsură părea perfect normală. O măsură înţeleaptă pentru a apăra dinastia de dezordine şi de forţe adverse. Abia acum îmi dau bine seama ce rău am făcut distrugând în mod atât de brutal dragostea dintre doi adolescenţi, stricând printr-o violenţă extremă armonia unui sentiment cosmic. Câteodată mă gândesc dacă nu cumva din cauza aceasta ţara noastră a fost rănită de moarte, fărâmiţată în trei state diferite şi rivale. Dar tot ce pot face acum este să încerc o reparare a răului, să refac unitatea ţării luptând fără să-mi cruţ forţele şi fără să fug din faţa nici unui pericol, vindecând astfel rana pe care eu însumi am provocat-o în sufletul lui Yun Shan. Eu cred că ea te iubeşte.

— Ce tot vorbeşti, Dan Qing?

— Da, eu cred asta. De aceea stă departe de tine… pentru că se

teme de tine. Se teme să nu se lase din nou purtată de un sentiment care i-ar putea fi din nou interzis. Ea va fi aceea care te va instrui, ea va fi adversarul tău neobosit la luptă şi la scrimă. Fii atent, pentru că s-ar putea să te lovească mai tare decât ar fi necesar. Pe de altă parte, nu avem de ales. Nici eu şi nici Yun Shan nu-l putem învinge pe Wei, pentru că, de fapt, nu suntem în stare să-l urâm. Aşa cum ai spus tu, o parte din cruzimea lui, din sălbăticia lui revoltătoare este din vina mea. Cât despre Yun Shan, ea l-a iubit, cu o dragoste naivă, poate inconştientă, normală pentru copila care era şi n-ar putea să-l ucidă cu inima uşoară şi cu mâna sigură. Doar tu eşti în stare să faci aşa ceva şi să readuci armonia în această ţară.

— Şi în Apus, în Taqin Guo, ţara mea, s-a distrus armonia printr-un şir de crime îngrozitoare care mi-au rănit sufletul. Ţara mea din depărtări cine o va salva?

— Nu te gândi acum la asta, Xiong Ying, acum trebuie să-ţi ţii promisiunea pe care mi-ai făcut-o mie şi camarazilor tăi măcelăriţi fără milă de monştrii aceia, iar eu voi încerca să aflu veşti din ţara ta. Doar atunci o să poţi lua o hotărâre.

— Fie cum spui tu, Dan Qing, răspunse Metellus. Să începem imediat. Nu mai am răbdare să aştept.

***

Trecură astfel primăvara şi vara în antrenamente continue şi extenuante în care se perindau maeştri din ce în ce mai pricepuţi şi iuţi, mereu mai duri în arta de a lovi. Abia după ce îl transformaseră cu totul şi era în stare acum să afle intenţiile adversarului înainte chiar ca braţele acestuia să poată lovi, îl conduseră la marea palestră pentru dueluri. Era prima dimineaţă de iarnă a acelui an al Dragonului, a treia zi din luna a doua.

Când răpăitul obsedant al unei tobe, care umplea cu ritmul său uriaşa sală cufundată în semiîntuneric, tăcu, un strigăt asurzitor răsună de la un capăt la altul al încăperii. O lovitură dată cu piciorul îl nimeri drept în umărul stâng şi-l făcu să se prăbuşească, rostogolindu-se de câteva ori pe podea.

— Apără-te! strigă Yun Shan. Dacă aş fi vrut, te-aş fi ucis! Apără-te! strigă iarăşi fata şi, în acest timp, piciorul se rotea prin aer. Îl făcu din nou pe roman să se rostogolească până la picioarele lui Dan Qing.

— Trebuie să uiţi că este o femeie, îi spuse prinţul. Nu este o femeie: este un adversar care te poate ucide, îţi aduci aminte de vremurile în care luptai cu două săbii? Uite, trebuie să-ţi foloseşti mâinile ca atunci când foloseai săbiile, înţelegi? Doar în felul acesta poţi s-o învingi.

— Acum, hai să luptăm serios, spuse Yun Shan şi porni la atac, ţinând mâinile în faţă, încordate şi gata să lovească.

Dar Metellus se ridicase deja şi înţelesese ce avea de făcut. Trebuia

să pună în aplicare metodele pe care i le arătase un călugăr pentru a evita rănile atunci când se foloseau săbiile şi care se bazau pe lupta doar cu mâinile goale. Şi acum palmele fulgerau prin aer în mişcări din ce în ce mai rapide: parau, ţâşneau înainte, loveau cu vârfurile degetelor sau cu muchia.

Dar Yun Shan avea şi alte surprize pentru el. Se ghemui pe neaşteptate la pământ şi-l seceră cu piciorul drept. Metellus ajunse din nou la pământ.

Dan Qing era lângă el.

— Încă te mai baţi ca un barbar. Forţa spiritului este cu mult mai mare decât cea a corpului. Priveşte!

Şi, sub privirile uluite ale romanului, Dan Qing se sprijini în mâini cu capul în jos, ridicând picioarele. Trupul său era drept ca un stâlp. Apoi îşi desprinse o mână de pe podea şi rămase sprijinit. Lui Metellus nu-i venea să-şi creadă ochilor, dar Dan Qing începu să-şi desprindă de pe pământ unul după altul degetele mâinii în care se sprijinea, până când rămase doar arătătorul, încordat şi ţeapăn ca o bară de oţel.

— Învață-mă, spuse. Învață-mă Go Ti.

Dan Qing reveni în poziția normală.

— Această disciplină este cea mai puternică armă pe care o avem, secretul nostru cel mai preţios. Niciun barbar nu a mai fost instruit până la nivelul acela de cunoaştere. Dă-mi un motiv pentru care ar trebui să fac asta.

— Pentru că sunt prietenul tău, răspunse Metellus. Pentru că, legându-mi destinul de al tău, mi-am pierdut toţi camarazii. Pentru că vreau să-i răzbun şi să aduc alinare acelor suflete, ucigându-l pe Wei cu propriile mele mâini.

— Şi n-o să mai vrei să mă judeci? întrebă Dan Qing.

— Nu n-am s-o mai fac.

— Nici tu, surioară?

Yun Shan lăsă capul în jos şi răspunse:

— Nici eu, frăţioare.

— Ţine minte, spuse atunci Metellus, acum se pare că trebuie doar să învăţ, dar va veni clipa în care îţi vei recăpăta tronul şi voi avea şi eu multe lucruri să te învăţ pe tine şi pe oamenii tăi, lucruri pe care nu le ştiţi şi care ar putea fi hotărâtoare pentru soarta unei bătălii.

Dan Qing zâmbi.

— De ce nu l-ai salvat atunci pe împăratul tău? Eu l-am văzut stând în genunchi în faţa duşmanului său. L-ai uitat cumva?

— Doar prin înşelăciune am putut fi învinşi, strigă Metellus gata să-şi iasă din fire, nu prin vitejie! Nu am nevoie de tine şi nici de secretele tale. O să-mi recapăt forţa de altădată, o să mă lupt cu diavolul acela şi am să-l ucid ca pe un câine, iar dacă va fi să mor, am să mor cu fruntea sus. În privirea lui se citea o ardoare neîmblânzită.

Yun Shan se apropie de el. Dan Qing îl privea în tăcere. În forţa acelei priviri îi fusese dat să vadă şi poate chiar să înţeleagă ce însemna virtutea pentru barbarul acela.

— Vino cu mine, îi spuse el.

31

O rază de lumină, îngustă ca ascuţişul unei săbii, le scotea în evidenţă profilul, în timp ce şedeau aşezaţi pe călcâie unul în faţa celuilalt. Pentru Metellus, această poziţie nu mai era atât de incomodă ca atunci când stătuse prima oară astfel în cortul lui Daruma din oaza de pe malul Khaborasului. Rămaseră astfel în tăcere o vreme, apoi lumina începu să scadă şi, în cele din urmă, se stinse cu totul. În jur era acum o beznă totală.

Şi mai trecu o vreme fără niciun sunet, fără nici o geană de lumină. Metellus nu mai avea nevoie să ştie ceva, i se părea că se cufundase cu totul în el însuşi. În plus, ştia că este singur şi nu avea nevoie să întindă mâna în faţă ca să-şi dea seama că spaţiul din faţa lui era gol.

De undeva răsună glasul lui Dan Qing.

— Unde este spiritul tău, Xiong Ying?

— Este aici, înăuntrul meu, răspunse.

— Unde? îl întrebă din nou vocea. O altă voce, care semăna destul de mult cu aceea a lui Yun Shan. În aceeaşi clipă, o rază de lumină coborî din tavan şi, în conul de lumină se afla un călugăr în costum negru şi cu panglica roşie pe braţul care ţâşni fulgerător şi-l lovi în şold.

— Nu! răsună vocea lui Dan Qing. Este în şoldul tău, acolo unde primeşti lovitura. Atenţie! Fii atent!

Raza de lumină se stinse. Călugărul din faţa lui dispăru.

— Unde este spiritul tău, Xiong Ying? strigă iarăşi Dan Qing.

— Mi-ai spus că Yun Shan mă va pregăti, strigă în loc de răspuns Metellus.

— Ea este, într-adevăr! Ea face totul. Tu nu o vezi, dar ea aruncă asupra ta adversarii. Sau poate chiar ea era adversarul. Fii atent!

Metellus întinse braţele înainte ca să pareze ameninţarea, din orice direcţie ar fi venit. O altă rază sfâşie întunericul, un alt personaj apăru pe neaşteptate şi-l lovi puternic în umăr.

Metellus căzu.

Raza de lumină se stinse.

— Ţine minte, Xiong Ying! Este noapte, eşti un tânăr recrut, eşti santinelă. De unde vine săgeata duşmană? Atenţie! Atenţie! Instinctul tău trebuie să-ţi spună asta. Urmează dao al tău, aşa!

A treia rază scoase la iveală silueta unui alt adversar.

— Ţine minte, Xiong Ying! răsună iarăşi vocea lui Dan Qing. Ţine minte: se plăsmuieşte lutul ca să se facă din el un vas, iar din vasul acesta este folositor doar golul care se află în el!

Mâinile săgetară prin aer ca ghearele unui animal de pradă, dar

braţele lui Metellus opriră fulgerător lovitura. Adversarul dispăru.

Un şuierat, două izbituri înăbuşite. Două gladii, săbii scurte, romane, se înfipseră în pământ la mică distanţă una de alta. Doar strălucirea lamelor le făcea vizibile.

Metellus abia reuşi să le apuce la timp că apărură doi adversari şi locul luptei putea fi zărit datorită unei lumini slabe care nu se putea şti de unde venea. Cei doi erau înarmaţi cu săbii, săbii lungi, chinezeşti, încrustate cu mare artă.

O tobă începu să scoată bubuituri ritmice ca nişte lovituri de baros şi cei doi adversari îl atacară cu o ploaie de lovituri directe.

Metellus se răsuci cu iuţeala unei fiare sălbatice, gladiile parau şi împungeau, forţa lor mai primitivă contrasta cu flexibilitatea mai sprintenă a săbiilor chinezeşti, şerpuitoare, viclene ca nişte şerpi de oţel. Şi, la un moment dat, cele patru lame se încrucişară deasupra capetelor luptătorilor, într-un ghem imposibil de separat, unite laolaltă de forţa de neînvins a braţelor care le mânuiau. Sclipirea unei lumini mai puternice se opri pe vârfurile lor.

Cei doi adversari se retraseră cu o mişcare fulgerătoare, făcând să scrâşnească oţelul săbiilor, după care se topiră în întuneric.

Lumina se stinse şi imediat se aprinse în altă parte: un con de lumină albă lumină pardoseala şi în centrul ei apăru Yun Shan care ţinea în mână Fulgerul de gheaţă. Lumina începu să clipească intermitent, ca şi cum un mecanism necunoscut o stingea şi o aprindea, într-un ritm crescând, până când descompunea imaginea şi o fărâmiţa într-o infinitate de forme fără contur. Yun Shan ieşi din vârtejul acela luminos şi se năpusti asupra lui cu o săritură ca de tigru, întinzând în faţă lama sabiei şi lupta se încinse. Săbiile erau ca nişte limbi de foc, scoţând sunete ascuţite când se izbeau, oţel care muşca oţel, fulgere pe lame şi fulgere în ochii luptătorilor, sclipiri înverşunate ale unei energii sălbatice. Chiar şi în lumina aceea slabă, săbiile scoaseră fulgere ca nişte meteoriţi mistuindu-se într-un roi de scântei; scrâşnetele oţelului sfâşiau atmosfera liniştită a imensei camere goale în care luminile începuseră să palpite din nou.

Dintr-o dată, Yun Shan sări în spate, îşi luă avânt şi se repezi din nou asupra adversarului încercând să-i aplice o lovitură directă de o forţă înspăimântătoare. Cele două săbii ale lui Metellus apărură de undeva de jos, se încrucişară deasupra capului şi blocară lama Fulgerului de gheaţă într-o strânsoare de oţel.

Se priviră fix în ochi, gâfâind din cauza efortului.

— M-ai fi ucis? întrebă Metellus.

Yun Shan nu răspunse.

Metellus veni mai aproape de ea.

— M-ai fi ucis?

— Da, răspunse Yun Shan. Pentru că moartea pe care ţi-o va da Wei

va fi de mii de ori mai dureroasă.

Metellus lăsă gladiile să-i scape din mâini.

Fulger de oţel coborî nemilos, dar se opri aproape atingând capul romanului.

Metellus îi dădu braţul într-o parte şi se apropie şi mai mult de ea. Putea să-i simtă dogoarea respiraţiei.

— Dar n-ai putut să faci asta, spuse.

Yun Shan vârî în teacă Fulgerul de gheaţă.

Metellus o strânse în braţe şi o sărută. Un sărut lung, arzător, pe când ultimele raze de lumină se stingeau.

Luptaseră toată ziua, până la asfinţit.

În clipa aceea, Dan Qing intra în camera sa, închizând uşa în urma lui. Auzi un sunet care îi devenise familiar, ticăitul mecanismului care făcea să se rotească partea de sus a micii colivii de argint pe care i-o dăruise Daruma.

Auzi apoi o trosnitură, atât de ascuţită încât îl făcu să se întoarcă. Uşiţa coliviei se deschisese şi porumbelul ieşea în zbor pe fereastră. Dan Qing îl zări trecând peste curte, în zbor pe cerul care începea să se înnegureze, şi rotindu-se în cerc, dezorientat. Speră că se va întoarce, aşa cum fac deseori animalele domestice când se lasă noaptea, pentru că se legase de el, dar porumbelul se îndreptă către pădurea de pe dealurile din jur şi în scurt timp se făcu nevăzut.

***

A doua zi, la Metellus veni un călugăr ca să-l trezească, anunţându-l că prinţesa Yun Shan îl aştepta în curtea palestrei şi că trebuia să fie îmbrăcat în ţinuta pentru călărie. Metellus se spălă, se îmbrăcă şi coborî cât putu de repede în curte. Era nerăbdător să vadă ce se va întâmpla. Dacă într-adevăr urmau să plece călare, ar fi fost prima oară când şi-ar fi părăsit locul în care trăia de când fusese adus la Li Cheng.

Yun Shan nu aşteptă nici măcar ca el s-o salute, sări pe cal şi-i dădu pinteni. Metellus făcu la fel şi amândoi trecură în galop pe sub poarta deschisă prin care se intra în aşezarea de călugări.

Satul era foarte mic, aşezat de-a lungul unei coline şi casele erau înşirate în jurul străzii principale, pavată cu piatră cenuşie. Din goana calului putu observa doar că în jur nu erau călugări şi deduse de aici că probabil ei se aflau în interiorul fortăreţei. Văzu, de asemenea, că oamenii întâlniţi pe stradă aveau o altă înfăţişare, deosebită, şi erau foarte diferiţi de cei cu ochii oblici.

Curând, trecură şi de poarta satului, ajungând într-o pădure deasă de bambuşi uriaşi întinzându-se către miazăzi pe povârnişurile unor dealuri stâncoase care se continuau în depărtare cu o câmpie joasă. Trecând de pădure, în faţa lor se deschise o privelişte vastă şi ondulată, cu o mulţime de coline înverzite printre care curgea un râu nu prea lat, mărginit de copaci gigantici, cu siguranţă foarte bătrâni.

Către apus, de pe câmpie se ridica un grup de stânci cenuşii, cu un aspect impunător. Culoarea şi forma lor atât de contrastante cu unduirea plină de verdeaţă a terenului din jur, aproape că le făcea să semene cu un monument natural.

Metellus o văzu pe Yun Shan îndreptându-se într-acolo şi o ajunse din urmă călărind alături de ea până când fata trase de hăţurile calului şi sări jos din şa, lăsând animalul să pască în voie. Metellus făcu la fel, dar preferă să-l lege pe al său, pe care nu-l cunoştea, de un copăcel. Când se întoarse, Yun Shan stătea rezemată de trunchiul gros al unui copac crescut în spaţiul dintre stâncile uriaşe. Se apropie de ea şi îi căută privirea.

— Cum te simţi? îl întrebă ea.

— Ca unul care a înviat din morţi. Ca un alt om, răspunse Metellus.

— Îmi închipui că este o senzaţie plăcută.

— În bună parte da, cu toate că este greu să uiţi viaţa pe care ai dus-o înainte… De ce ai stat atât de mult timp departe de mine?

— Voiam să te las să lupţi cu amintirile tale, în timp ce eu mă luptam cu ale mele. Acum cred că putem să privim unul în ochii altuia fără să ne rănim de fiecare dată.

— Crezi în continuare că adversarul meu mă va învinge?

— El cunoaşte secretele unei arte seculare…

— Iar eu am puţine luni de iniţiere.

— Cu toate acestea ai fost antrenat în sala creată de însuşi Mo. Puţini au avut acest privilegiu.

— Cum se produceau razele acelea de lumină, cum apăreau atât de brusc adversarii mei?

— Nu ştiu exact. Ştiu doar că este o maşinărie.

— Dar cine ştie? Dan Qing?

— Nu. Nu cred. Aşa ceva ştie stareţul acestor călugări, un om de o vârstă venerabilă căruia i-a fost discipol şi Wangzi, maestrul meu.

— Va trebui să mă folosesc de tehnicile învăţate de la tine ca să-l înfrâng pe Wei… dar, cu toate acestea, el însuşi este o victimă.

Yun Shan lăsă capul în jos.

— Aşa este, spuse ea, oftând. Dar Wei a ales să meargă pe un drum care nu poate duce decât la distrugere, la o putere nemiloasă şi fără limite. Vulpile zburătoare sunt o confrerie de ucigaşi fanatici, nişte automate care i se supun orbeşte. Poate că altceva este mai neliniştitor…

— Ştiu ce vrei să spui, răspunse Metellus. A existat un moment, în timpul luptei în care ne-am înfruntat, în care am avut senzaţia foarte clară că Vulpile zburătoare se mişcau ca membrele aceluiaşi corp, comandate de aceeaşi minte.

— Cred că ai văzut bine. Am impresia că acesta este adevărul. Dar ca să se ajungă la aşa ceva, înseamnă că trebuie să dispară orice

respect pentru condiţia umană.

— Sunt răni care nu se pot vindeca, ripostă Metellus.

Yun Shan îl privi ţintă în ochi şi Metellus văzu în privirea ei o nesfârşită, sfâşietoare tristeţe. O mângâie pe păr.

Fata se întoarse cu spatele, pornind către o peşteră care se deschidea la poalele uriaşelor stânci cenuşii şi intră în ea.

Metellus se gândi că, dacă ar fi intrat şi el în peştera aceea, viaţa lui s-ar fi schimbat cu totul şi nimic n-ar mai fi fost ca înainte, dar simţi totodată că o doreşte pe Yun Shan mai mult decât propria sa viaţă. Parfumul ei, care parcă îl chemase de dincolo de moarte, era în momentul acela mai puternic decât orice altă amintire şi orice altă imagine a trecutului. Intră încet şi privi în jurul său. Era o scobitură naturală de mari dimensiuni şi pereţii cu dâre albe de calcar erau plini de gravuri cu scene de vânătoare, herghelii de cai alergând, călăreţi în galop trăgând cu arcul: imagini de o vechime incalculabilă într-o ţară şi ea foarte veche.

Pe jos era nisip curat, de culoare aurie, şi pe covorul de nisip se vedeau urme de picioare desculţe.

O văzu în faţa lui, cu părul negru lăsat liber până pe umeri, aţintind asupra lui o privire febrilă, atât de fierbinte încât simţea că-i arde inima şi trupul. Uită de toate când ea îl cuprinse cu braţele, când părul ei îi mângâie gâtul şi umerii. Se lăsară să cadă strâns îmbrăţişaţi pe patul de nisip, se sărutară cu o frenezie plină de nerăbdare, se dezgoliră cu tremurul fremătător al mâinilor. Metellus simţi iarăşi acel parfum atât de îmbătător, îl simţi venind din părul ei, de pe buze, de pe pântecul fierbinte şi palpitând de dorinţă. O sărută pe tot trupul, în timp ce ea se abandona căldurii din respiraţia întretăiată a bărbatului, îşi deschidea trupul neprihănit ca să răspundă pasiunii lui, spasmului tumultuos al dorinţei.

Se iubiră multă vreme, mai întâi cu nesaţ, după aceea mai lin, cu simţurile parcă extenuate de atâta fericire. În cele din urmă rămaseră imobili, epuizaţi, ascultând şoaptele vântului care adia printre pădurile de trestii uriaşe.

— Vei rămâne cu mine, Xiong Ying?

— Voi rămâne cu tine, răspunse Metellus. Şi era sincer când îi spunea aceasta. O linişte adâncă apăruse în locul furtunii simţurilor şi sufletelor şi era conştient, deşi cu melancolie, că destinul său avea de-acum un drum bine stabilit pe acel pământ nesfârşit, în universul acela aflat sub paza unor dragoni invizibili din faţa cărora nu-i era îngăduit să fugă.

— Vei uita, spuse Yun Shan. După ce vei învinge, vei uita. Vei învăţa să reînvii o dată cu soarele din fiecare dimineaţă.

***

Se întoarseră înainte de asfinţit şi se opriră să admire zidurile cetăţii

luminate de soarele care începea să coboare departe, după crestele munţilor. În locul acela, drumul pavat era neted ca marmura şi puţin alunecos. Porniră mai departe ţinând caii de hăţuri.

— Li Cheng este singurul centru de rezistenţă împotriva lui Wei, îi explică Yun Shan. A rămas până acum de necucerit pentru că nimeni nu ştie cum se ajunge aici. Dinspre râu nu este decât un perete abrupt, vertical, iar de partea asta pădurea de bambus din jur îl ascunde privirii dacă nu eşti în imediata sa apropiere.

Metellus observă un porumbel care descria cercuri largi pe cerul care începea să-şi schimbe culoarea.

— Doar pasărea aceea de sus, spuse ea, poate vedea cetatea şi poate număra una câte una casele din sat.

— Da, răspunse Yun Shan, dar nu poate vorbi. Aşa că nu poate spune nimănui.

Prin dreptul lor trecu un băieţandru cu două găleţi de apă atârnate la capetele unei cobiliţe şi se opri să-l privească pe străin.

Metellus îl privi şi el, uimit: avea nasul drept, ochii mari şi căprui. Se apropie ca să-l privească mai bine, dar băiatul, înspăimântat, lăsă să-i cadă pe jos găleţile şi o luă la fugă.

— Stai puţin! strigă romanul. Aşteaptă, te rog, nu vreau să-ţi fac niciun rău.

Băiatul se opri, se întoarse, o văzu pe Yun Shan care îi zâmbea încurajator şi se întoarse la ei. Metellus se apropie mai mult, apoi îndoi genunchii până când privirea sa ajunse la înălţimea ochilor copilului. Trăsăturile chipului său nu erau cele ale unui oriental! O ciudată, inconştientă emoţie îi cuprinse pe amândoi în timp ce se priveau în ochi, recunoscându-se, într-un fel, surprinzător de asemănători şi de apropiaţi. Metellus îi atinse obrazul, mângâindu-l cu blândeţe.

— Îţi aminteşte de cineva, nu-i aşa? întrebă Yun Shan.

— Da, răspunse Metellus cu ochii umezi. Da.

Sfios, copilul se dădu înapoi, îşi luă din nou pe umăr cobiliţa cu găleţile de apă şi plecă.

— Cum este posibil? întrebă Metellus. Cum se poate aşa ceva…? Trăsăturile acelea, culoarea ochilor…

Nu terminase de vorbit, că un bărbat ieşi în întâmpinarea copilului, luându-i de pe umăr cele două găleţi cu apă. Probabil că era tatăl lui. Un bărbat mai înalt decât statura normală, cu o barbă deasă şi zbârlită, cu maxilarele pătrate şi nasul acvilin. Îi amintea trăsăturile lui Sergius Balbo, credinciosul său centurion.

Metellus îl urmări din priviri, repetând din nou:

— Cum este posibil? Ochii aceia şi barba aceea…?

Încălecară, pornind la pas unul lângă altul şi Yun Shan începu să povestească:

— Circulă prin părţile astea o poveste de demult…

— Care poveste? întrebă, nerăbdător, Metellus.

— Povestea celor trei sute de Diavoli mercenari… În timpul domniei împăratului Yuandi, s-a întâmplat un lucru ciudat la graniţa noastră de la apus. În vremea aceea, cam cu trei sute de ani în urmă, aveam parte mereu de incursiuni ale barbarilor din nord pe care noi îi numim Xiong Nu şi împăratul a reuşit să-i învingă după ce semănase discordia printre ei, susţinând o tabără împotriva celeilalte…

— *Divide et impera,* murmură Metellus ca pentru sine.

— Ce-ai spus?

— Dezbină şi guvernează, răspunse. Şi noi facem asta. Este clar că toate imperiile recurg la aceleaşi metode. Dar, te rog să spui mai departe.

— S-a întâmplat atunci ca unul dintre mareşalii săi, care înaintase către apus ca să facă mai sigur Drumul Mătăsii, să afle de la cercetaşii pe care-i trimisese înaintea sa că un grup de soldaţi străini pusese stăpânire pe o fortăreaţă din sistemul de pază al graniţei. A dat imediat ordin să fie alungaţi de acolo şi a trimis un detaşament mare de soldaţi pedeştri şi călăreţi pentru a-i scoate de acolo, dar oamenii săi s-au întors cu coada între picioare după ce suferiseră pierderi grele. Marele mareşal l-a executat pe comandantul incapabil care se lăsase învins de o mână de barbari şi a trimis alte forţe, mai bine înarmate şi mai numeroase, cu ordinul de a nu se întoarce fără să-şi fi îndeplinit misiunea. Acest al doilea detaşament a atacat, dar a fost şi el respins de războinicii aceia invincibili. Când cercetaşii se întoarseră, îi descriseră pe Diavolii străini: erau păroşi, cu ochii rotunzi şi maxilarele pătrate. Ce mai, arătau îngrozitor…

Metellus zâmbi privind părul negru de pe braţele sale şi pipăindu-şi cu mâna barba.

— Luptau aşezaţi ca solzii de peşte şi, câteodată, punându-şi scuturile pe cap. Yun Shan pronunţă ultima frază cu o admiraţie deosebită şi nu fără emoţie: în momentul acela avea în faţa ochilor rezistenţa disperată a lui Metellus şi a oamenilor săi în lupta cu Vulpile zburătoare.

Metellus îşi dădu seama ce simţea fata, pentru că aceeaşi senzaţie îşi făcuse loc şi în sufletul său, dar încercă să treacă peste ea, fiind prea dureroasă.

— Continuă, spuse el.

— Furios la culme, marele mareşal hotărî să pună sub asediu fortăreaţa, dar din spatele zidurilor cădea o ploaie de bolovani şi zburau săgeţi de dimensiuni incredibile, ca şi cum ar fi fost aruncate de mâini şi de arcuri ale unor uriaşi invizibili.

— Baliste şi catapulte, gândi în sinea sa Metellus, tot mai captivat de povestea aceasta.

— Printre soldaţi s-a răspândit spaima, continuă Yun Shan, şi nu mai reuşeau să lupte cu obişnuita vitejie, iar lucrul acesta a ajuns la urechea împăratului Yuandi, care a dorit să meargă în avanposturi şi să-i vadă cu ochii lui pe străinii aceia. Impresionat şi mişcat de vitejia lor extraordinară, a cerut să se întâlnească el însuşi cu comandantul acelor oameni, dar nu a fost să se găsească vreo limbă comună care să le permită să poarte o discuţie. Atunci, împăratul a trimis un dascăl care i-a învăţat chineza şi, când se putură înţelege, purtară tratative. Yuandi le dădu voie să rămână în fortăreaţa pe care o ocupaseră cu condiţia să apere porţiunea aceea de frontieră împotriva unor eventuali invadatori. Şi aşa s-a întâmplat. Dar trei sute dintre ei au acceptat să devină garda lui personală şi l-au servit cu credinţă în nenumărate ocazii. Când împăratul a murit, le-a lăsat oamenilor din garda sa libertatea de a întemeia un *tituan,* o colonie, şi de a trăi ca oameni liberi chiar aici, la Li Cheng. Iată de ce locuitorii din sat au această înfăţişare. Seamănă oarecum cu tine, dacă mă gândesc mai bine… încheie fata privindu-l de parcă îl vedea atunci pentru prima oară.

Lui Metellus aproape că-i dăduseră lacrimile.

— Ce s-a întâmplat, Xiong Ying? întrebă fata.

— Când ai spus că s-a petrecut întâmplarea aceea?

— Dacă îmi aduc bine aminte, era al douăzeci şi doilea an de domnie al lui Xuandi şi, deci… acum trei sute cincisprezece sau trei sute şaisprezece ani.

— Erau Taqin ca şi mine, nu-i aşa?

— S-ar putea, răspunse Yun Shan. Şi când vorbeam despre felul în care luptau, cu scuturile ridicate deasupra capului, m-am gândit la voi, în ziua aceea, în arenă.

— Acum trei sute cincisprezece ani… trebuie să calculez în timpul nostru… înseamnă, înseamnă… şapte secole de la întemeierea Cetăţii noastre… a capitalei imperiului Taqin Guo. Oh, pe toţi zeii din cer! Este Legiunea pierdută!

— Ce înseamnă asta? întrebă Yun Shan care nu reuşea să înţeleagă nimic.

— Cu doi ani înainte de întâmplările pe care mi le-ai povestit, o armată de-a noastră a fost nimicită într-o bătălie mare cu persanii. O singură unitate din armata noastră, o singură legiune, a reuşit să spargă încercuirea şi să se salveze, dar a dispărut fără urmă. Nimeni n-a ştiut ce s-ar fi putut întâmpla cu ea…

În momentul acela, soarele apunea dincolo de acoperişurile din Li Cheng, acoperite cu ţiglă roşie, şi norii îşi schimbară culoarea din roşu ca flacăra în portocaliu şi mai apoi într-un cenuşiu albăstrui, iar sunetele de corn ce chemau la meditaţie răsunau în valea de la picioarele lor.

— În restul ţării, oamenii aceia sunt o legendă. Se spune că ar fi invincibili. Se spune că vor apărea din nou, ieşind din morminte, în caz că un singur suveran din dinastia Han ar fi ameninţat de vreun pericol…

Metellus o privi în ochi.

— Şi nu au lăsat niciun semn al prezenţei lor prin aceste locuri? N-ai observat nimic deosebit pe aici, prin sat sau în jurul lui?

Yun Shan lăsă capul în jos, ca şi cum cuvintele acelea ar fi produs pe neaşteptate asupra ei o impresie puternică, apoi spuse:

— Vino cu mine… poate marea piatră verde…

— Ce este aceea?

— Vino, îl îndemnă ea, şi, dacă este aşa cum cred eu, poate că tu poţi înţelege. Coti la dreapta îndemnând calul în sus, pe un urcuş pavat cu lespezi de piatră care ducea către zona de sus a satului şi Metellus o urmă.

În scurt timp, ajunseră la un perete stâncos şi înalt, la care se ajungea pe o scară cu trepte largi ce părea să fie săpată de mâna omului în partea de jos. Yun Shan sări jos din şa şi se apropie de un punct al peretelui complet acoperit de un covor de plante agăţătoare, care îl ascundeau aproape complet vederii. Se întoarse ca să vadă dacă Metellus venea după ea, apoi dădu la o parte vegetaţia lăsând să apară o inscripţie săpată în piatră, roasă de vreme.

Era în latineşte!

Metellus îşi simţi ochii plini de lacrimi, nu mai putea să se abţină şi-şi ascunse faţa apropiindu-se şi mai mult de inscripţie. Atinse semnele acelea aproape şterse, ce părea că mai purtau chiar şi după atâţia ani, căldura celui care le săpase în piatra aceea. Mâinile oamenilor scăpaţi din măcelul de la Carres, oamenii din faimoasa Legiune pierdută!

— Ei sunt? întrebă Yun Shan îngrijorată. Veneau, într-adevăr, din patria ta?

Metellus încuviinţă cu o expresie gravă, fără a-şi dezlipi mâna de pe perete.

— Acum trei sute cincisprezece ani. Niciunul dintre ei nu s-a mai întors. Niciunul dintre ei nu şi-a mai revăzut vreodată soţiile şi copiii. Au săpat aici inscripţia şi după aceea au hotărât să nu mai vorbească limba maternă, nici măcar între ei, ca să uite… ca să nu mai sufere. Aşa stă scris aici, încheie el urmărind cu degetul arătător ultimele rânduri ale inscripţiei.

ITAQUE LINGVAE MAIORVM ELIGIMUS
OBLIVISCI
NE POENA AMISSAE PATRIAE
INTOLERABILIS FIERET

— „Şi astfel am ales să uităm limba părinţilor noştri pentru ca dorul de patria pierdută să nu devină insuportabil”… Au scris asta pentru mine, spuse el rezemându-şi fruntea de peretele de piatră. Nimeni altcineva înainte de mine n-ar fi putut s-o citească.

32

Porumbelul intră pe ferestruica turnului care se afla deasupra aripii dinspre răsărit a palatului imperial din Luoyang şi se duse să se aşeze pe o măsuţă unde avea pregătite apă proaspătă şi boabe de mâncat. Servitorul care avea în grijă porumbeii palatului îl observă imediat, dar nu făcu nici o mişcare. Lăsă pasărea să bea şi să mănânce, apoi când o auzi gângurind, se apropie şi o prinse cu dibăcie între palme.

Coborî în grabă către camerele de la parter, se duse la uşa sălii de primiri şi vorbi cu gărzile. Unul dintre soldaţi dispăru imediat şi după puţin timp se întoarse ca să-l ducă în faţa eunucului.

Wei luă imediat porumbelul şi-l apropie de obraz şoptindu-i la ureche cuvinte de alint.

— Te-ai întors în sfârşit. Acum o să mă duci şi pe mine acolo unde ai fost în tot timpul acesta. O să ne conduci acum la Li Cheng, nu-i aşa, drăgălaşule?

Servitorul se îndreptă mergând de-a-ndărătelea către ieşire, convins că omul acela putea cu adevărat să se facă înţeles de animale şi să le înţeleagă la rândul său limbajul.

Wei lovi în gongul de bronz care atârna între două coloane şi în câteva clipe apăru unul dintre oamenii săi de încredere: o căpetenie a Vulpilor zburătoare.

— Stăpâne, spuse el făcând o plecăciune adâncă.

— Vezi porumbelul acesta? Abia a sosit de la un drum foarte lung şi este foarte obosit, dar, după ce se va odihni şi va fi din nou în puteri, ne va putea conduce la fortăreaţa Lotusului Roşu. Îi vom nimici aşa cum i-am nimicit pe discipolii lui Wangzi în mănăstirea Apelor susurătoare. Adună-i imediat pe tovarăşii tăi, pe toţi cei pe care-i avem, în curtea mare din interior. Vin şi eu imediat. Când ieşi, trimite-l la mine pe şeful forţelor de supraveghere.

Rămas singur, Wei îşi aplecă privirea către porumbelul pe care-l ţinea la piept şi începu să-l mângâie încet, trecându-i mâinile ca de ceară pe spate, cu grijă şi cu delicateţe, s-ar fi spus chiar cu un fel de dragoste plină de tandreţe. Apoi îl apropie de obraz. Îl ţinea cu pântecele în mâna dreaptă, cu ghearele prinse între degetul arătător şi cel mijlociu. Cu stânga îi ţinea capul între degetul mare şi arătător, astfel încât ochiul păsării să se afle la o palmă de vârful nasului său.

Intră supraveghetorul-şef Zhong Wu, se opri la douăzeci de paşi de jilţul lui Wei şi făcu plecăciunea cuvenită.

— Avem în sfârşit posibilitatea de a găsi drumul către Li Cheng ca să distrugem ascunzătoarea Lotusului Roşu, spuse eunucul mângâind mereu porumbelul; avea un glas calm, fără niciun semn de agitaţie, ca

şi cum ar fi vorbit despre lucruri fără prea mare importanţă.

Zhong Wu lăsă capul în jos în semn de apreciere a celui care obţinuse un asemenea rezultat, dar, în realitate, ca să-şi ascundă o strâmbătură de nemulţumire. O descoperire importantă făcută de stăpânul lui reprezenta o ruşine pentru el, care din nou fusese luat pe nepregătite.

— Din acest moment, toate persoanele în care nu ai încredere trebuie să fie ţinute sub supraveghere, iar la cel mai mic gest care ţi s-ar părea suspect trebuie să iei imediat măsuri: arestează şi închide iscoadele sau şi mai simplu ucide-le, sau urmăreşte-le neobservat de la distanţă ca să descoperi eventualele lor legături. Presupun că nu trebuie să te învăţ eu cum să faci lucrurile astea.

Ofiţerul se înclină din nou.

— Sfaturile tale sunt întotdeauna preţioase şi eu sunt gata oricând să le consider o adevărată comoară, stăpâne.

Wei dădu din cap fără să mai comenteze expresia de viclenie servilă, continuând să mângâie porumbelul. Îi ţinea atât de strâns în mâini aripile şi ghearele încât biata pasăre nu mai putea mişca decât capul. Şi făcea aceasta în permanenţă, ca şi cum ar fi fost cuprinsă de o puternică agitaţie.

Zhong Wu începu din nou să vorbească:

— După ce vei scăpa de nedemnele odrasle ale împăratului, eliminându-l şi pe ultimul moştenitor, vei putea declara încheiată pentru totdeauna dinastia care a domnit până acum. Apoi, vei putea fi proclamat Fiu al Cerului.

Wei oftă din greu, apoi spuse:

— Îţi încredinţasem o altă sarcină.

— Ştiu, stăpâne.

— Şi?

— Am restrâns posibilitatea de alegere la numai câţiva supuşi: copii foarte mici care au rămas fără părinţi sau ai căror părinţi sunt dispuşi să-i vândă pentru o sumă destul de mare sau în schimbul unor avantaje. Avem în vedere comportarea lor, înclinaţiile de la natură, inteligenţa, perspicacitatea, curajul. Toate sunt calităţi pe care nu este uşor deloc să le descoperi la copii atât de mici cum doreşti tu.

— Cel ales va trebui să mă considere şi să mă recunoască întru totul şi în toate privinţele ca tatăl lui. Şi, o dată ce vom cuceri Li Cheng, micuţul va avea şi o mamă. Acum, du-te. Fă ceea ce ţi-am spus.

Zhong Wu salută cu o plecăciune şi plecă spre ieşire. Wei se ridică din jilţul de lângă tronul imperial pe care încă nu se hotărâse să se aşeze şi se îndreptă către uşa care dădea în curtea interioară a primului pavilion, ţinând mereu porumbelul strâns la piept.

La apariţia sa, comandantul postului de pază veni în fuga mare, gata să primească ordine, dacă stăpânul ar fi vrut ceva.

— Cheamă o ştafetă de călăreţi, porunci el. Cei mai iuţi pe care îi poţi găsi. Imediat.

Ofiţerul alergă spre corpul de gardă şi dădu câteva ordine scurte oamenilor săi. Nu trecu mult şi un detaşament de călăreţi, angajaţi din regiunile de la nord-vest, apărură pe caii lor, animale neobosite ale stepei, mai scumpi decât puii de tigru aduşi din Siam în dar pentru suverani. Se numeau cai-care-asudă-sânge, pentru extraordinara lor iuţeală şi rezistenţă.

— Va trebui să urmăriţi unde zboară acest porumbel, le explică Wei. Spre deosebire de oricare altă pasăre din specia lui, a fost antrenat astfel încât să se poată întoarce în locul în care a rămas timp de cel puţin şase luni. Vai de voi dacă îl pierdeţi din vedere. Veţi fi pedepsiţi fără milă. Şi ştiţi ce vreau să spun prin asta.

Călăreţii ascultau nemişcaţi pe caii lor mărunţi, îmbrăcaţi cu tunici din piele groasă, încrucişate pe piept.

— În fiecare seară, continuă Wei, unul dintre voi se va întoarce în garnizoana din Luoyang ca să comunice poziţia detaşamentului vostru. Ultimul mesager ne va spune exact unde se află Li Cheng. Atunci vom porni în expediţia prin care vom cuceri satul şi fortăreaţa. Să nu vă fie teamă: nu veţi avea o misiune grea. Pasărea aceasta vă va servi drept călăuză şi vă asigur că nu veţi pierde contactul cu ea.

Desfăcu palmele şi dădu drumul porumbelului. Rămase nemişcat, urmărind cu privirea zborul său la început nesigur, apoi mai curajos către cerul luminos al amiezii. Călăreţii ieşiră în galop pe poarta palatului, unul după altul, urmărind călăuza aceea înaripată.

Wei se întoarse în marea sală în care se înstăpânise tăcerea şi se cufundă într-o meditaţie profundă. Căuta locul acela îndepărtat în care se ascundeau duşmanii săi neîmblânziţi, în care – era sigur de asta – se ascundea Yun Shan cu barbarul străin care simţea el că rămăsese în viaţă după loviturile lui şi masacrarea tuturor camarazilor săi. Îl iubea oare Yun Shan pe acel bărbat? Forţa unui asemenea gând făcea de nesuportat durerea pe care chiar acel gând în sine i-o provoca, îndoiala care îl rodea ca un vierme. În sinea sa simţea că Yun Shan dăduse uitării sentimentul care îi unise cândva, pe când erau încă nişte copii, şi chinul pe care trebuise să-l îndure. Îşi amintea ultimele ei cuvinte, după duelul care îi adusese pe amândoi faţă în faţă, în toiul nopţii, sub zidurile capitalei Luoyang.

Puterea gândului său şi a urii care se revărsa din mintea sa ca un val de venin nu era, cu toate acestea, suficientă ca să-i dezvăluie ce se întâmpla în locul în care Yun Shan se dăruia unui alt bărbat şi îi oferea sufletul său. I se părea chiar că vede imagini, scene cu priviri pline de dorinţe secrete şi de mângâieri. Dorea cu toată ardoarea de care era în stare, moartea adversarului său şi i se părea imposibil ca lovitura pe care i-o dăduse să nu-i fi străpuns inima.

***

Multe zile în şir rămase în starea aceea, postind şi bând doar o fiertură de ierburi amare. Câteodată, starea aceasta de rătăcire era aşa atât de puternică, încât prin minte îi defilau scene idilice: o familie în care el şi Yun Shan aveau un copil, o fiinţă pe care el hotărâse s-o crească în palat ca să pună bazele unei noi dinastii. Se vedea pe sine însuşi cum îl învaţă pe copil bazele cunoaşterii, iar mama sa ritualurile care-l apropie pe om de Cer. Dar scene ca acelea nu-i lăsau la sfârşit altceva decât un sentiment de frustrare cumplită şi de mânie îngrozitoare pe care numai sângele ar fi putut să le domolească.

Îşi întrerupea meditaţia atunci când sosea o altă ştafetă care îi raporta despre zborul porumbelului, despre etapele călătoriei ce avea să ducă la descoperirea satului şi fortăreţei de la Li Cheng. Şi acest eveniment îi strecura întotdeauna în suflet o nelinişte aproape copilărească.

Alteori, ca să mai calmeze chinurile urii, îşi exersa scrisul pe ţesături fine de mătase de culoarea fildeşului, suportul pe care fuseseră create textele clasice care scăpaseră din incendiul de la Marea Bibliotecă din Luoyang: ideogramele unei versiuni străvechi din *I Ching,* cartea oracolelor. Şi mâna sa părea irezistibil atrasă de o combinaţie de semne care aveau semnificaţia obsedantă a unei pietre de mormânt. Căuta atunci un răspuns în oracolele înscrise pe oasele de taur şi de berbec pe care le arunca apoi cu furie pe podeaua sălii tronului.

Piatra de mormânt. O prevestire a morţii. Dar pentru cine?

Într-o seară, unul dintre servitori intră în apartamentul în care locuia şi din expresia lui înţelese că aducea o veste proastă.

— Un om te aşteaptă în sala de primire, stăpâne, spuse el şi se retrase în cea mai mare grabă.

Wei se ridică, se îndreptă către sala tronului şi avu confirmarea că nu se înşelase. Era una dintre ştafetele cavaleriei imperiale şi expresia omului era de spaimă.

— Am pierdut contactul cu porumbelul, stăpâne, spuse el şi pe chip i se putu citi groaza. Pe faţa lui Wei se ivi o strâmbătură de scârbă şi de furie. Am căutat peste tot, ne-am răspândit în toate direcţiile, dar zborul păsării se îndrepta către un teren accidentat pe care caii noştri nu puteau înainta. Era ceva la care nu se putea aştepta nimeni, stăpâne, ceva care…

Nu reuşi să termine ce voia să mai spună: braţul lui Wei săgetă prin aer şi mâna îl lovi cu muchia la baza gâtului. Omul se prăbuşi fără să scoată niciun sunet. Apoi, eunucul se răsuci pe călcâie şi plecă spre camerele sale. Se aşeză, luă în mână pensula şi reîncepu să aştearnă pe pânza de mătase un oracol străvechi.

Îşi mişca mâna cu o graţie extraordinară, cu gesturi măsurate şi

elegante, iar ideogramele luau naştere ca prin farmec, răsăreau ca florile pe o pajişte. Braţul era aproape nemişcat, suspendat în aer şi doar încheietura mâinii se mişca comandând degetele şi pensula. Cerneala părea să curgă de la sine direct din corpul său pe mătase, într-o revărsare întunecată de umori aducătoare de rele.

Puse, în sfârşit, pensula pe un suport din lemn de trandafir şi se închise în sine, ca adormit. Trăsăturile feţei se destinseră, membrele se relaxară, pleoapele coborâră peste ochi şi aproape că se uniră.

Rămase în starea aceea de aparentă inconştienţă timp îndelungat, fără a se mişca şi întregul palat părea cufundat într-o tăcere de moarte.

Una dintre slujnicele gata oricând să-l servească intra din când în când în camerele lui, aducând o tavă cu o ceaşcă din care ieşeau aburi: era infuzia pe care obişnuia s-o bea la jumătatea timpului dintre dimineaţă şi amiază. Fata rămânea câteva clipe la o distanţă respectuoasă, nemişcată, privindu-l pe sub gene cu o expresie înfricoşată şi admirativă în acelaşi timp, furată poate de frumuseţea sălbatică a stăpânului său. Aşeza apoi pe o măsuţă tava şi ieşea fără să facă nici cel mai mic zgomot. Se făcea nevăzută printre perdelele de mătase de culoarea indigoului care fluturau uşor în adierea lină prezentă mereu în palat, un joc arhitectonic complicat cu tuburi ascunse şi cu suprafeţe perfect lustruite.

În sfârşit, într-o altă zi, fu anunţat un alt mesager şi Wei se ridică, dezmeticindu-se din starea aceea de amorţeală, îndreptându-se grăbit către sala de primire. Îl recunoscu imediat pe omul acela care făcea parte din Vulpile zburătoare.

— Stăpâne, spuse el, comandantul nostru m-a trimis să-ţi spun că a îndrăznit să-şi ia libertatea de a trimite pe urmele cavaleriei câţiva oameni de-ai noştri, cu unelte potrivite pentru urmărirea pe terenuri greu de străbătut, gândindu-se că ar putea fi nevoie de aşa ceva. Speră că o să-l ierţi pentru această iniţiativă luată fără a te anunţa, pentru că a dat rezultate pozitive. Porumbelul a fost urmărit în zbor, acolo unde caii nu puteau trece şi acum ştim exact unde se află Li Chang. Cavalerii au fost şi ei anunţaţi şi au poposit la o distanţă destul de mare de fortăreaţă, invizibili şi tăcuţi. De acolo ne pot trimite informaţii imediat, astfel încât să putem lua măsurile necesare şi să acţionăm aşa cum se cuvine.

Lui Wei îi venea să sară în sus de bucurie, dar nu lăsă să se vadă.

— Comunică-le fraţilor tăi să fie gata de plecare cât se poate de repede. Plecăm imediat ce suntem gata, în ţinută de luptă. Vor veni împreună cu noi şi cele mai bune unităţi ale armatei imperiale, cu un număr suficient de oameni ca să avem siguranţa că misiunea noastră va fi încununată de succes.

***

La capătul a trei zile, armata fu gata de plecare. Wei însuşi o călăuzea în fruntea Vulpilor zburătoare. Călărea pe un cal de Xixia, negru şi lucios ca pana corbului, dar primit de la unul dintre mareşalii săi din ţinuturile de la sud-vest.

Lungul convoi de călăreţi, pedestraşi, care şi animale de povară defilă la revărsatul zorilor pe străzile tăcute ale oraşului, dar nu putea să treacă fără a fi observat.

Daruma se trezi la zgomotul făcut pe pavaj de miile de copite dintr-un somn nu prea liniştit, în camera sa din caravanseraiul în care se stabilise de mai mult timp. Se îmbrăcă în grabă, coborî în curte şi o traversă ca să ajungă la depozitul său şi la animalele de povară.

În spatele său se auzi un glas:

— Cum se face că te-ai sculat atât de devreme, Daruma?

33

Soarele apunea peste vale, scăldând în lumină stâncile care străjuiau dinspre răsărit satul Li Cheng şi, în partea opusă, acoperişurile mănăstirii călugărilor războinici ai Lotusului Roşu, fortăreaţa înălţată pe platoul stâncos suspendat deasupra râului.

Dan Qing privea mormântul împăratului Yuandi, străjuit de dragoni înaripaţi cu gurile căscate şi având în faţă o scară maiestuoasă. Din locul acela care domina întregul platou, putea să vadă chiar şi drumul îngust care ducea către urcuşul spre poarta de miazăzi şi atenţia îi fu atrasă de un norişor de praf îndreptându-se cu iuţeală înspre cetate. Nu trecu mult timp şi putu distinge cu claritate un călăreţ care venea în galop, îndemnându-şi fără încetare calul.

Îl văzu trecând pe sub poartă, sărind jos din şa şi schimbând câteva cuvinte cu oamenii care făceau de pază. Aceştia îi arătară drumul pavat care ducea către impunătorul mormânt imperial şi, în câteva clipe, ajunse în faţa prinţului. Era plin de praf şi asudat din cap până în picioare.

— Prinţe, am primit un semnal de la pândarii noştri: Wei se îndreaptă către Li Cheng.

Dan Qing se întunecă la faţă.

— De unde ştiu ei asta? Cât de departe sunt?

— Cam la două săptămâni de mers, dar grupuri de cercetaşi au ajuns până aproape de baza platoului. Nu credem că ar putea merge în altă parte. Dacă greşim, cu atât mai bine, dar ni s-a părut că este de datoria noastră să te anunţăm.

— Aţi făcut exact ce trebuia. Ştiţi şi câţi ar putea să fie?

— Circa trei mii de oameni în afară de Vulpile zburătoare care sunt cel puţin două sute. Wei însuşi călăreşte în fruntea lor.

— Atunci mă tem că nu există îndoială asupra ţintei spre care se îndreaptă. Spune să-ţi găsească un loc pentru cal în grajd şi pentru tine o cameră ca să dormi în noaptea asta.

Metellus şi Yun Shan veniră şi ei în grabă şi se vedea bine că aflaseră de la corpul de gardă că se întâmpla ceva neobişnuit.

— Veşti proaste? întrebă Metellus.

— Uzurpatorul se îndreaptă către Li Cheng. Este la două săptămâni de mers. Are cu el mulţi oameni şi Vulpile zburătoare. Nu avem prea multe şanse să rămânem în viaţă. Poate că ar trebui să pleci, Xiong Ying.

— Să plec? întrebă Metellus cu un zâmbet plin de amărăciune. Unde să mă duc?

Dan Qing se întoarse înapoi, către scara monumentală a

mormântului şi-l întrebă:

— Eşti pregătit?

Metellus dădu din cap aprobator şi-i făcu semn lui Yun Shan să vină cu el.

— Nu, răspunse prinţesa. Du-te tu singur.

Dan Qing desprinse o torţă din locul în care era fixată pe zidul mănăstirii şi porni să urce treptele largi care duceau la mormântul împăratului.

— Yun Shan mi-a spus că ai văzut piatra verde cu inscripţia.

— Am văzut-o, răspunse Metellus.

— Eşti sigur că veneau din ţara ta?

— Nu există nici o îndoială. Inscripţia de pe piatră este în limba mea.

— Dar ea ţi-a povestit legenda?

— Mi-a povestit-o, răspunse romanul.

Dan Qing se opri în loc şi-l privi ţintă, drept în ochi.

— Ai vrea… să-i vezi?

Metellus îl privi, peste măsură de tulburat.

— Îţi baţi joc de mine?

— Câtuşi de puţin, răspunse Dan Qing. Împăratul Yuandi a vrut să fie înmormântat aici, la Li Cheng şi a vrut de asemenea ca acei trei sute de Diavoli mercenari să facă de gardă pe vecie la mormântul lui. De aici probabil că s-a născut legenda.

— Nu… înţeleg.

— Vino cu mine, atunci. Dacă alegi să rămâi în locurile acestea şi să-ţi rişti viaţa, este drept să-i întâlneşti pe cei care au venit aici înaintea ta.

Ajunseseră la ultimele trepte ale scării şi Dan Qing aprinse torţa de la unul dintre vasele rituale care ardeau în faţa intrării, apoi îi arătă lui Metellus unul dintre dragonii care străjuiau mausoleul şi-i spuse:

— Învârte statuia aceea înspre stânga, iar eu am s-o învârt pe aceasta în sens invers.

Metellus făcu întocmai cum i se spusese şi ceea ce părea să fie un perete de stâncă lustruită alunecă într-o parte lăsând să se vadă un coridor care ducea înăuntru.

Soarele dispăruse de-acum în spatele munţilor şi Dan Qing, după ce ridică pentru o clipă ochii către cerul care începea să se înnegureze, intră urmat de prietenul său.

Înaintară vreo treizeci de paşi printre doi pereţi de piatră masivă, purtând din loc în loc texte din oracole străvechi, până văzură o deschizătură în partea stângă şi o scară cu vreo douăzeci de trepte care cobora într-o criptă. Dan Qing ridică torţa deasupra capului ca să lumineze o încăpere subterană mare şi apăru o imagine halucinantă care-l făcu pe Metellus să holbeze ochii în culmea mirării. Sarcofagul

împăratului Yuandi era sculptat într-un singur bloc de jad, cu reflexe schimbătoare, de la verde la galben auriu, şi în jurul lui făceau de pază trei sute de statui. Deşi erau executate conform stilului chinezesc, înfăţişau fără putinţă de tăgadă legionari romani din epoca republicană, purtând chiar echipamentul şi armele adevărate. Coifurile şi platoşele erau încă în bună stare în ciuda trecerii timpului şi reflectau în diferite locuri lumina torţei cu sclipiri metalice.

— Oh, zei!… Zei atotputernici… nu-mi vine să cred, şopti Metellus umblând printre şirurile acelea de soldaţi nemişcaţi, în atmosfera în afară de timp a marii săli de sub munte.

La gâtul fiecăruia atârna un *titulus,* plăcuţa de identificare din tablă de plumb pe care Metellus putea citi cu emoţie în glas numele fiecăruia dintre ei, cu gradul, unitatea din care făceau parte, decoraţiile primite pentru bravură. Mergea printre şirurile lungi ale acelor statui ca şi cum ar fi trecut în revistă o armată de fantome.

Apoi, pe neaşteptate, lumina torţei scoase din întuneric o figură diferită de toate celelalte. Nu era soldat: stătea aşezat, îmbrăcat cu o tunică lungă şi cu o mantie, iar pe genunchi avea o casetă lunguiaţă. Era un obiect autentic, nu modelat în argilă ca restul statuii. Pe casetă era scris:

CORNELIUS AGRICOLA,
PRAEFECTUS FABRORUM

— Tu înţelegi ce înseamnă asta? întrebă Dan Qing. Mulţi dintre călugării noştri, şi chiar dintre cei mai învăţaţi, au căutat în zadar să descifreze… asta. Deschise cutiuţa arătând câteva suluri de pergament dinăuntru.

Metellus desfăşură cu mare grijă unul dintre ele şi, apropiindu-l de lumina torţei, ieşiră la iveală semne, formule, grafice, planuri de construcţie, instrucţiuni de montare, în latină şi în greacă.

— Eu… nu pot să-mi cred ochilor, continua să spună, uluit de ceea ce vedea după ce deschidea pe rând fiecare sul.

— Ce sunt acelea? întrebă Dan Qing. Despre ce este vorba? S-ar spune că sunt nişte maşini, dar inginerii noştri nu au reuşit să le găsească nici o semnificaţie.

— Pentru că instrucţiunile sunt scrise într-un cod vechi al armatei, iar părţile din desene sunt aşezate în ordine inversată. Omul acesta era cel mai mare creator de maşini de război din vremea sa. A dispărut pe neaşteptate şi nu s-a mai găsit nici o urmă din proiectele lui… Asta înseamnă că poate vom reuşi să găsim în documentele acestea o modalitate de a câştiga bătălia, deşi suntem inferiori ca număr duşmanului. Îţi dai seama că orice civilizaţie, chiar şi cea mai avansată, are întotdeauna nevoie să înveţe câte ceva de la celelalte.

Spune-mi acum: mai există alte ieşiri din mormântul acesta care să ducă la suprafaţă?

— Da, chiar mai multe.

— Trebuie să ştiu cu precizie unde sunt şi în ce loc ies la suprafaţă.

— Ce ai de gând să faci?

Metellus îşi roti privirile în jur, privind armurile de oţel, săbiile atârnate de centuri.

— O să afli în curând: nu trebuie să pierdem nici o clipă.

Când ieşiră pe ultima treaptă a scării de afară, sub bolta înstelată a cerului, Metellus îi spuse prinţului:

— Trebuie să-mi acorzi puterea de a înrola şi a antrena oameni, aici la Li Cheng şi pe câmpul din jur.

Dan Qing făcu un gest de aprobare: în ochii lui Xiong Ying strălucea acum lumina plină de hotărâre a unui comandant de oşti. Era din nou gata să pornească la luptă.

— Ne-am înţeles, răspunse el, am să ţi-l pun la dispoziţie pe unul dintre aghiotanţii mei. Dar nu uita că instruirea ta nu poate fi întreruptă niciodată, nici măcar pentru o zi. Yun Shan te aşteaptă chiar şi acum în sala de antrenament.

— Ştiu, răspunse Metellus. Rămâi cu bine.

— Xiong Ying.

— Da, prinţe.

— Ascultă-mă, ceea ce se va întâmpla nu era prevăzut şi trebuie să fiu sincer cu tine: din păcate pentru noi, nu avem prea multe şanse să rămânem în viaţă. Forţele lui Wei sunt infinit mai numeroase, iar zidurile noastre nu vor putea rezista prea mult timp. În plus, are cu el şi Vulpile zburătoare. Ştii ce înseamnă asta, nu?

— Ştiu, răspunse Metellus.

— Gândeşte-te bine la toate astea, cât mai ai timp. Nu este războiul tău: ai făcut tot ceea ce puteai şi ai plătit foarte scump. Dacă vrei, poţi să pleci. Singurul lucru pe care ţi-l cer este să-mi dai cuvântul tău de soldat că nu vei destăinui nimănui ce ai învăţat aici. Am încredere în cuvântul tău.

Metellus zâmbi.

— Eu cred, în schimb, că acum este prea târziu. O parte din sufletul meu se află aici, la Li Cheng, nu crezi? Şi, de altfel, de ce eşti aşa de îngrijorat? Legenda spune că dacă dinastia ar fi în pericol, cei trei sute de Diavoli mercenari vor ieşi din mormânt şi-l vor nimic pe duşman, îţi urez noapte bună, prinţe.

— Şi eu ţie, Xiong Ying.

Metellus dispăru în întunericul nopţii.

***

Timp de două săptămâni, în partea de sud a satului Li Cheng răsunară zi şi noapte zgomote ciudate, bufnituri neîncetate de maiuri,

şuierat de foaie, strigăte ritmate care însoţeau efortul comun şi coordonat al multor oameni. Dar nimic nu se putea vedea: străinului pe care toţi îl numeau Xiong Ying i se dăduse spre folosinţă o magazie uriaşă în care altădată se treiera orezul şi acolo îşi stabilise el cartierul general.

Oamenii care lucrau la ordinele sale nu ieşeau niciodată şi nu erau văzuţi în vreun moment al zilei, părăseau locul acela doar când era complet întuneric, iar înainte de răsăritul soarelui începeau din nou să muncească în fostul depozit transformat acum în atelier.

Apoi, într-o zi, uşile marii construcţii se deschiseră şi fură împinse afară nişte maşini ciudate, instalate pe roţi, iar formele lor se puteau doar bănui pe sub pânzele uriaşe cu care erau acoperite.

Dan Qing veni şi el în grabă ca să le vadă, urmat de Yun Shan. Rămaseră mult timp, privindu-le, cu uimire plină de admiraţie pentru dimensiunile mari şi pentru nemaivăzuta lor concepţie.

— Sunt nişte maşini extraordinare, spuse Dan Qing. Dar ce aruncă?

— Bolovani, săgeţi mari, vase cu smoală care arde, răspunse Metellus.

— Cred că şi călugării noştri ştiu ceva mai eficace decât smoala. O să am grijă să se ocupe şi ei de prepararea muniţiilor tale.

Metellus ordonă ca maşinile să fie transportate, prin mulţimea îngrămădită ca la un spectacol, către porţiunea zidurilor care dădea spre sud, în direcţia podişului, singurul loc prin care se putea ajunge la cetate.

Maşinile fură târâte pe rampe de lemn deja pregătite până pe crenelele zidurilor şi mascate cu paravane de lemn. Proiectele considerate cândva avangardiste ale lui *praefectus fabrorum* Cornelius Agricola fuseseră puse în practică, din lemn şi fier, şi erau într-o perfectă stare de funcţionare.

Dar Marcus Metellus mai pregătea şi o altă armă, şi mai secretă, lucrând la ea în fiecare zi, după apusul soarelui, într-un luminiş din spatele unor stânci mari, cenuşii, care se înălţau singuratice pe podiş. Nimeni nu avea voie să vadă ce făcea el acolo, nici măcar Dan Qing şi Yun Shan, dar toată lumea respecta secretul pe care înşişi oamenii lui Metellus se angajaseră să-l respecte printr-un jurământ solemn.

Într-o noapte, cu doar câteva ceasuri înainte de ivirea zorilor, Yun Shan se duse pe zidurile cetăţii la Metellus, care scruta cu atenţie întunericul din faţa sa.

— Acvilele nu pot vedea nimic pe timp de noapte, îi spuse Yun Shan.

— Din păcate, nu pot, şi totuşi, în nenumăratele nopţi de veghe pe marele zid de apărare de la graniţele imperiului nostru, mi-am dezvoltat un fel de simţ secret. Am învăţat să simt apropierea duşmanilor chiar înainte de a-i putea zări.

— Aveţi şi voi un zid de apărare a graniţelor?

— Sigur că da. La nord controlăm o insulă foarte întinsă care se numeşte Britannia. În partea ei cea mai expusă, am construit un zid care o traversează pe toată, de la o mare la alta; ca să-l poţi parcurge ai nevoie de nouă zile de mers.

Yun Shan zâmbi.

— Zidul nostru apără toată graniţa de la miazănoapte şi îţi trebuie şase luni de mers ca să-l parcurgi pe tot. Este atât de lat încât are în vârf o şosea pe care pot merge carele şi armate întregi în ambele direcţii.

— Probabil că este un spectacol extraordinar, spuse Metellus. Mi-ar face plăcere să-l văd cândva.

— O să-l vezi… vom reuşi să rămânem în viaţă.

— Sper. Pentru tine…

Tăcură vreme îndelungată, după care Metellus întrebă:

— Ce spun înţelepţii voştri pentru a îndepărta din sufletele oamenilor frica de moarte?

— Când moartea va veni, trebuie s-o acceptăm cu indiferenţă şi să ne lăsăm conduşi în interiorul secretului ei, răspuns Yun Shan. Dar ai voştri?

— Un împărat de-al nostru a scris: „Când ţi-a venit sorocul, du-te liniştit pentru că şi în jurul celui care te cheamă la el este tot linişte”. Ideile sunt asemănătoare, după cum vezi. În schimb, unul dintre poeţii noştri a scris: „Alungă teama de moarte prin iubire”.

Yun Shan se strânse la pieptul lui şi-l cuprinse cu braţele. Metellus simţi parfumul care-l făcuse să se simtă viu şi atunci când era în stare de inconştienţă şi simţi că un val puternic de emoţie îi umple sufletul. O sărută, iar moliciunea şi căldura buzelor sale îl făcură să creadă că sărută o zeiţă. Îi luă palmele şi le lipi de obraji.

— Nu pare să fie posibil ca mâini ca acestea să fie în stare să mângâie şi să ucidă cu aceeaşi minunată îndemânare.

Yun Shan se depărtă de el şi vru să-i zărească ochii prin întuneric.

— Eu nu mă voi lăsa prinsă vie, Xiong Ying, ştii asta, nu-i aşa?

— Ştiu, Yun Shan, şi doar când mă gândesc la aşa ceva simt un fior de gheaţă drept în inimă. Cum de este posibil ca noi să ne întâlnim, ca tu să mă chemi de undeva de dincolo de moarte şi apoi să mergi din nou în întâmpinarea morţii? De ce Lotusul Roşu vrea să apere locul acesta cu orice preţ? Nu există un alt loc în care am putea merge?

— Nu. Wei ne-ar găsi oriunde ne-am afla şi nu avem altceva de făcut decât să-l înfruntăm. A ales să-şi ostoiască suferinţa prin suferinţa şi moartea celorlalţi şi nu există nimic care să-l abată de la acest drum.

— Nici măcar tu?

— M-am gândit şi eu la asta. Dacă predându-mă eu aş putea salva Li

Cheng, aş face-o, dar sunt sigură că n-ar fi de ajuns. Dorinţa sa nu se poate realiza cu niciun chip, pentru că o dragoste neîmplinită pârjoleşte mai mult decât orice altă dragoste posibilă, pentru că ea trăieşte doar în imaginaţie, dă naştere unor fantome cumplite, monştri care îi otrăvesc nopţile şi îi îmbolnăvesc gândurile. Wei nu poate avea linişte. Vrea să devină el însuşi un coşmar, unul dintre acei monştri care-l bântuie noaptea când închide ochii şi încearcă să uite.

Metellus o strânse alături de el, până când simţi că bătăile inimii lui se contopesc cu ale ei. Ea îi înlănţui gâtul cu braţele şi-l sărută din nou.

— Aş vrea ca noaptea asta să nu se mai sfârşească niciodată, spuse ea. Aş vrea ca întunericul să ne acopere şi să ne ascundă, aş vrea ca timpul să se oprească în loc, să-ţi alunge toate amintirile în afară de cele ale clipelor trăite împreună.

— Amintirile mele fac doar ca sentimentele pe care le am pentru tine, Yun Shan, să fie şi mai adânci şi mai arzătoare, pentru că sunt amintirile unui om care nu are nimic de ascuns… Se întrerupse. Ascultă… sosesc.

Yun Shan trase şi ea cu urechea.

— Cai şi oameni care merg pe jos… mulţi… mii şi mii.

Vântul aducea înspre ei un murmur abia perceptibil care dispărea atunci când suflul scădea în intensitate.

— Ai un auz ca de vulpe.

— Ţi-am spus că am stat multe nopţi de veghe la graniţă şi am văzut mulţi camarazi căzând pentru că nu au simţit inamicul care se strecura prin bezna nopţii cu un pumnal între dinţi. Priveşte acum, spuse arătând înspre orizont.

Era un furnicar de luminiţe, mii de flăcărui care pâlpâiau în întuneric, se unduiau ca purtate încoace şi încolo de aceleaşi adieri de vânt care treceau şi pe străzile tăcute din Li Cheng. Mai întâi era un front îngust, apoi se desfăcu treptat într-o linie din ce în ce mai largă, până când toată întinderea podişului fu invadată de lumini tremurătoare.

Oamenii putură fi zăriţi abia când zorile se revărsară, când puţinele stele cu lumină limpede şi puternică mai rămaseră încrustate ca nişte diamante pe bolta ca de cobalt. Apoi ziua începu să-şi facă apariţia, mai întâi ca o fâşie îngustă de lumină strecurată printre dealuri şi imediat după aceea ca o dâră subţire de nori.

Acum, armata lui Wei se putea vedea.

Erau soldaţi pedeştri care înaintau pe jos purtând steaguri lungi şi înguste prinse de coada suliţelor, războinici ai stepelor purtând căşti de piele cu coame lungi de cal prinse de ele, călăreţi manciurieni cu platoşe de bronz şi lănci împodobite cu cozi de măgar sălbatic şi, în sfârşit, cavaleria imperială cu steaguri mari de mătase roşie pe care

mai era încă brodată cu fir de aur monograma dinastiei Han, platoşe de piele şi bronz şi coifuri din acelaşi metal strălucitor.

În centru, inima neagră a armatei: Vulpile zburătoare. Negri, pe cai de asemenea negri, inspirau teamă chiar şi de la distanţa aceea.

Metellus auzi un fâlfâit de aripi pe deasupra capului: văzu un porumbel zburând peste acoperişuri şi strecurându-se pe una dintre ferestrele mănăstirii, acolo unde locuia Dan Qing.

— Ce ciudat, spuse. Ai văzut? S-a întors porumbelul fratelui tău care dispăruse. De obicei, porumbeii se întorc după ce au fost duşi departe tocmai în acest scop, dar nu se întâmplă niciodată invers. Anunţă-l pe fratele tău că sosesc duşmanii. Eu rămân aici.

Yun Shan alergă la mănăstire şi, la scurt timp după aceea, se întoarse împreună cu fratele ei deja înarmat cu arc, buzdugan şi sabie.

Dan Qing parcurse cu privirea armata acum desfăşurată în dispozitiv de luptă, stând nemişcată pe câmpie. Doar steagurile mai fâlfâiau în vânticelul dimineţii şi sclipeau în lumina primelor clipe ale zilei.

— Ce aşteaptă? întrebă Metellus.

— Nu ştiu. Poate ca să vină cineva să le deschidă poarta.

— Aşa ceva nu se poate, răspunse Metellus.

— Nu era posibil în niciun caz ca o întreagă armată să ajungă aici. Nu s-a întâmplat aşa ceva niciodată.

— Poate că ne-a trădat cineva, spuse Yun Shan.

— Aţi mai avut veşti de la Baj Renjie? îi întrebă Metellus.

— A luat parte la eliberarea mea, dar după aceea nu a mai ajuns la locul de întâlnire. Mă tem că a fost prins. Probabil că acum este mort.

— El ştie cum se ajunge aici? întrebă Metellus.

În spatele lor se auzea tropotul soldaţilor care alergau pe ziduri ca să pregătească de apărare şi scârţâitul maşinilor ce erau puse pe poziţie de armurieri şi, după ce se dădeau jos pânzele sub care fuseseră ascunse, îşi arătau acum braţele lungi de lansare, balestre puternice cu mai multe arcuri.

— Nu, răspunse Dan Qing. Niciun om din afara Lotusului Roşu nu cunoaşte poziţia acestei fortăreţe. Şi nimeni dintre cei care fac parte din Lotusul Roşu nu a trădat vreodată.

— Şi dacă de vină a fost chiar porumbelul tău? întrebă iarăşi Metellus.

Yun Shan îl privi, uimită.

— Colivia aceea avea un fel de mecanism care, după un anumit număr de rotaţii elibera pasărea aflată înăuntru. Trebuie să fi existat totuşi o raţiune… De unde ai luat colivia aceea, Yun Shan?

— I-am spus lui Dan Qing; mi-a dat-o Daruma: un cadou pentru prinţ.

— Daruma… mormăi Metellus ca pentru sine. Daruma… se poate

aşa ceva?

— Daruma a organizat eliberarea mea, spuse Dan Qing. De ce să fi…?

— Atenţie! se auzi strigând cineva. Fiţi atenţi, se apropie.

O unitate de arcaşi inamici înaintă în fugă către ziduri, oprindu-se chiar la începutul drumului, care urca spre cetate şi se puse în poziţie.

— La adăpost! strigă Metellus. Toată lumea la adăpost, trag în noi!

O ploaie de săgeţi porni în sus, descrise o curbă largă şi ajunse dincolo de zidurile împrejmuitoare. Unul dintre apărători, care nu reuşise să se retragă la adăpost, se prăbuşi străpuns de câteva săgeţi şi la fel se întâmplă cu toate animalele domestice care se învârteau prin curtea cetăţii: trei câini şi o maimuţă dresată.

Metellus se întoarse către Dan Qing.

— Nimeni nu atacă o cetate cu arcaşi: vor să ne ţină ocupaţi în partea asta, ca să ne poată ataca pe altundeva. Fiţi atenţi! strigă el. Fiţi atenţi!

A doua salvă de săgeţi se auzi lovind pe acoperişuri, pe turnuri şi pe meterezele zidurilor.

Se făcu tăcere, câteva clipe nesfârşite de tăcere adâncă.

După aceea, un şuierat străbătu cerul.

34

— Vulpile zburătoare, strigă careva. Alarmă, alarmă!

Metellus îşi ridică privirile către cer şi văzu, cuprins de uimire, ceea ce nu mai văzuse niciodată: un stol de oameni zburători susţinuţi de aripi mari de mătase, care pluteau purtaţi de vânt şi trecând razant cu coroanele copacilor.

— Arcaşii, strigă Dan Qing. Trageţi!

Arcaşii renunţară la ţintele din exterior, ochiră către interior şi traseră fără să-şi atingă ţintele care se mişcau neîncetat şi erau încă prea departe. Porni a doua salvă, dar multe săgeţi se încurcară în crengile copacilor şi căzură pe pământ fără să atingă pe nimeni. Doi dintre atacatorii zburători, loviţi, se prăbuşiră şi se zdrobiră de pământ, alţi doi fură răniţi, iar cei rămaşi aterizară teferi şi începură să lupte cu furie împotriva călugărilor care alergaseră ca să-i înconjoare.

Metellus văzu armata pornind din exterior către ziduri şi dădu ordin să se încarce maşinile, o artilerie de câmp formidabilă: catapulte cu mai multe braţe, balestre cu mai multe arcuri care aruncau lănci de fier, baliste care aruncau vase cu smoală aprinsă, în care Metellus adăugase misteriosul amestec preparat de călugări, unul dintre secretele lor foarte bine păzite.

— Trageţi, strigă, acum! Balistele multiple aruncară la un interval foarte scurt patru bolovani uriaşi, fiecare dintre ei făcând goluri largi în rândurile de călăreţi manciurieni. După aceea se porniră aproape în acelaşi timp lăncile şi vasele cu smoală aprinsă. Acestea zburară ca nişte meteoriţi în flăcări dincolo de ziduri şi, spre marea mirare a lui Metellus, explodară la jumătatea traiectoriei cu bubuituri înspăimântătoare şi răspândind o ploaie de foc peste trupele de sub ele. Mulţi încercară să fugă, dar Vulpile zburătoare, aflate acum pe margini, îi fulgerară cu săgeţile pornite din arcurile lor care nu dădeau greş: pedeapsa rezervată celor laşi. Răsună strigătul lui Wei, ascuţit ca al unui şoim: trupele se adunară la loc şi porniră din nou la atac, strigând şi aruncând salve de mii de săgeţi asupra apărătorilor şi asupra poziţiilor pe care se aflau maşinile de război. Mai mulţi armurieri aflaţi pe ziduri fură loviţi şi scoşi din luptă.

Cei rămaşi în viaţă armară din nou maşinile şi traseră o nouă salvă, pe rând, la intervale foarte scurte: prima, a doua, a treia, a patra maşină. Lăncile porniră şuierând şi loviră printre soldaţii pedeştri şi arcaşi, doborând o mulţime dintre ei. Alţi meteoriţi brăzdară cerul răspândind globuri de foc care explodară de data aceasta pe pământ în mijlocul soldaţilor, secerându-i cu zecile la fiecare explozie. Wei

călărea către duşman ca şi cum nimic nu-l putea opri, ca şi cum lăncile ar fi fost abătute din drum de aura sălbatică de care era înconjurat. Urla, cu glasul său strident şi pătrunzător, aproape neomenesc, şi nimeni nu mai cuteza să se retragă, inamicii continuau să înainteze sub ploaia de lovituri, alergând pe rampa de acces către poarta de sud. În spatele lui, Metellus auzea strigătele luptătorilor şi vacarmul bătăliei, îşi imagina că Yun Shan se aruncase deja în luptă, pentru că n-o mai vedea alături de el, şi era chinuit de grijă, dar continua să rămână pe poziţie, conducând tirul neîntrerupt şi ucigător al maşinilor sale.

Ajungând în faţa zidurilor, Wei îşi dădu seama că oamenii săi n-ar fi putut ajunge niciodată la poartă atât timp cât maşinile acelea rămâneau la locurile lor, aşa că dădu ordin arcaşilor să tragă cu săgeţi incendiare care se înfipseră în lemnul postamentelor şi acestea luară foc. Mulţi dintre servanţi fură nevoiţi să-şi părăsească posturile şi să încerce să stingă incendiile.

Un al doilea şi un al treilea val de Vulpi zburătoare coborâră în interiorul fortăreţei dând o mână de ajutor celor care fuseseră înconjuraţi, astfel că soarta bătăliei se schimbă. Dan Qing şi Yun Shan, avându-i lângă ei pe cei mai buni luptători, contraatacară cu furie intrând fără ezitare în învălmăşeală. De la înălţimea meterezelor, Metellus, observând că Vulpile zburătoare voiau să deschidă din interior poarta, ordonă câtorva dintre arcaşi să-şi îndrepte tirul în direcţia aceea şi să doboare cât mai mulţi inamici. Câţiva căzură străpunşi de săgeţi, dar mulţi alţii scăpară ca prin minune de acestea şi continuare să înainteze mânuind săbiile cu o rapiditate impresionantă, cu sărituri ameţitoare, cu o energie de fiare sălbatice. Păreau însufleţiţi de o ardoare nepotolită, conduşi de o singură minte. Metellus văzuse deja acea manieră de a lupta, în curtea mare a palatului din Luoyang şi simţi că-l cuprindea spaima: fruntea îi era scăldată într-o sudoare rece. Acum un grup numeros de atacatori alerga în sus pe trepte către metereze, răspândindu-se în toată curtea. Metellus alergă într-acolo cu oamenii săi, cu câte o sabie în fiecare mână, avântându-se fără ezitare în luptă.

Nu pusese niciodată în aplicare noua sa capacitate de a lupta într-o situaţie de luptă adevărată şi simţind răpăiala incredibil de rapidă a loviturilor, şuieratul oţelului la un fir de păr de faţă, de cap, de inimă fu cuprins de o stare de spirit delirantă pe care n-o mai simţise nici în cea mai aspră luptă din trecut. Se concentra asupra mişcărilor adversarului cu atâta intensitate, încât le descompunea în timp şi în spaţiu, intuindu-le direcţia ca şi cum ar fi fost de trei ori mai încete decât erau în realitate. Cele două gladii ale sale săgetau şi loveau cu putere devastatoare, se încrucişau în sus şi în jos ca să pareze, să devieze, iar apoi loveau frontal, împungând sau tăind.

În învălmăşeala încleştării, luptătorii căutau totuşi să lupte cu un singur adversar o dată, astfel încât bătălia se fărâmiţa în mii de lupte individuale, care aproape în fiecare clipă aveau un un învins sau un învingător. Metellus striga din răsputeri: „Yun Shan! Yun Shan, unde eşti?" şi respingea inamicii care încercau să urce scările, aruncându-i înapoi ca pe nişte ciorchini. Părea el însuşi o maşină de război neobosită. O lovitură îl atinse în treacăt la umărul drept, alta îi crestă coapsa, dar continuă să înainteze fără să ia în seamă durerea. Un nou val de Vulpi zburătoare coborî la mică distanţă de poartă şi, înainte ca luptătorii din Lotusul Roşu să poată reacţiona, reuşiră s-o deschidă.

Wei şi oamenii săi se năpustiră alergând nebuneşte înainte, dar, de pe metereze, la un ordin al lui Metellus, artileria îşi îndreptă tirul către interior şi trase câteva salve nimicitoare: lănci de oţel, bolovani, vase cu smoală aprinsă se revărsară asupra atacatorilor făcând goluri largi în rândurile lor; dar Wei îşi îndemna în permanenţă oamenii şi, negru atât el cât şi calul, continua să înainteze fără încetare, trăgându-i după el pe cei care păreau posedaţi de diavoli şi nici măcar nu-i mai luau în seamă pe cei căzuţi, călcându-i în picioare în marşul lor furios. Pe poarta larg deschisă atacatorii intrau acum în valuri, ca un fluviu revărsat care a rupt stăvilarele.

De la postul lui de observaţie de pe ziduri, Metellus înţelese că nu mai aveau cale de scăpare. Le strigă oamenilor săi: „Rezistaţi cu orice preţ, acoperiţi-mi spatele!" şi alergă de-a lungul meterezelor, cât de repede putu, în direcţia scării de acces către mausoleul împăratului Yuandi. Dispăru pe neaşteptate, ca şi cum l-ar fi înghiţit pământul.

În curtea fortăreţei, războinicii lui Wei strângeau cercul în jurul călugărilor Lotusului Roşu conduşi de Dan Qing şi Yun Shan, care luptau cu un curaj disperat. Wei, acum pe jos, lupta cu sabia în mână, secerându-i unul după altul pe cei care încercau să-i stea în cale şi să-l împiedice să treacă, apropiindu-se din ce în ce mai mult de centrul formaţiei inamice. O văzuse pe Yun Shan şi acum părea că nimic nu-l mai putea opri să ajungă până la ea.

Dar, când totul părea pierdut pentru Lotusul Roşu, răsună un tunet de bronz, apoi altul şi încă unul. O explozie se declanşă pe terasa largă a mausoleului, apoi alta în spatele lor, apoi a doua şi încă una. Mulţi se întoarseră să privească într-acolo, nedumeriţi, şi se auzi bubuitul asurzitor al unei tobe care ţinea cadenţa pentru nişte paşi invizibili.

Urmară alte explozii şi o perdea groasă de fum se răspândi pe toată faţada mausoleului, coborând încet pe scări. Bubuitul tobei deveni şi mai puternic, ca nişte ciocane care izbeau în urechile celor de faţă, în timp ce norul începea să se rărească şi lăsa să se vadă o imagine spectrală: o sută cincizeci de războinici de argilă, cu platoşe şi arme romane, coborau în pas cadenţat pe trepte, umăr la umăr, scut lângă scut, un zid invincibil de fier. Marcus Metellus însuşi îi comanda,

Xiong Ying, Acvila mândră!

O voce păru să tune din măruntaiele pământului:

— Diavolii mercenari! S-au întors din mormânt!

Panica se răspândi printre soldaţii lui Wei care începură să dea înapoi. Armata de fantome păru să se oprească. Se auzi un alt tunet de bronz şi o salvă de săgeţi porni din zidul de scuturi, abătându-se ca o grindină asupra rândurilor de luptători ai lui Wei, decimându-i. Armata mai înaintă puţin şi lansă o a doua salvă, după aceea a treia, făcând alte goluri printre inamici.

Dan Qing strigă:

— Diavolii mercenari s-au întors din mormânt ca să ne vină în ajutor! Profeţia s-a adeverit! Înainte, înainte, victoria este a noastră!

Auzind acele cuvinte şi văzând ce se petrecea, călugării războinici simţiră că forţele lor, care începuseră să scadă, creşteau acum peste măsură şi porniră la atac asupra trupelor lui Wei, uluite şi descurajate, respingându-le către poartă.

Bătăile tobei devenite acum asurzitoare, înfăţişarea acelor fantasme de argilă care înaintau cu mişcări ciudate, ca nişte automate, făceau ca panica să se strecoare în suflete şi chiar Vulpile zburătoare părură să nu mai dea ascultare urletelor lui Wei care îi îndemna necontenit să lupte.

Se auzi un alt zgomot înspăimântător, ca un tremur al pământului, apoi încă o bubuitură şi o altă perdea de fum. Alţi o sută de războinici, statui ţepene acoperite de fier, răsăriră din lumea de dincolo de moarte şi începură să înainteze cu armele în mâini înspre flancul drept, lipsit de apărare, al trupelor eunucului.

Unul dintre duşmani strigă:

— Sunt Diavolii mercenari! O să ne târască după ei sub pământ!

Wei îi reteză gâtul dintr-o singură lovitură de sabie, dar trupele manciuriene fugeau afară din mănăstire prin poarta larg deschisă, urmate îndată după aceea de mulţimea soldaţilor pedeştri care intraseră în panică din cauza armatei de fantome de sub comanda lui Metellus.

Se auzi din nou tunetul acela rău prevestitor, un nor des de funingine acoperi partea laterală a colinei şi o altă formaţie a războinicilor de argilă ieşi de sub pământ. Terenul bubui sub tălpile lor cu ţinte de fier, înaintau fără oprire, îngrozitori la înfăţişare, purtând armuri de nepătruns. Atacaţi şi din partea aceea, oamenii lui Wei, decimaţi şi înspăimântaţi, o luară şi ei la fugă pe urmele celorlalţi care se aflau deja dincolo de ziduri.

Doar Wei, în fruntea unui grup de Vulpi zburătoare, continua să se lupte cu o energie sălbatică căreia Dan Qing şi călugării săi războinici cu greu îi puteau face faţă.

Metellus văzu dintr-o ochire că Yun Shan se afla în pericol şi îi

strigă numele. Auzindu-l, Wei se întoarse, îl văzu, înţelese şi se năpusti asupra lui rotindu-şi pe deasupra capului sabia mânjită de sânge.

Metellus se apără parând lovitură după lovitură, combinând forţa teribilă a celor două gladii din mâinile sale cu secretele măiestriei în luptă învăţate la Li Cheng. Dar adversarul său, după surpriza din primele clipe, reacţionă cu o violenţă cumplită. Făcu o săritură spectaculoasă, aterizând în spatele romanului şi vrând să-i aplice o lovitură de sabie în şale. Metellus se răsuci, evitând lovitura, dar nu mai putu să se ferească de o tăietură lungă la şold din care începu să şiroiască sângele. Wei îi lovi apoi gambele cu piciorul şi-l făcu să cadă în genunchi. În clipa aceea, Metellus îi revăzu pe camarazii săi căzând unul după altul şi rânjetul batjocoritor al lui Wei, care se uita la el de sus acum ca şi atunci.

— Oamenii tăi au fost mâncaţi de câini, îi strigă, şi tu vei avea parte de acelaşi sfârşit. Auzindu-l, Metellus se simţi parcă străpuns de o lamă înroşită în foc şi ţâşni înainte atacând cu toată forţa de care era în stare. Eunucul şovăi, se clătină în faţa acestui atac neaşteptat şi ajunse pe marginea deschizăturii prin care ieşise ultimul grup de Diavoli mercenari.

Romanul încercă să-l facă să cadă în gol, dar Wei se feri într-o parte şi Metellus fu cel care căzu în gol.

Yun Shan, care privise cu sufletul la gură acea luptă pe viaţă şi pe moarte, avu impresia că Metellus fusese ucis; scoase un strigăt deznădăjduit şi alergă într-un suflet către locul în care îl văzuse dispărând. Wei se aruncă fără ezitare pe urmele inamicului său. Coborî din câteva sărituri treptele care duceau sub pământ, străbătu ca fulgerul un coridor lung, coborî din nou o scară şi ajunse în faţa unei uşi impunătoare. În faţa lui se afla imensul mausoleu al împăratului Yuandi, străjuit de un popor întreg de fantasme tăcute.

Ascuns în spatele sarcofagului, Metellus îl văzu apărând cu costumul lui negru, cu sabia însângerată strânsă în pumn. Îl auzi apropiindu-se şi se dădu înapoi către partea mai întunecoasă a mausoleului, acolo unde putea să-i pregătească adversarului său o capcană. Se strecura cu prudenţă printre spectrele Legiunii pierdute, nemişcate şi fără glas în zâmbetul lor îngheţat de piatră.

Yun Shan ajunse în scurt timp şi ea la intrare şi începu să coboare cu precauţie treptele fără să facă nici cel mai mic zgomot. Ajunse în cele din urmă şi ea în faţa unei arcade a mausoleului, aproape în întregime cufundat în întuneric. Respiră adânc, apoi se prelinse în interior căutând să intre cât mai repede într-o zonă mai întunecoasă. Acum, doar câteva felinare atârnate de pereţii de pe margini dădeau o lumină slabă şi tremurătoare. Celelalte fumegau, semn că se terminase uleiul din ele.

O altă lampă se stinse. Metellus îşi dădu seama că Wei era acela

care le stingea. Trecea pe lângă perete şi sufla în cele care încă mai ardeau. În marea sală nu mai era nici o lampă aprinsă. Doar un reflex luminos mai intra dinspre uşa monumentală, pesemne rezultatul unui joc complicat de refracţie a luminii venite de la suprafaţă. Metellus se învârtea printre statui, cu simţurile încordate ca un arc, cu inima bătând furioasă. Simţea că pericolul ar fi putut veni din orice direcţie.

Parcă auzea acum vocea lui Dan Qing: „Fii atent, Xiong Ying! Eşti o santinelă în întuneric! De unde vine săgeata inamicului? De unde vine pumnalul?". Cuvintele acelea îl făcură să-şi repeadă fulgerător braţul către pata de umbră care-i apăruse în faţă. Vârful sabiei sclipi un moment către gâtul lui…

— Yun Shan!

Dar, în acelaşi moment, din spatele său, Wei ţâşnea prin întuneric, întinzând cu precizie sabia în faţă.

Yun Shan mai reuşi să spună doar:

— Xiong Ying, nu…!

Dar romanul se răsuci, încet, către inamicul care rămase nemişcat în spatele lui cu cealaltă sabie înfiptă în piept până la mâner.

Metellus îşi trase sabia din pieptul adversarului său, în timp ce acesta o lăsa pe-a lui să cadă pe jos, răspândind un clinchet argintiu pe podeaua şi pereţii mausoleului, după care se prăbuşi fără suflare, cu ochii încă holbaţi într-o expresie de surpriză. Yun Shan îngenunche lângă el şi îi văzu, prin întuneric, ultima privire. Apoi, îi închise ochii şoptind:

— Acum odihneşte-te, în sfârşit, tinere Wei, şi fie ca uitarea să poată coborî peste sufletul tău…

Metellus îngenunche şi-i ridică trupul pe braţe, ducându-l la suprafaţă.

Luptătorii îl văzură astfel, coborând scările din faţa mausoleului cu tânărul acela pe braţe, alb ca varul la faţă, cu mâinile cu degete lungi şi subţiri care se unduiau la fiecare pas, fără viaţă.

Lupta încetă, cei rămaşi în viaţă o luară la fugă pe poartă şi se grăbiră să ajungă la tabăra din apropiere.

Metellus lăsă jos corpul lui Wei la picioarele scării şi se duse lângă Dan Qing, ţinând-o de mână pe Yun Shan. Nu fu o fericire fără margini şi nici nu se auziră strigăte de victorie. Peste tot se vedeau trupuri neînsufleţite, încleştate în zvârcolirea de pe urmă a violenţei şi fiecare dintre supravieţuitori îşi căuta camarazii şi-i despărţea cu gesturi calme de cadavrele inamicilor.

Dan Qing porunci să i se aducă numaidecât calul şi porni în fruntea oamenilor săi ca să-i urmărească pe fugari până la ultima lor tabără. Metellus şi Yun Shan săriră şi ei în şa şi porniră în galop în aceeaşi direcţie. Tabăra fu încercuită complet şi soldaţii din armata imperială îngenuncheară în faţa prinţului, în semn de supunere şi cerură

îndurare.

Războinicii de argilă dispărură după ce câştigaseră bătălia, la fel de repede cum apăruseră.

Yun Shan nu se opri, străbătu în viteză toată tabăra, ca şi cum ar fi căutat pe cineva anume, până când ajunse la ţarcul animalelor; îl găsi pe Daruma care încerca să se urce pe o cămilă. Îl apucă de braţ şi-l îmbrânci, fără să ţină seama de protestele lui, până în faţa lui Dan Qing.

— El ne-a trădat, el a fost acela care a poruncit să se aducă porumbelul în barcă.

Daruma o privi, uluit.

— Porumbel? Despre ce porumbel vorbeşti?

— Nu te preface că nu ştii! Vorbesc despre porumbelul care l-a condus pe Wei până sub zidurile de la Li Cheng şi pe care tu l-ai adus pe barca mea, spunându-mi că era un cadou pentru Dan Qing.

Daruma căscă ochii mari, dar Yun Shan continuă să-l acuze:

— Ar fi trebuit să-mi dau seama că era o cursă: doar tu ştiai încotro plecasem.

Metellus făcu câţiva paşi şi-l privi calm, dar vocea îi era aspră când îl întrebă:

— De ce?

Daruma îl privi cu ochii săi lăcrimoşi, cu o expresie de neputinţă care stârnea milă.

— Sunt un negustor, Metellus, meseria mea este să cumpăr şi să vând, de toate, câteodată chiar… pe mine însumi. Dar nu te-am trădat. N-aş fi făcut niciodată aşa ceva. Într-adevăr nu ştiu despre ce vorbiţi voi aici, dar în orice caz Baj Renjie a fost acela care a pregătit barca.

— De ce nu mi-ai spus că fusese Baj Renjie? îl întrebă din nou Yun Shan.

— Nu era timp pentru prea multe explicaţii. Ţi-am spus că era vorba despre prieteni de încredere, îţi aminteşti? Baj Renjie a venit într-o noapte la mine la caravanserai. Era julit tot, speriat şi mi-a spus că reuşise să fugă. M-a întrebat de tine şi i-am spus că trebuia neapărat să fac rost de o barcă pentru a te duce într-un loc sigur, împreună cu Metellus, dar că nu ştiam cum să fac. S-a oferit să mă ajute. Mi-a garantat că va trimite o barcă împreună cu tot ce era necesar, la cotitura de lângă vad pe râul Liao Ho. I-am mulţumit, ce puteam face altceva?

— Totuşi, unul dintre oamenii tăi mi-a dat colivia cu porumbelul, nu se lăsă Yun Shan.

— Un om de-al meu? îi răspunse Daruma. E imposibil, eu eram singur.

Yun Shan şovăi o clipă, apoi îl încolţi din nou.

— Atunci, dacă spui că eşti străin de toată povestea asta, de ce te

grăbeai să fugi acum câteva clipe c. Te-am prins?

— Pentru că nu voiam să fiu găsit în locul nepotrivit şi la momentul nepotrivit, temându-mă că aceasta ar fi atras bănuieli asupra mea, lucru care s-a întâmplat întocmai. Dar nu este ce bănuieşti tu, credemă. Mă aflu aici împotriva voinţei mele. Eram pe punctul de a pleca de la caravanserai, acum cincisprezece zile, când am fost arestat de gărzile lui Wei şi am fost sigur atunci că Renjie m-a trădat, el era singurul care a ştiut ce faci, singurul în care avusesem încredere. Cât despre cuşca asta, chiar dacă aş fi văzut-o, n-aş fi avut nici o bănuială.

Cum ar fi putut un porumbel să cucerească Li Cheng? Poate pentru că, după cum se spune, nimeni care a încercat să ajungă la Li Cheng cu barca nu s-a mai întors ca să spună cuiva unde se află mănăstirea. Urmărind barca lor, i-ar fi prins, desigur, pe Yun Shan şi pe Metellus, dar nu ar fi aflat niciodată unde se afla Li Cheng care era adevărata lui obsesie.

Dan Qing clătină din cap neîncrezător.

— Eu îl cred, spuse Metellus.

— Eu aş vrea, dar nu pot, îi replică prinţul. Cine l-a anunţat pe Wei de întoarcerea noastră în ţară? De ce Vulpile zburătoare ne-au atacat la puţin timp după ce am trecut graniţa? Doar Daruma ştia încotro ne îndreptam.

Daruma, care până în clipa aceea se arăta mai mult nedumerit decât îngrijorat, de data aceasta începu să-şi schimbe expresia.

— Nu se poate să crezi serios un asemenea lucru… Prinţe, dar de ce mai întâi te-aş fi eliberat pentru ca mai apoi să te dau pe mâna duşmanului tău? Nu are niciun sens!

— Ba are, îi răspunse Dan Qing, şi este rodul unui plan de o viclenie diabolică: doar dacă eu m-aş fi întors după o perioadă de captivitate i-aş fi putut aduna în jurul meu pe toţi membrii rezistenţei, pe toţi cei care se opuneau tiraniei, dar care acţionau răspândiţi în multe locuri din ţară. Astfel, Wei i-ar fi putut elimina pe toţi o dată, dintr-o singură lovitură. Şi lucrul acesta era pe cale să se întâmple prin intermediul unei persoane care nu putea fi suspectată de nimic. Doar tu ştiai când urma să trecem graniţa şi, când am urcat la mănăstirea Apelor susurătoare, te-ai despărţit de noi, pentru că ştiai ce ne aştepta acolo. Apoi, la Luoyang, m-ai eliberat din nou recăpătându-ţi credibilitatea şi încrederea mea. Te-ai folosit de sora mea ca să afli locul acestui refugiu şi ai condus până aici armata lui Wei. Iar prezenţa ta în tabăra asta este o dovadă pentru toate acestea.

— Dar… dar este doar o coincidenţă de întâmplări! protestă Daruma.

— S-ar putea, îi replică Dan Qing, dar eu nu pot risca. Se întoarse către oamenii săi. Luaţi-l de aici.

Metellus se apropie de el.

— Te rog, mai gândeşte-te, nu lăsa demonul bănuielii să pună stăpânire pe mintea ta. Cândva ai comis o altă nedreptate de care a trebuit să te căieşti.

Dan Qing îi întoarse spatele, fără a scoate nici o vorbă şi se îndreptă către calul său.

Daruma îi strigă lui Metellus:

— Ajută-mă!

Yun Shan se apropie.

— Mă tem că, din păcate, fratele meu are dreptate. Când l-a găsit pe Daruma, el tocmai se urca pe o cămilă ca să fugă.

— A recunoscut şi el, răspunse Metellus. La fel aş fi făcut şi eu. Nu putea să se lase surprins în acest loc.

În clipa aceea, unul dintre călugări se apropie, asudat.

— Repede, veniţi!

Metellus şi Yun Shan merseră după el şi fură conduşi într-un cort unde Baj Renjie atârna spânzurat de stâlpul de susţinere din mijloc. Metellus îl privi surprins.

— Cred că este suficient ca să-l dezvinovăţească pe Daruma, spuse. Trebuie să-l anunţăm pe fratele tău.

— Sigur că da, răspunse Yun Shan. Mă duc repede să-l opresc.

— Stăpâne! se auzi o altă voce din apropiere. Uite, l-am prins pe când încerca să fugă! Patru camarazi de-ai săi aduceau un bărbat îmbrăcat în veşminte persane.

— Cine eşti? îl întrebă Metellus în persană.

Omul nu răspunse.

— Sunt comandantul roman care a evadat împreună cu nouă soldaţi din tabăra de la Aus Daiwa. Sunt sigur că ştii ce am să-ţi fac dacă nu vorbeşti… Şi pronunţă aceste cuvinte pe un ton care nu mai lăsa loc nici unei îndoieli.

— Am fost trimis de marele rege Shapur după fuga omului cu ochi oblici, ca să-l avertizez pe Wei. Nu mi-aş fi închipuit nici în ruptul capului că puteaţi fugi împreună.

— Aşa este, lucrurile nu s-au petrecut aşa! Vocea lui Dan Qing se auzi din spatele lor. Ne-am întâlnit doar dintr-o întâmplare.

— Te-ai convins acum? îl întrebă Metellus.

Dan Qing lăsă capul în jos.

— Unde este Daruma?

— Este în viaţă, spuse Yun Shan, întorcându-se în fugă. Am ajuns la timp.

— La timp… repetă Metellus. Întotdeauna trebuie să avem suficient timp înainte de a judeca un om vinovat de ceva. Şi înainte de a-i lua viaţa.

Dan Qing veni lângă el.

— Vino, să ne întoarcem la Li Cheng. A fost o zi lungă şi obositoare.

Mâine, totul va apărea într-o altă lumină.

Încălecară şi se îndreptară la pasul cailor către Li Cheng, păstrând tăcerea o bună bucată de vreme. Trecură de poarta mănăstirii şi Dan Qing îşi îndreptă privirile către mausoleul lui Yuandi şi apoi către Metellus.

— Cum ai făcut? îl întrebă.

— Nimic nu provoacă o groază mai mare decât necunoscutul, răspunse Metellus. Chiar şi cei mai curajoşi oameni sunt cuprinşi de teamă în faţa unui lucru pe care nu-l cunosc. Am făcut în aşa fel încât să reînvie o legendă, în această aşezare sunt mulţi oameni care seamănă cu noi, romanii. I-am ales pe cei care aveau asemenea trăsături mai pronunţate decât alţii, i-am instruit în privinţa tehnicii noastre de luptă şi, în momentul crucial le-am ordonat să-şi facă apariţia cu echipamentul luat de pe statui, cu faţa şi mâinile mânjite cu argilă. După ce am obţinut ceea ce doream, i-am scos din scenă. Pentru scurt timp, legenda a devenit realitate, istorie, după care istoria s-a transformat din nou într-un mit. Ziua aceasta nu va fi uitată niciodată.

35

Metellus privea de la balconul mănăstirii spectacolul soarelui ce apunea în spatele munţilor împăduriţi, printre norii transformaţi într-o mare de flăcări care, încetul cu încetul, îşi schimbau culoarea aprinsă devenind treptat azurii, pentru ca, după aceea, cerul să fie albastru închis, făcând ca luceafărul de seară să apară şi mai strălucitor. Dinspre grădina în care o văzuse pe Yun Shan trecând ca o zeiţă, în timpul convalescenţei sale, se auzea acum cântecul unei privighetori. Trilurile acelea care veneau din umbra serii îl emoţionau, îi trezeau amintiri îndepărtate şi sentimente ale prezentului la fel de puternice. În momentul acela, duse instinctiv mâna la micul elefant din lemn cu trompa mobilă, jucăria pe care sperase să i-o ducă fiului său după eliberarea din captivitate…

Îi auzi paşii care se apropiau. Apăru în faţa sa.

— Ştii de ce s-a oprit vârful sabiei mele la un fir de păr de gâtul tău, acolo jos, în mausoleul lui Yuandi? o întrebă el. Parfumul tău… Parfumul părului tău, singura senzaţie rămasă în amintirea mea din vremea în care nu ştiam nimic despre lume şi tu mă îngrijeai. Parfumul acela face parte acum din sufletul meu şi din simţurile mele.

— Iar inima ta este parte din inima mea, Xiong Ying.

— Ştiu, inima secretă a puterii invincibile care m-a salvat în arenă şi poate şi acolo, în mausoleul lui Yuandi, cu o clipă înainte ca Wei să mă străpungă cu sabia.

— Nu, asta nu, răspunse Yun Shan. Energia mea nu era în stare să oprească lovitura.

— Atunci, a fost prezenţa ta. Eu nu puteam fi niciodată mai iute decât el, ştiu asta. El te-a simţit, însă, chiar şi prin bezna aceea; te-a simţit prin apropiere şi a şovăit…

Fata lăsă capul în jos ca să-şi ascundă lacrimile.

Urmă o tăcere îndelungată şi, când Yun Shan îşi ridică privirile, văzu că Metellus învârtea între degete un obiect minuscul.

— Pot să te întreb la ce te gândeşti, Xiong Ying?

Metellus o privi cu ochii încărcaţi de tristeţe.

— La ce te gândeşti, Xiong Ying? repetă ea cu blândeţe în glas.

Metellus desfăcu degetele şi-i arătă micul elefant din lemn.

— Stătea ascuns la centura mea de mult timp, aproape că uitasem de el… L-am cumpărat cândva pentru fiul meu… Eu… trebuie să mă întorc, Yun Shan.

— Să te întorci? Dar de ce? Aici ai iubire… iubirea tuturor.

Metellus răspunse:

— Te iubesc, prinţesă, mai mult decât viaţa, dar trebuie să plec. De

când am citit inscripţia aceea de pe piatra verde, am simţit în toată fiinţa mea nevoia de a mă întoarce. Erau cuvintele unor oameni care renunţaseră chiar şi la limba lor, pentru a putea uita de pământul strămoşesc şi de cei pe care îi părăsiseră, fără a reuşi, însă… Şi, în plus, i-am făcut o promisiune împăratului meu pe moarte, că mă voi întoarce ca să salvez de la ruină lumea noastră, şi fiului meu că nu-l voi lăsa singur pe lume. N-aş putea trăi altfel, Yun Shan, înţelegi? M-ai vedea zi de zi încovoiat sub povara promisiunilor nerespectate, de gândul la un fiu care continuă să creadă că mă voi întoarce, fără să ştie că lucrul acesta nu se va întâmpla niciodată. Iartă-mă, preaiubita mea, visul meu, sufletul meu…

Yun Shan se îndepărtă cu ochii în lacrimi.

Dan Qing o văzu trecând pe când ieşea din camerele lui şi se apropie de Metellus.

— Când o femeie plânge, un bărbat îşi pierde o parte din inimă, spune un vechi proverb.

— Este adevărat, Dan Qing.

— Dragostea surorii mele pentru tine a vindecat şi o parte din vinile mele. Mă întristează foarte tare gândul că totul s-ar putea sfârşi.

— Nu se va sfârşi niciodată, prinţe: o voi iubi pe Yun Shan cât timp voi trăi şi nici o altă femeie n-o va putea înlocui vreodată în inima mea.

— Vorbeşti ca unul care este gata să plece.

— Aşa este. Trebuie să plec. A trecut prea mult timp. I-am promis împăratului meu că mă voi întoarce ca să împiedic distrugerea ţării mele. Am făcut această promisiune unui om pe moarte…

Dan Qing îl privi cu un zâmbet amar.

— Îţi aduci aminte că ţi-am spus că voi trimite oameni care să-mi aducă veşti despre Taqin Guo, despre ţara ta? Ei bine, veştile acestea au sosit. Din păcate, sunt proaste. Curierii mei şi-au istovit caii străbătând toată Asia ca să-mi aducă vestea că Taqin Guo nu mai există. Rivalităţile dintre şefii militari au fărâmiţat imperiul în mai multe regate care plutesc acum în derivă precum rămăşiţele unei corăbii distruse de furtună. Exact aşa cum s-a întâmplat cu ţara noastră. Te vei întoarce la ceva care nu mai există, Xiong Ying. Aici, însă, ai totul: vei fi comandantul armatelor mele, vei avea titluri şi onoruri, vei deveni fratele meu căsătorindu-te cu Yun Shan. Vom reface împreună unitatea acestui pământ, îi vom asigura pacea şi prosperitatea.

Metellus îi răspunse cu un zâmbet trist:

— Cerul ştie cât de mult mi-aş dori să fac parte din acest viitor, dar nu pot… nu pot. Am încercat. M-am gândit că iubirea lui Yun Shan m-ar putea face să uit de toate, chiar şi de fiul meu… Lacrimile îi curgeau pe obraji. Dar nu am reuşit, Dan Qing, m-am străduit, dar n-

am reuşit.

Dan Qing îl privi fix, emoţionat şi el.

— Nu pleca, Xiong Ying… noi te iubim. Nu pleca… te rog.

Prinţul în vinele căruia curgea sângele imperial al dinastiei Han, stăpânul legiuit al Ţării de Mijloc, îl implora cu ochii în lacrimi.

Metellus îşi lăsă bărbia în piept şi nu mai spuse nimic.

***

De pe coama unui deal, Dan Qing, înconjurat de garda personală, şi Yun Shan priveau cu inima grea siluetele întunecate, a lui Daruma cu caravana sa şi a lui Metellus călare, profilându-se pe fondul unui soare roşu, enorm, întrezărit printre norii depărtărilor, coborând către orizontul stepei fără margini.

— Nu ne uita, Xiong Ying! strigă deodată Dan Qing, emoţionat peste măsură. Noi te vom păstra veşnic în inimile noastre!

Vântul blând al serii purtă cuvintele lor până la urechile lui Metellus, care îşi flutură mâinile prin aer, strigând:

— Nu vă voi uita nici eu!

Dan Qing se întoarse şi o privi pe sora sa, chipul ei brăzdat de lacrimi pe care nu reuşea să şi le reţină.

— Nu cred că vei mai putea face vreodată fericit pe vreunul dintre bărbaţii din regatul meu sau din regatele din jur. Draga mea soră, fă ceea ce te îndeamnă inima…

Yun Shan îşi înclină cu respect fruntea şi apoi îşi ridică privirile către fratele său, aşa cum nu mai făcuse de multă vreme, priviri pline de o dragoste intensă, deznădăjduită.

— Atunci, rămâi cu bine, frate, şi Cerul să-ţi dea tot ce-ţi doreşti pe lume. Te voi păstra mereu în inima mea.

— Şi eu într-a mea, surioară. Şi, acum, du-te, înainte să încep să plâng ca un copil.

Yun Shan dădu pinteni calului şi porni vijelios pe povârnişurile colinelor, spre drumul caravanelor.

— Ia te uită! spuse Daruma. Priveşte!

Metellus se întoarse, văzu mica amazoană gonind ca vântul, stârnind în urma ei un nor de pulbere roşietică, şi simţi că inima i se opreşte în loc. Dădu şi el pinteni calului, pornind în întâmpinarea ei, forţând animalul să galopeze din răsputeri. Săriră amândoi din şa şi alergară să se cuprindă în braţe, în timp ce vântul deşertului care se învârtejea în jurul lor le împreuna părul şi veşmintele ca într-o singură fiinţă.

— Ştii ce ne aşteaptă, prinţesă? îi spunea Metellus la ureche. Durere, oboseală, primejdii. Gândeşte-te cât mai ai timp.

Yun Shan se îndepărtă puţin de el şi-l împunse cu degetul arătător în piept.

— Aici este jumătatea mea de energie vitală, ai uitat? Departe de

tine, cealaltă jumătate s-ar stinge. Nu asta vrei? Ia-mă cu tine, Xiong Ying, dacă mă iubeşti cu adevărat.

Metellus o strânse la piept şi o ţinu astfel mult timp, după care săriră pe cai.

Dan Qing se mai vedea încă în depărtare. Îşi ridicase calul pe picioarele din spate şi-şi flutura mâinile într-un ultim salut.

***

Trecură luni şi luni de călătorie prin arşiţa soarelui şi în sclipirea orbitoare a zăpezilor, de-a lungul râurilor întortocheate, prin stepe pustii, pe malurile unor nesfârşite lacuri cu apă sărată, până când veni clipa despărţirii şi de Daruma: caravana lui o lua spre stânga înspre trecătoarea prin care, cu cinci secole în urmă, Alexandru cel Mare pătrunsese în India ca s-o cucerească.

— Prefer să vă las în seama unor călăuze în care am încredere, decât să vă ştiu în mâinile unor fii de căţea gata să vă vândă la prima piaţă de sclavi, pe coasta piraţilor. Dar vă voi da un mesaj pentru prima navă care va pleca spre Apus şi voi face astfel încât să puteţi pleca. Am colegi până la Alexandria şi Antiohia, şi ei vor şti să-mi facă un serviciu atunci când am nevoie. Îşi puse mâinile pe umerii lui Metellus şi-l privi ţintă în ochi. Ai salvat un mare regat, dar, mai ales, ai apărat un om de mişelia din jurul lui, redându-i respectul faţă de sine însuşi şi sentimentul virtuţii care trebuie să călăuzească în viaţă pe orice muritor. Ţi-am spus cândva că te vedeam ca pe unul dintre romanii aceia dintr-o bucată şi cam proşti.

— Îmi amintesc de asta ca şi cum ar fi fost ieri, spuse Metellus, amuzat.

— Mă rog, greşeam. Zeii să te aibă în pază, comandante Aquila.

— Şi pe tine să te aibă în grijă, Daruma, prietene. O să mă gândesc la tine de fiecare dată când voi auzi foşnetul unor haine de mătase.

Daruma îl îmbrăţişă şi-l sărută pe amândoi obrajii, după care plecă.

Metellus şi Yun Shan rămaseră nemişcaţi pe caii lor, privind caravana care urca pe un drum şerpuit către trecătoarea peste munţi, în decorul maiestuos al piscurilor înzăpezite din munţii Paropamisos; într-un târziu, oameni şi cămile dispărură printre colosalele încreţituri ale acelui pământ al titanilor.

Locul unde se opriră din nou fu Aus Daiwa, după trei luni de drum. Metellus reuşi să înalţe corturile nu departe de tabără, într-o poziţie destul de vizibilă, tocmai ca să nu trezească bănuieli şi curiozitate exagerată, părând o caravană oarecare de negustori aflată în drum către Apus.

A doua zi spre seară, văzu un grup de câţiva soldaţi persani apropiindu-se la câteva zeci de paşi şi ridică braţul spre ei în semn de salut. Le trimise chiar ceva de băut printr-un servitor. Soldaţii mulţumiră cu un gest al mâinilor şi se întoarseră în galop la tabără.

Probabil că aveau să raporteze despre o caravană oarecare a unui negustor paşnic.

În noaptea aceea, Metellus îi povesti iubitei sale tot ceea ce îndurase în tabăra de la Aus Daiwa şi emoţia pe care o încerca la gândul că era liber şi atât de aproape de cei care ar fi dat orice ca să pună gheara pe el când evadaseră. Mai rămase acolo câteva zile, până când îşi dădu seama că nimeni nu-l mai observa, după care se duse la locul în care ascunsese cenuşa lui Valerianus. Găsi fără nici o greutate vasul de lut îngropat sub un strat nu prea gros de nisip şi-l ascunse printre mărfurile pe care le ducea cu el. Îşi aduse aminte de evadarea sa, de speranţele, pe care le nutrise laolaltă cu tovarăşii săi de suferinţă, că se vor putea întoarce cu toţii în patrie.

Se întorcea acum doar cu un pumn de cenuşă, dar cu o promisiune respectată şi aceasta îl făcea să spere că şi le va putea ţine şi pe celelalte. Totodată, de fiecare dată când o privea pe Yun Shan, simţea că găsise o comoară nepreţuită.

***

Ajunseră după şase luni la Nisibis, în Siria de Sus, arşi de soare, cu buzele crăpate şi cu pielea uscată de mersul prin deşerturile nesfârşite, dar în ochii lui Metellus se putea întrezări o lumină fermecată care părea să vină direct din suflet.

— Acesta este pământul meu, Yun Shan, spuse el. Acesta este pământul Romei pe care voi îl numiţi Taqin Guo.

— Sunt fericită pentru tine, Xiong Ying, pământul nu deziluzionează niciodată, pământul nu dispare niciodată aşa cum se întâmplă cu ceea ce construiesc oamenii. Crezi că ţara ta mai există cu adevărat?

— O să aflăm curând, chiar mâine, când vom ajunge la porţile oraşului meu, unde îşi au sediul comandamentele armatei din Orient.

— Şi dacă te vei trezi acolo în faţa unor străini sau, mai rău, a unor duşmani?

— O să văd eu. Fiecare zi cu grija ei.

Se despărţiră de călăuze şi-şi continuară drumul singuri, până la căderea serii şi apoi toată ziua următoare, când ajunseră, pe la înserat, într-un loc de unde se putea zări Edessa.

Metellus se opri ca să privească zidurile sale impunătoare, turnurile mândre şi gândul îi zbură pentru o clipă la umbra Cleliei, delicata sa soţie, care poate că se odihnea pe vecie la umbra acelor ziduri. Apoi îşi îndemnă calul spre marele arc de piatră cu o inscripţie a lui Traian, lângă care se afla corpul de gardă al garnizoanei.

Doi legionari încrucişară lăncile în faţa lor, barându-le drumul.

— *Consiste!* ordonă cel mai tânăr dintre ei, somându-l pe necunoscut să se oprească.

Metellus îşi dădu seama că aspectul său era sărăcăcios, cu hainele pline de praf, turbanul care îi acoperea capul şi faţa, lăsând

descoperiţi numai ochii, iar însoţitoarea sa avea o înfăţişare misterioasă. Coborî de pe cal, îşi descoperi faţa şi se apropie de soldaţi vorbind în latină după atâta timp.

— Cine domneşte peste acest teritoriu, soldat?

— Lucius Domitius Aurelianus, împăratul romanilor.

— Lucius Domitius… era un ofiţer foarte bun şi un mare soldat când am plecat eu, cu multă vreme în urmă. Îşi dădu seama că pierduse socoteala anilor. Şi cu Gallienus ce s-a întâmplat?

— Probabil că lipseşti de mult timp, prietene. Lucius Domitius l-a condamnat la moarte pentru că şi-a părăsit tatăl în mâinile barbarilor. Acum, Aurelianus se pregăteşte să pornească împotriva ultimilor rebeli concentraţi la Palmyra, pentru a reface definitiv unitatea imperiului. Dar cine eşti tu şi cum de nu ştii lucrurile acestea?

Metellus îşi scoase turbanul şi scoase la iveală o urnă mică de lut ars pe care o ţinea strâns la piept sub mantie; prin această mişcare, se putu vedea atârnându-i la gât şi un *titulus* cu numele, gradul şi unitatea din care făcea parte.

— Sunt cel care a împărţit amarul prizonierat cu împăratul Valerianus până la moartea sa şi care acum îi aduce în patrie cenuşa, aşa cum jurase în faţa lui. Sunt Marcus Metellus Aquila, comandantul Legiunii a doua Augusta, comandant al armatei din Siria.

Cei doi soldaţi îl priviră uluiţi, se dădură într-o parte şi înţepeniră în salutul roman regulamentar.

— Bine ai venit, comandante Aquila, spuse cel mai în vârstă dintre ei. Noi nu te-am uitat. Împăratul va fi fericit să te îmbrăţişeze şi să-ţi încredinţeze din nou comanda supremă care ţi se cuvine după ce imperiul a fost reunificat. Şi nu mai puţin fericit va fi fiul tău.

Metellus le răspunse la salut şi încălecă, îndreptându-se către oraş. Yun Shan i se alătură.

Metellus îi zâmbi, apoi privi soarele gata să apună peste întinderea pustie a podişului.

— Să ne grăbim, spuse el. I-am promis fiului meu că o să mă întorc înainte de a se însera.

Şi porni în galop.

NOTA AUTORULUI

Romanul acesta este rodul imaginaţiei şi tot astfel sunt şi personajele sale principale, în afară de marii protagonişti istorici ai epocii în care se desfăşoară acţiunea – împăratul Licinius Valerianus, Shapur I al Persiei, Gallienus – dar se inspiră din ipoteza, dezbătută deseori în ultima vreme, a prezenţei soldaţilor romani în China.

Problema aceasta a fost ridicată oficial pentru prima oară de Homer Dubs într-un articol publicat în 1942, care comenta un fragment din Analele dinastiei Han, în care se vorbea despre o bătălie purtată într-o localitate de pe malurile râului Talas, în apropierea oraşului Jiji din Gansu (azi Duşanbe în Tadjikistan), între trupele chineze şi forţele unei căpetenii locale care se răsculase. În rândul forţelor rebele luptau nişte soldaţi străini, probabil mercenari, folosind o tactică neobişnuită: cu scuturile ovale aşezate în forma solzilor de peşte. Aceasta l-a făcut pe Dubs să creadă că era vorba despre romani care foloseau o tactică tradiţională, numită *testudo* (broasca ţestoasă-n.tr.). În plus, la început, aceşti soldaţi se instalaseră într-o tabără construită din pari groşi de lemn, prin urmare un fel de *castrum*.

Lupta a fost câştigată de trupele imperiale şi soldaţii străini, făcuţi prizonieri, au fost totuşi trimişi din ordinul împăratului Yuandi, în China, în districtul Fanmu (actualmente Yongchang). Oraşul în care au fost deportaţi aceşti străini a primit din partea împăratului numele de Lijian, care în epoca aceea indica în general teritoriile Occidentului şi chiar Roma. Explicaţia acceptată în general este că toponimul Lijian ar veni în realitate de la Alexandria sau că ar indica generic, sub numele vechilor oraşe întemeiate de Alexandru cel Mare în Bactriana şi în Asia Centrală, orice aşezare a unor occidentali. Oricum, din izvoarele chineze ar rezulta că Lijian a rămas independent timp de şase sute doisprezece ani, un lucru foarte ciudat şi cu totul neobişnuit.

Dar, dacă aceste lucruri corespund realităţii, cine puteau fi, oare, romanii aceştia? Mulţi au crezut, printr-o potrivire de tip cronologic, că ar putea fi vorba despre prizonieri romani rămaşi în viaţă din bătălia de la Carres, din anul 53 î.Cr. Şi deportaţi de părţi în regiunile de la graniţa orientală a imperiului lor. Aceşti oameni s-ar putea să se fi aflat la originea tradiţiei unei mitice Legiuni pierdute. Se ştie, într-adevăr, că, atunci când Augustus a purtat tratative de pace cu parţii, în anul 20 î.Cr., cerând restituirea simbolurilor militare şi a prizonierilor, primele au fost înapoiate, iar despre ceilalţi nu s-a mai ştiut nimic. Unde ajunseseră aceşti prizonieri?

Răspunsul lui Homer Dubs şi, după el, al multor alţi cercetători, atât chinezi, cât şi de alte naţionalităţi, este că ei au ajuns, după

îndelungate peregrinări, la graniţa cu China şi acolo au întemeiat o aşezare numai a lor.

Se pare că recunoaşteri efectuate recent în localitatea Jelaijai şi sondaje arheologice i-ar fi convins pe cercetători că se află în faţa întemeierii mitice a unei aşezări romane în China şi, de asemenea, ar fi fost recunoscute caracteristici ale vechilor romani în trăsăturile somatice ale populaţiilor locale.

Trebuie spus că, în general, argumentele adoptate în susţinerea acestei teze sunt destul de subţiri şi că eventualitatea sosirii unor soldaţi romani într-un loc atât de îndepărtat nu poate fi exclusă a priori, ci trebuie susţinută de mărturii mai consistente.

Aceasta nu înseamnă că romanii nu ştiau de chinezi şi invers: nu numai Horatius, Plinius şi alţi autori, dar şi cel mai mare monument cartografic, Tabula peutingeriana, indică în partea orientală extremă a lumii, Sera Maior, adică Ţara Mătăsii, China. Trebuie amintit în acest context un episod extraordinar petrecut între 97 şi 98 d.Cr., în epoca împăratului Hedi, când mareşalul chinez Ban Chao, trimis către Apus ca să restabilească ordinea şi securitatea călătorilor pe importanta Cale a Mătăsii, a ajuns până la Marea Caspică. Ban Chao era fratele unui istoric faimos, Ban Gu, şi poate că a fost ideea lui să trimită o solie, condusă de un aghiotant al său, Gan Ying, să-l caute pe suveranul din Taqin, miticul imperiu din extremul Occident, imperiul roman! Gan Ying a ajuns în apropierea graniţei, nu ştim exact în ce zonă, dacă în zona mesopotamiană, siriană sau caucaziană; fapt este că, atunci când şi-au dat seama de intenţiile lui, călăuzele parte l-au descurajat, prezentându-i atâtea dificultăţi ale călătoriei, încât ofiţerul chinez a fost convins să renunţe la misiunea sa. Parţii obţineau profituri uriaşe din dările puse pe transporturile de mătase care traversau teritoriul lor şi, desigur, nu puteau permite ca imperiul roman şi imperiul dinastiei Han să intre în contact şi să stabilească raporturi directe prin care să-i elimine. Dacă misiunea lui Gan Ying ar fi fost încununată de succes, consecinţele ar fi fost de neimaginat. Cele două imperii, cele mai mari de pe planetă, ar fi putut face un schimb de cunoştinţe preţioase, poate ar fi încheiat chiar o alianţă, cu atât mai mult cu cât, la Roma, puterea se afla în vreme aceea în mâinile unui om înţelept, inteligent şi onest, împăratul Nerva. Distanţa dintre cele două imperii era atât de mare, încât nu exista pericolul unei competiţii, ci doar interesul de a colabora. Poate că, într-adevăr, istoria ar fi luat un curs complet diferit dacă între Roma şi Luoyang ar fi existat contacte!

Poate datorită faptului că toate marile imperii se aseamănă în unele aspecte fundamentale, atât Roma, cât şi China aveau o mulţime de lucruri în comun: organizarea forţelor armate, reţeaua de şosele, obiceiul de a se folosi de colonii militare, modul de a măsura şi a

împărţi pământul, conceptul de graniţă şi de zid fortificat pentru paza acesteia, obiceiul de a instala comunităţi barbare în interiorul acelei centuri fortificate pentru a-i naturaliza şi a-i folosi după aceea la apărarea teritoriului împotriva altor barbari. Au avut în comun chiar şi aceiaşi inamici, dacă este adevărat că Xiong Nu din documentele chineze ale vremii ar fi fost hunii din izvoarele romane.

În cele din urmă, China a supravieţuit, transmiţând intactă întreaga sa tradiţie, civilizaţia şi structura statală de-a lungul a peste patru milenii de istorie, până în zilele noastre, în timp ce Roma a sucombat cu mult timp în urmă. Cartea aceasta urmăreşte să povestească, la fel ca într-un vis, ce experienţă minunată ar fi putut trăi un om din Occident, cum era Marcus Metellus Aquila din roman, dacă ar fi putut ajunge vreodată pe acea îndepărtată planetă, numită pe atunci Sera Maior, o întâmplare poate nu chiar imposibilă, una dintre multele pe care istoria le-a uitat sau le-a pierdut din vedere cu ocazia vicisitudinilor repetate de atâtea ori în această poveste a omenirii.

Table of Contents

MULŢUMIRI
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
NOTA AUTORULUI